

ဒုတိယတွဲ

ကမ္ဘာပြားပြီ

THE WORLD IS FLAT

နှစ်ဆယ့်တစ်ရာ့ သမိုင်းအကျဉ်း

A BRIEF HISTORY OF THE TWENTY-FIRST CENTURY

THOMAS L. FRIEDMAN ရေး၍

ကျော်ဝင်း

ဘာသာပြန်သည်။

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး၊ အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ၊

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊
 အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊
 ခိုင်မာသည့်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
 ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး၊

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
 ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
 ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
 နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး၊

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့်အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားရေး၊
 အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊
 မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊
 တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး၊

စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုအမှတ် - ၄၀၁၂၃၀၀၆၁၀

မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုအမှတ် - ၄၀၁၁၅၇၀၆၁၀

စီစဉ်သူ
ရွှေကျော်

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း
ကိုဇော်ဦး

ကွန်ပျူတာစာစီ
Plastic Rainbow

ဖလင်
ကိုဦး

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ထုတ်ဝေခြင်း
အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၀၆

စာအုပ်ချုပ်
ကိုမြင့်

ထုတ်ဝေသူ
ဦးတင်ကိုဦး၊ ရွှေရည်မြင့်မြတ်စာပေ၊
အမှတ် ၅၈၀ / ၁၊ အောင်ရတနာလမ်း၊ သယ်န်းကျွန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ
ဦးဝင်းကျော်ထွန်း၊ မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၁၄၀၊ ၄၅-လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး
Plastic Rainbow Book Publication
အမှတ် ၂၁၇၊ ပထမထပ်(၀)၊ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း(အလယ်)
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၃၈၄၁၉၉

ကမ္ဘာပြားပြီ

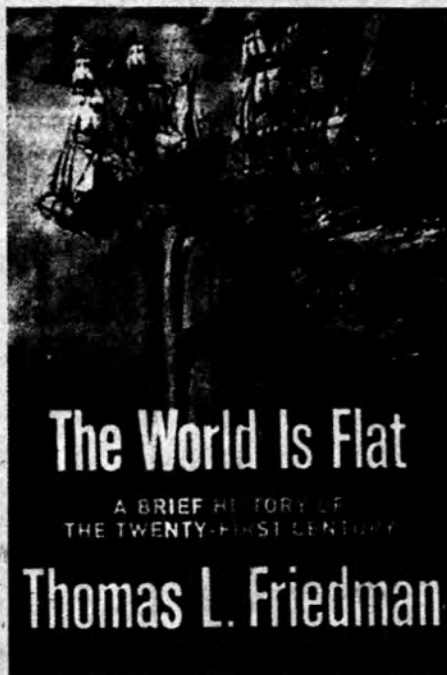
နှစ်ဆယ့်တစ်ရာစုသမိုင်းအကျဉ်း

ဒုတိယတွဲ

The World Is Flat

A Brief History of The Twenty-First Century

Thomas L. Friedman ရေး၍
ကျော်စွန်း ဘာသာပြန်သည်။

မာတိကာ

အပိုင်း(၁)

ကမ္ဘာကြီး ပြားသွားပုံအကြောင်း
How the World became Flat

(အဆက်)

အခန်း(၃)	သုံးဆက်ကွင်း ငါးစည်းမျှ The Triple Convergence	၂၆၇
အခန်း(၄)	မဟာငြိမ်းမှုကြီး The Great Sorting Out	၃၀၉

အပိုင်း(၂)

အမေရိကနှင့် အပြားကမ္ဘာ

America and the Flat World

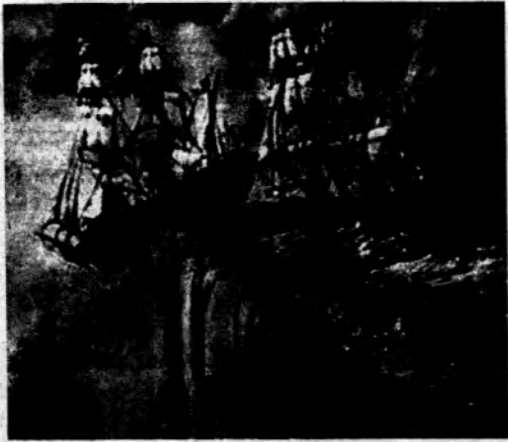
အခန်း(၅)	အမေရိကနှင့် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး America and free Trade	၃၅၂
အခန်း(၆)	ထိပ်ဆုံးက လူများ The Untouchables	၃၆၄
အခန်း(၇)	အသံတိတ် အကျပ်အတည်း The Quiet Crisis	၃၈၆
အခန်း(၈)	အစမ်းလေ့ကျင့်မှု မဟုတ် This is Not a Test	၄၂၇

အပိုင်း(၃)

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနှင့် အပြားကမ္ဘာ

Developing Countries and the Flat World

အခန်း(၉)	အပျိုစင်မယ်တော်ရပ်တု The Virgin of Guadalupe	၄၇၅
----------	---	-----

အပိုင်း (၁)

ကမ္ဘာကြီးပြားသွားပုံအကြောင်း

How the World became Flat

(အဆက်)

THE PEOPLE'S CONFERENCE

သုံးထပ်ကွမ်း ပေါင်းစည်းမှု

The Triple Convergence

'ဘာလဲ သုံးထပ်ကွမ်း ပေါင်းစည်းမှု။ ကျွန်တော့်ဆိုလိုချက်ကို ထင်ရှားစေရန် ကိုယ်တွေ့ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ခုနှင့် ရှင်းပြပါမည်။ ကျွန်တော် အကြိုက်ဆုံး တီဗွီကြော်ငြာတစ်ခုကိုလည်း ဖောက်သည်ချလိုက်ချင်ပါသေးသည်။

ကျွန်တော့်ဇာတ်လမ်းမှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ် မတ်လအတွင်းက ကိုယ်တွေ့ ကြုံခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်နေထိုင်ရာ ဘာလာတီမိုးမှာ ကျွန်တော့်သမီးရှိရာ၊ ဟတ်ဖွဲ(ဒ)သို့သွားရန် Southwest Airlines နှင့် ခရီးစဉ် တစ်ခုစီစဉ်ခဲ့သည်။ သမီးလေး အော်လီမှာ၊ ကော်နစ်တီကပ်ပြည်နယ် နယူး ဟောဗင်တွင် ကျောင်းတက်နေသူဖြစ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းနှင့်ယှဉ်ပါး ကျွမ်းဝင်သူဟု အထင်ရှိထားသော ကျွန်တော်က၊ သမားရိုးကျ စက္ကူလက်မှတ် ဝယ်ဖို့ စိတ်မကူးပါ။ အမေရိကန်အိတ်(စ)ပရက်မှ တစ်ဆင့်၊ 'အီး-လက်မှတ်' ဝယ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

Southwest နှင့် ခရီးသွားဖူးသူ မည်သူမဆို၊ သူတို့လေယာဉ်တွေတွင် ခုံအပိုမပါတတ်သည်ကို၊ သိပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ လေယာဉ်လက်မှတ်ပေါ်တွင် A,B,C သုံးမျိုးခွဲထားသည်ကိုလည်း၊ နားလည်ပြီးဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ လေယာဉ်ပေါ် တက်ရာတွင် A က အရင်တက်ရသည်။ ပြီးမှ B၊ နောက်ဆုံးမှ C တက်ခွင့် ရသည်ဖြစ်ရာ၊ ခရီးသွားဝါရင့်သူတိုင်း C ကို မလိုချင်ကြပါ။ အကယ်၍များ ကိုယ့်လက်မှတ်က C ဖြစ်နေလျှင်၊ အလယ်ခုံနောက်ဆုံးတွင် နေရာရလိမ့်မည်။ ကိုယ်နှင့်အတူပါလာသော ဝန်စည်စလယ်လေးများကိုပင်၊ တင်စရာ ဘေးစင် မရှိ။ အတော်ဒုက္ခရောက်သည်။ ပြုတင်းပေါက်ဘေး (သို့မဟုတ်) စကြိုဘေး နေရာ ရလိုလျှင်၊ A ဖြစ်မှ သေချာပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော့်တွင် သမီးအတွက် အဝတ်အစားအိတ်တွေ ပါလာသည်မဟုတ်ပါလား...။

သို့အတွက်၊ လေယာဉ်ထွက်မီ တစ်နာရီကျော်ကျော်မျှ စောရောက် နေရန်၊ ကျွန်တော် အိမ်မှကြိုထွက်ခဲ့သည်။ လေယာဉ်ကွင်းရောက်သည်နှင့် အီးလက်မှတ်စက်ရှိရာသို့၊ ခပ်တည်တည်လျှောက်သွားပြီး ခရက်တစ်ကဒ်ကို ထည့်လိုက်သည်။ တကယ့်ကို ခေတ်မီသူကြီး ပုံစံ...။ သို့နှင့်တိုင်၊ လက်မှတ်

ထွက်လာတော့၊ ကျွန်တော်'ပျာ'သွားသည်။ B ဆိုပါလား။ ကျွန်တော် စိတ်တို သွားသည်။ 'ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ' ပေါ့။

လက်ပတ်နာရီကို မြှောက်ကြည့်ရင်း စိတ်ထဲက မကျေလည်။ 'ဘယ် သကောင့်သားကများ ငါ့ထက် ပိုစောရောက်လို့လဲ။ တန်တော့...။ အကြံ အဖန်တစ်ခုခုတော့ ရှိပြီထင်တယ်။ ဟင်း... Slot machine ကတော့ လာဘ်မစားတတ်ပါဘူး။ ဧကန္တ...။'

ခြေသံပြင်းပြင်းနှင့် လေယာဉ်ကွင်းလုံခြုံရေးတွေကို ဖြတ်ကျော်လိုက် သည်။ B လိုင်းနေရာနောက်နားတွင် မျက်ကြောတင်းတင်းနှင့်ထိုင်ရင်း၊ အမည် စာရင်းခေါ်သံကို နားစွင့်နေလိုက်သည်။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ A ရတာကို၊ ကျွန်တော်သိချင်နေသည်။ သူတို့ကို သေချာစောင့်ကြည့်ရဦးမည်။ သည်လိုနှင့် မိနစ်လေးဆယ်လောက်ကြာတော့မှ လေယာဉ်ပေါ်တက်ရန်၊ ခရီးသည်အမည် တွေကိုခေါ်သံ ကြားရတော့သည်...။ ဟောလာပါပြီ A ခရီးသည်တွေ...။

A ရုက္ခတွေမှာ၊ ကျွန်တော့်လို ရိုးရိုးအီး'လက်မှတ် ကိုင်ထားသူတွေ မဟုတ်ကြပါလား...။ သူတို့လက်ထဲတွင် (ကျွန်တော့်အထင်) ခပ်နွမ်းနွမ်း စာရွက်ဖြူလေးတွေ ကိုင်ထားသည်။ ဤစာရွက်လေးတွေကို သူတို့အိမ်မှနေပြီး အင်တာနက်မှ ဒေါင်းလုတ် လုပ်ကာ၊ အိမ်က ပရင်တာနှင့်ပင် ပရင့်အောက် လုပ်လာကြသည်ဟုသိရသည်။ စာရွက်ပေါ်တွင် လေယာဉ်တက်ခွင့် ဘားကုတ် ပါသည်။ လေယာဉ်ကွင်းရောက်သည်နှင့် ဂိတ်ဝတွင် စကင်ဖတ်ပြီး၊ လေယာဉ် ပေါ် တန်းတက်ရုံသာရှိသည်။ အားလုံး 'A' ...။ စင်စစ်၊ ဤသို့ အီးမက္ခာ အိမ်မက္ခာ ကြိုတင်လက်မှတ်ဝယ်ယူနိုင်ကြောင်း၊ တရားဝင်ကြေညာထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဒါကို ကျွန်တော်မသိ...။ စောစောက ဒေါသတွေ ထွက်ပြေး ကုန်ပြီး၊ ကျွန်တော့်မျက်နှာတစ်ခုလုံး နီကျန်ရစ်သည်။ 'ရှက်လို့...။ စိတ် ထဲမှပင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို တိုးတိုးတိတ်တိတ် ဆုံးမရတော့သည်။

'အော်၊ သနားစရာကောင်းလိုက်တဲ့ ဖရီးမင်းလေး...။ မင်းက ၂၁ ရာစုမှာ ရောက်နေပေမယ့်၊ ဒုတိယ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်ထဲမှာ ကျန် ရစ်ရှာတာကိုး...။'

မှန်ပါသည်။ ပထမ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်တွင်၊ လက်မှတ် ကိုယ်စားလှယ်ရှိသည်။ ဒုတိယ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်ရောက်တော့၊ သူနေရာတွင် အီးလက်မှတ်စက် ဝင်လာသည်။ ဟော၊ အခု တတိယ ဂလိုဘယ် လိုက်ဇေးရှင်းခေတ်အရောက်တွင်၊ မိမိကိုယ်တိုင် လက်မှတ်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်နေလေပြီကော...။

* * *

ကျွန်တော်အကြိုက်ဆုံး တီဗွီကြော်ငြာအကြောင်း ဆက်ပါဦးမည်။
 Konica Minolta Business Technologies မှတင်ဆက်သော bizhub အမည်
 ရှိ ရုံးသုံးစက်သစ်လေးအကြောင်း၊ မိတ်ဆက်ပေးသည့်ကြော်ငြာ ဖြစ်ပါသည်။
 ဤစက်သစ်လေးကိုသုံးပြီး (အဖြူအမည်း ဖြစ်စေ၊ အရောင်နှင့်ဖြစ်စေ) ပရင့်
 အောက်လုပ်လို့ ရသည်။ ကော်ပီကူး၍လည်း ရသည်။ စကင်တင်လို့လည်း
 ရသည်။ ဖက်(စ်)တွေ၊ အီးမေး(လ)တွေလည်း ပို့လို့ရသည်။ အင်တာနက်နှင့်
 လည်း ချိတ်လို့ရသေးသည်။ ဘက်စုံသုံး၍ရသော စက်ကလေးဆိုပါစို့...။
 ရုံးခန်းတစ်ခန်း၊ လူနှစ်ယောက်နှင့် ကြော်ငြာကို စဖွင့်လိုက်သည်။
 အသက် ခပ်ငယ်ငယ်လူ [တက်(စ်)]က၊ bizhub စက်ကလေးဘေးတွင်
 ရပ်လျက်၊ သူက ရာထူးငယ်သော်လည်း တကွနို့လိုဂျီနှင့်ယဉ်ပါးသူ။
 သူထက် အသက်နည်းနည်းပိုကြီးသော ဒွန် မှာ၊ ရုံးခန်းထဲမှစားပွဲတွင်
 ထိုင်လျက်။ သူက ရာထူးမြင့်သော်လည်း တကွနို့လိုဂျီအပြောင်းအလဲကို
 အမီမလိုက်နိုင်။ ခပ်လေးလေး၊ ခပ်နှေးနှေး(ဆိုကြပါစို့...။
 ကျွန်တော်လို)။ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အော်
 ပြောလျှင်၊ ကြားနိုင်လောက်သော အကွာအဝေးတွင်ရှိသည်။ ဒွန်၏
 စားပွဲမှ လှမ်းကြည့်လိုက်လျှင်၊ တက်(စ်)ကို ကောင်းကောင်းမြင်နေရ
 သည်။

ဒွန် (စားပွဲမှ) “ဟေ့ ငါမှာထားတဲ့ဇယား မရသေးဘူးလား။”

တက်(ဒ) (စက်ဘေးမှ) “ဟုတ်ကဲ့ ခုပဲ အီးမေး(လ)နဲ့ပို့နေပြီ။”

ဒွန် “ဘာရယ်ကွ၊ ကော်ပီကူးတဲ့စက်နဲ့ အီးမေး(လ)ပို့နေတာ
 လား။”

တက်(ဒ) “မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် bizhub နဲ့ အီးမေး(လ)ပို့နေ
 တာပါ။”

ဒွန် “ဟေ့ကောင် နေဦး။ ငါလိုချင်တဲ့ကော်ပီ ခုထိမကူးသေး
 ဘူးလား။”

တက်(ဒ) “ဟုတ်ကဲ့ စကင်တင်ပြီး ချက်ချင်းပို့လိုက်ပါ့မယ်။”

ဒွန် “ဘယ်လို၊ အီးမေး(လ)စက်နဲ့ စကင်တင်နေတယ်၊ ဟုတ်
 လား။”

တက်(ဒ) “ဘယ်ကလာ အီးမေး(လ)စက်ရမှာလဲ။ bizhub စက်ပါ
 ဟဲ့။”

ဒွန် (စိတ်ရှုပ်ထွေးဟန်ဖြင့်) “ဒါဖြင့်၊ မင်း အခု ကော်ပီကူးနေ
 တာပေါ့။”

တက်(ဒ်) (စိတ်မရှည်ဟန်ဖြင့်) “အီးမေး(လ)ပို့တယ်ဗျာ။ စကင်တင် တယ်ဗျာ။ ကော်ပီကူးတယ်ဗျာ။”

ဒွန် (အတော်ကြာ ပါးစပ်အဟောင်းသား ဖြစ်ပြီးမှ) “ဟေ အားလုံး bizhub နဲ့ပေါ့ ဟုတ်လား. . .။”

နောက်ခံစကားပြော၊ “ဟုတ်ပါတယ်။ ဘက်စုံသုံးလို့ရတဲ့ အံ့ဖွယ်စက် ကလေးပါ။ bizhub တဲ့။ Konica Minolta က တင်ဆက်ပါတယ်။”

နောက် ဒွန်နှင့် bizhub စက်ကလေးကို အနီးကပ်ရိုက်ပြလိုက် သည်။ ဒွန်က ကော်ဖီခွက်ကို ကိုင်ရင်း၊ စက်ကလေးကို စိတ်ဝင်တစား ငုံ့ကြည့်နေသည်။ ‘စက်ကပဲ၊ သူ့ခွက်ထဲ ကော်ဖီငှဲပေးလေမလား’ ဆိုသည့်ပုံမျိုး. . .။

Southwest က၊ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ရာမှ ကိုယ်တိုင်လက်မှတ်ဝယ်နိုင်သော စနစ်ကို၊ ဖန်တီးပေးသည်။ Konica Minolta က၊ ဘက်စုံသုံး bizhub ဂျော်ကာ စက်လေးကို၊ တင်ဆက်ပေးသည်။ သူတို့တစ်တွေ၊ ဤသို့လုပ်နိုင်သည်မှာ ကျွန်တော်ပြောပြချင်သော ‘သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု’ ကြောင့်၊ ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု၏ အစိတ်အပိုင်းများမှာ၊ ဘာတွေ ဖြစ်မည်နည်း။ ခပ်တိုတိုဖြေရလျှင် ဤသို့. . .။

“ပထမဆုံး၊ ကမ္ဘာ့ပြားရိုက်ချက်တွေ ပေါ်လာသည်။ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ဝန်းကျင်သို့ရောက်သောအခါ၊ ကမ္ဘာ့ပြားရိုက်ချက် ဆယ်ခုလုံး၊ စတင်ပေါင်းစည်းစ ပြုလာသည်။ နောက်၊ ပြားချပ်ချပ် ကမ္ဘာလုံးချီကစားကွင်းသစ်ကြီးကို၊ စုပေါင်း ဖန်တီးလိုက်တော့သည်။ ဤသို့၊ ကစားကွင်းသစ်ကြီး ပေါ်ထွက်လာသည်နှင့် ဘီဇနက်လုပ်ငန်းတွေရော၊ လူတွေပါ အလေ့အထသစ်တွေ၊ ကျွမ်းကျင်မှုသစ် တွေ မွေးစားယူလာရပြီး၊ ကွင်းသစ်ကြီးတွင် ကျကျနနပလေးနိုင်ဖို့ ပြင်ဆင်လာ ကြသည်။ ဤကား၊ ပထမပေါင်းစည်းမှု. . .။ ဒေါင်လိုက် တန်ဖိုးဖန်တီးမှု ဖြစ်စဉ်မှ အလျားလိုက်သဘောသို့ ရွေ့လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။”

“ဆိုခဲ့ပါ ကစားကွင်းသစ်ကြီးနှင့်၊ ဘီဇနက်နည်းနာသစ်များ ပေါင်းသွားခြင်းသည်ပင်၊ ဒုတိယပေါင်းစည်းမှု ဖြစ်တော့သည်။ ဤပေါင်း စည်းမှုက ပြားလက်စ ကမ္ဘာကြီးကို၊ ပြားသထက်ပြားစေအောင် ဖန်တီးလိုက် သလို ရှိသည်။ နောက်ဆုံး ကမ္ဘာကြီး ပြားလာသည်နှင့်အတူ၊ ‘ဘီလီယံနှင့်ချီ၍ ရှိသောလူအုပ်စုသစ်ကြီးတစ်ခု၊ ဆိုခဲ့ပါ ပြားချပ်ချပ်ကစားကွင်းသစ်ကြီးထဲသို့ ချီတက်လာကြသည်။ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ယခင် ဆိုဗီယက်အင်ပါယာဟောင်းမှ လူများဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ပြားသစ်ကြီးနှင့် ကိရိယာတန်ဆာပလာ နည်းနာ သစ်များ၏ကျေးဇူးဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တိုက်ရိုက်

ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လာနိုင်သလို၊ တိုက်ရိုက်ယှဉ်ပြိုင်လာနိုင်ခဲ့သည်။ ဤသို့
သော ပေါင်းခြင်း ပြိုင်ခြင်းအားလုံးကိုလည်း မကြားဖူး၊ မကြုံဖူးသော မြန်နှုန်းဖြင့်၊
ဆင်နွှဲလာကြသည်။ ဤကား တတိယပေါင်းစည်းမှု...။”

ဆက်လက်၍ ဆိုခဲ့ပါပေါင်းစည်းမှုများကို၊ အသေးစိတ်လေ့လာ ကြည့်
ရှုကြပါစို့...။

ပထမပေါင်းစည်းမှု

ရှေ့အခန်း (အခန်း ၂)တွင် ကျွန်တော်တို့ဆွေးနွေးခဲ့ကြသော ကမ္ဘာပြား
ရိုက်ချက်များမှာ၊ ၁၉၉၀ အလွန်နှစ်များလောက်က စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
(သို့မဟုတ်) ထို့ထက်လည်း စောကောင်းစောနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အဆိုပါ
ရိုက်ချက်များ ပျံ့နှံ့အမြစ်တွယ်သွားပြီး၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်စပ်ကာ ၎င်းတို့၏
ပဉ္စလက်အစွမ်းကို ပြသခဲ့သည်မှာ၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ဝန်းကျင်ရောက်တော့မှ
ဖြစ်ပါသည်။

ဥပမာ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း အချိန်တစ်ချိန်ဆိုပါစို့။ Southwest
Airlines အနေနှင့် နေရာအနှံ့တွင် ပီစီတွေအလုံအလောက်ရှိနေပြီ။ band-
width (တစ်စက္ကန့်အတွင်း အင်ဖော်မေးရှင်း ထုတ်လွှင့်ပေးနိုင်သောပမာဏ)တွေ
အလုံအလောက်ရှိနေပြီ။ ကွန်ပျူတာသို့လျှောက်စွမ်းရည် အလုံအလောက်ရှိနေ
ပြီ။ အင်တာနက်နှင့် အသားကျသောဖောက်သည်တွေ အလုံအလောက်ရှိနေပြီ။
ဆော့ဝဲ(လ)ကျွမ်းကျင်သူတွေ အလုံအလောက်ရှိနေပြီ...။ စသည်တို့ကို
ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်လာခဲ့သည်။ သို့နှင့်အမျှ မိမိဖောက်သည်များကို၊
မိမိတို့အိမ်မှပင် အင်တာနက်မှ လေယာဉ်လက်မှတ် ဒေါင်းလုတ် လုပ်စေပြီး၊
အိမ်က ပရင်တာနှင့် ပရင့်အောက်လုပ်စေနိုင်သော အစီအစဉ်တစ်ခု၊ အ
ကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ Southwest နှင့် ၎င်း၏
ဖောက်သည်များ၊ ပုံစံသစ်ဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုက်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤအချိန်လောက်မှာပင်၊ အပျော့ထည်အလုပ်စီးဆင်းမှုနှင့် အမာထည်
အလုပ်စီးဆင်းမှုတို့၊ ပေါင်းစည်းမိကြသည်။ သို့နှင့်အမျှ Konica Minolta
အနေနှင့် စကင်တင်၊ အီးမေး(လ)ပို့၊ ပရင့်အောက်လုပ်၊ ဖက်(စ်၊စ်)ပို့၊ ကော်ပီကူး
လုပ်ငန်းမျိုးစုံကို၊ တစ်ခုတည်းသောစက်ကလေးနှင့် အလုပ်ဖြစ်အောင် တီထွင်
ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဤသည်ပင် ပထမပေါင်းစည်းမှုဖြစ်တော့သည်။

စတင်းဖို့(ဒ)တက္ကသိုလ်မှ ဘောဂဗေဒပညာရှင် ပေါ(လ)ရိုမာ၊ ထောက်ပြ
ခဲ့သည့်အတိုင်း ဘောဂဗေဒပညာရှင်များအနေနှင့်၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်

အလှန်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော 'ဖြည့်ဘက်ကုန်စည်များ' (Complementary goods)ရှိသည်ကို၊ ရှေးမဆွကပင် သိခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ၊ ကုန်စည် A တွင်၊ ၎င်း၏ဖြည့်ဘက် ကုန်စည် B ရှိလျှင်၊ ပိုတန်ဖိုးတက်လာသည့်သဘော ဖြစ်သည်။ (စာရွက်ရှိပြီး ခဲတံပါရှိလျှင် ပိုအလုပ်ဖြစ်သည့်သဘော) အလားတူ ပင်၊ သင်တစ်ယောက်တည်းထက် အခြားမိတ်ဘက် တစ်ယောက်ယောက်ရှိလျှင်၊ သင်ရောသင့်မိတ်ဘက်ပါ အရည်အသွေးပိုမြင့်လာပြီး၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိ ပိုမြင့် လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ကို၊ 'ဖြည့်ဘက်ကုန်စည်များ၏ တစ်ပြိုင် နက်တည်းတိုးတက်မှု' (Simultaneous improvement of complementary goods)ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့်အမြင်ကိုပြောရလျှင်၊ ဘာလင်တံတိုင်းပွင့်သွားခြင်း၊ နက်စ ကိပ်(ပ)အလုပ်စီးဆင်းမှု၊ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ် ရှာခြင်း၊ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ် ရှာခြင်း၊ တံခါးဖွင့်ရင်းမြစ် ရှာခြင်း၊ အတွင်းပြန်ရင်းမြစ် ရှာခြင်း၊ ဆပွလှိုင်းချိန်း ဖွဲ့ စည်းခြင်း၊ သတင်းပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အားလုံးကို အားဖြည့်ပေးသော စတိုးရွိုက် များမှာ၊ ဆိုခဲ့ပါ 'ဖြည့်ဘက်ကုန်စည်များ'ကဲ့သို့ပင် အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေ ကြသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့အပြန်အလှန် ဖြည့်ဆည်းကျေးဇူးပြုနိုင်ရန်၊ ပေါင်းစည်းချိန်တစ်ခုသာ လိုပါလိမ့်မည်။ အဆိုပါပေါင်းစည်းချိန်မှာ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ဝန်းကျင်တွင် ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

ဤပေါင်းစည်းမှုကြီး၏ အသားတင်အကျိုးကျေးဇူးမှာ၊ ကမ္ဘာလုံးချီ သဘောဆောင်သော ဝက်(ဘ)ဆိုင်များနှင့် ဆက်စပ်အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် ကမ္ဘာ့ ကွင်းသစ်ကြီးတစ်ခု၊ ဖန်တီးနိုင်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကစားကွင်းသစ်ကြီးက ဘက်ပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်သည်။ ပညာနှင့် အလုပ်ကို မျှဝေစေသည်။ ပထဝီ၊ အက္ခရာအဝေး၊ (မဝေးတော့သော အနာဂတ်တွင်ဆိုလျှင် ဘာသာစကားကိုပါ) ထည့်တွက်စရာမလိုတော့ဘဲ ဆိုခဲ့ပါ အရာအားလုံးကို၊ 'အခုဖြစ် အခုသိအချိန်'(real time)မှာပင် ဆောင်ရွက်စေနိုင် ပြီဖြစ်ပါသည်။

တစ်ခုတော့ရှိသည်။ ယခု ကျွန်တော်ပြောနေသော ပလက်ဖေါင်းသစ် ကြီး(တစ်နည်း) ကစားကွင်းသစ်ကြီးပေါ်တွင်၊ လူတိုင်းပါဝင်ကစားနိုင်သေးသည် တော့ မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ သမိုင်းတွင် မည်သည့်ကာလကနှင့်မျှ မတူ အောင် ပို၍များသောနေရာများမှာ၊ ပို၍များသောလူများအနေနှင့်၊ ပို၍များသော နည်းလမ်းများဖြင့်၊ ပို၍များသောရက်များအတွင်း ကွင်းသစ်ကြီးထက်တွင် ကျကျ နန'ပလေး'နိုင်ကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ကိုရည်ညွှန်းလို၍ 'ကမ္ဘာပြားပြီ'ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း ဘက်ပေါင်းစုံ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ

အတွက် ဂလိုဘယ်ကွင်းသစ်ကြီးကို ဖန်တီးလိုက်သည်မှာ၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ဖြည့်ဆက်ပေးနေသော ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်ဆယ်ချက်၏ ပေါင်းစည်းမှုသာ ဖြစ်ပါသတည်း...။

ဒုတိယပေါင်းစည်းမှု

တက္ကနိုလိုဂျီ၏စွမ်းပကားမှာ၊ အမှန်ပင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ မေးစရာမေးခွန်းတစ်ခုကား အမှန်ပင်ရှိနေပါသေးသည်။ ဆိုခဲ့ပါ တက္ကနိုလိုဂျီခုန်ကူးမှုများနှင့်အတူ၊ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုန်ထုတ်သတ္တိ မြင့်မားလာမှုကို၊ ဘာကြောင့် လွန်ခဲ့သောနှစ်အနည်းငယ်လောက်ကမှ စတင် တွေ့မြင်ကြရပါသနည်း။ အဖြေမှာ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

‘ဘေးချင်းယှဉ် ဖြစ်ထွန်းလာသော တက္ကနိုလိုဂျီများနှင့်၊ ၎င်းတို့မှ အမြင့်ဆုံးအကျိုးအမြတ် ထွက်ပေါ်လာစေရန်လိုအပ်သည့် ဘီဇက်ကျင့်ထုံးများ၊ ဖြစ်စဉ်များ ပေါင်းစပ်ပြီး၊ နောက်ထပ် ကုန်ထုတ်သတ္တိ ဖောက်ထွက်မှုတစ်ခု ဖန်တီးဖို့ဆိုသည်မှာ၊ ကာလတစ်ခု အချိန်ယူရသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။’

တက္ကနိုလိုဂျီတစ်ခု စတင်မိတ်ဆက်ရုံမျှလောက်နှင့်၊ မလုံလောက်သေးပါ။ အဆိုပါ တက္ကနိုလိုဂျီသစ်နှင့် ဘီဇက်လုပ်ပုံကိုင်ပုံသစ်တို့ ပေါင်းစပ်နိုင်မှသာလျှင်၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိ တစ်ဟုန်ထိုး မြင့်တက်လာနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ၊ ဝေါမတ်၏ကုန်ထုတ်သတ္တိ အဆတိုးလာခဲ့သည်မှာ၊ ၎င်း၏စတိုးဆိုင်ကုန်တိုက်ကြီးများနှင့် အသစ်ဖြစ်ထွန်းလာသော အလျားလိုက်ဆပူလှိုင်းချိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တို့၊ ပေါင်းစပ်လာနိုင်သောအခါမှ ဖြစ်ပါသည်။ နေ့ချင်းညချင်းမဟုတ်။ အထိုက်အလျောက် အချိန်ယူခဲ့ရသည်သာဖြစ်သည်။

ရုံးများတွင် ကွန်ပျူတာများ စတင်မိတ်ဆက်စဉ်ကာလက၊ ရုံးလုပ်ငန်းအကြီးအကျယ် အစွမ်းထက်လာလိမ့်မည်ဟု၊ လူတိုင်းမျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ လက်တွေ့တွင်၊ မျှော်လင့်သလို ချက်ချင်းဖြစ်လာခဲ့သည် မဟုတ်။ သို့နှင့်အမျှ စိတ်ပျက်မှုများ၊ စိတ်ရှုပ်ထွေးမှုများ အတန်အသင့်ပျံ့နှံ့သွားခဲ့ဖူးသည်။ ထင်ရှားသောဘောဂဗေဒပညာရှင် ရောဘတ်ဆိုလို လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကပင်၊ ‘ကွန်ပျူတာကတော့ နေရာအနှံ့ပျံ့ အဲ၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိ အတွက်အချက်ကလွဲ လို့ပေါ့...’ စသဖြင့် အရွှန်းဖောက် ပြောဆိုခဲ့ဖူးသေးသည်။

ဤနေရာတွင်၊ အိုင်ဒီယာလမ်းသစ် ဖောက်ပေးခဲ့သလိုရှိသော ၁၉၈၉ခုနှစ်က၊ အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ကို ပြန်ညွှန်းလိုပါသည်။ ‘ကွန်ပျူတာနှင့် ဒိုင်နမို’

(Computer and Dynamo) ဆိုသောအက်ဆေး ဖြစ်သည်။ 'မဝေးသေးသော ကြေးမုံထက်မှ ခေတ်သစ်ကုန်ထုတ်သတ္တိဆိုင်ရာ၊ သမုတိဝိရောမိ (The Modern Productivity Paradox in a Not-Too Distant Mirror) ဟူ၍လည်း၊ ခေါင်းစဉ် တပ်ထားသည်။ ဤအက်ဆေးတွင်၊ ဘောဂဗေဒသမိုင်းဆရာ ပေါ(လ) အေ ဒေးဗစ် က သမိုင်းသာဓကများကိုထောက်ပြပြီး၊ ဆိုခဲ့ပါ ကာလတစ်ခု နောက်ကျကျန်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို၊ ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ လျှပ်စစ်မီးလုံးကို ၁၈၇၉ ခုနှစ်က တီထွင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း၊ စီးပွားရေးနှင့်ကုန်ထုတ်သတ္တိအပေါ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုမှု၏ သက်ရောက်မှု ထိရောက်ပီပြင်လာနိုင်ခဲ့သည် မှာ၊ ဆယ်စုအချို့ကြာတော့မှဖြစ်သည်။ ဘာကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရသနည်း။ ပေါ(လ)ဒေးဗစ်က ယခုလိုရှင်းပြပါသည်။

“အီလက်ထရစ်မော်တာများ တပ်ဆင်လိုက်ရုံ၊ တက္ကနိုလိုဂျီဟောင်း၊ ရေနွေးငွေ့အင်ဂျင်ကို ဖယ်ရှားလိုက်ရုံမျှနှင့် မလုံလောက်သောကြောင့်ဟု ဆိုပါသည်။ ကုန်ချောထုတ်လုပ်နည်းတစ်ခုလုံးကို ပြန်လည်စီစဉ်ရသည့် ဖြစ်စဉ် တစ်ခု၊ လိုလိမ့်ဦးမည်ဟုထောက်ပြသည်။ ဤနေရာတွင် သော့ချက် အကျဆုံး ဖောက်ထွက်မှုမှာ၊ အဆောက်အအုံများ စည်းပတ်လမ်းများကို၊ ပြန်လည် ဒီဇိုင်းဆင်စီမံခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ရေနွေးငွေ့အင်ဂျင် ခေတ်ကစက်ရုံများမှာ ကြီးမားလေးလံသည့်သဘောရှိသည်။ ကုန်ကျစရိတ် ကြီးသော အဆင့်အထပ်အဆောက်အအုံတွေ လိုသည်။ ရေနွေးငွေ့ပါဝါစနစ်ကို ခုတ်မောင်းရာတွင် လိုအပ်သည့် ကြီးမားသောထုတ်လွှတ်စက်များနှင့်၊ လေးလံ သောဘတ်ကြိုးများကို ထိန်းနိုင်ရန် ဒီဇိုင်းဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။”

“အရွယ်ပမာဏငယ်သည့်တိုင်၊ ပိုပါဝါမြင့်သည့် အီလက်ထရစ် မိုတာများ စတင်တပ်ဆင်လိုက်သည်နှင့်၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိ မြန်မြန်ကြီး မြင့် လာလိမ့်မည်ဟု၊ လူတိုင်းက မျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ မျှော်လင့်သလို မဖြစ်ခဲ့ပါ။ ကာလတစ်ခု အချိန်ယူခဲ့ရပါသည်။ လုံလောက်သော အဆောက်အအုံတွေကို ပြန်လည်ဒီဇိုင်းဆင်ကြရသည်။ ရှည်လျားပြီး သိပ်မမြင့်လှသော တစ်ထပ် အဆောက်အအုံတွေဖြစ်ဖို့ လိုသည်။ အရွယ်အစားမျိုးစုံ အီလက်ထရစ်မိုတာ များ တပ်ဆင်ဖို့လိုသည်။ ထိုမျှမက တက္ကနိုလိုဂျီအသစ်ကို၊ ကောင်းကောင်း နားလည်သော အတွေ့အကြုံများသည့် စက်ရုံဗိသုကာများ၊ အီလက်ထရစ် အင်ဂျင်နီယာများ၊ မန်နေဂျာများလည်း ရှိဖို့လိုသေးသည်။ သူတို့အားလုံး၏ အတွေ့အကြုံ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ပညာတို့ကို အသုံးပြုပြီး၊ စက်ရုံကို ပြန်လည် ဒီဇိုင်းဆင်ရသည်။ ထုတ်လုပ်ရေးလမ်းကြောင်းသစ်ကို တည်ဆောက်ကြရသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်များ ပြီးဆုံးမှသာလျှင်၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားက ပေးစွမ်းသော

ကုန်ထုတ်သတ္တိဖောက်ထွက်မှုကို ရရှိနိုင်လိမ့်မည်”ဟု ပေါ(လ)အေးဗစ်က ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ယနေ့ ကမ္ဘာပြားခေတ်သို့ ရောက်သောအခါတွင်လည်း၊ အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက် ဆယ်ချက်ထဲမှ တော်တော်များများမှာ၊ လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွင်းကပင်၊ ရှိနေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဆိုခဲ့ပါ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်များ၏အာနိသင်ကို အပြည့်အဝအကျိုးထင်စေဖို့ဆိုလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ရိုက်ချက်ဆယ်ခုလုံး ပေါင်းစည်းသွားစေရုံမျှမက၊ အခြားတစ်စုံတစ်ရာများလည်း အမှန်ပင်လိုအပ်ပါသေးသည်။ ရိုက်ချက်များနှင့်အတူ အဆင်ပြေပြေ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိသော မန်နေဂျာများ၊ အသစ်တီထွင်သူများ၊ ဘီဇနက်အကြံပေးများ၊ ဘီဇနက်ကျောင်းများ၊ ဒီဇိုင်းနာများ၊ အိုင်တီစပယ်ရှယ်လစ်များ၊ စီအီးအိုများ၊ အလုပ်သမားများစသော အမြဲတေအင်အားစုတစ်ခုပေါ်ထွက်လာဖို့လိုသည်။ အလျားလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် တန်ဖိုးဖန်တီးရေးဖြစ်စဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးဖို့လိုသည်။ ထိုမျှမက၊ အသစ်ဖြစ်ထွန်းလာသော ကစားကွင်းအပြားကြီးကို၊ ကျကျနနအသုံးချကစားနိုင်သော အမူအကျင့်သစ်များလည်း လိုပါလိမ့်မည်။ အချုပ်ဆိုရလျှင်၊ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်ဆယ်ခု ပေါင်းစည်းမှုက၊ အပြားကမ္ဘာမှ အကျိုးအများဆုံးထွက်ပေါ်လာစေရန် ဖန်တီးနိုင်မည့်၊ ဘီဇနက်လုပ်နည်းလုပ်ဟန်များ ကျွမ်းကျင်မှုများကို အကျိုးပြုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်မှ ၎င်းတို့နှစ်ခု အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုပြီး၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပြားသထက်ပြားစေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသဘောကို ပေါ(လ)ရိုမာက ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“လူတွေက မေးကြတယ်ဗျ။ ‘အိုင်တီတော်လှန်ရေးက ဘာကြောင့် ကုန်ထုတ်သတ္တိကို ချက်ချင်း တွန်းမတင်နိုင်တာလဲ’တဲ့။ ‘ကွန်ပျူတာ အသစ်တွေအပြင်၊ တခြားလိုအပ်တာတွေ ရှိသေးလို့’ လို့ ကျွန်တော်က ဖြေချင်တယ်။ အဲဒီကွန်ပျူတာသစ်တွေကို ကျွမ်းကျင်ကျင်ကျင် အသုံးချနိုင်တဲ့၊ ဘီဇနက်လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်တွေ ကျွမ်းကျင်မှုပုံစံသစ်တွေ လိုမယ်ဗျာ။ အဲဒီလုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်တွေက၊ အင်ဖော်မေးရှင်းတက္ကနိုလိုဂျီကို ပိုတန်ဖိုးရှိအောင် လုပ်ပေးလိမ့်မယ်။ အဲသလိုပဲ၊ ပိုကောင်းပြီး ပိုသစ်တဲ့ အင်ဖော်မေးရှင်းတက္ကနိုလိုဂျီက၊ နောက်ထပ် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်တွေကို ဖြစ်ထွန်းစေလိမ့်မယ်။”

စင်စစ်၊ ဒုတိယ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကာလမှာ မိန်းဖရိုန်ကွန်ပျူတာကြီးများ၏ခေတ်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤခေတ်၏ထူးခြားချက်မှာ ဒေါင်လိုက်ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်နည်းကို စိတ်သန်သည်။ ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့၏ဌာနအသီးသီးတို့မှာ ဒေါင်လိုက်‘ကျီ’စနစ်ဖြင့်ဖွဲ့စည်းလေ့

ရှိကြသည်။ ယခုကမ္ဘာ့ပြားရိုက်ချက်ဆယ်ခု ပေါင်းစည်းမိရာမှ [အထူးသဖြင့် ပီစီ၊ မိုက်ခရိုပရိုဆက်ဆာ၊ အင်တာနက်နှင့် ဖိုက်ဘာအော့(ပ)တစ်တို့၏ ပေါင်းစည်းမှုက] တတိယ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို၊ မွေးထုတ်လိုက်ပြီဖြစ်သည်။ ဤခေတ်တွင်၊ အစဉ်အလာ အထက်၊အောက်ဒေါင်လိုက်ဆက်ဆံရေးမှာ ကျွမ်းသန္တာလန်သွားပြီး၊ အလျားလိုက် ဘေးချင်းယှဉ်ဆက်ဆံရေးပုံသဏ္ဍာန်သို့ ရွေ့သွားသည်။ ဤအချက်မှနေ၍၊ ဘီဇက်လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်များလည်း ထွက်ပေါ်လာရတော့သည်။ အဆိုပါ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်များတွင်၊ အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်ပုံစံ သိသိသာသာလျော့သွားပြီး၊ အလျားလိုက် ဆက်စပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးပုံစံသစ်က၊ ပိုနေရာယူလာခဲ့သည်။

“ကျွန်မတို့အနေနဲ့ ဒေါင်လိုက် တန်ဖိုးဖန်တီးရေးပုံစံက၊ အလျားလိုက် တန်ဖိုးဖန်တီးရေးပုံစံဘက် ရွေ့လာခဲ့ပြီရှင်။”

အမျိုးသမီးစီအီးအို ကာလီ ဖီအိုရီနာ ၏ကောက်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ သူမက H.P ၏အတွေ့အကြုံကို သာမကတင်ပြီး၊ သူမ၏ကောက်ချက်ကို ဖွင့်ဆိုပြသည်။

“H.P လိုကုမ္ပဏီမျိုးတွေရဲ့ တီထွင်မှုတွေကိုပဲ ကြည့်ပေါ့ရှင်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးမှာ ယုံနဲ့နေတဲ့အဖွဲ့တွေနဲ့ ဌာနပေါင်းစုံရဲ့၊ အလျားလိုက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုက ထွက်လာတာတွေချည်းပဲ။ ဥပမာပြရရင်၊ တစ်လောကပဲ HPရယ်၊ Cisco ရယ်၊ Nokia ရယ် ပေါင်းပြီး၊ ကင်မရာဆဲ(လ)ဖုန်းတစ်ခု ထွင်လိုက်ကြတယ်လေ။ ဒီကင်မရာဆဲ(လ)ဖုန်းနဲ့ ရိုက်လို့ရတဲ့ ဒစ်ဂျစ်တယ် ဓာတ်ပုံတွေကို HPပရင်တာနဲ့ထုတ်လို့ရတယ်။ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ပရင့်အောက်လို့လည်း ရတယ်။ တကယ်တော့ ကုမ္ပဏီတိုင်းမှာ၊ သိပ်ကိုခေတ်မီဆန်းကြယ်တဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီ အထူးပြုလေ့လာမှုတွေ ရှိပြီးသားပါ။ အခု သုံးခုလုံးရဲ့အထူးပြုလေ့လာမှုတွေ အလျားလိုက်ပေါင်းလိုက်တော့၊ နောက်ထပ် တန်ဖိုးသစ်တွေ ထပ်ဖြည့်လိုက်နိုင်တာပေါ့. . .။”

အလျားလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့နှင့် အလျားလိုက် စီမံခန့်ခွဲဖို့ဆိုလျှင်၊ အစဉ်အလာ ထက်၊အောက်ချဉ်းကပ်ပုံနှင့် လုံးဝခြားနားသစ်လွင်သော၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ အမှန်ပင်လိုပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင်၊ ကျွန်တော် ကြုံခဲ့ဖူးသော ဥပမာအချို့ကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ယခင်က HP မှာ၊ သီးခြား ဆပွလှိုင်းချိန်း ၈၇ ခုပါသော ကုမ္ပဏီဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆပွလှိုင်းချိန်း တစ်ခုချင်းစီ အနေနှင့်၊ ၎င်းတို့ ကိုယ်ပိုင်ထက်၊အောက်ဖွဲ့စည်းပုံလာ မန်နေဂျာများ၊ နောက်ဖေးရုံးခန်းများဖြင့် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုဆက်စပ်ဘဲ၊ ဒေါင်လိုက် စီမံခန့်ခွဲခဲ့ကြသည်။ ယခု HP တွင် ဆပွလှိုင်းချိန်း ၅ ခုသာ ရှိပါတော့သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊

ငွေစာရင်းလုပ်ငန်း၊ ငွေတောင်းခံခြင်းလုပ်ငန်း၊ လူသားအရင်း အမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း စသော အလုပ်မျိုးစုံကို ဆပွဲလှိုင်းချိန်း ၅ ခုလုံး၊ အချင်းချင်း အလျား လိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့်၊ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သို့ နှင့်အမျှ HP မှာ၊ ဒေါ်လာ ၅၀ ဘီလီယံတန် ဘီဇနက်လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုကို၊ စီမံခန့်ခွဲနေသော အဓိကကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။

Southwest Airlines ဆိုလျှင်၊ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်တစ်ဆယ်၏ ပေါင်းစည်းမှုကို အသုံးချနိုင်သောကြောင့်သာ၊ မိမိဖောက်သည်များအတွက် ၎င်းတို့အိမ်မှနေပြီး၊ လေယာဉ်တက်ခွင့်လက်မှတ် ဒေါင်းလုတ် လုပ်လိုရသည့် စနစ်ကို၊ တီထွင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်၏ အဖိုးစွဲနေသော လက်မှတ်ဝယ်ယူသည့် အလေ့အထကို မပြောင်းလဲနိုင်သေးသရွေ့၊ South- west နှင့် အလျားလိုက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ မိမိကိုယ်ကို မပြုပြင်နိုင်သေး သရွေ့၊ ဆိုခဲ့ပါ တကွန်လိုဂျီဖောက်ထွက်မှုမှာ ကျွန်တော့်အတွက်ရော South- west အတွက်ပါ။ ကုန်ထုတ်သတ္တိဖောက်ထွက်မှုတစ်ခု ဖန်တီးပေးနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ အလားတူ bizhub စက်ကလေး၏ စွမ်းဆောင်ရည်မှာလည်း၊ ပေါင်းစည်းမှုတကွန်လိုဂျီနှင့် စက်အကြောင်း နားလည်သောဝန်ထမ်းနှင့် နား မလည်သောဝန်ထမ်းကြား၊ ခြားနားမှုပေါ်တွင် မူတည်နေပါလိမ့်မည်။ တကွန် လိုဂျီသစ်ကို နားမလည်သူအနေနှင့်၊ မိမိ၏အဖိုးစွဲအကျင့်ကို မပြောင်းနိုင်သရွေ့၊ ရုံးခန်းထဲတွင် bizhub စက်အသစ်ရှိသည့်တိုင်၊ ရုံးခန်းတစ်ခုလုံး၏ ကုန်ထုတ် သတ္တိ သိသိသာသာတက်လာဦးမည် မဟုတ်ပါ။

နောက်ဆုံးအနေနှင့် WPP ၏ အတွေ့အကြုံကို စဉ်းစားကြည့်ပါမည်။ WPP မှာ ကြော်ငြာလုပ်ငန်း၊ ဈေးကွက်ဖွင့်လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း တို့ကို ပေါင်းစည်းထားသော၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒုတိယအကြီးဆုံး အကျိုးတူပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏ဌာနချုပ်မှာ အင်္ဂလန်တွင် ရှိသည့်တိုင်၊ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်က ကျွန်တော်တို့ သိခဲ့ကြသည့် အနေအထားမျိုး၊ မဟုတ်တော့ပါ။ Young & Rubicam အစ၊ Ogilvy & Mather အလယ်၊ Hill & Knowlton အဆုံး ဘီဇနက်လောက နာမည်ကြီး ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ကွန်ဆိုတီယန်ကြီး၊ ဖြစ်နေပါပြီ။ ဤမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးက ကြော်ငြာလုပ်ငန်း၊ စာတိုက်မှတိုက်ရိုက် ကုန်ပို့သည့်လုပ်ငန်း၊ မီဒီယာမှ တစ်ဆင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်း၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်လုပ်ငန်းစသော ဈေး ကွက်ဖွင့်လုပ်ငန်းအစုစုကို အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နေကြပြီဖြစ်သည်။

“နှစ်အတော်ကြာအထိ WPP ရဲ့ အကြီးဆုံးစိန်ခေါ်မှုက၊ ဘယ်လို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြမလဲ ဆိုတဲ့ကိစ္စပဲဗျ။”

WPP ၏ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော Landon Associates မှ စီမံခန့်ခွဲမှုဒါရိုက်တာ အလန်အက်ဒမာဆင်၏စကား ဖြစ်ပါသည်။ သူက WPP၏ လက်ရှိပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံသဏ္ဍာန်ကို ယခုလို ရှင်းပြသည်။

“အခုဆိုရင်၊ WPP မှာပါတဲ့ ကုမ္ပဏီတွေအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရုံလောက်နဲ့ မလုံလောက်တော့ဘူး။ ကုမ္ပဏီတိုင်းက တစ်ယောက်ချင်းကို ဆွဲထုတ်ပြီး၊ ဝယ်သူစိတ်ကြိုက် ဖန်တီးပေးနိုင်မယ့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့တွေ ဖွဲ့လာရတယ်။ ဒီတော့ တန်ဖိုးဖန်တီးမှုဟာ၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခုချင်းစီမှာ မရှိတော့ဘူး။ ကုမ္ပဏီတွေ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုက်ရုံ သက်သက်နဲ့လည်း၊ တန်ဖိုးဖန်တီးမှုအစစ်ကို မရနိုင်တော့ဘူး။ ကုမ္ပဏီတိုင်းမှာရှိတဲ့ အရည်အချင်းရှိသူတွေကို တစ်ဦးချင်းဆွဲထုတ်ပြီး၊ အလျားလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်စေတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်လာပြီဗျ။ ဒါနဲ့အမျှ၊ ဖေါက်သည်တစ်ဦးချင်းစီကို ပိုအနုစိတ်ဝန်ဆောင်မှု ပေးလာနိုင်တယ်။”

GE အနေနှင့် ၎င်း၏အာမခံလုပ်ငန်းကို၊ သီးခြားကုမ္ပဏီတစ်ခု အဖြစ် ခွဲထုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော ၂၀၀၃ ခုနှစ်ကဆိုလျှင်၊ WPP ၏အကူအညီကို ယူခဲ့ရသည်။ ကုမ္ပဏီနာမည်သစ် ရှာပေးသည်မှအစ ပထမဆုံးကြော်ငြာ အလယ်၊ တိုက်ရိုက်ဈေးကွက်ဖွင့် ပရိုဂရမ်အဆုံး၊ အရာအားလုံးကို WPPက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ အဓိကအနေနှင့် ဖေါက်သည်စိတ်ကြိုက် စီမံဆောင်ရွက်စေနိုင်မည့် အဖွဲ့သစ်တစ်ခု စုစည်းပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာကြီးပြားလာသည်နှင့်၊ အပြားကမ္ဘာမှ အများဆုံးအကျိုးအမြတ်ရရှိနိုင်စေရန်၊ WPPမှာ မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ခဲ့ရသည်။ အနီးစပ်ဆုံးဥပမာ ပေးရလျှင်၊ ရေနွေးငွေ့အင်ဂျင်သုံးစက်ရုံမှ အီလက်ထရစ်မိုတာ သုံးစက်ရုံသို့၊ လှည့်ပြောင်းစဉ်ကအတိုင်း ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် WPP၏ ထူးခြားချက်မှာ၊ ၎င်း၏နံရံဟောင်းများကို ဖြိုချရုံမျှမက၊ ကြမ်းပြင်ဟောင်းကိုပါ ဖယ်ရှားပစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းပိုင်ကုမ္ပဏီအသီးသီးရှိ ဝန်ထမ်းများကို အလျားလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့အဖြစ်၊ စုစည်းနိုင်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့နှင့်အမျှ အဆိုပါအဖွဲ့များသည်ပင်၊ ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်အမည်နှင့် ဒီဖက်တို ကုမ္ပဏီတွေလို ဖြစ်လာကြသည်။

ကစားကွင်းသစ်နှင့် ဘီဇနက်လုပ်နည်းလုပ်ဟန်သစ်များ အပြည့်အဝ အဟပ်ညီစေရန်၊ ကာလတစ်ခု အချိန်ယူကြရပါသည်။ ဤနည်းနှင့်သာလျှင် အဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် သတိပေးရန်တစ်ခု ရှိနေပါသည်။ ထင်ထားသည်ထက် ပို၍မြန်မြန်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးချိ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုတစ်ခု ဖြစ်သည်ကို မမေ့လိုက်ပါနှင့်...။

တတိယပေါင်းစည်းမှု

ပို၍ အလျားလိုက်သဘော ဆောင်လာသော ကစားကွင်းသစ်ကြီးကို ဖန်တီးပြီးသည်နှင့် (အခြေခံအားဖြင့် အနောက်မှ) ကုမ္ပဏီများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များက အဆိုပါကစားကွင်းသစ်ကြီးကို လျှင်မြန်စွာ စတင်မွေးစားယူလိုက်ကြသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင်၊ ကွင်းပြင်ပတွင် မှင်တက်မိသလိုရှိကြသော ၃ ဘီလီယံ မျှရှိသည့် လူအုပ်ကြီးမှာ၊ သမားရိုးကျအစဉ်အလာများကို စွန့်ကာ၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပလပ်ထိုးပြီး လူတိုင်းနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ကစားလာနိုင်ပြီ ဆိုသည်ကို၊ ရုတ်ခြည်းဆိုသလို သဘောပေါက်လာခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ၃ ဘီလီယံမျှရှိသော လူအုပ်ကြီးမှာ မည်သည့်အချိန်ကမျှ၊ ယခုလို တန်းတူညီမျှစွာယှဉ်ပြိုင်နိုင်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်မဟုတ်။ အကြောင်းမူ၊ သူတို့တစ်တွေမှာ တံခါးပိတ်စီးပွား နေဘဝတွင်သာ၊ နေထိုင်ခဲ့ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒေါင်လိုက်သဘောဆောင်သော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး ထက်၊ အောက်ဖွဲ့စည်းပုံများတွင်သာ ကျင်လည်ခဲ့ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ရည်ညွှန်းလိုသော ၃ ဘီလီယံမျှရှိသည့် လူအုပ်ကြီးဆိုသည်မှာ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ရုရှား၊ အရှေ့ဥရောပ၊ လက်တင် အမေရိကနှင့် ဗဟိုအာရှတို့မှဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါနိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်များမှာ ၁၉၉၀ အလွန်နှစ်များအတွင်းတွင် တံခါးဖွင့်လာကြသည်။ သို့နှင့်အမျှ ၎င်းတို့၏လူထုများမှာ လည်း၊ လွတ်လပ်သောဈေးကွက် ကစားပွဲကြီးထဲသို့၊ ပို၍လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆက်သွယ်ပါဝင်လာနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဆိုခဲ့ပါ ၃ ဘီလီယံမျှရှိသည့် လူအများနှင့် ကစားကွင်းဖြစ်စဉ်သစ်တို့ မည်သည့်အချိန်တွင် ပေါင်းစည်းလာခဲ့ကြပါသနည်း။ ကစားကွင်းကြီး အပြားခတ်လိုက်ချိန်တွင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ သန်းပေါင်းများစွာသော လူအများအနေနှင့်၊ ဘယ်တုန်းကမျှ မရှိခဲ့ဘူးသော ဈေးချိုချိုနှင့် အသင့်အသုံးချနိုင်သော ကိရိယာတန်ဆာပလာများကို ကိုင်တွယ်ကာ၊ ပို၍ တန်းတူညီမျှစွာ အလျားလိုက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်၊ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ချိန်တွင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြရမည်မှာ ပြားချပ်သွားသော ကမ္ဘာကြီးပင် ဖြစ်တော့သည်။ အဆိုပါ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်သူ အသစ်များအနေနှင့်၊ အိုးမကွာ အိမ်မကွာအနေအထားဖြင့်၊ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြရမည်မှာ၊ ကမ္ဘာကိုပြားစေသောရိုက်ချက် တစ်ဆယ်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

ပလေယာအသစ်၊ ကစားကွင်းအသစ်နှင့် အလျားလိုက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် ဖြစ်စဉ်သစ်များ အကျင့်စရိုက်သစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်း၊ ဤသုံးခု

ပေါင်းစည်းလာခြင်းသည်ပင်၊ 'သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု' ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ယုံကြည်သည့်အတိုင်းဆိုရလျှင် ဆိုခဲ့ပါ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု ကြီးသည်ပင်၊ ၂၁ ရာစုခေတ်ဦး ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးကိုပုံဖော်မည့် အရေးအကြီးဆုံးအင်အားစု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အရေအတွက်အရ မနည်းလှသော လူအများစုကြီးမှာ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကိရိယာများကို ကိုင်တွယ်ထိတွေ့ခွင့် ရလာသည်။ 'ရှာစက်'၊ 'ဝက်(ဘ)ဆိုဒ်'စသော တက္ကနိုလိုဂျီထွင်မှုများကို အသုံးပြုပြီး၊ ဘီလီယံနှင့်ချီသော အင်ဖော်မေးရှင်းများကို ရရှိအသုံးချလာနိုင် သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ရှေ့လာမည့်အသစ်တီထွင်မှု မျိုးဆက်များမှာ၊ အပြားကမ္ဘာ ကြီး၏နေရာအနှံ့မှ ထွက်ပေါ်လာတော့မည့်သဘော ရှိပါသည်။ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှု အမျိုးမျိုး၊ အသစ်တီထွင်မှုအမျိုးမျိုးတို့ကို၊ မကြာမတင် ဖန်တီးနိုင်တော့မည့် ဂလိုဘယ်ကွန်မြူနတီကြီး၏ အတိုင်းအတာမှာ၊ မည်သည့်ခေတ်၊ မည်သည့် အခါနှင့်မျှ 'တူတော့အောင် အပြန်ကျယ်လာတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

စစ်အေးခေတ်ကဆိုလျှင်၊ အဓိကကုန်သွယ်ရေးအုပ်စုဆို၍ သုံးခုမျှသာရှိ ခဲ့သည်။ မြောက်အမေရိက၊ အနောက်ဥရောပနှင့် ဂျပန်အပေါင်း အရှေ့အာရှ တို့ဖြစ်သည်။ ဤအုပ်စုကြီးသုံးခုကြား ပြိုင်ဆိုင်မှုမှာ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအားဖြင့် ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စစ်အေးခေတ် နိုင်ငံရေးအကွဲအပြဲတွင်၊ အဆိုပါအုပ်စုသုံးခုစလုံး ဘက်တစ်ဖက်တည်းမှ ပါဝင် ခဲ့ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်ထိုအခါက၊ လုပ်အားနှင့်စက်မှုလုပ်ငန်း များမှာလည်း၊ တံတိုင်းအထပ်ထပ် ကာရံထားသည့်အနေအထား ဖြစ်သည်။ အုပ်စု ၃ ခုလုံးရှိ လုပ်ခနှုန်းထားမှာလည်း တစ်ပြေးညီနီးပါးပင်ဖြစ်သည်။ အလုပ်အင်အားစု၏ အရွယ်အစားနှင့် ပညာရေးရေချိန်မှာလည်း၊ ယေဘုယျ ညီမျှသည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့အတွက် [အင်တယ်(လ)ဥက္ကဋ္ဌ ခရက်(ချ) ဘားရက် ပြောသလိုပင်]စစ်အေးခေတ် ပြိုင်ဆိုင်မှုမှာ၊ လူကြီးလူကောင်းဆန်ဆန် ပြိုင်ဆိုင်မှုဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

နောက်တော့ အပြောင်းအလဲတွေနှင့်အတူ 'သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု' ရောက်လာသည်။ ဘာလင်ဝေါ(လ)ကြီးပြိုကျသွားပြီး ဘာလင်မော(လ)ကြီး ပြိုင်းရိုင်းမားမတ်ပေါ်လာသည်။ ရုတ်ခြည်းဆိုသလိုပင် တံတိုင်းနောက်မှ ၃ ဘီလီယံမျှရှိသောလူအုပ်ကြီး၊ ကမ္ဘာပြားကွက်လပ်ကြီးထဲသို့ ချီတက်လာကြ တော့သည်။

ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ ဘောဂဗေဒပညာရှင် ရစ်ချပ်ဘီဖရီးမင်း ပြုစု သော ၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထုတ် လေ့လာရေးစာတမ်းက၊ ဆိုခဲ့ပါဖြစ်စဉ်ကြီး ကို အနီးစပ်ဆုံးကိန်းဂဏန်းများဖြင့် ယခုလိုဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

'၁၉၈၅ ခုနှစ်ကဆိုလျှင်၊ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးလောကဆိုသည်မှာ မြောက်အမေရိက၊ အနောက်ဥရောပနှင့် ဂျပန်တို့ကိုသာ ဗဟိုပြုပြောဆို ကြရသည်။ အရှေ့အာရှ၊ လက်တင်အမေရိကနှင့် အာဖရိကနိုင်ငံ အချို့မျှလောက်သာ (လွန်ရောကျဲရော)ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့ ရှိသည်။ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် ပါဝင်သော၊ အဆိုပါ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးလောက၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ၂.၅ ဘီလီယံမျှသာရှိပါလိမ့်မည်။

ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ အရောက်တွင်မူ၊ ဆိုဗီယက်အင်ပါယာမှ ကွန်မြူနစ်စနစ်ပြိုကွဲသွားမှု၏ အကျိုးဆက်အနေနှင့်၊ အိန္ဒိယမှာ ၎င်း၏ အစဉ်အလာ ပြည်တွင်းဖူလုံရေး တံခါးပိတ်စီးပွားရေးမှ ကျောခိုင်းလာ သည်။ တရုတ်ပြည်က ဈေးကွက်အရင်းရှင်စနစ်သို့ ပြောင်းလာသည်။ ဤတွင် ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးလောကတွင် ပါဝင်သောလူဦးရေမှာ ၆ ဘီလီယံထိ ဖြစ်လာတော့သည်။

ဤသို့ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးလောက အပြန့်ကျယ်လာခြင်း၏ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ၁.၅ ဘီလီယံမျှရှိသော အလုပ်သမားသစ်များ၊ ဂလိုဘယ်အလုပ်အင်အားစုထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။ ဤသည်မှာ၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ မတိုင်မီ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ရုရှားတို့ ဂလိုဘယ် စီးပွားရေးထဲ မပါမိကထက်၊ နှစ်ဆတိတိတိုးသွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ ဤသို့အသစ်တိုးလာသော အလုပ်အင်အားစု ၁.၅ ဘီလီယံထဲမှ၊ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်သည်သာ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ ပညာရေးနှင့် ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သူတို့တစ်တွေ သာ အဓိပ္ပါယ်ရှိရှိအဆင့်မီမီ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ရှိသည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ကိန်းဂဏန်းအရေအတွက်အရ ဖော်ပြရ လျှင်၊ သန်း ၁၅၀ မျှရှိပါလိမ့်မည်။ စင်စစ် ဤအရေအတွက်မှာ၊ အမေရိကန် အလုပ်အင်အားစုတစ်ခုလုံးနှင့် ဆတူနီးပါးမျှရှိရာ၊ မနည်း လှဟု ဆိုရမည်သာဖြစ်ပါသည်။'

ဤသို့သော ကိန်းဂဏန်းစာရင်းဇယားများကို ကြည့်၍၊ ခရက်(ချ) ဘားရက်က ယခုလိုသုံးသပ်ပြပါသည်။

"အခုလို သုံးဘီလီယံလောက်ရှိတဲ့လူအုပ်ကြီး၊ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးထဲ နေချင်း ညချင်းဆိုသလို ဝင်လာတော့... ဒါရဲ့အကျိုးဆက်က ဘယ်လိုမှ သေးသေးကွေး ကွေး မဖြစ်နိုင်ဘူးဗျ။ အတော်ကြီးကို ကြီးမှာသေချာတယ်။ အထူးသဖြင့် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ ရုရှားတို့လို ပညာရေးရေချိန်မြင့်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေက လာတာမို့ အရေအတွက်သာမကဘူး၊ အရည်အချင်းဘက်ကလည်း ကြီးကျယ်မှာအမှန်ပဲ။"

သူပြောသည့်အတိုင်း၊ အတိအကျပင်ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်သမားသစ် တော်တော်များများမှာ၊ ကစားကွင်းသစ်ကြီးထဲသို့ အေးအေးဆေးဆေး လမ်း လျှောက်ဝင်လာကြသည် မဟုတ်။ တာတိုအပြေးသမားတွေလို ဒလကြမ်းတိုးဝင် လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင် သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုမှာ 'စလိုးမိုးရှင်း' မဟုတ်ပါချေ။ ကမ္ဘာကြီး ပြားလာပြီး၊ ပို၍ပို၍များလာသော လူများအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးပုံသဏ္ဍာန်သစ်များ အသင့်ရှိလာချိန်ဝယ်၊ လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် အလေ့အထများကို၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန် သင်ယူဖြည့်ဆည်းနိုင်သူ များသာ အောင်မြင်သူဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ယခင်ကလို အမေရိကန်တွေ၊ အ နောက်ဥရောပသားတွေသာ အမြဲရှေ့ရောက်နေသည်မျိုး မဟုတ်တော့ပါ။ မည်သည့်နိုင်ငံမှ မည်သူမဆို၊ ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း မိမိကိုယ်ကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် လှည့်ပြောင်းနိုင်လျှင်၊ အောင်မြင်သူဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤပြိုင်ပွဲတွင် ပလေယာ သစ် များဘက်မှပင်၊ ပိုအားသာသလို ရှိနေပါသေးသည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကျောခိုင်းခဲ့ပြီးသောအတိတ်ကို လွမ်းမနေ။ တကွန်လို့ကီသစ်များ နှင့် လုပ်နည်းလုပ်ငန်းသစ်များကို၊ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ရန်သာ စိတ်ရှင်းရှင်းဖြင့် ကြိုးစား ကြသည်။ မိမိကိုယ်ကို အနေအထားသစ်နှင့်၊ အမြန်ဆုံးအံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် လှည့်ပြောင်းလိုကြသည်။ ဤစိတ်အခံကြောင့်ပင်၊ ယနေ့ တရုတ်ပြည်ရှိ ဆဲ(လ) ဖုန်းသုံးသူ လူဦးရေမှာ၊ အမေရိကထက်ပိုများနေခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အလား တူပင် အင်တာနက်အသုံးပြုမှုနှင့် ဘရော့ဘင်းထိုးဖောက်မှုတွင်၊ ကိုရီးယားများ က၊ အမေရိကန်တို့ထက် နှာတစ်ဖျားမက သာနေခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဂလိုဘယ်ကုန်သွယ်ရေး၊ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးတို့နှင့် ပတ်သက်လျှင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စဉ်းစားလေ့ရှိသည်မှာ၊ ဤအရာများကို အိုင်အမ်အက်(ဖ)၊ ကီ ရှစ်၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ ဒဗလျူတီအို စသည်တို့က မောင်းနေသည်ဟူ၍ ဖြစ် သည်။ (သို့မဟုတ်) ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးများ၏ ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်များက၊ တွန်းအားပေးနေသည်ဟု ယူဆလေ့ရှိကြသည်။ ကျွန်တော်အနေနှင့် 'ဘာမျှ မဆိုင်'ဟူ၍တော့ ယတိပြတ်မပြောလိုပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဆိုခဲ့ပါ အိုင်အမ်အက်(ဖ) စသည်တို့မှာ အရေးကြီးသောအဓိကနေရာတွင် မရှိတော့ဟု၊ ဆိုချင်ပါသည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးအကြောင်းကို နားလည်သော ကမ္ဘာပြားဖြစ်စဉ်ကြီးနှင့်အတူ၊ မိမိကိုယ်ကိုလှည့်ပြောင်းနိုင်သော ရှေ့သို့ချီလိုသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီက သာ၊ အနာဂတ် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို အဓိကမောင်းနှင်သွားတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်၊ မည်သည့်အိုင်အမ်အက်(ဖ) အကြံပေးချက်ကမျှ၊ အဓိက ဂလိုဘယ်တွန်းအား မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

ယခုအချိန်မှစ၍၊ ရှေ့လာမည့်ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးကို နှေးကွေးလေးလံ

သော၊ လှည့်ပတ်စဉ်းစား ချိန်ဆနေတတ်သော ဗျူရိုကရက်များက၊ သိပ်ပုံဖော် နိုင်စွမ်း ရှိတော့မည်မဟုတ်။ ပို၍ပို၍ ပုံဖော်နိုင်စွမ်းရှိသည့်အရာမှာ၊ သူ့အလိုလို ဖြစ်ထွန်းလာသော 'ဇစ်ပီ'(Zippy)များ၏ စွမ်းအင်ပေါက်ကွဲမှုကြီး၊ ဖြစ်ဖို့ များ ပါသည်။ ၁၉၆၀ အလွန်နှစ်များလောက်က အမေရိကန်လူငယ်များမှာ 'ဟစ်ပီ' ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အတူ လူလားမြောက်လာခဲ့ကြသည်။ နောက် ၁၉၈၀ အလွန် ဟိုက်တက်(ချ)တော်လှန်ရေးခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ၊ 'ယွတ်ပီ'(Yuppy) ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားလာသည်။ ယခု 'ဟစ်ပီ'လည်းမဟုတ်။ 'ယွတ်ပီ'လည်း မဟုတ်။ 'ဇစ်ပီ' ခေတ်ရောက်လာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် 'ဇစ်ပီ' ဆိုသည်ကို မိတ်ဆက်ပေးဖို့ လိုလာပါတော့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံထုတ် Outlook အပတ်စဉ်မဂ္ဂဇင်းက၊ 'ဇစ်ပီတွေ ဒီမှာရှိ တယ်' ဟု ကြွေးကြော်လိုက်သည်။ ဇစ်ပီဆိုသည်မှာ စိတ်တူကိုယ်တူ အိန္ဒိယ လူငယ်တွေ ဖြစ်သည်။ သူတို့အမိတိုင်းပြည် အိန္ဒိယအနေနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကို ကျောခိုင်းကာ၊ ဂလိုဘယ်ကုန်သွယ်ရေးနှင့် အင်ဖော်မေးရှင်းတော်လှန်ရေးကြီး ထဲသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုးဝင်လာပြီးသကာလ၊ ကမ္ဘာ့ဝန်ဆောင်မှုဗဟိုအဖြစ် အသွင် ပြောင်းပြီးနောက်ပိုင်း၊ ပထမဆုံးအရွယ်ရောက် ကြီးပြင်းလာသောမျိုးဆက် ဖြစ်ပါသည်။ Outlook မဂ္ဂဇင်းက ဇစ်ပီ များကို၊ 'လစ်ဘရယ်လိုက်ဇေးရှင်း၏ ရင်သွေးငယ်များ'ဟု၊ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။

ဇစ်ပီများမှာ မြို့ပြနှင့်မြို့ပြတစ်ပိုင်းမှာ အသက် ၁၅နှစ်နှင့် ၂၅နှစ်ကြား၊ လူငယ်လူရွယ်တွေဖြစ်သည်။ ခြေလှမ်းတိုင်းကိုစက်တပ်၍ လောကဇာတ်ခုံ ပေါ်တက်လာသူများဟု ဆိုနိုင်သည်။ 'မျိုးဆက်-ဇက်'(Generation-Z)ကို ကိုယ်စားပြုကြသူများဖြစ်သည်။ ယောက်ျားလေး(သို့မဟုတ်)မိန်းကလေး ဖြစ် နိုင်သလို၊ ကျောင်းသား(သို့မဟုတ်)လုပ်ငန်းခွင်မှလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ မြင့်မား သောရည်မှန်းချက်နှင့် ပြင်းပြသောစိတ်ဆန္ဒရှိကြသူများ ဖြစ်သည်။ အေးဆေး တည်ငြိမ်၍ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်မှုရှိကာ တီထွင်ဖန်တီးတတ်သည်။ စိန်ခေါ်မှုကို ရှာဖွေသည်၊ စွန့်စားမှုကို ချစ်သည်။ 'ကြောက်မွေးပါ ဇာဂနာနဲ့နှုတ်' ဆိုသူမျိုး တွေဖြစ်သည်။ 'ငွေရှာမည် ငွေသုံးမည်၊ ဒါကိုအပြစ်ဟု သူတို့က မမြင်၊ လူ သဘာဝဟုခံယူသည်။ Outlook မဂ္ဂဇင်းက ကိုးကားသော အိန္ဒိယလူမျိုး ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာသူတစ်ဦးက၊ ဇစ်ပီတို့၏စရိုက်ကို ဤသို့သရုပ်ဖော်ပြပါသည်။

'ကံကြမ္မာ၏ အမောင်းခံမဟုတ်။ ရည်မှန်းချက်နှင့် မိမိကိုယ်ကို မောင်း နှင်သည်။ အတွင်းကျ၊ အမြင်မကျဉ်း၊ အပြင်ဖြန့် အမြင်ကျယ်သည်။ ဘဝတွင် ကျောက်ချမနေ၊ မိုးယံထက်သို့ ပျံတက်လိုသည်။ ဤကား ဇစ်ပီတို့၏စရိုက်တည်း။'

အိန္ဒိယလူဦးရေ၏ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ၊ အသက် ၂၅ နှစ်အောက် လူငယ်တွေ ဖြစ်သည်။ အရေအတွက်နှင့်ဖော်ပြရလျှင် ၅၅၅ သန်းရှိသည်။ အိန္ဒိယမိသားစု ဆယ်စုအနက် ခြောက်စုမှာ၊ အနည်းဆုံး တစ်အိမ်ထောင် ဇစ်ပီတစ်ယောက် ထွက်ပေါ်လာနိုင်စရာရှိသည်။ ဇစ်ပီတွေမှာ အလုပ်ကောင်း ကောင်းရရှိမှုနှင့် မတင်းတိမ်။ ဘဝကို စမတ်ကျကျ အယုံစားတည်ဆောက်လို သူများ ဖြစ်သည်။ ဇစ်ပီများမှာ 'လာခြင်းကောင်းသော လူကလေးတွေ'ဟုလည်း ဆိုနိုင်စရာရှိသည်။ သူတို့ လူဖြစ်ကြီးပြင်းရသောခေတ်မှာ၊ လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ် ကနှင့် ဘာမျှမဆိုင်။ ထိုစဉ်ကဆိုလျှင် အိန္ဒိယလူငယ် တော်တော်များများမှာ၊ ဘဝရှေ့ရေးအတွက် အမိတိုင်းပြည်ကိုပင် ကျောခိုင်းခဲ့ရသည်များရှိသည်။ ဤကိစ္စမှာလည်း လွယ်လွယ်ကူကူမဟုတ်။ ချွေးနှင့်ရင်းယူရသော အခွင့်အ လမ်းဖြစ်သည်။ 24/7 Customer အမည်ရှိခေါ်(လ)စင်တာကို၊ ပူးတွဲတည်ထောင် သူနှင့် စီအီးအိုဖြစ်သူ ပီဗီကနန် က၊ သူ့ ငယ်ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်၍ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုကို အတိတ်ဆောင်ပြသည်။

'ယူအက်(စ)ကိုထွက်ဖို့ ဝီဇာလျှောက်ရတဲ့နေ့ကို၊ ကျွန်တော့်တစ်သက် ဘယ်တော့မှ မေ့မယ်မထင်တော့ဘူး။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် မတ်လ တုန်းက ပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့၊ အိန္ဒိယ ချာတာ စာရင်းကိုင် တက္ကသိုလ်က၊ စာရင်းကိုင်ပညာ၊ ဘီအေဘွဲ့ ရပြီးပါပြီ။ ကျွန်တော့် အသက်ကလည်း နှစ်ဆယ့်သုံး၊ ကျွန်တော့်ရည်းစားက နှစ်ဆယ့်ငါး။ သူကလည်း စာရင်းကိုင်ဘွဲ့ ရပြီးသားပါ။ ကျွန်တော် ဘွဲ့ရတော့ အသက် နှစ်ဆယ်ပဲရှိသေးတာ။ ဘွဲ့ရခါစကတော့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်လုံး၊ တာတာအတိုင်ပင်ခံအုပ်စုမှာ ခဏလောက် အလုပ်ဝင်လုပ်ပါသေး တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ အမေရိကန်ကုမ္ပဏီတွေအတွက်၊ အိန္ဒိယ ကျွမ်းကျင်သူတွေ ရှာပေးတဲ့ကုမ္ပဏီတစ်ခုနဲ့၊ ချိတ်မိလိုက်တယ်။ သူတို့က 'အိုင်ဘီအမ်အတွက် ပရိုဂရမ်မာအလုပ်လိုတယ်။ လုပ်မလားတဲ့... ' အိုကေပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဒီအခွင့်အရေးကို စောင့်နေတာ ကလား...။

ဒီလိုနဲ့ ဝီဇာရဖို့၊ ဘုံဘေမှာရှိတဲ့ ယူအက်(စ)ကောင်စစ်ဝန်ရုံး သွားရတယ် ဆိုပါတော့ဗျာ။ အလားလား...။ အဲဒီရုံးရှေ့မှာ ဝီဇာရဖို့ တန်းစီနေတဲ့လူတန်းကြီးက၊ နည်းတာကြီးမှမဟုတ်တာ။ ရထားတွဲကြီး ကျနေတာပဲ။ တချို့ ဆိုရင် ညအိပ်တောင် လာစောင့်ရဆိုပဲ။ အဲ၊ နေရာဦးပြီးရောင်းစားတဲ့ လူတွေလည်း ရှိတယ်။ တစ်နေရာစာ ရှုပီး ၂၀ ပေးရတယ်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ မဝယ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်

တန်းစီလိုက်တယ်။ ကံအားလျော်စွာပဲ ဝီဇာအတွက် အင်တာဗျူးမယ့်
 လူနဲ့ တွေ့ခွင့်ရလိုက်ပါတယ်။ ဒီလူက အမေရိကန်ပါ။ ကောင်စစ်ဝန်
 ရုံးက အရာရှိဖြစ်မှာပေါ့။ သူ့အလုပ်က ကျွန်တော်တို့ကိုဗျူးပြီး၊ အိန္ဒိယကို
 ပြန်မပြန်စိစစ်ရတာ။ တချို့က အလုပ်သက်တမ်းစေ့လည်း မပြန်ဘဲ၊
 ဟိုမှာ ကုပ်ကပ်နေကြတာလေ။ အင်း၊ သူ ဘယ်လို လျှို့ဝှက်ဖော်မျှ
 လာတွေ့သုံးပြီး စိစစ်တယ်တော့မသိဘူး။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဒီ
 အင်တာဗျူးကို 'အောင်ဘာလေ' လို့ပဲခေါ်ကြတယ်။ ဟုတ်တယ်လေ။
 အင်တာဗျူးအောင်ရင် ထိပေါက်သလို ကံကောင်းတာကိုး။

အဲဒီတုန်းကဆိုရင်၊ ဝီဇာရဖို့ ဘယ်လိုအင်တာဗျူးဖြေရမယ်၊
 ဘာတွေပြင်ဆင်ရမယ်ဆိုတဲ့ သင်တန်းတွေ၊ စာအုပ်တွေ၊ ဆယ်မီနာတွေ
 အများကြီးရှိတာပျ။ ကျွန်တော် ခုထိ မှတ်မိနေတာတစ်ခုတောင် ရှိသေး
 တယ်။ 'ဘီဇနက်စတိုင်၊ စမတ်ကျကျဝတ်သွားပါ' ဆိုလားပဲ။ ဒါနဲ့
 ကျွန်တော်ရော၊ ကျွန်တော့်အမျိုးသမီးရော ကိုယ့်ရှိတာလေးတွေထဲက၊
 အကောင်းဆုံးဝတ်စုံကို ဝတ်သွားကြတာပေါ့။ အင်တာဗျူးဖြေပြီးတော့
 လည်း ဇာတ်လမ်းက မဆုံးသေးဘူးပျ။ အောင်စာရင်းက ညနေမှထွက်
 မှာတဲ့။ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ။ တစ်နေကုန် စောင့်ရတော့တာပေါ့။
 တကယ့် ငရဲပါပဲဗျာ။

ကျွန်တော်တို့လည်း အာရုံပြောင်းနိုင်အောင်ဆိုပြီး၊ ဘုံဘေမြို့
 ထဲ တစ်လမ်းဝင်တစ်လမ်းထွက် လျှောက်သွားကြတယ်။ ကြုံတုန်း
 ဈေးလေးဘာလေး ဝင်ဝယ်ပေါ့။ စိတ်ကတော့ မဖြောင့်ပါဘူးဗျာ။ ငါ
 ရပြီး၊ သူ မရရင်၊ ဘယ်လို လုပ်မလဲ...။ အင်း၊ သူ ရပြီး၊ ငါ မရ
 ရင်ကော၊ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ တောင်တွေးမြောက်တွေးနဲ့ စိတ်ကလည်း
 ညစ်၊ မောကလည်းမော။ နောက်ဆုံး ညနေစောင်းမှ ကောင်စစ်ဝန်ရုံး
 ကို ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ ကံကောင်းတယ်ပြောရမယ်ဗျို့။ ကျွန်တော်တို့
 နှစ်ယောက်လုံး ဝီဇာရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်က ငါးနှစ် ဝီဇာ။
 ကျွန်တော့်ကောင်မလေးက ခြောက်လ ဝီဇာ။ ဘာပြောကောင်းမလဲ
 မချောက ငိုပါလေရောဗျို့။ ခြောက်လကျော်ရင် ဘယ်လိုလုပ်ကြ
 မတုန်းတဲ့။ ကျွန်တော်လည်း ချောရ၊ အားပေးရတော့တာပေါ့။ မငို
 ပါနဲ့ကွာ၊ ဟိုရောက်ဖို့က အဓိကပါ။ ဟိုရောက်မှ ကြည့်ကျက် လုပ်
 ကြတာပေါ့... လို့။

ယနေ့ဇစ်ဝီများတွင်မူ၊ ကာနန်လိုပြဿနာမျိုး မရှိနိုင်တော့ပါ။ သုံးထပ်
 ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု၏ ကျေးဇူးကြောင့်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ ကိုယ့်တိုင်းပြည် ကိုယ့်

အိမ်ကိုယ့်ရာမှာပင်၊ အလုပ်ကောင်းကောင်း၊ လခကောင်းကောင်း ရနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ အမိမြေမှ ခွဲစရာမလိုဘဲ ယှဉ်နိုင် ပြိုင်နိုင် ထွင်နိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ကာနန်က သူ့စကားကို ဤသို့နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

“ကျွန်တော့်သမီးဆိုရင်၊ ကျွန်တော့်လို ချွေးမပြန်ရတော့ဘူးပေါ့ဗျာ။ ဝိဇာအရာရှိရဲ့အဖျားခံပြီး ထိထိုးသလို လုပ်စရာမလိုတော့ဘူးပေါ့။ အပြားကမ္ဘာကြီးမှာ ကိုယ့်နေရာကနေ ပလပ်ထိုးပြီး ဂလိုဘယ်ကစားကွင်းကြီးမှာ ဝင်ပလေးနိုင်ပြီလေဗျာ...။”

ကျွန်တော် အိန္ဒိယတွင်ဆုံဖြစ်ခဲ့သူများထဲမှ ဒိုင်းနမစ်အဖြစ်ဆုံး ပလပ်ထိုး ဝင်ပလေးသူမှာ ရာဂျေးရှိ ဖြစ်သည်။ ရာဂျေးမှာ Dhruva Interactive အမည်ရှိ ဘင်္ဂလားအခြေစိုက် အိန္ဒိယဂိမ်းကုမ္ပဏီလေးတစ်ခု၏ ထူထောင်သူနှင့် စီအီးအိုဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နေသူ တစ်ယောက်လောက် ပြုစမ်းပါဟုဆိုလာလျှင်၊ ရာဂျေးကို လက်ညှိုးထိုးပြရပါလိမ့်မည်။ အိန္ဒိယဇစ်ပီတစ်ယောက် ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်တစ်ဆယ်တွင် ပလပ်ထိုးလိုက်လျှင်၊ ဘာတွေဖြစ်လာမည်ဆိုသည်ကို ရာဂျေးနှင့် သူ့ကုမ္ပဏီ ဒါရူဗါတို့က ဖော်ပြလျက်ရှိနေသည်။

ဒါရူဗါကုမ္ပဏီမှာ ဘင်္ဂလားလူနေရပ်ကွက်ရှိ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သော လမ်းတစ်လမ်းမှ အသွင်ပြောင်းထားသော အိမ်တစ်လုံးတွင်တည်ရှိပါသည်။ သူတို့ကုမ္ပဏီရုံးခန်းသို့ ကျွန်တော်ရောက်သွားသောအခါ အိန္ဒိယ ဂိမ်းဒီဇိုင်းနာများနှင့် ပန်းချီဆရာများကို နှစ်ထပ်လုံးတွင် တွေ့ခဲ့ရသည်။ တချို့က ကွန်ပျူတာ ဂရပ်ဖစ်သင်တန်း ပေးနေသည်။ တချို့က ပီစီတွေနှင့် အလုပ်လုပ်နေကြသည်။ တချို့က ဂိမ်းအမျိုးမျိုးရေးနေကြသလို၊ အမေရိကနှင့်ဥရောပမှ ဖောက်သည်များအတွက်၊ ကာတွန်းဇာတ်ကောင်တွေ အသက်သွင်းနေကြသူများလည်း ရှိသည်။ သူတို့အားလုံးမှာ headphone ကိုယ်စီနှင့်ဖြစ်ရာ၊ အလုပ်လုပ်ရင်း သီချင်းနားထောင်နေကြဟန် တူပါသည်။ မကြာခဏဆိုသလို လုပ်လက်စအလုပ်ကို ခေတ္တနားပြီး၊ အုပ်စုလိုက် ဂိမ်းကစားကြသည်များလည်းရှိသည်။ ကွန်ပျူတာစခရင်ထက်တွင် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လိုက်လံပစ်ခတ်ရင်း၊ ပီအိုကလေးလေးတွေလို ပျော်နေကြသည်။

ဒါရူဗါအနေနှင့် ဂိမ်းအသစ်တော်တော်များများ၊ တီထွင်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကွန်ပျူတာစခရင်(သို့မဟုတ်) ဆဲ(လ)ဖုန်းနှင့် ကစားနိုင်သော တင်းနစ်ဂိမ်းမှအစ၊ ပီစီ(သို့မဟုတ်)လက်(ပ)တော့နှင့် ကစားနိုင်သော ကွန်ပျူတာ ပူး(လ)ဂိမ်းအထိလည်း ရှိသည်။ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၄ ကပင်၊ သူတို့ထုတ်လုပ်သော မိုဘိုင်းကွန်ပျူတာဂိမ်းတွင် အသုံးပြုရန်၊ ချာလီချက်ပလင်၏ရုပ်ပုံကို

ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့သည်။ စတင်အချိန်ယူခါစ အိန္ဒိယဂိမ်းကုမ္ပဏီပေါက်စလေး တစ်ခုက နာမည်ကျော်ချာလီချက်ပလင်၏ ရုပ်ပုံကို တရားဝင်အသုံးပြုခွင့်ရလိုက်သည်မှာ အမှန်တကယ်သာမဟုတ်လျှင် ယုံဖို့ပင်ခပ်ခက်ခက်ဟု ဆိုရမလိုရှိသည်။

ဘင်္ဂလားမှာရော အီးမေး(လ)နှင့်ပါ ကျွန်တော် ရာဂျေးနှင့် စကားတွေ အများကြီး ပြောဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သူ့အသက်က ၃၀ ကျော်ကျော်ခန့်သာရှိပါလိမ့်ဦးမည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးစစနှင့် လူကောင်ကသေးသေး။ သို့နှင့်တိုင်၊ သူ့မျှော်မှန်းချက်ကမူ ဟဲဗီးဝိတ်လက်ဝှေ့သမားလို ထွားကျိုင်းသန်စွမ်းလှသည်။ ဘင်္ဂလားလိုနေရာမျိုးမှ ဂလိုဘယ်ဂိမ်းဘိဇနက်လောကသို့ ဘယ်လို ဝင်ရောက်ကစားခဲ့သည်များကို ရာဂျေးက စိတ်ရှည်လက်ရှည်ပြောပြပါသည်။

“ကျွန်တော့်အတွက် ပထမဦးဆုံး အဓိပ္ပါယ်ရှိတဲ့အချိန်ကတော့ ကိုးဆယ်အလွန်နှစ်တွေရဲ့ စောစောပိုင်းကလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်ဗျ။ အဲဒီတုန်းက ကျွန်တော် ဥရောပမှာရောက်နေတာ။ ကျောင်းတက်ရင်း အလုပ်လုပ်နေတာပေါ့ဗျ။ ဒါပေမဲ့ အချိန်တန်ရင် အိန္ဒိယကိုပဲပြန်မယ်။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကနေ ဘယ်ကိုမှ ထွက်မသွားဘူးလို့ အဲဒီကတည်းက ဆုံးဖြတ်ထားတာ။ ကျွန်တော် လုပ်ချင်တဲ့အလုပ်တွေကို အိန္ဒိယကပဲ လုပ်ချင်တယ်ဗျ။ ကျွန်တော့်အလုပ်ကို ကမ္ဘာက လေးစားစေချင်တယ်။ အိန္ဒိယအတွက်လည်း ထူးထူးခြားခြားဖြစ်စေချင်တယ်။ ဒါနဲ့ ၁၉၅၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၅ရက်နေ့မှာ ကျွန်တော့်ကုမ္ပဏီကို စထူထောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘင်္ဂလားမှာပဲ အခြေစိုက်တာပါ။ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းဆိုလို့လည်း ဘယ်သူမျှ ငှားနိုင်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းပဲ။ တစ်ယောက်တည်းကုမ္ပဏီ ဆိုပါတော့ဗျ။ မျိုးစေ့ချအရင်းအနေနဲ့ အဖေက ကျွန်တော့်ကို ငွေနည်းနည်းထုတ်ပေးပါတယ်။ ဘဏ်ချေးငွေလည်း နည်းနည်းပါးပါးရတယ်။ ဒီငွေနဲ့ ကွန်ပျူတာတစ်လုံးရယ်၊ ၁၄.၄ Kbp မိုဒမ်ရယ် ဝယ်လိုက်တယ်။ ၁၉၆၇ ရောက်တော့ ကျွန်တော့်ကုမ္ပဏီမှာ ကျွန်တော်အပါအဝင် လူငါးယောက်ဖြစ်လာပြီ။ ကျွန်တော်တို့ရွေးချယ်ထားတဲ့ နယ်ပယ်မှာတော့ ‘ဖေါက်ထွက်မှု’တော်တော်များများ လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် အားမရပါဘူး။ ဒီအလုပ်က ကျွန်တော့်ကို လုံလောက်တဲ့စိန်ခေါ်မှု မပေးနိုင်ဘူးလို့ထင်တယ်လေ။ အင်း၊ ဒါ ကတော့ ဒါရူဇာဇာတ်လမ်းရဲ့ အပိုင်း(၁)ဆိုပါတော့ ဗျ။”

သူပြောပြသော ဒါရူဇာဇာတ်လမ်းတွဲကို ကျွန်တော်စိတ်ဝင်တစား နားထောင်နေမိပါသည်။ သူကလည်း စိတ်ပါလက်ပါဆက်ပြောသည်။

“၁၉၆၇ ခုနှစ် မတ်လမှာ ကျွန်တော်တို့ အင်တယ်(လ)နဲ့ ပတ်တနာ

လုပ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီကိုလည်း၊ ဂိမ်းကုမ္ပဏီ အသွင်ပြောင်းပစ်လိုက်တယ်။ ၁၉၉၈ ရောက်တော့ ဂလိုဘယ်ပလေယာတွေကို၊ ကျွန်တော်တို့ဘယ်လောက်ထိစွမ်းတယ်ဆိုတာ အထိုက်အသင့်လုပ်ပြနိုင်ပါပြီ။ ကိုယ်တိုင်လည်း ဂိမ်းအသစ်တွေ ဒီဇိုင်းဆင်တယ်။ တခြားက အပ်တာတွေကိုလည်း လက်ခွဲ လုပ်ပေးတယ်။ Outsource ဆိုပါတော့ဗျာ။ ၁၉၉၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ ၂၆ ရက် နေ့မှာ၊ Infogame Entertainment ကုမ္ပဏီနဲ့ ဂိမ်းဖွံ့ဖြိုးရေးပရောဂျက်တစ်ခု အတူတွဲလုပ်ဖို့ စာချုပ်တစ်ခုချုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ 'အင်ဖိုဂိမ်း'က ပြင်သစ်ဂိမ်းကုမ္ပဏီလေ...။”

ရာဂျေးက သူ့စကားကိုခေတ္တရပ်ပြီး၊ တွေးတွေးဆဆ ဆက်ပြောသည်။
 “အခုမှ ပြန်တွေးကြည့်မိတော့၊ အခုလို 'စာချုပ်ချုပ်လိုက်နိုင်တာဟာ တခြား ဘာကြောင့်မျှ မဟုတ်ဘူးဗျ။ အင်ဖိုဂိမ်းက လူတစ်ယောက်ရဲ့ လက်တွေ့ကျကျဆုံးဖြတ်မှုကြောင့်သာ အလုပ်ဖြစ်သွားတာ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့အစွမ်းကုန် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ဂိမ်းတွေ မဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့ဘူးဗျာ။ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ သိပ်ကြီးတဲ့ ထိုးနှက်ချက်ကြီးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဆက်ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သင်ခန်းစာတစ်ခုတော့ ကောင်းကောင်းရလို့တာပေါ့လေ။ 'အလုပ်လုပ်နိုင်ရုံနဲ့ မပြီးဘူး။ ဘီဇနက်လောကမှာ စမတ်ကျကျ လုပ်တတ်ဖို့လည်းလိုတယ်ဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာ'ပါ။ ပြီးတော့ 'လုပ်မယ်ဆိုရင် ရေဆုံးရေဖျား အစအဆုံးလုပ်။ မဟုတ်ရင် ဘာမှမလုပ်နဲ့'ဆိုတဲ့ သင်ခန်းစာ။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ကိုယ့်အလုပ်ကို ပြန်သုံးသပ်ကြည့်ခဲ့ကြတယ်။ ဒါကတော့၊ ဒါဂ္ဂုဗာဇာတ်လမ်းအပိုင်း (၂) . . .”

ဤသို့ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးသည်နှင့်၊ ဒါဂ္ဂုဗာသည် မိမိကိုယ်ကို ဂိမ်းဖွံ့ဖြိုးရေးဆားပစ်အဖြစ်၊ အပီအပြင် အသွင်ပြောင်းလိုက်တော့သည်။ စင်စစ်၊ ဂိမ်းဘီဇနက်မှာ၊ ထိုစဉ်ကပင် အလွန်ကြီးကျယ်သော စီးပွားရေးကြီးတစ်ခုဖြစ်နေပါပြီ။ ဂိမ်းမှရသော နှစ်စဉ် အရပ်ရပ်ဝင်ငွေစုစုပေါင်းမှာ၊ ဟိုးလီးဝု(ဒ)ထက်ပင် ပို၍များနေပြီဟု အဆိုရှိကြသည်။ ထိုမျှမက၊ ဂိမ်းဇာတ်ကောင်များကို ကနေဒါ၊ ဩစတြေးလျ တို့လိုနိုင်ငံများသို့ပင်၊ လက်ခွဲလုပ်ခိုင်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ဤနောက်ခံအခင်းအကျင်းမှာပင်၊ ဒါဂ္ဂုဗာဇာတ်လမ်းအပိုင်း (၃) စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“၂၀၀၁ ခုနှစ် မတ်လမှာ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဂိမ်းအသစ်ကို သရုပ်ပြပွဲ (demo) စတင်လိုက်တယ်ဗျ။ ဂိမ်းရဲ့နာမည်က 'Saloon' တဲ့။ အကြောင်းအရာက၊ အမေရိကန်အနောက်ပိုင်း အရိုင်းဒေသက ဇာတ်လမ်း။ ဆက်တင်က မြို့ငယ်လေးတစ်မြို့မှာရှိတဲ့ ဆလွန်းဆိုင်။ အချိန်က ညနေအလုပ်ဆင်းချိန်။

ဘားကောင်တာမှာ ဆလွန်းဆိုင်ပိုင်ရှင်ထိုင်နေတာက စဖွင့်လိုက်တယ်။ ပြဿနာက၊ အဲဒီအချိန်ထိ ဆလွန်းဆိုင်ကို မြင်ဖူးတာ၊ ကျွန်တော်တို့ထဲမှာ တစ်ယောက်မျှ မရှိဘူးဗျ။ ဒါနဲ့ အင်တာနက်နဲ့ ဂိုဂဲ(လ)မှာရှာပြီး၊ လေ့လာရတာပေါ့။ တကယ်တော့၊ ဒီအကြောင်းအရာကို ရွေးလိုက်တာကလည်း ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပါ။ အမေရိကနဲ့ ဥရောပက ဖောက်သည်တွေကို ရချင်တယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့အိန္ဒိယသားတွေ ဘယ်လောက်လုပ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ဒီလူတွေ သိစေချင်တယ်။ ကံကောင်းချင်တော့ ကျွန်တော်တို့ 'ဒီမို' က ပေါက်သွားတယ်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ကို လက်ခွဲလုပ်ပေးဖို့ အလုပ်တွေအများကြီး လာအပ်ကြတယ်။ အဲဒီကစပြီး ဒါရူဇာဟာ အောင်မြင်တဲ့ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်လာတယ် ဆိုပါတော့ဗျာ...။”

သူ့စကားဆုံးသည်နှင့် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲ မတင်မကျဖြစ်နေသည်ကို မေးရသည်။

“ဒါဖြင့်ရင်၊ တမ္ဘာမပြားမီ ဆယ်နှစ်လောက်ကတည်းက၊ ခင်ဗျား အလုပ်တွေ စနေပြီပေါ့။ ဒီလိုလား...။”

“မဟုတ်ဘူးဗျ”

ရာဇဂျေက တကွနီလိုဂျီအပြောင်းအလဲနှင့်၊ သူ့အလုပ်၏အဆက်အစပ်ကိုရှင်းပြသည်။ စင်စစ်၊ အရာကိုစွတော်တော်များများမှာ အတူပေါင်းစုံ ဖြစ်ထွန်းလာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပထမဆုံးလိုအပ်သော bandwidth (အချိန်တစ်ယူနစ်အတွင်း သတင်းအချက်အလက် ထုတ်လွှတ်ပေးနိုင်သောပမာဏ)ကို တပ်ဆင်လိုက်သည်။ ဤတွင်၊ သူတို့ကုမ္ပဏီနှင့် သူတို့၏အမေရိကန် ဖောက်သည်များကြား ဂိမ်းအကြောင်းအရာနှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို၊ အီးမေး(လ)ဖြင့် အပြန်အလှန်ပေးပို့လာနိုင်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ အချက်မှာ၊ အိမ်တိုင်းရုံးတိုင်းတွင် ပီစီများပျံ့နှံ့သွားခြင်းဟု ဆိုပါသည်။ လူတော်တော်များများမှာ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းအဝဝကို ပီစီသုံးပြီး၊ အဆင်ပြေပြေ လုပ်နိုင်လာကြသည်။

“အခုဆိုရင် ဘယ်မှာကြည့်ကြည့်၊ ပီစီမှပီစီ ဖြစ်နေပြီပေါ့ဗျာ။”

ရာဇဂျေက ရယ်ရယ်မောမောပြောရင်း စကားဆက်သည်။ သူပြောသော တတိယ အချက်မှာ၊ အလုပ်စီးဆင်းမှုဆော့ဝဲ(လ)နှင့် အင်တာနက်အသုံးပြုမှုပေါ်ထွက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်ထွန်းမှုကြောင့်ပင်၊ ဒါရူဇာမှာ အသေးစားနိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းတစ်ခုလို ဂလိုဘယ်ဘီဇနက်ကစားပွဲထဲသို့ ဝင်လာနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“ဒါပေမဲ့၊ ဒီနေရာမှာ ဆုံချက်အကျဆုံးက ဂိုဂဲ(လ)ဗျ။ ဒီကောင်က တကယ် အံ့ဘနန်းပဲ။”

ရာဂျေး၏အလိုအရ အနောက်မှသူတို့ဖောက်သည်များကို အမြဲတစေလို ဒုက္ခပေးနေသည့်သံသယတစ်ခု ရှိသည်ဟုဆိုပါသည်။ ‘မင်းတို့ အိန္ဒိယန်းတွေ ငါတို့အနောက်ရဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့အနှစ်သာရကို ဘယ်လိုလုပ် နားလည်နိုင်မှာလဲ’ ဆိုသောသံသယ ဖြစ်သည်။ စင်စစ်၊ ဤသည်မှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သော သံသယဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ရာဂျေးတို့တွင် အဆိုပါသံသယများကို ကျတုနနချေဖျက်နိုင်မည့် အားသာချက်တစ်ခု ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ အခြား မဟုတ်ပါ။ အင်တာနက်ဖြစ်ပါသည်။ အင်တာနက်က ခလုတ်တစ်ချက်နှိပ်လိုက်ရုံမျှ နှင့်၊ မတူသောအနှစ်သာရမျိုးစုံကို မိဿကပြုနိုင်သည့် အာနိသင်အပြည့်ရှိ သည်။ ဥပမာ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က ‘တွမ်နဲ့ဂျယ်ရီ’လို လုပ်ပြစမ်းပါ ဟုဆို လျှင်၊ ဝိုဂ်(လ)မှနေ၍ တွမ်နှင့်ဂျယ်ရီကို ခေါ်လိုက်ရုံသာရှိသည်။ ‘တွမ်နှင့် ဂျယ်ရီ’ ကာတွန်းဇာတ်လမ်းတွဲနှင့် ပတ်သက်သမျှအရပ်တွေ၊ အချက်အလက် တွေ၊ ခိဗျာတွေ၊ သတင်းဆောင်းပါးတွေ အမြောက်အမြား ထွက်ပေါ်လာပေလိမ့် မည်။ ရာဂျေးတို့အနေနှင့် ဒါတွေကိုဖတ်ပြီး၊ အသွင်တူအောင် သရုပ်သကန် ဖန်တီးလိုက်ရုံသာလိုတော့သည်။

လူတော်တော်များများက၊ ဒေါ့ကွမ်စန်းပွင့်မှုနှင့် ဒေါ့ကွမ်ပူဖောင်းအကွဲကို အာရုံပြုနေကြစဉ်၊ ရာဂျေးက တစ်မျိုးစဉ်းစားသည်။ ‘ဘယ်သူမျှ သတိမပြုမိ လိုက်သော အသံတိတ်တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ခု ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေပြီ’ဟု သူက မြင်သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ မနည်းလှသောလူများအနေနှင့်၊ ဆိုခဲ့ပါ အသံတိတ် တော်လှန်ရေးကြီးက၊ ဆောင်ကြဉ်းပေးလိုက်သော ကမ္ဘာလုံးချီအခြေခံအဆောက် အအုံသစ်ကြီးကို အဆင်ပြေလွယ်ကူစွာ အသုံးချနိုင်လိုက်ပြီဟုဆိုသည်။

“တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့ခြေလှမ်းက အခုမှ အစရှိသေးတာဗျ။ အသစ်ဖြစ်လာတဲ့ ဒီဂလိုဘယ် အခြေခံအဆောက်အအုံကြီးမှာ၊ ကျွန်တော်တို့ အသုံးပြုလို့ရတာတွေ အများကြီးရှိသေးတယ်။ ရုံးခန်းထဲကလူတွေ၊ စက္ကူပုံကြီးနဲ့ ပိုဝေးဝေးလာတာနဲ့အမျှ၊ အကွာအဝေးဆိုတာ ဘာပြဿနာမှမရှိတော့တာကို ပိုသဘောပေါက်လာကြမှာပါ။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အရင်ကနဲ့ ဘာမျှမဆိုင် တဲ့ ကမ္ဘာသစ်ကြီးကို မျက်မှောက်ပြုနေရပြီပေါ့ဗျာ။”

သူပြောသည့်အတိုင်း အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အတိတ်ကဆိုလျှင် အသုံးချ ဆော့ဝဲ(လ)ပရိုဂရမ်အများစုမှာ၊ ရာဂျေးတို့လိုစတင်ခါစ အိန္ဒိယ ဂိမ်းကုမ္ပဏီပေါက်စလေးအတွက် ‘မမိတဲ့ပန်း’လိုဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ ဤအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြရမည်မှာ ‘တံခါးဖွင့်ရင်းမြစ်ရှာရေး’(open-source)နှင့် ဖရီး ဆော့ဝဲ(လ)(free software)လှုပ်ရှားမှုများပင် ဖြစ်သည်။

“တကယ်လို့ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ဝန်းကျင်ကသာ တံခါးဖွင့်ရင်းမြစ်ရှာ

လှုပ်ရှားမှုနဲ့ ဖရီးဆော့ဝဲ(လ)လှုပ်ရှားမှုသာ မရှိခဲ့ရင်၊ ဒီနေ့အသုံးချဆော့ဝဲ(လ) တွေနဲ့ ဆက်စပ်ပစ္စည်းတွေရဲ့ဈေးနှုန်းဟာ၊ ခေါင်ခိုက်နေမှာ အသေချာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်ကပ်နိုင်မှာလည်း။ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)ဝင်းဝိုးတို့၊ သရီးဒီစတူ ဒီယိုတို့၊ Max တို့၊ Adobe ဖိုတိုရှော့(ပ)တို့ဆိုရင်၊ အခု ကျွန်တော်တို့ရနေတဲ့ ဈေးနဲ့ ဘယ်ဝယ်လို့ရမှာလဲ။ ဖရီးဆော့ဝဲ(လ)တွေနဲ့ ပြိုင်ရလို့သာ အခုလောက် ဈေးလျော့ရောင်းကြတာကလား။ အဲဒီတော့ သူတို့ကျေးဇူးလို့ ဆိုရမှာပေါ့ဗျာ”

အင်တာနက်၏ ကျေးဇူးပြုမှုများကိုလည်း၊ ရာဂျေးက ဆက်ပြောပါ သည်။

“အင်တာနက်က ကျွန်တော်တို့စားပွဲပေါ်ကို ရွေးစရာတွေချပေးလိုက် တယ်လေ။ အရင်က ဒါမျိုး ဘယ်လွယ်မှာလဲ။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လို ကုမ္ပဏီပေါက်စအတွက်၊ အခုလောက်ရွေးစရာ ဘယ်ရှိမှာလဲ။ အခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ပန်းချီဆရာတွေ၊ ဒီဇိုင်းနာတွေအတွက် ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာကနေ အလုပ်လုပ်လို့ရနေပြီဗျ။ ကျွန်တော်တို့က VPNကိုသုံးတယ်လေ။ Virtual Private Network ပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း ဘယ်လောက်ဝေးဝေး၊ အိမ်နီးချင်းတွေလို ဆက်စပ်ပေးတဲ့ကွန်နိုက်ဂျီပေါ့။ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက် လုပ်ရတဲ့ ‘ဂိမ်း’လိုအလုပ်မျိုးကို၊ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာက လုပ်နိုင်ဖို့ဆိုတာ အရင်က ဆိုရင်၊ စိတ်ကူးထဲတောင် ဖြစ်နိုင်တာမဟုတ်ဘူး။”

စင်စစ်၊ အင်တာနက်က ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်အောင် ဆွဲစုလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းက၊ အလုပ်ကို လုပ်အားခ ဈေး အချို့ဆုံး၊ စွမ်းဆောင်ရည်အမြင့်ဆုံးနှင့် အဆင်ပြေဆုံးနေရာသို့၊ သွားရောက် ရင်းမြစ်ရှာဖွေနိုင်ရန်၊ အခြေအနေဖန်တီးပေးလိုက်သည်။ ထိုမျှမက လက် တွေ့ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပညာကိုလည်း၊ မျှဝေဖလှယ်နိုင်စေရန် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက် သလိုရှိသည်။ ရာဂျေး၏စကားနှင့်ဆိုရလျှင်၊ ‘ခင်ဗျားဆီက ကျွန်တော်သင်၊ ကျွန်တော့်ဆီက ခင်ဗျားသင်’ဆိုသော၊ အနေအထားသစ်ကို ဆောင်ကြဉ်းလိုက် ခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ်၊ စီးပွားရေးက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ကျေးဇူးပြု လိုက်သလို၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကလည်း စီးပွားရေးကို ပြန်အကျိုးပြုလိုက် သည့်သဘော ဖြစ်ပါသည်။

“ဒီဖြစ်စဉ်ကြီးရဲ့အောက်မှာ ခင်ဗျားတို့အမေရိကအတွက်လည်း၊ အကျိုး မယုတ်လောက်ပါဘူးဗျာ။”

အပြင်ထွက်ရင်းမြစ် ရှာခြင်းနှင့် ကမ်းလွန်ရင်းမြစ် ရှာခြင်းတို့ကြောင့်၊ ယခုလောလောဆယ် အမေရိကမှအလုပ်များ၊ အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်သို့ ထွက်ပြေး

ကုန်သည်ကို၊ ရည်ရွယ်ပြောရင်းဖြစ်ပါသည်။ ရာဂျေး၏အလိုအရ ဤကိစ္စမှာ ယာယီအရေးမျှသာဖြစ်သည်။ ရေရှည်တွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးများစေမည့် လမ်းကြောင်းဟု တွက်ချက်ပြသည်။

“ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ သန်း ၃၀၀ လောက်ရှိတဲ့ လူလတ်တန်းစားအုပ်စု ကြီး ရှိတယ်ဗျ။ ဒီလူဦးရေက ခင်ဗျားတို့တိုင်းပြည်လောက် ရှိတယ်။ ဥရောပ လောက် ရှိတယ်။ ခင်ဗျားတို့အတွက် နည်းတဲ့ဈေးကွက်ကြီး မဟုတ်ဘူး။ အခု ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာ ပေါ်လစီကြောင့်၊ ကျွန်တော်တို့ အလုပ် ဖြစ်လာတယ်။ ဒါဆိုရင် ‘ရေမြင့်ကြာတင့်’ဆိုသလို၊ ဒီ သန်း ၃၀၀ လူအုပ်ကြီး မှာလည်း၊ ဝယ်အားတွေ အလှူပယ်တိုးလာလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ အခုလောလော ဆယ်၊ ခင်ဗျားတို့မှာ အခွင့်အလမ်းတစ်ခုဆုံးရှုံးရင်၊ မကြာခင် ဆယ်ဆမက အခွင့်အလမ်းတွေ ပြန်ရလာမှာ၊ သေချာတာပေါ့။ မဟုတ်ဘူးလား။”

ဟုတ်ပါသည်။ သူပြောသလိုပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ယခု လော လောဆယ်တွင်၊ ကမ္ဘာကြီးပြားလာသည်မှာ အိန္ဒိယအတွက် မဟာအခွင့်အ လမ်းကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခွင့်အလမ်းကြီးကို လက်တွေ့အကျိုးရှိအောင် အသုံးချနိုင်ခဲ့သည်မှာ၊ အိန္ဒိယ၏ ပညာတတ်အလုပ်အင်အားစု စုစည်းနိုင်စွမ်း ကြောင့်ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယအလုပ်အင်အားစုမှာ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီပညာကို ကိုင် နိုင်ရုံမျှမက၊ အင်္ဂလိပ်စကားပြော ကျွမ်းကျင်သူများလည်းဖြစ်ကြသည်။ ဘီဇ နက်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အထိုက်အသင့်ဝင်ဆန့်သူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အမေ ရိက၊ ဥရောပတို့ထက်နှိုင်းစာလျှင်၊ အသင့်အတင့်ဈေးချိုသော လုပ်အားခနှင့် အကောင်းဆုံး အလုပ်လုပ်နိုင်သူများလည်း ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် အပြင်ထွက် ရင်းမြစ်ရှာသည့်ဖြစ်စဉ်တွင်၊ အိန္ဒိယမှာ ထိပ်ဆုံးမှ အကျိုးအများဆုံးခံစားနေရ ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ‘အိန္ဒိယအတွက် ခါးတောင်းကျိုက် ဖြုတ်လို့ မဖြစ်သေး’ဟု ရာဂျေးကအခိုင်အမာဆိုသည်။

“အခုမှ၊ ဇာတ်လမ်းက အစရှိသေးတာဗျ။ ဒီအခြေအနေအတိုင်း တစ်သမတ်တည်း သွားလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်သူမှ ပြောနိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် တို့ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပဲ ကြည့်လိုက်ပါ။ ဝန်ဆောင်မှုနယ်ပယ်မှာ ထိပ်ဆုံးအဆင့် ရောက်အောင်၊ ကျားကုတ်ကျားခဲကြိုးပမ်းနေတဲ့ တရုတ်တွေရှိတယ်။ ပြီးတော့ စိတ်သစ် လူသစ် စနစ်သစ်နဲ့ အားသစ်လောင်းထားတဲ့၊ အရှေ့ဥရောပ ရှိသေး တယ်။ နောက်ထပ် ငါးနှစ်၊ ဒါမှမဟုတ် ခုနစ်နှစ်လောက်ကြာရင် ဘယ်လိုရှိ မလဲ။ အင်္ဂလိပ်စကားကို ရေရေလည်လည်ပြောနိုင်တဲ့၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီပညာတွေ ကိုင်ထားနိုင်တဲ့ တရုတ်တွေရှိမယ်။ အနောက်ဥရောပနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအခံချင်း တူတဲ့ ပိုလန်တွေ၊ ဟန်ဂေရီတွေရှိမယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့အိန္ဒိယ

ရှေ့ရောက်နေပေမယ့်၊ နက်ဖြန်ခါဆိုရင် မသေချာဘူး။ ထိပ်ဆုံးအဆင့်ကို ထိန်းထားနိုင်ဖို့ဆိုရင်၊ ကျွန်တော်တို့ မနည်းကျိတ်မှဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တီထွင်တာ၊ ပြန်ထွင်ရတာတွေကို ရပ်ပစ်လို့မဖြစ်ဘူး။”

အချိန်ရနေပြီဖြစ်သော ရာဂျေးက၊ သူ့အမြင်တွေကို မရပ်မနား ဆက်ပြောနေသည် ကျွန်တော့်ဘက်မှ ဘာတစ်ခွန်းမျှ ဖြတ်မေးစရာမလို။ ဖြတ်မေးဖို့ပင် စဉ်းစားချိန်မရ။ သူ့စကားအချိန်နောက်တွင် ကျွန်တော်ပါ ရောပါသွားတော့သည်။

“ခင်ဗျား၊ ကျွန်တော့်ကိုကြည့်လိုက်ဗျာ။ ကျွန်တော်က အိန္ဒိယလူမျိုး၊ တကွန်လိုဂျီအာရာနဲ့ ဘီဇနက်အတွေ့အကြုံချင်း ယှဉ်လိုက်ရင်၊ ခင်ဗျားတို့ အမေရိကားနဲ့ အများကြီးကွာတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပိစိကွေးလေးဖြစ်အောင် ချဲ့ပစ်လိုက်တဲ့၊ ဂလိုဘယ် အခြေခံအဆောက်အအုံကြီးကို ကျွန်တော် မြင်လိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ချက်ချင်းပဲ၊ ဒါကြီးကို အကောင်းဆုံးအသုံးချနိုင်ဖို့ ကျွန်တော် ကြိုးစားလိုက်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော် ရှေ့ရောက်လာတာ။ ဒါပေမဲ့ ဇာတ်လမ်းက မဆုံးသေးဘူးဗျာ။ ဘယ်တော့မှလည်း ဆုံးမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော့် လိုပဲ ဂလိုဘယ် အခြေခံအဆောက်အအုံကြီးကို မြင်ပြီး၊ ကျွန်တော့်လိုပဲ ဒါကို အကောင်းဆုံး အသုံးချနိုင်အောင် ကြိုးစားမယ့်သူတွေ၊ အများကြီး ပေါ်လာဦးမှာ သေချာတယ်။”

“ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ဂလိုဘယ်အခြေခံအဆောက်အအုံကြီး ထင်ရှားရှိနေတဲ့အခြေအနေမှာ၊ အလုပ်အကိုင်တွေရဲ့သဘာဝဟာ လင်ပန်းထဲက ရေလိုဖြစ်လိမ့်မယ်။ ခင်ဗျား၊ တစ်ချက်ကလေးလှုပ်လိုက်တာနဲ့ ခုခံမှုအနည်းဆုံးနေရာကို သူ့ဘာသာလမ်းရှာပြီး စီးသွားမှာပဲ။ ဒါကို ဘယ်သူမှ တားလို့မရဘူး။ အဲသလို ရေစီးရေလာကောင်းဖို့ ကိုယ့်နေရာကိုယ် ခုခံမှုအနည်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားရမှာက၊ ကျွန်တော်တို့တာဝန်။ ရေကို တမံတုပ်ထားချင်လို့တော့၊ ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ရေလာချင်အောင်၊ ရေပျော်အောင်ကြိုးစားဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်။”

ကျွန်တော်တို့အလုပ်တွေ အပြင်မထွက်ရအောင်၊ တမံတုပ်ချင်ကြသော အမေရိကန်မိတ်ဆွေများကို၊ ကျွန်တော် ဖျတ်ခနဲသတိရလိုက်မိသည်။ ကျွန်တော့်စိတ်ကို ထိုးဖောက်မြင်ရသလားမသိ။ ရာဂျေးက သူ့စကားကို အမေရိကဘက် လှည့်လိုက်သည်။

“ဒီတော့၊ ခင်ဗျားတို့အမေရိကနဲ့၊ ဥရောပအနက် အပြင်ထွက်ရင်းမြစ် ရှာတာကို ရန်လုပ်မနေဘဲ၊ ကိုယ့်နေရာကိုယ် ရေစီးရေလာကောင်းအောင် လုပ်တာက၊ ပိုသဘာဝကျမယ် ထင်ပါတယ်ဗျာ။ အသစ်တီထွင်မှုနဲ့ ပတ်သက်ရင်၊ ခင်ဗျားတို့က ဦးဆောင်ခဲ့တာ ရာစုနှစ်တွေနဲ့ချီနေပါပြီ။ အခုလို ခိုညည်း

ညည်းနေရတာမျိုး၊ ကျွန်တော် အရင်ကတစ်ခါမျှ မကြားဖူးပါဘူး။ ကျွန်တော့် လိုလူမျိုးတောင်၊ ခင်ဗျားတို့ဆီက အများကြီးသင်ယူခဲ့ရတာပဲဗျာ။ အပြားကမ္ဘာ ကြီးကိုရင်ဆိုင်ဖို့၊ ခင်ဗျားတို့မှာ အစွမ်းအစတွေအများကြီး ရှိပါသေးတယ်။”

အချိန်တွေလည်းကြာခဲ့ပြီ။ စကားတွေလည်း အများကြီးပြောဖြစ်ခဲ့ပြီ။ နောက်ဆုံးမေးခွန်းတစ်ခုနှင့် ရာဂျေးကို၊ ကျွန်တော် နှုတ်ဆက်ရတော့မည်။

“နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ခင်ဗျား ဘယ်လိုအမှာစကား ပါချင်သေးလဲ။”

“အခု၊ ကျွန်တော်တို့ မျက်မှောက်ပြုနေရတာဟာ၊ ‘ရေခဲတုံးကြီးရဲ့ထိပ် ပိုင်း အစအနလောက်ပဲရှိသေးတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ အခြေခံအ ကျဆုံး အပြောင်းအလဲကြီးတစ်ခု ရှိနေပြီဗျ။ ဒီအချိန်မှာ လူတိုင်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကောင်းဆုံးပြန် ‘သ’နိုင်မှ၊ တော်ကာကျလိမ့်မယ်။ တစ်ခုတည်းဖြစ်လာတဲ့ ဂလိုဘယ်ဈေးကွက်ကြီးထဲမှာ၊ ကျကျနနယှဉ်နိုင်လိမ့်မယ်...။ အခုပဲ ကြည့် လေဗျာ။ ဒါရူဇာအတွက် ကျွန်တော်တို့ ထုတ်လုပ်ထားတဲ့ ဘေ့(စ)ဘောဦးထုပ် တွေ၊ ခုဆိုရင် မေတ္တာလက်ဆောင် ပေးပစ်ရတော့မယ်။ ဒီလိုဦးထုပ်မျိုးတွေ သိရိလင်္ကာက ပို့နေပြီလေ...။”

“ဘင်္ဂလားတောင်ပိုင်းက လာတာ မဟုတ်ဘူးလား။”

“မဟုတ်ဘူးဗျ။ ဈေးကွက်မှာ အပြိုင်တိုးနေတာ သုံးလေးခုလောက်ရှိ တယ်။ အဲဒီထဲမှာ အရည်အသွေးနဲ့ ဈေးနှုန်းအသင့်ဆုံးက၊ သိရိလင်္ကာက လာတာ။ ဒီတော့ သူတို့ပဲ ဈေးကွက်မှာလွှမ်းသွားမှာ သေချာတယ်။”

“ကျွန်တော် တစ်ခုလောက် ထပ်မေးချင်သေးတယ်ဗျာ။ ခင်ဗျားတို့ တစ်တွေ အခုလိုယှဉ်ပြိုင်ချင်စိတ်ရလာတာ ဘာကြောင့်လဲ...။”

“အင်း၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဓားမနောက်ပိတ်ဘဝက တွန်းပို့လိုက်တာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီအသိနဲ့ ကျွန်တော်တို့ မာန်သွင်းနိုင်ကြတာပါ။ ဟုတ်တယ်၊ အိန္ဒိယဟာ ဆူပါပါဝါဖြစ်စေရမယ်။ ကျွန်တော်တို့ စိုးမိုးနိုင်ရမယ်။”

“ဗျာ၊ ဘယ်သူ့ကို စိုးမိုးမှာလဲ...။”

ကျွန်တော်က အလန့်တကြားမေးတော့၊ ရယ်ရယ်မောမောဖြေသည်။

“စကားအဖြစ်ပြောတာပါဗျာ။ ဘယ်သူက ဘယ်သူ့ကိုမျှ စိုးမိုးဖို့မဟုတ် ပါဘူး။ ဒီလိုခေတ်မျိုးလည်း မရှိတော့ပါဘူး။ ကိုယ့်အတွက် အခွင့်အလမ်းတွေ ဖန်တီးဖို့ ပေါ်လာတဲ့အခွင့်အလမ်းတွေကို အသုံးချဖို့၊ နောက်ထပ် အခွင့်အလမ်း သစ်တွေ ဆက်ဖန်တီးဖို့၊ ဒါကို ပြောတာပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုစိုးမိုးဖို့ ဆိုပါတော့ဗျာ။ ကမ္ဘာကြီးက ဘောလုံးကွင်းကြီးဖြစ်လာပြီလေ။ ခင်ဗျား ‘ခြေပေါ်’ မှ၊ ဒီကွင်းကြီး ထဲမှာ ကစားခွင့်ရမှာ။ မဟုတ်ရင်တော့ အရန်ခုံမှာ ထိုင်နေရမှာပဲ...။”

'ဇစ်ပီ'ကို တရုတ်လို ဘယ်လိုပြောမည်နည်း

လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်က၊ ဘင်္ဂလားလိုပင် ယနေ့တရုတ်ပြည်တွင် 'ဇစ်ပီ' များကို အများဆုံးတွေ့နိုင်သည့်နေရာမှာ၊ ပီကင်းရှိ အမေရိကန်သံရုံး ကောင်စစ်ဝန်ဌာနရှေ့မှ လူတန်းကြီးဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် နွေရာသီက ကျွန်တော် ပီကင်းရောက်သွားသည်။ အမေရိကတွင်ပညာသင်ရန် (သို့မဟုတ်) အလုပ်လုပ်ရန် ဗီဇာလျှောက်ထားသော တရုတ်ကျောင်းသားတွေ၊ အများကြီးရှိနေသည်ကို တအံ့တဩတွေ့ခဲ့ရသည်။ ဤကိစ္စနှင့် ဆက်စပ်နေသော အင်တာနက် Chat room များသည်ပင်၊ မိုးဦးကျမို့ပေါက်သလို ဟောတစ်ခု၊ ဟောတစ်ခု ပေါ်ထွက်နေသည်။ အဆိုပါ Chat room များတွင်၊ တရုတ်လူငယ်တွေစုပြီး မည်သို့သောအကြောင်းပြချက် ဇာတ်လမ်းနှင့်ဆိုလျှင်၊ ဗီဇာရနိုင်စရာရှိသည်ကို အချင်းချင်း ဖလှယ်လေ့ရှိကြသည်။ သူတို့အားလုံးလိုလိုမှာ အမေရိကန်သံရုံးဝန်ထမ်းတွေနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ ဗီဇာကိစ္စ တာဝန်ခံအရာရှိများကို ဆိုလျှင်၊ နာမည်ပြောင်တွေပင် ပေးထားကြသည်။ 'အမေရန် နတ်သမီးလေး' 'ထိပ်ပြောင် လောရှည်'...၊ 'ကိုလူချော'.. စသဖြင့်...။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ သံရုံးအရာရှိတစ်ဦးက၊ တရုတ်ကျောင်းသားတွေ၏ ဗီဇာအင်တာဗျူတွေအကြောင်း၊ ခပ်သောသောပြောပြသည်။ တစ်ခါသော် ကောင်စစ်ဝန်ရုံးမှ အရာရှိသစ်တစ်ယောက်မှာ၊ ဗီဇာလျှောက်ထားကြသော တရုတ်လေးတွေ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက်ကို၊ အင်တာဗျူးရင်း အတော်စိတ်ညစ်နေသည်ဟုဆိုသည်။ သူစိတ်ညစ်မည်ဆိုလျှင်လည်း စိတ်ညစ်စရာပင်...။ 'မင်း ဘာကြောင့် အမေရိကကိုသွားချင်တာလဲ... ' မေးလိုက်တိုင်း၊ တရုတ်လေးတွေက ဇာတ်တိုက်ထားသလို အဖြေတစ်ခုတည်း ပေးကြသည်။ 'ဟုတ်ကဲ့ ပရော်ဖက်ဆာကြီး ဖြစ်ချင်လို့ပါ' ဟူ၏။ (စင်စစ်၊ ဤအဖြေမှာ Chat room စကားဝိုင်းများမှ ဗီဇာအရနိုင်ဆုံးဟု၊ ထောက်ခံထားသော အကြောင်းပြချက်ဖြစ်သည်။)

သည်လိုနှင့်၊ ကျောင်းသားတစ်ယောက်အလှည့် ရောက်လာရာ သူပြောသောအဖြေကြောင့်၊ အတော်လေးပျော်သွားသည်။ ထိုတရုတ်လေး၏အကြောင်းပြချက်က အများနှင့်မတူ၊ တစ်မူထူးသည်။ 'ကျွန်တော့်အမေက ခြေတုတ်ထားရပါတယ်။ သိပ်အဆင်မပြေပါဘူး။ အမေအတွက် ကျွန်တော် ဒီထက်ကောင်းတဲ့ခြေတု ထွင်ပေးချင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အမေရိကကိုသွားပြီး ပညာသင်ချင်တာပါ...။' သူ့အဖြေက အရာရှိသစ်၏ ဟဒယနှင့်တည့်တည့်ကြီးတိုးမိရာ၊ ချက်ချင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်သည်။ 'အိုကေ... ဒီနေ့ကြားရတဲ့ ဇာတ်

လမ်းတွေထဲမှာ၊ မင်းပြောတာ ငါအကြိုက်ဆုံးပဲ...။ ဂုဏ်ပြုပါတယ်ကွာ...။ ငါမင်းကို ဝီဇာချပေးလိုက်မယ်၊ ဟုတ်လား...။'။

သည်လိုနှင့်၊ နောက်တစ်နေ့ အင်တာဗျူးလာဖြေကြသော တရုတ် ကျောင်းသားတိုင်း၏အမေမှာ၊ ခြေတုတပ်ထားသူများ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ အား လုံး၏ရည်ရွယ်ချက်မှာလည်း၊ သူတို့အမေများ၏ခြေတုကို ပိုကောင်းအောင် ထွင်ဖို့ ဖြစ်ကုန်ကြတော့သည်။

ပီကင်းရှိ အမေရိကန်သံရုံးအရာရှိများနှင့်၊ စကားစမြည်ပြောရင်းမှ သူတို့၏စိတ်ခံစားမှုကို၊ ကျွန်တော် မှန်းဆလိုက်မိတာရှိသည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ ဂုဏ်ယူစိတ်နှင့်စိုးရွံ့စိတ်ကို၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ခံစားနေကြရဟန်တူပါသည်။ တရုတ်ကျောင်းသားတွေ အမေရိကကိုလာပြီး ပညာသင်လို၊ အလုပ် လုပ်လို သည်ဆို၍ တစ်ဖက်မှဝမ်းသာဂုဏ်ယူမိသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် အမေ ရိကမှ မိမိတို့သားသမီးများအတွက်လည်း၊ ရတက်မအေးဖြစ်နေကြဟန်ရှိ သည်။ 'မင်းတို့ကို ပြိုင်မယ့်ကလေးတွေ၊ မင်းတို့လျှောက်မယ့်လမ်းပေါ် တက် လာနေပြီ သားတို့သမီးတို့ရေ...။'ဟု၊ အမေရိကားကိုလှမ်း၍ သတိပေးနေကြ သလိုပင်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အမေရိကန်သံတမန် တစ်ယောက်က၊ ကျွန်တော့်ကို ယခုလို ပြောပြဖူးသည်။

"ဒီနေ့ တရုတ်လူငယ်တွေဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း၊ ဟိုးလွန်ခဲ့တဲ့ဆယ်နှစ် လောက်ကတည်းက တခြားအာရှနိုင်ငံတွေမှာ ဖြစ်နေတာပဲ။ အာရှက ကလေး တွေရဲ့ ပညာဆာလောင်မှုကြီးပေါ့ဗျာ...။ အခု ဒီလိုပညာဆာလောင်မှုကြီးကို တရုတ်ပြည်မှာ အထင်အရှားမြင်နေရပြီ...။"

ထိုနှစ်(၂၀၀၄ ခုနှစ်) နွေဦးပေါက်ကလည်း၊ ကျွန်တော် ယေး(လ) တက္ကသိုလ်သို့ရောက်ခဲ့ပါသေးသည်။ ယေး(လ)တက္ကသိုလ်ရင်ပြင် အလီဟူ ယေး(လ)၏ရုပ်တုကြီးရှေ့၊ အေးအေးဆေးဆေး လမ်းလျှောက်နေစဉ်၊ တရုတ် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်အုပ်စုကြီး နှစ်ခုနှင့်၊ အမှတ်မထင်ဆုံဖြစ်ခဲ့သည်။ သူတို့ တစ်တွေမှာ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ လူငယ်တွေကတော့ ပိုများသည်။ သူတို့ တိုင်းပြည် တံခါးပိပွင့်လာသည်နှင့်၊ တရုတ်တွေက ကမ္ဘာကြီးကို ပိုစိတ်ဝင်စား လာကြဟန်တူပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ကမ္ဘာပတ်မည်သူတွေ ပိုများလာသည်။ ဤနှုန်းအတိုင်း ဆက်သွားလျှင်၊ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြီး တစ်ခုလုံးပင် မကြာမတင် အကြီးအကျယ်ပြောင်းလဲတော့မည်ပုံ ရှိသည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ တရုတ်တွေ ယေး(လ)သို့ရောက်လာကြသည်မှာ၊ အစဉ် အလာကြီးသောတက္ကသိုလ်ကြီးကို မြတ်နိုးစိတ်နှင့်၊ အားကျငေးမောရုံသက်သက် ဟုတ်ဟန်မတူ။ ထို့ထက်ပို၍နက်ရှိုင်းသော ရည်ရွယ်ချက်များ ရှိဟန်တူသည်။

ဤအချက်ကို ယေး(လ)တက္ကသိုလ်၏ ကျောင်းသားသစ်လက်ခံသည့်စာရင်းက၊
 ဖော်ပြနေသလိုရှိသည်။ ၁၉၈၅ ဆောင်းဦးပေါက်စာသင်နှစ်က ယေး(လ)မှ
 လက်ခံသော ဘွဲ့ကြိုနှင့်ဘွဲ့လွန်ကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ၊ တရုတ်ပြည်မှ
 ၇၁ ယောက်ရှိပြီး၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှ တစ်ယောက်သာရှိသည်။ ၂၀၀၃ ဆောင်း
 ဦးပေါက် စာသင်နှစ်သို့ ရောက်သောအခါတွင်မူ၊ တရုတ်မှ ၂၉၇ ယောက်နှင့်
 ရုရှားမှ ၂၃ ယောက်ဖြစ်လာသည်။ ယေး(လ)တက္ကသိုလ်မှလက်ခံသော စုစု
 ပေါင်း နိုင်ငံတကာကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ၊ ၁၉၈၅ ဆောင်းဦးပေါက်
 က ၈၃၆ ယောက်သာရှိရာမှ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၁,၇၇၅ အထိ တိုးသွားသည်။
 ယေး(လ)သို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ရန်၊ တရုတ်ပြည်မှ လျှောက်ထား
 သည့် ကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ ၂၀၀၁ခုနှစ်တွင် ၄၀ သာရှိရာမှ၊ ၂၀၀၈
 ခုနှစ်အတွက် ၂၇၆ အထိတိုးသွားသည်။ ရုရှားကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ
 လည်း၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်က ၁၈ ယောက်သာရှိရာမှ၊ ၂၀၀၈ စာသင်နှစ်အတွက်
 လျှောက်ထားသူ ၃၀ ယောက်ထိရှိလာသည်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်၊ တရုတ်ပြည် ချန်ဒူပြည်နယ်မှ ယီတင်လျူ အမည်ရှိ
 ကျောင်းသူတစ်ဦးကို၊ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်ကြီးက ပညာသင်ဆုအပြည့်နှင့် လက်
 ခံလိုက်သည်။ ဤတွင်၊ လျူ၏မိဘများက သူတို့သမီးကို ဟားဗတ်က လက်ခံရန်
 မည်သို့စဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပုံကို၊ စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်သည်။
 စာအုပ်အမည်မှာ 'ဟားဗတ်ကျောင်းသူ ယီတင်လျူ' ဟူ၏။ သူတို့စာအုပ်မှာ
 ဟားဗတ်အိမ်မက် မက်နေကြသော ကျောင်းသားများအတွက်၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်
 ဖြစ်သွားရာ အကြီးအကျယ်ပေါက်သွားခဲ့သည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အထိ အုပ်ရေ
 ပေါင်း သုံးသန်းကျော်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးပြီဟု သိရသည်။ ဤစာအုပ် ပေါက်သွား
 သည်နှင့် အလားတူလမ်းညွှန်စာအုပ်တွေလည်း၊ ဟောတစ်အုပ် ဟောတစ်အုပ်
 ပေါ်ထွက်လာတော့သည်။ 'ကိုလံဘီယာကို ဘယ်လိုသွားမလဲ' . . . 'အောက်
 စဖတ်ကို ဘယ်လိုတက်မလဲ' . . . 'ကိန်းဘရစ်ကျောင်းတော်သား ဖြစ်ရေး' . .
 စသဖြင့် . . . ။

တရုတ်ကျောင်းသားတွေမှာ ဟားဗတ်၊ ယေး(လ)စသော ကမ္ဘာ့ထိပ်
 တန်းတက္ကသိုလ်ကြီးများသို့ တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနိုင်ရန်၊ အိမ်မက်ကိုယ်
 စိန်ကြသည့်တိုင် အိမ်မက်ကိုယောင်ပေမေနှင့် ထိုင်စောင့်နေကြသူများ မဟုတ်။
 ကျောင်းသားတွေရော မိဘတွေပါမက၊ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများကပါ
 ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြသည်။ ဤသဘောကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် သိခဲ့ရ
 သည်မှာ ဘာမျှမကြာလှသေးပါ။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် နှစ်ဦးလောက်ကမှ ဖြစ်သည်။
 စိန့်လူးဝစ်ရှိ ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ်၏ နှစ်ပေါင်း ၁၅၀ ပြည့်အခမ်းအနားသို့၊

အမှာစကားပြောရန်၊ တက်ရောက်ခဲ့ရာမှ ရှောင်တခင်သိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝါရှင်တန်တက္ကသိုလ်မှာ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာ သင်ကြားမှုဘက်တွင် အလွန်နာမည်ကြီးသော၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်တက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်သည်။ အခမ်းအနား မစမီမှာပင်၊ ဤတက္ကသိုလ်ကြီး၏ အဓိပတိပါမောက္ခ မက်(စ)ရိုက်တန်နှင့် စကားစမြည်ပြောခွင့်ရခဲ့သည်။ တရုတ်တို့၏ ပညာရေးရည်မှန်းချက်ကြီးပုံကို၊ ပါမောက္ခ ရိုက်တန်ပြောပြ၍ သိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်က၊ တရုတ်ပြည်၏ ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သော၊ ဆင်ဟွာတက္ကသိုလ် နှစ်ကိုးဆယ်ပြည့်အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ပါရန်၊ ပါမောက္ခ ရိုက်တန်ဆီသို့ ဖိတ်စာတစ်စောင်ရောက်လာသည် ဟုဆိုသည်။

“ပထမတော့ ကျွန်တော်အံ့ဩသွားတယ်ဗျ။ နှစ်ကိုးဆယ်ပြည့်ဆိုတော့ တစ်မျိုးကြီးလေဗျ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ငွေရတု၊ ရွှေရတု၊ စိန်ရတု၊ ပတ္တမြားရတု။ ဒါမျိုးပဲရှိတာမို့လား...။ ‘အင်းလေ သူတို့ထုံးစံထင်ပါရဲ့’လို့ပဲ တွေးလိုက်မိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ထင်သလို မဟုတ်ဘူးဗျ။ သူတို့က ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိနဲ့ နှစ်ကိုးဆယ်ပြည့်ကို ကျင်းပတာကလား...”

စင်စစ်၊ ဆင်ဟွာက ဖိတ်ကြားခဲ့သည်မှာ၊ ပါမောက္ခ ရိုက်တန် တစ်ဦးတည်းမဟုတ်၊ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်တိုင်းမှ နာမည်ကြီးပညာရှင်အားလုံးကို ဖြစ်သည်။ အဆိုပါပညာရှင်အားလုံး စုံတော့မှ၊ ဆင်ဟွာက ၎င်း၏ရည်ရွယ်ချက်ကို ယခုလိုကြေညာလိုက်သည်။ ‘နောင်ဆယ်နှစ်အကြာ ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်ရဲ့ နှစ်တစ်ရာပြည့်ချိန်ရောက်ရင်၊ ဆင်ဟွာဟာ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ကြီး ဖြစ်စေရမယ်’ ဟူ၏။

ဤအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ကြသူများထဲတွင် ပီကင်းမြို့တော်ဝန်မှအစ၊ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများပင် ပါဝင်သည်ဟုဆိုသည်။ သူတို့ပြောကြသော မိန့်ခွန်းများတွင်လည်း၊ ဆင်ဟွာကို ဆယ်နှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်လာစေရန်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရသည်မှာ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သလို အလွန်လုပ်ရကနိုးနပ်သည့်အလုပ် ဖြစ်ကြောင်း၊ မြိန်ရည်ယှက်ရည်ပြောသွားကြသည်ဟုဆိုသည်။ ‘ယခုပင်လျှင် ဆင်ဟွာမှာ၊ သိပ္ပံနှင့်တက္ကသိုလ်တို့ကို အထူးပြုသင်ကြားပေးနေသော ကမ္ဘာ့အဆင့်တက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်ရာ၊ သူတို့မျှော်မှန်းသော ဆယ်နှစ်အတွင်း၊ တက္ကသိုလ်တို့ထွင်မှုများစွာ မွေးထုတ်နိုင်မည့် ပညာစင်တာတစ်ခု၊ အသေအချာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ပါမောက္ခ ရိုက်တန်က မှတ်ချက်ပြုပါသည်။

တရုတ်ပြည်ကြီး၏ အပြောင်းအလဲနှင့်ဆက်စပ်ပြီး၊ ဗိုက်ခရိုဆော့(ဖ) ဥက္ကဋ္ဌ ဘီး(လ)ဂိတ်ကလည်း၊ ကျွန်တော့်ကို ယခုလိုပြောပြဖူးသည်။

“ပညာနဲ့ပထဝီရဲ့အဆက်အစပ်ဟာ၊ အရင်က ကျွန်တော်တို့သိထား

သလို မဟုတ်တော့ဘူးဗျ။ အကြီးအကျယ်ပြောင်းသွားပြီ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် သုံးဆယ်က ဆိုရင် ဘုံဘေ၊ ဒါမှမဟုတ် ရှန်ဟိုင်းမှာ ဂျီးနီးယပ်(စ)တစ်ယောက်အနေနဲ့ မွေးဖွားချင်လား၊ ဒါမှမဟုတ် ပေါက်ကိပတ်(စ)မှာ သာမန်ရွက်ကြမ်းရေကျိပဲ ဖြစ်ချင်လားလို့ရွေးခိုင်းရင်၊ လူတိုင်း ပေါက်ကိပတ်(စ)ကို ရွေးကြမှာပဲဗျ။ အဲဒီမှာက အခွင့်အလမ်းတွေ ပိုရှိတယ်လေ။ သာမန်ရွက်ကြမ်းရေကျိပညာအဆင့်လောက်နဲ့ အထက်တန်းကျကျနေနိုင်တာကိုး။ အဲ၊ အခု ကမ္ဘာကြီးပြားသွားတော့ တစ်မျိုး ဖြစ်သွားပြီဗျ။ ဘယ်နေရာက ဘယ်သူမဆို ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာကနေ၊ ပလပ် ထိုးပြီး ဂလိုဘယ်ကွင်းကြီးထဲမှာ ဝင်ပလေးလို့ရပြီလေဗျာ...။ အခုအချိန်မှာ သာ စောစောကလိုရွေးခိုင်းရင်၊ ကျွန်တော်တော့ တရုတ်ပြည်မှာပဲ ဂျီးနီးယပ်(စ) တစ်ယောက် ဖြစ်ချင်တော့တယ်...။”

ဤသည်ပင်၊ ဘာလင်ဝေါ(လ)အပြု ဘာလင်မော(လ)အဖွင့်ကာလ၏ အကြမ်းဖျင်းရှုခင်း၊ ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်တံတိုင်းရိပ်မှ လူပေါင်း သုံးဘီလီယံတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ အပြိုင်တက်လာကြသည့် ဖြစ်စဉ် ကြီးဖြစ်ပါသည်။ ဤရှုခင်းနှင့်ဤဖြစ်စဉ်ကြီးကို ကြည့်ပြီး၊ ‘ဂိတ်’က ယခုလိုမှတ် ချက် ချလိုက်သည်။

“အခုဆိုရင် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ဦးနှောက်ပါဝါအစွမ်းက၊ အရင်ကထက် ငါးဆ တိုးသွားပြီဗျ...။”

ရုရှားမှအချစ်နှင့်အတူ

ကျွန်တော်၊ ဤစာအုပ်ကိုရေးနိုင်ရန် ရုရှားသို့သွားပြီး၊ ရုရှားဇစ်ပီများနှင့် တွေ့ဆုံပူးပေါင်းဆွဲရခဲ့သည်တော့ မဟုတ်ပါ။ အကောင်းဆုံး မဟုတ်သည့်တိုင် စုတိယ အကောင်းဆုံးအလုပ်ကိုမူ၊ ကျွန်တော် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ရုရှားရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူဟု စိတ်ချလက်ချကြီးဆိုနိုင်သော၊ မိတ်ဆွေကြီး တောမတ်-အာ-ပစ် ကာရင်ထံမှ၊ မေးမြန်းစုံစမ်းခွင့်ရလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပစ်ကာရင်မှာ မော်စကို တွင် နှစ်အတန်ကြာမျှ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖူးသော အမေရိကန် သံအမတ် ဟောင်းဖြစ်သည်။ ယခုလောလောဆယ်၊ ဘိုးရင်းကုမ္ပဏီ၏ နိုင်ငံတကာဆက် ဆံရေးအရာရှိချုပ်အဖြစ်၊ တာဝန်ယူနေသူလည်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ရထား သော သတင်းတစ်ပုဒ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ သူ့ကို စုံစမ်းမေးမြန်း ကြည့်ရသည်။ ဘိုးရင်းအနေနှင့် နောက်ထပ်ခရီးသည်တင် လေယာဉ်ဒီဇိုင်းသစ်များ ထုတ်လုပ်

ရန်၊ တစ်ချိန်က MIGတွေထုတ်ခဲ့ဖူးသော ရုရှားအင်ဂျင်နီယာတွေကို သုံးမည် ဟု ကျွန်တော်ကြားထားသည်။ အဲဒါ 'ဟုတ်သလား' ပေါ့။

ပစ်ကာရင် က၊ ဇာတ်လမ်းအစုံအလင်ကို ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“ရုရှားသိပ္ပံပညာရှင်များကို စတင်အသုံးပြုခဲ့သည်မှာ၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ် ကတည်းကဟု ဆိုသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဆိုပါပညာရှင်များ၏ အယ်ရို ဒိုင်းနမစ်ပညာနှင့်၊ လေယာဉ်ကိုယ်ထည်လုပ်နိုင်သော လောဟာသတ္တုစပ် တစ်မျိုးနှင့် ပတ်သက်သောကျွမ်းကျင်မှုကို၊ ဘိုးရင်းအတွက် အသုံးပြုလိုသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ၊ အဆိုပါစီမံချက်ကို ချဲ့ထွင် ပြီး လေယာဉ်တည်ဆောက်ရေး အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းရုံးချုပ်ကို၊ မော်စကိုတွင် ဖွင့်လှစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ဘိုးရင်း၏ မော်စကိုရုံးချုပ်မှာ ဆယ့်နှစ်ထပ် တာဝါကြီး ဖြစ်သည်။ ဤတာဝါကြီးမှာလည်း သူ့ရာဇဝင်နှင့်သူရှိသည်။ ကွန်မြူနစ် စနစ် နေဝါခါနီးကာလလောက်က၊ မက်ဒေါ်နယ်ကုမ္ပဏီမှ ၎င်း၏ မက်ဘာဂါ ရောင်းရငွေများနှင့် ဤတာဝါကြီးကိုဆောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။”

(မက်ဒေါ်နယ်မှာ မိမိ၏ရုရှားမှရသော ဝင်ငွေများကို ပြည်ပသို့ မပို့ပါ ဟု၊ ထိုစဉ်က ကွန်မြူနစ်အာဏာပိုင်များကို ကတိပေးခဲ့ရသည်။)

သည်လိုနှင့်၊ နောင်ခုနှစ်နှစ်မျှကြာသောအခါတွင်၊ ဘိုးရင်းအတွက် အလုပ် လုပ်ပေးနေသော ရုရှားအင်ဂျင်နီယာနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်ပေါင်း ၈၀၀ ကျော်ရှိလာခဲ့သည်။ မကြာခင် တစ်ထောင်၊ တစ်ထောင်ငါးရာ ဖြစ်တော့မည်ဟု ဆိုသည်။ ဘိုးရင်းနှင့်ရုရှားတို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပုံကိုလည်း၊ ပစ်ကာရင်က ဆက်လက်ရှင်းပြပါသည်။

“ဘိုးရင်းအနေနှင့် ရုရှားရှိ လေယာဉ်ကုမ္ပဏီအသီးသီးနှင့်၊ လုပ်ငန်း ကန်ထရိုက်စာချုပ်များ ချုပ်ထားသည်။ ဤကုမ္ပဏီများမှာ စစ်အေးခေတ်က ဆိုဗီယက်အစိုးရအတွက်၊ စစ်လေယာဉ်များထုတ်လုပ်ပေးခဲ့ကြသည့် Ilyushin, Tupolev, Sukhoi စသော နာမည်ကြီးတွေဖြစ်သည်။ သူတို့က ဘိုးရင်း၏ပရောဂျက်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စေရန်၊ သူတို့ပိုင်အင်ဂျင် နီယာများကို ငှားပေးသည်။ အဆိုပါအင်ဂျင်နီယာများက၊ အမေရိကမှ ဆီအာတယ်၊ ကင်းဆပ် စသောမြို့ကြီးများရှိ ကွန်ပျူတာသုံး လေယာဉ်ဒီဇိုင်း ထုတ်လုပ်သူများနှင့်၊ မော်စကိုမှပင် ပူးပေါင်းအလုပ်လုပ်ကြသည်။ ဘိုးရင်းဘက် မှ ‘အဆိုင်း’များခွဲပြီး၊ ၂၄ နာရီလုံး လုပ်ငန်းလည်ပတ်နိုင်စေရန် စီစဉ်ထားသည်။ မော်စကိုမှ ရုရှားအင်ဂျင်နီယာများက၊ ထုတ်လုပ်ရေးအဆိုင်းနှစ်ခုကို တာဝန် ယူသည်။ အမေရိကမှ ကွန်ပျူတာကျွမ်းကျင်သူများက၊ တတိယအဆိုင်းကို တာဝန်ယူသည်။ ပြင်သစ်လုပ် လေယာဉ်ဒီဇိုင်းဆော့ဝဲ(လ)များကို အသုံးပြုပြီး။

ရုရှားနှင့်အမေရိကန်ပညာရှင်များ၊ ပူးတွဲအကောင်အထည်ဖော်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖိုက်ဘာအော့(ပ)တစ် ကေဘယ်လိုင်းများ၊ ခေတ်မီအသေးချဲ့ တက္ကသိုလ်ရှိနှင့်၊ အယ်ရီနော့တစ်အလုပ်စီးဆင်းမှု ဆော့ဝဲ(လ)များကိုသုံးပြီး ရုရှားနှင့်အမေရိကကို၊ လွန်းထိုးဆက်သွယ်ထားသည်ဖြစ်ရာ၊ မည်သည့်အဖုအထစ်မျှ မရှိ အစစအဆင်ပြေနေတော့သည်။ ထို့ထက်၊ မော်စကိုရှိ ဘိုးရင်းရုံးချုပ်တွင် တယ်လီကွန်ဖရင့်ဆိုင်ရာ အထောက်အကူပစ္စည်းများလည်း အပြည့်အစုံရှိသည်ဖြစ်ရာ၊ အကယ်၍ မျက်နှာချင်းဆိုင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းလိုလျှင် အီးမေး(လ)ဖြင့် ဆက်သွယ်စရာမလို။ တယ်လီကွန်ဖရင့်တွင် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံနိုင်သည်။

စင်စစ်၊ ဘိုးရင်းအနေနှင့် လေယာဉ်ဒီဇိုင်းတည်ဆောက်ရေးကို ရုရှားသို့ အောက်ဆို့(စ)ပေးခြင်း(လက်ခွဲခိုင်းခြင်း)မှာ၊ အစမ်းသဘောမျှသာဖြစ်သည်။ ပင်မအလုပ် မဟုတ်။ ဘေးပန်းအလုပ်အနေနှင့် စမ်းသပ်ကြည့်ခဲ့ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အမေရိကတွင် လေယာဉ်တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာများ ရှားပါးလာခြင်း၊ ယခုလို အောက်ဆို့(စ)ပေးသည်က ကုန်ကျစရိတ်သက်သာရုံမျှမက၊ လုပ်ငန်းထိရောက် မြန်ဆန်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ယခုအခါ အစမ်းသဘော ဘေးပန်းအလုပ်မဟုတ်တော့ဘဲ၊ ပင်မအလုပ်ကြီး ဖြစ်လာတော့သည်။ (အမေရိကန် လေယာဉ်အင်ဂျင်နီယာ တစ်ယောက်၏ တစ်နာရီလုပ်ခမှာ ဒေါ်လာ ၁၂၀ ဖြစ်ပြီး၊ ရုရှားအင်ဂျင်နီယာ တစ်ယောက်ကို ဒေါ်လာ၄၀ မျှနှင့် ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်လို့ရသည်။) ဘိုးရင်း၏ ဤသို့သော အောက်ဆို့(စ)လုပ်ငန်းကြောင့်ပင်၊ ၎င်း၏ အဓိကပြိုင်ဘက်များဖြစ်သော ဥရောပအစိုးရများ တိုယ်တိုင်၊ ကျောထောက်နောက်ခံ ပြုထားသည့် အဲယားဘတ်(စ)ကုမ္ပဏီကြီးများကို ထိထိရောက်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အောက်ဆို့(စ)ကို၊ ထပ်မံအောက်ဆို့(စ) လုပ်ကြသည်များလည်း ရှိသေးသည်။ မိမိက လက်ခွဲယူလုပ်သောအလုပ်ကို၊ အခြားသူတစ်ဦးသို့ ထပ်မံလက်ခွဲလုပ်ခိုင်းသည့်သဘော ဖြစ်သည်။ ရုရှားအင်ဂျင်နီယာများက၊ ဘိုးရင်းမှ မိမိတို့ကို အောက်ဆို့(စ)ပေးထားသည့်အလုပ်ကို၊ ဘင်္ဂလားရှီ ဟင်ဒူစတန်အယ်ရီနော့တစ်ကုမ္ပဏီသို့၊ ထပ်မံအောက်ဆို့(စ)ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားကုမ္ပဏီက၊ လေယာဉ်ဒီဇိုင်းပုံစံများကို လက်တွေ့ထုတ်လုပ်ရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစေရန်၊ အစ်ဂျစ်တယ်အသွင် ပြောင်းပေးသည်။

ယခင်ကဆိုလျှင်၊ ဘိုးရင်းအနေနှင့် မိမိတို့၏အလုပ်အချို့ကို ဂျပန်ကုမ္ပဏီများသို့၊ ကန်ထရိုက်ချပေးခဲ့ဖူးသည်။ ဂျပန်ကုမ္ပဏီများက လေယာဉ်(၇၇၇)အတွက် အတောင်ပံများထုတ်လုပ်ပေးပြီး၊ ထိုလေယာဉ်ပုံများကို ဂျပန်တို့မှ ပြန်လည်ဝယ်ယူကြသည့်ပုံဖြစ်၍၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်မနစ်နာအောင် ဆောင်

ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ယခုလည်း ဂျပန်ကုမ္ပဏီ မစ်ဆူဘီရှိသို့ ဘိုးရင်း 7E7 မိုဒယ်များ အတွက် အတောင်ပံများထုတ်လုပ်ရန်၊ အောက်ဆို့(စ)ပေးသည်များရှိပါသည်။ သို့သော်၊ ဂျပန်အင်ဂျင်နီယာများမှာ လုပ်အားခ ဈေးကြီးလွန်းသည်ဖြစ်၍၊ မစ်ဆူဘီရှိက သူတို့ကိုမသုံး။ ဘိုးရင်းအတွက် အခြားအစိတ်အပိုင်းများကို ထုတ်လုပ်ပေးနေသော၊ ရုရှားအင်ဂျင်နီယာများကိုပင် ပြန်အောက်ဆို့(စ)ပေးသည်။ ယခုနောက်ပိုင်းတွင်၊ အဆိုပါရုရှားအင်ဂျင်နီယာများမှာ ၎င်းတို့၏ မူလ ရုရှားလေယာဉ်ကုမ္ပဏီများမှ ခွဲထွက်ပြီး၊ မိမိတို့ကိုယ်ပိုင် သီးခြားကုမ္ပဏီများ ထူထောင်လာကြသည်များ ရှိသည်။ ဘိုးရင်းအနေနှင့်၊ ရုရှားတို့၏ အင်ဂျင်နီယာစွမ်းရည်ကို၊ အရန်အဖြစ်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် ဆိုခဲ့ပါ စတင်ခါစ ရုရှားကုမ္ပဏီများတွင်၊ ရှယ်ယာထည့်ဝင်ထားကြသည်။

ဤသို့ ကမ္ဘာလုံးချိပြီး၊ အပြန်အလှန် အောက်ဆို့(စ)လုပ်ကြသည့် ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ပို၍လျှင်မြန်စွာနှင့် ပို၍ဈေးနှုန်းသက်သာစွာ လေယာဉ်ပျံများ ဒီဇိုင်းဆင်ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့ ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အပိုထွက်လာသော စရိတ်စကကို၊ နောက်ထပ်မိုဒယ်သစ်များ တီထွင်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြသည်။ ပြောရလျှင်၊ ဘိုးရင်းအနေနှင့် အဲယားဘတ်(စ)ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုကိုရင်ဆိုင်ပြီး အသက်ဆက်နိုင်ခဲ့သည်မှာ၊ အောက်ဆို့(စ)ကြောင့်ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤအတွက်ကျေးဇူးတင်ရမည်မှာ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုပင် ဖြစ်တော့သည်။ ယခုအခါ ဘိုးရင်း ၇၃၇ လေယာဉ်ကို ၁၁ ရက်နှင့်အပြီး ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်ကဆိုလျှင်၊ ဤသို့ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ၂၈ ရက်မျှအချိန်ယူရသည်။ ဘိုးရင်းက နောက်ထပ်မိုဒယ်သစ်ကို သုံးရက်နှင့်အပြီး၊ ထုတ်လုပ်ရန် စီစဉ်နေပြီဟုဆိုသည်။ လေယာဉ်အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးကို ခွဲဖြန့်ထုတ်လုပ်၍၊ အချိန်တိုအတွင်း ပြန်စုပြီး အချောတပ်ဆင်နိုင်သည့် ဆပလိုင်ချိန်းကြီးရှိနေပြီဖြစ်ရာ၊ ၎င်းစီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း အမှန်ပင် ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါသည်။

ယခုအခါ၊ ဘိုးရင်းအနေနှင့် မိမိတို့၏ဆပလိုင်သမားများကို၊ ပြောင်းပြန်လေလံနည်းဖြင့်၊ အောက်ဆို့(စ)ပေးနိုင်ရန် စီစဉ်နေပြီဟုသိရသည်။ ပြောင်းပြန်လေလံနည်းမှာ သမားရိုးကျလေလံပွဲတွေလို အမြင့်ဆုံးဈေးနှင့်ဈေးပြိုင်ပေးသည်မျိုး မဟုတ်။ အနိမ့်ဆုံးဈေးကိုအပြိုင်လျှော့၍ အလုပ်လက်ခံကြခြင်းဖြစ်သည်။ အင်တာနက်ဝက်(ဘ)ဆိုဒ်မှ ဤလေလံပွဲများကို ကျင်းပသွားမည်ဟုဆိုသည်။ ဤနည်းဖြင့် ထပ်မံ စရိတ်ချွေတာနိုင်ပြီး၊ ဘိုးရင်း၏ ဆပလိုင်ချိန်းကြီးတစ်ခုလုံး ပိုမြန်ပိုသွက်လာလိမ့်မည်ဟု မှန်းဆရပါသည်။”

ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း အပြည့်အစုံရှင်းပြပြီးတော့မှ၊ ပစ်ကာရင်က သူထင်မြင်

ချက်ကိုပြောပြီး နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

“ကိုင်း၊ ဈေးကွက်မှာ ဘယ်လိုလုပ်နေကိုင်နေကြတယ်ဆိုတာ၊ ခင်ဗျား မြင်ပြီမဟုတ်လား...။ ကျွန်တော့်မျက်စိထဲမှာတော့ မြင်းပြိုင်ပွဲ ကြည့်နေရ သလိုပဲဗျို့...။ ဘယ်နှယ်လဲ...။”

* * *

အခြားသောသုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု

ဘီး(လ)ဘရက်ဒလေ ပြောပြဖူးသော ဇာတ်လမ်းတစ်ခုရှိသည်။ ဘော့ စတုဂံမှ အထက်တန်းလွှာအမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုသွား တော လားအကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးမှာ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုသို့ ပထမဆုံး အကြိမ်ရောက်ဖူးခြင်းဖြစ်သည်။ သူမ ဘော့စတုဂံပြန်ရောက်သည်နှင့်၊ သူငယ် ချင်းတစ်ယောက်က ခုလိုမေးသည်။ ‘ဘယ်လိုလဲဟေ့... ပျော်ခဲ့ရဲ့လား’...။ သူမက ခေါင်းခါရင်း ခုလိုဖြေသည်ဟုဆိုသည်။ ‘အလကားပါဟာ၊ ဆန်ဖရန် စစ္စကိုက တယ်မလှပါဘူး။ ပင်လယ်နဲ့ဝေးလွန်းပါတယ်’။

ဤတွင်ပြောလိုသည်မှာ၊ ဖြစ်တတ်သော သဘာဝတစ်ခုအကြောင်း ဖြစ်သည်။ သင်မြင်ခဲ့သည့်အရာများ (သို့မဟုတ်) သင်မမြင်ဖူးသောအရာများကို ပုံဖော်ကြည့်ရာတွင်၊ သင့်ခေါင်းထဲတွင် သယ်ဆောင်ထားသော ပင်ကိုယ် သဘာဝနှင့် သင်၏ရှုထောင့်တို့က၊ အတော်အရေးကြီးသည့်အခန်းမှ ပါဝင်နေပါလိမ့် မည်။ ဤသဘောကြောင့်ပင်၊ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီးသော သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်း မှုကို တော်တော်များများက မျက်စိလျှမ်းခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သူတို့ မျက်စိ အောက်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အရာများကိုပင်၊ မမြင်မိလောက်အောင် သူတို့ ခေါင်းတွေက အခြားတစ်နေရာရောက်နေဟန်တူသည်။ ဤသို့သော မီးခိုးမှိုင်း ကန့်လန့်ကာကြီးကို ဖန်တီးပေးနေသည်မှာလည်း၊ အကြောင်းခြင်းရာသုံးခုတို့၏ ပေါင်းစည်းမှုကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ အခြားသော သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုဟု ဆိုကြပါစို့...။

ပထမဆုံးမှာ၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် မတ်လ က ဖြစ်ပွားခဲ့သော ‘ဒေါ့ကွမ်ပူဖောင်း ဖတ်ကနဲ့ပေါက်ကွဲသွားခြင်း’(ဒေါ့ကွမ်ဘတ်စ်,ထ်)ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် စောစော ကပြောခဲ့သလိုပင်၊ လူတော်တော်များများအနေနှင့် ‘ဒေါ့ကွမ်စန်းပွင့်မှု’ (ဒေါ့ကွမ် ဘွန်း)ကို၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနှင့် ညီမျှခြင်းချကြည့်လေ့ရှိကြသည်။ ဤသို့ အမြင်လွဲနေသူများမှာ ‘ဘွန်း’မှ ‘ဘတ်စ်,ထ်’ပြောင်းသွားသည်နှင့် ဂလိုဘယ်လိုက်

လေးရှင်းနိဋ္ဌိတံပြီဟု၊ ခပ်တိမ်တိမ်ယူဆလိုက်ကြတော့သည်။

စင်စစ် ဤစဉ်းစားနည်းမှာ၊ အလွန်ရှူးမိုက်ရာရောက်ပါသည်။ ဂလိုဘယ် လိုက်လေးရှင်းကို ဒေါ့ကွမ်ဘွန်းဟုထင်မှတ်မှား နေကြသူများအတွက်၊ 'ဒေါ့ကွမ် ဘတ်စ်၊ထံညီမျှခြင်း-ဂလိုဘယ်လိုက်လေးရှင်းသေပြီ'ဟု၊ အဖြေထုတ်ကြသည်မှာ ဆန်းလှသည်တော့မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤအမြင် ဤအတွေးမှာ ရှူးမိုက်ရုံမျှ မက၊ လွန်စွာမှပင်မှားယွင်းသည်ဟု ဆိုရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ပြောရလျှင်၊ ဒေါ့ကွမ်ဘတ်စ်၊ထံက၊ ဂလိုဘယ်လိုက်လေးရှင်းကို အသုဘချလိုက်သလို မဖြစ် ရုံမျှမက၊ ပို၍သန် ပို၍မြန်လာအောင် အားဆေးတိုက်ကျွေး လိုက်သလိုပင် ဖြစ်သည်။ စန်းပွင့်ချိန်လွန်သည်နှင့် အရင်းကိုချွေတာနိုင်ရန်၊ ဘီဇက်လုပ် ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတော်တော်များများကို၊ အခြားနိုင်ငံများသို့ အပြင်ထွက် ရင်းမြစ် ရှာစေခဲ့ကြသည်။ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ် ရှာစေခဲ့ကြသည်။ စင်စစ်၊ ဤဖြစ် စဉ်ဖြစ်ရပ်များမှာ ဂလိုဘယ်လိုက်လေးရှင်း တတိယခေတ်အတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်များကို၊ တည်ဆောက်ပေးလိုက်ရာ ရောက်ပါသည်။

ဒေါ့ကွမ်ပူဖောင်းပေါက်သွားသည်မှ ယနေ့အထိကြားကာလကို ကြည့် လိုက်ပါ။ ဂိုဝဲ(လ)ကို အသုံးပြုရှာဖွေသူ၊ တစ်နေ့ သန်း ၁၅၀ ရှိရာမှ သန်း တစ်ထောင် ဖြစ်သွားသည်။ (ထိုအထဲတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ သုံးပုံ တစ်ပုံသာ ပါသည်။) ၎င်း၏ 'လေလံပုံရိပ်' ကို၊ ကမ္ဘာ့ဖြန့်ကျင့်သုံးနိုင်လိုက်ရာမှ အီးဘေးမှာ ၂,၀၀၀ နှစ်ဦးက၊ ဝန်ထမ်း ၁,၂၀၀ မျှသာရှိရာမှ ၂၀၀၄ အရောက်တွင်၊ ၆,၃၀၀ ဖြစ်သွားသည်။ ဤအရာအားလုံး ဖြစ်ထွန်းတိုးတက် လာခဲ့သည်မှာ၊ ဂလိုဘယ်လိုက်လေးရှင်းသေပြီဟု တဖွဖွအော်နေကြသောကာလ အတွင်းမှာဖြစ်ပါသည်။ Nielsen Net Rating အဖွဲ့မှ ကောက်ခံရရှိသော စာရင်းဇယားများအရ၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ အင်တာနက်အသုံးပြုသူ စုစုပေါင်းမှာ ၂၀၀၀ နှင့်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း ၁၂၅ရာခိုင်နှုန်း တိုးသွားခဲ့သည် ဟုသိရသည်။ အာဖရိကမှ ၁၈၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ လက်တင်အမေရိကမှ ၂၀၉ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဥရောပမှ ၁၂၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် မြောက်အမေရိကမှ ၁၀၅ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးတိုးလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကိန်းဂဏန်းများကို မျက်စိပိတ်ငြင်း ပယ်ပြီး၊ ဂလိုဘယ်လိုက်လေးရှင်းသေပြီဟု ဇွတ်ကောက်ချက်ချနေကြသည်မှာ၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုရှိနိုင်ပါသလော...။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့်ချင့်ချိန်ကြဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်များကို မမြင်မတွေ့ရလေအောင် ကာဆီးပိတ်ဆို့ထား သည်မှာ၊ ဒေါ့ကွမ်ဘတ်စ်၊ထံတစ်ခုတည်း မဟုတ်ပါ။ အခြား တိမ်သလ္လာ နှစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ၉/၁၁ အရေးအခင်းနှင့်၊ အင်န္တန်အရွပ်တော်ပုံတို့ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ၉/၁၁ အရေးအခင်း။ ၎င်းနှင့်အတူကျွန်းကူးရေပါ ဖြစ်လာသော အာဖဂန်နစ္စတန်စစ်ပွဲ၊ အီရတ်စစ်ပွဲတို့ကို ဆက်တိုက်ကြုံလိုက်ရရာ သုံးထပ် ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုမှာ စစ်ပွဲ၏ယမ်းခိုးငွေများကြားတွင် ၎င်းဝင်ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ရသည်။ ကေဘယ်တယ်လီဗေးရှင်း စကားသံများတွင်လည်း သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု အသံပျောက်ပြီး၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒကသာ အရာရာလွမ်းသွားတော့သည်။ ဤမျှနှင့်မပြီး၊ နောက်ထပ် တိမ်တိုက်ကြီးတစ်ခုနှင့် တိုးလိုက်ရပြန်သည်။ ပထမ အင်န္တန်၊ နောက် တိုင်ကိုနှင့် ဝါးကွန် စသော ကော်ပိုရိတ်အရှုပ်တော်ပုံကြီး၊ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့တိမ်တိုက်နှစ်ခုနှင့် ဆက်တိုက်ကြုံလိုက်ရရာ၊ စီအီးအိုများနှင့် အစိုးရခေါင်းဆောင်များသည်သာ မိဒီယာ မျက်နှာဖုံးစာမျက်နှာများထက်တွင်၊ အပြိုင်းအခိုင်းနေရာယူလာကြတော့သည်။ နောက်ဆုံး၊ လူထုအမြင်တွင် ဘု(ရှ)အစိုးရကိုယ်တိုင်သည်ပင် ကော်ပိုရိတ်မတော်လောဘနှင့် ပုလင်းတူဘူးဆို ဖြစ်လာရတော့သည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်နွေဦးက၊ အမေရိကရှိ အကြီးဆုံးတက္ကနိုလိုဂျီကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခု၏ အကြီးအကဲတစ်ယောက်နှင့်၊ ကျွန်တော် ဆုံဖြစ်ခဲ့သည်။ သူက အဖိုးသားသိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်းသို့ ရန်ပုံငွေပို့ချပေးရန် စည်းရုံးတိုက်တွန်းဖို့အတွက်၊ ဝါရှင်တန်ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ “ဒီကိစ္စဖြေရှင်းဖို့ အစိုးရအနေနဲ့ စီအီးအို ထိပ်သီးအစည်းအဝေးခေါ်ဖို့ ကောင်းတာပေါ့ဗျာ” ဟု၊ ကျွန်တော်က ပြောကြည့်ရာ၊ သူက ခေါင်းတွင်တွင်ခါရင်း၊ ယခုလို ပြန်ပြောသည်။ “မဖြစ်ဘူးဗျ၊ အင်န္တန်ကိစ္စ ရှိသေးတယ်။”

ကမ္ဘာကြီးပြားလာစဉ် သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုဖြင့်၊ ကမ္ဘာလုံးချိတ်ဖက် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးကို ပြန်လည်ပုံဖော်နေစဉ်၊ ကျွန်တော်တို့၏ လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပြန်လည်ချိန်ညှိကြဖို့၊ အပူတပြင်းလိုအပ်နေစဉ်... ဤမျှအရေးကြီးသော ကာလကြီးတွင်မှ၊ ဆိုခဲ့ပါတိမ်တိုက်ကြီးသုံးခု ပေါင်းစည်းလာခဲ့ရာ၊ တော်တော်များများအတွက် မှန်ရီမှိုင်းပြကာလကြီး ဖြစ်ခဲ့ရတော့သည်။ ဤအချိန်တွင် ဘု(ရှ)အစိုးရအနေနှင့်၊ လူထုကို ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းအမှု မလုပ်နိုင်ရုံမျှမက၊ အရှုပ်ကိုရှုပ်သထက် ရှုပ်စေသလိုလုပ်ရပ်များပင်၊ ရှိခဲ့သေးသည်။ ၂၀၀၄ မဲဆွယ်ကာလအတွင်း၊ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီဘက်မှ ‘နက်ဖတာ’ (NAFTA) လိုအပ်ကြောင်း ဒီဘီတီစလောရာ၊ စစ်ပွဲသို့သာ အာရုံရောက်နေသော အစိုးရက၊ ကိုယ့်တပ်ကို ပြန်နင်းသည်များပင် ရှိခဲ့သည်။ အိမ်ဖြူတော် စီးပွားရေးအကြံပေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဂရီဂေါ်ရီမန်ကီကို၊ ပါးစပ်ပလာစတာပိတ်ပြီး ဒစ်ချေန်၏မြေအောက်ခန်းထဲ ထည့်ဝှက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမူ အဆိုပါ စီးပွားရေးပညာရှင်က၊ အောက်ဆို့(စ)အကြောင်း အားရပါးရ ထောက်ခံပြောကြားခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဆိုခဲ့ပါ အကြောင်းများကြောင့်၊ လူ့အတော်များများအနေနှင့် သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုကို မသိမြင်နိုင်ခဲ့ကြသည့်တိုင်၊ ဤဖြစ်စဉ်ကြီးမှာ အမှန်တကယ်ဖြစ်တည် နေခဲ့သည်သာဖြစ်ပါသည်။ ပြောရလျှင်၊ ကျွန်တော်သည်ပင် ဤဖြစ်စဉ်ကြီး၏ အစအနများကို၊ တစ်စုံတစ်ရာဆဝါးမိသည့်တိုင် ၂၀၀၄ ခုနှစ် အိန္ဒိယခရီးစဉ်မတိုင်မီထိ၊ တိတိပပသိခဲ့သည်တော့မဟုတ်ပါ။ ဤကာလအတွင်း ကျွန်တော် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့် ရခဲ့သည့် ဘီဇနက်ခေါင်းဆောင်များထဲတွင်၊ အဆိုပါ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုဖြစ်စဉ်ကြီးကို၊ အမြော်အမြင်ရှိရှိ ချဉ်းကပ်နိုင်ဆုံးမှာ၊ ဆိုနီဥက္ကဋ္ဌ နိုဘူကီအိဒီ ဟုဆိုချင်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း သူနှင့် ကျွန်တော် နှစ်ကြိမ်ဆုံဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဆုံကြသည့်အခါတိုင်း ဂျပန်သံလေးလေးနှင့် သူပြောပြသော အကြောင်းအရာတွေမှာ၊ ကျွန်တော့်နားစည်မှ တစ်ဆင့် ဦးနှောက်ကိုလာဆွသည်သာဖြစ်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘီဇနက်တက္ကနိုလိုဂျီလောကမှာ၊ အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ အပြောင်းအလဲကြီးတစ်ခုဖြစ်နေပြီဗျ။ ဒါကို အနီးစပ်ဆုံးဥပမာပေးရရင်၊ ဥက္ကာပုံကြီးတစ်ခု ကမ္ဘာကိုဝင်ဆောင်လို့၊ ဒိုင်နိုဆောတွေမျိုးတုန်းရသလိုမျိုး ဖြစ်လိမ့်မယ်။ အပြောင်းအလဲနဲ့အတူ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှည့်ပြောင်းနိုင်မယ့်၊ ခေတ်အမီဆုံးကုမ္ပဏီတွေပဲ ဒိုင်နိုဆောကံကြမ္မာက ရှောင်နိုင်လိမ့်မယ်...။”

ကျွန်တော် ယခုစာအုပ်ကိုရေးရန် စတင်သုတေသနပြုစဉ်ကပင်၊ မိမိကိုယ်ကို ဆည်းဆာရန်ထဲရောက်နေသလို ခံစားခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော် အင်တာဗျူးခဲ့သမျှ စီအီးအိုများနှင့်ပညာရှင်တိုင်းမှာ၊ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုကြီးအကြောင်းကို သူနည်းသူဟန်နှင့်ဖော်ပြခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ နိုင်ငံရေးသမားများကိုသော်လည်းကောင်း၊ လူထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ သူတို့သိသမျှ ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်း ရှိခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါ။ မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းမှလွဲ၍၊ အခြားဘာကိုမျှ စိတ် မဝင်စား၍လား၊ (သို့မဟုတ်)အာရုံတွေများနေ၍လား မသိ။ (အကြောက်လွန်နေ၍လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။) လျှို့ဝှက်ချက်ကြီးတစ်ခုကို ရင်မှာပိုက်ပြီး ဝစီပိတ်ကျင့်နေခဲ့ကြသည်က များသည်။

ယခု၊ ဘယ်သူမျှထုတ်ဖော် မပြောဆိုချင်ကြသောစကားကို၊ ကျွန်တော် ပြောပါတော့မည်။ ကမ္ဘာကြီး အမှန်ပင် ပြားသွားခဲ့ပါပြီ။ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု၏ အကျိုးဆက်အနေနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းကြား၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကုမ္ပဏီများကြား၊ ကုမ္ပဏီအချင်းချင်းကြား၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်ဖောက်သည်များကြား၊ ယှဉ်ပြိုင်မှုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ ပိုအကုန်အကျသက်သာ၊ ပိုအဆင်ပြေလွယ်ကူပြီး၊ ပို၍လည်းပွတ်တိုက်ခုခံမှုများ လျော့ပါးလာပြီဖြစ်ပါသည်။

သို့နှင့်အမျှ၊ ကမ္ဘာကြီး၏ထောင့်တိုင်း၊ နေရာတိုင်းမှ ပို၍ပို၍များသော လူအများအတွက်၊ သမိုင်းတွင်မကြုံဖူးလောက်အောင် အကျိုးများစေခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း၊ 'အိုင်တီတော်လှန်ရေး' ဆိုသော အသံကြီးကို၊ မကြားချင်အဆုံး ရှိခဲ့ကြပါလိမ့်မည်။ စင်စစ်၊ ဤသည်မှာ နိဒါန်းအစ မျှသာရှိပါသေးသည်။ လူအများဆက်သွယ်နိုင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကိရိယာတန်ဆာပလာအသစ်များကို ပုံဖော်ခါစ၊ ချွန်မြခါစ၊ ဖြန့်ဝေခါစ၊ ကာလမျှသာရှိပါသေးသည်။ တကယ့် အိုင်တီတော်လှန်ရေးစစ်စစ်ကြီးမှာ၊ ယခုမှ အမှန်တကယ်ဖြစ်တည်ခဲ့ပြီဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဆိုခဲ့ပါ ကိရိယာတန်ဆာပလာများပေါင်းစုံပြီး၊ ကမ္ဘာကြီးကို အပြားခတ်လိုက်သည်မှာ ယခုမှဖြစ်ပါသည်။ ဤအခါသမယကြီးကို အကောင်းဆုံးသရုပ်ထင်အောင် ဖော်ပြနိုင်သူမှာ၊ (ကျွန်တော့်အထင်) HP၏စီအီးအိုဖြစ်သူ ကာလီဖီအိုရီနာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်က ပြောကြားခဲ့သောမိန့်ခွန်းတွင်၊ သူမက ယခုလိုကြေညာလိုက်ပါသည်။

“ကျွန်မတို့ကြုံခဲ့ရတဲ့ ဒေါ့ကွမ်ဘွန်းနဲ့၊ ဘတ်စ်၊ထ်ဆိုတာ တကယ်တော့ အစတစ်ခုရဲ့အဆုံးအမှတ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောရရင် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်က၊ တက္ကနိုလိုဂျီဆိုတာ သွေးပူလေ့ကျင့်ခန်းလောက်ပါ။ ခုမှ တကယ့်ဇာတ်လမ်းက စမှာ။ အဲဒီဇာတ်လမ်းမှာ တက္ကနိုလိုဂျီက ဘီဇနက်လုပ်ငန်းတွေရဲ့ အခြင်းအရာအားလုံး၊ ဘဝရဲ့အခြင်းအရာအားလုံး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့အခြင်းအရာအားလုံးကို၊ မှောက်လှန်ပြောင်းလဲပစ်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်...။”

* * *

အာရှ
ဗဟို
The Great Sort

မဟာဖြေရှင်းမှု

The Great Sorting Out

လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနှင့် မိမိတို့အလုပ်အတွက်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြင်ဆင်ကြရပါသည်။ အလားတူ ကုမ္ပဏီများသည်လည်း၊ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်ကြရသည်။ အလားတူပင် တိုင်းပြည်များသည်လည်း၊ ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးနှင့် ပထဝီနိုင်ငံရေးကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကြရသည်။ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုက၊ ဤအရာအားလုံးပေါ်သို့ သက်ရောက်မှု အသေအချာရှိပါလိမ့်မည်။ သည်လိုနှင့် ကာလတစ်ခု ကြာလာသောအခါ၊ ၎င်းက နိုင်ငံရေးအမှတ်အသားသရုပ်များကို ပြန်လည်ပုံဖော်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများကို ပုံစံသစ်ဖြင့် ပြန်လည်စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက၊ နိုင်ငံရေးဇာတ်ကောင် ဘယ်သူဖြစ်လိမ့်မည် ဆိုသည်ကိုလည်း ပြန်လည်သတ်မှတ်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုပင်၊ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းနေကြရပြီဖြစ်သော သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု ပေါ်ထွက်ချိန်တွင်၊ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် 'မဟာဖြေရှင်းမှုကာလကြီးတစ်ခု'နှင့်၊ ဒုတိယဒုတိယ ရင်ဆိုင်ရစရာရှိပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ကမ္ဘာကြီးမှာ ၎င်း၏ မူလ ဒေါင်လိုက်တန်ဖိုးဖန်တီးမှုပုံစံမှ အလျားလိုက်ဖန်တီးမှုပုံစံသို့ စတင်လှည့်ပြောင်းလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်ပုံစံမှ ဆက်စပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပုံစံသို့ ရွေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရွေ့လာချိန်တွင် အပြောင်းအလဲ၏သက်ရောက်ခွင်မှာ၊ ဘီဇက်နယ်ပယ်တွင်သာ ရပ်တန့်နေလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ကွန်မြူနတီနှင့်ကုမ္ပဏီများ၏ မိမိတို့ကိုယ်ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်ကွန်မြူနတီများ ရပ်တန့်သွားရာနှင့် ပြန်လည်စတင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၏ မတူသောအမှတ်အသားသရုပ်များ (စားသုံးသူ၊ ဝန်ထမ်း၊ ရှယ်ယာကိုင်ထားသူ၊ နိုင်ငံသား... စသည်)ကြား၊ ချိန်ခွင်လျှာညီရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အရာအားလုံး၊ နယ်ပယ်အားလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သက်ရောက်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအရာအားလုံးကို အသစ်အသစ်သောနည်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အသိ
မဟာမိတ်
The Great Sorting

မဟာဖြေရှင်းမှု

The Great Sorting Out

လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနှင့် မိမိတို့အလုပ်အတွက်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြင်ဆင်ကြရပါသည်။ အလားတူ ကုမ္ပဏီများသည်လည်း၊ အချင်းချင်း ယှဉ်ပြိုင်ကြရသည်။ အလားတူပင် တိုင်းပြည်များသည်လည်း၊ ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးနှင့် ပထဝီနိုင်ငံရေးကို စည်းရုံးဖွဲ့စည်းကြရသည်။ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုက၊ ဤအရာအားလုံးပေါ်သို့ သက်ရောက်မှု အသေအချာရှိပါလိမ့်မည်။ သည်လိုနှင့် ကာလတစ်ခု ကြာလာသောအခါ၊ ၎င်းက နိုင်ငံရေးအမှတ်အသားသရုပ်များကို ပြန်လည်ပုံဖော်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများကို ပုံစံသစ်ဖြင့် ပြန်လည်စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက၊ နိုင်ငံရေးဇာတ်ကောင် ဘယ်သူဖြစ်လိမ့်မည် ဆိုသည်ကိုလည်း ပြန်လည်သတ်မှတ်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုပင်၊ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်းနေကြပြီဖြစ်သော သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု ပေါ်ထွက်ချိန်တွင်၊ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် 'မဟာဖြေရှင်းမှုကာလကြီးတစ်ခု'နှင့်၊ ဒုတ်ဒုတ်ထိ ရင်ဆိုင်ရစရာရှိပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ကမ္ဘာကြီးမှာ ၎င်း၏ မူလ ဒေါင်လိုက်တန်ဖိုးဖန်တီးမှုပုံစံမှ အလျားလိုက်ဖန်တီးမှုပုံစံသို့ စတင်လှည့်ပြောင်းလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်ပုံစံမှ ဆက်စပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပုံစံသို့ ရွေ့လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရွေ့လာချိန်တွင် အပြောင်းအလဲ၏သက်ရောက်ခွင်မှာ၊ ဘိဇနက်နယ်ပယ်တွင်သာ ရပ်တန့်နေလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ကွန်မြူနတီနှင့်ကုမ္ပဏီများ၏ မိမိတို့ကိုယ်ကို အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်ကွန်မြူနတီများ ရပ်တန့်သွားရာနှင့် ပြန်လည်စတင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၏ မတူသောအမှတ်အသားသရုပ်များ (စားသုံးသူ၊ ဝန်ထမ်း၊ ရှယ်ယာကိုင်ထားသူ၊ နိုင်ငံသား... စသည်)ကြား၊ ချိန်ခွင်လျှာညှိရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအစိုးရများ၏ အခန်းကဏ္ဍတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အရာအားလုံး၊ နယ်ပယ်အားလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သက်ရောက်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဤအရာအားလုံးကို အသစ်အသစ်သောနည်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အပြားကမ္ဘာကြီး၏ အတွေ့ရအများဆုံးရောဂါမှာ၊ တစ်ခုမကသော အမှတ်အသားသရုပ်များ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်မှုပင်၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ သဘောသဘာဝရှိမည့်ခေတ်သစ်တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာမှာ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကြီးဆုံး ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်ဖို့ များပါသည်။ လာမည့်ဆယ်စုအတွင်း၊ ဆိုခဲ့ပါ မဟာဖြေ ရှင်းမှုကာလကြီးကို ဖြတ်သန်းစဉ်၊ ကျွန်တော်တို့၏အတူအိပ်၊ အတူစား အပေါင်း အသင်းရောင်းရင်းများသည်ပင်လျှင်၊ နိုင်ငံရေးပုံစံသစ်များ ဖန်တီးလာနိုင်စရာ ရှိသည်ကို၊ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ရနိုင်ပါသည်။

စင်စစ်၊ အဆိုပါမဟာဖြေရှင်းမှုအကြောင်း ကျွန်တော် ပထမဆုံး စဉ်းစား လိုက်မိသည်မှာ၊ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ နာမည်ကျော်နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင် မိုက်ကယ်ဂျေစန်ဒယ်(လ)နှင့် စကားစမြည်ပြောခွင့်ရလိုက်၍ ဖြစ်သည်။ စန် ဒယ်(လ)၏သဘောထားမှတ်ချက်ကို ကြားရသောအခါ၊ ကျွန်တော့်မှာ ပါးစပ် အဟောင်းသား ငေးနေမိသည်။ သူက ကျွန်တော်ပြောပြနေသော ကမ္ဘာပြား ဖြစ်စဉ်ကို စတင်ဖော်ထုတ်ခဲ့သူမှာ ကား(လ)မာကွ်(စ)နှင့် ဖရက်ဒရစ်အိန်ဂျယ်တို့ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်ရေးခဲ့သည့် ၁၈၄၈ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေ ခဲ့သော 'ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်း' (Communist Manifesto) မှာ ပထမဆုံး ကမ္ဘာပြားကျမ်းဟု မှတ်ချက်ပြုသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့ မြင်တွေ့နေကြရ သောကမ္ဘာကြီး ကျဉ်းကျဉ်းပြားချပ်သွားမှုမှာ၊ မာကွ်(စ)မြင်တွေ့ခဲ့သော သူတို့ ခေတ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် တစ်သဝေမတိမ်းမတူသည့်တိုင်၊ တစ်ခုတည်းသော သမိုင်း တူရုချက်ကြီး၏အစိတ်အပိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤသဘောကို အရင်းရှင်စနစ်နှင့် ပတ်သက်သော သူ၏ရေးသားချက်တွင်၊ မာကွ်(စ)က ယခုလို မီးမောင်းထိုးပြ ခဲ့သည်။

'တကွနိုလိုဂျီနှင့်အရင်း၏ ရှောင်လွှဲမရသောချီတက်ပွဲကြီးက၊ အတား အဆီးများ၊ ပထဝီနယ်နိမိတ်များ၊ ပွတ်တိုက်မှုများနှင့်ကမ္ဘာလုံးချီ ကုန် သွယ်ရေး၏ အထိန်းအချုပ်အားလုံးကို မုချဖယ်ရှားပစ်တော့မည် ဖြစ်ပါ သည်။ ဟူ၏။'

"အမျိုးသားနယ်နိမိတ်တွေကိုကျော်ပြီး ကမ္ဘာလုံးချီဈေးကွက်ကြီး ဖြစ်လာ နိုင်တယ်ဆိုတာ၊ ပထမဆုံးဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့သူဟာ ကား(လ)မာကွ်(စ)ဗျ။"

ဤသို့အစချီပြီး စန်ဒယ်(လ)က သူ့ကောက်ချက်ကို ဆက်ရှင်းသည်။

"တကယ်တော့ မာကွ်(စ)ဟာ၊ အရင်းရှင်စနစ်ကို အပြင်းထန်ဆုံးဝေဖန် ခဲ့တဲ့ သူပါ။ ဒါပေမဲ့၊ အတားအဆီးအားလုံးကို ဖြိုချပြီး၊ ကမ္ဘာလုံးချီထုတ်လုပ်မှုနဲ့ ကမ္ဘာလုံးချီစားသုံးမှုစနစ်ကြီး ဖြစ်လာအောင် ဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့၊ ဒီစနစ်ရဲ့အာနိသင် ကိုတော့ တလေးတစား အသိအမှတ်ပြုခဲ့တယ်။ 'ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်း'ကို

ခင်ဗျား ပြန်ဖတ်ကြည့်စေချင်တယ်။ အရင်းရှင်စနစ်က ပဒေသရာဇ်တို့ အမျိုးသားရေးတို့ ဘာသာရေးတို့ဆိုတဲ့ အမှတ်အသားတွေကို အရည်ပျော်ပစ်လိမ့်မယ်တဲ့။ ဈေးကွက်အင်အားစုတွေက ဦးဆောင်မယ့် လောကလုံးသဘောဆောင်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုသစ်ဆီ ဦးတည်လာလိမ့်မယ်တဲ့။ မာက္ခ(၈)ရဲ့အလိုအရဆိုရင်၊ ဒီဖြစ်စဉ်ကြီးဟာ ရှောင်လွှဲလို့မရသလို လိုလားအပ်တဲ့ကိစ္စတဲ့ဗျ...။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့၊ အရင်းရှင်စနစ်ဟာ ပဒေသရာဇ်စနစ်ရဲ့သစ္စာခံမှု အားလုံးကိုဖျက်သိမ်းလိုက်လို့သာ၊ အရင်းနဲ့လုပ်အားရဲ့ပဋိပက္ခဟာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး ပီပြင်လာတာလို့ ဆိုတယ်။ ဒီပဋိပက္ခဖြစ်စဉ်ကြီးကို ကမ္ဘာလုံးချီ ယှဉ်ပြိုင်ကြရင်းနဲ့ တစ်ကမ္ဘာလုံးက အလုပ်သမားတွေစုစည်းမိလာမယ်။ ဒီကနေ ဂလိုဘယ်တော်လှန်ရေးကြီးဆင်နွှဲပြီး၊ ဖိနှိပ်သွေးစုပ်မှုအားလုံး ဆုံးခန်းတိုင်စေလိမ့်မယ်ပေါ့ဗျာ...။”

ကျွန်တော့်မှာ၊ ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်းကို ပြန်ရှာဖတ်ရတော့သည်။ ကား(လ)မာက္ခ(၈)ဆိုသော ၁၉ ရာစုပညာရှင်ကား၊ စက်မှုတော်လှန်ရေးခေတ်၏ ကမ္ဘာပြားအင်အားစုများအကြောင်းကို ပြတ်ပြတ်သားသားပီပီပြင်ပြင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သူပါလား။ အဆိုပါကမ္ဘာပြားအင်အားစုများကပင်၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပြားသထက် ပြားအောင် ဆက်လက်အပြားခတ်လိမ့်ဦးမည်ဟူ၍ပင်၊ ဟောကိန်းထုတ်လိုက်သေးသည်။ မာက္ခ(၈)နှင့်အိန်ဂျယ်တို့၏ ကွန်မြူနစ်ကြေညာစာတမ်းမှ အရေးအကြီးဆုံးဟု ယူဆရသောစာပိုဒ်ကို၊ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

‘အခုအခံအစွဲအလမ်းများဖြင့် အေးခဲနေသော ဆက်ဆံရေးဟောင်းများနှင့်အတူ၊ ခေတ်ဟောင်းစနစ်ဟောင်း၏မာနများ၊ အာယာတများနှင့် အတွေးအမြင်များမှာ သမိုင်း၏ တံမြက်စည်းလှည်းထုတ်ခြင်းကို ခံနေရပေပြီ။ အသစ်ဆိုသောအရာအားလုံးမှာ၊ အိုမင်းတွင်းဆုံးမတိုင်မီမှာပင် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းဖြစ်သွားကြသည်။ အခိုင်မာဆုံးဆိုသော အရာများမှာ၊ လေထဲတွင် အရည်ပျော်သွားကြသည်။ အမြင့်မြတ်ဆုံးဆိုသော အရာများမှာ၊ ဘာမျှမဟုတ်တော့သော သာမန်ထဲကသာမန်တွေ၊ ဖြစ်ကုန်တော့သည်။ ဤသို့ဖြင့်၊ နောက်ဆုံးတွင် လူသားမှာ မိမိ၏ပကတိအခြေအနေမှန်ကို၊ တည်ငြိမ်သောစိတ်နှလုံးနှင့် မျက်နှာမူလိုက်မိချေပြီ။

မိမိထုတ်လုပ်လိုက်သော ပစ္စည်းများအတွက်၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ဈေးကွက်ချဲ့ရန်လိုအပ်ချက်က၊ ဘူဇာလူတန်းစားကို ကမ္ဘာမြေအနှံ့သို့ မောင်းပို့လိုက်သည်။ ဤတွင်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ နေရာအနှံ့တွင် အခြေချရတော့သည်။ နေရာအနှံ့နှင့် အဆက်အသွယ်ပြုရတော့သည်။ ကမ္ဘာလုံးချီဈေးကွက်ကြီးကို ဖန်တီးကြရတော့သည်။ အဆိုပါကမ္ဘာလုံးချီ

ဈေးကွက်ကြီးကို အပြည့်အဝအသုံးချခြင်းအားဖြင့်၊ နိုင်ငံတိုင်းရှိ ထုတ်လုပ်မှုနှင့်စားသုံးမှုများကို၊ လူမျိုးစုံလင်ကွဏ္ဍာ ဆောင်လာစေလိမ့်မည်ဟူ၍လည်း၊ တွေးထင်ယူဆလာကြသည်။

ဤသို့သောအခြေအနေတွင်၊ ဆိုခဲ့ပါစက်မှုလုပ်ငန်းသစ်များ ရပ်တည်နေရာ အမျိုးသားရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းမှာ၊ ခေတ်ဟောင်း၏ ပရိဒေဝမီးမှာလည်း တဖြည်းဖြည်းလောင်မြိုက်လျက် ရှိနေသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ မည်သို့မျှ မတတ်နိုင်။ အဆောက်အအုံဟောင်းတို့မှာ နိစ္စဓူဝ ပြိုကျနေသည်။ (သို့မဟုတ်) ဖြိုချခံနေရသည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းသစ်များမှာ ဒေသခံကုန်ကြမ်းမျှနှင့် မလုံလောက်တော့ရာမှ၊ ဟိုး ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများမှ ကုန်ကြမ်းများကိုပင်၊ ဆွဲယူအသုံးချလာကြရသည်။ ထုတ်လုပ်လိုက်သောပစ္စည်းများမှာလည်း၊ မိမိဒေသ မိမိတိုင်းပြည်အတွင်း စားသုံးရုံမျှမကတော့ဘဲ၊ ကမ္ဘာကြီး၏ ထောင့်တိုင်း နေရာတိုင်းသို့ ပျံ့သွားသည်။ တိုင်းပြည်တစ်ခုတည်း၏ ထုတ်လုပ်မှုမျှလောက်နှင့် စိတ်ကျေနပ်မှုရခဲ့သော လိုအင်ဆန္ဒဟောင်းများနေရာတွင်၊ တိုင်းပြည်မျိုးစုံမှ ထုတ်လုပ်မှုမျိုးစုံနှင့်မှ စိတ်အာသာပြေနိုင်မည့်လိုအင်ဆန္ဒသစ်များ၊ ဝင်လာသည်။ မိမိတာသာဖူလုံရေးအခြေခံပေါ်တွင် တစ်သီးတခြားဇုကစာကျင့် အစဉ်အလာမှာ၊ ကမ္ဘာလုံးချီ အပြန်အလှန်အမှီသဟဲပြု တူရူချက်သို့ပြောင်းလာသည်။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရေးသက်သက်မှ၊ အသိဉာဏ်ပညာ ထုတ်လုပ်ရေးသို့ ဦးတည်ချက်ပြောင်းလာသည်။ ဓာတ်ဖက်သတ်ဆန်သော ခေါင်းမာသော ဥဗ္ဗဟောင်းနှင့် မလုံလောက်တော့ရာမှ၊ ဖောက်ထွက်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားလာကြသည်။ ဤသည်တို့ကား၊ လူ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်ထဲမှ နိုင်ငံအားလုံးအတွက် သေရေးရှင်ရေးတမျှအရေးကြီးလှသော လှည့်ပြောင်းမှုများ ဖြစ်တော့သည်။

ကုန်ထုတ်ကိရိယာများ လျှင်မြန်စွာတိုးတက်လာမှုနှင့်၊ ဆက်သွယ်ရေးနည်းနာများ အကြီးအကျယ် အဆင်ပြေလွယ်ကူလာမှုတို့ကြောင့်၊ ဘူဇ္ဇလူတန်းစားမှာ အရိုင်းအစိုင်းများကိုပင် လူ့ယဉ်ကျေးမှုထဲသို့ ဆွဲသွင်းလာနိုင်ခဲ့သည်။ ဈေးချိုသောရောင်းကုန်ပစ္စည်းများမှာ၊ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှတံတိုင်းများကို ဖြိုချတော့မည်အမြောက်ဆံတွေ ဖြစ်လာရတော့သည်။ ဤတွင်၊ နိုင်ငံများအတွက် မလွဲမရှောင်သာရွေးချယ်ရတော့မည့် လမ်းကြောင်းနှစ်သွယ် ပေါ်လာတော့သည်။ တံတိုင်းကာ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီတုံးပျောက်ကွယ်ခံမည်လော၊ (သို့မဟုတ်)

ဘူဇာထုတ်လုပ်နည်းများကို မွေးစားယူကြမည်လော...။ ဘူဇာလူ
တန်းစားကား၊ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ပုံရိပ်ဖြင့် တစ်ခုတည်းသောကမ္ဘာကြီးကို
ပုံဖော်နေကြပြီ ဖြစ်ပါသတည်း...။”

ဤသို့သောစာမျိုးကို ၁၈၄၈ ခုနှစ်က ရေးခဲ့သည်ဆိုသည်မှာ၊ ယုံဖို့
ခပ်ခက်ခက်ဖြစ်နေတော့သည်။ ဤစာစုကိုပင် ကိုးကားပြီး စန်ဒယ်(လ)က
သူ့အမြင်ကို အကျယ်တဝင့်ဆက်ဆွေးနွေးသည်။

“ခင်ဗျားကမ္ဘာပြားအယူအဆဟာ သိပ်တော့မဆန်းလှဘူး ထင်တယ်ဗျ။
အင်ဖော်မေးရှင်းတကွနီလိုဂျီက၊ ကုမ္ပဏီတွေကို သူတို့ရဲ့ဈေးကွက်နဲ့ဘိဇနက်
အလုပ်တွေမှာရှိတဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်မပြည့်တာတွေ၊ ပွတ်တိုက်မှုတွေ ဖယ်ရှား
ပစ်စေနိုင်ပါလိမ့်မယ်လို့ ခင်ဗျားပြောတယ်နော်...။ ဒါ ခင်ဗျားရဲ့ အဓိက
ဆိုလိုချက်ဖြစ်မှာပေါ့၊ ဟုတ်တယ်မို့လား...။”

ကျွန်တော်ခေါင်းညိတ်လိုက်သည်။ သူက ခေါင်းခါရင်း ဆက်ပြောသည်။

“ဒါပေမဲ့ ပွတ်တိုက်မှုတွေ ဘာမှမရှိတဲ့ အပြားကမ္ဘာကြီးဖြစ်ဦးတော့၊
အားလုံးအိုကေပြီလို့ မဆိုသာသေးဘူးဗျ။ ခင်ဗျားရဲ့ကမ္ဘာပြားကြီးမှာ ကောင်းချီး
မင်္ဂလာတစ်ဝက်၊ အန္တရာယ်တစ်ဝက်ရောနေတယ်။ ခင်ဗျားပြောသလို ဂလို
ဘယ်ဘိဇနက်အတွက်တော့ ကောင်းပါရဲ့၊ ဒါမှမဟုတ် မာက္ခ(စ) ယုံကြည်သလို
ပစ္စည်းမဲ့တော်လှန်ရေးရဲ့ ရှေ့ပြေးနိမိတ်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့၊ ဟောဒီကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ
ကျွန်တော်တို့ရပ်နေကြရတဲ့ သီးခြားနေရာတွေ ကွန်မြူနတီတွေအတွက်တော့၊
အန္တရာယ်ရှိသလောက် ရှိနေတယ်ဗျ။ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ ကနဦးကာလတွေ
တုန်း ကတော့၊ ကမ္ဘာကြီးဟာ ပြည့်စုံတဲ့ဈေးကွက်တစ်ခု ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့
လူတော်တော်များများက စိတ်ကူးခဲ့ကြတာပေါ့ဗျ။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေး
ဖိအားတွေ၊ တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာဖြစ်နေတဲ့ တရားရေးစနစ်တွေ၊ ယဉ်ကျေးမှု
ဓလေ့နဲ့ ဘာသာစကားကွာခြားချက်တွေ၊ ဒါမှမဟုတ် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီအကွဲအပြဲ
တွေပေါ့ဗျ။ ဒါတွေအားလုံးနဲ့ မပိတ်နိုင်၊ မဆိုနိုင်တဲ့ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ဈေးကွက်ကြီး
ဖြစ်လာမယ်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့၊ တကယ့်လက်တွေ့မှာတော့ ထင်တဲ့အတိုင်း မဖြစ်ခဲ့
ဘူးဗျ။ ပွတ်တိုက်မှုတွေ၊ စွမ်းဆောင်ရည်ချို့တဲ့မှုတွေအတွက် ရေခဲမြေခဲတွေက
ဟောဒီကမ္ဘာကြီးမှာ များမှများ...။”

စန်ဒယ်(လ)က သူ့စကားကို ခေတ္တရပ်လိုက်သည်။ သူ့ထောက်ကွက်ကို
ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားပါသည်။ သူ့စကားအဆက်ကို နားစွင့်နေမိသည်။

“တချို့အတားအဆီးတွေဟာ အခွင့်အလမ်းတွေကို ဆုံးရှုံးစေတယ်။
ဘာမျှ ကောင်းကျိုးမပေးဘူးဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ တချို့ကတော့ လူတွေ
ရဲ့ရင်ထဲမှာ တမြတ်တနိုးပွေ့ပိုက်ထားတာမျိုးတွေ ဖြစ်နေတယ်ဗျ။ ယဉ်ကျေးမှု

ဓလေ့တွေ၊ အကျင့်စရိုက်တွေ၊ အစဉ်အလာတွေ စသဖြင့်ပေါ့ဗျာ။ သူတို့က
 ဈေးကွက်မဟုတ်တဲ့တန်ဖိုးတွေကို ထင်ဟပ်နေတတ်တယ်လေ။ ဥပမာ၊ လူမှုရေး
 စည်းလုံးညီညွတ်မှုတို့၊ ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်တို့ အမျိုးသားရေးဂုဏ်သိက္ခာ
 တို့ပေါ့ဗျာ။ တကယ်လို့ ဂလိုဘယ်ဈေးကွက်ကြီးနဲ့ ဆက်သွယ်ရေးတက္ကနိုလိုဂျီ
 သစ်တွေက၊ ဒါတွေကို တသရောတည်း အပြားခတ်ပစ်လိုက်မယ်ဆိုရင်၊ ကျွန်တော်
 တို့အတွက် အရေးကြီးတဲ့တစ်စုံတစ်ရာတွေ ဆုံးရှုံးမသွားနိုင်ပေဘူးလား။ ဒါဟာ
 အရင်းရှင်စနစ် စခါစကတည်းကရှိခဲ့တဲ့ဒီဘိတ်ဗျ။ ပွတ်တိုက်မှုတွေ၊ အတား
 အဆီးတွေ၊ နယ်နိမိတ်တွေဟာ စွမ်းဆောင်ရည်မပြည့်မှုနဲ့ အချည်းနှီးဖြစ်မှုရဲ့
 ရေခဲမြေခဲတွေလား။ ဒါမှမဟုတ်၊ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်သင့်တဲ့ အမှတ်အသား
 သရုပ်တွေရဲ့ ရေခဲမြေခဲလား။”

သူ့စကားမဆုံးသေးပါ။ ခေတ္တနား၍ ဆက်ပါသည်။

“တယ်လီဂရပ်ကနေ အင်တာနက်ထိ၊ ဆက်သွယ်ရေးတက္ကနိုလိုဂျီသစ်
 တိုင်း ကတော့ ကတိကဝတ်တွေပေးခဲ့ဖူးတာပေါ့ဗျာ။ လူတွေကြား အကွာအဝေး
 ကိုကျွံပစ်မယ်။ အင်ဖော်မေးရှင်းတွေ ပိုရစေမယ်။ စွမ်းဆောင်ရည် အပြည့်အဝ
 ရှိပြီး၊ ပွတ်တိုက်မှုကင်းတဲ့ ဂလိုဘယ်ဈေးကွက်ဆိုတဲ့အိပ်မက်နဲ့၊ နီးသထက်
 နီးလာစေမယ် စသဖြင့်ပေါ့။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့
 ပြဿနာတွေလည်း အသစ်အသစ်ဖြစ်လာမှာပဲ။ ဒီတော့ ဘယ်အတိုင်းအတာ
 ထိ လွတ်ထားမလဲ။ ဘယ်အတိုင်းအတာထိ ထိန်းကြမလဲ. . .။ ဒါ စိန်ခေါ်နေ
 တဲ့မေးခွန်းတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်ဗျ. . .။”

သူ့စကားဆုံးသွားသော်လည်း ကျွန်တော့်အတွေးတွေ မဆုံးတော့ပါ။
 ပွတ်တိုက်မှု၏အကြီးဆုံးရေခဲမြေခဲမှာ အခြားမဟုတ်။ အမျိုးသားနိုင်ငံများပင်
 ဖြစ်လိမ့်မည်။ အမျိုးသားနိုင်ငံတိုင်းတွင်၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း
 ထားသော နယ်နိမိတ်နှင့်ဥပဒေများရှိကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ပွတ်တိုက်မှု၏
 ရေခဲမြေခဲတစ်ခုဖြစ်သော အဆိုပါအမျိုးသားနယ်နိမိတ်ကို၊ အပြားကမ္ဘာတွင်
 ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း ထားသင့်ပါသလော၊ (သို့မဟုတ်) ဆက်လက်ထိန်းသိမ်း
 ထားနိုင်ပါမည်လော။ အင်ဖော်မေးရှင်း လွတ်လပ်စွာစီးဆင်းနိုင်ရေး၊ ဉာဏ်
 ပညာပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ကော်ပီရိုက်ကိစ္စ၊ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး ကာကွယ်
 မှု၊ အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခ စသောကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်လျှင်၊ ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာ
 အတားအဆီးများကို မည်သို့သဘောထားကြမည်နည်း။ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်း
 စည်းမှုနီးထလာချိန်တွင်၊ ကမ္ဘာပြားအင်အားစုများက ပွတ်တိုက်မှုများနှင့် အတား
 အဆီးများကိုလျှော့ချနိုင်လေ၊ အမျိုးသားနိုင်ငံများနှင့် အခိုင်အမာ ယဉ်ကျေးမှု
 ဓလေ့၊ နှုန်းစံတန်ဖိုး၊ အမျိုးသားအမှတ်အသားသရုပ်၊ ဒီမိုကရက်တစ် အစဉ်

အလာစသော သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြရသည့်အရာများအတွက်၊ စိန်ခေါ်ချက်များ ပိုများလာလေဖြစ်တော့သည်။ အလားတူ အလုပ်သမားထုနှင့် သီးခြားလူမှုအုပ်စုများအတွက်၊ သက်သာရာသက်သာကြောင်း အစီအစဉ်များမှာလည်း၊ စိန်ခေါ်ခံလာရနိုင်စရာရှိပါသည်။ သို့အတွက် မည်သည့်အရာကိုထိန်းသိမ်း၍ မည်သည့်အရာကို အရည်ဖျော်ပစ်ကြမည်နည်း။

ဤအတွက် ဖြေရှင်းမှုကြီးတစ်ခု အမှန်ပင်လိုပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင် အပြားကမ္ဘာ၏ ရှေ့တန်းအရောက်ဆုံး နိုင်ငံရေးဒီမိုကရေစီတစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာသည့်အမှုကို ကျွန်တော်က ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဟုမြင်သည့်တိုင်၊ အခြားသူများအတွက် ဤအတိုင်းဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စင်စစ်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုသည်ကိုပင် အိန္ဒိယမှဈေးချိုသော လုပ်အားအတွက်၊ ပေးထားသော အမည်လှလှလေးတစ်ခုဟု ယူဆသူများ ရှိနိုင်ပါသည်။

အိန္ဒိယအလုပ်သမားများ၏ ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင်၊ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံမှ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းထံသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းလိုက်သည့်သဘော ဖြစ်သည်။ သူတို့တွင်ရှိပြီးဖြစ်သော ပညာနှင့်ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးကို၊ အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခွင့်ရစေလိုက်သည့် မဟာအခွင့်အရေးကြီးဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာကြီးမပြားခင်ကဆိုလျှင်၊ သူတို့တတ်ထားသောပညာများမှာ ဘုံဘေနှင့်ကာလကတ္တား သင်္ဘောကျင်းများတွင်သာ၊ အဟောသိကံ ဖြစ်ခဲ့ရသည်မဟုတ်လော။ သို့နှင့်တိုင်၊ အပြားကမ္ဘာကြီး၏တစ်ဖက်စွန်းရှိ အမေရိကန်အလုပ်သမားများကမူ သူတို့လို သဘောထားနိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ မိမိတို့၏အလုပ်အကိုင်များကို ကာကွယ်ရေးအတွက် ပွတ်တိုက်မှုများ၊ အတားအဆီးများကို ထိန်းသိမ်းလိုကြပါလိမ့်မည်။ (သို့မဟုတ်) ပို၍ပင် မြင့်မြင့်မားမား ပွတ်တိုက်တားဆီးလိုကြပါလိမ့်မည်။

အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် တစ်ဦး၏စီးပွားရေးလွတ်လပ်ခွင့်မှာ၊ နောက်တစ်ဦးအတွက် လုပ်ငန်းခွင်ပျောက်ဆုံးမှုလည်း ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါ၏။

* * *

အိန္ဒိယနှင့် အင်ဒီယာနာ ဘယ်သူက ဘယ်သူကို သွေးစုပ်သလဲ

တစ်ခုမကသော အမှတ်အသားသရုပ်များ၏၊ ကပြောင်းကပြန်ဖြစ်မှုကို စဉ်းစားကြည့်ပါမည်။

ခရစ်နှစ် ၂၀၀၃ ခုနှစ်က ဖြစ်ပါသည်။ အင်ဒီယာနာပြည်နယ်အစိုးရက အလုပ်လက်မဲ့အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ အရေးယူဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ၎င်း၏ကွန်ပျူတာစနစ်ကို အဆင့်မြှင့်ရန်၊ ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ကန်ထရိုက်ခေါ်ခဲ့သည်။ ဤတွင်၊ အဓိကယှဉ်ပြိုင်ကြသည်မှာ အိန္ဒိယပိုင် Tata ကုမ္ပဏီ၏ အမေရိကန်အခြေစိုက်ကုမ္ပဏီခွဲ Tata America International (T.A.I)နှင့်၊ နယူးယော့အခြေစိုက် အမေရိကန်ပိုင်Deloitteကုမ္ပဏီတို့ ဖြစ်သည်။ မည်သူနိုင်မည် ထင်ပါသနည်း။ ယုံချင်ယုံ၊ မယုံချင်နေ အိန္ဒိယပိုင်ကုမ္ပဏီ ကန်ထရိုက် ချသွားပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ၎င်းက အမေရိကန်ပိုင်ကုမ္ပဏီထက် ဒေါ်လာ ၈. ၁ သန်းလျော့ပြီး၊ ဒေါ်လာ ၁၅. ၂ သန်းမျှဖြင့် အလုပ်လက်ခံလိုက် သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဈေးလျော့တာဝန်ယူနိုင်သည်မှာလည်း ဈေးချို သောအိန္ဒိယဝန်ထမ်းများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင်၊ အင်ဒီယာနာပြည်နယ်အစိုးရအနေနှင့် အိန္ဒိယပိုင်ကုမ္ပဏီ ကို လက်ခွဲခိုင်းလိုက်ခြင်း၊ (ဘောဂဗေဒဝေါဟာရနှင့်ဆိုရလျှင်) အပြင်ထွက် ရင်းမြစ်ရှာလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စင်စစ်၊ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာရသော အင်ဒီ ယာနာသားများအတွက်၊ ကူရှင်ခံပေးသည့်ဌာန (အလုပ်လက်မဲ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်မှုဌာန)၏အလုပ်ကို အင်ဒီယာနာပြည်နယ်အစိုးရ ကိုယ်တိုင်က၊ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအလုပ်ကိုလုပ်ရန်အတွက် ကန်ထရိုက်ရသော Tata ကုမ္ပဏီက၊ အိန္ဒိယဝန်ထမ်း ၆၅ ယောက်ကို အင်ဒီ ယာနာ အလုပ်သမား ၁၈ ဦးနှင့် အတူတွဲအလုပ်လုပ်စေသည်။ ထိုမျှမက လိုအပ်လျှင်၊ ဒေသကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ထပ်ဆင့်ကန်ထရိုက်ပေးပြီး ဒေသအလုပ် သမားများဖြင့်ဆောင်ရွက်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိသည်ဟုလည်း၊ Tata ကုမ္ပဏီက တရား ဝင် ထုတ်ဖော်ပြောကြားထားသည်။ အောက်ဆို့(စ)ကို၊ ထပ် အောက်ဆို့(စ)လုပ် မည့်သဘောဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အိန္ဒိယအလုပ်သမားများကိုသာ အဓိက အသုံးပြုပြီး ကွန်ပျူတာစနစ်ကိုအဆင့်မြှင့်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤဇာတ်လမ်း မည်သို့အဆုံးသတ်လိမ့်မည်ဟု သင် ထင်ပါသနည်း။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၅ ရက်ထုတ် Indianapolis Star သတင်းစာက၊ ယခုလိုသတင်းပို့ပါသည်။

ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဖရင့်(ခ) အို ဘန်နန်၏ ထိပ်တန်းအကြံပေး များက၊ နိုင်ငံရေးအရ အကဲဆတ်လှသော လေးနှစ်ကြာကန်ထရိုက် စာချုပ်ကို၊ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မကြာမီ၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ် စက်တဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင်၊ အုပ်ချုပ်ရေး မှူး ဖရင့်(ခ) ကွယ်လွန်သွားသည်။

အဆိုပါကန်ထရိုက်စာချုပ်ကို လူထုကြား ချပြလိုက်သောအခါ၊ အတိုက်အခံ ရိဘတ်ပလီကင်များက ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်တိုက်ကွက် အဖြစ် အသုံးချလာတော့သည်။ သည်တွင်၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဟောင်း ဖရင့်(ခ) ကိုဆက်ခံသော ဒီမိုကရက်တစ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသစ် ဂျိုးကာနန် က၊ ကန်ထရိုက်စာချုပ်မှာ နိုင်ငံရေးအရ အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည်ကိုရိပ်မိပြီး၊ စာချုပ်ဖျက်သိမ်းရန် အမိန့်ပေးလိုက်တော့သည်။ ထိုမျှမက၊ နောင် ဤသို့မဖြစ်စေရန်၊ ဥပဒေကြောင်းအရ အတားအဆီး အကန့်အသတ် များကိုလည်း၊ ဈမှတ်လိုက်သည်။

ဤတွင်၊ ပြည်နယ်အစိုးရအနေနှင့် Tata ကုမ္ပဏီကို ရှစ်ပတ် ကြာလုပ်ခငွေ ဒေါ်လာ ၉၉၃,၅၈၇ ပေးလိုက်ရုံမျှမက၊ လုပ်ငန်းဆက် လက်လုပ်ကိုင်ရန် အင်ဒီယာနာသား ပရိုဂရမ်မှာ ၄၅ ယောက်ကို၊ လှေ ကျင့်သင်ကြားပေးရတော့သည်။ အင်ဒီယာနာအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အချို့ကို ကာကွယ်နိုင်ခဲ့သည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ပြည်နယ် အစိုးရအတွက်မူ စရိတ်တက်ရုံမျှမက လုပ်ငန်းပါနှောင့်နှေးကြန်ကြာ မှုများ ရှိခဲ့ရသည်။

ဤတွင်၊ စဉ်းစားဖို့ရှိလာသည်မှာ ဆိုခဲ့ပါဇာတ်လမ်းတွင် ဘယ်သူသာ၍ ဘယ်သူနာခဲ့ပါသနည်း။ ဘယ်သူက ဘယ်သူကို သွေးစုပ်ရာရောက်ပါသနည်း။ ပထမဆုံး အိန္ဒိယပိုင် Tata ကုမ္ပဏီကိုဗဟိုပြု၍ စဉ်းစားကြည့်ပါမည်။

Tata အနေနှင့်၊ အင်ဒီယာနာပြည်နယ်အစိုးရ၏ ကွန်ပျူတာစနစ်ကို ပြန်သရန်၊ ဒေါ်လာ ၈. ၁ သန်း ဈေးလျှော့၍ အလုပ်လက်ခံခဲ့သည်။ (တစ်နည်း ဆိုရလျှင်၊ အင်ဒီယာနာ အခွန်ထမ်းဆောင်သူများအတွက် ဒေါ်လာ ၈. ၁ သန်း သက်သာသွားစေခြင်းဖြစ်သည်။) ဤအလုပ်ကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင် ရာတွင်၊ အိန္ဒိယဝန်ထမ်းများနှင့် ဒေသခံအင်ဒီယာနာဝန်ထမ်းအချို့ကို၊ ငှားရမ်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ကန်ထရိုက်ရခဲ့သော Tata အတွက် အကျိုးများစွာရှိမည် ၊ သေချာပါသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင်၊ အင်ဒီယာနာရှိ ဒေသခံ တက္ကနိုလို ဂျီအလုပ်သမားများအတွက်လည်း၊ အကျိုးတစ်စုံတစ်ရာရှိစေသည်။ အလားတူ အင်ဒီယာနာပြည်သူလူထု၏ အဖိုးတန်အခွန်တော်ငွေအချို့ (ဒေါ်လာ ၈. ၁

သန်း)ကိုချွေတာနိုင်ခဲ့ပြီး၊ အဆိုပါအခွန်တော်ငွေဖြင့် အခြားအကျိုးရှိသောလုပ်ငန်းများကို ထိထိရောက်ရောက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေခဲ့သည်။ ထို့ထက် ကန်ထရိုက်စာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးခဲ့သူမှာ၊ အစဉ်အလာအရ အလုပ်သမားထုဘက်မှ ရပ်ခံသည်ဆိုသော ဒီမိုကရက်တစ်များဖြစ်ပြီး၊ စာချုပ်ကိုဆုတ်ဖြုတ်လိုက်သူမှာ အစဉ်အလာရ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးကို ရှေ့ဆောင်တင်ပြသည်ဆိုသော၊ ရီဘတ်ပလီကင်တို့ဖြစ်နေသည်။

ဤကိစ္စကို အကျယ်စဉ်းစားကြည့်ပါမည်။

ကမ္ဘာဟောင်းတွင်မူ၊ တန်ဖိုးကို ဒေါင်လိုက်ဖန်တီးကြသည်က များသည်။ များသောအားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုအတွင်းမှာသာဖြစ်ပြီး ထက်၊အောက်ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ကြသည်။ သို့အတွက်၊ ဘယ်သူက ထိပ်တွင်ရှိ၍ ဘယ်သူက အောက်တွင်ရှိသည်ကို၊ အလွယ်နှင့်မြင်နိုင်သည်။ ဘယ်သူက သွေးစုပ်၍၊ ဘယ်သူက သွေးစုပ်ခံရသည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကမ္ဘာကြီးပြားလာသည်နှင့်အမျှ တန်ဖိုးဖန်တီးမှုမှာ လည်း အလျားလိုက်သဘောဆောင်လာသည်။ ဤတွင်၊ ဘယ်သူက ထိပ်တွင်ရှိ၍၊ ဘယ်သူက အောက်တွင်ရှိသည်ကိုပြောဖို့ ခက်လာသည်။ ဘယ်သူက သွေးစုပ်၍ ဘယ်သူက သွေးစုပ်ခံရသည်ဆိုသည်ကို၊ အလွယ်နှင့်မသိနိုင်မမြင်နိုင်လောက်အောင် ရှုပ်ထွေးသိမ်မွေ့လာသည်။

အိန္ဒိယအင်ဂျင်နီယာများကို သွေးစုပ်ခံရသူများဟု သတ်မှတ်မည်လော။ သူတို့အစိုးရက သူတို့တစ်တွေကို အကောင်းဆုံးနည်းပညာတက္ကသိုလ်များတွင် ပညာသင်ကြားပေးခဲ့သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ သူတို့အစိုးရ၏ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးပေါ်လစီကြောင့်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ မိမိတို့ပညာနှင့် ထိုက်တန်သောအလုပ်ကို လုပ်ခွင့်မရခဲ့။ မြင်းလှည်းသမား၊ တက္ကစီဒီဂျင်ဘာစသော ဘဝများဖြင့်၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် ရုန်းခဲ့ရသည်။ ယခုအခါ ဆိုခဲ့ပါအင်ဂျင်နီယာများကိုယ်တိုင်သည်ပင်၊ Tata လိုကုမ္ပဏီမျိုးတွင် အလုပ်လုပ်ခွင့်ရလာသည်။ အိန္ဒိယ အတိုင်းအတာအနေနှင့် မဆိုးလှသောလခလုပ်စာကို ခံစားခွင့်ရှိလာသည်။ မိမိတို့တတ်ထားသောပညာကို ကမ္ဘာလုံးချီအသုံးပြုခွင့်ရလာသည်။ သူတို့၏ Tata ကုမ္ပဏီက၊ အင်ဒီယာနာအစိုးရ၏ ကန်ထရိုက်အလုပ်ကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ရလာသောအခါ၊ အဆိုပါ အိန္ဒိယအင်ဂျင်နီယာများမှာ အင်ဒီယာနာသားတို့အပေါ် သွေးစုပ်သူများ ဖြစ်လာကြပါသလော၊ (သို့မဟုတ်) အင်ဒီယာနာသားများက (အမေရိကနှင့်ယှဉ်လျှင်) ဈေးချိုသော အဆိုပါ အိန္ဒိယအင်ဂျင်နီယာများကို သွေးစုပ်ရာ မရောက်ပါသလော. . .။ ဤဇာတ်လမ်းတွင် မည်သူက မည်သူကို သွေးစုပ်နေပါသနည်း။ ကျေးဇူးပြု၍ ကျွန်တော့်မေးခွန်းအတွက် အဖြေတစ်စုံတစ်ရာ ပေးစေလိုပါသည်။

အကယ်၍၊ သင်သည်အစဉ်အလာ လက်ဝဲသမားတစ်ဦးဆိုပါစို့။ ဆိုခဲ့ပါ ဇာတ်လမ်းတွင်၊ သင် ဘယ်သူ့ဘက်က ရပ်တည်မည်နည်း။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ မှ ပညာအလုပ်သမားတို့ဘက်က ရပ်မည်လော... (သူတို့တစ်တွေမှာ သူတို့ တတ်သောပညာကို အသုံးပြုပြီး မဆိုးလှသောလုပ်ငန်းဖြင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများတွင် အလုပ်လုပ်နေကြသည်။) (သို့မဟုတ်) အင်ဒီယာနာနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် များဘက်မှ ရပ်တည်မည်လော။ (သူတို့တစ်တွေမှာ မိမိတို့မဲဆန္ဒရှင်များ၏ အလုပ်အကိုင်များ မဆုံးရှုံးစေရေးအတွက်၊ ဆိုခဲ့ပါ အိန္ဒိယအင်ဂျင်နီယာများကို အလုပ်လုပ်ခွင့်မရစေရန်၊ ကန့်သတ်ထားဆီးကြသည်။ ဤအတွက်ကြောင့်၊ မဲ ဆန္ဒရှင်များဘက်က ပို၍ ကုန်ကျစရိတ်များရသလိုလည်း ဖြစ်နေသည်။)

အကယ်၍၊ သင်သည် အစဉ်အလာ လက်ယာသမားတစ်ဦးဖြစ်နေလျှင် ကော၊ မည်သည့်ဘက်က ရပ်တည်ပါမည်နည်း။ အင်ဒီယာနာဘတ်ဂျက်နှင့် အခွန်တော်ငွေကို လျှော့ချနိုင်စေရန်၊ အလုပ်အချို့ကို အပြင်ထွက်ရင်းမြစ် ရှာစေသည့်ဘက်မှ ရပ်တည်မည်လော။ (သို့မဟုတ်) အင်ဒီယာနာလူထုအတွက် အလုပ်အကိုင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်နိုင်ရန် အခွန်တော်ငွေ တိုးမြှင့်ကောက်ခံလိုသူ များဘက်မှ ရပ်မည်လော...။ [ဤနေရာတွင် လက်ဝဲ (ဒီမိုကရက်တစ်)က အလုပ်သမားထုအတွက် အလုပ်အကိုင်ကာကွယ်ရေးဘက်မှ ရပ်တည်ပြီး၊ လက်ယာ (ရီဘတ်ပလီကင်)က လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးဘက်မှ ရပ် တည်သည်ဆိုသော အစဉ်အလာအယူအဆများနှင့် အလုပ်မဖြစ်တော့သည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။]

အကယ်၍၊ သင်သည် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း ဆန့်ကျင်သူတစ်ဦးဖြစ် သည် ဆိုပါစို့။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ပြည်သူများကို၊ ထိခိုက်နစ်နာစေသည်ဟု သင် စဉ်းစားမိပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဆိုခဲ့ပါ ဇာတ်လမ်းတွင်၊ သင် မည်သည့်ဘက်က ရပ်တည်မည်နည်း။ အိန္ဒိယလော...။ အင်ဒီယာနာလော...။

အိန္ဒိယ၊ အင်ဒီယာနာ အငြင်းပွားမှုက ကွန်မြူနတီနှစ်ခု၏ အကျိုးစီးပွား များကြား၊ 'လိုင်း'တစ်လိုင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရေး၏ မသေးလှသော အခက် အခဲများကို၊ မီးမောင်းထိုးပြနေသလိုရှိတော့သည်။ ဆိုခဲ့ပါ ကွန်မြူနတီနှစ်ခုမှာ မိမိတို့အချင်းချင်းကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ နေနေသာသာ၊ တစ်ချိန်တွင် အဆက်အစပ်ရှိလာလိမ့်မည်၍ပင်၊ ဘယ်တုန်းကမျှ စိတ်ကူးမိကြသည်မဟုတ်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် ရုတ်တရက်နိုးထလာတော့မှ၊ အလျားလိုက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဆိုသည်နှင့် ဒုတ်ဒုတ်ထိတိုးမိခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤတွင်၊ သူတို့ တစ်တွေမှာ ဆက်စပ်ရုံ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရုံမျှသာမက သူတို့ကြား ဆက်ဆံ

ရေးကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည့်လူမှုပဋိညာဉ်တစ်ခု ဆိုးဆိုးဝါးဝါးလိုအပ်လျက် ရှိနေသည်ကိုလည်း၊ သတိပြုမိလာရတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုသိပ္ပံအကြောင်း ပြောလျှင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံအကြောင်း ပြောလျှင်ဖြစ်စေ၊ ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စေ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်သုတေသနကိစ္စပင်ဖြစ်စေ မည်သည့်နယ်ပယ်၊ မည်သည့်ပညာရပ်တွင်မဆို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပီပြင်လာသောအချက်တစ်ခုကို၊ မျက်မှောက်ပြုနေရပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ပို၍ပို၍များသော ပလေယာများနှင့် ပို၍ပို၍များသော ဖြစ်စဉ်များအနေနှင့်၊ 'အလျားလိုက်သဘော ဆောင်လာခြင်း' ဆိုသည်ကို ပို၍ပို၍ဆုပ်ကိုင်လာကြရသည့်အချက် ဖြစ်သည်။ ဤအချက်တွင် နောက်ထပ် ဖြေရှင်းစရာများ မနည်းမနော ရှိလိမ့်ဦးမည်ဖြစ်ပါသတည်း။

* * *

ကုမ္ပဏီတွေ ဘယ်မှာဆုံးလို့ ဘယ်မှာစ

အပြားကမ္ဘာခေတ်၊ မတူသော အလုပ်သမားအုပ်စုများကြား ဆက်ဆံရေးလိုပင်၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့အလုပ်လုပ်ကြရာ ကွန်မြူနတီကြား ဆက်ဆံရေးမှာလည်း၊ ခွဲခြားဖြေရှင်းဖို့ အတော်ခက်သည့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို မည်သူ၏တန်ဖိုးများဖြင့် ထိန်းချုပ်လွှမ်းမိုးမည်နည်း။ အဆိုပါကုမ္ပဏီအနေနှင့် မည်သူ၏အကျိုးစီးပွားကို ဖာလေးထား အားပေးသွားမည်နည်း။ ဆိုရိုးစကားတစ်ခုတော့ ရှိခဲ့ဖူးသည်။ 'ဂျင်နရယ်မိုတာ သွားလေရာ အမေရိကလိုက်ပါသွား' ဟူ၏။ ယခု အဆိုပါစကား ခေတ်မစားတော့ပါ။ နောက်ထပ်ဆိုရိုးစကားတစ်ခု ပေါ်လာသည်။ 'ဒဲ(လ)သွားလေရာ မလေးရှား၊ တရုတ်(တိုင်ဝမ်)၊ တရုတ်၊ အိုင်ယာလန်၊ အိန္ဒိယ . . . စသဖြင့် . . . စသဖြင့် လိုက်ပါသွား'ဟူ၏။

ယနေ့ အိပ်(ချ)ပီတွင် နိုင်ငံပေါင်း ၁၇၈နိုင်ငံမှ ဝန်ထမ်းပေါင်း ၁၄၂,၀၀၀ ရှိသည်။ ၎င်းမှာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ စားသုံးကုန်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အကြီးဆုံး တကွန်လိုဂျီကုမ္ပဏီဖြစ်သလို၊ ဥရောပ၏ အကြီးဆုံး အိုင်တီကုမ္ပဏီလည်းဖြစ်သည်။ အလားတူ ရုရှား၏ အကြီးဆုံးအိုင်တီကုမ္ပဏီ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်း၏ အကြီးဆုံးအိုင်တီကုမ္ပဏီ၊ တောင်အာဖရိက၏ အကြီးဆုံးအိုင်တီကုမ္ပဏီကြီးလည်းဖြစ်နေသည်။ အိပ်(ချ)ပီအနေနှင့် ၎င်း၏ဌာနချုပ်ကို၊ အမေရိကရှိ ပါလိုအော်(လ)တို့တွင် အခြေစိုက်ထားသည့်တိုင်၊ ၎င်း၏ဝန်ထမ်းနှင့် ဖေါက်သည်အများစုမှာ အမေရိက၏အပြင်ဘက်တွင် ရှိနေလျှင်၊ ၎င်းကို အမေရိကန်ကုမ္ပဏီဟု ခေါ်

နိုင်ပါဦးမည်လော...။ ယနေ့ခေတ်တွင် (အမေရိကလို နိုင်ငံကြီးတစ်ခုပင် ဖြစ်စေ) အမျိုးသားနိုင်ငံတစ်ခုတည်းနှင့်၊ ကန်သတ်ထိန်းချုပ်ထားသော မည် သည့်ကုမ္ပဏီမျှ အသက်ဆက်ရှင်သန်နိုင်ဖွယ် မရှိတော့ပါ။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ သက်ရောက်ခွင်မှာ ကမ္ဘာပတ်သွားခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင်၊ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် မည်သည့်နိုင်ငံကို သစ္စာခံကြမည်နည်း။

“ကော်ပိုရိတ် အမေရိကအနေနဲ့၊ ကောင်းကောင်းအလုပ်ဖြစ်ပါတယ်ဗျာ။ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ရင်၊ ဘာအမှားအယွင်းမျှ မရှိပါဘူး။ အပြားကမ္ဘာကြီးနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ကောင်းကောင်းချိန်ညှိနိုင်တယ်လေ။ များနိုင် သလောက်များတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေကို၊ ဈေးအချို့ဆုံးနဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်အမြင့် ဆုံး ဆပွလိုင်သမားတွေနဲ့ လက်ခွဲလုပ်နေတာမို့လား...။”

အကာအရံ ရန်ပုံငွေကုမ္ပဏီ (hedge fund) မန်နေဂျာ ဒင်နကာဆင်း၏ အမြင်ဖြစ်သည်။ သူပြောသလို အလုပ်ဖြစ်နေသည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ အကျိုး ဖီးပွားကိစ္စတွင်မူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိလှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ဤသဘောကို သူက ယခုလိုဆက်ရှင်းပြပါသည်။

“တကယ်လို့ ဒဲ(လ)ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ သူ့ရဲ့ကွန်ပျူတာအစိတ်အပိုင်းတိုင်း ကို တရုတ်ပြည်ကမ်းရိုးတန်းဒေသမှာ ထုတ်လုပ်မယ်။ ပြီးတော့ အမေရိက ကမ်းရိုးတန်းဒေသမှာ ရောင်းချမယ်ဆိုပါတော့ဗျာ။ ဘာဖြစ်မလဲ...။ ဒဲ(လ) အတွက် အကျိုးများမှာသေချာတယ်။ အမေရိကန်စားသုံးသူတွေ အတွက်လည်း အကျိုးရှိမှာပဲ။ အဲ၊ ဒါပေမဲ့ အမေရိကန် အလုပ်သမားအားလုံးအတွက် အကျိုး ရှိမရှိကတော့ မသေချာဘူး။”

ဒဲ(လ)အနေနှင့်၊ ကမ္ဘာကြီးကို ပြားသထက် ပြားစေချင်ပါလိမ့်မည်။ ပွတ်တိုက်မှုတွေ အတားအဆီးတွေလည်း မရှိသလောက်နည်းစေချင်ပါလိမ့်မည်။ အခြားကုမ္ပဏီအားလုံးလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ကမ္ဘာပြားအခြေအနေက ကုမ္ပဏီများအတွက် အခွင့်သာစေ၍ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော ဈေးကွက်တွင် ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ အကျိုးအမြတ် အများဆုံးဈေးကွက်တွင် ရောင်းချလို့ရ သည်။ ဘာလိုဦးမည်နည်း။ စင်စစ်၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်း တတိယခေတ်မှာ အရင်းအတွက် မကောင်းတာ၊ ဘာမျှမရှိပါ။ အရင်းရှင်များအနေနှင့် အခန့်သား ထိုင်ပြီး၊ တီထွင်မှုဟူသမျှ သိမ်းကျုံးဝယ်နိုင်သည်။ အကောင်းဆုံးနှင့် ဈေးအချို့ ဆုံးလုပ်အားကို ငှားရမ်းနိုင်သည်။ ကမ္ဘာကြီး၏ မည်သည့်နေရာမှမဆို သုတေ သနလုပ်၊ အကောင်အထည်ဖော်၊ ထုတ်လုပ်ပြီးသကာလ အမြတ်အများဆုံး နေရာတွင် ရောင်းချနိုင်သည်။ ဒဲ(လ)ကုမ္ပဏီစတော့အတွက် အလုပ်ဖြစ်ပါ

သည်။ ၎င်း၏အစုရှယ်ယာရှင်များအတွက်လည်း အကျိုးများပါသည်။ ၎င်း၏ ဖောက်သည်များအတွက်လည်း ဟန်ကျပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အမေရိကန် အလုပ်သမားအချို့အတွက်မူ အပြားကမ္ဘာက သယ်ဆောင်လာသော နာကျင်မှုများကို၊ ခံစားရဖို့ရှိနိုင်သည်။

နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများအနေနှင့်၊ လုပ်အားနှင့်ဈေးကွက်ကို ကမ္ဘာပတ် ပိုက်စိပ်တိုက်ရှာဖွေသည့်အမှုကို ပထမဆုံးစတင်လိုက်ချိန်မှ စ၍၊ ၎င်းတို့၏အကျိုးစီးပွားမှာ ၎င်းတို့ဌာနချုပ်အခြေစိုက်ရာ အမျိုးသားနိုင်ငံများ ၏အကျိုးစီးပွားထက် ကျော်လွန်သွားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယနေ့ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင်လည်း၊ ဒီဂရီအတိုင်းအတာချင်း မတူသည့်တိုင်၊ ဤသဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများအတွက် သုတေသန လုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရောင်းချရာတွင်လည်းကောင်း၊ ယနေ့ခေတ်လောက် ဘယ်တုန်းကမျှ လွတ်လပ်ခဲ့ဖူးသည်မရှိပါ။ ပွတ်တိုက်ခုခံမှုဆို၍ မဆိုစလောက် သာရှိတော့သော ကမ္ဘာပြားခေတ်တွင် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်ဒေသတွင် မဆို အလုပ်ဖြစ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့အခြေစိုက်ရာတိုင်းပြည်များကြား ဆက်ဆံရေးကမူ၊ ကြာလေ ရှုပ်ထွေးလေ မရှင်းလေ ဖြစ်နေတော့သည်။

ဤသဘောကို၊ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းထင်သာမြင်သာ ရှိစေသောဥပမာ တစ်ခုနှင့်၊ သာဓကတင်ကြည့်ပါမည်။

'၂၀၀၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင်၊ အိုင်ဘီအမ်ကုမ္ပဏီမှ ကြေညာချက်တစ်ခု ထွက်လာသည်။ ၎င်း၏တစ်ကိုယ်ရေသုံး ကွန်ပျူတာဌာန တစ်ခုလုံးကို၊ တရုတ်ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီ လီနီဗိုသို့ ရောင်းချတော့မည်ဟုဆိုသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ ပီစီကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုထူထောင်ရန်ဟု ဆိုပါသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီသစ်မှာ နှစ်စဉ် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၂ ဘီလီယံနီးပါးမျှရှိစေမည်။ ကမ္ဘာ့အဆင့်တတိယအကြီးဆုံးကုမ္ပဏီ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုခန့်မှန်းရသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် လီနီဗို၏ အီကွိုတီထည်ဝင်ငွေတွင်၊ အိုင်ဘီအမ်က ၁၈.၉ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးအနှံ့ ပီစီအရောင်းလုပ်ငန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ အိုင်ဘီအမ်နှင့် လီနီဗိုကြား မဟာဗျူဟာ မဟာမိတ်ဖွဲ့စည်းကြမည်ဟုလည်းကြေညာသည်။ အဆိုပါပူးတွဲကုမ္ပဏီသစ်၏ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဌာနချုပ်ကို နယူးယော့တွင်ထားရှိမည်ဖြစ်ပြီး၊ အဓိက ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကိုမူ ပီကင်းနှင့် မြောက်ကာရိုလိုင်းနားရှိ ရလေးမြို့တို့

တွင်ထားမည်ဟုသိရသည်။ သုတေသနစင်တာများကို တရုတ်၊ အမေရိကနှင့် ဂျပန်တို့တွင် ခွဲဖြန့်ထားပြီး၊ အရောင်းရုံးခန်းများကို ကမ္ဘာမြေအနှံ့ ဖွင့်လှစ်ထားမည်ဟုဆိုသည်။ အသစ်ဖွဲ့စည်းလိုက်သော လီနီဗိုမှာ၊ အိုင်ဘီအမ်၏ ဦးစားပေး ပီစီဆပလိုင်သမားဖြစ်ပြီး၊ အိုင်ဘီအမ်မှာ လီနီဗို သစ်၏အထူးဦးစားပေး ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆပလိုင်သမား ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုလည်း၊ အဆိုပါကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

လီနီဗိုမှာ တရုတ်ပြည်တွင် အိမ်သုံးကွန်ပျူတာများ၊ စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ၁၉၈၄ ခုနှစ်က စတင်ထူထောင်ခဲ့ပြီး၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှစ၍ တရုတ်ပြည်၏ဦးဆောင်ပီစီကုမ္ပဏီကြီး ဖြစ်လာသည်။ ယခု ကြေညာချက်အရဆိုလျှင်၊ အိုင်ဘီအမ်မှဝန်ထမ်းပေါင်း ၁၀,၀၀၀ ခန့် လီနီဗိုသို့ ပြောင်းရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဘာတွေဖြစ်ဦးမည်နည်း။ ကြေညာချက်၏ စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးအပိုင်းမှာ၊ ပေါင်းစည်းပြီးကုမ္ပဏီသစ်၏ အလုပ်အမှုဆောင်စာရင်းပင်ဖြစ်သည်။

ယန်ယောင်ချင်း - ဘုတ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ (၎င်းမှာ လီနီဗို၏လက်ရှိ စီအီး-အို ဖြစ်သည်။)

စကီ(ဗ)ဝပ်(ဒ) - C.E.O (၎င်းမှာ အိုင်ဘီအမ်၏ လက်ရှိ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။)

ဖရန့် အို ဆူလာဗန် - C.P.O (Chief Operating Officer) (သူမမှာ အိုင်ဘီအမ် ပီစီဌာနခွဲ၏ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဖြစ်သည်။)

မေရီမာ - C.F.O (Chief Financial Officer) (သူမမှာ လီနီဗို၏ လက်ရှိ စီအက်(ဖ)အိုလည်း ဖြစ်သည်။)

ဤသည်ပင်၊ အလျားလိုက် တန်ဖိုးဖန်တီးမှုပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ တရုတ်ပိုင်ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီ၏ ဌာနချုပ်ကို နယူးယော့တွင်ဖွင့်ပြီး၊ စက်ရုံများကို ပီကင်းနှင့် ရလေး တွင်ထားလိမ့်မည်။ ဥက္ကဋ္ဌမှာ တရုတ်၊ CEO နှင့် CPOက အမေရိကန်၊ CFO က တရုတ်ဖြစ်ပြီး၊ ဟောင်ကောင်စတော့ဈေးကွက်တွင် စာရင်းသွင်းလိမ့်မည်။ ဤကုမ္ပဏီသစ်ကို အမေရိကန်ကုမ္ပဏီဟု ခေါ်မည်လော။ တရုတ်ကုမ္ပဏီဟု ခေါ်မည်လော။ လီနီဗိုမှာ မည်သည့်တိုင်းပြည်နှင့် ပိုနီးမည်နည်း၊ (သို့မဟုတ်) အပြားကမ္ဘာထက်တွင် လွင့်မျောနေသော ပုံစံသစ်ကုမ္ပဏီဖြစ်မည်လော...။

အဆိုပါမေးခွန်းများ၏အဖြေကို ကြိုတင်မှန်းဆပြီးဖြစ်ဟန် တူပါသည်။

ကုမ္ပဏီသစ်ဖွင့်လှစ်သည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ အမေးအဖြေတွင်၊ ဤအချက်ကို ခန့်မှန်းလို့ရသည်။

မေး - လီနိုဗိုကို ဘယ်မှာ ဌာနချုပ်ဖွင့်မလဲဗျ။

ဖြေ - ကျွန်တော်တို့လုပ်ရမှာက ဂလိုဘယ်ဘီဇနက်ပါ။ လီနိုဗိုသစ်ဟာ ပထဝီအရ ပျံ့နှံ့နေမယ့်သဘောရှိပါတယ်။ လူတွေ၊ အက်ဆက်တွေရှိတဲ့ ကမ္ဘာပေါ်က ဘယ်နေရာမှာမဆိုပေါ့။

‘ကိုင်း၊ ဤကိစ္စ ဘယ်လိုဖြေရှင်းကြမည်နည်း။ ဘယ်လိုခွဲထုတ် စဉ်းစားကြမည်နည်း။’

အေးစက်မာကျောသော အမှန်တရားအတိုင်းပြောရလျှင်၊ စီမံခန့်ခွဲသူများ၊ ရှယ်ယာရှင်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့်၊ သူတို့အတွက် အမြတ်ဘယ်နေရာက လာမည်။ ဘယ်နေရာတွင် အလုပ်သစ်တွေ ဖန်တီးနိုင်လိမ့်မည် . . . စသည်တို့ကို၊ စိတ်ဝင်စားကြမည်မဟုတ်ပါ။ သူတို့ ကုမ္ပဏီသစ်ကို၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေလိုသည့်ဆန္ဒသာ ရှိပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံရေးသမားတွေကမူ၊ သူတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော နယ်မြေများတွင် အလုပ်အကိုင်သစ်များ ပေါ်ထွက်လာစေရန်၊ တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် လှုံ့ဆော်ကြပါလိမ့်မည်။ အမေရိကန်ဖြစ်စေ၊ ဥရောပဖြစ်စေ၊ အိန္ဒိယဖြစ်စေ၊ ဒေသခံများကမူ သူတို့လက်တစ်ကမ်းတွင် လုပ်ငန်းကိုင်ငံငန်းကောင်းတွေ ပေါ်လာနိုင်လေမလား သိချင်ကြပါလိမ့်မည်။

ဥရောပအခြေစိုက် နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတစ်ခုမှ စီအီးအို တစ်ယောက်က၊ ကျွန်တော့်ကို ခုလိုပြောဖူးသည်။

“အခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီဟာ ဂလိုဘယ်သုတေသနကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေပြီဗျ။”

သူတို့ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်၊ သူ့စကားမှာ သတင်းကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သူ့အနေနှင့် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို နေထိုင်သော၊ အကောင်းဆုံး ဦးနှောက်ပိုင်ရှင်များကို ဆက်သွယ် အသုံးပြုနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို နောက်ဖေးရုံးခန်းတွင်သာ မလုပ်တော့ဘဲ၊ လုပ်အားခ ဈေးချိုသောနေရာများတွင် outsource လုပ်နိုင်လာ၍ ကုန်ကျစရိတ်ကိုလည်း၊ သိသိသာသာချွေတာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ သူ့ အတွက် စိတ်မသန်စရာတစ်ခုတော့ ရှိနေသည်။ ဤကိစ္စကို သူက တိုးတိုးတိတ်တိတ် ပြောပြပါသည်။

“အင်း၊ ရေရှည်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်က အလုပ်အကိုင်တွေ၊ အကျဘက်ရောက်သွားစရာရှိတာပေါ့ဗျာ။ ဒီနှစ်မဟုတ်တောင်၊ နောင် ငါးနှစ်၊ ဒါမှမဟုတ် ဆယ်ငါးနှစ်ပေါ့။ ဥရောပသမဂ္ဂဝင် နိုင်ငံသားတစ်ယောက်အနေနဲ့

ဒီကိစ္စကိုထိန်းနိုင်ဖို့၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရနဲ့ ဆွေးနွေးသင့်တာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ နိစ္စဇဝဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့အခါတိုင်း ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲဝင်လာတာက ကုမ္ပဏီ ရှယ်ယာရှင်တွေဗျ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကုမ္ပဏီအကျိုးကိုကြည့်ရမှာလား။ နိုင်ငံအကျိုး ကြည့်ရမှာလား...။”

သူ့အဖြစ်ကို ကျွန်တော်စာနာနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အမေရိက (သို့မဟုတ်) ဥရောပရှိ သုတေသနသမားတစ်ယောက်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်နှင့်၊ တရုတ် (သို့မဟုတ်) အိန္ဒိယမှ သုတေသနသမားငါးယောက်ကို ဝယ်နိုင်သည် ဆိုပါစို့။ ကျွန်တော်ဆိုလျှင်လည်း ငါးယောက်ကိုဝယ်မည်သာဖြစ်ပါသည်။ ဤ အတွက် ကျွန်တော်နိုင်ငံမှ သုတေသနအလုပ်များ အခြားနိုင်ငံထွက်သွားသည် ကိုသိသော်လည်း၊ ကျွန်တော် ဘာမျှမတတ်နိုင်။ စင်စစ် ကုမ္ပဏီအကျိုးစီးပွားနှင့် တိုင်းပြည်အကျိုးစီးပွားကို ပေါင်းစည်းစေနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသောနည်းလမ်း မှာ၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်အလုပ်အင်အားစုကို အရည်အသွေးမြင့်တင်ဖို့သာ ဖြစ်ပါ သည်။ သို့မှသာ၊ စမတ်ကျသောအလုပ်အင်အားစုကို ရရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ တီထွင်မှုအသစ်များ၊ ကုန်စည်သစ်များနှင့် ဈေးကွက်သစ်များ ပေါ်ထွက်လာနိုင် ပါလိမ့်မည်။ အလုပ်အကိုင်သစ်များ ပွင့်လန်းလာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြောသာပြောရသော်လည်း၊ ယနေ့ခေတ်တွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ၎င်း၏ မိခင်တိုင်းပြည်ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ဖို့ကိစ္စမှာ၊ ပို၍ပို၍ခက်ခဲလာနေပြီ ဖြစ်ပါ သည်။ တစ်ခါက ရိုးရွိုက်(စ) စီအီးအိုချုပ် ဆာဂျွန်ရို(စ)က၊ ကျွန်တော့်ကို ယခုလို ပြောပြဖူးသည်။

“ဂျာမနီမှာ ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီရဲ့ ဧလပ်ငန်းကြီးတစ်ခုရှိတယ်ဗျ။ ဘရင် ဒင်ဘတ်ပြည်နယ်မှာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ အကြီးဆုံးဟိုင်းတက်’ကုမ္ပဏီလို ဆိုနိုင်တာပေါ့။ မကြာသေးခင်ကပဲ ဂျာမန်ဝန်ကြီးချုပ် ရှုရိုးဒါးနဲ့ ညစာစားပွဲ တစ်ခုမှာဆိုဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ သူက အခုလိုပြောတယ်ဗျ။ ‘အခုဆိုရင် ခင်ဗျား တို့ ရိုးရွိုက်(စ)လည်း ဂျာမန်ကုမ္ပဏီဖြစ်နေပြီပဲဗျာ။ ကျွန်တော် နောက်တစ်ကြိမ် ရုရှားကိုသွားရင်၊ ခင်ဗျား လိုက်ခဲ့ဖို့ကောင်းတာပေါ့။ ဂျာမန်ကုမ္ပဏီတွေအတွက် ဟိုက ဘီဇနက်သမားတွေရဲ့ ထောက်ခံမှုရအောင် ခင်ဗျားကြိုးစားကြည့်ပေါ့။ ဘယ်နှယ့်လဲတဲ့’ ရိုးရွိုက်(စ)ဌာနချုပ်က လန်ဒန်မှာရှိပေမယ့်၊ ဂျာမနီမှာ တန်ဖိုး ဖန်တီးနေတာ ဝန်ကြီးချုပ်သိတဲ့သဘောပေါ့ဗျာ။ ဒါ့ကြောင့်လဲ ကျွန်တော့်ကို ဂျာမနီကိုယ်စား၊ ရုရှားဘီဇနက်သမားတွေကို စည်းရုံးဖို့တိုက်တွန်းတာ ဖြစ်မှာ ပေါ့...။”

အားလုံးသိကြသည့်အတိုင်း၊ ရိုးရွိုက်(စ)မှာ နာမည်ကြီးမြိတိသျှကုမ္ပဏီ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏ဌာနချုပ်မှာ လန်ဒန်တွင်ရုံးစိုက်ပြီး ၎င်း၏ စီအီးအိုမှာလည်း၊

ဘုရင်မကြီးကိုယ်တိုင်က 'ဆာ'ဘွဲ့ချီးမြှင့်ခံထားရသူ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ သို့သော် ရိုးရွှိက်(စ)၏ဆပွလှိုင်းချိန်းကြီးမှာ၊ ကမ္ဘာအနှံ့ဖြန့်ထားသည်။ ထိုအထဲမှ တစ်ခုက ဂျာမနီကိုဖြတ်သွားသည်။ သို့အတွက် ဂျာမန်ဝန်ကြီးချုပ်က ရုရှား ဘိဇနက်သမားများကိုစည်းရုံးရန်၊ ရိုးရွှိက်(စ)စီအီးအိုကို အကူအညီတောင်း ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရိုးရွှိက်(စ)သည် ဂျာမန်ကုမ္ပဏီလော၊ ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီလော . . . 'ကိုင်း . . . ဘယ်လိုခွဲခြား သတ်မှတ်ကြမည်နည်း'။

အမိန့်ပေးထိန်းချုပ်မှု ပူးပေါင်းဆက်သွယ်သို့

ကော်လင်းပါဝဲ(လ)တစ်ယောက်၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရာထူးမှ နှုတ်ထွက် မသွားခင်က၊ ကျွန်တော် သူ့ဆီ အင်တာဗျူးဖို့သွားခဲ့ဖူးသည်။ သူက ကျွန်တော့် ကို ၇ လွှာရှိ သူ၏နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရုံး ဧည့်ခန်းဆောင်တွင်၊ လက်ခံတွေ့ဆုံ ပါသည်။ သူနှင့်အတူ သူ၏မီဒီယာအကြံပေး နှစ်ယောက်လည်းရှိသည်။ သူ့ကို မြင်လိုက်သည်နှင့် ကျွန်တော့်မှာ မေးခွန်းတစ်ခုကို မမေးဘဲ မနေနိုင် . . .

“ကမ္ဘာကြီးပြားသွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ သူ သဘောပေါက်လိုက်စဉ်က သူ ဘယ်မှာ ရှိနေသနည်း။”

ကျွန်တော့်မေးခွန်းကို ဝန်ကြီးက စကားတစ်လုံးတည်းနှင့် ဖြေပါသည်။
“ဂူးဂဲ(လ)”

၂၀၀၁ ခုနှစ် သူ့နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးတာဝန်ကို လက်ခံယူခဲ့စဉ်က၊ သူ့မှာ မကြာခဏဆိုသလို သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ ဥပမာ၊ ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်ကို မူရင်းစာသားအတိုင်း ဖတ်ချင်သည် ဆိုပါ စို့။ လက် ထောက်တစ်ယောက်ကို ရှာခိုင်းရသည်။ မတွေ့မချင်း ထိုင်စောင့်။ အတော် အချိန်စားခဲ့သည်။

“အခုတော့ အိုကေပြီဗျ။ ဂူးဂဲ(လ)မှာ 'UNSC Resolution 242' လို့ ရိုက်ထည့်လိုက်။ မူရင်းစာသားအတိုင်းထွက်လာရော . . .”

တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်၊ သူ့အတွက်သုတေသနအလုပ်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် သိသိသာသာပိုလုပ်နိုင်ပြီဟု၊ ပါဝဲ(လ)က ရှင်းပြနေသည်။ ဤနေရာ အရောက် တွင် သူ့မီဒီယာအကြံပေးတစ်ယောက်က အခုလိုဝင်ပြောသည်။

“ဟုတ်တယ်ဗျ။ အခုဆိုရင် ဝန်ကြီးက ကျွန်တော်တို့ဆီကို၊ ဘာ အင်ဖော် မေးရှင်းမှ မတောင်းတော့ဘူး။ ဘာလုပ်ကြမလဲဆိုတာပဲ မေးတော့တယ်။”

AOL ဘုတ် အဖွဲ့ဝင်ဟောင်းတစ်ဦးလည်းဖြစ်သော ပါဝဲ(လ)မှာ၊ အခြား နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်ရန်၊ ပုံမှန် အီးမေး(လ)သုံးသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူ့လက်ထောက်တစ်ဦး၏ အဆိုအရ၊ ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲများတွင် သူနှင့် ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကျက်စထရော့ ကြား၊ ချက်ချင်း သတင်းပေး ဆက်သွယ်ရေးစနစ် ပုံမှန်ရှိသည်ဟု သိရသည်။ သို့ဖြင့်၊ သူတို့နှစ်ယောက်မှာ တစ်တွဲတွဲမခွဲသော ကောလိပ်ကျောင်းသား သူငယ်ချင်းတွေလို ဖြစ်နေတော့ သည်။

“ဒီအတွက်တော့၊ ဆဲ(လ)ဖုန်းနဲ့ ဝါယာလက်(စ) တကွနီလိုဂျီကို ကျေးဇူး တင်ရမှာပေါ့ဗျာ။”

ပါဝဲ(လ)၏ မှတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဆိုလျှင် မည်သည့်နိုင်ငံခြား ရေးဝန်ကြီးမှ၊ သူ့ကို ရှောင်ပုန်းလို့မရတော့ဟု ဆိုသည်။

“ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်ကဆိုရင်၊ ရုရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကို ကျွန်တော် လိုက် ရှာနေတာပေါ့ဗျာ။ ဆဲ(လ)ဖုန်းတစ်လုံးနဲ့ လိုက်ချိတ်တာပါ။ ပထမ၊ မော်စကိုမှာ မိတယ်။ နောက်၊ အိုက်စလန်မှာ ချိတ်မိတယ်။ နောက်ဆုံး၊ လာအိုနိုင်ငံက ဝိယန်ကျင်း ရောက်နေလည်း၊ သူ့ကိုဆက်လို့ရတာပါပဲ။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး တိုင်းရဲ့ ဆဲ(လ)ဖုန်းနံပါတ် ကျွန်တော့်မှာ ရှိတယ်လေ...။”

ဤတွင် ကျွန်တော်ပြောလိုသည်မှာ၊ ကမ္ဘာကြီးပြားလာသည်နှင့်အမျှ ထက်၊အောက်ဖွဲ့စည်းပုံတွေ ပြိုကျလာပြီဆိုသောအချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ လယ်ဗယ်ညိုလိုက်ကြသူများမှာ ကိစ္စကြီးတွေလုပ်နေသော အသေးလေးတွေသာ မက၊ ကိစ္စသေးသေးလေးတွေ လုပ်နေသောအကြီးကြီးတွေပါ ဖြစ်သည်။ ဆိုလို သည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လေးဖြစ်စေ၊ ကိစ္စကြီး၊ငယ်မဟူ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုး၊ ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်တိုင် လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်ပြီဆိုသည့်သဘော ဖြစ်သည်။ ပါဝဲ(လ)၏ အငယ်တန်းကျန်းမာရေးလက်ထောက် အမျိုးသမီးလေးတစ်ဦး၏ စကားကြောင့်၊ ဤအချက်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘော ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးရုံးမှ အပြန်၊ ထိုကလေးမက ကျွန်တော်နှင့်အတူလိုက်လာပြီး ရှင်းပြသည်။ အီးမေး(လ)ကြောင့် သူမနှင့် သူမ၏ဘော့(စ)တို့ကို၊ ပါဝဲ(လ)အနေနှင့် ကြိုက်သည့်အချိန် ကြိုက်သည့်နာရီ တွင်၊ အချိန်မရွေးဆက်သွယ်ရနေပြီဟုဆိုသည်။ ပါဝဲ(လ)ဆီမှ လာနေကျ အီးမေး(လ)ညွှန်ကြားချက်များအကြောင်း ပြောရင်း၊ ကလေးပက အရွန်း ဖေါက်လိုက်သေးသည်။

“ကျွန်မတို့မှာ ဒီလူကြီးဆီက ထွက်ပြေးလို့ကို မရတော့အောင် ဖြစ်နေ ပြီ ရှင့်...။”

လွန်ခဲ့သည့်ရက်သတ္တပတ်က အတွေ့အကြုံကိုလည်း၊ ခပ်သောသော ပြောပြပြန်သည်။ ထို့နောက်၊ သူမတို့သူငယ်ချင်းတစ်သိုက် ဈေးဝယ်ထွက်ကြ သည်။ ထိုစဉ်ခိုက်မှာပင် ပါဝဲ(လ)ဆီမှ ချက်ချင်း အမှာစကားဝင်လာသည်။ သူမကို လူထုရေးရာလုပ်ငန်းတစ်ခု ဆောင်ရွက်ဖို့ ညွှန်ကြားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

“ကျွန်မသူငယ်ချင်းမတွေ ကျွန်မကို ‘လွတ်’ အထင်ကြီးသွားတာပဲ သိလား။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးတစ်ယောက်လုံးက ကျွန်မကိုလှမ်းစကားပြော တာလေ...။ ဟင်း...ဟင်း...။”

ဤသည်ပင်၊ အမိန့်ပေးထိန်းချုပ် ဒေါင်လိုက်ဆက်ဆံရေးမှ ဆက် သွယ်ပူးပေါင်း အလျားလိုက်ဆက်ဆံရေးသို့ လှည့်ပြောင်းလာသော အပြားကမ္ဘာ ခေတ်အဖြစ်သနစ် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်ဘော့(စ)အနေနှင့်၊ သူ့အလုပ်ရော် သင့် အလုပ်ကိုပါ လုပ်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ပါဝဲ(လ)မှာ နိုင်ငံတော်၏အတွင်းရေးမှူး (နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး)ဖြစ်သလို၊ သူ့ဘဝအတွက် ကိုယ်ပိုင်အတွင်းရေးမှူးလည်း ဖြစ်နေပေပြီ။ သူ့အနေနှင့်၊ သင့်ဆီသို့ နေ့ညမရွေး ညွှန်ကြားချက်တွေပို့နိုင် သည်။ သို့အတွက် သင့်မှာ ရုံးဆင်းချိန်ရှိတော့မည် မဟုတ်။ အမြဲတမ်းရုံးချိန် ဖြစ်နေသည်။ အမြဲအဆင်သင့် ဖြစ်နေရသည်။ အကယ်၍ သင့်ဘော့(စ)ကိုယ် တိုင်ကသာ စိတ်ပါလျှင်၊ သူ့အနေနှင့် ပို၍များသောဝန်ထမ်းများနှင့် ပို၍တိုက်ရိုက် ကျကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဘော့(စ)အနေနှင့် မည်မျှအဆင့်နေရာ မြင့်မားသည်ဖြစ်စေ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ပြိုင် နက်တည်းမှာပင် ဝန်ထမ်းများဘက်မှလည်း၊ ဘော့(စ)အတွက်ပို၍ကြိုးစား အလုပ်လုပ်ပေးဖို့ လိုလာတော့သည်။

ယနေ့၊ ဘော့(စ)နှင့်ဝန်ထမ်းများကြားတွင် ယခုလိုစကားမျိုး၊ အပြန် အလှန် ပြောစရာတွေ ရှိနိုင်ပါသည်။

“ဒါ ငါသိပြီးပြီကွ။ ဂူးဂဲ(လ)မှာ ငါ့ဘာသာရှာလို့ရတာပဲ။ အရေးကြီးတာ က အခုဘာလုပ်ကြမလဲ...” စသဖြင့်။

ကိုင်း၊ ဤကိစ္စကိုကော ဘယ်လိုခွဲခြား သတ်မှတ်ကြမည်နည်း။ ဘယ်လို ဖြေရှင်းကြမည်နည်း။

အမှတ်အသားသရုပ်များ တိုးတိုက်မိခြင်း

အပြားကမ္ဘာတွင် ခွဲခြားဖြေရှင်းဖို့လိုအပ်သော တစ်ခုမကသည့်၊ အမှတ်အသားသရုပ်များ ရှိနေသည်မှာ၊ ကွန်မြူနစ်တီများနှင့်ကုမ္ပဏီများသာ မဟုတ်ပါ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီတွင်လည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ စားသုံးသူ၊ ဝန်ထမ်း၊ နိုင်ငံသား၊ အခွန်ထမ်းဆောင်သူ၊ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်စသော ထွေပြားလှသည့် အမှတ်အသားသရုပ်များကြား ပဋိပက္ခမှာ၊ ပို၍ပို၍ ချွန်မြလာသည့်သဘော ရှိနေသည်။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ဘီဇနက်အတိုင်ပင်ခံတစ်ဦးဖြစ်သူ မိုက်ကယ်ဟင်းမားက၊ အတိတ်ကိုဆောင်၍ ရှင်းပြပါသည်။

“၁၉ ရာစုကဆိုရင်၊ အဓိကပဋိပက္ခက လုပ်အားနဲ့အရင်းကြားမှာပဲ ရှိတာပျ။ ခုတော့ စားသုံးသူနဲ့အလုပ်သမား(ဝန်ထမ်း)ကြား ပဋိပက္ခက ထိပ်တက်လာနေပြီ။ ကုမ္ပဏီက ဒီအုပ်စုနှစ်ခုကြားမှာ ပုဏ္ဏားတိုင်ပေါ့။ စားသုံးသူက ကုမ္ပဏီဘက်လှည့်ပြီး ခုလိုပြောတယ်။ ‘ကျုပ်ကို ဈေးနည်းနည်းနဲ့ များများပေး’ တဲ့၊ ဒီတော့ကုမ္ပဏီက ဝန်ထမ်းဘက်လှည့်ပြောရတယ်။ ‘ဒီမောင့်ကို ဈေးနည်းနည်းနဲ့ များများမပေးနိုင်ရင်တော့၊ တို့တစ်တွေ ဒုက္ခရောက်တော့မယ်။ မင်းအလုပ်အတွက် ငါတော့ အာမမခံနိုင်ဘူး။ မင်းတို့သမဂ္ဂလူကြီးမင်းကလည်း အာမခံနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ မင်းကိုအာမခံနိုင်တာ တစ်ယောက်ပဲရှိတယ်။ အဲဒါ စားသုံးသူ . . .”

၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ထုတ် နယူးယော့တိုင်း(မ)က ဤသို့သတင်းပေးထားသည်။

‘ဝေါမတ်အနေနှင့်၊ ၎င်း၏ ၂၀၀၃ ခုနှစ် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၂၅၆ ဘီလီယံထဲမှ ဒေါ်လာ ၁.၃ ဘီလီယံခန့်ကို၊ ဝန်ထမ်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခဲအဖြစ် အသုံးပြုမည်ဟုဆိုသည်။ ဤသို့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ခံစားခွင့်ရှိသူပေါင်းမှာ ၅၃၇,၀၀၀ မျှရှိရာ၊ အလုပ်အင်အားစုတစ်ခုလုံး၏ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာရှိသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဝေါမတ်၏ အကြီးဆုံးပြိုင်ဘက် ကော့(စ်,ထ်)ကိုကမူ ခံစားခွင့်အရည်အချင်း ပြည့်မီသော အချိန်ပြည့်နှင့်အချိန်ပိုင်းဝန်ထမ်းအားလုံး၏ ၉၆ ရာခိုင်နှုန်းကို၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခဲ ပေးထားသည်။ ကော့(စ်,ထ်)ကို ဂန်ထမ်းများအတွက် အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်မှာ၊ အချိန်ပြည့်ဆိုလျှင် ၃ လ၊ အချိန်ပိုင်းဆိုလျှင် ၆ လဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ကာလပြည့်မီသူတိုင်းကို ကျန်းမာရေးခံစားခွင့်ပေးထားသည်။ ဤသို့ ခံစားခွင့်ရရန် ဝေါမတ်

တွင်ဆိုလျှင်၊ အချိန်ပြည့်ဝန်ထမ်းအတွက် ၆ လမျှ စောင့်ရသည်။ အချိန်ပိုင်းဝန်ထမ်းများအတွက်မူ အနည်းဆုံး ၂ နှစ်အတွင်း ခံစားခွင့် မရဟု သိရသည်။

တိုင်း(မ)သတင်းစာ၏ အဘော်အရ၊ အချိန်ပြည့် ဝေါမတ်ဝန်ထမ်း တစ်ယောက်အနေနှင့် တစ်လတွင် ဒေါ်လာ ၁,၂၀၀မျှ၊ ဖန်တီးနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ တစ်နာရီ ရှစ်ဒေါ်လာ ရှာပေးနိုင်သည့်သဘော ဖြစ်သည်။ သို့နှင့် တိုင်၊ ဝေါမတ်မှာ ၎င်း၏အသုံးစရိတ်များ ကာမိစေရန် ကုန်ကျစရိတ်၏ ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းကို၊ ဝန်ထမ်းများက ကျခံဖို့လိုနေသည်။ (ယခု ဤပမာဏကို ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ လျှော့ချထားပါသည်။) ဝေါမတ်စပွန်ဆာပေးသော ကျန်းမာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုအရ ဝန်ထမ်းမိသားစုများအတွက် လစဉ်ပရီမီယံကြေး ၂၆၄ ဒေါ်လာထိ ရှိနိုင်သည်။ ခေတ္တစိုက်သုံးငွေများကိုပါ ထည့်ပေါင်းလျှင်၊ ဒေါ်လာ ၁၃,၀၀၀ အထိပင် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်သွားနိုင်သည်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ် ဤမျှ များနေရာ၊ ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းအများစုအတွက်ပင် မတတ်နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေရတော့သည်။

ဤသတင်းကို အမှတ်အသားသရုပ် အမျိုးမျိုးပေါ်မှနေ၍ စဉ်းစား ကြည့်ပါမည်။ စားသုံးသူတစ်ယောက် အထိုင်ပေါ်မှကြည့်လျှင်၊ အနိမ့်ဆုံးဈေး နှုန်းနှင့်ဝယ်ချင်ကြပါလိမ့်မည်။ ဤအတွက် ကြားလူများ ပွတ်တိုက်မှုများ အားလုံးကို ဖယ်ရှားပစ်စေလိုလိမ့်မည်။ ဝေါမတ်ရှယ်ယာပိုင်ရှင် အထိုင်ပေါ်မှ ကြည့်လျှင်မူ၊ ကုမ္ပဏီအမြတ်ကို များသထက်များစေချင်ပါလိမ့်မည်။ ဆပွလိုင်း ချိန်းနှင့်ဝန်ထမ်းလစာငွေတို့မှ ပွတ်တိုက်မှုမျိုးစုံကို၊ အကြင်နာကင်းစွာ ဖယ်ရှား စေချင်ပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းများဘက်မှကြည့်လျှင်မူ သူတို့ နှင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သူတို့က လုပ်ခလစာ ပိုရလိုသည်။ ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှု အပြည့်အဝရချင်ကြပါလိမ့်မည်။ အခွန်ထမ်းဆောင်သူ နိုင်ငံသားရှုထောင့်မှ ကြည့်လိုက်လျှင်၊ နောက်ထပ်တစ်မျိုး ရှိနိုင်သေးသည်။ ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းများအနေနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခ လုံလောက်အောင် မရ၍ မကျန်းမာလျှင်၊ ဒေသဆေးရုံတွင် တက်ရောက်ကုသကြရသည်။ ဤ အတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို၊ အခွန်ထမ်းဆောင်သူများက ဒကာခံရသလိုဖြစ်နေ ရာ၊ အခွန်ထမ်းဆောင်သူ နိုင်ငံသားများအနေနှင့်လည်း ဝေါမတ်ကို ကျေနပ် ကြမည် မဟုတ်ပါချေ။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ကျော်ဂျီယာအရာရှိများ၏ ဆာပေးတစ်ခုကို၊ တိုင်း(မ)သတင်းစာက ယခုလိုဖောက်သည်ချထားသည်။

'ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းများ၏ သားသမီးပေါင်း ၁၀,၀၀၀ ကျော်မှာ ပြည်နယ်

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်အောက်တွင်ရှိနေရာ၊ ၎င်း အတွက်နှစ်စဉ်ကုန်ကျစရိတ်မှာ ဒေါ်လာ ၁၀ သန်းနီးပါးမျှ ရှိနေသည် ဟုဆိုသည်။'

ဤအတွက် အခွန်ထမ်းဆောင်သူများမှ အကုန်ကျခံနေရသည်။ အလားတူပင် မြောက်ကာရိုလိုင်းနားဆေးရုံတွင် တက်ရောက်ကုသခံနေသော လူနာ ၁,၉၀၀ အနက် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းများဟုသိရသည်။

အမျိုးသမီးဂျာနယ်လစ် လီလာဖိသာစတုန်း၏ ၂၀၀၄ ခုနှစ်က ထွက်ခဲ့သောစာအုပ်တစ်အုပ်ရှိသည်။ 'အမျိုးသမီးများကိုလျှော့တွက်ခြင်း၊ ဝေါမတ်မှ အလုပ်သမားအခွင့်အရေးတိုက်ပွဲမှတ်တိုင်' (Selling Women Short : The Landmark Battle for Worker's Rights at Wal-Mart) ဆိုသော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့က အဆိုပါစာအုပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး Salon Com: က သူမနှင့်အင်တာဗျူးခဲ့ရာ၊ လီလာက အရေးကြီးသောအချက်များကို ယခုလိုထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ပါသည်။

"ဝေါမတ်ရဲ့အချိန်ပြည့်ဝန်ထမ်းတွေကို ထောက်ပံ့ဖို့ အခွန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့လူထုက အမြဲထည့်ဝင်နေရသလိုဖြစ်နေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့၊ ဝေါမတ်က သူ့ဝန်ထမ်းတွေကို ပြည့်စုံအောင်မှ မထောက်ပံ့နိုင်တာ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ အိမ်ရာကိစ္စဖြစ်ဖြစ်၊ ရိက္ခာတံဆိပ်ခေါင်း (Food Stamp-အစိုးရက အစားအစာဝယ်နိုင်ရန် ထုတ်ပေးသောလက်မှတ်) ဖြစ်ဖြစ်၊ သူတို့မှာ ဘာတစ်ခုမျှပြည့်စုံတယ် မရှိဘူး။ အဲဒီတော့ ဝေါမတ်ဝန်ထမ်းတွေမှာ အခွန်ထမ်းဆောင်သူတွေရဲ့ လူထုဘဏ္ဍာကို မှီခိုနေရသလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒါနဲ့တောင်၊ ဝေါမတ်က ရိဘတ်ပလီကင်ကို ထောက်ခံသေးတယ်။ အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း ရိဘတ်ပလီကင်က လူထုထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်တွေကို၊ လက်ခံတာ မဟုတ်ဘူးလေ။ အဲဒီတော့၊ သူ့ကိုယ်တိုင် လူထုဘဏ္ဍာကိုမှီခိုနေရပြီး၊ ရိဘတ်ပလီကင်ကိုထောက်ခံနေတာ ရယ်စရာ ဖြစ်မနေဘူးလားရှင်...။' တကယ်ဆို၊ ဝေါမတ်အနေနဲ့ ရိုးသားဖို့ကောင်းတာပေါ့။ အနည်းဆုံး ကိုယ့်ဝန်ထမ်းတွေကို လုံလောက်အောင် မထောက်ပံ့နိုင်ဘူးဆိုတာ၊ အသိအမှတ်ပြုဖို့ ကောင်းတာပေါ့။ ဒါဆိုရင် လူမှုဖူလုံရေးစနစ်တွေ ပိုရှိဖို့ မလိုပေဘူးလား...။"

ဤသည်ပင် လွတ်လပ်သောဂျာနယ်လစ်တစ်ဦး၏ ဝေါမတ်အပေါ် အမြင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ထပ်၍ဆိုပါဦးမည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် သင်၏အမှတ်အသားသရုပ်မှာ၊ တစ်ခုမကများစွာရှိနေပါလိမ့်မည်။ စားသုံးသူ၊ ဝန်ထမ်း၊ နိုင်ငံသား အခွန်ထမ်းဆောင်သူ၊ ရှယ်ယာပိုင်ရှင်... စသဖြင့်။ ဤသို့တစ်ခုမက ရှိနေသော

အမှတ်အသားသရုပ်များကို သင် မည်သို့ ခွဲခြားနိုင်ယှဉ်ကြည့်မည်နည်း။ ပြဿနာတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရလျှင်၊ မည်သည့်အမှတ်အသား သရုပ်အထိုင်ပေါ်မှ တုံ့ပြန်မည်နည်း။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဝေါမတ်၏ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ကော့(စ်,ထ်)ကို၏ချဉ်းကပ်မှု၊ ဘယ်သင်းကို သင်ပိုကြိုက်သနည်း။ ဤသည်ပင်၊ အပြားကမ္ဘာ၏အရေးကြီးသော နိုင်ငံရေးပြဿနာ ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ သင်၏အမျိုးမျိုးသော အမှတ်အသားသရုပ်များကို ဆခွဲကိန်းခွဲသလိုခွဲ၍၊ တုံ့ပြန်ရမည့်မေးခွန်းများ မနည်းမနောရှိလာပါလိမ့်မည်။ သင်၏ကုမ္ပဏီကို၊ မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ အပြားခတ်လိုပါသနည်း။ ဘီဇနက်နယ်ပယ်မှ ကြားအလွှာများကို၊ မည်မျှအတိုင်းအတာအထိ ဖယ်ရှားပစ်လိုပါသနည်း။ သင်၏ဆပလိုင်ဗိုင်းဆန်းကြီးကိုလည်း မည်၍မည်မျှပြားစေချင်ပါသနည်း။ လူတစ်ကိုယ် အထိုင်အမျိုးမျိုးဖြင့် အဖြေမျိုးစုံပေးကြတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံအစိုးရများနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း အလားတူမေးခွန်းများကို မေးရပါတော့မည်။ သင်၏အစိုးရအဖွဲ့ကို မည်သို့မည်ပုံ အပြားခတ်လိုပါသနည်း။ သင့်တိုင်းပြည်မှကုမ္ပဏီများ၊ အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် ပို၍လွယ်လွယ်ကူကူ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရန်၊ သင့်အစိုးရအနေနှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများကို တတ်နိုင်သလောက် လျော့ချရတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့လျော့ချရာတွင် ပွတ်တိုက်မှုပမာဏ မည်၍မည်မျှလောက်၊ သင် ချန်ထားလိုပါသနည်း။ အချုပ်အခြာအာဏာ ဆို သော အမှတ်အသားနှင့် ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုသော အမှတ်အသားတို့ကို၊ ချိန်ခွင်လျှာ ညီရတော့မည့်သဘော ရှိပါသည်။

အစိုးရတစ်ခု၏ သာမန်ပြည်တွင်းပေါ်လစီမှာပင်၊ လူထု၏မတူသော အမှတ်အသားသရုပ်များအလိုက်၊ သံတိပြု အကောင်အထည်ဖော်ရသည်များ ရှိပါသည်။ ဤသဘောကို၊ သမ္မတ ကလင်တန်၏ အဆင့်မြင့်အကြံပေးတစ်ဦး ဖြစ်သူ အီလီနိုက်ပြည်နယ်၊ အောက်လွတ်တော်အမတ် ရမ်းအီမာ နျူရယ်(လ) က သူ့အတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်၍ ဤသို့ပြောပြပါသည်။

*အိမ်ဖြူတော်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်တုန်းကပေါ့ဗျာ။ FDA ကုမ္ပဏီရဲ့ ဆေးဝါးတွေကို အတည်ပြုပေးဖို့ကိစ္စတစ်ခု ကြုံခဲ့ဖူးတယ်။ ဆေးဝါးတစ်ခုကို ဈေးကွက်တင်ရောင်းချခွင့် ပြုသင့်၊မပြုသင့် ဆုံးဖြတ်ရတဲ့ကိစ္စဟာ၊ သဘာဝကိုက နှေးကွေးလေးလံတယ်မို့လား။ ဒါပေမဲ့ ဆပလိုင်ဗိုင်းဆန်းမှာ ဘာပွတ်တိုက်မှု၊ ဘာအခုအခံမှမရှိဘဲ ဈေးကွက်ထဲ ဆေးဝါးတွေ တတ်နိုင်သလောက် အများဆုံး ရောက်ဖို့ကလည်း၊ အရေးကြီးတာပဲ။ ဒီလို မြန်မြန်ရောက်ချင်စိတ်နဲ့ ဒေရာသောပါး အတည်ပြုပေးလိုက်ပြန်တော့လည်း၊ လူထုကျန်းမာရေးဘက်က စွန့်စားလွန်းရာရောက်ပြန်ရော။ ဥပမာ၊ Vioxx ဆိုတဲ့ဆေး ဆိုရင်၊ အရောင်လျော့တဲ့ဆေး

ပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ နှလုံးရောဂါဖြစ်နိုင်တဲ့ ဘေးထွက်အကျိုးရှိနေတယ်။ ဒါမျိုးကို
ဈေးကွက်တင်လိုက်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။”

စားသုံးသူအထိုင်မှကြည့်လျှင်၊ မိမိတို့အသုံးပြုရမည့်ဆေးဝါးများကို
ဈေးချိုချိုနှင့် ဖေါဖေါသီသီရလိုကြပါလိမ့်မည်။ သို့အတွက်၊ ဆပွလိုင်းချိန်း
တစ်လျှောက်ရှိ မည်သည့်နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုကိုမျှ၊ လိုလားကြမည်မဟုတ်ပါ။
သို့နှင့်တိုင်၊ နိုင်ငံသားတစ်ဦးအထိုင်မှကြည့်လျှင်မူ မိမိတို့အတွက် အန္တရာယ်
ရှိသောဆေးဝါးမျိုးကို ဈေးကွက်တင်ခွင့်ပြုလိုက်လျှင်၊ မည်သို့မျှ ကျေနပ်နိုင်
မည်မဟုတ်ပြန်။ ဆပွလိုင်းချိန်းတွင် ပွတ်တိုက်မှုများဖြစ်စေဦး၊ အချိန်ယူ စိစစ်
သင့်သည်ဟူ၍သာ ယူဆကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

‘ကိုင်း၊ ဤကိစ္စကိုကော ဘယ်လိုခွဲခြားဆုံးဖြတ်ကြမည်နည်း။ ဘယ်ပုံ
ဖြေရှင်းကြမည်နည်း။’

ဘယ်သူက ဘာကိုပိုင်လဲ

အပြားကမ္ဘာကြီးတွင်၊ ရေရေလည်လည်ဖြေရှင်းဖို့လိုသည့် နောက်ထပ်
ပြဿနာတစ်ခုလည်း၊ ရှိပါသေးသည်။ ‘ဘယ်သူက ဘာကိုပိုင်လဲ’ ဆိုသောကိစ္စ
ဖြစ်ပါသည်။ အသစ်တီထွင်သူတစ်ဦး၏ အသိဉာဏ်ပညာပစ္စည်းကို ကာကွယ်
နိုင်ရန်၊ တရားဥပဒေအတားအဆီးများ မည်သို့တည်ဆောက်ကြမည်နည်း။
ဤသို့တားဆီးနိုင်မှသာ၊ သူ့အနေနှင့် သူတီထွင်မှုမှရသော ငွေကြေးအကျိုး
အမြတ်ကို ရိတ်သိမ်းနိုင်ပြီး၊ နောက်ထပ် အသစ်တီထွင်မှုများအတွက် ထယ်ထိုး
နိုင်မည် မဟုတ်ပါလော။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင်၊ အလားတူစဉ်းစားစရာရှိသည့်
ပြဿနာတစ်ခုလည်း၊ ရှိပါသေးသည်။ အသိဉာဏ်ပညာပစ္စည်း ဖလှယ်ရေးကို
တွန်းအားပေးနိုင်ရန်၊ ဆိုခဲ့ပါတရားဥပဒေ အတားအဆီးများကို သိပ်မတင်း
ကျပ်လွန်းအောင်၊ မည်သို့ပုံဖော်တည်ဆောက်ကြမည်နည်း။ ဤသို့ ပညာ
ဖလှယ်နိုင်မှသာလျှင်၊ နောက်ထပ် အသစ်တီထွင်မှုများကို ပို၍ပို၍ဆောင်ရွက်
နိုင်မည် မဟုတ်ပါလော။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ) တက္ကနိုလိုဂျီအရာရှိချုပ်
ခရက်(ချ)မန်ဒိုင်းက၊ သူ့အမြင်ကို ယခုလိုပြောပြပါသည်။

“ဉာဏ်ပညာပစ္စည်းနဲ့ပတ်သက်လို့ တစ်သရောတည်း သဘောထားနေရင်၊
ကမ္ဘာကြီး အမှန်တကယ်ပြားပြီလို့ပြောဖို့ ခက်လိမ့်မယ်ဗျာ...။”

အပြားကမ္ဘာတွင် အသစ်တီထွင်ဖန်တီးသူ တစ်ယောက်အနေနှင့်၊ သူ ကိုယ်တိုင် အရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုးကို တူးဆွရှာဖွေနိုင်စွမ်းရှိပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက၊ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့်လည်း၊ အကျိုးတူပတ်တန်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း ထားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤနည်းဖြင့်၊ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုသစ်များ ဖန်တီး နိုင်မည်ဆိုလျှင်၊ အလွန်အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ကမ္ဘာကြီးဟုဆိုရပါလိမ့်မည်။ ထို့ထက် ပိုအံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည်မှာ၊ ဆိုခဲ့ပါအသစ်တီထွင်သူ ဖန်တီးလိုက်သော ကုန်စည်၊ (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များကို၊ အခြားတစ်စုံတစ်ယောက်က အလားတူ ကမ္ဘာပြားပုလက်ဖောင်းကိုပင် အသုံးပြုပြီး၊ အတုလုပ်ဖြန့်ချိနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုပင်လျှင်၊ ဤကဲ့သို့သောကိစ္စမျိုးကို ဆော့ဝဲ(လ)လောက၊ ဂီတလောကနှင့် ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးလောကတို့တွင်၊ နိစ္စဓူဝတွေ့ကြုံနေရပြီ ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင်၊ ယနေ့ တက္ကနိုလိုဂျီအဆင့်မှာ 'မြန်မြန်ဆန်ဆန် အတု လုပ်မရသောအရာဆို၍ ဘာမျှမရှိ' ဟူ၍ပင်၊ ပြောရတော့မည့်အနေအထား ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာကြီး ပိုပြားလာသည်နှင့်အမျှ၊ တရားဝင်နှင့်တရားဝင်မဟုတ် သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမျိုးစုံကို၊ အမိလိုက်နိုင်မည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအုပ်ချုပ် ရေးစနစ်တစ်ရပ် ပို၍ပို၍လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

အလားတူပြဿနာမျိုးကို၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ တဖြည်းဖြည်း ပုံပေါ်လာနေပြီဖြစ်သော မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေတွင်လည်း၊ တွေ့နိုင်သည်။ မူပိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်လျှင်၊ ယနေ့အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်း သုံးသွယ် ရှိသည်။ မိမိတို့တီထွင်လိုက်သော တစ်စုံတစ်ရာကို၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်၍၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရောင်းချနိုင်သည်။ (သို့မဟုတ်) မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ပြီး၊ အခြားသူများသို့ လိုင်စင်ပေးထုတ်လုပ်စေ နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် မိမိတို့တီထွင်မှုကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံ တင်ပြီး အခြားတီထွင်မှုများအတွက် မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီများ နှင့် ပူးပေါင်းလိုင်စင်ယူကာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည်။ (၎င်းကို cross-licens ဟု ခေါ်သည်။ ပီစီထုတ်လုပ်ရေးမှာ ဤကဲ့သို့သော ပုံစံမျိုးဖြစ်သည်။)

တရားဥပဒေကြောင်းအရပြောရလျှင်၊ အမေရိကန်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမှာ ဆိုခဲ့ပါလုပ်နည်းလုပ်ဟန်သုံးမျိုးလုံးကို၊ မည်သည့်ဘက်မှမလိုက်ဘဲ သမာသမတ် ကျရာ ခွင့်ပြုပေးပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင်မူ ကုမ္ပဏီ များ၏ မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေးကိုသာ အလေးပေးပြီး၊ ပူးပေါင်းလိုင်စင်နည်းကို အားမပေးသလိုဖြစ်နေသည်။ အပြားကမ္ဘာတွင် ဤနှစ်ခုလုံးကို အားပေးဖို့လိုပါ သည်။ အကြောင်းမူ ဤနည်းလမ်းနှစ်ခုလုံးက အသစ်တီထွင်မှုများကို အားပေး သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေးက နောက်ထပ်တီထွင်မှုများအ

တွက် မက်လုံးဖြစ်စေသလို၊ ပူးပေါင်းလိုင်စင်နည်းက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။ ဥပမာ၊ ပီစီဆိုလျှင် ကာဆာအတွက် မူပိုင်ခွင့် ရထားသောကုမ္ပဏီ၊ မောက်(စ) အတွက် မူပိုင်ခွင့်ရထားသောကုမ္ပဏီ၊ စခရင် အတွက် မူပိုင်ခွင့်ရထားသောကုမ္ပဏီ စသည်... စသည်များ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအသီးအပွင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ဖရီးဆော့ဝဲ(လ)သမားများကမူ၊ မည်သည့်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေကိုမျှ လိုလား ကြမည်မဟုတ်ပါ။ အသစ်တီထွင်ဖန်တီးသူများကမူ မိမိတို့အသိဉာဏ်ပညာ ပစ္စည်းပိုင်ခွင့်အတွက်၊ မူပိုင်ခွင့်ကို အလိုရှိကြပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင်လည်း မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေး သက်သက်မျှမဟုတ်ဘဲ၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို အားပေးသော ပူးပေါင်းလိုင်စင်နည်းကိုလည်း လိုလားကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ 'ဘယ်သူက ဘာကိုပိုင်သလဲ' ဆိုသောကိစ္စမှာ၊ အပြားကမ္ဘာ ခေတ်၏ အငြင်းပွားဖွယ်ရာအများဆုံးသော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာနှင့်၊ ပထဝီဆိုင်ရာ ပြဿနာဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍၊ အမေရိကန်တို့ဘက်မှ တရုတ်ကုမ္ပဏီများ အနေနှင့် မိမိတို့ကုမ္ပဏီများအပေါ်၊ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဖျံကျမှုများရှိနေပြီဟု ယူဆလာလျှင်၊ ဤပြဿနာမှာ ၂၁ ရာစု နိုင်ငံကြီးနှစ်ခုကြား ဆက်ဆံရေး အဖုအထစ်တစ်ခုပင်၊ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လာနိုင်စရာရှိပေသည်။

'ဘယ်သူက ဘာကိုပိုင်သလဲ' ဆိုသောကိစ္စနှင့် ဆက်နွယ်နေသည့် နောက်ထပ်ပြဿနာတစ်ခုကို ပြောလိုပါသေးသည်။ ဤအတွက် အောက်ပါ ဇာတ်လမ်းလေးကို ပထမဆုံးဖတ်ကြည့်စေလိုသည်။ အေပီသတင်းဌာန၏ သတင်းပေးပို့ချက်ဖြစ်ပါသည်။

'၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့က၊ အသက်၂၀ အရွယ်ရှိ ဒုတိယကြိမ် ဂျပ်စတင် အယ်(လ)ဆို(သ)မှာ၊ အီရတ်တွင် ခြေလျင်ကင်း လှည့်ရင်း လမ်းဘေးပုံးတစ်လုံးကြောင့် သေဆုံးသွားခဲ့ရသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ ရက်သို့ရောက်သောအခါ၊ သူ၏မိသားစုက ကွယ်လွန်သူ သားဖြစ်သူ၏ အီးမေး(လ)စကားဝှက်ကို သူတို့ဆီလွှဲအပ် ရန်၊ ယာဟူးသို့ တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ သားဖြစ်သူ၏ အီးမေး(လ)ကို သူတို့သိမှသာ၊ သားဖြစ်သူ ပေးရန်ရရန်ရှိသော ငွေကြေးကိစ္စများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်၍၊ ဤသို့တောင်းဆိုရပါသည်ဟု အကြောင်းပြ သည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဂျပ်ဆင်၏ဖခင်က၊ အေပီသတင်းဌာန ကို ဤသို့ပြောပြသည်။

ကျွန်တော့်သားကို ကတိတည်တဲ့လူတစ်ယောက် ဖြစ်စေချင် ပါတယ်။ သူမရှိတော့ပေမယ့် သူလုပ်စရာရှိတဲ့အလုပ်ကို၊ သူ့ကိုယ်စား

ကျွန်တော်လုပ်ပေးချင်တာပါ။ သူ့အတွက် နောက်ဆုံးလုပ်ပေးနိုင်တာကို လုပ်ပေးချင် တာပါပဲ။'

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ပို၍ပို၍များပြားလာသော ဆက်သွယ်မှုများ၊ bits အသွင်ယူကာ ဆိုက်ဘာစပေ့ပေါ် ခရီးလှည့်လည်ပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့် ဆာဗာတွင်မဆို၊ သိမ်းဆည်းထားနိုင်သော ခေတ်ကြီးထဲသို့ တိုး၍ ဝင်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုက်ဘာလောကကို မည်သည့်အစိုးရကမျှ ထိန်းချုပ် နိုင်တော့သည်မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်အမျှ 'သင်သေလျှင် သင့် bits များကို ဘယ်သူ ပိုင်ဆိုင်မည်နည်း' ဆိုသော အမေးပုစ္ဆာတစ်ရပ်လည်း ထွက်ပေါ်လာရပါတော့ သည်။ အေပီ၏သတင်းပေးချက်အရ၊ ဂျပန်တင်မိဘများ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ယာဟူးက ငြင်းလိုက်သည်ဟု သိရပါသည်။ ယာဟူး၏ပေါ်လစီအရ ရက်ပေါင်း ၉၀ အသုံးမပြုသောအီးမေး(လ)ကို ပယ်ဖျက်ပြီးပြီဟုဆိုသည်။ ယာဟူးအသုံး ပြုသူများကိုလည်း၊ ၎င်းတို့ကွယ်လွန်လျှင် ၎င်းတို့၏ ID အပါအဝင် အချက်အ လက်အားလုံး၊ အဆုံးသတ်စေရမည်ဟု သဘောတူလက်မှတ်ထိုးစေခဲ့ပြီး ဖြစ် သည်ဟု၊ အကြောင်းပြသည်။ ယာဟူးမှ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ကာရင်မဟာန်က အေပီသို့ယခုလို ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

"ပူဆွေးသောကရောက်နေမယ့် ကွယ်လွန်သူရဲ့မိသားစုကို၊ ကျွန်မတို့ ကိုယ်ချင်းစာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ ယာဟူးက တာဝန်ယူထိန်းသိမ်းထားတဲ့ အချက် အလက်တွေကိုတော့၊ ကာယကံရှင်မရှိတော့ရင်တောင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ လွှဲပြောင်း ပေးလို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးရှင်။"

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် စက္ကူကိုစွန့်လွှတ်ပြီး၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်ဖေါမက်ဖြင့် ပို၍ပို၍ ဆက်သွယ်လာသည်နှင့်အမျှ၊ ကျွန်တော်တို့ပြဿနာအထွေထွေကို သက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ် ဖြေရှင်းထားနှင့်သည်က၊ ပို၍ကောင်းလိမ့်မည် ထင်ပါ သည်။ မိမိချန်ထားရစ်သော bits များကိုလည်း၊ ဘယ်သူ့ကိုလွှဲအပ်ခဲ့မည်ဆိုသည် ကို မကွယ်လွန်မီကပင်၊ စီစဉ်ထားဖို့လိုပါလိမ့်မည်။ ယခု၊ ကျွန်တော်ရေးနေသော စာအုပ်၏ရေးပြီးသားအခန်းများကို၊ ဆိုက်ဘာစပေ့တွင် အလုံခြုံဆုံးဟုယူဆရ သည့် AOL account တွင်၊ သိမ်းဆည်းထားပါသည်။ အကယ်၍စာအုပ်မပြီးခင် ကျွန်တော်တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကျွန်တော့်မိသားစုနှင့် ကျွန်တော့်ထုတ်ဝေ သူဘက်မှ၊ ကျွန်တော်ရေးပြီးသားစာများကို ပြန်လည်ရရှိစေရေးအတွက်၊ AOL ကို တရားစွဲနိုင်ပါလိမ့်မည်။

တစုံတစ်ယောက်ကို ကျွန်တော်မေတ္တာရပ်ခံလိုသည်မှာ၊ ဆိုခဲ့ပါပြဿနာ မျိုး နှင့်ကြုံရလျှင်၊ မည်သို့ဆုံးဖြတ်မည်နည်း။ 'ဘယ်သူက ဘာကို ပိုင်သလဲ' ဆိုသောပြဿနာကို၊ ဘယ်ပုံခွဲခြားဖြေရှင်းကြမည်နည်း။

အရောင်းသမားရဲ့ ဈာပန

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဆောင်းဦးပေါက်ရာသီတစ်နေ့တွင်၊ မင်နီအာပိုးလစ်ရှိ ကျွန်တော့်မိခင်ကြီးဆီ၊ အလည်အပတ်သွားရန် ကျွန်တော် အိမ်မှထွက်ခဲ့သည်။ သည်မှာပင် ကမ္ဘာပြားအခြင်းအရာသုံးခုနှင့်၊ ဆက်တိုက်ဆိုသလို ဆုံစည်းခဲ့ရ ပါတော့သည်။

ပထမဆုံး ဆုံစည်းမှုမှာ၊ ဝါရှင်တန်အိမ်မှထွက်ခွာမိဖြစ်သည်။ ၄၁၁ လမ်းညွှန်အထောက်အကူဌာနသို့ တယ်လီဖုန်းဆက်ပြီး၊ မင်နီအာပိုးလစ်ရှိ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၏ ဖုန်းနံပါတ်ကိုစုံစမ်းကြည့်သည်။ ကျွန်တော့်အမေးကို ကွန်ပျူတာက ပြန်ဖြေပါသည်။ ကွန်ပျူတာဖြင့်ဖန်တီးထားသော အသံက၊ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ၏အမည်ကို အသံထွက်ရွတ်ခိုင်းသည်။ ကျွန်တော့်အသံကို ကွန်ပျူတာက ကောင်းကောင်းကြားဟန်မတူ။ 'လူကြီးမင်းပြောတာ----- ပါလားရှင်'ဟူ၍သာ၊ ထပ်ခါထပ်ခါမေးနေသည်။ ကြာတော့ ကျွန်တော် စိတ်တို ချင်လာသည်။ ကျွန်တော့်တုံ့ပြန်သံတွင် ကျွဲမြီးတိုဟန်ပါနေပါလိမ့်မည်။ 'မဟုတ် ဘူးဗျ။ -----မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်ပြောတာက -----'။

တကယ်တော့ လူသားစစ်တစ်ယောက်နှင့် ပြောရလျှင်၊ ဤမျှ လက် ပေါက်ကပ်မည်မထင်။ ကျွန်တော့်မှာ လူမဟုတ်သောကွန်ပျူတာနှင့် ဆက်ဆံ နေရတော့၊ အတော်ကသိကအောက်နိုင်သည်။ ကွန်ပျူတာသုံး ဝန်ဆောင်မှုက ပွတ်တိုက်ခုခံမှုနည်း၍ ကုန်ကျစရိတ်ပိုသက်သာသည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ ကျွန်တော့်အတွက်မူ မချင့်မရဲကြီးဖြစ်နေရသည်။ ပွတ်တိုက်ခုခံမှု အထိုက်အ လျှောက်ရှိချင်ရှိပါစေ။ လူသားစစ်တစ်ယောက်နှင့်သာ ဆက်သွယ် စကား ပြောလိုက်ချင်သည်။

မင်နီအာပိုးလစ်သို့ရောက်သောအခါ မိသားစုမိတ်ဆွေများနှင့် ညစာစား ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့ထဲမှတစ်ယောက်မှာ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကုန်သည် အလုပ်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ အမေရိကန် အနောက် အလယ်ပိုင်းတစ်ကျောတွင်၊ ထိုမိတ်ဆွေမှာ ဒေသတွင်းလက်လီဆိုင်ကြီးများကို ကုန်စည်တွေရောင်းချပေးနေသော လက်ကားကုန်သည်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ 'ကုန်သည်လုပ်စားပေရော့' ဆိုပြီး မွေးဖွားလာသူမျိုးဖြစ်ပါသည်။ သူတို့လောကမှ အသစ်အဆန်းလေးများကို ကြားရလေမည်လားဆိုသော မျှော်လင့်စိတ်ဖြင့်၊ သူ့ကို ကျွန်တော်စကားစလိုက်သည်။ သူက ကျွန်တော့်စကားကို သက်ပြင်းချ တုံ့ပြန်ပြီး ယခုလိုညည်းညည်းညူညူ ပြန်ပြောပါသည်။

"အင်း၊ ကျွန်တော်တို့ဘီဇနက်လောကက အရင်လိုမဟုတ်တော့ပါဘူး ဗျာ...။"

“ဘာဖြစ်လို့လဲဗျ၊ ဆိုစမ်းပါဦး”

ယခုအခါ၊ အရာရာကို ၁ ရာခိုင်နှုန်းလောက် အမြတ်ရလျှင်ပင် မဆိုးလှဟု၊ သဘောထားနေရသည်ဟူ၍ သူကရှင်းပြသည်။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေလို လက်ကားကုန်သည်ကြီးတစ်ဦးအတွက်၊ ပြဿနာမရှိလှဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ သူက ပစ္စည်းအမယ်မျိုးစုံရောင်းသည်ဖြစ်ရာ၊ တစ်ခုချင်း အမြတ်နည်းစေဦးတော့၊ ပေါင်းလိုက်လျှင် သိပ်မဆိုးနိုင်။ သူ့ကို ယခုလို စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်စေသည်မှာ အမြတ်တော့မဟုတ်တန်ရာ။ တစ်ခုခုဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်တွေးမိသည်။ ပြောရင်းဆိုရင်းနှင့် သူ့ မကျေနပ်ချက်ကို သူ့ကိုယ်တိုင် ဖွင့်ဟလာပါသည်။

“အခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့လုပ်ငန်းမှာ လူအချင်းချင်း ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုဆိုတာ မရှိသလောက်ဖြစ်နေပြီဗျ။ အားလုံး အီးမေး(လ)နဲ့ စခန်းသွားနေရပြီ ပေါ့ဗျာ...။”

“အီးမေး(လ)နဲ့ဆက်သွယ်တော့ ဘာအခက်အခဲရှိလို့တုန်း”

“ရှိပြီပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော့်ဆီကို အီးမေး(လ)နဲ့ ဆက်သွယ်တဲ့ချာတိတ်က ခုလိုပြောတယ်လေ။ ‘လူကြီးမင်းပေးနိုင်တဲ့ဈေးကိုသာ အီးမေး(လ)ပို့လိုက်ပါ’တဲ့။ ဒီမောင်ကို ကျွန်တော်တစ်ခါမျှ မတွေ့ဖူးဘူး။ သူနဲ့ဘယ်လိုဆက်ဆံရမှန်း ကျွန်တော် မသိဘူး။ အရင်ကဆိုရင်တော့ ရုံးရှေ့မှာ ခဏတစ်ဖြုတ်ရပ်မယ်ဗျာ။ ဖေါက်သည်တွေနဲ့ စကားပြောမယ်။ ကျွန်တော်က သူတို့ကို ဝိုက်ကင်းဈေးနှုန်းကဒ်လေးတွေ ထုတ်ပေးမယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးက မိတ်ဆွေရောင်းရင်းတွေလေဗျာ။ အခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်တော့ဘူး တော်မီရေ။ အားလုံးက ဈေးစကားကလွဲလို့ ဘာဆိုဘာမျှ မပြောတတ်တော့ဘူးဗျ။ ကျွန်တော်တို့ကြားမှာ ငွေက လွဲလို့၊ ဘာသံယောဇဉ်မျှ မရှိတော့ဘူး။”

သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေမှာ ကံကောင်းသူဖြစ်ပါသည်။ သူ့စီးပွားရေး ‘ခွင်’ မှာ ကျယ်လှသည်ဖြစ်ရာ၊ ယခုအချိန်ထိအောင်မြင်နေဆဲဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ အတော်လေးကြာတော့မှ၊ သူ့စကားတွေကိုပြန်တွေးရင်း သူ့ဝေဒနာကို စာနာမိသည်။ ကျွန်တော်ကြည့်ခဲ့ဖူးသော ‘အရောင်းသမား၏ဈာပန’ (Death of a Saleman) ရုပ်ရှင်ထဲကလို ဖြစ်နေပါပကော။ ထိုရုပ်ရှင်ထဲမှ ဝီလီလိုမန်မှာ သူ့လုပ်ဖောက်ကိုင်ဖက် ချာလီ လိုမဟုတ်။ လူအများ၏ ချစ်ခင်နှစ်သက်မှုကို တန်ဖိုးထားသူဖြစ်သည်။ သူက သူ့သားကို ယခုလို ဆုံးမစကားဆိုသည်။

“ဒီမယ်ငါ့သား ဘိဇနက်လောကမှာဖြစ်ဖြစ်၊ ဘဝမှာဖြစ်ဖြစ် အကျင့်စရိုက်တို့၊ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးတို့ လူအချင်းချင်းဆက်ဆံရင်းနှီးမှုတို့ဆိုတာ၊ စမတ်ကျဖို့ထက် ပိုအရေးကြီးတယ်ကွ။ ငါတို့ဘိဇနက်လောကမှာဆိုရင် ထင်

ပေါ်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့သူ၊ လူအများရဲ့စိတ်ဝင်စားမှုကို ရအောင်ယူနိုင်တဲ့သူ၊ ဒီလိုလူမျိုးတွေပဲ။ သူများထက် ခေါင်းတစ်လုံးပိုမြင့်တာကလား။ ဒီတော့ ငါ့သား အများချစ်အောင်နေပါ။ သူများကို မင်းဖြစ်စေချင်တာ ဇွတ် ဘယ်တော့မှမလုပ် ခိုင်းပါနဲ့။ ဟုတ်လား...။”

သို့နှင့်တိုင်၊ ရုပ်ရှင်ထဲမှ ဝီလီလို့မန်ကြီးမှာ ခေတ်ဟောင်းဘီဇနက်သမား ကိုသာ၊ ကိုယ်စားပြုနိုင်သူဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာမပြားမီက ဘီဇနက်သမားဆိုပါစို့။ ကမ္ဘာပြားခေတ်၏ အီးမေး(လ)၊ အင်တာနက်တို့ဖြင့် လူ သံယောဇဉ်ကိုနှောင် ဖွဲ့၍ ရနိုင်ပါမည်လော။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ လက်ကားကုန်သည်ကြီး သရိုးသရီ ဖြစ်နေသည်မှာ ဤကိစ္စဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

နောက်တစ်နေ့တွင်၊ ကျွန်တော့်ငယ်သူငယ်ချင်း ကင် ဂရီရာနှင့်အတူ ညစာ စားဖြစ်ပြန်သည်။ ‘ကင်’မှာ မိဒီယာကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဦးဆောင်နေသူ ဖြစ်သည်။ (သူ့လုပ်ငန်းအကြောင်းကို နောက်မှ အကျယ်အပြန့်ဆွေးနွေးပါဦး မည်။) ကင်သည်လည်း၊ စောစောက ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ကုန်သည်ကြီးလို၊ အတိတ်လွမ်းဝေဒနာ စွဲကပ်နေသူဖြစ်သည်။ ကြော်ငြာကုမ္ပဏီများနှင့် ဆက်ဆံ ရသော သူ့အလုပ်မှာ ဘာပညာသားမျှမလို။ ကိန်းဂဏန်းတွေနှင့်သာ စခန်းသွား နေရသည်ဟုဆိုသည်။ သူ့စကားက၊ ကျွန်တော့်ရင်ကို အရှိန်နှင့်လာထိပါသည်။

“ငါတို့လုပ်ငန်းရဲ့အဆီတွေအားလုံး ထုတ်ယူခံလိုက်ရသလိုပါပဲကွာ။ ဒီတော့၊ ကိန်းဂဏန်းတွေကလွဲလို့ ဘာဆိုဘာမျှ မကျန်တော့ဘူးလေ။ မင်း စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ အဆီဆိုတာ အသားကိုအရသာရှိစေတဲ့ အရာကွ။ အဆီ နည်းရင် အသားဆိုတာ ဘယ်ချိုတော့မှာလဲ။ အနည်းဆုံး အဆီတစ်ထပ်၊ အသားတစ်ထပ်လေးမှ ခံတွင်းမြိန်တော့မပေါ့။ ဟုတ်ဘူးလား။”

‘ကင်’ပြောသလိုပင် ကမ္ဘာပြားဖြစ်စဉ်ကြီးက ဘီဇနက်နှင့်ဘဝမှ အဆီ တွေကို ညစ်ထုတ်ယူလိုက်လေပြီလား။ ကင်ပြောသည့်အတိုင်း အဆီက အရသာ ရှိစေ၍ ခံတွင်းတွေစေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ထက်၊ အဆီက ကျွန်တော်တို့အတွက်လိုအပ်သော နွေးထွေးမှုကိုလည်း ပေးနိုင်သေးသည်။ အဆီမပါလျှင် ဘီဇနက်ရော ဘဝပါ အေးစက်စက်၊ ပေါ့ပျက်ပျက် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ လူတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အကြိုက်ချင်း တူကြသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ လူတစ်ယောက်တည်းမှာပင် မတူသော စိတ် အမျိုးမျိုး ရှိနိုင်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ထဲမှ စားသုံးသူတွေက၊ အဆီထုတ်ထားသော ဝေါမတ် ဈေးနှုန်းကို သဘောကျပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ထဲမှ ဝန်ထမ်းတွေ ကမူ၊ ကော့(စ်၊ထ်)ကို လို အဆီလေးအထိုက်သင့်ပါမှ ခံတွင်းတွေနိုင်ပါလိမ့် မည်။ [ကော့(စ်၊ထ်)ကို က၊ ဝန်ထမ်းအားလုံးလောက်ကို ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်

ခ အပြည့်အဝပေးသည်လေ။] သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်တို့ထဲမှပင် ဝေါမတ်ရှယ် ယာပိုင်ရှင် ဖြစ်သူတွေကမူ၊ သူတို့အတွက် အမြတ်များများရှာပေးနိုင်သော ဝေါမတ်မှဝေါမတ် ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင်၊ ကျွန်တော်တို့ ထဲမှ နိုင်ငံသား အခွန်ထမ်းဆောင်ရသူတွေကတော့၊ ဝေါမတ်ကို မကြိုက်နိုင်ပါ။ မိမိတို့အခွန်ငွေများဖြင့် ဝေါမတ်၏မနိုင်ဝန်ကို မဆီမဆိုင်ထမ်းနေရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လူပုဂ္ဂိုလ်အရ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သည့်တိုင်၊ ကျွန်တော့် စိတ်မှာလည်း အခြေအနေကိုလိုက်၍ အသွင်အမျိုးမျိုးကွဲနိုင်ပါသည်။ စာသုံး သူစိတ်က၊ တယ်လီဖုန်းခ ချီတာကြိုက်သည်။ သို့သော် လူသားစိတ်က၊ လူသား စစ်စစ်အော်ပရေတာနှင့်သာ စကားပြောလိုသည်။ စာကျပိုးစိတ်က နက်ဝပ်ပေါ် လှိုင်းစီးပြီး၊ ဘလော့ဂါတွေ၏စာတွေကို လွတ်လွတ်လပ်လပ်ဖတ်ရတာ နှစ်သက် သည်။ သို့သော်၊ နိုင်ငံသားစိတ်က ဘလော့ဂါတွေ လက်ကမြင်းချင်တိုင်း ကမြင်း မရအောင် ထိန်းဖို့၊ ကြားလူ(အယ်ဒီတာ)ရှိစေချင်သည်။ 'ကင့်' စကားနှင့်ပြောရ လျှင် အဆီလေးနှင့်မျှစားလို့ချီသလို၊ အခြေအနေအရ အဆီရှောင်လိုသူများ လည်း ရှိနေမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိရောဓိသဘောဆောင်နေသော ဆိုခဲ့ပါစိတ်လှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖိအားများက၊ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးကို လုံးဝပြန်လည်ဖွဲ့စည်းစေမည့် အလားအလာတစ်ရပ်ဆီ သို့ တွန်းပို့လျက်ရှိနေတော့သည်။ ဤကိစ္စကို စဉ်းစားကြည့်ပါမည်။

ရီဘတ်ပလီကင်ပါတီ၏ လက်ယာဂိုဏ်း ဆိုရှယ်ကွန်ဆာဗေးတစ်များ အနေနှင့်၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို လိုလားကြသည်မဟုတ်ပါ။ ကမ္ဘာကြီးနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကိုလည်း သဘောတွေ့ကြသည် မဟုတ် ပါ။ အကြောင်းမူ ဤဖြစ်စဉ်များက အမေရိကသို့ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် နိုင်ငံ ခြားယဉ်ကျေးမှုများကို၊ သယ်ဆောင်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအစု သည် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီလက်ဝဲဂိုဏ်းမှ သမဂ္ဂများနှင့်၊ မဟာမိတ် ဖွဲ့လာနိုင် စရာရှိပါသည်။ အဆိုပါသမဂ္ဂများကလည်း ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို လိုလား ကြသည် မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းမူ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းက အပြင်ထွက် ရင်းမြစ်ရှာခြင်းနှင့်၊ ကမ်းလှန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းကို အဆင်ပြေလွယ်ကူစေသော ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုခဲ့ပါ ရီဘတ်ပလီကင် လက်ယာဂိုဏ်းနှင့် ဒီမိုကရက်တစ် လက်ဝဲဂိုဏ်း၏မဟာမိတ်အဖွဲ့ကို 'တံတိုင်းပါတီ' (Wall Party)ဟု ခေါ်ဆိုရပါ လိမ့်မည်။ ၎င်းတို့က ပွတ်တိုက်ခုခံမှုများနှင့် အဆီများကို ဆက်လက် ထားရှိစေ လိုသည့်သဘာဝ ရှိသည်။

ရီဘတ်ပလီကင်ပါတီမှ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကွန်ဆာဗေးတစ်များမှာ ဝေါစထရိမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သမားများ၊ ပါလိုအယ်(လ)တို့မှ ဂလိုဘယ်

စီးပွားရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသော ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်သမားများ၊ (ပြောရလျှင် အပြားကမ္ဘာကြောင့် ရတနာပုံဆိုင်ကုမ္ပဏီ)ထက်၊ ယန်းတောင်း နှင့် အိုဟီရိုမှ သံမဏိအလုပ်သမားများ၊ တရုတ်ပြည်မှ ကျေးလက်လယ်သမားများ၊ ဆော်ဒီ အာရေဗျအလယ်ပိုင်းမှ မူလာကြီးများ (ပြောရလျှင် တံတိုင်းကြိုက်သူများ)နှင့် သာ၊ ပို၍တစ်သားတည်းကျပါလိမ့်မည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ တံတိုင်းပါတီ၏ အမာခံများဖြစ်ဖို့ များပါသည်။

ဤအချိန်တွင် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး၊ ချုပ်ကိုင်မှုများလျှော့ချရေး၊ ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် အခွန်တော်ဖြတ်တောက်ရေး (ပြောရလျှင် ကမ္ဘာကို ပို၍ပြားစေသည့်အရာအားလုံး)တို့ကို ယုံကြည်လိုလားသော၊ ရိဘတ်ပလီကင် ပါတီ၏ဘီဇနက်ဂိုဏ်းကမူ၊ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၏ ဆိုရှယ်လစ်ဘရယ်များနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့လာနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ဆိုရှယ် လစ်ဘရယ်အများစုမှာ၊ အရှေ့(သို့မဟုတ်)အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမှ ဂလို ဘယ်ဝန်ဆောင်မှု အလုပ်သမားများ ဖြစ်ပါသည်။ ဟိုလီးဝု(ဒ်)နှင့်အခြားဖြေ ဖျော်ရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း၊ ဆိုခဲ့ပါမဟာမိတ်အဖွဲ့ထဲ ပါလာနိုင် စရာရှိပါသည်။ သူတို့အားလုံးမှာ အပြားကမ္ဘာကြောင့် အကျိုးရှိအမြတ်ထွက်လာ သူများဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့ကို 'ဝက်(ဘ)ပါတီ'(Web Party)ဟု ခေါ်သင့်ပါသည်။ သူတို့၏ အဓိကပလက်ဖောင်းမှာ ကမ္ဘာလုံးချီ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို၊ ပိုမို အရှိန်မြှင့်သွားဖို့ ဖြစ်သည်။

မက်ဟန်တန်နှင့် ပါလိုအယ်(လ)တို့မှ ဒေသခံအများစုသည်လည်း၊ ယန်းတောင်းနှင့် တိုပီကာမှဒေသခံများထက် ရှန်ဟိုင်းနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်များနှင့် ပို၍ အကျိုးစီးပွားချင်း နီးစပ်တူညီကြပါလိမ့်မည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ ဝက်(ဘ) ပါတီ၏အမာခံများ ဖြစ်ဖို့များပါသည်။

အနှစ်ချုပ်ဆိုရလျှင်၊ အပြားကမ္ဘာတွင် ဆိုရှယ်လစ်ဘရယ်များ၊ ကော် လာဖြူ၊ ဂလိုဘယ် ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်သမားများနှင့် ဝေါစထရီသမားများမှာ ဘက်တစ်ဖက်တွင်ရှိပြီး၊ ကျန်တစ်ဖက်တွင် ဆိုရှယ်ကွန်ဆာဗေးတစ်များ၊ ကော် လာဖြူ ဒေသခံဝန်ဆောင်မှုအလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ ရှိပါ လိမ့်မည်။ ယခင်ကလို လက်ဝဲ၊ လက်ယာ (သို့မဟုတ်) ဒီမိုကရက်တစ်၊ ရိဘတ် ပလီကင်စသော သမားရိုးကျခွဲခြားနည်းများဖြင့်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးကို ကြည့် မြင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

ခရစ်တော်၏ဝေဒနာ (The Passion of the Christ) ပရိသတ်များမှာ လော်ရီကားမောင်းသမားများ၊ AFL-CIO သမဂ္ဂဝင်များနှင့် ကတုတ်ကျင်းတစ်ခု တည်းတွင် ရှိပါလိမ့်မည်။ ဤအချိန်တွင် ဟိုလီးဝု(ဒ်)ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဝေါစထရီ လစ်ဘရယ်တို့မှာ ဆီလီကွန်ချိုင့်ဝှမ်းမှ ဟိုင်းတက်(ချ)အလုပ်သမားများ၊ မက်

ဟန်တန်နှင့် ဆဖရန်စစ္စကိုမှ ဂလိုဘယ်ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများနှင့်၊ အခြား ကတုတ်ကျင်းတစ်ခုတွင် အတူရှိနေကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြောရလျှင် မဲ(လ) ဂစ်(ဘ)ဆန်နှင့် ဂျင်မီဟော့ဖာ(ဂျူနီယာ) အပြိုင်၊ ဘီး(လ)ဂိတ်နှင့် မက်(ခ)ရန်းဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဤအချိန်တွင် ပို၍ပို၍ အမေးများလာသော မေးခွန်းများလည်း၊ အပြား ကမ္ဘာမှ ထွက်ပေါ်လာနိုင်စရာရှိပါသည်။ မည်သည့်တန်ဖိုး၊ မည်သည့် ပွတ် တိုက်ခုခံမှုနှင့် မည်သည့်အဆီအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းထားသင့်ပါသနည်း။ [ကား(လ)မာကျ(စ)၏ စကားနှင့်ဆိုရလျှင် အခိုင်အမာ ထိန်းသိမ်းထားသင့်ပါ သနည်း။] မည်သည့်အရာများကို၊ လေနှင့်အတူ အရည်ဖျော် မျှောပစ်သင့်မည် နည်း။ . . . ဆိုသော အမေးပုစ္ဆာများဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းပြည်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနှင့်၊ ဂလိုဘယ် ကစားကွင်းကြီး၏ မြေပြင်အနေအထားနှင့်သဘာဝကို၊ ကောင်းစွာနားလည်ထား ဖို့ လိုပါသည်။ ထို့ပြင်၊ စစ်အေးခေတ်နှင့် စစ်အေးမတိုင်မီက ရှိခဲ့သော ကစား ကွင်းဟောင်းနှင့်ကွင်းသစ်တို့၏ ခြားနားပုံကိုလည်း၊ သဘောပေါက်ဖို့ လိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင်၊ ဆိုခဲ့ပါမေးခွန်းများ၏အဖြေကို ပညာသားပါပေါ် ဖြေဆိုနိုင်စရာ ရှိပါလိမ့်မည်။ အလားတူပင် အပြားခတ်ပြီးဖြစ်သော ကစားကွင်းသစ်ကိုလည်း၊ အပြည့်အဝတန်ဖိုးဖြတ်နိုင်ဖို့ လိုပါသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ယှဉ်ပြိုင် နိုင်ရေးအတွက်၊ အသင့်အသုံးချနိုင်စွမ်း ရှိနေပြီဖြစ်သော ကိရိယာတန်ဆာပ လာသစ်များနှင့် နည်းနာသစ်များကိုလည်း၊ နားလည်သိမြင်ဖို့ လိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ခိုင်မာသောနိုင်ငံရေးရွေးချယ်မှုများကို ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိမည် ဖြစ် ပါသည်။ ယခုဖော်ပြခဲ့သော အလွန်အရေးကြီးလှသည့် နိုင်ငံရေးဒီဘိတ်ကြီး နှင့်၊ မကြာမတင်ရင်ဆိုင်ရတော့မည်ဖြစ်သော မဟာဖြေရှင်းမှုကြီးအတွက် ဤစာအုပ်က သိမ်မွေ့သောညွှန်းဘောင်တစ်ခု ပေးနိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရ ပါသည်။

ဤရည်မှန်းချက်ကို ဦးတည်ပြီး ရှေ့လာမည့်အခန်း သုံးခန်းတွင်၊ ကမ္ဘာ ပြားဖြစ်စဉ်နှင့် သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှုတို့၏ အမေရိက၊ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ နှင့် ကုမ္ပဏီများအပေါ် သက်ရောက်ပုံတို့ကို လေ့လာဆန်းစစ်သွားမည် ဖြစ်ပါ သည်။ စာဖတ်သူမိတ်ဆွေအပေါင်းသို့ ယခုလောလောဆယ် ပန်ကြားလိုသည် မှာ “တောင့်ထား၊ အခုပဲ၊ အပြားကမ္ဘာကြီးထဲကို ခင်ဗျားဝင်ရတော့မယ်” ဟူ၍သာ။

အပိုင်း (၂)

အမေရိကနှင့် အပြားကမ္ဘာ

America and the Flat World

အခန်း (၅)

အမေရိကနှင့် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေး

America and free Trade

ရီကာဒို မုန်သေးရဲလာ

ကျွန်တော် အိန္ဒိယမှပြန်ရောက်သည်နှင့် 'လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး'၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို အမြဲတစေ သက်ဝင်ယုံကြည်မြဲဖြစ်သော အမေရိကန် တစ်ယောက်အနေဖြင့်၊ မလွဲမသွေအဖြေပေးရတော့မည့် အရေးတကြီးမေးခွန်းတစ်ခု၊ ကျွန်တော်နှင့်အတူပါလာခဲ့ပါသည်။ 'အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး ဆိုသည်ကို၊ ကျွန်တော် ဆက်လက်ယုံကြည်ပါသေး၏လော။' ကျွန်တော့်အတွက် ဤမေးခွန်းကိုအမြန်ဆုံးအဖြေထုတ်ဖို့ လိုအပ်နေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ဆိုခဲ့ပါပြဿနာသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ၏ 'ဟော့(ထ)'အဖြစ်ဆုံးကိစ္စ ဖြစ်နေရုံမျှမက၊ ကျွန်တော်၏ အပြားကမ္ဘာနှင့်ပတ်သက်သော အယူအဆတစ်ခုလုံးမှာ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျွန်တော့်သဘောထားပေါ် မူတည်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးက၊ အမေရိကန်လူမျိုးတိုင်းကို အကျိုးပြုစရာ မလိုအပ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်သိပါသည်။ အကယ်၍၊ ၎င်းကြောင့်တစ်စုံတစ်ဦးကိုထိခိုက်စေမည်ဆိုလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနှင့် ထိုသူကို ကူညီဖို့လိုအပ်သည်ကိုလည်း၊ ကျွန်တော်သဘောပေါက်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော့်အတွက် သော့ချက်အကျဆုံးမေးခွန်းတစ်ခုကား အမှန်ပင်ရှိနေပါတော့သည်။ ယခုလို ကမ္ဘာကြီး ပြားလာပြီး၊ ယခုလောက် များပြားလှသော လူများအနေနှင့် ကျွန်တော်တို့သားသမီးများကိုယှဉ်ပြိုင်နိုင်၊ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်သော အခြေအနေမျိုးတွင်၊ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးက အမေရိကကို တစ်ခုလုံးအတိုင်းအတာ အကျိုးပြုနိုင်ပါဦးမည်လော...။ အခြေအနေမှာ၊ ကျွန်တော်တို့ဆီမှ အလုပ်အများစုကို မည်သူမဆို လုယူနိုင်သောအနေအထားမျိုး ဖြစ်နေသည်။ ဤအခင်းအကျင်းတွင် ကျွန်တော်တို့အစိုးရအနေနှင့် တံတိုင်းကာပြီးသကာလ၊ 'အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း'(out-sourcing)နှင့်

'ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း'(offshoring) တို့ကို တားဆီးပိတ်ပင်လိုက်လျှင်၊ အမေရိကန်လူမျိုး တစ်ဦးချင်းစီအတွက် ပိုမကောင်းနိုင်ပါသလော။

ဆိုခဲ့ပါအမေးပုစ္ဆာနှင့်၊ ပထမဆုံးအကြိမ် နပန်းလုံးခဲ့ရသည်မှာ ဘင်္ဂလား တွင်၊ ဒစ်စကာဗာရီတိုင်း(မ) မှတ်တမ်းရှုပ်ရှင်ရိုက်ကူးစဉ်က ဖြစ်ပါသည်။တစ်နေ့ . . . အင်ဖိုဆစ်ကုမ္ပဏီရင်ပြင်ရှိရာသို့၊ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားကြသည်။ အချိန်မှာ ညနေငါးနာရီလောက်ရှိပါလိမ့်မည်။ ညဆိုင်း အလုပ်ဝင်ကြမည့် ခေါ(လ)စင်တာဝန်ထမ်းများ ခြေလျှင်တစ်နည်း၊ မီနီဘတ်(စ)နှင့်တစ်သွယ်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်နှင့်တစ်ဖုံ အလျှိုလျှိုရောက်လာကြသည်။ ဤအချိန်မှာပင် ပိုအဆင့်မြင့်သော အင်ဂျင်နီယာများသည်လည်း၊ နေ့ဆိုင်းတာဝန် ပြီးချိန်ရောက် ပြီဖြစ်၍ အလျှိုလျှိုပြန်ထွက်သွားနေကြသည်။ ဤသို့၊ ဝင်သူဝင် ထွက်သူထွက် ပျားပန်းခတ်မျှ လှုပ်ရှားနေကြသော ပညာတတ်လူငယ် ရေစီးကြောင်းကြီးကို၊ ကျွန်တော်တို့တစ်ဖွဲ့လုံး ဂိတ်ဝမှစောင့်ကြည့် အကဲခတ်နေမိသည်။ သူတို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ဂရုမစိုက်။ သူတို့အချင်းချင်းသာ အားတက်သရောပြောဆို ဆွေးနွေးလျက်ရှိကြသည်။ သူတို့ကို ကြည့်ရသည်မှာ SAT စာမေးပွဲကို အမှတ် ၁,၆၀၀ အပြည့်နှင့်ရသလိုမျိုး။ ကျွန်တော့်မှာ စိတ်အသိနှင့် မျက်စိအသိတို့ တခြားစီကွဲသွားသလို ခံစားလိုက်ရပါတော့သည်။

ကျွန်တော့်စိတ်အသိက၊ ကျွန်တော့်ကို ယခုလိုတဖွဖွပြောနေသည်။ 'ရိကာဒိုမှန်တယ်'။ 'ရိကာဒိုမှန်တယ်'။ 'ရိကာဒိုမှန်တယ်' . . .

ဒေးဗစ်ရိကာဒို(၁၇၇၂-၁၈၂၃)မှာ၊ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး သီ အိုရီကိုဖော်ထုတ်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်ဘောဂဗေဒပညာရှင် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတိုင်း အနေနှင့် မိမိတို့အတွက် 'နှိုင်းရအကျိုး'(comparative advantage)များရာ ကုန်စည်ကို အထူးပြုထုတ်လုပ်ပြီး၊ အခြားနိုင်ငံတစ်ခုနှင့် ဖလှယ်ကုန်သွယ်ကြ လျှင်၊ ကုန်သွယ်ဘက်နှစ်နိုင်ငံလုံး ဝင်ငွေတိုးပြီး အကျိုးများလိမ့်မည်ဟု၊ ဤ သီအိုရီကဟောသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင်၊ အိန္ဒိယပညာရှင်များဘက်မှ သူတို့အတွက် နှိုင်းရအကျိုးများရာပစ္စည်းများကို အထူးပြုထုတ်လုပ်ပြီး၊ ကျွန်တော်တို့ အထူးပြု ထုတ်လုပ်ရာပစ္စည်းများနှင့် အတုံ့အပြန် ဖလှယ်ရောင်းဝယ်ကြလျှင်၊ ကျွန်တော် တို့နှစ်နိုင်ငံလုံး အကျိုးများစရာရှိပါလိမ့်မည်။ ပြီးခဲ့သောနှစ်များအတွင်း အမေရိကနှင့်အိန္ဒိယကြား၊ ပို့ကုန်ရော သွင်းကုန်ပါ သိသိသာသာတက်လာသည် က၊ ဆိုခဲ့ပါ အပြန်အလှန်အကျိုးများမှု၏သာကေ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ ဆိုခဲ့ပါ အိန္ဒိယ'ဇစ်ပီ'များကို ငေးကြည့်နေမိသော ကျွန်တော့် မျက်လုံးတွေကမူ၊ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောလျက်ရှိနေသည်။ 'ဘုရားရေ နည်းတဲ့ လူအုပ်ကြီးမဟုတ်ပါလား။ ကြည့်စမ်းပါဦး၊ လှိုင်းလုံးကြီးတွေလို တစ်သုတ်ပြီး

တစ်သုတ်. . .။ သူတို့အားလုံး မြူးလို့ရွှင်လို့ တက်ကြွလို့. . .။ အင်း၊ အမေရိကန်
ကလေးတွေလုပ်တဲ့အလုပ်မျိုးကို၊ သူတို့က မဖြစ်စေလောက်ဝင်ငွေလေးနဲ့ အား
တက်သရောလုပ်နေကြတာ. . .။ ငါ့သမီးတွေ ငါတို့အမေရိကန်လူငယ်တွေ
အတွက် ကြာရင်မခက်ပေဘူးလား. . .။ မစ္စတာရီကာဒိုရေ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်
အကျိုးများမယ်ဆိုတဲ့ ခင်ဗျားဟောကိန်း ဟုတ်မှဟုတ်သေးရဲ့လားဗျာ. . .။

စင်စစ်၊ ရီကာဒိုသည် သူ၏သီအိုရီကိုဖော်ထုတ်ခဲ့စဉ်က၊ ကုန်စည်များ
သည်သာ ကုန်သွယ်စရာ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုကို ကုန်သွယ်
ကြသည်မျိုး ဟုတ်ဟုတ်ညားညားမရှိခဲ့သေး။ အမေရိကနှင့်အိန္ဒိယကြား ပညာ
အလုပ်ကိုဖလှယ်နိုင်ရန်၊ ပင်လယ်ရေအောက် ဖိုက်ဘာအော့ပတစ်ကေဘယ်
လှိုင်းများလည်း မရှိခဲ့သေးပါ။ ကျွန်တော့်မှာ ကိုယ့်သောကနှင့်ကိုယ် 'ငေါင်'နေ
မိဆဲ၊ အတူပါလာသူ အင်ဖိုဆစ်ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ၏ အမှတ်မထင်စကား
ကြောင့်၊ ပို၍ရင်မောသွားရတော့သည်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီအလုပ် ၉,၀၀၀ အတွက်၊ လျှောက်လွှာ
တင်ကြတဲ့ အိန္ဒိယလူငယ်ပေါင်း တစ်သန်းရှိတယ်ဗျ. . .။”

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ထိုနေ့မှာ သာယာသောနေ့တစ်နေ့ကား အမှန်ပင်
ဖြစ်ပါ၏။

ကျွန်တော့်ဆန္ဒအမှန်ကိုဆိုရလျှင်၊ နိုင်ငံခြားယှဉ်ပြိုင်မှုကြောင့် (သို့မဟုတ်)
တက္ကနိုလိုဂျီယှဉ်ပြိုင်မှုများကြောင့် မည်သည့်အမေရိကန်လူမျိုးကိုမျှ၊ သူတို့
တစ်တွေ၏အလုပ်အကိုင်တွေ ဆုံးရှုံးရသည်မျိုး မဖြစ်စေချင်ပါ။ ကျွန်တော့်
အလုပ်ကို ကျွန်တော်လက်မလွှတ်ချင်သလို၊ အားလုံးလည်း ကျွန်တော့်လိုပင်
ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ယနေ့အမေရိက၏ ပျမ်းမျှအလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ ၅.၂ ရာခိုင်
နှုန်း ရှိသည်ဆိုသော်လည်း၊ လူတစ်ယောက် အလုပ်ပြုတ်သွားလျှင် သူ့အတွက်
အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း အပြည့်သာဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သော
စိုးရိမ်သောကကို အသိအမှတ်မပြုလျှင်၊ ကျွန်တော်၏ ကမ္ဘာပြားဋီကာမှာ
နိုးသားရာရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ 'ရီကာဒို မှန်,မမှန်' ဆိုသော ဘောဂ
ဗေဒပညာရှင်များကြား အငြင်းပွားမှုကို တစ်စုံတစ်ရာဖော်ပြဖို့ လိုလိမ့်မည်ဟု
သဘောရပါသည်။

ဆိုခဲ့ပါအငြင်းပွားမှု၏ ဘက်နှစ်ဖက်လုံးမှအသံကို နားထောင်ပြီးသော
အခါ၊ ပညာရှင်အများစု သဘောတူညီခဲ့ကြသော 'ရီကာဒိုမှန်တယ်' ဆိုသည့်
နိဂုံးကောက်ချက်ကို၊ ကျွန်တော်ဘဝင်ကျနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့်

အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း ဆပွလှိုင်းချိန်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ် ရှာခြင်း... စသည်တို့ကို တံတိုင်းမကာဘဲ၊ ဒီအတိုင်း လွတ်ထားလိုက်သည်က၊ အမေရိကန်လူမျိုးများအတွက် ပိုအကျိုးများစရာရှိပါလိမ့်မည်။ သို့အတွက်၊ ကမ္ဘာ့ပြားခေတ်ကြီးမှာပင် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး အခြေခံမူများကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆက်လက်ကိုင်စွဲကြရပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင်၊ ယခုအခန်းက အဓိက ပေးလိုသောအမှာစကား ဖြစ်ပါ၏။ သို့နှင့်တိုင်၊ စာဖတ်သူကိုယ်တိုင် ချင့်ချိန် စဉ်းစားနိုင်စေရန် နှစ်ဖက်တင်ပြချက်များကိုမူ၊ ဆက်လက်ဖော်ပြသွားပါမည်။

အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းကို ခံတွင်းမတွေ့နိုင်သောအုပ်စု၏ အဓိက ထောက်ကွက်မှာ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

‘အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် ကုန်စည်သက်သက်ကိုသာ ကုန်သွယ်ကြသည် မဟုတ်တော့ပါ။ ဝန်ဆောင်မှုအများစုကိုပါ ကုန်သွယ်နေကြပြီ ဖြစ်ပါ သည်။ ဤအပြောင်းအလဲ၏အောက်တွင် အမေရိက အပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုး ပြီးနိုင်ငံများအနေနှင့်၊ မိမိတို့၏ ပြည်တွင်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တရားဝင် အကာအကွယ်မပေးနိုင်လျှင်၊ ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးပါဝါများ အကျဘက်သို့ ဦးတည်သွားလိမ့်မည်။ ဤအကျမှာ သာမန်မဟုတ်၊ နှိုင်းရသဘောမျှ မဟုတ်။ လုံးဝနှင့်အကြွင်းမဲ့ကျဆင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့အတွက်၊ လက်ရှိဝန်ဆောင်မှုနှင့် ပညာနယ်ပယ်ကို လွှမ်းမိုးထားနိုင် သော အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် ဂျပန်တို့အနေနှင့်၊ မိမိတို့ပိုင်စားနယ်မြေ ထဲသို့ ‘ပလေယာ’သစ်များ ဝင်မလာနိုင်အောင်၊ ကာကွယ်ကြရမည်၊ ဟု ဆိုပါသည်။’

လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးနှင့် အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းကို၊ ရှေ့ ဆောင်တင်ပြကြသောအုပ်စုဘက်မှ တုံ့ပြန်ချက်မှာ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

‘မည်သည့်အပြောင်းအလဲတွင်မဆို ကူးပြောင်းရေးကာလတစ်ခု အမှန် ပင်လိုပါသည်။ ယခုလောလောဆယ်အချိန်တွင် လုပ်ခကျဆင်းမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နိုင်စရာရှိသော်လည်း၊ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖွံ့ဖြိုးမှု ကိုသာ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်လျှင်၊ ဆိုခဲ့ပါအကျမှာ တစ်ခွင်တစ်ပြင် လုံးနှင့် ထာဝရသဘောမဖြစ်နိုင်ပါ။ ယာယီအရေးနှင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ကိစ္စသာ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဟုဆိုပါသည်။’

ဤနေရာတွင်၊ တစ်ဖက်အုပ်စုမှ ကိုးကားတင်ပြကြသော ‘လုပ်အား အစုအဝေး သီအိုရီ’ (Lump of Labor Theory) ဆိုသည်ကိုလည်း၊ သူတို့က စိစစ်ဝေဖန်ပြသည်။

အဆိုပါသီအိုရီက၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပြီးသား လုပ်အား

အစုအဝေး တစ်ခုရှိသည်ဟု ဟောသည်။ အဆိုပါသတ်မှတ်ပြီးသား လုပ်အား အစုအဝေး၏ ဝေစုတော်တော်များများကို အမေရိက(သို့မဟုတ်) အိန္ဒိယ (သို့မဟုတ်) ဂျပန်နိုင်ငံတစ်ခုခုက ဝါးမျှထားလျှင်လည်း လုပ်အားမှာ အသစ်တိုးလာ၊ လျော့လာလိမ့်မည် မဟုတ်။ သို့အတွက် နိုင်ငံတစ်ခုက ဝေစုပိုရလျှင် ၎င်း၏ပြိုင်ဘက်နိုင်ငံက ဝေစုလျော့ရမည်သာဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ တစ်ဖက်အုပ်စုက ဤအယူအဆကိုကိုင်ပြီး၊ 'အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း'ကို ဆန့်ကျင်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

စင်စစ်၊ 'လုပ်အားအစုအဝေးသိအိုရီ'၏ အဓိကအားနည်းချက်မှာ၊ 'စီးပွားရေးပြိုင်ဆိုင်မှု'ကို 'အကြွင်းသုည ဂိမ်း'(Zero-sum game)အဖြစ် သဘောယူလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းက၊ နောင်လာမည့် တီထွင်မှုအားလုံးမှာ ရှိပြီးသား တီထွင်မှုများ၊ တစ်ကျော့ပြန်လည်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟုလည်း ယူဆသည်ဖြစ်ရာ၊ လုပ်အားနှင့်အလုပ်အကိုင်ကို တိုးတက်မှုမရှိသော 'ကိန်းသေ'ဟု ယူဆထားသည်။ စီးပွားရေးပြိုင်ဆိုင်မှုဆိုသည်မှာ၊ အဆိုပါကိန်းသေကို ဝေစုခွဲရသည်ဖြစ်၍၊ အနိုင်အရှုံးသဘောဆောင်သည်။ သူများပိုရလေ ကိုယ်နည်းလေသဘော ဖြစ်သည်။

တကယ့်လက်တွေ့တွင် ဤအတိုင်းမဟုတ်။ ကုမ္ပဏီကြီးအချို့၏ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း၊ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းစသော ပေါ်လစီများကြောင့် အလုပ်အကိုင်အချို့ ဆုံးရှုံးသွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ မမြင်ရသော (သို့မဟုတ်) သတိမပြုမိသော ကုမ္ပဏီလေးပေါင်း မြောက်မြားစွာက၊ နောက်ထပ်အလုပ်အကိုင်သစ်များ ၅ ဆ၊ ၁၀ ဆ၊ အဆ ၂၀ အထိ ဖန်တီးလာကြသည်။ ဤအချက်ကြောင့်ပင်၊ အမေရိက၏အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာ သိသိသာသာတက်မလာဘဲ ၅ ရာခိုင်နှုန်း တစ်ဝိုက်တွင် တန့်နေနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် ဂျပန်တို့မှ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းအချို့၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်၊ ရုရှား တို့သို့ ရွှေ့သွားသည့်တိုင်၊ အဆိုပါနိုင်ငံများတွင် နောက်ထပ်အလုပ်အကိုင်သစ်များ တီထွင်မှုသစ်များ၊ ပေါ်ထွက်လာနိုင်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်မှ ဝင်ငွေကောင်းလာသော အိန္ဒိယ၊ တရုတ်စသည်တို့မှာ အဆိုပါလုပ်ငန်းသစ်များအတွက်၊ ပိုမိုအပြန်ကျယ်သော ဖောက်သည်တွေပင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ သို့အတွက်၊ စီးပွားရေးပြိုင်ဆိုင်မှု(တစ်နည်း) အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း၊ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း စသည်တို့မှာ၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကျိုးများစေသော 'အကြွင်းသုညမဟုတ် ဂိမ်း'(Non-Zero-sum game)ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဤအချက်ကို အလွန်ရိုးရှင်းသော ဥပမာလေးတစ်ခုဖြင့်၊ ကျွန်တော် သရုပ်ဖော်ကြည့်လိုပါသေးသည်။ အကယ်၍ ကမ္ဘာကြီးတွင် အမေရိကနှင့်တရုတ်

ဆိုသော နိုင်ငံနှစ်ခုသာရှိသည်ဆိုပါစို့။ အမေရိကတွင် လူ ၁၀၀ ရှိပြီး၊ ထိုအထဲမှ ၈၀ မှာ ပညာအလုပ်သမားများဖြစ်ကာ၊ ၂၀ မှာ ရိုးရိုးအလုပ်သမားဖြစ်သည်ဟု သဘောယူကြည့်ပါမည်။ ထိုအချိန်တွင် ကမ္ဘာကြီးနှင့်သီးခြားလွတ်နေသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်ခုမျှသာဖြစ်သည့် တရုတ်ပြည်မှာ လူ ၁၀၀၀ ရှိနေသည်။ ထိုအထဲမှ ၈၀ မှာ ပညာအလုပ်သမားဖြစ်ပြီး၊ ကျန် ၂၀ မှာ ရိုးရိုးအလုပ်သမားဟု သဘောယူကြည့်ပါမည်။ ဤအခြေအနေတွင် အမေရိကက တရုတ်ပြည်နှင့် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေးသဘောတူညီမှု ယူကာ၊ ကမ္ဘာလုံးစီးပွားရေး အကောင်အထည်ဖော်လိုက်မည်ဆိုပါစို့။ ဘယ်လို ထူးခြားလာမည်နည်း။ (ကမ္ဘာကြီးမှာ အပြားခတ်ပြီးပြီ ဆိုသည်ကိုတော့ သတိပြုပါရန်။)

ယခင်က ကမ္ဘာကြီးတွင် ပညာအလုပ်သမား ၈၀ သာရှိသည်။ (အမေရိက တစ်ခုတည်း) ယခုအလုပ်သမား ၁၆၀ ရှိလာပြီ။ (နှစ်နိုင်ငံပေါင်း) ယခင်က လူတစ်ရာသာရှိသောဈေးကွက် (အမေရိကတစ်ခုတည်း)မှာ ယခု စားသုံးသူပေါင်း ၁,၃၀၀ ရှိသောဈေးကွက်ကြီး(နှစ်နိုင်ငံပေါင်း) ဖြစ်လာသည်။ ပညာအလုပ်သမား ပိုများလာသလို၊ ဈေးကွက်ပိုကျယ်လာသော ကမ္ဘာကြီးမှာ 'မူလအခြေအနေထက် ပိုကောင်းလာမည်'(better off)မှာ သေချာပါသည်။

တရုတ်ပညာအလုပ်သမားများ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်လာရသော အမေရိကန် ပညာအလုပ်သမားများမှာ နောက်ထပ်လုပ်ငန်းသစ်များ ရှာဖွေကြရပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ဈေးကွက်က ပိုကျယ်ပြီး၊ ပိုကြီးလာပြီဖြစ်ရာ သူတို့အနာဂတ်မှာ ရွှေရောင်လွမ်းဖို့များပါသည်။ လုပ်ငန်းသစ်များက တကွန်လီဂျီ ပိုမြင့်သလို ဝင်ငွေလည်းပိုကောင်းသည်။ တရုတ် ပညာအလုပ်သမားများဘက်မှ ကြည့်လျှင်လည်း၊ ပြိုင်ဘက် အမေရိကားကို မြေညီကွင်းတွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ယှဉ်ပြိုင်လာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ သို့အတွက်၊ အမေရိက အတွက်ဖြစ်စေ၊ တရုတ်ပြည်အတွက်ဖြစ်စေ၊ အပြန်အလှန်အကျိုးများစေမည့် အခင်းအကျင်း သစ်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ဤကား အပြားကမ္ဘာ၏ကျေးဇူး၊ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်ရေး၏ကျေးဇူး၊ ရီကာဒို၏ကျေးဇူးပင် ဖြစ်ပါသတည်း...။

ကျွန်တော့်ဥပမာမှာပင် ပြဿနာအချို့ကား၊ ရှိသလောက် ရှိနေပါသေး သည်။ တရုတ်ပြည်မှ ပညာအလုပ်သမား ၈၀ အနေနှင့် အမေရိကမှ ပညာအလုပ်သမား ၈၀ ထက်၊ ပိုနည်းသောလုပ်ခဖြင့် အလားတူအလုပ်မျိုးကို စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်လာကြမည်ဆိုလျှင်၊ ဘာဖြစ်မည်နည်း။ ဤခြားနားချက်ကို မည်သို့ဖြေရှင်းကြမည်နည်း။

နေ့ချင်းညချင်းဆိုသလို၊ အစစအရာရာ အိုကေသွားလိမ့်မည်ဟူ၍ မမျှော်မှန်းအပ်ပါ။ ကူးပြောင်းရေးကာလတစ်ခုအတွင်း အမေရိကန် ပညာ

အလုပ်သမားများအတွက်၊ ထိခိုက်နစ်နာစရာများ အမှန်ပင်ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အဆိုပါထိခိုက်နစ်နာမှုများမှာ ထာဝရတော့မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤနေရာတွင်၊ စတန်းဖို့တက္ကသိုလ်မှ စီးပွားရေးသစ်ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူ ပေါ(လ)ရိုမာ၏ သဘောထားအမြင်များကို၊ သိထားဖို့လိုမည် ထင်ပါသည်။ သူ့အမြင်က ဤသို့...။

‘တရုတ်ပညာအလုပ်သမားများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုမှာ အမေရိကန် ပညာအလုပ်သမားများလိုပင်၊ ကမ္ဘာလုံးချီ ဈေးကွက်တင်နိုင်သည့်အဆင့် ရှိသော်လည်း၊ ၎င်းတို့၏လုပ်ခမှာ သိသိသာသာနည်းနိုင်ပါသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ၊ ယခုထက်တိုင် အပြည့်အဝတံခါးမဖွင့်နိုင်သေးသော စီးပွားရေးဘဝထဲတွင်၊ ပိတ်မိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြောက်ကိုရီးယားမှ ကွန်ပျူတာကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) ဦးနှောက်ခွဲစိတ်ဆရာဝန်တစ်ဦး၏လခ မည်မျှနည်းသည်ကို၊ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ တရုတ်စီးပွားရေး ပို၍တံခါးကျယ်ကျယ် ဖွင့်လာပြီး၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပိုအရှိန်ရလာသည်နှင့်အမျှ၊ တရုတ်ပညာအလုပ်သမားများ၏လုပ်ခမှာ ကမ္ဘာ့အဆင့်သို့ မြင့်တက်လာပါလိမ့်မည်။ ဤအလားအလာမျိုးကို၊ ဘင်္ဂလားတွင် ယခုပင် တွေ့မြင်နေရပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဆယ်စုအချို့ကြာမျှ တံခါးပိတ်စီးပွားရေးတွင် တန့်နေ အိနေခဲ့သည့်တိုင်၊ ယခုအခါ အိန္ဒိယဆော့ဝဲ(လ)ရေးသူများ၏ လုပ်ခမှာ၊ အမေရိကနှင့် ဥရောပအဆင့်သို့ ဦးတည်မြင့်မားလာနေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့အတွက်၊ အမေရိကန်တို့အတွက် အမှန်ပင်လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်မှာ၊ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်တို့၏ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအရှိန်အဟုန်ကို မြန်သထက်မြန်လာစေရန်၊ တတ်စွမ်းသမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ကြရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။’

အမေရိကမှ ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်နိမ့်သော ရိုးရိုးအလုပ်သမား ၂၀ အတွက်လည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြရပါလိမ့်မည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ တရုတ်ပြည်မှဘဝတူ အဆင့်နိမ့်အလုပ်သမား ၉၂၀ နှင့်၊ တိုက်ရိုက်ယှဉ်ပြိုင်ရတော့မည်ဖြစ်သည်။ သူတို့၏လုပ်ခမှာ၊ ပညာအလုပ်သမား ၈၀ ၏လုပ်ခနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ နည်းသည်ဟုဆိုရသော်လည်း၊ တရုတ်တို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်လိုက်လျှင်မူ နည်းလှသည်မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ တရုတ်နှင့် အမေရိကန်တို့ လွတ်လပ်စွာ ကုန်သွယ်ရေးသဘောတူစာချုပ် ချုပ်လိုက်သည်နှင့်၊ ကမ္ဘာကြီးတွင် ကျွမ်းကျင်မှုနိမ့်သော ရိုးရိုးအလုပ်သမား ၉၄၀ နှင့် ပညာအလုပ်သမား ၁၆၀ ရှိလာတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပါ အမေရိကန်ရိုးရိုးအလုပ်သမား ၂၀ ၏အလုပ်မှာ၊

အလွယ်တကူ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည်လည်းဖြစ်ရာ၊ ၎င်းတို့၏အလုပ် တော်တော် များများမှာ လုပ်ခနည်းရာ တရုတ်ပြည်သို့၊ ရွှေ့သွားနိုင်စရာရှိပါသည်။

သို့နှင့်အမျှ၊ သူတို့၏လုပ်ခမှာလည်း အကျဘက်သို့ရောက်သွားနိုင် သည်ကို အသိအမှတ်ပြုရပါလိမ့်မည်။ ဤတွင် ဆိုခဲ့ပါ ရိုးရိုးအလုပ်သမားများ၏ လူနေမှုအဆင့်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ ၎င်းတို့အနေနှင့် အလျားလိုက်မဟုတ် ဘဲ ဒေါင်လိုက်ရွှေ့ဖို့လိုပါလိမ့်မည်။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ သူတို့၏ပညာရေးနှင့် ပညာ ရည်ကိုမြှင့်ကြံဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သာမြှင့်နိုင်မည်ဆိုလျှင်၊ နှစ်နိုင်ငံ ပူးပေါင်း လာနိုင်ပြီဖြစ်၍ ပို၍အပြန့်ကျယ်လာနေပြီဖြစ်သော ကမ္ဘာလုံးဈေးကွက်ကြီး တွင်၊ သူတို့အတွက် အလုပ်အကိုင်သစ်များ ပွင့်လန်းလာနိုင်စရာ အမှန်ပင် ရှိပါသည်။

ပေါ(လ)ရိုမာထောက်ပြသလို၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ၏သမိုင်းကို ပြန်ကြည့် လိုက်သောအခါ၊ ပညာအလုပ်သမားအရေအတွက် များလာသော်လည်း၊ ၎င်းတို့၏လုပ်ခ ကျမသွားသည်ကိုတွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ၁၉၆၀ အလွန်နှစ်များမှ ၁၉၈၀ အသွန်နှစ်များအတွင်း၊ အမေရိကန်အလုပ်အင်အားစုတွင် တက္ကသိုလ် ဘွဲ့ရများ အကြီးအကျယ်တိုးပွားလာသော်လည်း၊ သူတို့၏လုပ်ခမှာ သိသိသာ သာတိုးလာခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ဈေးကွက်၏ကျယ်ပြန့်ထွေပြားမှု တိုးလာ သလို၊ လူတို့၏လိုအင်ဆန္ဒလည်း ပိုလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်ပြီး ပိုမိုထွေပြားသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို စွမ်းဆောင်နိုင်မည့် ပညာအလုပ်သမားအရေအတွက်လည်း၊ ပို၍လိုအပ်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။

ဤသဘောကို ပေါ(လ)ရိုမာ က ယခုလိုဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ 'အိုင်ဒီယာအခြေခံသော ကုန်စည်နှင့် ရိုးရိုးရှုပ်ပိုင်းကုန်စည်ကြားတွင် ထင်သာမြင်သာသောခြားနားမှုတစ်ခု ရှိသည်။ အကယ်၍ သင်သည် (အတိုင်ပင်ခံအလုပ်၊ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ ဂီတ၊ ဆော့ ဝဲ(လ)၊ ဆေးဝါးအသစ်ဒီဇိုင်း စသော) အိုင်ဒီယာအခြေခံကုန်စည်များ ရောင်းချထုတ်လုပ်သော ပညာအလုပ်သမားဖြစ်လျှင်၊ ဈေးကွက်ကျယ် လာလေ၊ သင့်ပစ္စည်းကို ဝယ်ယူမည့်ဖောက်သည် ပိုများလာလေဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။ ဈေးကွက်ပိုကြီးလာလေ အခွင့်အလမ်းများပိုဖန်တီးနိုင်လေ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့အတွက်၊ အိုင်ဒီယာအခြေခံအလုပ်များမှာ ဂလိုဘယ် လိုက်ဇေးရှင်းတွင်၊ ကောင်းကောင်းတွင်ကျယ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အမေရိကအနေနှင့်နှင့် အိုင်ဒီယာအခြေခံအလုပ်အင်အား စု အများဆုံးရှိနေသည်မှာ၊ အလွန်ကံကောင်းသောအချက်ဟု ဆိုရပါ

လိမ့်မည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ သင့်အနေနှင့် ပရိဘောဂအဟောင်းအမြင်၊ သံမဏိ
ပြား စသော၊ ရုပ်ပိုင်းကုန်စည်များသာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ကာယ
အလုပ်သမားဖြစ်လျှင်မူ၊ ဈေးကွက်ကျယ်လာသည့်တိုင် သင်ထုတ်လုပ်
သောပစ္စည်း တန်ဖိုးတက်လာလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ တန်ဖိုးကျဖို့ပင်ရှိနိုင်
ပါသည်။ သင့်လုပ်အားကို ဝယ်လိုသည့်စက်ရုံတွေ တိုးပွားလာသလို၊
သင်ကဲ့သို့ပင် လုပ်အားကိုရောင်းချလိုသောသူတွေလည်း၊ များနေပါ
လိမ့်မည်။ ထို့ထက် ကာယလုပ်အား၏သဘာဝမှာ တစ်ကြိမ်တွင်
စက်ရုံတစ်ရုံ (သို့မဟုတ်) စားသုံးသူတစ်ယောက်ကသာ၊ အသုံးပြုနိုင်ပါ
သည်။ ဆော့ဝဲ(လ)ရေးသူ(သို့မဟုတ်) ဆေးဝါးဒီဇိုင်းအသစ် တီထွင်သူ
တို့၏ အိုင်ဒီယာအခြေခံအလုပ်များလို၊ ဈေးကွက်ကျယ်လေ မောက်
သည်များလေဆိုသလိုမျိုး၊ မျှော်လင့်၍မရနိုင်ပါ။ သို့အတွက်၊ ကာယ
လုပ်အားသက်သက်မှာ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနှင့် အဟပ်မညီတော့
ခြင်းဖြစ်ပါသည်။'

ပေါ(လ)ရိုမာ ရှင်းလင်းဖော်ပြခဲ့သော အဆိုပါအချက်ကြောင့်ပင်၊
အမေရိက အနေနှင့် အပြားကမ္ဘာခေတ်မှာပင်၊ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးကို
ဆက်လက်ကျင့်သုံးအပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာလုံးဈေးကွက်တွင်၊ ဝယ်အား
ကောင်းသော အိုင်ဒီယာအခြေခံကုန်စည်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်သည့်၊ ပညာ
အလုပ်သမားများကိုသာ စဉ်ဆက်မပြတ်မွေးထုတ်နိုင်လျှင်၊ ရေရှည်တွင် ဆက်
လက် အခြေအနေကောင်းနေပါလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာလုံးဈေးကွက်ကြီးတွင် စဉ်ဆက်
မပြတ်လိုအပ်နေမည်ဖြစ်သော ပညာအလုပ်များကို၊ မပြတ်ဖြည့်ဆည်းပေး
နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အပြားကမ္ဘာတွင်၊ ကုန်စည်သက်သက်၊ စက်ရုံအလုပ်များ
အတွက်သာ အကန့်အသတ်ရှိနိုင်သော်လည်း၊ အိုင်ဒီယာ အလုပ်များအတွက်မူ
အကန့်အသတ်မရှိ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးနေမည်သာ၊ ဖြစ်ပါသည်။

အမေရိကနှင့် တရုတ်ပြည် နှစ်နိုင်ငံတည်းသာရှိသော ကမ္ဘာကြီးအ
ကြောင်းကို ချဲ့စဉ်းစားကြည့်ပါဦးမည်။ ကမ္ဘာတစ်ခုရှိ အမေရိကတွင် ဆေးဝါး
ကုမ္ပဏီ ၁၅ ခုနှင့် ဆော့ဝဲ(လ)ကုမ္ပဏီ ၁၅ ခုရှိပြီး၊ ၎င်းကမ္ဘာရှိ တရုတ်ပြည်
တွင်မူ ဆေးဝါးကုမ္ပဏီ ၂ ခုနှင့် ဆော့ဝဲ(လ)ကုမ္ပဏီ ၂ ခုသာရှိသည်ဆိုပါစို့။
နောက်ကမ္ဘာတစ်ခုတွင်မူ၊ အမေရိကန် ဆေးဝါးနှင့်ဆော့ဝဲ(လ)ကုမ္ပဏီ ၃၀ရှိပြီး၊
တရုတ် ဆေးဝါးနှင့်ဆော့ဝဲ(လ)ကုမ္ပဏီမှာလည်း ၃၀ ပင်ရှိသည်ဟု မှန်းဆ
ထားပါမည်။ ပထမစိတ်ကူးကမ္ဘာမှ ဒုတိယစိတ်ကူးကမ္ဘာသို့ ရွှေ့သွားသည်
ဆိုသည်မှာ၊ ပို၍များပြားသော တီထွင်မှုများ၊ ကုသမှုများ၊ ကုန်စည်သစ်များ၊

အခွင့်အလမ်းသစ်များ တိုးပွားလာသည့်သဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့တိုးပွားလာသောပစ္စည်းများကို ဝယ်နိုင်ရန်၊ ပို၍များပြားသောလူများအနေနှင့် ပို၍များပြားသောဝင်ငွေများ တိုးပွားလာသည့်သဘောလည်း ဖြစ်ပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီနေ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေဟာ၊ နက်ဖြန်ခါ လိုအပ်ချက်တွေ ဖြစ်လာမှာမို့၊ တစ်ခုလုံးအခြေအနေဟာ ဆက်တိုးတက်နေမှာပေါ့ဗျာ။”

နက်စကိပ်(ပ)ကို ပူးတွဲတည်ထောင်ခဲ့သူ၊ မာက် အန်ဒါဆင်၏ ကောက်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ အန်ဒါဆင်မှာ ‘အီးကောမာ့(စ)’ဆိုသော လုံးဝအသစ်ဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ကူညီမီးညှိပေးခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အဆိုပါ အီးကောမာ့(စ)လုပ်ငန်းက၊ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ သန်းနှင့်ချီရှိနေသော ကျွမ်းကျင်သူများကို ကောင်းကောင်းအလုပ်ပေးထားနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော လုပ်ငန်းသစ်များမှာ ဘီး(လ)ကလင်တန် သမ္မတဖြစ်စဉ်ကာလ လောက်ကဆိုလျှင်၊ စိတ်ကူးထဲမှာပင် ရှိနိုင်သေးသည်မဟုတ်ပါ။ နောင်လာမည့် တီထွင်မှုများမှာ၊ ရှိပြီးသားတီထွင်မှုများ တစ်ကျော့ပြန်လည်လာခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု တော်တော်များများက ထင်နေကြပါသည်။ တကယ့်လက်တွေ့တွင်မူ အများထင်သည်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်သာဖြစ်ပါသည်။

အန်ဒါဆင်က သူ၏သဘောထားကို ယခုလိုဆက်ပြောပါသည်။

“လူ့ လိုအင်ဆန္ဒနဲ့ လိုအပ်ချက်ဟာ၊ အကန့်အသတ်မရှိဘူးလို့ ခင်ဗျားယုံတယ်ဆိုရင်၊ လုပ်ငန်းသစ်တွေ ဖန်တီးနိုင်စွမ်းဟာလည်း အကန့်အသတ်မရှိဘူးလို့ ခင်ဗျားယုံရလိမ့်မယ်။ အကန့်အသတ်မရှိတဲ့ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းတွေလည်း ထူထောင်ရလိမ့်မယ်။ အကန့်အသတ်မရှိတဲ့ အလုပ်သစ်တွေလည်း ဖန်တီးရလိမ့်မယ်။ တကယ်တမ်း အကန့်အသတ်ရှိတာဆိုလို့ တစ်ခုပဲရှိတယ်ဗျ။ အဲဒါ၊ လူ့စိတ်ကူးပဲ...။ သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်၊ ကုန်သွယ်ရေးနဲ့ဆက်သွယ်ရေးတွေ ကျယ်ပြန့်လာလေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုတွေ တိုးတက်လာလေ၊ လူနေမှုအဆင့်တွေ မြင့်လာလေဆိုတာ ခင်ဗျား တွေ့ပါလိမ့်မယ်။”

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးသည်နှင့်၊ အမေရိကက စစ်ကြောင့် ပြိုကွဲချည့်နဲ့သွားခဲ့သော ဥရောပနှင့် ဂျပန်စီးပွားရေးကို၊ ပြန်လည်စုစည်းပေးခဲ့သည်။ ဤသည်၏အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ ဥရောပနှင့်ဂျပန်တို့၏ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတို့မှာ၊ နှစ်စဉ်မှန်မှန် တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကြီးအတွင်း၊ ၎င်းတို့အနေနှင့် အမေရိကန်နည်းနာများ အိုင်ဒီယာများကို တင်သွင်းခဲ့၊ ခိုးယူသုံးစွဲခဲ့သည်များလည်း ရှိခဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။ (အလားတူပင် ၁၇၇၀ အလွန်နှစ်များလောက်က အမေရိကန်သည်လည်း၊ ဗြိတိသျှ အိုင်ဒီယာနှင့်နည်းနာများကို ခိုးယူသုံးစွဲခဲ့ဖူးသည်။) သို့နှင့်တိုင်၊ ဒုတိယ

ကမ္ဘာစစ်အပြီး နှစ်ပေါင်း ၆၀ မျှကြာသောအခါ၊ အမေရိက၏ လူနေမှုအဆင့်မှာ ဆယ်စုနှစ်တိုင်း အကြီးအကျယ်တိုးတက်လာခဲ့ပြီး၊ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမှာလည်း ၅ ရာခိုင်နှုန်း ဝန်းကျင်တွင်သာ ထိန်းထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ (အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ အကြီးအကျယ် ဝေဖန်နေကြသော လက်ရှိကာလမှာပင်၊ ၅ ရာခိုင်နှုန်းအထက် အနည်းငယ်မျှသာ ပိုပါသည်။ အနောက်ဥရောပနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် တစ်ဝက်မျှသာရှိသည်။) ဤတွင် အဓိကပြောလိုသည်မှာ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ မည်သူ့ကိုမျှ သာစေနာစေမရှိဘဲ၊ နှစ်ဖက်လုံး အပြန်အလှန်အကျိုးများစေသည့် သာဓကကို ထင်ရှားစေလို၍ဖြစ်ပါသည်။

“ရီဆက်ရှင်း(စီးပွားရေးအကျပ်အတည်း)ဖြစ်နေတဲ့ ကာလမှာကိုပဲ၊ အလုပ်အကိုင်သစ် ၁၈၀ ကို ဖန်တီးပေးမယ့်ကုမ္ပဏီကို ကျွန်တော်တို့ စခဲ့ကြတာဗျ။”

အန်ဒါဆင်ပြောသောကုမ္ပဏီမှာ Opsware' ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ကုမ္ပဏီက လူလုပ်အားနေရာ အစားထိုးနိုင်ရန် 'သူ့အလိုလိုထိန်းချုပ်သောစက်များ'(automation)နှင့် ဆော့ဝဲ(လ)သစ်များကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့အတွက်၊ စရိတ်ချွေတာနိုင်ရုံမျှမက ဦးနှောက်ပါဝါကို ပို၍ အရေးကြီးသော နယ်ပယ်များတွင်၊ အကျိုးရှိရှိအသုံးပြုလာနိုင်ခဲ့သည်။

“ခင်ဗျားအနေနဲ့ ဆေးဝါးသစ်တွေမလိုတော့ဘူးဆိုရင်၊ အလုပ်စီးဆင်းမှု ဆော့ဝဲ(လ)အသစ်တွေ မလိုတော့ဘူးဆိုရင်၊ လုပ်ငန်းသစ်တွေ မလိုတော့ဘူးဆိုရင်၊ ဖြေဖျော်ရေးအသစ်တွေ မလိုတော့ဘူးဆိုရင်၊ ကော်ဖီဆိုင်သစ်တွေ မလိုတော့ဘူးဆိုရင်တော့ တစ်မျိုးပေါ့ဗျာ။ အဲ၊ အဲသလို လိုအပ်ချက်အားလုံး ပြီးပြည့်စုံသွားပြီဆိုရင်တော့၊ လွတ်လပ်တဲ့ကုန်သွယ်ရေးတို့ လွတ်လပ်တဲ့ ဈေးကွက်တို့ ဆိုတာတွေဟာ၊ ခင်ဗျားအတွက် ထိတ်စရာ၊ လန့်စရာဖြစ်နိုင်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သေချာတာက၊ လူလိုအပ်ချက်ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ ပြီးပြည့်စုံတယ် မရှိနိုင်ဘူးဗျ။”

အန်ဒါဆင်၏အမြင်ကို လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်များက၊ အပြည့်အဝ ထောက်ခံခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၁၅၀ က ဆိုလျှင်၊ အမေရိကန်အလုပ်အင်အားစု၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော ကဏ္ဍများတွင်သာ အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ ယခုဤအရေအတွက်မှာ ၃ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၄ ရာခိုင်နှုန်း အထိသာရှိတော့သည်။ အကယ်၍ အမေရိကန်အစိုးရအနေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်ကို တံတိုင်းခတ်ကာကွယ်ပြီး၊ အမတော်ကြေးနှင့်ပံ့ပိုးထားခဲ့လျှင် ဘာဖြစ်မည်နည်း။ စက်မှုတပ်ဆင်ရေးနှင့် ကွန်ပျူတာ

တပ်ဆင်ရေးတို့ မလုပ်ခဲ့လျှင်၊ ဘယ်လိုအခြေအနေ ရောက်သွားမည်နည်း။ လက်ရှိအခြေအနေထက် ပိုကောင်းနိုင်ပါမည်လော...။ 'ဘယ်လိုမှ ကောင်း နိုင်ဖွယ်မရှိ' ဟူ၍သာ အဖြေပေးရပါလိမ့်မည်။

ဤနေရာတွင်၊ ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်မှ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူ ဂျပ်ဒစ်(ချ)ဘဂဝတီ ၏သဘောထားကို၊ ကြားဖြတ်တင်ပြ လိုပါသည်။

'ယခုအခါ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်တို့အနေနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်၏ထိပ်ပိုင်း သို့ တက်လာနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ တစ်ချိန်က အမေရိကန်တို့ အထူးပြု ထုတ်လုပ်ရာ 'ပညာကုန်စည်များ'(Knowledge-intensive goods) များကိုလည်း စတင်ထုတ်လုပ်နေကြပြီဖြစ်သည်။ ဤသည်၏အကျိုး ဆက်အနေနှင့်၊ အမေရိကန်တို့၏ 'နှိုင်းရအကျိုး' တစ်စုံတစ်ရာထိခိုက် သွားသည်မှာလည်း၊ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန် ပညာအလုပ် သမားတို့၏လုပ်ခများ အကျဘက်သို့ ရောက်သွားသည်မှာလည်း၊ ငြင်း မရသောအချက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ပညာအလုပ်တို့၏သဘာဝအတိုင်း၊ အလျားလိုက်ရွေ့လျားလာကြ၍၊ အလုပ်အကိုင်အချို့ နိုင်ငံခြားသို့ ထွက် ပြေးကုန်သည်များလည်း၊ ရှိသလောက် ရှိပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ နောက် ထပ်လုပ်ငန်းသစ်များ ထွက်ပေါ်လာနိုင်စရာရှိသည်မှာလည်း၊ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက်၊ ယခု လူပြောများနေကြသော အပြင်ထွက်ရင်းမြစ် ရှာခြင်းမှာ၊ အများထင်သလောက် အန္တရာယ်မရှိနိုင် ဟုဆိုပါသည်။'

ဥပမာ၊ ဆီမီးကွန်ဒတ်တာထုတ်လုပ်ရေးတွင်၊ အမေရိကန်တို့ လွှမ်းမိုးခဲ့ သည့်ကာလတစ်ရပ် ရှိခဲ့ဖူးသည်။ နောက်၊ အခြားနိုင်ငံမှကုမ္ပဏီများသည်လည်း ဤဈေးကွက်ထဲသို့ဝင်လာသည်။ ဤတွင် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများအနေနှင့်၊ ပို၍သစ်လွင်ပြီး ပို၍အဆင့်မြင့်သော အထူးပြုလုပ်ငန်းများသို့၊ ရွှေ့သွားခဲ့ကြ သည်။ အကယ်၍ ဤသို့မရွှေ့နိုင်ခဲ့လျှင်၊ နာမည်ကျော် အင်တယ်(လ)ကုမ္ပဏီ သည်ပင်၊ ယနေ့ ဘီဇက်လောကအပြင်ဘက် ရောက်နေပါလိမ့်မည်။ ဤ သဘောကို အင်တယ်(လ)ဥက္ကဋ္ဌ ပေါ(လ)အိုတယ်(လ)လီနီ က၊ ယခုလို ရှင်းပြ သည်။

'ကျွန်တော်တို့ထုတ်လုပ်လိုက်တဲ့ ချစ်(ပ)ပြားတွေဟာ လက်ရှိ အသုံးပြု မှုအတွက် ကောင်းကောင်းလုံလောက်ပြီ ဆိုတာနဲ့၊ စိတ်ချလက်ချအေး နေလို့ မရဘူးဗျ။ ပိုအစွမ်းထက်ပြီး ပိုထွေပြားတဲ့ ချစ်(ပ)ပြားတွေ လိုမယ့် နောက်ထပ်အသုံးပြုမှုသစ်တွေ၊ ပေါ်လာဦးမှာသေချာတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အင်တယ်(လ)ဟာ အနာဂတ်ကို မျက်နှာမူထားဖို့လိုတယ်။

ဒီနည်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အသက်ဆက်ရှင်သန်ခဲ့ရတာပေါ့...။’

နောက်ထပ်ဥပမာတစ်ခု ပြစရာရှိပါသေးသည်။ ဂူးဂဲ(လ)တ ဦးဒီယို ရှာဖွေမှုအလုပ်ကို စတင် တင်ဆက်လိုက်သည်နှင့်၊ စက်အသစ်များနှင့် ချစ်(ပ) ပြားအသစ်များအတွက် ဝယ်လိုအားပါ။ ကျွဲကူးရေပါ ပေါ်လာသည်။ လွန်ခဲ့သော ငါးနှစ်လောက်ကဆိုလျှင်၊ အိပ်မက်ပင်မက်နိုင်စရာမရှိသည့် ဖြစ်ထွန်းမှုများဖြစ်ပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးကို ဇာတ်ရည်လည်စေရန် အချိန်အတော်ယူရမည်ဖြစ်ရာ၊ ဘဝဂါတီ၏စကားနှင့်ရှင်းပြသည်က ပိုအဆင်ပြေလိမ့်မည် ထင်သည်။ သူ့စကား . . .။

“ဒီနေ့ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍမှာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေဟာ ကုန်သွယ်ရေးအတားအဆီးတွေ လျှော့ချလိုက်တုန်းက၊ ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အတိုင်း တစ်ထပ်တည်းဗျ။ ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍမှာ ကမ္ဘာလုံးချိစွေးကွက်ထိ အပြန်ကျယ်လာတော့၊ ပလေယာသစ်တွေ အများကြီးဝင်လာကြတာပေါ့။ ဒါနဲ့ အမျှ စပယ်ရှယ်လိုက်ဇေးရှင်းသဘော ပိုဆောင်လာတဲ့ ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွေကြား၊ အပြန်အလှန်ကုန်သွယ်ရေးကိုလည်း ပိုတွေ့လာရတယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ၊ ပညာစီးပွားရေးထဲ ဝင်လာတော့လည်း၊ ဒီအတိုင်းပဲ။ စပယ်ရှယ်လိုက်ဇေးရှင်းသဘော ပိုဆောင်လာတဲ့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေကြား၊ အပြန်အလှန်ကုန်သွယ်ရေးကို ပိုတွေ့လာရတာပေါ့။”

အကယ်၍ ကောလိပ်ဘွဲ့ရ သင့်သားသမီးတစ်ယောက်က၊ ရှာစက်စီမံခန့်ခွဲသူ(search engine optimizer)လုပ်တော့မည်ဆိုလျှင်၊ အံ့ဩစရာ မဟုတ်တော့ပါ။ အကြောင်းရှိ၍ဖြစ်ပါသည်။ ဂူးဂဲ(လ)၊ ယာဟူး၊ မိုက်ခရိုဆော့ စသော နာမည်ကြီးကုမ္ပဏီကြီးများနှင့်အပြိုင်၊ ကုမ္ပဏီသစ် အမြောက်အမြားပေါ်ထွက်နေသည်ဖြစ်ရာ၊ အဆိုပါကုမ္ပဏီသစ်များအတွက် မဟာဗျူဟာချမှတ်နိုင်ရန် ‘ရှာစက်စီမံခန့်ခွဲသူများ’ အထူးလိုအပ်လာပါသည်။ သူတို့၏တာဝန်မှာ၊ မိမိတို့ကုမ္ပဏီကို အဆင့်တစ်နေရာသို့ရောက်အောင် တွန်းတင်ဖို့ဖြစ်သည်။ အဓိကရှာစက်ကြီးများကိုအသုံးပြုရာတွင်၊ မိမိတို့ဝက်(ဘ)ဆိုဒ်မှတစ်ဆင့် ကလစ်နှိပ်သူတွေ များသထက်များအောင် စီမံဖို့ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်အနေနှင့် ဦးဒီယိုကင်မရာရှာမည်ဆိုလျှင်၊ မိမိတို့ဝက်(ဘ)ဆိုဒ်ကို ကလစ်နှိပ်သူသာဖြစ်ပါက၊ မိမိတို့ကုမ္ပဏီထုတ်ပစ္စည်းကိုသာ ဦးစားပေးဝယ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက်၊ ရှာစက်စီမံခန့်ခွဲသူအလုပ် (ကုန်သွယ်ရေးအနေနှင့်ဆိုလျှင် SEO ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်)မှာ၊ အမြတ်အစွန်းမြောက်မြားစွာ ဖန်တီးပေးနိုင်သော အလုပ်ဖြစ်လာသည်။ ဤအလုပ်ကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ အဓိကရှာစက်များအသုံးပြုသော ‘အယ်(လ)ဂိုရီသမ်’ကို မပြတ်လေ့လာဖို့လို

သလို၊ ဈေးကွက်ဖွင့်ဒီဇိုင်းနှင့် ဝက်(ဘ)မဟာဗျူဟာတို့ကိုလည်း၊ စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာနေကြရမည်ဖြစ်သည်။ ပညာသဘောအရပြောရလျှင်၊ သင်္ချာနှင့်ဈေးကွက်ဖွင့်ပညာကို ပေါင်းစပ်ထားသောဘာသာရပ် ဖြစ်သည်။ အပြားကမ္ဘာတွင်သာ ဖြစ်တည်နိုင်ပါသော အထူးပြုပညာသစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သောအလုပ်မျိုးကို၊ ခေတ်လူငယ် သင့်သားသမီးများက စိတ်ဝင်စားကြသည်မှာ၊ လွန်စွာသဘာဝကျပါသည်။

အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းနှင့် ပတ်သက်လျှင်၊ အမြဲတစေ မမေ့မလျော့သော နှလုံးသွင်းထားရမည်အချက်တစ်ခု ရှိသည်။ 'အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်တို့မှ လာသော ယှဉ်ပြိုင်မှုမှာ၊ အောက်ခြေကို လာပြိုင်သည်မဟုတ်။ ထိပ်ဆုံးကို တက်ပြိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ ကိစ္စဆိုးမဟုတ်၊ ကိစ္စကောင်းသာဖြစ်သည်' သူတို့လိုချင်သည်မှာ 'ချွေးစက်ရုံ'(sweat shop) မဟုတ်။ အဆင့်မြင့်လူနေမှု ဖြစ်သည်။ ကရော်ကမည် အပေါစားကုမ္ပဏီမဟုတ်။ နာမည်ရ ကုန်အမှတ် တံဆိပ်ဖြစ်သည်။ သူတို့၏မော်တော်ဆိုင်ကယ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ကားတွေနှင့် ကုန်သွယ်လိုကြသလို၊ သူတို့ထုတ်လုပ်သော ခဲတံ၊ ဖေါင်တိန်တွေရောင်းပြီး ကျွန်တော်တို့ထုတ်လုပ်သည့် ကွန်ပျူတာတွေကို၊ ဝယ်ယူလိုသူများ ဖြစ်သည်။ သူတို့ကြိုးစားလေ၊ သူတို့ပို၍အမြင့်တက်နိုင်လေ။ ထိပ်ဆုံးတွင် သူတို့အတွက် နေရာပိုရလေဖြစ်သည်။ တစ်ဆက်တည်းဆိုရလျှင်၊ သူတို့ ပိုချမ်းသာလေ၊ သူတို့ ပို၍သုံးနိုင်လေဖြစ်ရာ၊ သူတို့နှင့်ကျွန်တော်တို့ကြား ဈေးကွက်မှာလည်း၊ ပို၍ ပဒေသာစုံလေဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ စပယ်ရှယ်လိုက်ဇေးရှင်းအတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်များလည်း၊ ပို၍ပွင့်လန်းလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလောလောဆယ် ဖြစ်ပျက်နေသည်များကို ကြည့်လိုက်လျှင်ပင်၊ ဤသဘောကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတွေ့နိုင်ပါသည်။ အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများက ပညာအလုပ်များကို အိန္ဒိယသို့ပို့သည်။ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီများက မိမိတို့ရသောဝင်ငွေနှင့် ထိုးထွင်းဉာဏ်ကိုအသုံးပြုကာ၊ ပစ္စည်းသစ်များတီထွင်ထုတ်လုပ်သည်။ ဤပစ္စည်းသစ်များကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ အိန္ဒိယဆင်းရဲသားများမှာ မိမိတို့ကိုယ်ကို လူလတ်တန်းစားအဖြစ် မြှင့်တင်နိုင်လိုက်ကြသည်။ ဤသို့ လူနေမှုမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ၊ သူတို့တစ်တွေမှာ အမေရိကန်ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုလာကြသော စားသုံးသူများ၊ အသေအချာဖြစ်လာကြပါလိမ့်မည်။ ဤသဘောကို ဘီဇနက်ဝိ(ခ) မဂ္ဂဇင်းက၊ မွန်ဘိုင်းတောင်ဘက်ရှိ Tata မော်တော်ကားကုမ္ပဏီကို ဥပမာပြု၍၊ ယခုလိုသတင်းပေးပါသည်။

'အိန္ဒိယနိုင်ငံသား လူငယ်ဒီဇိုင်းနာများ၊ တက္ကနိရှင်များနှင့် ဈေးကွက်ဖွင့်သမားများမှာ ဒီဇိုင်းပုံစံများ၊ သံမဏိနမူနာများ၊ ပစ္စည်းမျိုးစုံဖြင့်

ဖန်တီးထားသော ပလတ်စတစ်များကို အပတ်တကုတ် ကြိုးစားလေ့လာလျက် ရှိကြသည်။ လာမည့်နှစ် နှစ်ဦးပိုင်းဆိုလျှင်၊ သူတို့တစ်တွေ ဦးစီးပြီး Tata အုပ်စု၏ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးမားလှသော စီမံချက်ကို စတင် အကောင်အထည်ဖော်တော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ဒေါ်လာ ၂,၂၀၀တန် မော်တော်ကားအငယ်စားများ၊ ထုတ်လုပ်ဖို့ဖြစ်သည်။ ဤကားလေးများက ယခုလောလောဆယ် ဈေးကွက်တွင်၊ ဒေါ်လာ ၅,၅၀၀ ဈေးပေါက်နေသော ဆူဇူကီးကားတွေကို၊ ကျော်ဖြတ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ကုမ္ပဏီကမှန်းဆထားသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသို့တင်ပို့ရန်လည်း ရည်ရွယ်ထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ Tata အုပ်စု၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ရာတန်တာတာက၊ 'အိန္ဒိယသားတွေအတွက် ကားလိုတယ်ဗျ။ ဈေးချိုချိုရနိုင်မယ့် လူထုစီးကားပေါ့ဗျာ'ဟုဆိုသည်။ သူပြောသည့်အတိုင်းပင်၊ အိန္ဒိယသားများမှာ မိမိတို့နိုင်သလောက်ငွေနှင့် ပိုအရည်အသွေးကောင်းသော ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို၊ ဝယ်ယူသုံးစွဲလိုကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ယခုနှစ် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်း မြင့်မားလာသည်က၊ အဆိုပါဝယ်လိုအားကို ပိုမြှင့်လိုက်သလိုရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့်၊ 'အိန္ဒိယတွင်လုပ်သည်' ဆိုသောစကားစုမှာ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးသစ်ရှိ၊ 'စရိတ်ကျဉ်းတီထွင်မှု'ကို ကိုယ်စားပြုသောဝေါဟာရ ဖြစ်လာရတော့သည်။ (၂၀၀၄၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၁ ရက်။)

အိန္ဒိယနည်းပညာတက္ကသိုလ် (IIT) မှ ကျောင်းသားများမှာ၊ ၆တန်းမှ ၁၂ တန်းအဆင့်ထိ စင်္ကာပူကျောင်းသားများကို၊ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် သင်ကြားပေးကြသည်။ ဆရာများအတွက်လည်း သင်ခန်းစာများစီစဉ်ခြင်း၊ သင်ကြားရေးအစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်း၊ သင်နည်းပုံစံများတီထွင်ခြင်း စသော အလုပ်များကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့ နည်းပြဆရာအဖြစ် သွားရောက် အလုပ်လုပ်လိုသူများကိုလည်း ပို့ပေးသည်။ Haymath Comအမည်ရှိ အွန်လိုင်းကုမ္ပဏီက၊ ဤအလုပ်များကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ အင်္ဂလန်ရှိ ကိန်းဘရစ်(ဗျ)တက္ကသိုလ်ကြီးက၊ သူတို့လုပ်ငန်းကို ကြီးကြပ်ပေးသည်။ ဤကုမ္ပဏီဘုတ်အဖွဲ့ဆွေးနွေးပွဲများသို့ လေ့လာသူအဖြစ်၊ မကြာခဏ တက်ရောက်လေ့ရှိသော ဒါရိုက်တာ ရက်အူရမ်ရာဂျန်က၊ Haymath အကြောင်းကို ယခုလိုရှင်းပြပါသည်။

"ဒီကုမ္ပဏီကို စထောင်တာက Citibank နဲ့ လန်ဒန်အခြေစိုက် CSFB ဝန်ထမ်းဟောင်း အိန္ဒိယအမျိုးသားနှစ်ယောက်ဗျ။ သူတို့အလုပ်က အားလုံးကို အကျိုးများစေတယ်။ အိန္ဒိယကျောင်းသားတွေအတွက် အပိုင်ငွေရစေသလို၊

စင်ကာပူကျောင်းသားတွေအတွက်လည်း လေ့လာရေးမှာ အထောက်အကူရတာ ပေါ့။ ပြီးတော့ ကိန်းဘရစ်(ချ)အတွက်လည်း၊ ငွေကြေး အကျိုးအမြတ်ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သူတို့အသုံးပြုတဲ့ ဆော့ဝဲ(လ)က မိုက်ခရိုဆော့က၊ ချစ်(ပ)က အင်တယ်(လ)က။ အထိုက်အသင့်ချောင်လည်တဲ့ အိန္ဒိယကျောင်းသားတွေဆိုရင် Apple တို့၊ Dell တို့၊ HP တို့က ပီစီတွေ ဝယ်ကြသေးတယ်။ ဒီအလုပ်ကို သာမန်ကြည့်လိုက်ရင်၊ အားလုံးအတွက် ဒီလောက်အကျိုးများစေမှန်း သိကြမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ မမြင်ကြ၊ မသိကြရင်သာ ရှိမယ်။ သူနည်းသူဟန်နဲ့ အကျိုးရှိနေတာတွေ အများကြီးဗျ။”

သူပြောသော အားလုံးအတွက် အကျိုးများစေသည့် နောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခုကို၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလထုတ် McKinsey Quarterly စာစောင် ပါ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင် တွေ့နိုင်သည်။ ဆောင်းပါးအမည်မှာ ‘ဈေးချိုသော လုပ်အားကိုကျော်၍- ဖွံ့ဖြိုးဆဲစီးပွားရေးများအတွက် သင်ခန်းစာ’ (Beyond Cheap Labor : Lessons for Developing Economics) ဟူ၏။ ဤဆောင်းပါးမှ စာသားအချို့ကို ကောက်နှုတ်တင်ပြပါမည်။ ဤသို့ပါ...။

‘အိတ်လီမြောက်ပိုင်းမှာ ချည်ထည်လုပ်ငန်းနှင့် အဝတ်အထည်လုပ်ငန်း အတွက် ဘူမိနက်သန်ဖြစ်နေပါပြီ။ စက်ရုံအများစုမှာ လုပ်အားခ ဈေးချိုသော ယခုနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာကြသူများဖြစ်သည်။ ဤသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာခြင်းဖြစ်သည့်တိုင်၊ အလုပ်အကိုင်အခြေအနေမှာ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်သာဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမူ ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် မိမိတို့ လုပ်ငန်းတွင် အရင်းအမြစ်သစ်များထပ်ဖြည့်ပြီး၊ အလုပ်အကိုင်သစ်များ ဖန်တီးပေးနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဝတ်အစားဒီဇိုင်း ထုတ်ခြင်း၊ ဂလိုဘယ်ထုတ်လုပ်ရေးနက်ဝပ်များနှင့် ညှိနှိုင်းခြင်း စသော အထူးပြု လုပ်ငန်းသစ်များပေါ်လာရာ၊ မူလလက်ဟောင်းဝန်ထမ်းများအတွက်၊ အလုပ်ခွင်မပျောက်ဘဲ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ဆက်လက်စခန်းသွားနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။’

စင်စစ်၊ လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေး (လွတ်လွတ်လပ်လပ် အပြင် ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်းနှင့် ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း)အကြောင်း မကောင်းပြောဖို့ မှာ၊ လွယ်ပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ အလုပ်အကိုင်သစ်များ ပေါ်လာသည်ထက် အလုပ်ပြုတ်ကုန်သည်ကိုသာ၊ ပို၍မြင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ပြဿနာကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဖော်ထုတ်တင်ပြတတ်သည့် သတင်းစာအချို့ကား၊ အခါအားလျော်စွာရှိတတ်ပါသည်။ ဥပမာပြရလျှင်၊ ကျွန်တော့်ဇာတိမြို့ (မင်နီဆိုးတား)မှထုတ်ဝေသော 'Star Tribune' သတင်းစာ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းက

မင်နီဆိုးတားစီးပွားရေးအပေါ် သို့ ကျရောက်သော ကမ္ဘာ့ပြားသက်ရောက်မှုကို အတိအကျဆန်းစစ်ပြုသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့ထုတ် သတင်းစာပါဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်ကို 'ကမ်းလွန် ရင်းမြစ်ရှာအလုပ်က အမိမြေကိုပြန်အကျိုးပြု'ဟု တပ်ထားသည်။ တရုတ်ပြည်ရှိ ဝူရှီသို့ပြောင်းရွှေ့သွားသော လုပ်ငန်းတစ်ခုအကြောင်းကို သတင်းပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးကို ဤသို့စပါသည် . . .

'အပြင်ဘက်မှလေမှာ၊ အပူပိုင်းဒေသထုံးစံအတိုင်း စိုထိုင်းထိုင်း၊ ဖုန် ထူထူ၊ အိုက်ပြုတ်ပြုတ်. . . ။ အတွင်းတွင်မူ အေးအေးမြမြနှင့် သာ တောင့်သာယာရှိပါသည်။ ရာနှင့်ချီရှိနေသော ယခင်မြေယာ အလုပ် သမားဟောင်းများမှာ၊ ခေါင်းမှခြေဖျားအထိဖုံးနေသော ဝတ်စုံကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်ရာ၊ နာဆာမှဝန်ထမ်းတွေနှင့်ပင် တူသေးတော့သည်။ သူတို့တစ်တွေ မှာ ဘလွန်းမင်တန် အခြေစိုက် ဒေါ်နယ်ဆန်ကော်ပိုရေးရှင်းအတွက်၊ အလုပ်လုပ်နေကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်နယ်ဆန်မှာ ဘလွန်းမင်တန် တွင်ရှိစဉ်က ဝန်ထမ်းအင်အား ၁,၁၀၀ မျှသာရှိသော်လည်း၊ ယခု တရုတ်ပြည်တွင် ၂,၅၀၀ ထိရှိနေပြီဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင် စုတွင် အမြတ်အစွန်း မရနိုင်တော့သည်နှင့်၊ တရုတ်ပြည်သို့ ရွှေ့ပြောင်း ထုတ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကုမ္ပဏီမှာ မင်နီဆိုးတားရှိ အလုပ်အကိုင်များကိုလည်း၊ ပြန်လည်ကျေးဇူးပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်း၊ လူပေါင်း ၄၀၀ မျှကိုအလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ မင်နီဆိုးတားရှိ လခကောင်းကောင်းရသော ဒေါ်နယ်ဆန်မှ အင်ဂျင်နီ ယာများ၊ ဒီဇိုင်းနာများ၊ ဓါတုဗေဒပညာရှင်များက အရည်အသွေးမြင့် ထားသော ကော်ပြားများ(filters)ကို ဒီဇိုင်းဆင်ပေးကြသည်။ ဤ ကော်ပြားများကိုအသုံးပြုပြီး တရုတ်ပြည်ရှိစက်ရုံက၊ ကွန်ပျူတာများ MP3 ပလေယာများ၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်ဗွီဒီယိုရီကော့ဒါများ ထုတ်လုပ်ကြ မည်ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်အားခဈေးချိုသော တရုတ်ပြည်တွင် ထုတ်လုပ် သည်ဖြစ်ရာ၊ disk-driveများ၏ဈေးနှုန်းမှာ သိသိသာသာကျလာသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ရောင်းအားတက်ပြီး လိုအပ်သောကုန်ကြမ်းများလည်း၊ ဝယ်လိုအား ကောင်းလာသည်။

'ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာတဲ့လမ်းကြောင်းကိုသာ မလိုက်ခဲ့ရင်၊ ခုလောက်ဆို ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီပြုတ်ပြီ။

ဒေါ်နယ်ဆန်၏ disk-drive နှင့် မိုက်ခရိုအီလက်ထရောနစ်မှ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဒေးဗစ်တင်(မ)၏စကား ဖြစ်ပါသည်။ Global Insight

အဖွဲ့ကြီး၏ခန့်မှန်းချက်အရ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း မင်နီဆိုးတားတွင် အပြင် ထွက်ရင်းမြစ်ရှာသည့် အကျိုးဆက်အဖြစ်၊ အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၁,၈၅၄ ဖန်တီး နိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အရောက်တွင်၊ အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၆,၇၀၀ ဖော်ထုတ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု မှန်းဆထားပါသည်။

ဘောဂဗေဒပညာရှင်များက၊ တရုတ်နှင့်အိန္ဒိယတို့ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေး ထဲ ဝင်ရောက်လာခြင်းကို၊ နယူးမက္ကစီကိုနှင့် ၎င်းထက် လူဦးရေအဆမတန်များ သော ကာလီဖိုးနီးယားတို့ မီးရထားလမ်း ဆက်သွယ်ဖောက်လုပ်စဉ်ကာလနှင့်၊ နှိုင်းယှဉ်လေ့ရှိကြသည်။ Wipro ဥက္ကဋ္ဌ ဗစ်ဗက်ပေါ(လ)က၊ ထိုစဉ် အတွေ့ အကြုံကို ယခုလိုနောက်ကြောင်း ပြန်ပြသည်။

“မီးရထားလမ်းလည်းဖောက်ရော၊ နယူးမက္ကစီကိုကလူတွေ ဘာပြော ကြလဲ သိလား။ မီးရထားလမ်းတစ်လျှောက်က စက်ရုံတွေအားလုံးတော့၊ ကာလီ ဖိုးနီးယားက ငတိတွေလက်ထဲရောက်တော့မှာပဲတဲ့။ သူတို့စိုးရိမ်သလို ဖြစ် သလောက်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ အချိန်တိုအတွင်းမှာ အရင်းကို ပြန်နေရာချထားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ အားလုံးအကျိုးရှိသွားတာ ပါပဲ။ အစပိုင်းမှာ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်မှုတွေတော့ ရှိခဲ့တာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့၊ ဒီလို စိုးရိမ်တာလည်း ကောင်းတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ စိုးရိမ်စိတ်က ပိုကောင်းအောင် စူးစမ်းရှာဖွေချင်စိတ်၊ အပြောင်းအလဲလုပ်ကြည့်ချင်စိတ်ကို နှိုးဆွပေးတယ်လေ”

နယူးယော့၊ နယူးမက္ကစီကိုနှင့် ကာလီဖိုးနီးယားတို့ ဆက်သွယ်စဉ်က ဤအတိုင်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အနောက်ဥရောပ၊ အမေရိကနှင့်ဂျပန်တို့ ဆက်သွယ် စဉ်ကလည်း၊ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ယခု အိန္ဒိယ၊ တရုတ်တို့၊ အမေရိက၊ ဥရောပ၊ ဂျပန်တို့နှင့် ဆက်သွယ်လိုက်သောအခါတွင်လည်း၊ ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အောင်မြင်ဖို့နည်းလမ်းမှာ ဆက်သွယ်ပေးသော မီးရထားလမ်း ကို ရပ်ပစ်ဖို့မဟုတ်။ မိမိအရည်အသွေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အဆင့်မြှင့်ဖို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင်၊ မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် မိမိလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ပို ကျယ်ပြန့်သည်နှင့်အမျှ၊ ပိုထွေပြားသော အခွင့်အခါကြီးတွင် အစုအဖွဲ့ ပိုရနိုင် မည်ဖြစ်ပါသတည်း. . . .

အာရှ
ထိပ်ဆုံး
The Untouchables

ထိပ်ဆုံးက လူများ
The Untouchable

အကယ်၍ ကမ္ဘာပြား ဖြစ်စဉ်မှာ၊ ယေဘုယျအားဖြင့် မရပ်မနား တစ်ဟုန်ထိုး သွားနေပြီး၊ အမေရိကန် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံး၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း၊ အတိတ်က ဈေးကွက်ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်လို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် အလားအလာ ရှိမည်ဆိုလျှင်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနှင့် ဤဖြစ်စဉ်ကြီးတွင် အကောင်းဆုံး လိုက်ပါနိုင်စေရန်၊ မည်သို့ပြုမူရမည်နည်း။ (တစ်နည်းဆိုရလျှင်) ကျွန်တော်တို့၏ သား၊သမီးများကို ဘယ်လိုအမှာစကားပါးကြမည်နည်း။

ပြောစရာမှာ စရာစကားတစ်ခွန်းသာ ရှိပါသည်။ 'ကိုယ့်ကျွမ်းကျင်မှုကို အမြဲအဆင့်မြှင့်နေကြ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးမှာ အလွန်ကောင်းမွန် သော လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းသစ်တွေ၊ မနည်းမနောထွက်ပေါ်လာနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ တစ်ခုပဲ အရေးကြီးသည်။ ဆိုခဲ့ပါ။ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်း အခွင့်အလမ်းသစ်များကို ဆုပ်ကိုင်နိုင်မည့်ပညာနှင့်အိုင်ဒီယာ ရှိနေဖို့ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင်၊ မိမိ၏ ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အသွေးကို အမြင့်ဆုံးနေရာတွင်၊ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့ ဖြစ် ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင် ဤအနေအထားမျိုးကို၊ လွယ်လွယ်ကူကူ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနှင့် ရလိမ့်မည်တော့ မဟုတ်ပါ။ မိမိကိုယ်ကို စမတ်ကျသထက်ကျစေရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းနေကြသူများမှာ၊ ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်တို့သာမက၊ ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း အမြောက်အမြားရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအလုပ်တွင် ရွက်ကြမ်း ရေကျိုအဆင့်၊ သာမန်မည်ကာမထွ အဆင့်မျှလောက်နှင့်၊ ဘယ်လိုမျှ ဟန်မကျ နိုင်တော့ပါ။ တံတိုင်းတွေကာထားသော ကမ္ဘာလုံးခေတ်ကမူ၊ ရွက်ကြမ်းရေကျို အဆင့်လောက်နှင့်ပင် အထိုက်အသင့်မဆိုးလှသော လုပ်ခလစာ၊ ရနိုင်စရာရှိ ပါသည်။ ကမ္ဘာပြားခေတ်တွင်မူ ဤမျှမလွယ်ကူတော့။ ဘယ်သူမျှလည်း ရွက် ကြမ်းရေကျိုအဆင့်လောက်နှင့် ကျေနပ်ကြမည် မဟုတ်တော့။ Death of a Salesman ထဲမှ ဝီလီလိုမန်ကြီးလို၊ ဘယ်သူမျှဖြစ်ချင်ကြတော့မည် မဟုတ်ပါ။

ဝီလီကြီး၏သားဖြစ်သူ ဘစ်(ဖ)မှာ၊ လိုမန်မိသားစုတန်ဖိုးထားခဲ့သော အိုင်ဒီယာတွေကို အလေးမထား။ သူ့ဖခင်ကို ဤသို့ဆိုသည်။ "ကျွန်တော်က

“ မိမိအလုပ်တွင် ရွက်ကြမ်းရေကျိုအဆင့်၊
 သာမန်မည်ကာမတွ အဆင့်မျှလောက်နှင့်၊
 ဘယ်လိုမျှ ဟန်မကျနိုင်တော့ပါ။
 တံတိုင်းတွေကာထားသော ကမ္ဘာလုံးခေတ်ကမူ၊
 ရွက်ကြမ်းရေကျို အဆင့်လောက်နှင့်ပင်
 အထိုက်အသင့်မဆိုးလှသော လုပ်ခလစာ ရနိုင်စရာရှိပါသည်။
 ကမ္ဘာပြားခေတ်တွင်မူ ဤမျှမလွယ်ကူတော့။
 ဘယ်သူမျှလည်း ရွက်ကြမ်းရေကျိုအဆင့်လောက်နှင့်
 ကျေနပ်ကြမည် မဟုတ်တော့။ ”

တော့ အပေါ်စားပဲ အဖေ။ အဖေရော ဘယ်လိုလဲဟင်”။ သားစကားကို ကြားတော့၊ ဝီလီကြီးက ဒေါသတကြီးတုံ့ပြန်သည်။ “ဟေ့- ငါက အပေါ်စား မဟုတ်ဘူးကွ။ ငါ့နာမည် ဝီလီလိုမန်. . . မင်းက ဘစ်(ဖ)လိုမန်” . . .။ ဝီလီတို့ သားအဖလို ကျွန်တော့်သမီးတွေနှင့် ကျွန်တော်ရန်မဖြစ်ချင်ပါ။ သို့အတွက် သူတို့ကို အကြံပေးရသည်။ ကျွန်တော့်အကြံပေးချက်မှာ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာတော့ မဟုတ်။ တိုတိုတုတ်တုတ်နှင့် လိုရင်းသာဖြစ်သည်။

“အဖေတို့ငယ်ငယ်က ထမင်းစားရင်း ဆော့နေရင်၊ အဖေတို့ မိဘတွေက ခုလိုပြောလေ့ရှိတယ်သမီးရဲ့၊ ‘ဟဲ့-ကလေးတွေ ကောင်းကောင်းစား၊ တရုတ် ကြီးတွေ ကုလားကြီးတွေက၊ လာလုလိမ့်မယ်။ သူတို့က၊ ထမင်းဆာနေတာ. . .’ လို့။ အခု သမီးတို့ကို အဖေပြောချင်တာက၊ ‘သမီးတို့ အိမ်စာတွေ ကောင်းကောင်း လုပ်ကြ၊ ကြီးစားကြ။ တရုတ်ကြီးတွေ၊ ကုလားကြီးတွေက သမီးငို့အလုပ်တွေ ကို လာလုလိမ့်မယ်။ သူတို့က အလုပ်ဆာနေတာ. . . လို့”။

ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးအတွက် ကျွန်တော်စဉ်းစားမိ သည်မှာ၊ လူတိုင်းလူတိုင်း ထိပ်တန်းရောက်အောင် အပြိုင်ကြိုးစားရတော့မည် ထင်ပါသည်။ ကမ္ဘာကြီး ပြားလာသည်နှင့်အမျှ၊ အစဉ်အလာ အမျိုးဇာတ် ခွဲခြားမှုများမှာ ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံဖြစ်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယ တိန္နီ ယဉ်ကျေးမှုလာ ဇာတ်ခွဲခြားမှုစနစ်တွင်၊ အနိမ့်ဆုံးမှလူများကို untouchables ဟု ခေါ်ပါသည်။ ‘ဟာရီဂျန်’ဟု ခေါ်သည်။ (မြန်မာတို့က ‘သုဒ္ဓ’ဟု ခေါ်သည်။) ကမ္ဘာပြားခေတ်တွင်မူ untouchables မှာ အဓိပ္ပါယ်တစ်မျိုးဖြစ် သွားသည်။ ဘယ်သူကမျှ စံချိန်မချိုးနိုင်သူများ၊ (တစ်နည်း) ထိပ်ဆုံးကလူများ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်၊ မှန်သည်။ ကမ္ဘာပြားခေတ်တွင် မည်သူမဆို ထိပ်ဆုံးတွင်

ရပ်နိုင်မှ တော်ကာကြလိမ့်မည်။ ကျွန်တော့်အဘိဓာန်အရ ပြောရလျှင်၊ ထိပ်ဆုံးကလူ ဆိုသည်မှာ၊ ၎င်းတို့၏အလုပ်အကိုင်များကို အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာမရသည့်(တစ်နည်း-အောက်ဆို့(စ)လုပ်မရသည့်)သူများ၊ (people whose jobs cannot be outsourced.) ဖြစ်ပါသည်။

ကောင်းပါပြီ။ ထိပ်ဆုံးကလူတွေမှာ ဘယ်သူတွေဖြစ်မည်နည်း။ သင် (သို့မဟုတ်) သင့်သားသမီးတွေအနေနှင့် ထိပ်ဆုံးကလူဖြစ်ရန်၊ ဘယ်လို လုပ်ကြမည်နည်း။ ထိပ်ဆုံးကလူများမှာ ကျယ်ပြန့်သောအတန်းအစား လေးခုမှ ဆင်းသက်လာသူများဟု ဆိုချင်ပါသည်။

- (၁) စပယ်ရှယ်အဆင့် အလုပ်သမားများ၊
- (၂) စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)လုပ်ထားသည့် အလုပ်သမားများ၊
- (၃) ကျောက်ချထားသည့် အလုပ်သမားများနှင့်
- (၄) အမှန်တကယ် အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲနိုင်သော အလုပ်သမားများဖြစ်ပါသည်။

စပယ်ရှယ်အဆင့်အလုပ်သမားများမှာ မိုက်ကယ်ဂျော်ဒန်လို၊ ဘီ(လ)ဂိတ်လို၊ ဘာဘရာစထရီဆန်လို လူမျိုးတွေဖြစ်သည်။ သူတို့ဖန်တီးထားသော ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်၊ ဂလိုဘယ်ဈေးကွက်ရှိသည်။ ဂလိုဘယ်အတိုင်းအတာ လုပ်ခငွေအိတ်ကို ခံယူထိုက်သူများဖြစ်သည်။ သူတို့၏အလုပ်ကို ဘယ်တော့မှ အောက်ဆို့(စ)လုပ်လို့ မရနိုင်ပါ။

သို့နှင့်တိုင်၊ စပယ်ရှယ်အဆင့်ရှိသူများမှာ အနည်းစုလောက်သာရှိသည်။ (ပါရမီအဲခံရှိသူများဟု ဆိုနိုင်သည်။) ဖွားကယ်၍၊ သင့်တွင် စပယ်ရှယ်အဆင့်အရည်အသွေး မရှိလျှင်၊ ပညာရပ်တစ်ခုခုကို အထူးပြုလေ့လာဖို့လိုပါသည်။ ဤသည်ကို စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)လုပ်ထားသူများဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ပညာအလုပ်သမားများမှာ ဤအတန်းအစားတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။ အထူးပြုလေ့လာထားသော ရှေ့နေများ၊ စာရင်းစစ်များ၊ ဦးနှောက်ခွဲစိတ်ပါရဂူများ၊ ခေတ်အမီဆုံး ကွန်ပျူတာပညာရှင်များ၊ ဆော့ဝဲ(လ)အင်ဂျင်နီယာများ၊ ခေတ်မီစက်ကိရိယာများနှင့် ရှိဘော့များကို ကိုင်တွယ်ထိန်းချုပ်သူများ၊ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ သူတို့တစ်တွေ၏ ပညာနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုမှာ ဝယ်လိုအားအမြင့်ဆုံးတွင် ရှိပြီး၊ အခြားအရာနှင့် အစားထိုးအလဲအလှယ်လုပ်၍ ရနိုင်သည်မဟုတ်ပါ။

ဤနေရာတွင် 'အစားထိုး၊ အလဲအလှယ်လုပ်၍ရသော'ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည့် fungible ဆိုသောဝေါဟာရ၏အရေးပါပုံကို၊ သတိတရရှိစေချင်သည်။ အင်ဖိုဆစ် စီအီးအို နန်ဒန်နလီခါနီ၏ အလိုအရ အပြားကမ္ဘာတွင် fungible နှင့် nonfungible ဆိုသော အလုပ်နှစ်မျိုးရှိသည်။ (အစားထိုး ရသော

အလုပ်နှင့် အစားထိုးမရသောအလုပ်ဖြစ်ပါသည်။) အလွယ်တကူ ဒစ်ဂျစ်တယ် အသွင်ပြောင်းနိုင်ပြီး၊ လုပ်ခနည်းဒေသများသို့ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်လျှင် fungible အလုပ်ဖြစ်သည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်အသွင်းပြောင်းလို့မရသော (သို့မဟုတ်) အလွယ်တကူအစားထိုးမရသော အလုပ်မျိုးကို nonfungible အလုပ်ဟု သတ်မှတ်သည်။ မိုက်ကယ်ဂျော်ဒန်၏ ခုန်ယုံကျော်လွှား ဂိုးသွင်းနိုင်စွမ်းမှာ nonfungible၊ နှလုံးခွဲစိတ်ပါရဂူ၏ ပညာစွမ်းမှာ nonfungible။ သို့သော် တီဗွီစည်းပတ်လမ်းအလုပ်၊ အခြေခံစာရင်းစစ်အလုပ်၊ အခွန်ပြင်ဆင်သည့် အလုပ် စသည်တို့မှာမူ ယခု အခါ fungible ဖြစ်သွားပေပြီ။

အကယ်၍ သင့်အနေနှင့် စပယ်ရှယ်အဆင့်လည်း မရှိ၊ စပယ်ရှယ် လိုက်(စီ) လည်းမလုပ်နိုင်လျှင်၊ သင့်အလုပ်ကို ကျောက်ဆူးချထားဖို့လိုပါလိမ့် မည်။ အမေရိကန်အများစုမှာ ဤအဆင့်အတန်းတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။ စွဲမြဲသော ဖောက်သည်ကောင်းကောင်း ရထားသည့် ဆံပင်ညှပ်ဆရာမှအစ၊ စားပွဲထိုး၊ စားဖိုမှူး၊ ပိုက်ပြင်ဆရာ၊ သူနာပြု၊ ဆရာဝန်၊ ရှေ့နေ၊ လျှပ်စစ်ကျွမ်းကျင်၊ သန့်ရှင်းရေးဝန်ထမ်းစသဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိနိုင်သည်။ ဤအလုပ်များမှာ သတ်သတ်မှတ်မှတ်ဖောက်သည်များနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိတွေ့ဆက်ဆံရသဖြင့်၊ ၎င်းတို့နှင့်ဖောက်သည်ကြား တုပ်နှောင်မှုခိုင်မာသည်။ မိမိအလုပ်ကို ကျောက်ဆူးချထားသလိုရှိ၍၊ အထိုက်အသင့်စိတ်ချရသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်၊ ဤအလုပ်များကို ဒစ်ဂျစ်တယ်အသွင် ပြောင်း၍မရသလို၊ အလွယ်တကူ အစားထိုးလဲလှယ်နိုင်သည်လည်း မဟုတ်။ (ဖောက်သည်ကိုယ်တိုင်က အစားမထိုးချင်ခြင်း ဖြစ်သည်။) တစ်ခုသတိပေးဖို့ရှိသည်မှာ၊ ဤအလုပ်များ၏ ရေရှည် မခိုင်မာမှုပင် ဖြစ်သည်။ အခြေအနေတစ်ခုတွင်၊ ဤအလုပ်များထဲမှ အချို့ကို အောက်ဆို့(စ)လုပ်ကောင်း လုပ်လာနိုင်သည်။

အကယ်၍ သင့်တွင် စပယ်ရှယ်အဆင့်လည်းမရှိ၊ စပယ်ရှယ်လိုက်(စ) လည်းမလုပ်နိုင်၊ ကျောက်ချထားနိုင်သည့် အနေအထားလည်းမရှိလျှင်၊ သင့်အနေနှင့် ပြောင်းလဲလာသောအခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်၊ အလိုက်သင့် ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းရှိရပါလိမ့်မည်။ ပြောရလျှင်၊ မီးစင်ကြည့် က၊ တတ်သောအရည်အချင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ၊ ပညာအသစ်များ၊ အတွေ့အကြုံအသစ်များဖြင့်၊ သင့်အရည်အသွေးကို မပြတ် ဖြည့်ဆည်းနေဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင်၊ တန်ဖိုးသစ်များကိုစဉ်ဆက်မပြတ် ဖန်တီးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသို့မဖြည့်ဆည်းနိုင်လျှင်၊ သင့်အရည်အသွေးမှာ သာမန်ထဲမှ သာမန်သာဖြစ်နေပြီး၊ အလွယ်တကူ အစားထိုးခံရဖို့ သေချာနေသည်။

အကယ်၍ သင်၏ဖန်တီးမှုမှာ သာမန်ရေခဲမုန့် အဆင့်မျှသာရှိလျှင် နောက်ဆုံးပေါ် ချောကလက်ဆော့(စ) ဘယ်လိုလုပ်ရမည်ကို လေ့လာဖို့လိုပါ လိမ့်မည်။ ကြက်ဥမလိုင်ခရင် ဘယ်လိုဖန်တီးမည်၊ ခရင်ထိပ် ချယ်ရီသီးလေးကို ဘယ်လိုတင်မည် စသည်တို့ကိုလည်း တီထွင်ကြံဆရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျှ မက ဗိုက်သားလှုပ် ကချေသည်တွေလို၊ သင့်ပစ္စည်း လူစိတ်ဝင်စားလာစေရန် ဖြန့်ချိတတ်ဖို့လည်း လိုပါသေးသည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် အလိုက်သင့် ပြောင်း လဲ နိုင်စွမ်းဆိုသည်မှာ၊ 'ဘယ်လိုလေ့လာရမည် ဆိုသည်ကို လေ့လာတတ်ဖို့' (learn how to learn) ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ပင်၊ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် ရှင်သန်နေရသော လူတိုင်းအတွက်၊ အရေးအကြီးဆုံးအက်ဆက်တစ်ခု ဖြစ်ဖွယ် ရှိသည်။ အကြောင်းမူ၊ ဤခေတ်ကြီးတွင် အသစ်တီထွင်မှုများ ပေါက်ကွဲလျှံကျ လျက်ရှိနေပြီး၊ အလုပ်၏ 'အလည်အမွတ်' မှာလည်း မြန်လွန်းမက မြန်လှသော ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသဘောကို၊ ကာလီဖိုးနီးယားအခြေစိုက် Neo IT ကုမ္ပဏီ၏ စီအီးအို ဗာရှီစတာ က၊ ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“ကမ္ဘာကြီးပြားလာတာနဲ့အမျှ လူတိုင်းလူတိုင်းအတွက် ကိုယ် ဘာလုပ် နိုင်တယ်၊ ဘယ်လို ပြောင်းလဲခံယူနိုင်တယ်။ ကိုယ့်အတွေ့အကြုံနဲ့ ကိုယ့်ပညာ ကို၊ ဘယ်လို ကုတ်အားကန်အားယူနိုင်တယ် စတဲ့အရည်အသွေးတွေဟာ၊ အဲဒီလူ ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်ဖို့ အခြေခံအကျဆုံးလိုအပ်ချက်တွေ၊ ဖြစ်လာ တယ်။ တကယ်လို့ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ အလုပ်အကိုင်တော်တော်များများ ပြောင်းပြီးပြီ၊ လုပ်ငန်းခွင်ပတ်ဝန်းကျင် တော်တော်များများလည်း ပြောင်းပြီးပြီ ဆိုရင်၊ အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းဟာ သူ့ရဲ့ နံပါတ်တစ် အရည်အသွေးလို့ ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အလုပ်အကိုင် ဆုံးရှုံးလိုက်ရတဲ့သူတွေကို ကြည့်လိုက်ရင်၊ သူတို့ရဲ့အရည်အသွေးကို အသေကျကျကိုင်ထားသူတွေ များတယ်ဆိုတာ တွေ့ ရပါလိမ့်မယ်။ ဒီခေတ်မှာ ဘာကိုမျှ အသေကိုင်ထားလို့ မရတော့ပါဘူး။ အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းဟာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက်လို့ ဆိုရမယ်။”

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့်၊ ပညာရပ်တစ်ခုချင်း တကွနီလိုဂျီတစ်ခုချင်းစီ၏ နယ်နိမိတ်များကို ပို၍ဖောက်ထွက်နိုင်လေ၊ အဆင့်မြင့်ပညာရေးအခြေခံ ပို အားကောင်းလေ၊ ဘယ်လိုလေ့လာရမည်ဆိုသည်ကို ပိုလေ့လာနိုင်စွမ်းရှိလေ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်။ သို့မှသာ၊ ကျွန်တော်တို့ အနေအထားမှာ ဝယ်လိုအားကောင်း နေမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကျွန်တော်တို့၏လုပ်အားခမှာလည်း ပိုမြင့်နေမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပါအရည်အသွေးများ မရှိလျှင်မူ၊ ကျွန်တော်တို့၏အလုပ်များမှာ အလွယ် တကူ အစားထိုးခံရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တွင် စပယ်ရှယ်အဆင့်

လည်းမရှိ စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)လည်း မလုပ်နိုင်၊ ကျောက်ဆူးလည်း ချထားလို့မရ၊ အလွယ်တကူ ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်းလည်းမရှိ ဆိုပါလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့အတွက် အနာဂတ်ရှိတော့မည် မဟုတ်ပါ။ 'အလုပ်ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်'(work chain)၏အနိမ့်ဆုံးတွင် ရှိနေသူများအတွက်၊ အောက်ဆုံး(စ)အန္တရာယ်၏ မပြတ်ခြိမ်းခြောက်မှု ခံနေရပြီး လုပ်ခနှုန်းထားမှာလည်း အမြဲဖိအားပေးခံနေရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဗာရှီစတာ က၊ သူမ၏အမြင်ကို ဆက်ပြောသည်။

“တကယ်လို့ ရှင်ဟာ HTML ကိုသာ သုံးတတ်တဲ့ ဝက်(ဘ) ပရိုဂရမ်မာ တစ်ယောက်ဆိုပါစို့။ XML လို ပိုသစ်ပြီး၊ ပိုဖန်တီးမှုအားကောင်းတဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီ မျိုး သုံးနိုင်အောင် ရှင့်အရည်အသွေးကို မမြင့်နိုင်ရင်၊ ရှင့်အဖွဲ့အစည်းမှာ ရှင့်ရဲ့တန်ဖိုးဟာ နှစ်စဉ်ကျလာမှာ သေချာတယ်။ တက္ကနိုလိုဂျီအသစ်တွေနဲ့ ရင်ဘောင်တန်းလိုက်နိုင်တဲ့ ပရိုဂရမ်မာတစ်ယောက်အတွက်တော့၊ အောက်ဆုံး(စ)အန္တရာယ်ကို လန့်စရာမလိုပါဘူး။ တက္ကနိုလိုဂျီအသစ်တစ်ခုဟာ၊ မနှစ်က အလုပ်ကို သာမန်အဆင့်ရောက်အောင် လျှော့ချလိုက်ပြီဆိုရင်၊ ကိုယ့်အရည်အသွေးကို ပြန်ဖြည့်ရတော့မယ်။ စဉ်ဆက်မပြတ်ပညာရေးဆိုတာကို၊ အလေးထားရတော့မယ်။” ဖောက်သည်နဲ့ဆက်ဆံရေးကိုလည်း ကောင်းသထက်ကောင်း၊ ခိုင်သထက်ခိုင်အောင် တည်ဆောက်ရတော့မယ်။ ဒီလိုမလုပ်နိုင်ရင်တော့၊ အောက်ဆုံး(စ)အလားအလာကို ရှောင်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။”

ဤနေရာတွင်၊ ကျွန်တော့်ငယ်သူငယ်ချင်း ဘီး(လ)ဂရီယာ အကြောင်းကို၊ ကြားဖြတ်ပြောလိုပါသည်။ ကြုံတွေ့ရသော စိန်ခေါ်ချက်များကို၊ ကိုယ်ပိုင်မဟာဗျူဟာနှင့် ရင်ဆိုင်တတ်သူများထဲတွင်၊ ဘီး(လ)မှာ အကောင်းဆုံး စံပြုနမူနာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ယခုအခါ အသက် ၄၈ နှစ်ရှိပြီဖြစ်သော ဘီး(လ)သည် ၂၆ နှစ်လုံးလုံး ဖရီးလန်းပန်းချီဆရာ၊ ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်းနာအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ ၁၉၇၀ အလွန် နှောင်းပိုင်းလောက်မှ ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ဝန်းကျင်အထိ၊ ဘီး(လ)၏ အလုပ်နှင့်သူ၏ဖောက်သည်များအပေါ် ဝန်ဆောင်မှုပေးပုံမှာ၊ ဘာအပြောင်းအလဲမျှမရှိ။ တစ်ထေရာတည်းလောက်ဖြစ်သည်။

“နယူးယော့တိုင်း(မ)လို ဖောက်သည်မျိုးတွေက အပြီးအစီးဖန်တီးပြီးသား သရုပ်ဖော်ပုံတွေကို လိုချင်ကြတာဗျ။”

ဘီး(လ)က၊ သူ၏လုပ်ငန်းသဘာဝကို ရှင်းပြသည်။ သတင်းစာ/မဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်အတွက် သရုပ်ဖော်ပုံ ဆွဲပေးသောအခါဖြစ်စေ၊ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်းတစ်ခုခုအတွက် 'လိုဂို' ဆွဲပေးရာတွင်ဖြစ်စေ၊ သူက ပန်းချီလက်ရာတစ်ခုကို အပြီးအစီးဖန်တီးပေးလိုက်သည်။ စကက်(ချ),ချ၊ ကာလာထည့်၊ အချောကိုင်း၊ တစ်သျှူးစက္ကူနှင့်ပတ်၊ နှစ်ဖက်ပွင့် အိတ်ထဲထည့်၊ သက်ဆိုင်ရာ ဖောက်

သည်ကို အပ်... ဒါပဲ။

“ဒါမျိုးကို ကျွန်တော်က flap art လို့ခေါ်တယ်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ လောက၊ ကတော့ camera-ready art လို့လည်းခေါ်ကြရဲ့။ ဘာမျှထပ်လုပ်စရာ မလိုတော့ အောင် အသင့်ဖြစ်နေလို့ ဒီလိုခေါ်တာပါ။ ကျွန်တော်ပေးလိုက်တဲ့ သရုပ်ဖော်ပုံကို ဖလင်ရိုက်၊ ကာလာခွဲ၊ အရောင်ရိုက်၊ ပြီးပြီပေါ့ဗျာ။ ဒါကို ‘ကုန်ချော’လို့ ခေါ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီထဲမှာ တန်ဖိုးတွေပါသွားပြီ...”

ဘီး(လ)ဖန်တီးလိုက်သော flap art မှာ ပန်းချီကားတစ်ချပ်လိုပင် ဖြီးပြည့် စုံနေသည်။ အချို့ဖောက်သည်များဆိုလျှင် ပန်းချီကားလိုသဘောထားပြီး၊ နံရံ ထက် ချိတ်ဆွဲထားလေ့ရှိသည်။ နယူးယော့တိုင်း(မ)သည်ပင်၊ ၎င်းအသုံးပြုသော သရုပ်ဖော်ပန်းချီများကို ပြုပွဲသဘောမျိုးလုပ်တတ်သည်။ ဤသည်ပင် အသားကျ နေသော ဘီး(လ)၏အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ လွန်ခဲ့သောနှစ် အနည်းငယ်လောက်မှစ၍၊ သူ့အလုပ်တွင် အပြောင်းအလဲများ စတင်လာတော့သည်။

သည်တစ်ခါအပြောင်းအလဲကို ဆောင်ကြဉ်းလာခဲ့သည်မှာ ဒစ်ဂျစ်တယ်တက္ကနိုလိုဂျီဖြစ်သည်။ ဘီး(လ)က သူ၏ကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းကို ဤသို့ ဆက်ပြောမိသည်။

“ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးတွေနဲ့ ကြော်ငြာအေဂျင်စီတွေက၊ အရင်ကလို flap art တွေ မလိုချင်တော့ဘူးဗျ။ Quark တို့၊ Photoshop တို့၊ Illustrator တို့လို ဆော့ဝဲ(လ)သစ်တွေသုံးပြီးဖန်တီးရတဲ့ ဒစ်ဂျစ်တယ်ဖိုင်တွေပဲ၊ လိုချင်တော့တယ်။ အဲဒီဆော့ဝဲ(လ) ၃ ခုကလည်း အတော်အသုံးဝင်တယ်လေ။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်တော်တို့ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်းနာတွေက၊ ‘ရဲသုံးဘော်’လို့ တင်စားခေါ်ကြရတာပေါ့။ ဒါတွေကိုသုံးလိုက်ရင်၊ ဒစ်ဂျစ်တယ် ကွန်ပျူတာဒီဇိုင်းကို လွယ်လွယ်လေးနဲ့ရတယ်။ ဒီတော့ ပန်းချီကျောင်းက ဆင်းပြီဆိုတာနဲ့ ဒီ ပရိဂရမ်တွေသုံးတတ်အောင် သင်တန်းဆက်တက်ကြရတော့တယ်။”

ဤနည်းနှင့် ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်းထုတ်ရသည်မှာ၊ အဆင်ပြေလွယ်ကူလှပါသည်။ တက္ကနိုလိုဂျီက လူတိုင်းကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးလိုက်သလို ရှိရာ၊ ဘယ်သူဝင်လုပ်လုပ် အထိုက်အသင့်လက်ခံနိုင်စရာရှိသော လက်ရာတွေ ထွက်လာသည်။ ဟန်ချက်ညီမညီ ချိန်တတ်ရုံ စာလုံးမျက်နှာ ရွေးတတ်ရုံနှင့် ရွက်ကြမ်းရေကျိုလက်ရာတစ်ခု မည်သူမဆိုဖန်တီး၍ ရလာသည်။ သို့နှင့်အမျှ သူတို့လက်ရာတွေမှာလည်း၊ သာမန်ရောင်းကုန်အဆင့် လျှော့ကျသွားတော့သည်။ အားလုံး ရိုးရိုးရေခဲမုန့်တွေ ဖြစ်ကုန်သည်။

သို့ဖြင့်၊ ဘီး(လ)မှာ ပညာလေ့ကားပေါ်သို့၊ နောက်တစ်ဆင့်တက်ဖို့ လိုလာသည်။ သူ့အလုပ်ရှင်တွေက အသင့်ဆွဲတင်အသုံးပြု(upload)နိုင်သော

ဒစ်ဂျစ်တယ်ဖိုင်တွေသာလိုတော့သည်။ အရင်ကလို အနုပညာဖန်တီးမှုပါသော flap up တွေ၊ မလိုချင်ကြတော့။ ဒစ်ဂျစ်တယ်ဖိုင် ဖန်တီးပေးနိုင်သူတွေကလည်း မနည်းမနော့ရှိနေသည်ဖြစ်ရာ၊ သူ့အလုပ်မှာ ပြိုင်ဘက်တွေ များလာသည်။ သို့အတွက်၊ မိမိကိုယ်ကို 'အိုင်ဒီယာအကြံပေး'(ideas consultant) အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရတော့သည်။ မက်ဒေါ်နယ်လို၊ ယူနီလီဗာလို သူ့ဖောက်သည် တွေက၊ အိုင်ဒီယာထုတ်ပေးဖို့ကိစ္စ အထူးလိုချင်ကြသည်။ သည်လိုနှင့် ဘီး(လ) တစ်ယောက်၊ ကလောင်နှင့်မင်အိုးကို မသုံးတော့။ ခဲတံနှင့်စကက်(ချ)၊ ချသည်။ ပြီး၊ သူ့ကွန်ပျူတာပေါ် စကင်တင်သည်။ နောက်၊ ကွန်ပျူတာမောက်(စ)ကို သုံး၍ အရောင်ထည့်သည်။ နောက်ဆုံး၊ ဖောက်သည်ဆီ အီးမေး(လ)ဖြင့်ပို့...။ ဒါဆို ပြီးပြီ...။ အနုပညာကိုယ်ခံအား သိပ်မရှိလှသည့် ပန်းချီဆရာလေး တွေက၊ သူ့လုပ်ပြီးသမျှကို အချောသတ်ပေးလိမ့်မည်။

ဒါတွေအားလုံးဟာ သူ့အလိုလိုဖြစ်လာတာတွေဗျ။ တကွနီလိုဂျီ ကိုင်နိုင်တဲ့ ပန်းချီဆရာပေါက်စတွေက၊ ကျွန်တော် လုပ်တဲ့အလုပ်ကို၊ ကျွန်တော် ရတဲ့လခရဲ့ မဖြစ်စလောက် အပိုင်းအစလေးလောက်နဲ့ ဝင်လုပ်လာကြတော့။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ သူများလိုက်လုပ်လို့ မရမယ့်အလုပ်သစ် ရှာရတော့တာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော့်ကို 'ဒါလေး-အိုင်ဒီယာထုတ်ပေးစမ်းပါဗျာ' ဆိုတာမျိုး၊ ကမ်းလှမ်းလာတာတွေရှိတယ်။ သူတို့က၊ ကျွန်တော့်ကို သူတို့ဖြစ်စေချင်တာ ပြောမယ်။ သူတို့လိုချင်တာက၊ အပီ ပန်းချီကားတော့ မဟုတ်ဘူး။ အိုင်ဒီယာ။ အဲဒီအိုင်ဒီယာကို သရုပ်ဖော်ထားတဲ့ စကက်(ချ)အကြမ်း။ ဒါပဲ လိုချင်တာ။ အဲဒီအတွက်၊ ကျွန်တော့်ကို လုပ်ခကောင်းကောင်းပေးတယ်။ ဟန်ကျတာပေါ့ ဗျာ။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော့်အလုပ်လည်း အသွင်းပြောင်းလာတော့စာယ်။"

ဘီး(လ)က ရယ်ကျဲကျဲနှင့် သူ့အလုပ်အကိုင်သစ်အကြောင်း ပြောပြ သည်။

"ခုဆိုရင်၊ ကျွန်တော်က Jafa မဟုတ်တော့ဘူးဗျ။ အိုင်ဒီယာအကြံ ပေး။ ဟဲဟဲ... အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေါ့။ အခြေခံပုံဆွဲပညာကိုတော့ သုံးရ တာပေါ့လေ။ ဒါကလည်း၊ အိုင်ဒီယာကို သယ်ဆောင်ပေးဖို့လောက်သာ သုံး တာပါ။ အပီပန်းချီကား ဖန်တီးဖို့မလိုတော့ပါဘူး။ အိုင်ဒီယာစကက်(ချ)တွေ ပေါ့ဗျာ။ သူတို့က အဲဒီအတွက် ကျွန်တော့်ကို လုပ်ခကောင်းကောင်း ပေးတယ်။ Jafa လုပ်စရာမလိုတော့ဘူး။"

သူပြောသော Jafa ဆိုသည်မှာ Just Another Fucking Artist ဆိုသည်ကို၊ အတိုကောက်ယူထားသော ဘန်းစကားဖြစ်သည်။ 'အသုံးမကျတဲ့ ပန်းချီဆရာ'ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါလိမ့်မည်။ Jafaတွေလည်း အများကြီးရှိနေပါ

သေးသည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ၊ ဘီး(လ)တို့လို အိုင်ဒီယာသမားတွေ စကက်(ချ) ချပေးသော ပုံစံကြမ်းတွေကို၊ အပြီးသတ်ပေးကြရသည်။ ပြောရလျှင်၊ ဒီဇိုင်းနာ အလုပ်ကို လက်ခွဲလုပ်ရသော outsourceသဘော ဖြစ်သည်။

ဘီး(လ)၏ အိုင်ဒီယာထုတ်ပေးသူအလုပ်မှာ၊ သိပ်တော့လည်း ကြာကြာ မခံခဲ့ပါ။ နောက်ထပ်အပြောင်းအလဲတစ်ခုနှင့် ဝင်ဆောင်မိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တက္ကနိုလိုဂျီဆင့်ကဖြစ်စဉ်က၊ သူ့အလုပ်၏ အနိမ့်ဆုံးအစွန်းကို သာမန် အဆင့်သို့ပြောင်းလိုက်ပြီး၊ အမြင့်ဆုံးအစွန်းတွင်မူ လုံးဝသစ်လွင်သော ဈေးကွက် တစ်ခု ဖွင့်ပေးလိုက်သည်။ တစ်နေ့၊ သူ့၏ပုံမှန်ဖောက်သည်တစ်ဦးက သူ့ကို ချဉ်းကပ်ပြီး ယခုလို တောင်းဆိုလာသည်။

“ခင်ဗျား၊ ဂရပ်ဖစ်ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲ လုပ်လို့ရမလား”

ထိုဖောက်သည်ပြောသော ‘ဂရပ်ဖစ် ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲအတတ်’ (morphing)ဆိုသည်မှာ၊ ဇာတ်ကောင်တစ်ယောက်၏ရုပ်ပုံကို နောက်ထပ်ဇာတ်ကောင် တစ်ယောက်အဖြစ်၊ ဆင့်ကဲ အသွင်ပြောင်းသွားစေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ၊ အဖွင့်အကွက်တွင် မာသာစတီးဝပ်၏ မျက်နှာကြီးရှိနေရာမှ အပိတ်အကွက် တွင်၊ ကုတ်နီလပ်(ဖ)မျက်နှာ ဖြစ်သွားသလိုမျိုး။ ဒဇူးဘယ်ရီမိုးမှ ဒဇူးကာရီ ပြောင်းသွားသလိုမျိုး။ မာတင်ကာရီမှ ဂျင်ကာရီပြောင်းသွားသလိုမျိုး။ ချာ မှ ဘရစ်နီစပီးယား ပြောင်းသွားသလိုမျိုး...။

အစတော့၊ ဘီး(လ)မှာ ဘယ်က ဘယ်လိုစတင်ရမည်ပင်မသိ။ သို့ဖြင့်၊ အမေရန်ကွမ်တွင်ဝင်ပြီး၊ အထူးပြုဆော့ဝဲ(လ)တွေ ရှာရသည်။ တွေ့တော့ ဝယ်ပြီး၊ ရက်အချို့အချိန်ယူကာ လေ့ကျင့်ရသည်။ သည်လိုနှင့်၊ သူ၏ပထမဆုံး ဂရပ်ဖစ်ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲကို စတင်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်မှစ၍ ထို အလုပ်သစ်တွင်၊ သူ ကျွမ်းလာသည်။ သူ့အတွက်ဈေးကွက်အကျယ်ကြီး ဖြစ် သွားသည်။ အမျိုးသားမဂ္ဂဇင်း Maxim ရော၊ အမျိုးသမီးမဂ္ဂဇင်း More ရောသာ မက၊ ကလေးမဂ္ဂဇင်း Nickelodeon သည်ပါ။ သူ့ပိုင်စားနယ်မြေ ဖြစ်လာတော့ သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က ရိုးရိုးရေခဲမုန့်ပေါ် တင်ရန် ဆော့(စ)အသစ်တီထွင်လိုက်ပြီး၊ ဘီး(လ)က ၎င်းအပေါ် ခုန်တက်လိုက် ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်၊ ဂလိုဘယ်စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးတွင် ဖြစ်ပျက်နေသည် မှာလည်း၊ ဤအတိုင်း တစ်သဝေမတိမ်းဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

“ဘာမျှမကြာလှတဲ့ အချိန်အတွင်းမှာပဲ၊ အလုပ်သစ်မှာ အခြေကျနေ ပြီဗျ။ အခုဆိုရင်၊ ကျွန်တော့်အလုပ်ကို ကျွန်တော့်ကိုယ်ပိုင် Mac လက်(ပ) တော့နဲ့လုပ်တယ်။ ဆန်တာဘာဘရာက ဖြစ်ဖြစ်၊ မင်နီဆိုးတားက ဖြစ်ဖြစ်၊

နယူးယော့မှာရှိတဲ့ ကျွန်တော့်တိုက်ခန်းထဲကဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်နေရာကမဆို လုပ်လို့ရတယ်။ တစ်ခါတလေမှာ ဖောက်သည်တွေက အကြောင်းအရာရှာပေးတယ်။ တစ်ခါတလေတော့လည်း ကိုယ်တိုင်စိတ်ကူးရတာပေါ့။ ကျွန်တော့်လက်ရာတွေကို တီဗွီပရိတ်ရစ်တွေကလည်း သုံးတယ်။ မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်တွေကလည်း သုံးကြတယ်။ ချာတီတ်တော်တော်များများဆိုရင်၊ ကျွန်တော့်ပရိသတ်ဖြစ်နေပြီ။ သူတို့က ကျွန်တော့်ဆီ စာတွေရေးကြတယ်ဗျာ . . .။”

တကွနီလိုဂျီသစ်က အခွင့်အလမ်းသစ်ကို ဖန်တီးပေးလိုက်၍သာ၊ ဘီး(လ)တစ်ယောက် ယခုအလုပ်ကို လုပ်ဖြစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းလဲလာသောဈေးကွက်က ကျွမ်းကျင်မှုသစ်များကို လေ့လာချင်စိတ်ပေါက်အောင်၊ သူ့ကို တွန်းပို့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

“ဒါတွေအားလုံးဟာ၊ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြစ်လာတာလို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်က ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအလုပ်လုပ်ဖို့ အမြဲအဆင်သင့်ဖြစ်နေစေချင်တာ။ ကျွန်တော် ကံကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ အခွင့်အရေးရခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတချို့တော့၊ ကံမကောင်းကြဘူးဗျ။ ဟိုတုန်းက ကျွန်တော်နဲ့အတူ သရုပ်ဖော်ပန်းချီရေးတဲ့ တစ်ယောက်ဆိုရင်၊ အခု အထုပ်အပိုးဒီဇိုင်းတွေ လုပ်နေရတယ်။ တချို့လည်း ဒီလောကထဲမှာကို မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းမတစ်ယောက်ဆိုရင်၊ တစ်ချိန်က သိပ်တော်တဲ့ဒီဇိုင်းနာ တစ်ယောက်ပေါ့။ ခုတော့၊ ဥယျာဉ်ပန်းမန်ဗီသုကာအလုပ် လုပ်နေပြီ။ အင်း . . . ဒီဇိုင်းနာတော့ ဒီဇိုင်းနာပေါ့လေ။ ဒါပေမဲ့ မီဒီယမ်ပြောင်းသွားပြီ။ အေးဗျာ . . . မြင်တတ်၊ ကြည့်တတ်တဲ့သူ၊ စိတ်ကူးကောင်းတဲ့သူအတွက်တော့ အပြောင်းအလဲနဲ့အတူ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှည့်ပြောင်းခံယူနိုင်စရာရှိမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ အနာဂတ်နဲ့ပတ်သက်ရင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ခပ်လန့်လန့်ပဲဗျ။”

ဘီး(လ)၏ဇာတ်လမ်းမှာ ယခုကျွန်တော်ရေးနေသောစာအုပ် (ကမ္ဘာပြားပြီ)အတွက်၊ အဝင်ခွင်ကျအရှိဆုံး ဥပမာကောင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ သူ့အလုပ်မှာ သရုပ်ဖော်ပန်းချီဆရာဘဝနှင့် စခဲ့သည်။ (ချော့ကလက် ‘ဆော့’ ဆိုပါစို့)၊ ကွန်ပျူတာခေတ်ရောက်တော့ သူ့အလုပ်မှာ ဂန္ထဝင်ဖြစ်သွားသည်။ (ရိုးရိုးရေးခဲ့မှန် ဖြစ်ကရောဆိုပါစို့။) သို့သော် သူ့အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်နိုင်သည်နှင့် ဒီဇိုင်းအကြံပေးအသွင်ပြောင်းနိုင်ခဲ့သည်။ (စပယ်ရှယ် ချော့ကလက် ‘ဆော့’ ပြန်ဖြစ်လာသည်ဆိုပါစို့။) အခုနောက်ဆုံးတွင်မူ၊ ဂရပ်ဖစ် ရုပ်ပြောင်းရုပ်လွှဲပညာရှင်ဖြစ်နေပေပြီ။ (‘ဆော့’ အပေါ် ချယ်ရီသီးလေး တင်လိုက်သလိုမျိုး)၊ ပို၍ပို၍ အထူးသီးသန့်သဘော ဆောင်လာသော ဈေးကွက်၏တောင်းဆိုမှုကို လိုက်ပါဖြည့်စွမ်းနိုင်၍သာ၊ ဘီး(လ)တစ်ယောက် ယခုအခြေအနေရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသဘောကိုပြောပြလိုက်ရာ၊ သူကငြိမ်ငြိမ်သက်သက် နားထောင်နေသည်။ အတန်ကြာမှ စဉ်းစဉ်းစားစားပြောသည်။

“တကယ်က ကျွန်တော်တို့အားလုံး အံသက်ဆက်ရှင်သန်နိုင်အောင် မနည်းကြိုးစားနေရတာပါဗျာ။”

သူပြန်ခါနီးတွင် ဘီး(လ)က ကျွန်တော့်ကိုနှုတ်မဆက်မီ မေးသည်။

“အဲဒါ ကျွန်တော်ဘယ်သွားမလို့လဲ၊ ခင်ဗျားသိလား။”

ကျွန်တော် ခေါင်းခါလိုက်သည်။သူက အဓိပ္ပါယ်ဖော်ရခက်သောအပြုံးကိုလှစ်ပြရင်း စကားဆက်သည်။

“ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်ကို သွားရှာမလို့။ ကျွန်တော်တို့ လက်လှည့်ပြကြမလို့လေ...။”

ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှမထင်။ အံ့ဩသွားသည်။

“ဗျာ၊ လက်လှည့် ဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်။ အပိုင်ငွေရအောင် ကျွန်တော်တို့ မကြာခဏဆိုသလို လက်လှည့်ပြကြတယ်။ ဘောလုံးလေးတွေနဲ့ ရွဲကစားသလိုကစားတာလေ။ ခင်ဗျား သိတယ်မို့လား။ တစ်ခါတလေ လမ်းပေါ်မှာ၊ တစ်ခါတလေ ပုဂ္ဂလိက ပါတီပွဲတွေမှာပေါ့ဗျာ။ ဒီအလုပ် လုပ်နေတာ ကြာပါပြီ။ အခုတော့ တယ်အဆင်မပြေလှတော့ပါဘူး...။”

နာမည်ကြီး ဂရပ်ဖစ်ဒီဇိုင်းနာ၏ ဘဝအာမခံချက်အတွက် ‘ဒုတိယခဲစစ်စည်း’ကို ကျွန်တော့်မှာ စိတ်မသက်မသာ နားထောင်နေရသည်။

“အရင်က၊ ဘောလုံး ၅ လုံးလောက်ကစားနိုင်ရင်၊ လူတော်ဗျ။ ကျွန်တော့် သူငယ်ချင်းဆိုရင် ၇ လုံးအထိ ကစားနိုင်တယ်။ ခုတော့ ကလေးပေါက်စ က အစ ၇ လုံးလောက်ကို အေးအေးဆေးဆေး ကစားနေကြတာလား။ အင်း၊ လက်လှည့်ပြနည်းစာအုပ်တို့၊ လေ့ကျင့်ဖို့ကိရိယာသစ်တို့ ပေါ်လာပြီလေ . . .။ ကျွန်တော်တို့အရည်အသွေးကို မမြှင့်နိုင်ရင် ဒီအလုပ်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့နောက်ကောက်ကျမှာပဲ...။”

အလုပ်တစ်ခုတည်းနှင့် အာမခံချက်မရေရာသော ဘီး(လ)တစ်ယောက်၊ သူ့ဘဝ၏ ဒုတိယအလုပ်အတွက် ထွက်သွားခဲ့ပါပြီ။ ကမ္ဘာကြီးကိုယ်တိုင်လည်း သူ့လိုပင်ဖြစ်လိမ့်မည်ထင်သည်။

ကျွန်တော်တို့အတွက် ရွေးချယ်စရာနှစ်ခုရှိပါသည်။ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရေးအတွက် တံတိုင်းကာကြမည်လော။ သို့တည်းမဟုတ်၊ အပြားကမ္ဘာမှာပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အစွမ်းအစများရှိနေဆဲဆိုသော ယုံကြည်မှုဖြင့်၊ ရှေ့ဆက်ချီကြမည်လော...။ ကျွန်တော့်သဘောအရ ဆိုလျှင် ရှေ့ဆက်ချီရေးလမ်းကြောင်းကိုသာ ရွေးချယ်လိုသည်။ အောင်မြင်မှု၏လျှို့ဝှက်ချက်ကို ကျွန်တော်တို့ ဆုပ်ကိုင်ထားနိုင်သရွေ့၊ အစစ အဆင်ပြေနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် ကောင်းစွာရင်ဆိုင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးအတွက်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းကို မြေတောင်မြှောက်ပေးနိုင်သည့် အကောင်းဆုံးစနစ်များ၊ ကျွန်တော်တို့တွင် အမှန်ပင်ရှိနေပါသည်။

'ဘာတွေလဲ'ဟု အမေးရှိမည်ဆိုငြားအံ့...။ 'အမေရိကန် သုတေသနတက္ကသိုလ်တွေပေါ့'ဟု မဆိုင်းမတွအဖြေပေးပါမည်။ ဤတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးများက၊ ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းရည်မြင့်သော လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုများ၊ အသစ်တီထွင်မှုများနှင့် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာဖောက်ဖျက်မှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ် မှန်မှန်ကြီး မွေးထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ စင်စစ်၊ ဤသည်မှာ ဘာမျှမဆန်း။ ကလေး၊ လေးကအစ သိသောအမှန်တရားဖြစ်သည်။

"ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တက္ကသိုလ်စနစ်က အကောင်းဆုံးအနေအထားမှာ ရှိပါတယ်။"

ဘီး(လ)ဂိတ်၏စကားဖြစ်သည်။ သူက အမေရိကန်သုတေသနတက္ကသိုလ်များ၏ အားကောင်းချက်ကို ယခုလိုဆက်ပြောပါသည်။

"သုတေသနလုပ်ငန်းတွေ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်လုပ်နိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်တွေကို ကျွန်တော်တို့ ရန်ပုံငွေစုပေးကြတယ်။ ဒါကလည်း အင်မတန် တုံ့ပြန်စရာကောင်းတဲ့အချက်ဗျ။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းက IQ အမြင့်ဆုံး ကျောင်းသားတွေ၊ ဒီတက္ကသိုလ်ကြီးတွေကို ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့တစ်တွေကပဲ အသစ်တီထွင်မှုတွေအများကြီး လုပ်ခဲ့ကြပြီ။ အဲဒီတီထွင်မှုတွေကို ပစ္စည်းသစ်တွေအဖြစ် အသွင်ပြောင်းခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ကြိုဆိုတယ်။ အားပေးတယ်။ သူတို့ရဲ့ စွန့်စားရတဲ့သတ္တိကို မြေတောင်မြှောက်ပေးတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်စနစ်ဟာ ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းရည် မြင့်လာတာ...။"

ဘီး(လ)ဂိတ်ဆိုလိုသည်မှာ၊ အမေရိကန်သုတေသနတက္ကသိုလ်များ၏ အကဲခတ်စိမ့်ပိုလီထန်သဘာဝ၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤတက္ကသိုလ်ကြီးများ၏ အလုပ်လုပ်ပုံကိုလည်း သူကဆက်ပြောသေးသည်။

"တက္ကသိုလ်အားလုံးဟာ စနစ်တစ်ခုတည်းအောက်မှာ၊ လည်ပတ်နေ

တာမျိုး မဟုတ်ဘူးဗျ။ မတူတဲ့နည်းမျိုးစုံနဲ့ စိတ်တိုင်းကျလှုပ်ရှားခွင့်ရှိတယ်။ ဥပမာ၊ ရိုဘော့တကွန်နိုလိုဂျီနဲ့ ပတ်သက်လို့ သုတေသနလုပ်နေကြတာဆိုရင်၊ တက္ကသိုလ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်တောင်ရှိတယ်။ အားလုံးဟာ၊ ကိုယ့်နည်းကိုယ့် ဟန်နဲ့ချီတက်နေကြတာပဲ။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ငြင်းခုံကြတာပဲ။ ဗရမ်းဗတာ နိုင်တယ်လို့ ပြောချင်ပြောနိုင်တာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်ဗျ။ ကမ္ဘာနဲ့ ချီတဲ့ အသစ်တီထွင်မှုတွေရဲ့အင်ဂျင်ဟာ၊ ဒီတက္ကသိုလ်ကြီးတွေလို့တောင် ဆို နိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း၊ ပြည်ထောင်စုအခွန်တော်ငွေကရော လျှို့ဝါန်း ထောက်ပံ့ငွေတွေနဲ့ရော၊ ဒီတက္ကသိုလ်ကြီးတွေမှာ ပုံအောမြုပ်နှံထားကြတာပေါ့။ တက္ကသိုလ်တွေ ရှင်သန်နေသရွေ့၊ ကျွန်တော်တို့အစွမ်းအစတွေ ဘယ်တော့မျှ ကုန်ခမ်းသွားမှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါ သေချာတယ်။”

ဝက်(ဘ)ဘရီဆာ၊ MRI (Magnetic Resonance Imaging) မြန်နှုန်း မြင့်ကွန်ပျူတာ၊ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ တက္ကသိုလ်ဂျီ၊ အာကာသစူးစမ်းရှာဖွေ ရေးနှင့် ဖိုက်ဘာအော့(ပ)တစ်. . . ။ ဤအရာအားလုံးမှာ တက္ကသိုလ် ကျောင်း တိုက်ကြီးများ၏ အခြေခံသုတေသန ပရောဂျက်များမှ မွေးထုတ်လိုက်သော အသစ်တီထွင်မှုများစွာထဲမှ အချို့မျှသာဖြစ်ပါသည်။ ‘မက်ဆာချူးဆက် နည်း ပညာတက္ကသိုလ်၊ အသစ်တီထွင်မှု၏အကျိုးသက်ရောက်မှု’ (MIT - The Impact of Innovation) ဆိုသောအမည်နှင့်၊ Bank Boston ဘောဂဗေဒ ဌာနမှပြုစုသော လေ့လာရေးစာတမ်းတစ်ခုရှိသည်။ ဤစာတမ်းပါ အချက် အလက်များအရပြောရလျှင်၊ MIT ဘွဲ့ရများအနေနှင့် ကုမ္ပဏီပေါင်း ၄,၀၀၀ တည်ထောင်ပြီးပြီ။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်း အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၀.၁သန်းမျှ ဖန်တီး နိုင်ခဲ့ပြီ၊ ဒေါ်လာ ၂၃၂ ဘီလီယံတန်ဖိုးမျှ ထုတ်လုပ်ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပြီဟု ဆိုပါ သည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ အမေရိက၏ထူးခြားချက်မှာ MIT လိုတက္ကသိုလ်မျိုး ထူထောင်နိုင်ရုံ သက်သက်ကြောင့်မဟုတ်ပါ။ ပြည်နယ်တိုင်းရှိ တက္ကသိုလ် တိုင်းက MIT လိုဖြစ်အောင် အပြိုင်ကြိုးစားနေကြခြင်းသည်သာ၊ အမှန်တကယ် ထူးခြားမှုဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာပညာရေးအင်စတီကျု၊ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ အလန်အီးဂွတ်မင်၏ အဆိုအရ အမေရိကတွင် တက္ကသိုလ် ကောလိပ်ပေါင်း ၄,၀၀၀ ရှိသည်။ ကျန်ကမ္ဘာနိုင်ငံအားလုံးရှိ တက္ကသိုလ်စုစုပေါင်း မှာ ၇,၇၆၈မျှ သာရှိသည်။ ကာလီဖိုးနီးယားပြည်နယ်တစ်ခုတည်းမှာပင်၊ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်ပေါင်း ၁၃၀ မျှရှိသည်။ ဤအရေအတွက်ထက် ပိုများသည့်နိုင်ငံ ဆို၍၊ ကမ္ဘာတွင် ၁၄ နိုင်ငံသာရှိပါသည်။

သင့်အနေနှင့် ဆိုခဲ့ပါကိန်းဂဏန်းအတိုင်းမဖြစ်နိုင်ဟု၊ သံသယရှိသော

ပြည်နယ်တစ်ခုခုကို တွေးမိကောင်းတွေးမိနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ၊ (နှိုင်းယှဉ်လိုက်လျှင် တစ်စုံတစ်ရာနောက်ကျသော) အုတ်ကလာဟိုင်းမား ဆိုပါစို့။ အုတ်ကလာဟိုင်းမားလို ပြည်နယ်မျိုးမှာပင်၊ ကိုယ်ပိုင်တက္ကနိုလိုဂျီစင်တာ ရှိသည်။ 'အုတ်ကလာဟိုင်းမား၊ ခေတ်မီသိပ္ပံနှင့်တက္ကနိုလိုဂျီစင်တာ'(OCAST)ဟု ခေါ်သည်။ OCAST ဝက်(ဘ)ဆိုဒ်တွင် တင်ထားသော ၎င်း၏မစ်ရှင်ကို ဖတ်ကြည့်စေလိုသည်။ ဤသို့...။

'စီးပွားရေးသစ်တွင် ထိထိရောက်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက်၊ အုတ်ကလာဟိုင်းမားအနေနှင့် ပညာတတ်လူ့အရင်းအမြစ်ကို ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးစေရပါလိမ့်မည်။ သူတေသနတက္ကသိုလ်များနှင့် တက္ကနိုလိုဂျီအခြေခံခခန်းများကိုလည်း၊ တည်ဆောက်ကြရပါလိမ့်မည်။ စတင်ခါစကုမ္ပဏီအသေးလေးများမှအစ နိုင်ငံတကာအဆင့်ကုမ္ပဏီကြီးများအထိ၊ ခေတ်အမီဆုံးဘီဇနက်လုပ်ငန်းရှင်များ ရှင်သန်စေရေးအတွက်၊ ရေခဲမြေခဲကောင်းများကို ပြုစုပျိုးထောင်ပေးကြရပါလိမ့်မည်။ ကျောင်းများနှင့် ဘီဇနက်လုပ်ငန်းများကို တံတားခင်းပေးနိုင်ရေးအတွက်၊ တက္ကသိုလ်-ဘီဇနက် ပူးပေါင်းတည်ထောင်သော တက္ကနိုလိုဂျီစင်တာများ တည်ဆောက်ရပါလိမ့်မည်။ သို့မှသာလျှင် ဘီဇနက်လုပ်ငန်းသစ်များ ပေါ်ထွက်လာပြီး၊ ထုတ်လုပ်ရေးတက္ကနိုလိုဂျီသစ်များဖြင့် ဖန်တီးသောကုန်ပစ္စည်းသစ်များ ပေါက်ဖွားရှင်သန်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။'

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ တစ်နှစ်တည်းအတွက် အမေရိကန်တက္ကသိုလ်များမှ ရသော မူပိုင်ခွင့်တန်ဖိုးပေါင်း ဒေါ်လာ ၁. ၃ဘီလီယံမျှရှိသည် ဆိုသည်မှာ၊ စင်စစ် ဆန်းလှသည်တော့ မဟုတ်ပါချေ။

အမေရိက၏တီထွင်စက်များ (တက္ကသိုလ်များ၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက သူတေသနစမ်းသပ်ခန်းများနှင့် ဌာနခွဲများကို ဆိုလိုပါသည်။) ပူးပေါင်းဆက်စပ် အလုပ်လုပ်လိုက်သောအခါ၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံးထိန်းညှိနိုင်ပြီး၊ အမြင့်ဆုံးစွမ်းဆောင်ရည်ရှိသည့် အရင်းအနှီးဈေးကွက်ကြီးတစ်ခု ထွက်ပေါ်လာတော့သည်။ ဤတီထွင်စက်များက အိုင်ဒီယာအသစ်များ ထုတ်ပေးရုံမျှမက၊ အဆိုပါ အိုင်ဒီယာများကို ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များအဖြစ်၊ အသွင်ပြောင်းပေးလိုက်သည်။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ Mc Kinsey & Co ဒါရိုက်တာလည်းဖြစ်၊ တီထွင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် စာအုပ်နှစ်အုပ်ရေးခဲ့သူလည်းဖြစ်သော ဒစ်ဖေါ်စတာ က၊ ယခုလိုကောက်ချက်ချသည်။

"ကျွန်တော်တို့အမေရိကမှာ စက်မှုပေါ်လစီတစ်ခုရှိတယ်ဗျ။ တခြား

တော့ မဟုတ်ဘူး။ စတော့ဈေးကွက်ကိုပြောတာ။ NYSE ဖြစ်ဖြစ်၊ Nasdaq ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ဗျာ။ အဲဒီစတော့ဈေးကွက်တွေက၊ စွန့်စားမြှုပ်နှံချင်တဲ့ အရင်းအနှီးတွေကို စုဆောင်းပေးတယ်။ ပြီးတော့၊ ပေါ်ထွက်လာတဲ့ အိုင်ဒီယာအသစ်တွေဆီ၊ ဒါမှမဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ကုမ္ပဏီတွေဆီကို၊ လွှဲပေးတယ်။ ဒီကိစ္စမှာ တော့ ကမ္ဘာပေါ်က ဘယ်အရင်းအနှီးဈေးကွက်မျှ၊ ကျွန်တော်တို့လောက် ထိရောက်အောင် မလုပ်နိုင်တာသေချာတယ်။”

သူပြောသောအရင်းအနှီးဈေးကွက်ကို အလုပ်ဖြစ်အောင်ဖန်တီးပေးလိုက်သည်မှာ၊ ကျွန်တော်တို့၏လုံခြုံရေးစနစ်နှင့် ထိန်းညှိရေးစနစ်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤစနစ်က အနည်းစုရှယ်ယာရှင်များ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ပေးသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်တို့အရင်းအနှီးဈေးကွက်တွင်လည်း ရိုက်စားများ၊ အပိုကြေးပေးရသည်များ၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ ရှိနေသည်သာဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအမြောက်အမြားနှင့် စွန့်စားလုပ်ကြရသော မည်သည့်လုပ်ငန်းခွင်တွင်မဆို၊ ဤလိုကိစ္စမျိုးနှင့် ကင်းကြသည်တော့မဟုတ်ပါ။ အင်န္ဒန့်အရှုပ်တော်ပုံဆိုလျှင်၊ အမေရိကန် ကော်ပိုရိတ်လောကကို အထုပ်ဖြေပြသလိုပင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော်တို့၏အားကောင်းချက်မှာ ဤသို့သောအရှုပ်ထုပ်ကို ဖုံးဖိမနေဘဲ၊ ဖော်ထုတ်ဖွင့်ချနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ပြောရလျှင်၊ အမေရိကန်ထူးခြားချက်မှာ အင်န္ဒန့်မဟုတ်။ အီလီယော့စပစ်ဇာ ဖြစ်သည်။ စပစ်ဇာဆိုသည်မှာ၊ အစုရှယ်ယာလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးနှင့် ကောပရိတ်ဘုတ်အဖွဲ့ ရုံးခန်းများကို၊ ဘယ်သူမျှန်နာမျှမထောက်ဘဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရှင်းလင်းပေးခဲ့သည့် နယူးယော့ပြည်နယ်ရှေ့နေချုပ်ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သော အရင်းအနှီးဈေးကွက်မျိုးကို နယူးယော့၊ လန်ဒန်၊ ဖရန်ဖွတ်၊ တိုကျိုတို့၏ ပြင်ပတစ်နေရာတွင်၊ ပုံတူကူးဆောင်ရွက်ရန် လွယ်ကူလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ဤသဘောကို ဖော်စတာက ယခုလိုဆက်ပြောပါသည်။

“တရုတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ တခြားအာရှနိုင်ငံတွေမှာ အသစ်တီထွင်မှုလုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်ဖို့ဆိုရင်၊ ပထမဆုံး အောင်မြင်တဲ့အရင်းအနှီးဈေးကွက် ရှိဖို့ လိုလိမ့်မယ်ဗျာ။ အောင်မြင်တဲ့ အရင်းအနှီးဈေးကွက် ဖြစ်ဖို့ဆိုတာကလည်း၊ အနည်းစုရှယ်ယာပိုင်ရှင်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အကာကွယ်ပေးနိုင်မယ့် တရားရေးစနစ်ရှိဖို့လိုတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်တို့ ကံကောင်းပါတယ်ဗျာ။ ရာစုနှစ်နဲ့ချီတဲ့ စီးပွားရေးအတွေ့အကြုံကို ရလိုက်တာ၊ နည်းတဲ့ကံထူးမှုမှ မဟုတ်ဘဲ။”

စင်စစ် ဤသည်ပင်၊ အမေရိကန်တို့အောင်မြင်မှု၏ လျှို့ဝှက်ချက် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းပြီး ဆက်လက်မြေတောင်မြှောက်ပေး

ရဦးမည်။ အခြားအားကောင်းချက်များလည်း မနည်းမနောရှိပါသေးသည်။ ဤအချက်ကိုမူ အိန္ဒိယသား ဗစ်ဗက်ပေါ(လ)လို နိုင်ငံခြားသားများက ပို၍ပင် မြင်တတ်။ သတိပြုတတ်ဟန်တူသည်။ ပေါ(လ)က ကျွန်တော့်ကို ယခုလိုပြောဖူး သည်။

“ခင်ဗျားပြောတဲ့ အားကောင်းချက်စာရင်းထဲမှာ၊ ကျွန်တော်က နောက် ထပ်သုံးခုလောက် ထပ်ဖြည့်ချင်သေးသဗျ။ ပထမဆုံးအချက်ကတော့၊ ခင်ဗျားတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ပွင့်လင်းမှုပေါ့ဗျ။”

သူပြောတာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အမေရိကန်လူမျိုးတွေမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတိမပြုမိသည့်တိုင်၊ မယုံနိုင်လောက်အောင် ပွင့်လင်းကြသူများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဒေဝါလီခံရတာမျိုးက အစ၊ ရွက်စရာသဘောမထားဘဲ အေးအေးဆေးဆေးဖွင့်ပြောရဲသူတွေ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သောပွင့်လင်းမှုမျိုး၊ ကမ္ဘာတွင်ပြိုင်စံရှားလောက်သည်။ နိုင်ငံခြားသားများအတွက် ဤသို့ပွင့်လင်း မှုသည်ပင် အကြီးဆုံးအက်ဆက်တစ်ခုဖြစ်နေသလို၊ အားအကောင်းဆုံး ဆွဲ ဆောင်မှုလည်းဖြစ်နေတော့သည်။

“နောက်တစ်ခုက အသိဉာဏ်ပညာပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်နဲ့ပတ်သက်ရင်၊ အကာ အကွယ်ပေးတဲ့ကိစ္စဗျ။ ဒီအချက်က လူတွေကို အိုင်ဒီယာအသစ်တွေ ကြံဆ ချင်လာအောင် တွန်းအားပေးသလိုဖြစ်တာပေါ့ဗျ။”

ဤအချက်ကိုလည်း ကျွန်တော်သဘောတူပါသည်။ အပြားကမ္ဘာတွင် ပစ္စည်းအသစ်ထုတ်လုပ်ရသည်က၊ မက်လုံးအပြည့်ရှိပါသည်။ ရရှိမည့်အကျိုး အမြတ်မှာ ချက်ချင်းဆိုသလို၊ ကမ္ဘာလုံးချီသွားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အိုင်ဒီယာသစ်ထုတ်လုပ်ရေးမှာမူ ဤမျှ မက်လုံးရှိချင်မှရှိပါလိမ့်မည်။ တစ်မူ ဟုတ်ချင်း ကမ္ဘာလုံးချီသွားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဉာဏ်ပညာပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကိုသာ၊ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးထားလျှင် ကမ္ဘာလုံးချီ အိုင်ဒီယာဖြစ်သည့်တိုင်၊ မူလအိုင်ဒီယာထုတ်သူအတွက် အကျိုးမများနိုင်ပါ။ ကမ္ဘာလုံးချီလေ သူ့အတွက် နစ်နာလေပင် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင်လည်း ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့်နေရာထက်မဆို၊ အမေရိကက ပိုကံကောင်းပါသည်။ အသိဉာဏ်ပညာပစ္စည်းပိုင်ခွင့်ကို အပြည့်အဝ အကာအကွယ်ပေးနိုင်သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်အားကောင်းချက်တစ်ခုမှာ၊ အလုပ်သမားဥပဒေနှင့်ဆိုင် သည်။ အမေရိက၏အလုပ်သမားဥပဒေမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အပျော့ပျောင်းဆုံး ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အလုပ်မဖြစ်တော့သောစက်ရုံမှ အလုပ်သမားတစ်ဦးကို အလွယ်တကူ အလုပ်ဖြုတ်ပစ်နိုင်သလို၊ အခြေအနေကောင်းသည့်စက်ရုံ

အတွက်လည်း၊ အလုပ်သမားတစ်ယောက် အလွယ်တကူငှားလို့ရသည်။ ပျော့ပျောင်းမှုမရှိဘဲ တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ချုပ်ကိုင်ထားသည့် အခြားသော လုပ်အားဈေးကွက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်လျှင်၊ ဤအချက်မှာ ပို၍ထင်ရှားလာနိုင်သည်။ ဥပမာ၊ ဂျာမနီဆိုလျှင် အလုပ်သမားသစ်ငှားရမ်းခြင်း၊ အလုပ်ထုတ်ခြင်းစသောကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ အစိုးရကိုယ်တိုင်က အပြည့်အဝထိန်းချုပ်ထားသည်။ ဤသို့သောနိုင်ငံမျိုးမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက်၊ အမေရိက၏အလုပ်သမားဥပဒေမှာ အလွန်အားကောင်းသော အက်ဆက်တစ်ခုလို့ ဖြစ်နေတော့သည်။ အခွင့်အလမ်းကောင်းသောနေရာတွင်၊ အရင်းနှင့်လုပ်အားတို့ မြန်မြန်ဆန်ဆန်မြှုပ်နှံနိုင်သလို၊ အကယ်၍ အခြေအနေမကောင်းတော့လျှင်လည်း မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပင် ရုပ်သိမ်းလို့ရသည်။ ဤအချက်ကလည်း၊ အပြားကမ္ဘာတွင် အတော်အရေးကြီးပါသည်။

အမေရိက၏ နောက်ထပ်အားကောင်းချက်တစ်ခုမှာ၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံး ပြည်တွင်းစားသုံးသူ ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ထက် အမေရိကန်လူမျိုးတို့၏ စိတ်သဘာဝက၊ အသစ်အဆန်းများကို မြည်းစမ်းကြည့်လိုသည့် အချက်မှာလည်း၊ အတော်အရေးကြီးသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ ကုန်စည်တစ်ခုဖြစ်စေ၊ ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်စေ၊ တကွန်လိုဂျီ တစ်ခုဖြစ်စေ အမေရိကန်ဈေးကွက်ထဲရောက်သွားလျှင်၊ အမေရိကန်ဖောက်သည်များက အလှူအယက်မြည်းစမ်းကြည့်ကြသည်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကြောင့်ပင်၊ အမေရိကရှိ အလုပ်အကိုင်ရေစီးမှာ မှန်မှန်ချောမွေ့နေခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဤနေရာတွင် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုမှာလည်း၊ အလေးထားစဉ်းစားရမည့် ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ်အတွင်း၊ တရုတ်ပြည်မှာ အတော်အတန်တည်ငြိမ်သည့် နိုင်ငံရေးရာသီဥတုတစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တရုတ်ခေါင်းဆောင်များအနေနှင့် ကွန်မြူနစ်စနစ်မှ ဗဟုစနစ်ကို လမ်းမချော်ဘဲ၊ ညင်ညင်သာသာလှည့်ပြောင်းနိုင်ရန် သတိကြီးကြီးထား၍ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေသည်။ ဤသို့ သတိကြီးကြီးထားနေရသည် ဆိုကတည်းက၊ လမ်းချော်နိုင်သည့်အန္တရာယ် ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ကံသေကံမပြောနိုင်သည်တော့ မဟုတ်သေးပါ။ သိပ်မငြိမ်သည့်ခြင်းတောင်းထဲသို့ မည်သူကမျှ၊ ကြက်ဥအားလုံး ထည့်ထားချင်ကြမည်မဟုတ်ဟု မှန်းဆရပါသည်။

နောက်ဆုံးအချက်အနေနှင့် ပြောဖို့ရှိသည်မှာ၊ အမေရိက၏ ကမ္ဘာ့စုရပ်ကြီးလိုဖြစ်နေသော အနေအထား၊ ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းပြည်ပေါင်းစုံ၊ ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းစုံမလူများအနေနှင့်၊ ဤနေရာသို့ရောက်လာပြီး အချင်းချင်း နှောင်ဖွဲ့ကြ

သည်။ အပြန်အလှန် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ဖို့ ကြိုးပမ်းကြသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဥပမာ၊ အိန္ဒိယကျောင်းသားတစ်ဦး ဆိုပါစို့။ အုတ်ကလာဟိုင်းမားတက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်မည်။ ကျောင်းပြီးသည်နှင့်၊ အုတ်ကလာဟိုင်းမားရှိ ဆော့ဝဲ(လ)စက်ရုံတစ်ရုံတွင်၊ အလုပ်ဝင်မည်။ ဤကာလအတွင်း အခြားလူများနှင့် အပြန်အလှန်ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်လိမ့်မည်။ အပြန်အလှန်နားလည်မှုများ ရှင်သန်လာလိမ့်မည်။ ဤသို့ဆိုလျှင်၊ နောင် အနာဂတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတွင် သူ့အတွေ့အကြုံများက၊ သေချာပေါက်အကျိုးပြုပါလိမ့်မည်။ ဤအချက်ကို ယေး(လ)တက္ကသိုလ်၏ တရုတ်ပြည်တွင် လက်ခွဲလုပ်နေသော (outsourc လုပ်နေသော) သုတေသနပရောဂျက်များတွင်၊ အခိုင်အမာတွေ့ နိုင်ပါသည်။

ယေးတက္ကသိုလ်အဓိပတိ ရစ်ချပ်လီဗင် က၊ သူတို့တက္ကသိုလ်အနေနှင့် တရုတ်ပြည်တွင် လက်ခွဲလုပ်နေသော သုတေသနလုပ်ငန်း နှစ်ခုရှိသည်ဟု၊ ကျွန်တော့်ကို ပြောပြသည်။ တစ်ခုမှာ ဘေဂျင်းရှိ ပီကင်းတက္ကသိုလ်ဖြစ်ပြီး၊ နောက်တစ်ခုမှာ ရှန်ဟိုင်းရှိ ဖူဒန်တက္ကသိုလ်ဖြစ်သည်။

“အခုလို တက္ကသိုလ်အလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွေ ဖြစ်လာစာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက ဆက်ပေးလို့ မဟုတ်ဘူးဗျ။ ထက်၊အောက်ဖွဲ့စည်းပုံက လာတာမဟုတ်ဘူး။ ဟိုးအရင်ကတည်းကရှိခဲ့တဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေ၊ သောတုဇနတွေကြားက ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆက်ဆံမှုက ဖြစ်လာတာ...။”

လီဗင်၏စကားက ကျွန်တော့်ကိုဖမ်းစားလိုက်သည်။ ကျွန်တော် သိချင်တာကို ခပ်ရှင်းရှင်းပင်မေးလိုက်ပါသည်။

“ယေး(လ)နဲ့ဖူဒန် ဘယ်လို ချိတ်မိသွားတာလဲဗျ။”

“ဒီပရောဂျက်ရဲ့ဒါရိုက်တာ ပါမောက္ခတီယန်ရှူက စ၊တာလို့ပြောရမှာပေါ့ဗျာ...။”

လီဗင်က ပါမောက္ခ ‘ရှူ’အကြောင်းကို နောက်ကြောင်းပြန်ပြသည်။ ‘ရှူ’မှာ ဖူဒန်တွင် ပထမ ဘွဲ့ ရသည်။ နောက် ယေး(လ)တွင်ပညာဆက်သင်ပြီး Ph.D. ရသည်။ ကာလတစ်ခု ယေး(လ)မှာပင်၊ ပရော်ဖက်ဆာပြန်လုပ်သည်။ ယခုမှ သုတေသနပရောဂျက်နှင့်အတူ တရုတ်ပြည်ပြန်ရောက်လာသည်။

“နောက်ထပ် ဘယ်သူတွေပါသေးလဲဗျ။”

“ပါမောက္ခ ‘ရှူ’နဲ့ သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ငါးယောက် ဆိုပါတော့ဗျာ။ သူတို့ အားလုံးကလည်း ယေး(လ)တက္ကသိုလ်ထွက်တွေပါပဲ။ အခုတော့ ဖူဒန်မှာ ပရော်ဖက်ဆာတွေပေါ့ဗျာ။”

သူတို့ထဲမှတစ်ယောက်မှာ၊ ပါမောက္ခ‘ရှူ’၏ကျောင်းနေဘက် သူငယ်

ချင်းဖြစ်သည်။ သူလည်း၊ ယေး(လ)တက္ကသိုလ်မှပင် ဘွဲ့ရခဲ့သည်။ နောက် တစ်ယောက်မှာ ယေး(လ)ကောလိပ်၊ ဓါတ်ခွဲခန်းမှ ဧည့်ပါမောက္ခ ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ယောက်က တရုတ်အမေရိကန်ပညာရေးဖလှယ်မှု အစီအစဉ်အရ ဖူဒန်မှ ယေး(လ)သို့လာရောက်ပညာသင်ပြီး တရုတ်ပြည်တွင် Ph.D. ရခဲ့သူ။ ကျန်နှစ်ယောက်မှာ ပါမောက္ခ 'ရွဲ'၏ဌာနမှ ဒေါက်တာဘွဲ့ရပြီးသူများ။ သူတို့ ငါးဦး၏ဦးဆောင်မှုဖြင့်၊ ဖူဒန်တက္ကသိုလ်၏ သုတေသနပရောဂျက်ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။

ပီကင်းနှင့် ယေး(လ)တို့၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာလည်း၊ အလားတူ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်နှစ်ခုပေါင်းပြီး စိုက်ပျိုးရေး၊ ဇီဝတက္ကသိုလ်နှင့် မော်လီကျူးဗီဇဓာတ်တစ်ခုကို၊ ပူးတွဲဖွင့်လှစ်ထားသည်။ ပါမောက္ခ 'ရွဲ'မှာ မျိုးဗီဇပညာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထင်ရှားသော ကျွမ်းကျင်သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါ သည်။ သူ့ကို အမျိုးသားကျန်းမာရေးအင်စတီကျုက ထောက်ပံ့ကြေးပေးထား သလို၊ မျိုးဗီဇနှင့်ကင်ဆာကြားဆက်စပ်ပုံကို လေ့လာရန်နှင့် အာရုံကြောယိုယွင်း မှုဆိုင်ရာရောဂါများအကြောင်း သုတေသနလုပ်ရန်၊ ဟိုးဝပ် ဟပ်(ချ) ဖောင် ဒေးရှင်းကလည်း ထောက်ပံ့ထားသည်။ သူတာဝန်ယူရသော သုတေသနအမျိုး အစားမှာ၊ စမ်းသပ်ခံတိရစ္ဆာန်များ၏ မျိုးဗီဇသန္ဓေပြောင်းလဲမှုများကို၊ အကြိမ် ကြိမ်အထပ်ထပ် စမ်းသပ်လေ့လာဖို့လိုအပ်သည်။

“ခင်ဗျားအနေနဲ့ မျိုးဗီဇတွေအများကြီး စမ်းသပ်ကြည့်ချင်ရင်၊ ဒါမှမ ဟုတ် ရောဂါတစ်ခုနဲ့ဆိုင်တဲ့မျိုးဗီဇတစ်ခုကို ရေဆုံးရေဖျားလေ့လာချင်တယ် ဆိုရင်၊ စမ်းသပ်ချက်တွေအများကြီးလုပ်ဖို့ လိုမယ်ဗျ။ ဝန်ထမ်းအင်အားများလေ ခင်ဗျားအတွက်အကျိုးများလေပေါ့...။”

ပါမောက္ခ လီဗင် က၊ သူတို့၏လုပ်ငန်းသဘာဝကိုရှင်းပြသည်။ ဤ အချက်ကြောင့်ပင်၊ ယေး(လ)တက္ကသိုလ်အနေနှင့် သုတေသနအလုပ်ကို ဖူဒန်သို့ အောက်ဆို့လုပ်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ တရုတ်ပြည်မှာက၊ လုပ်အားခ သက် သာသလို စမ်းသပ်ခံတိရစ္ဆာန်တွေလည်း၊ ပေါပေါများများရနိုင်သည်။ ယခု အခါ၊ တက္ကသိုလ်နှစ်ခုပေါင်းပြီး 'ဖူဒန်-ယေး(လ) ဇီဝဆေးပညာသုတေသနဌာန' တစ်ခု ဖွင့်ထားသည်။ တက္ကသိုလ်အသီးသီးအနေနှင့် မိမိနှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းကို၊ မိခင်တက္ကသိုလ်ကပင် လခပေးသည်။ သို့အတွက်၊ တရုတ်နှင့် အမေရိကန်ကြား ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှုများရှိသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ တရုတ်ပြည် ဘက်မှ ဝန်ထမ်းအင်အားနှင့်၊ စမ်းသပ်ခံတိရစ္ဆာန်အင်အားကို အများအပြားသုံး ရသော အခြေခံသုတေသနအလုပ်ကို၊ တာဝန်ယူသည်။ ဒေတာစီစစ်မှုနှင့် အဆင့်မြင့်သုတေသနကိုမူ၊ ယေး(လ)မှတာဝန်ယူသည်။ ဤအတွက် ဖူဒန်မှ

အဖေတို့ငယ်ငယ်က ထမင်းစားရင်း ဆော့နေရင် အဖေတို့ပိုတော့က-
ခုလို ပြောလေ့ရှိတယ်သမီးရဲ့-

“ဟဲ့-ကလေးတွေ ကောင်းကောင်းစား၊ တရုတ်ကြီးတွေ ကုလားကြီးတွေက၊ လာလုလိပ်ပယ်၊
သူတို့က ထမင်းဆာနေတာ” လို့။

အခု သမီးတို့ကို အဖေပြောချင်တာက-

“သမီးတို့ အိမ်စားတွေကောင်းကောင်းလုပ်ကြ၊ ကြီးစားကြ၊ တရုတ်ကြီးတွေ ကုလားကြီးတွေက
သမီးတို့အလုပ်တွေကို လာလုလိပ်ပယ်၊ သူတို့က အလုပ်ဆာနေတာ” လို့ ။

ဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပညာရှင်များမှာ အတွေ့အကြုံနှင့်ပညာ
အမြတ်ထွက်သည်။ ယေး(လ)ဘက်မှလည်း ကုန်ကျစရိတ်ကိုချွေတာနိုင်ပြီး၊
ဝန်ထမ်းအင်အား ဖောဖောသီသီသုံးနိုင်သည်။ ယေး(လ)မှာဆိုလျှင်၊ လွန်ရော
ကျံရော ပညာရှင် ၃၀ မျှသာသုံးနိုင်မည် ဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုဖွဲ့ဒန်တွင်
၁၅၀ အထိ အသုံးပြုနိုင်သည်။

“နှစ်ဖက်လုံးအတွက် အကျိုးရှိပါတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ဘက်က
သုတေသနလုပ်ငန်းကို စရိတ်ကျဉ်းကျဉ်းနဲ့ မြန်မြန်လုပ်နိုင်တယ်။ တရုတ်ပြည်
ဘက်က သူတို့ဘွဲ့ရကျောင်းသားတွေအတွက် လေ့ကျင့်ခွင့်ရတယ်။ တရုတ်
လူငယ်ပညာတတ်တွေအနေနဲ့ ထိပ်တန်းအဆင့် ပရော်ဖက်ဆာတွေနဲ့ အတူတူ
အလုပ်လုပ်ခွင့်ရတာ၊ နည်းတဲ့ကုသိုလ်မှမဟုတ်တာ။ ပြောရရင် တရုတ်ဘက်
က လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် အမြတ်ရတယ်ဗျာ။ ယေး(လ)ဘက်က တီထွင်မှု
အမြတ်ရတယ်။”

တက္ကသိုလ်သုံးခုလုံးမှ ဘွဲ့ရကျောင်းသားများမှာ အပြန်အလှန် ကူးလူး
ဆက်ဆံနေကြရပါလိမ့်မည်။ ခိုင်မာသော ဆက်ဆံရေးတစ်ရပ်ကိုလည်း ထူ
ထောင်ပြီးသား ဖြစ်နေပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ အနာဂတ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
များလည်း၊ ပို၍ပို၍ ရှိလာမည်မှာ အသေအချာပင်ဖြစ်ပါသည်။

“ဒါ၊ နိုင်ငံတကာ အလုပ်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်မှုပေါ့ဗျာ။ တရုတ်ပြည်ရဲ့ ဓာတ်
ခွဲခန်းတွေကလည်း တကယ့်ကိုအဆင့်မီပါတယ်။ ခုလိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
လိုက်တော့၊ ပိုခေတ်မီအောင် ကျွန်တော်တို့ဘက်က ကူညီနိုင်တာပေါ့။ ပြောရရင်
စမ်းသပ်ခံတိရစ္ဆာန်တွေ ထိန်းသိမ်းမွေးမြူတာက၊ အစ၊ အများကြီး အဆင့်မြင့်
နေပြီဗျာ။ ဒီအလုပ်က၊ ချွေးစက်ရုံအလုပ်မဟုတ်ဘူးနော်။ တကယ့်ကိုအဓိပ္ပါယ်
ရှိတဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပါ။”

ပါမောက္ခလီပင်၏ အားတက်ဖွယ်ရာစကားတွင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်
လည်း အားတက်ရပါသည်။ သို့သော်...။

* * *

စီးပွားရေးဥပဒေသတိုင်းက ဤသို့ဆိုပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် ကမ္ဘာ့နေရာဒေသမျိုးစုံမှ ပညာရေးအိုင်များကို စုနိုင်သည်နှင့်၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို ပို၍ပို၍ အရှိန်မြှင့်လိုက်နိုင်သည်နှင့်၊ ကမ္ဘာလုံးချီ မုန့်လုံးကြီးမှာ ပိုကြီး၊ ပိုကျယ်၊ ပိုဆန်းပြားလာပါလိမ့်မည်။ အမေရိက(သို့မဟုတ်) အခြားနိုင်ငံတစ်ခုခုအနေနှင့်၊ မိမိ၏အလုပ်အင်အားစုကို စပယ်ရှယ်အဆင့်၊ (သို့မဟုတ်)စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)အဆင့်၊ (သို့မဟုတ်)ပိုမိုမြင့်မားသော ထပ်ဆင့် တိုး တန်ဖိုးဖြည့် အလုပ်သစ်များအတွက်၊ စဉ်ဆက်မပြတ် အဆင့်မြှင့်ပေးနိုင် လျှင် အဆိုပါနိုင်ငံအတွက် မုန့်လုံးဝေစု ပိုရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤသို့ ဝေစုပိုရလိုလျှင်၊ အမှန်တကယ် အလုပ်လုပ်ဖို့တော့လိုပါလိမ့်မည်။

ယနေ့ ယုံနုံတည်ရှိနေသောတူရုချက်အရ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့ ဥရောပဒေသကြီးတစ်ခုလုံးမှာ၊ စစ်အေးခေတ် ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ တရုတ် (တိုင်ပေ)တို့လိုပင် ၎င်းတို့နှင့်အမေရိကကြား ကွာဟချက်ကို၊ အတတ်နိုင်ဆုံး ကျဉ်းကျဲ့သွားအောင် ကြိုးစားနေကြပြီဖြစ်သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ သူတို့၏အဆင့် ကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်မြှင့်တင်နေကြမည်မှာ၊ သေချာသည်။

ဤအခြေအနေတွင်၊ ကျွန်တော်တို့ အမေရိကန်များအနေနှင့် အမှန် တကယ် အလုပ်လုပ်နေကြပါပြီလော။ အကယ်၍ တစ်ချက်မျှ နောက်ပြန်လှည့် ကြည့်လိုက်လျှင်(သို့မဟုတ်) ယနေ့(နက်ဖြန်မဟုတ်သေးပါ။ ယနေ့ဖြစ်ပါသည်) အိန္ဒိယ၊ တရုတ်တို့နှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လိုက်လျှင်၊ အမေရိကမှာ စက္ကူပေါ်တွင်သာ ခမ်းနားကြီးကျယ်လျက်ရှိနေသည်ကို၊ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ လာတော့မည့် အနာဂတ်အတွက် ကျွန်တော်တို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပြီးပါပြီလော...။ ရင်ဆိုင်ရမည့်ပြိုင်ပွဲ အတွက် ကျွန်တော်တို့သားသမီးတွေကို ပြင်ဆင်ပေးပြီးပါပြီလော...။

ရှေ့အခန်းကို ဆက်ဖတ်ပါ။ ယခုလောလောဆယ် အရိပ်အမြှက်မျှ ပြောထားနှင့်ပါမည်...။ “နိုး”။

အခန်း (၇)

အသံတိတ်အကျပ်အတည်း

The Quiet Crisis

“ပြီးခဲ့သော အိုလံပစ်ပွဲတော်များတွင်၊ အမေရိကန်တို့နှင့် အကြိတ် အနယ်ယှဉ်ပြိုင်ရသောပွဲဆို၍၊ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်၊ ယခုအခါ အမေရိကန်နှင့် လက်ရည်တူယှဉ်နိုင်သောအသင်းများ၊ ပေါ် ထွက်လာ ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။”

(အမေရိကန်အမျိုးသားဘတ်စကက်ဘောအသင်း၏ ဂရိကို ပွတ်ကာသီကာ အနိုင်ရခဲ့သောခေါင်းစဉ်ဖြင့်၊ အေသင်အိုလံပစ်ပွဲတော်မှပေးပို့သော 'အေပီ'၏

၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ် ၁၇ ရက်ထုတ်၊ သတင်းဆောင်းပါးမှ။)

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတော်တော်များများအနေနှင့်၊ အမေရိကကို ပို၍ထိထိ ရောက်ရောက်နှင့် ထိပ်တိုက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့်အနေအထားသို့၊ ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကိုပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် ဥပမာပြမည်ဆိုလျှင်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ယူအက်(စ) အိုလံပစ်ဘတ်စကက်ဘော လက်ရွေးစင်အသင်း၏ ရုန်းကန် ရမှုများမှာ၊ အကောင်းဆုံးသာကေ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ NBA စတားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အမေရိကန်လက်ရွေးစင်အသင်းမှာ ပွာတိုရိုကို၊ လစ်သူ ယေးနီးယားနှင့် အာဂျင်တီးနားတို့ကိုရှုံးပြီး၊ တတိယကြေးတံဆိပ်မျှနှင့်သာ နွမ်းလျအိမ်ပြန်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ခေတ်သစ်အိုလံပစ်သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်လျှင်၊ အမေရိကန် ဘတ် စကက်ဘောအသင်းအနေနှင့်၊ ယခင်က တစ်ကြိမ်သာ အရှုံးနှင့်ရင်ဆိုင်ခဲ့ဖူး သည်။ အိုလံပစ်ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲများသို့ NCAA စတားများဖြင့်သာ လက်ရွေးစင်အသင်းဖွဲ့ပြီး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည့်ကာလများကဆိုလျှင်၊ အမေရိကန်အသင်းမှာ ကာလကြာရှည်ထိပ်သီးအဆင့်တွင် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါ သည်။ နောက်တော့၊ အမေရိကကို စိန်ခေါ်မည့်အသင်းတွေ ပေါ်လာသည်။ သို့ဖြင့် ပရော်ဖက်ရှင်နယ်အားကစားသမားများဖြင့်၊ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင် ကြည့်ခဲ့ သည်။ စိန်ခေါ်မှုကား လျော့မသွား။ တိုးလို့ပင် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ၊ ကမ္ဘာကြီး၏ ပညာပျံ့ပွားမှုနှုန်း သိသိသာသာ မြန်လာသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ နည်းပြဆရာများအနေနှင့်၊ အမေရိကန်နည်းနာများကို အင်တာနက်မှဆွဲချလေ့လာနိုင်သည်။ မိမိတို့အခန်းမှာပင် အေးအေးဆေးဆေးထိုင်ပြီး၊ NBA ပွဲစဉ်များကို ဂြိုဟ်တုစလောင်းမှ ကြည့်နိုင်သည်။ ဟိုင်းလိုက်လုပ်ထားသော အကောင်းဆုံးကစားကွက်များကို လည်း၊ အသေအချာ လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်သည်။ သုံးထပ်ကွမ်းပေါင်းစည်းမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာတစ်လွှားမှ လူသစ်တန်း ပါရမီရှင်များသည်လည်း၊ NBA ကွင်းများသို့ လာကစားပြီး ပညာယူကြသည်။ နောက်၊ အမေရိကမှရသောအတွေ့အကြုံနှင့် မိခင်နိုင်ငံအသင်းအတွက် အကောင်းဆုံးလက်စွမ်းပြကြတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် တရုတ်၊ လက်တင်အမေရိကနှင့် အရှေ့ဥရောပတို့မှ စတားသစ်များ ပေါ်ထွက်လာတော့သည်။ ပြောရလျှင်၊ အိုလံပစ်ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲစဉ်တိုင်းတွင် နှစ်ပေါင်း ၂၀ လုံးလုံး လွှမ်းမိုးထားနိုင်ခဲ့သော အမေရိက၏အနေအထားမှာ၊ အတိတ်ဖြစ်သွားခဲ့ပြီဟု ဆိုရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

NBA စံဆိုသည်မှာလည်း ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာနှင့်ဆိုရလျှင်၊ သာမန်ထဲမှ သာမန်မျှသာဖြစ်လာတော့သည်။ အကယ်၍ အမေရိကအနေနှင့်၊ အိုလံပစ်ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲများတွင် ဆက်လက်လွှမ်းမိုးထားလိုလျှင်၊ မိမိတို့မူလအဆင့်နေရာထက် များစွာသာလွန်နိုင်ပါမှ တန်ကာကျပါတော့မည်။ စံချိန်ဟောင်းများကို ထိန်းပြန်ရမလောက်နှင့်၊ မည်သို့မျှ အလုပ်ဖြစ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အိုင်ဘီအမ်မှ ဂျိုးကော်လေးက ယခုလို ကောက်ချက်ချပါသည်။

‘စတားတွေကြားထဲမှာ စတားဖြစ်ဖို့လိုနေပြီဗျ။ ပြောရရင်၊ ဟာတိုရိုကိုတို့ လစ်သူယေးနီးယားတို့ဆိုတာ၊ တစ်ဦးချင်းစွမ်းရည်အရ အမေရိကကိုယှဉ်လို့ ရသေးတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့၊ အဖွဲ့အစည်းအလိုက် လှုပ်ရှားတဲ့နေရာမှာတော့၊ ကျွန်တော်တို့ထက် သာတယ်ဗျ။ သူတို့က ပိုပြီးအသင်းလိုက်စုစည်းမှု ကောင်းနေတယ်။ ဒီတော့၊ ကျွန်တော်တို့အတွက် အန္တရာယ်ကြီးတဲ့ပြိုင်ဘက်တွေ ဖြစ်လာတော့တာပေါ့. . .’

ဤနေရာတွင်၊ အားကစားဆောင်းပါးရှင် ဂျွန်ဖင်စတီနိုး ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့က ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သော၊ အိုလံပစ်ဘတ်စကက်ဘောနှင့်ပတ်သက်သည့် အက်ဆေးတစ်ပုဒ်ကို ကိုးကားလိုသည်။ သူ့အက်ဆေးမှာ၊ အမေရိကန်၏ ဘတ်စကက်ဘောစွမ်းရည်ကိုသာမက အင်ဂျင်နီယာစွမ်းရည်ကိုပါ ရည်ညွှန်းရာရောက်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဂျွန်ဖင်စတီနိုးက၊

“ယနေ့ အမေရိကန်ဘတ်စကက်ဘောအသင်း၏ အနေအထားမှာ၊ နိုင်ငံတကာ အားကစားသမားများ၏ စွမ်းရည်မြင့်မားလာမှုနှင့်၊ အမေရိကန် အားကစားသမားများ၏ စွမ်းရည်ကျဆင်းလာမှုတို့၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သည်” ဟု၊ ကောက်ချက်ဆွဲပြသည်။ ဤသို့၊ အမေရိကန်အားကစားသမားများ၏ စွမ်းရည်ကျဆင်းလာမှုမှာ၊ ကာလကြာရှည်ကတည်းက ရှိနေခဲ့သော တူရုချက် ၂ ခုကြောင့်ဟုလည်း၊ သုံးသပ်သည်။

ပထမတူရုချက်မှာ၊ မျိုးဆက်သစ်လူငယ် အားကစားသမားများ၏လေ့ကျင့်မှုစွမ်းဆောင်ရည်နှင့်ဆိုင်သည်။ နောက်ပေါက် လူငယ်အားကစားသမားတော်တော်များများက၊ ESPN အားကစားစင်တာမှ ပြုလေ့ရှိသော ဟိုင်းလိုက်ကစားကွက်တွေကိုသာ၊ အားကျနေသည်။ အပျံစား ဂိုးသွင်းဖို့သာ အားသန်သည်။ အပေးအယူလုပ်ဖို့၊ ခဲခဲကပ်ကပ် ဆွဲပြေးဖို့၊ အကွက်ဆင်ထိုးဖောက်ဖို့စသည်တို့ကို စိတ်မဝင်စား။ ဤသို့သော စွမ်းဆောင်ရည်မျိုးရဖို့မှာ၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း ကြိုးစားလေ့ကျင့်ရသည် ဖြစ်ရာ၊ ဘယ်သူမျှ ဒုက္ခမခံလို။ တစ်ကိုယ်တော်အစွမ်းပြဖို့သာ အာရုံရနေသည်။ အကျိုးဆက်မှာ ဘတ်စကက်ဘောစွမ်းရည် ကျဆင်းလာခြင်းဖြစ်တော့သည်။

ဒုတိယတူရုချက်မှာ၊ အားကစားသမားတွေ၏ ရည်မှန်းချက်စိတ်အခံနှင့် ဆိုင်သည်။ အခြားနိုင်ငံမှ အားကစားသမားများက အိုလံပစ်ပွဲတော်တွင်၊ အမျိုးသားလက်ရွေးစင်အသင်း အစွမ်းပြဖို့ ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးစားနေကြစဉ်၊ အမေရိကန်မှ NBA ကစားသမားများမှာ အိုလံပစ်ပွဲတော်နဲ့ဖို့ စိတ်မပါလက်မပါဖြစ်နေသည်။ ဤအတွက် နည်းပြတွေ ကိုယ်တိုင်က အားကစားသမားကို မထိန်းချုပ်နိုင်ရုံမျှမက၊ သူတို့ကိုပင် ပြန်ချော့နေရသလို ဖြစ်နေသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်ကဆိုလျှင် နည်းပြတော့နိုက်က၊ ထိုခေတ် နာမည်ကြီးအားကစားသမား ချား(လ)ဘတ်ကလေ ကို၊ ကိုယ်အလေးချိန် ၂၆၅ ပေါင်ရောက်အောင် လျှော့ခိုင်းသည်။ ချား(လ)က ၂၈၅ ပေါင်ထိသာ လျှော့နိုင်ရာ၊ ဒဏ်ရိုက်ခံလိုက်ရသည်။ အခုခေတ်နည်းပြတွေဆိုလျှင်၊ ဤသို့ပြတ်ပြတ်သားသား ကိုင်တွယ်နိုင်မည်မဟုတ်။ အားကစားသမားကို မှန်လုံလိမ်ခံကားကြီးနှင့်လေဆိပ်သွားကြို။ ဟိုတယ်မရောက်မီလမ်းတွင် ဒိုးနပ်စားချင်သည် ပူဆာပါက ဝယ်ကျွေး၊ အောက်ကြေးက ချောပေါင်းနေကြရသည်။ ဤသို့ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေနှင့် ဝေဝေဆာဆာတင်ပြပြီး၊ ဂျွန်ဖင်စတီန်းကသူ့အင်ဆေးကို နိဂုံးချုပ်ကောက်ချက်တစ်ခုနှင့် အဆုံးသတ်

လိုက်သည်။ 'ကမ္ဘာကြီးက ပြောင်းနေပြီဗျ။ အမေရိကဘတ်စကက်
ဘော လောကက၊ ပြောင်းတော့ပြောင်းပါရဲ့။ အကောင်းဘက်တော့
မဟုတ်ဘူး...။'

စစ်ပြီးခေတ် အမေရိကန်မျိုးဆက်သုံးခုကို၊ သရုပ်ထင်ပြသော ဇာတ်
လမ်းလေး တစ်ခုကိုလည်း၊ ပြောပြလိုပါသေးသည်။ ပထမမျိုးဆက်က၊
နဖူးမှချွေး ခြေမကျအောင် အလုပ်ကြီးစားပြီး၊ ငွေရှာသည်။ ဒုတိယမျိုးဆက်
က၊ သူ့မိဘများ ရှာဖွေပေးခဲ့သည်တို့ကို၊ ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့
သည်။ တတိယမျိုးဆက် ရောက်သောအခါတွင်မူ၊ အဆီယစ်အပျင်းထူ လေးလံ
ထိုင်းမှိုင်းနေကြသော ဆက်ခံသူများက တစ်တိတိဖြုန်းတီးကြတော့ရာ၊ နောက်
ဆုံး ပြောင်သလင်းခါတော့သည်ဟု၊ ပုံပြင်လေးက ဆိုပါသည်။ ပုံပြင်ပါဇာတ်
လမ်းမှာ၊ ကြမ်းချင်ကြမ်းပါလိမ့်မည်။ ယေဘုယျဆန်လွန်းသည်ဟုလည်း ဝေဖန်
လိုက ဝေဖန်နိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤပုံပြင်လေးတွင် အမှန်ဇာရာအချို့
ပါဝင်နေသည်ဟု၊ ထင်ပါသည်။ စစ်ပြီးခေတ် တတိယမျိုးဆက် အရွယ်ရောက်
လာသော ၁၉၉၀ အလွန်နှစ်များလောက်မှစ၍၊ အမေရိကန်လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ
ကုန်းဆင်းလမ်းလို အရှိန်နှင့် ဒလဟောထိုးဆင်းလာခဲ့တော့သည်။ ဤအချက်
ကို ငြင်း၍မရ။

ဒေါ့ကွမ်ဘွန်းက၊ လူငယ်တော်တော်များများကို 'ပင်ပင်ပန်းပန်းအလုပ်
လုပ်စရာမလို' ဆိုသည်။ တစ်လွဲမာနကို မွေးဖွားပေးစေသည်။ MBA တက်ရုံ၊
IPO နှင့် ချိတ်ရုံမျှနှင့် ဘဝအတွက် ပြီးပြည့်စုံလှပြီဟု၊ အထင်ရောက်နေကြ
သည်။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးလိုက်သော အပြားကမ္ဘာကြီးထက်တွင်၊
ကျွန်တော်တို့က ပီတိဖြာကောင်းနေစဉ်၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့ဥရောပမှ
လူငယ်များက၊ ဆိုခဲ့ပါအပြားကမ္ဘာကြီးကို မိမိတို့အတွက် အကောင်းဆုံး
အသုံးချနိုင်စေရန်၊ အားသစ်လျက်ရှိနေကြသည်။ ကံကောင်းထောက်မစွာပင်
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး အမေရိကမှာ၊ တစ်ခုတည်းသော စီးပွားရေးတည်ငြိမ်
သည့်နိုင်ငံအဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကြာမျှ ပြိုင်ဘက်မရှိ
ရှေ့ကပြေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဤအချက်က ကျွန်တော်တို့ကို၊ ရေစီးကြောင်းထိပ်တွင်
ရောက်စေသလို၊ 'မိမိကိုယ်ကို အားရကျေနပ်နေသော ဘဝင်စိတ်' ကိုလည်း၊
မွေးထုတ်ပေးလိုက်ပါသည်။ ဤနေရာတွင်၊ မကြာသေးခင်နှစ်များအတွင်း
ထင်ရှားလာသည့် အလုပ်ကြီးစားမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ အရှည်မျှော်တွေးမှု
စသည်တို့ထက်၊ စားသုံးမှုကိုသာ ပိုအမွမ်းတင်လိုသည့် တိမ်းညွတ်မှုကို၊ ထည့်
မပြောသေးပါ။ ဤအချက်ကိုပါ ထည့်တွက်လိုက်လျှင်၊ ယနေ့အမေရိက၏
အံ့ချော်မှုကို ပို၍ပင်တွက်ဆနိုင်စရာရှိပါသည်။

၉/၁၁ အရေးအခင်းနှင့် ကြုံလိုက်ရသောအခါ၊ 'အဆိုးထဲမှအကောင်း ဆိုသလို' တစ်မျိုးသားလုံးကို ဆွဲစုဆင့်ခေါ်နိုင်လောက်သည်။ အခွင့်အလမ်းကြီး တစ်ခုရလိုက်သည်။ ဘဏ္ဍာရေး၊ စွမ်းအင်၊ သိပ္ပံ၊ ပညာရေး စသော တစ်စ၊ စ နိမ့်ပါးလိုက်လာသော နယ်ပယ်များကို ပြန်အရှိန်မြှင့်နိုင်ရန်၊ တိုင်းပြည်အတွက် လိုအပ်သလို စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံကြရန်၊ တစ်မျိုးသားလုံးကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံး နိုင်စေသည့် မဟာအခွင့်အလမ်းကြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်တို့ သမ္မတ က၊ ကျွန်တော်တို့ကို ဆိုခဲ့ပါအရေးတော်ကြီးအတွက်၊ ခရာသံ မပေး။ ဈေးဝယ်ထွက်ကြဖို့သာ လှုံ့ဆော်အားပေးခဲ့သည်။

ကျမ်းရိုးဘောင်ဗေဒသီအိုရီများနှင့် အမေရိကန်စီးပွားရေး၏ သန်စွမ်း သောကောင်းမွေများအရ၊ အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ဦးချင်းအနေနှင့် ကမ္ဘာကြီး ပြားလာသည့်အဖြစ်ကို၊ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်နေစရာအကြောင်းမရှိပါ။ ကျွန်တော်တို့ အင်္ကျီလက်တွေကိုပင့်ပြီး ပြိုင်ဆိုင်ဖို့အဆင်သင့်ဖြစ်နေလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့၏ ပညာရည်ကို မြှင့်နိုင်မည်ဆိုလျှင်၊ အမေရိကန်အောင်မြင်မှု၏ လျှို့ဝှက်ချက် အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်လျှင်၊ ကျွန်တော်တို့အနာဂတ်မှာ ရွှေရောင်လွမ်းနိုင် ပါလိမ့်မည်။ ဤလုပ်ငန်းအားလုံးမှာ ကျွန်တော်တို့လုပ်ရမည့် အလုပ်ဖြစ်သလို၊ လုပ်နိုင်သည့်အရာများလည်း ဖြစ်ပါသည်။ (ဤအကြောင်းများကို ပြီးခဲ့သည့် အခန်းများတွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။)

ယခုအခန်းတွင်မူ၊ အမေရိကန်လူမျိုး တစ်ဦးချင်းအနေနှင့်ရော၊ အမေ ရိကန်လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်လုံးအနေနှင့်ပါ၊ ဆိုခဲ့ပါအလုပ်များကို ဘာမျှ မလုပ်သည့်အကြောင်း၊ ဖော်ပြရပါတော့မည်။ ဤသို့ တာဝန်မဲ့ခဲ့သည့်အတွက် ရှေ့ဆက် ဘာတွေဖြစ်နိုင်သည်။ (အကယ်၍ မိမိကိုယ်ကို မလှည့်ပြောင်းနိုင် လျှင်) ရှေ့ဆက်ဘာတွေဖြစ်လိမ့်မည်ဆိုသည်တို့ကို ဖော်ပြရတော့မည် ဖြစ်ပါ သတည်း။

အမှန်အတိုင်းဝန်ခံရလျှင်၊ ယခုပင်လျှင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အကျပ် အတည်းဆိုက်နေပြီဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ တဖြည်းဖြည်းနှင့်မှ ပွင့်ကျလာသော အကျပ်အတည်းမျိုးဖြစ်ပြီး၊ အသံမပေးဘာမပေးနှင့် တိုးတိုးတိတ်တိတ်ရှိနေ၍ သာ၊ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် သတိမပြုမိကြခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ကတည်းက၊ 'ရန်ဆီလာပေါ်လီ တက္ကသိုလ်အင်စတီကျူး၏အဓိပတိတာဝန် ယူခဲ့ ပြီး၊ 'အမေရိကန်သိပ္ပံပွဲဖြိုးရေးအစည်းအရုံး၏ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဥက္ကဋ္ဌ တာဝန် ယူထားသော အန်းဂျက်ဆင်၏စကားနှင့်ပြောရလျှင်၊ 'အသံတိတ် အကျပ်

အတည်းဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ (ရန်ဆီလာမှာ၊ ၁၈၂၄ ခုနှစ်က စတင်ထူထောင်ခဲ့သော အမေရိက၏သမ္မတအရင်းဆုံး၊ တက္ကနိုလိုဂျီကောလိပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။) အဆိုပါ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းက၊ အမေရိက၏ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာ အခြေခံကို မှန်မှန်တိုက်စားဖြိုချလျက် ရှိနေသည်။ စင်စစ်၊ ဤအခြေခံသည်ပင်၊ အမေရိက၏ အသစ်တီထွင်မှုများနှင့် မြင့်မားသော လူနေမှုအဆင့်အတန်း၏ရေခဲမြေခဲ ဖြစ်ပါသည်။

“ကောင်းကင်ကြီးပြိုကျနေပြီ ဆိုတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့ရှင်၊ နေ့ချင်းညချင်း မထိတ်သာမလန့်သာတွေ ကြုံရတော့မယ်လို့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ပါဘူး...။”

စကားလုံးအသုံးအနှုန်းက အစ ဂရုတစိုက်ရွေးချယ်လေ့ကျင့်ထားသည့် ရူပဗေဒပညာရှင်တစ်ဦးပီပီ၊ မစွပ်ကျက်ဆင်က လက်ရှိအခြေအနေကို မယုတ်မလွန် ရှင်းပြသည်။

“အခုချိန်ထိ ယူအက်(စ)ဟာ၊ ကမ္ဘာမှ အဓိကတီထွင်မှုအင်ဂျင်နေရာမှာ၊ ရှိမြဲရှိနေပါသေးတယ်။ ကျွန်မတို့ဆီမှာ အကောင်းဆုံးပညာရေးစနစ်ရှိတယ်။ အကောင်းဆုံးသိပ္ပံဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံရှိတယ်။ အကောင်းဆုံး အသုံးချလို့ရနိုင်တဲ့ အရင်းအနှီးဈေးကွက်လည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ ကျွန်မတို့ရဲ့ သိပ္ပံနဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီနယ်ပယ်မှာတော့ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းကြီး တစ်ခုရှိနေတာ အမှန်ပဲရှင်။ ကျွန်မတို့ အိပ်ပျော်နေလို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ မြန်မြန်နိုးကြားမှ ဖြစ်တော့မယ်။ ဒီနေ့ ယူအက်(စ)ရောက်နေတာက တကယ့်ဂလိုဘယ်ပတ်ဝန်းကျင်လေ။ ကျွန်မတို့ပြိုင်ဘက်နိုင်ငံတွေက အားလုံးနိုးကြားနေကြပြီ။ ကျွန်မတို့က တာတိုပြေးနေတုန်း။ သူတို့က မာရသွန်ပြေးနေကြပြီ။ “ဒီအတိုင်းသာ အပူပင်အကြောင့်ကြမ္မာဆက်သွားရင် ကျွန်မတို့ရဲ့ ထိပ်တန်းအဆင့်ရော၊ တီထွင်မှုစွမ်းရည်ပါ သေချာပေါက်စိန်ခေါ်ခံရတော့မယ်...။”

မစွပ်ကျက်ဆင်ပြောသလိုပင်၊ ကျွန်တော်တို့တွင် ကုန်စည်သစ်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုသစ်များ တီထွင်ထုတ်လုပ်ရန်၊ အရည်အချင်းရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီများမှာလည်း၊ ရာစုနှစ်လုံးလုံး မှန်မှန် အပြန်ကျယ်လာနေသည့် လူလတ်တန်းစားအလွှာအတွက်၊ ရေခဲမြေခဲကောင်းဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေပါသေးသည်။ ဂူးဂဲ(လ)၊ အင်တယ်(လ)၊ အိပ်(ချ)ပီ၊ ဒဲ(လ)၊ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ) နှင့် ဆစ်ကို တို့ကို စတင်သူများမှာ၊ အမေရိကန်တီထွင်သူများသာ ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအချို့ကို အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာ (သို့မဟုတ်) ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာသည့်တိုင်၊ အဆိုပါကုမ္ပဏီအားလုံး၏ ဌာနချုပ်များကမူ အမေရိကန်မြေပေါ်မှာသာရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကမှာ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အကောင်း

ဆုံး၊ လုပ်ခလစာအများဆုံး ဆိုသည်ကို၊ ဤအချက်က ဖော်ပြလျက်ရှိနေပါသည်။ ကုမ္ပဏီအလုပ်အမှုဆောင်များ၊ ဌာနမှူးများ၊ အရောင်းအင်အားစုများ၊ အဆင့်မြင့်သုတေသီများမှာ၊ အသစ်တီထွင်မှုများ၏ အောင်မြေ ဖြို့ကြီးများတွင်သာ အခြေချနေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ သူတို့၏အလုပ်များက၊ နောက်ထပ် အလုပ်အကိုင်ပေါင်းမြောက်မြားစွာကို၊ ဖန်တီးပေးနိုင်ဆဲလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် . . . ။ ဤ 'သို့သော်'ကား အရေးကြီးလှသည်။

ဆိုခဲ့ပါ ပညာအလုပ်သမားများ၏ နေရာတွင်၊ ပခုံးပြောင်း တာဝန်ယူကြရမည့် ပညာတတ် ကျွမ်းကျင်သူလူငယ်များ၏ အရေအတွက်မှာ၊ တဖြည်းဖြည်း ကျုံ့လိုက်လာသည်။ ဤအချက်ကြောင့်၊ ကျွန်တော်တို့ လူနေမှုအဆင့်အတန်း ချက်ချင်းထိုးကျသွားမည်တော့ မဟုတ်။ သို့နှင့်တိုင်၊ နောင် ဆယ့်ငါးနှစ်၊ အနှစ် နှစ်ဆယ်ကြာလျှင် ဘာဖြစ်မည်နည်း။

“အဲဒီအချိန်ရောက်ရင်တော့ အကျပ်အတည်းက၊ အခုလို အသံတိတ်နေမှာမဟုတ်တော့ဘူး။ တကယ့်ကို ဆူညံပေါက်ကွဲမယ့် အကျပ်အတည်းကြီး ဖြစ်တော့မယ်။”

မစွပ်လျက်ဆင်၏ကောက်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ သူမ ဖြတ်သန်းခဲ့သော အတွေ့အကြုံအရ၊ သူမ၏မှန်းဆချက်ကို လျှော့တွက်လို့မဖြစ်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်အတွင်း၊ ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးစားရုန်းကန်ခဲ့ကြသူများ ထဲတွင် သူမကိုယ်တိုင် ပါဝင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ နောင်လာမည့်နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်၏ အလားအလာကို သူမအတွေ့အကြုံနှင့် ယှဉ်တွဲအကဲဖြတ်နိုင်စရာ၊ အပြည့်ရှိသည်။

မစွပ်လျက်ဆင်မှာ ဝါရှင်တန်ဒီစီဇာတိ၊ အာဖရိကန်-အမေရိကန် အမျိုးသမီးဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် လူမည်းများအတွက်၊ သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသော အစိုးရမှုကြိုကျောင်းမှ၊ သူမ၏ပညာသင်ဘဝကို စခဲ့ရသည်။ သို့သော်၊ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှု၏ ကျေးဇူးကြောင့် အသားအရောင်ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရာမှ၊ လျက်ဆင်တို့ကျောင်းလေးမှာ လူဖြူလူမည်း မခွဲဘဲ ပညာသင်ကြားရာဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူမအတွက်လည်း ပိုကောင်းသော အထက်တန်းကျောင်းသို့၊ ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်ဖို့ အခွင့်သာလာခဲ့သည်။

မစွပ်လျက်ဆင်ကျောင်းသူဘဝ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင်၊ ရုရှားက 'စပတ်နစ်'ကို အာကာသထဲသို့ ပထမဆုံးလွှတ်တင်လိုက်သည်။ သည်တော့မှ၊ အမေရိကန် အစိုးရက သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာ သင်ကြားရေးကို၊ အပူတပြင်းလုပ်လာတော့သည်။ သမ္မတ ဂျွန်အက်(ဖ)ကင်နေးဒီ၏ 'အာကာသသို့လူသားလွှတ်ရေး အစီအစဉ်'ပေါ်လာသောအခါ၊ အဆိုပါသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာ သင်ကြား

ရေးမှာ၊ အထူးဦးစားပေးတာဝန်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ကင်နေဒါက 'လပေါ် လူ
ရောက်ရမယ်'ဟု ကြွေးကြော်လိုက်သောအခါ၊ သူ့မိန့်ခွန်းကို အားတက်သရော
နားထောင်နေကြသည့် သန်းပေါင်းများစွာသော အမေရိကန်လူငယ်များထဲ
တွင်၊ ရှယ်လီ အန်း ဂျက်ဆင် တစ်ယောက်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။
ထိုစဉ်ကာလ၊ သူ့မတို့အိပ်မက်ကို ဂျက်ဆင်က ယခုလိုပြန်လွှမ်းပြသည်။

“သူ့မိန့်ခွန်းက၊ ကျွန်မတို့ကို ကောင်းကောင်းလှုပ်နှိုးလိုက်သလိုပဲရှင့်။
ကျွန်မတင် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်မတို့ မျိုးဆက်တစ်ခုလုံး ဆိုပါတော့။ သိပ္ပံ၊
အင်ဂျင်နီယာနဲ့ သင်္ချာနယ်ပယ်ထဲကို ပစ်ဝင်လိုက်ကြတော့တယ်။ ဒီလူငယ်
အုပ်ကြီးရဲ့ ဖေါက်ထွက်မှုတွေ၊ တီထွင်မှုတွေက အာကာသပရိုဂရမ်ကို ကျော်
သွားတယ်လို့တောင်၊ ပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ တကယ်တော့ အာကာသပြိုင်ပွဲ
ဆိုတာ သိပ္ပံပြိုင်ပွဲပဲလေ...။”

သည်လိုနှင့် ဂျက်ဆင်မှာ၊ အာဖရိကန်-အမေရိကန်အမျိုးသမီးများထဲတွင်
ပထမဆုံး Ph.D. ဘွဲ့ ဆွတ်ခူးနိုင်သူဖြစ်လာသည်။ အခြေခံအပိုဆိုင်ရာ
သီအိုရီရူပဗေဒဘာသာရပ်နှင့်၊ မက်ဆာချူးဆက်နည်းပညာတက္ကသိုလ် (MIT)
မှ ဘွဲ့ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျောင်းပြီးသည်နှင့် AT & T မှ ဘဲ(လ)ဓာတ်ခွဲခန်း
တွင် နှစ်အတန်ကြာတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ သမ္မတကလင်တန်
လက်ထက်သို့ ရောက်သောအခါ၊ 'အမေရိကန်နျူကလီးယား ထိန်းချုပ်ရေး
ပရိုဂရမ်'၏ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်၊ ခန့်အပ်ခံခဲ့ရသည်။

လုပ်ငန်းခွင်နေ့ရက်များကို ဖြတ်သန်းရင်းမှပင်၊ ဂျက်ဆင်အနေနှင့်
အသံတိတ် အကျပ်အတည်းကြီးကို၊ စတင် အဝါးမိလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ သူတို့
ခေတ်က လစန္ဒာမစ်ရှင်လို၊ တစ်မျိုးသားလုံးနှင့်ဆိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုမျိုးကို
စိတ်ဝင်စားသည့်လူငယ်တွေ၊ သိပ်မတွေ့ရတော့။ သိပ္ပံ၊ သင်္ချာနှင့် အင်ဂျင်နီ
ယာ ပညာများ၏ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းမှာလည်း၊ နှောင်းခေတ်လူငယ်တွေအပေါ်
သိပ်မရှိလှတော့သည်ကို သတိပြုမိလိုက်သည်။ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်များမှ
သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရသောအရေအတွက်မှာ၊ သူတို့ဖြစ်ခဲ့သော ဆယ်စု
တစ်ခုလုံး တောက်လျှောက်အတက်ပြခဲ့ပြီး၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးအမှတ်
သို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုသည်၏နောက်တွင်မူ တဖြည်းဖြည်းနည်းသွားရာမှ၊
လွန်ခဲ့သောဆယ်နှစ်က အရေအတွက်ကို မမီတော့။ တိုင်းပြည်၏လိုအပ်ချက်
နှင့် တွက်ချက်လိုက်လျှင်၊ ပညာတတ်ရှားပါးမှုကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်ရတော့ မလိုပင်
ဖြစ်လာသည်။ နောက်ဆုံး၊ ဂျက်ဆင်တစ်ယောက် 'ရန်ဆီလာပေါ်လီတက္ကနို'
၏ အဓိပတိတာဝန်ယူပြီးသောအခါ၊ သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာပြန်လည်
အားသစ်နိုင်ရေးအတွက်၊ စိတ်ရောကိုယ်ပါနှစ်၍ ကြိုးစားရတော့သည်။ သို့သော်

မျှော်မှန်းသလိုဖြစ်မလာ။ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းကြီးကိုသာ ပို၍ပီပီပြင်ပြင် သဘောပေါက်လာရတော့သည်။

“ကျွန်မတို့ဆီမှာ၊ အင်ပြည့်အားပြည့်မုန်တိုင်းကြီးတစ်ခု အရှိန်ယူနေပြီ ရှင့်။ ဒီမုန်တိုင်းက အမေရိကန်စီးပွားရေးကို ရေရှည်ဒုက္ခပေးတော့မယ်။”

သူမ ပြောသော ‘အင်ပြည့်အားပြည့်မုန်တိုင်း’ ဆိုသည်မှာ၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ်က ကျရောက်ခဲ့သော သဘာဝကပ်ဘေးကြီးနှင့်၊ နှိုင်းယှဉ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က၊ အတ္တလန်တိတ်သမုဒ္ဒရာတွင် မုန်တိုင်းဝင်မွေလိုက်ရာ၊ မက်ဆာချူးဆက် ရေလုပ်သားတော်တော်များများ၊ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဒေါ်လာဘီလီယံနှင့်ချီ၍ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ နောင် ဤအဖြစ်ကို စာအုပ်ထုတ်သည်၊ ရုပ်ရှင်ရိုက်သည်။ မိုးလေဝသပညာရှင်များ၏ သုံးသပ်ချက်အရ၊ ‘ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိသော အကြောင်းရင်းခံများ၊ ပေါင်းစည်းမိရာမှ ကပ်ဘေးကြီးတစ်ခုသို့ ဦးတည်သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်’ဟု ဆိုသည်။ ဂျက်ဆင် မျက်မှောက်ပြုနေရသော သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာနယ်ပယ်မှာလည်း၊ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်နေတော့သည်။ ဘယ်လိုမျှ ဆက်စပ်နိုင်စရာမရှိဟု ယူဆရသော အကြောင်းရင်းခံတွေ၊ ပေါင်းစည်းဖို့ တာစုလျက်ရှိနေပြီ။ လူဦးရေ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးသာမက လူမှုရေး အကြောင်းများပင်ပါသည်။

“တစ်ခုချင်းဆိုရင်တော့ ဒါတွေဟာ ပြဿနာပေါ့။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ ကပ်ဘေးကြီးဖြစ်သွားရော။ ရာစုတစ်ခုကျော်ကာလအတွင်း သိပ္ပံရှာဖွေတွေ့ရှိမှု အသစ်တီထွင်မှုနဲ့ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတွေထဲမှာ၊ အမေရိကန်အနေနဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ထိပ်ဆုံးက လျှော့ကျသွားခဲ့ရတယ်။”

ဆိုခဲ့ပါမုန်တိုင်းကြီးကို ရှောင်ရှားနိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ ပေါင်းစုလာသော အချက်အလက်များကို သရုပ်ခွဲစိစစ်ရန်နှင့်၊ လက်ရှိသွားနေသောလမ်းကြောင်းကို ပြောင်းလိုက်ကြဖို့လိုပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤကိစ္စကို ဘယ်သူကမျှ စိတ်ဝင်စားကြဟန်မတူ။ ယခုလောလောဆယ်တွင်မူ ကောင်းကင်ကြီးက ပြာနေဆဲ...။ လေနုအေးက နော့နေဆဲ...။ ပင်လယ်ကြီးကငြိမ်သက်ဆဲ...။ သို့နှင့်အမျှ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ မျက်ကန်းတစ္ဆေမကြောက် ရွက်လွင့်ကောင်းနေကြဆဲ...။ မုန်တိုင်းနှင့်တည့်တည့်တိုးမိနိုင်သည်ကို မစဉ်းစား။ နိုင်ငံရေးသမားတွေရော၊ မိဘတွေကပါ ‘အေးဆေး’ ဖြစ်နေသည်။ သည်လိုနှင့် ဘတ်ဂျက်ရာသီ ရောက်လာတော့သည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင်ဖြစ်သည်။ ‘အမျိုးသားသိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်း’(NSF) အဖွဲ့ကြီးအတွက်၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဘတ်ဂျက်မူကြမ်းကို ကွန်ဂရက်သို့ တင်လိုက်သည်။ NSF ရန်ပုံငွေကို ၁.၉ ရာခိုင်နှုန်း (ငွေကြေးအားဖြင့်

ဒေါ်လာ ၁၀၅ သန်း) ဖြတ်တောက်ရန် အဆိုတင်သည်။ ရီဘတ်ပလီကင်များ လွှမ်းမိုးထားသောကွန်ဂရက်က တစ်ခဲနက်အတည်ပြုပေးလိုက်သည်။ စင်စစ် NSF မှာ သုတေသနနှင့် သိပ္ပံပညာသင်ကြားရေးကို တာဝန်ယူထားသော အဖွဲ့အစည်းကြီး ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့သောအဖွဲ့အစည်းမျိုး၏ ခြေလက်တို့ကို တုပ်နှောင်ဖို့လုပ်လိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သမိုင်းက မကြာခင် အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားပါလိမ့်မည်။ ရှိစေ...။

တစ်ခုပဲ မေတ္တာရပ်ခံဖို့ရှိတော့သည်။ ယခုလောလောဆယ် ငြိမ်နေလို့ အပျော်မလွန်မိပါစေနှင့်။ လမ်းကြောင်းပြောင်းဖို့ အချိန်သိပ်မကျန်တော့ပါ။ တိုက်ဖွန်းမုန်တိုင်းနှင့် ဒုတ်ဒုတ်ထိတိုးမှဆိုလျှင် ဘာမျှတတ်နိုင်မည် မဟုတ် တော့...။

မိုးလေထန်သောကွန်ချက်ငယ်များ

စစ်အေးခေတ်၊ အမေရိကန်စိုးရိမ်သောက၏ အနက်ရှိုင်းဆုံးသော အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ၊ မိမိတို့နှင့် ဆိုဗီယက်ယူနီယံကြား ခုံးပျံ့ကွာခြားချက် ဖြစ်သည်။ ယနေ့၊ ရှယ်လီအန်းဂျက်ဆင် သတိပေးနေသော 'အင်ပြည့် အား ပြည့်မုန်တိုင်း' ဆိုသည်ကိုမူ တဖြည်းဖြည်းပီပြင်လာနေသော ကွက်လပ် ၃ ခု ပေါင်းဆုံလာခြင်းဖြင့်၊ အကောင်းဆုံးဖော်ပြနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အရေအတွက်ကွက်လပ်၊ ရည်မှန်းချက်ကွက်လပ်နှင့် ပညာရေးကွက်လပ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိက၏ သိပ္ပံ၊ သင်္ချာနှင့် အင်ဂျင်နီယာစွမ်းရည်ကို တိုက်စားလျော့ပါးစေ သောကွက်လပ် ၃ ခုဖြစ်သည်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်အတွက်ပြောရလျှင်၊ ဤ ကွက်လပ် ၃ ခုသည်ပင်၊ ကျွန်တော်တို့၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းအတွက် အကြီးမားဆုံးသောခြိမ်းခြောက်မှု ဖြစ်တော့သည်။

• ဤကွက်လပ်သုံးခုကိုပင်၊ 'မိုးလေထန်သောကွန်ချက်ငယ်များ'ဟု ကျွန် တော်က တင်စားခေါ်လိုပါသည်။

(၁) အရေအတွက်ကွက်လပ်

ပထမဆုံးကွန်ချက်ငယ်မှာ၊ လိုအပ်သည့်သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အင်ဂျင်နီယာ အရေအတွက်၊ မပြည့်မီသောကွက်လပ် ဖြစ်သည်။ 'အရေအတွက်ကွက်လပ်' ဆိုပါစို့။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် စပွတ်နစ် ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် ကင်နေဒီမိန်ခွန်း၏တွန်းအား ကြောင့်၊ သိပ္ပံပညာနယ်ပယ်ထဲသို့ တက်တက်ကြွကြွဝင်ရောက်လာကြသော သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အင်ဂျင်နီယာမျိုးဆက်များမှာ၊ ယခုအခါ ပင်စင်ယူကြရ

တော့မည့်အရွယ်သို့ ရောက်နေကြပေပြီ။ ဤအချိန်တွင် သူတို့နေရာအစား ထိုးနိုင်မည့်သူ မရှိ ဖြစ်နေသည်။ သို့အတွက်၊ အမေရိကလို ရှေ့တန်းရောက် စီးပွားရေးတစ်ခုအနေနှင့်၊ မိမိ၏ထိပ်တန်းအဆင့်နေရာကို ဆက်လက်ထိန်း သိမ်းဖို့ မလွယ်လောက်အောင် ဖြစ်နေရသည်။ ‘အမျိုးသားသိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်း’ အဖွဲ့ကြီး၏အဆိုအရ၊ လက်ရှိ အမေရိကန်သိပ္ပံပညာရှင်များနှင့် အင်ဂျင်နီယာ များ၏တစ်ဝက်မှာ၊ အသက် ၄၀ နှင့် အထက်ရှိနေပြီဟုသိရသည်။ သို့ဖြင့်၊ ၎င်းတို့၏ပျမ်းမျှအသက်အရွယ်မှာ မှန်မှန်တိုးလာရတော့သည်။

ဤအတွက်၊ ‘နာဆာ’ (NASA) အဖွဲ့ကြီး၏ အရပ်ရပ်အခြေအနေကို၊ သက်သေပြလိုသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့ထုတ် ဖလိုဒီရာတူဒေး သတင်းစာက၊ နာဆာအဖွဲ့ကြီး၏အနေအထားကို ယခုလို သရုပ်ခွဲစိစစ်ပြ ထားသည်။

‘နာဆာတွင်ပညာရှင်ဝန်ထမ်းအင်အား ၁၈,၁၄၆ ရှိသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ၊ အသက် ၄၀ နှင့် အထက်တွင်ရှိသည်။ သူတို့ထဲမှ လုပ်သက် ၂၀ ရှိသူများမှာ၊ ပင်စင်ယူလိုကယူနိုင်သည့် အနေအထား တွင်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းအင်အား၏ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အသက် ၅၅ နှင့်အထက်တွင်ရှိသည်။ အသက် ၆၀ ကျော် နာဆာဝန်ထမ်းနှင့် သုံးဆယ်အောက်ဝန်ထမ်းကို၊ အချိုးချကြည့်လိုက်လျှင် ၃ : ၁ ရှိသည်။ (၆၀ ကျော် ၃ ယောက်တွင်၊ ၃၀ အောက် တစ်ယောက်သာရှိသည့် သဘောဖြစ်ပါသည်။) အသက် ၃၀ အောက် ဝန်ထမ်းအရေအတွက်မှာ ၄ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ ရှိတော့သည်။’

၂၀၀၃ ခုနှစ်ထုတ်၊ အစိုးရစာရင်းရုံး လေ့လာရေးအစီအစဉ်တစ်ခုက၊ နာဆာအဖွဲ့ကြီး လတ်တလောရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲကို၊ ယခုလိုဖော် ပြထားသည်။

‘နာဆာအနေနှင့် ၎င်း၏တာဝန်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင်၊ အရေးတကြီး လိုအပ်သော သိပ္ပံ၊ သင်္ချာနှင့် အင်ဖော်မေးရှင်တက္ကသိုလ်ဂျီ၊ ကျွမ်း ကျင်မှုပြည့်မီသောဝန်ထမ်းများ ငှားရမ်းဖို့အခက်အခဲရှိနေသည်။’ ဟု ဆိုပါသည်။ စင်စစ် နာဆာ၏အဆင့်မြင့်အလုပ်အများစုမှာ၊ နိုင်ငံခြားသား များကို မသုံး။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသည်ဖြစ်၍ အမေရိကန် နိုင်ငံသားများအတွက်သာ သီးသန့်ထားသည့်အလုပ်များ ဖြစ်သည်။

နာဆာအဖွဲ့ကြီး၏အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်သူ ရှောင်ဘို့ကဖီ ကလည်း၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင်၊ ယခုလို ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့ဖူးသည်။ ‘ကျွန်တော်တို့ရဲ့မစ်ရှင်က၊ ဟောဒီကမ္ဘာပြီဟုကြီးအကြောင်း

နားလည်ဖို့နဲ့ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ဖို့ပါ။ ပြီးတော့ အာကာသ စူးစမ်းလေ့လာ ရေးနဲ့ တခြားဂြိုဟ်တွေမှာ သက်ရှိသတ္တဝါတွေ ရှိမရှိ လေ့လာဖို့ပါ။ ဒီလို အလုပ်မျိုးတွေ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်မယ့်လူတွေမရရင်၊ ကျွန်တော်တို့လည်း ဘာမျှ ဆက်လုပ်နိုင်မှာမဟုတ်တော့ဘူး' ဟူ၏။ အလားတူပင် အာကာသယာဉ်မျိုး ဟောင်းနှင့် အထက်လွတ်တော်အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျွန်ဂလင်း ဦးဆောင် သည့်၊ '၂၁ ရာစု သင်္ချာနှင့် သိပ္ပံသင်ကြားရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မရှင် အဖွဲ့ကြီး' ကလည်း၊ လက်ရှိ သင်္ချာနှင့် သိပ္ပံပို့ချသင်ကြားပေးနေသော ဆရာ များ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံမှာ၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀ အရောက်တွင် ပင်စင်ယူကြတော့မည်ဟု သတိပေးထားသည်။

အစဉ်အလာအရဆိုလျှင်မူ၊ သင်ကြားပို့ချမည့်ဆရာ ရှားပါးမှုကို ပြည် တွင်းပညာရေး အရှိန်မြှင့်ခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ ဆရာများ တင်သွင်းခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖြေရှင်းလေ့ရှိပါသည်။ သို့နှင့်တိုင် ယခု အခါ၊ ဤကုထုံးနှစ်ရပ်လုံးနှင့် ဆေးမိနိုင်ဖွယ်မရှိတော့ပါ။ အချိန်နှောင်းခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

'အမျိုးသားသိပ္ပံဘုတ်အဖွဲ့'(NSB)က ကြီးကြပ်၍၊ အမေရိကန်ပြည် ထောင်စုတစ်ဝန်းမှ သိပ္ပံနှင့်တက္ကသိုလ်ရှိဆိုင်ရာဒေတာများကို စုစည်းကာ၊ နှစ်၊ နှစ် တစ်ကြိမ် 'သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာညွှန်ကိန်းများ'ကို ထုတ်ပြန်လေ့ရှိသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွက် အဆိုပါညွှန်ကိန်းများကို၊ ထုတ်ပြန်ဖို့ ပြင်ဆင်နေသော NSB အဖွဲ့ကြီးကလည်း၊ ယခုလိုပြောကြားခဲ့သည်။ 'သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အင်ဂျင် နီယာဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားနေကြသော အမေရိကန်နိုင်ငံသား အရေ အတွက်မှာ၊ အန္တရာယ်ကြီးလောက်အောင်ထိုးကျနေပြီ ဖြစ်သည်။ ဤအချိန် တွင်၊ ဆိုခဲ့ပါ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာအတတ်တို့ လိုအပ်သော အလုပ်အကိုင် များကား၊ တိုးပွားလျက်ရှိနေသည်။ . . . စသဖြင့်၊ ဤတူရုချက်မှာ တိုင်းပြည် လုံခြုံရေးနှင့် လူထုသက်သာချောင်ချိရေး၊ စီးပွားရေးကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိ နေသည်ဟုလည်း၊ ၎င်းကဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်။

'အကယ်၍ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ညွှန်ကိန်းများတွင်၊ ဆိုခဲ့ပါတူရုချက်အတိုင်း မပြောင်းမလဲဆက်လက်တန်ခံနေလျှင်၊ အောက်ပါအလားအလာ ၃ ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်'ဟူ၍လည်း၊ NSB အဖွဲ့ကြီးက သုံးသပ်ဖော်ပြထားသည်။

- (၁) အမေရိကန်စီးပွားရေးရှိ သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာ လိုအပ်သော အလုပ်အကိုင်အရေအတွက်မှာ၊ ဆက်လက်တိုးပွားနေလိမ့်မည်။
- (၂) ဆိုခဲ့ပါအလုပ်များအတွင်း၊ ပြင်ဆင်ကြိုးစားနေသော အမေရိကန် နိုင်ငံသားတို့၏ အရေအတွက်ကမူ၊ တိုးတက်မှုမရှိဘဲ တန်နေ လိမ့်မည်။

(၃) အမျိုးသားလုံခြုံရေး ထိန်းချုပ်မှုများကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာလုံးချီပြိုင်ဆိုင်မှု ပိုပြင်းထန်လာသောကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားမှသိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အင်ဂျင်နီယာများ တင်သွင်းရယူနိုင်ရေးမှာလည်း၊ လွယ်တော့မည်မဟုတ်... .

ဆိုသော အလားအလာသုံးရပ်ဖြစ်ပါသည်။

NSB အစီရင်ခံစားတွင်ပါသော အခြားအချက်အလက်များမှာလည်း၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်အတိပင် ဖြစ်သည်။ 'အသက် ၁၈ နှစ်နှင့် ၂၄ နှစ်ကြား သိပ္ပံဘွဲ့ရပြီး၊ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတို့၏ အရေအတွက်မှာ၊ ကမ္ဘာ့အဆင့် (၁၇) ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သောဆယ်စုက အဆင့် (၃)နှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ဖို့ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာ ပထမဘွဲ့(ဘီအက်စီဘွဲ့)ရပြီးသူပေါင်းမှာ၊ ၂. ၈ သန်း ရှိသည်။ ဤအထဲတွင် အာရှနိုင်ငံတက္ကသိုလ်များမှ ၁. ၂ သန်း၊ ဥရောပမှ ၈၃၀,၀၀၀ ရှိပြီး၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ၄၀၀,၀၀၀ မျှသာရှိသည်။ အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ တစ်ခုတည်းဆိုလျှင် အာရှက အမေရိကထက်ရှစ်ဆပိုသည်' ဟု ဆိုပါသည်။

ဤအချိန်တွင်၊ အခြားနိုင်ငံများရှိ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာကို အထူးပြု သင်ကြားလာသော ကျောင်းသားအရေအတွက်မှာ၊ သိသိသာသာတိုးတက် များပြားလျက်ရှိနေသည်။ ပထမဘွဲ့(ဘီအေ-ဘီအက်စီ)ရသူအားလုံး၏ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်တွက်လိုက်လျှင်၊ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရပေါင်းမှာ တရုတ်ပြည်တွင် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ တောင်ကိုရီးယားတွင် ၃၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် တရုတ် (တိုင်ပေ)တွင် ၄၁ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။ အမေရိကတွင်မူ ၃၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာရှိသည်။ အဆိုပါသိပ္ပံဘွဲ့များထဲမှ အင်ဂျင်နီယာပညာကို အထူးပြုသင်ကြားသူ အရေအတွက်ချင်း နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင်၊ အမေရိကတွင် ၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ ရှိသည်။ ရုရှားတွင် ၂၆ ရာခိုင်နှုန်း၊ တရုတ်တွင် ၄၆ ရာခိုင်နှုန်းတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ကြ ဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွက် 'ယူအက်(စ)အင်ဂျင်နီယာ ပညာရှင်များအသင်း'၏ ထုတ်ပြန်ချက်ပါ တရားဝင်ကိန်းဂဏန်းများ ဖြစ်ပါ သည်။

စင်စစ်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင် စွမ်းမှာ၊ အမေရိကန်လူထု၏ တီထွင်ဉာဏ်ပေါ်တွင် အမြဲတစေမှီခိုနေရသည် သာ၊ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသဘောကို NSB အစီရင်ခံစာက၊ ယခုလို ဆက်လက် ဖော်ပြထားသည်။

'သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာ(S&E)ဆိုင်ရာ အလုပ်အင်အားစု မွေးမြူတည်ဆောက်ရေးမှာ၊ တစ်မျိုးသားလုံးဆိုင်ရာ ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းရည်

အတွက်၊ အလွန်အရေးကြီးသောနယ်ပယ် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော တူရုချက်ကို၊ ယခုချက်ချင်းလှည့်ပြောင်းနိုင်လျှင်သော်မှ၊ အကောင်းဘက်သို့ ပြန်လည်ဦးတည်လာနိုင်ရန် ၁၀နှစ်အနှစ် ၂၀ ထိ စောင့်ရဦးမည့်သဘောရှိသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရပြီး အလုပ်အင်အားစုထဲ ရောက်လာသူများ အနေနှင့်၊ ဤဘာသာရပ်နှင့် ဤအလုပ်ကို ရွေးချယ်နိုင်ရန် လွန်ခဲ့သော ၁၄ နှစ်၊ ၎င်းတို့အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်ကပင်၊ သင်္ချာဘာသာတွဲကို စတင်သင်ကြားဖို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြရသည်။ ယခု လောလောဆယ်၊ ဤသို့ဆုံးဖြတ်ထားသော အလယ်တန်းကျောင်းသားများ S&E ဘွဲ့ရဖို့ဆိုလျှင်၊ ၂၀၁၈ (သို့မဟုတ်) ၂၀၂၀ ထိ စောင့်ရဦးမည့်ပုံ ရှိသည်။ အခု ရေတွင်းတူး၊ အခု ရေကြည်သောက်ချင်လို့ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အကယ်၍ လက်ရှိတူရုချက်ကို၊ ယခုလောလောဆယ် မပြောင်းနိုင်လျှင် မှ၊ အခြေအနေမှာ ပို၍ဆိုးပါလိမ့်မည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် အရောက်တွင်၊ အမေရိကန်ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပြန်လည် လန်းဆန်းနိုင်စွမ်း တစ်ခုလုံး၊ ဗုန်းဗုန်းလဲပျက်စီးသွားတော့မည် ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ အခြားနယ်ပယ်များရှိ အမေရိကန်၏ဦးဆောင်မှုအခန်းမှလည်း နေရာ ဖယ်ပေးရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာကြီးပြားခါစ လောလောဆယ်ကာလတွင်မူ၊ ဆိုခဲ့ပါပြဿနာများ မှာ၊ ထင်ရှားသိသာဦးမည်တော့ မဟုတ်ပါ။ အမေရိကန်အလုပ်အင်အားစု အတွင်းရှိ S&E ကျွမ်းကျင်မှုလိုသော အလုပ်အကိုင်အရေအတွက်မှာ၊ နှစ်စဉ် ၅ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးတိုးနေလိမ့်မည်ဟု NSB အစီရင်ခံစာကပင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအချိန်တွင် အလုပ်အင်အားစုအတွင်းရှိ အခြားသောအလုပ်အကိုင် များ၏တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ၊ ၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ကျော်မျှသာရှိနေသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၁၁ အရေးအခင်းမတိုင်မီက ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သော၊ လေဘာဗျူရီစာရင်းဇယားများအရ၊ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာ အလုပ်အကိုင်များ၏ တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ အခြားအလုပ်အကိုင်များထက်၊ ၃ ဆရှိလိမ့်မည်ဟုဆိုသည်။ ပြဿနာမှာ၊ ဆိုခဲ့ပါသိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာ အလုပ်အင်အားစု၏ ပျမ်းမျှ သက်တမ်း၊ ပို၍ပို၍မြင့်လာခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် အလုပ်အကိုင် အရေအတွက်က တိုးပွားနေစဉ်၊ လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူများမှာ ပင်စင်နီးနေကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက်၊ ယခုလောလောဆယ် ထင်ရှားသိသာ ခြင်းမရှိလှ သေးသည့်တိုင်၊ ပညာတတ်အလုပ်အင်အားစု မလုံလောက်မှု ပြဿနာမှာ 'နေမြင့်လေ၊ အရူးရင့်လေ' ဆိုသလိုဖြစ်နေရတော့သည်။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ဆက်လက်ဖော်ပြထားသော NSB အစီရင်ခံစာကိုဆက်ဖတ်ကြည့်စေလိုသည်။

'၁၉၆၀ အလွန်နှင့် ၁၉၇၀ အလွန်နှစ်များလောက်က S&E အလုပ်အင်အားစုထံသို့ ဝင်ရောက်လာကြသူအများစု (ဘေဘီဘွန်းမားများ) မှာ၊ လာမည့်နှစ်နှစ်ဆယ်ဆိုလျှင် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ၎င်းတို့၏သားသမီးများကမူ ၎င်းတို့နေရာကို ဆက်ခံဖို့ စိတ်မဝင်စားကြတော့။ သင်္ချာနှင့် ကွန်ပျူတာသိပ္ပံကိုယူသော မိန်းကလေးအရေအတွက်မှာ၊ ၁၉၉၃နှင့် ၁၉၉၉ ကြားတွင် ၄ ရာခိုင်နှုန်းမျှ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ သိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပါရဂူဘွဲ့ (Ph.D.) ရ အရေအတွက်မှာလည်း၊ ၁၉၉၈ ခုနှစ်က ၂၉,၀၀၀ ရှိခဲ့ရာမှ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ၂၇,၀၀၀ သို့ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ အမေရိကန်ရှိ စုစုပေါင်း အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ကြိုကျောင်းသားအရေအတွက်ဆိုလျှင်လည်း၊ ၁၉၈၀ အလွန်နှစ်လည်များမှ ၁၉၉၈ ခုနှစ်အတွင်း၊ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းမျှ ထိုးကျသွားခဲ့သည်။'

သို့နှင့်တိုင်၊ အမေရိကန်၏ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာအလုပ်အင်အားစု၏ တိုးတက်နှုန်းကမူ၊ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရ မွေးထုတ်နိုင်စွမ်းထက် ပို၍ နေပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ၊ အခြားနိုင်ငံများမှ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရများ၊ အမေရိကသို့ လာရောက်အခြေချနေထိုင်ကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ S&E နယ်ပယ်မှ နိုင်ငံခြားသားကျောင်းသားအရေအတွက်နှင့်၊ S&E အလုပ်အကိုင်များတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေကြသော နိုင်ငံခြားသားအရေအတွက်မှာ၊ ၁၉၉၀ အလွန်နှစ်များလောက်ထိ မှန်မှန်တိုးတက်လျက် ရှိနေခဲ့သည်။ NSB၏ ၁၉၉၀ စာရင်းဇယားများအရ S&E အလုပ်အကိုင်များရှိ အလုပ်အင်အားစု၏ ၁၄ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုပြင်ပတွင် မွေးဖွားသူများဖြစ်ကြသည်။ ၁၉၉၀ မှ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံခြားတွင်မွေးဖွားသော S&E ဘွဲ့ရများ၏အချိုးအဆမှာ၊ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၇ရာခိုင်နှုန်းအထိ တက်လာသည်။ ဤကာလအတွင်း၊ ဆိုခဲ့ပါ ဘွဲ့လွန်အချိုး အဆမှာ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းထိ၊ တက်သွားသည်။ ပါရဂူဘွဲ့ရ အချိုးအဆဆိုလျှင်၊ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းအထိပင် တက်သွားခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ နိုင်ငံခြားသားပညာရှင်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သောကြောင့်သာ၊ S&E အလုပ်အင်အားစုအရေအတွက်ကို ဟန်မပျက်ထိန်းနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခု ကမ္ဘာကြီးပြားလာသောအခါ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး ဝါယာကြိုးများဖြင့် ရစ်ပတ်ရက်ရှယ်ပြီးသောအခါတွင်မူ၊ ရှေးကလို နိုင်ငံခြားပညာရှင်

များကိုဆွဲဆောင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်တော့ပါချေ။ အဆိုပါနိုင်ငံခြားမှ ပညာရှင်များအနေနှင့်၊ အိုးမကွာအိမ်မကွာနှင့်ပင် မိမိတို့ပညာနှင့်လျော်ညီသော အလုပ်အကိုင်မျိုးကို၊ ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိလုပ်နိုင်ကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီအလုပ်များကို၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ လခလုပ်စာနှင့် မည်သည့်နိုင်ငံကိုမျှ ထွက်ခွာစရာမလိုဘဲ၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ကြပြီဖြစ်သည်။ ဤသဘောကို နိုင်ငံတကာပညာရေးအင်စတီကျု၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ၊ အလန်အီးဂွတ်မန်က ယခုလိုသုံးသပ်ပြသည်။

‘ကမ္ဘာကြီး မပြားတုန်းကတော့ တစ်မျိုးပေါ့ဗျာ။ သူတို့ဆီမှာ ခေတ်မီ ဓာတ်ခွဲခန်း ရှိချင်မှရှိမယ်။ အင်တာနက် သုံးလို့ချင်မှရမယ်။ ဒီတော့ သူတို့တစ်တွေလည်း အိမ်မပြန်နိုင် ဖြစ်နေကြတာပေါ့။ အခုကမ္ဘာကြီး ပြားလာတော့ ဒါတွေအားလုံး သူတို့ဆီမှာရှိနေပြီလေ။ ဒီတော့ ကိုယ့်အိမ်ကို ပြန်ကြတော့တာပေါ့ဗျာ။ ခုဆိုရင်၊ သူတို့က ခုလိုပြောနိုင်ပြီပေါ့ဗျာ...။ ‘နယူးယော့မှာ လုပ်ရတာထက်၊ ကိုယ့်မိခင်နိုင်ငံမှာ အလုပ်လုပ်ရတာ ပိုဟန်ကျတာပေါ့ဗျာ။ ဘာကြောင့်အိမ်မပြန်ရမှာလဲ၊ ပြန်မှာပေါ့...’ တဲ့။

စင်စစ် ဤတူရူချက်မှာ၊ ၉/၁၁ နောက်ပိုင်း ဝီဇာပြဿနာမရှိမီကပင်၊ ပီပြင်နေပြီဖြစ်သည်။ ဂွတ်မန်၏ စကားနှင့်ပြောရလျှင်၊ ‘ခရစ်နှစ် ၂၀၀၁ ဝန်းကျင်မှစ၍ ဦးနှောက်ယိုစီးမှုမှာ ဦးနှောက်အကျိုးအမြတ်သို့၊ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပြီ’ ဖြစ်သည်။

အမေရိကနှင့် အခြားနိုင်ငံများ၏ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာဆိုင်ရာ ပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုလည်း၊ NSB က ဆက်လက်နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြထားသည်။ ၁၉၉၃ မှ ၁၉၉၇ ခုနှစ်အတွင်း၊ OECD နိုင်ငံများ(စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံလေးဆယ်အဖွဲ့)က၊ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာ သုတေသနအလုပ် ၂၃ ရာခိုင်နှုန်း ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်။ အမေရိကတွင်မူ ဤသို့သောအလုပ်မျိုး၊ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ရာ၊ ၂ ဆကျော်ကျော်မျှ လျော့နည်းနေသည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ဆက်စပ်နေသည့်ပြဿနာတစ်ခုမှာ၊ အမေရိကသို့လာရောက်ပညာသင်ကြားလိုသော၊ (သို့မဟုတ်) လာရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်လိုသော နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများနှင့်၊ S&E အလုပ်သမားများအတွက် ဝီဇာရရှိမှု နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ၊ စက်တင်ဘာ ၁၁ နောက်ပိုင်း အမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်မှုများကြောင့် ဖြစ်သလို၊ ဝီဇာ လျှောက်ထားသည့်အရေအတွက်ကိုယ်တိုင် လျော့နည်းလာခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။

အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်အရ နိုင်ငံခြား
 ကျောင်းသားများအတွက် ၂၀၀၁ ခုနှစ်အတွင်းထုတ်ပေးသော ဗီဇာအရေ
 အတွက်မှာ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်ကထက် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း လျော့ကျသွားသည်ဟု
 သိရသည်။ ရှေ့လာမည့်နှစ်များတွင်လည်း ဆက်လက်ကျဆင်းဦးမည့်သဘော
 ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။

တက္ကသိုလ်တာဝန်ရှိသူများကမူ တဖြည်းဖြည်းအခြေအနေ ပိုကောင်း
 လာပါလိမ့်မည်ဟု ပြောကြပါသည်။ ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးဌာနကလည်း နိုင်ငံခြား
 ကျောင်းသားများနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်များအတွက် ဗီဇာထုတ်ပေးရေးလုပ်ငန်း
 များကို အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်နေပါသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့နှင့်တိုင် နိုင်ငံခြား
 ကျောင်းသားများနှင့် ပညာရှင်များအတွက်မူ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကိစ္စမှာ
 ပြဿနာရှိနေဆဲသာ ဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး နယူးယော့တိုင်းမိမ္မ
 ပညာရေးဆောင်းပါးရှင် ဆမ်ဒီလာ က ၂၀၀၄ ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်တွင်
 ယခုလို သတင်းပေးပါသည်။

‘ယခုနှစ်အတွင်း အမေရိကန်ဘွဲ့ကြိုကောလိပ်များသို့ လျှောက်ထား
 သော နိုင်ငံခြားကျောင်းသားတို့၏ အရေအတွက်မှာ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်း
 ကျသွားသည်။ အမှန်တကယ် လက်ခံသောအရေအတွက်မှာလည်း
 ၆ ရာခိုင်နှုန်းမျှကျသွားသည်။ ယခုနှစ်ဆောင်းဦးပေါက်က ထုတ်ပြန်ခဲ့
 သော နှစ်ပတ်လည်သန်းခေါင်စာရင်းအရ ဘွဲ့ကြို ဘွဲ့လွန်နှင့် ပါရဂူဘွဲ့
 အတွက် အမေရိကန်တက္ကသိုလ်များမှ လက်ခံသော နိုင်ငံခြားကျောင်း
 သား အရေအတွက်မှာ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအမှတ်
 ထိ ရောက်သွားခဲ့သည်ဟုသိရသည်။ ဤအချိန်တွင် အင်္ဂလန်၊ ဂျာမနီ
 နှင့် အခြားနိုင်ငံတက္ကသိုလ်များမှ လက်ခံသောနိုင်ငံခြား ကျောင်းသား
 အရေအတွက်မှာ အတက်ပြလျက်ရှိနေသည်။ အမေရိကန်ဘွဲ့ကြို
 ကောလိပ်များသို့ လျှောက်ထားသော တရုတ်ကျောင်းသားများ၏ အရေ
 အတွက်မှာ ယခုနှစ်အတွင်း ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း ထိုးကျသွားစဉ် ဥရောပ
 တက္ကသိုလ်ကြီးများကမူ တရုတ်ကျောင်းသားများကို တိုး၍လက်ခံလျက်
 ရှိနေတော့သည်...။’

၂) ရည်မှန်းချက်ကွပ်လပ်

ဒုတိယမိုးလေထန်သောကွန်ချက်ငယ်ကို ကျွန်တော်သိလိုက်ရသည်မှာ
 ဆင်ရှားသော အမေရိကန်စီအီးအိုများက တိုးတိုးတိတ်တိတ်ပြောပြသောကြောင့်
 ဖြစ်သည်။ သူတို့အနေနှင့် လုပ်ငန်းအချို့ကို နိုင်ငံခြားသို့ရွှေ့လိုက်သောအခါ

လုပ်ခစရိတ် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း သက်သာသွားရုံမျှမက၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိပါ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးသွားသည်ဟု ဆိုသည်။ စင်စစ်၊ ဤသည်ကို တစ်စုံတစ်ရာ နားလည်နိုင်ပါသည်။ အမေရိကတွင်ဆိုလျှင် ခေါ်(လ)စင်တာ အော်ပရေတာ အလုပ်မျိုးကို၊ ဇလုပ်ခနည်း ဂုဏ်မရှိဟု အထင်ရောက်ကြသည်က များသည်။ အိန္ဒိယတွင်မူ ဤသို့မဟုတ်။ သူတို့အတိုင်းအတာအရ ကြည့်လျှင်၊ လုပ်ခလစာ မဆိုးလှသလို ဂုဏ်ရှိသောအလုပ်လည်း ဖြစ်နေသည်။ သို့အတွက်၊ အားကြီး မာန်တက်အလုပ်လုပ်ကြရာ၊ အမေရိကန်အလုပ်သမားတွေထက် လုပ်ခပိုနည်း ပြီး ပို၍လည်းတက်ကြွသည်ကို၊ တွေ့ရသည်။ သို့အတွက် မိုးလေထန်သော ဒုတိယကွန်ချက်ငယ်မှာ လုပ်ခစရိတ်သက်သာရုံမျှသာ၊ မဟုတ်။ ကုန်ထုတ် သတ္တိပါ သိသိသာသာတိုးပွားလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင်၊ စိတ်ပါလက်ပါ အလုပ်လုပ်ချင်ကြသော ရည်မှန်းချက်ကွာဟမှုဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ လန်ဒန်အခြေစိုက် နိုင်ငံစုံကော်ပိုရေးရှင်းကြီးတစ်ခု၏ စီအီးအိုတစ်ယောက်က၊ ယခုလိုပြောပြသည်။

“ဘင်္ဂလားက အိန္ဒိယအလုပ်သမားတစ်ယောက်ကို လေ့ကျင့်ပေးလိုက် မယ်ဆိုရင်၊ ဥရောပအလုပ်သမား နှစ်ယောက်/သုံးယောက်လုပ်တဲ့အလုပ်ကို၊ အေးအေးဆေးဆေးလုပ်နိုင်တယ်ဗျ။ ပြီးတော့၊ သူတို့က ကျွန်တော်တို့ဝန်ထမ်း တွေလို အားလပ်ရက် ခွင့် ၆ ပတ်တောင်းတာမျိုးလည်း၊ မရှိဘူး။ ဒါ့ကြောင့်၊ ကျွန်တော်တို့ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာတာဟာ လုပ်အားခဈေးချိုတာသက်သက် ကြောင့်၊ မဟုတ်ပါဘူး။ ရည်မှန်းချက်ကြီးကြီးနဲ့ လက်ကြောတင်းတင်း အလုပ် လုပ်တတ်တဲ့ သူတို့စရိုက်ကို သဘောကျတာအဓိကပါ...။”

ကျွန်တော် အိန္ဒိယမှပြန်ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း၊ လေဆိပ်မှာပင် လူငယ်တစ်ယောက်က ချဉ်းကပ်လာသည်။ ကျွန်တော် အိန္ဒိယမှရေးလိုက်သော ဆောင်းပါးများနှင့်ပတ်သက်၍ စကားပြောလိုသည်ဟုဆိုသည်။ ပရိသတ်အသံ ကို အမြဲနားစွင့်နေသော ကျွန်တော်က၊ ဝမ်းသာအားရလက်ခံလိုက်ပါသည်။ သို့ဖြင့်၊ သူ့အီးမေး(လ)လိပ်စာကို တောင်းထားလိုက်သည်။ ကာလတိုအတွင်း မှာပင်၊ သူနှင့်ကျွန်တော် အီးမေး(လ)မိတ်ဆွေ ဖြစ်သွားကြပါတော့သည်။ သူ့အမည်မှာ မိုက်အာဝီလို ဖြစ်ပြီး၊ အိုင်တီစနစ်ဗိသုကာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ဒေသတွင်းတက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် ကွန်ပျူတာသိပ္ပံသင်ကြားပို့ချနေသူတစ်ဦး လည်း ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင်၊ သူ့အလုပ်မှာ နိုင်ငံခြားယှဉ်ပြိုင်မှုကို စိုးရိမ် စရာမလိုသောအနေအထား ဖြစ်ပါသည်။ ‘ကျွန်တော်တို့ အမေရိကန်များအနေ နှင့်၊ မူလအခြေအနေပြန်ရောက်ရန် ဘာလုပ်သင့်သနည်း’ဟု ကျွန်တော် သူ့ကို မေးကြည့်ရာ၊ သူက ယခုလို အီးမေး(လ)နှင့်ပြန်ကြားပါသည်။

'ကျွန်တော်တို့ဒေသက ကောလိပ်တစ်ခုမှာ ကျွန်တော် စာသင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကျောင်းသားအများစုမှာ အလုပ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ကျင့်ဝတ် သိပ်ဆင်းရဲနေတာတွေ့တော့၊ စိတ်ပျက်မိတယ်ဗျာ။ ဆမ်မက်စတာ ၆ ခုဆက်တိုက် ကျွန်တော်သင်ခဲ့တဲ့ ကျောင်းသားတွေထဲမှာ၊ ကျွန်တော့် အလုပ်အတွက် အသုံးတည့်နိုင်တာဆိုလို့၊ နှစ်ယောက်ပဲရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ သူတွေကတော့ ဘာတီထွင်ဖန်တီးမှုမှလည်းမရှိဘူး။ ပြဿနာဖြေရှင်း တတ်တဲ့ အရည်အချင်းလည်းမရှိဘူး။ ပိုဆိုးတာက လေ့လာသင်ယူချင် စိတ်ကို မရှိတာဗျ။ ခင်ဗျားသိပါတယ်။ အိန္ဒိယသားတွေဟာ တရုတ်တို့ ရုရှားတို့ထက် သာနေတာ၊ အင်္ဂလိပ်စကားပြောမှာပါ။ ဟုတ်တယ်မို့ လား။ ကျွန်တော်တို့အမေရိကန်တွေထက် သာတာကတော့၊ အစုအဝေး နဲ့ လုပ်တတ်ကိုင်တတ်တဲ့အကျင့်ဗျ။ အလုပ်ကျင့်ဝတ်ဆိုပါတော့။ ပြီးတော့ လေ့လာသင်ယူချင်တဲ့စိတ်ဓာတ်။

အခု ကျွန်တော်နဲ့အတူတူအလုပ်လုပ်နေတဲ့ အိန္ဒိယသားတွေ ဆိုရင်၊ တကယ့်ကို ထိပ်တန်းအဆင့်လို့ပြောနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ MIT ထက် မညံ့တဲ့ သူတို့ IIT မှာ ပညာသင်ခဲ့တဲ့လူတွေဗျ။ အိန္ဒိယမှာ အဲသလို လူတော်တွေအများကြီး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့မန်နေဂျာ တွေက သူတို့ကို အခုထိအထင်သေးချင်တုန်း။ 'လင်းနပ်'ကတော့ အဆင့်မြင့်အလုပ်တွေကို အိန္ဒိယသားတွေနဲ့လုပ်နေပြီ။ အရင်ကဆိုရင် အမေရိကန်တွေအတွက်သာ သီးသန့်ထားတဲ့အလုပ်တွေပေါ့ဗျာ။ အခု အဲဒီနေရာတွေမှာ အိန္ဒိယသားတွေဝင်နေပြီ။ 'တက္ကနိုလိုဂျီ ဆင့်ကဲ စားစဉ်'(technology food chain)မှာ၊ တန်းတူ နေရာယူလာတာပေါ့။ တကယ်တမ်းဦးနှောက်ပါဝါချင်း၊ ယှဉ်လိုက်တော့လည်း ဒီ အိန္ဒိယသား တွေက ဖြုံလောက်တယ်ဗျ။

ခင်ဗျားပြောသလို ကမ္ဘာကြီးကပြားလာပြီ။ ရှေ့ဆက်ပြီးတော့ လည်း ပိုပြားဦးမယ့်သဘောရှိတယ်။ ဒီနေ့အိန္ဒိယသားတွေ မလှမ်းနိုင် သေးတာဆိုလို့၊ နယ်ပယ်နှစ်ခုပဲ ရှိတော့တယ်။ 'နက်ဝပ်ဗီသုကာ' (networking architects) နဲ့ 'စနစ်ဗီသုကာ' (system architects) ပေါ့ဗျာ။ ဒါကလည်း အချိန်ကိစ္စပါ။ အိန္ဒိယသားတွေ တော်ပုံ၊ ထက်ပုံ၊ ကြိုးစားပုံနဲ့ဆိုရင်၊ မကြာခင် ဒီနယ်ပယ်နှစ်ခုမှာလည်း သူတို့ ရှေ့ရောက် လာဦးမှာပဲ။

အခုအချိန်မှာ ကွန်ဂရက်ကနေပြီး အိန္ဒိယ ပညာအလုပ်သမား တွေမဝင်ရလို့ ဥပဒေထုတ်ပြီးတားရင်၊ ဘာဖြစ်မယ်ထင်လဲ။ ကျွန်တော်

တို့ အိုင်တီနယ်ပယ်မှာ၊ ပညာအလုပ်သမားရှားပါးမှုကြီးနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမှာ သေချာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မန်နေဂျာဆိုတဲ့သူ တော်တော်များများက၊ အိုင်တီအကြောင်း နားလည်ကြတာမဟုတ်ဘူးလေ။ ကျွန်တော် ဘောဂ ဗေဒသမား မဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ အိုင်တီကျွမ်းကျင်သူပါ။ ဒါပေမဲ့၊ ကျွန်တော် သိတာတစ်ခုတော့ရှိတယ်။ လုပ်ခများများရချင်ရင် တန်ဖိုး များများဖန်တီးပေးရမှာပဲ။ စီးပွားရေးတစ်ခုမှာ ကျွမ်းကျင်မှုနိမ့်တဲ့ အလုပ် ရော၊ မြင့်တဲ့အလုပ်ရော ရှိတာပေါ့ဗျာ။ ပညာရေချိန်နိမ့်ရင် ကျွမ်းကျင်မှု နိမ့်တဲ့အလုပ်ပဲ ရမှာပေါ့။ ဒါဆိုရင် လုပ်ခလည်းနည်းမှာပဲ။ လုပ်ခ များများလိုချင်ရင်၊ ကျွမ်းကျင်မှုမြင့်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်ချင်ရင်၊ ပညာ ရေချိန်မြင့်အောင်လုပ် ဒါပဲရှိတယ်။

ခက်တာက၊ ကျွန်တော်တို့အမေရိကန်တွေ ကိုယ့်အရည်အချင်း ကို၊ ပိုတွက်နေကြတာ။ ဒါကို၊ ကျွန်တော်တော့ 'အမေရိကန် ရုပ်တု ပြဿနာ'(American Idol Problem)လို့ ခေါ်ချင်တယ်။ ဟန်သာရှိပြီး အဆဲမရှိတော့တဲ့ပြဿနာ ပေါ့ဗျာ...။'

၂၀၀၄ ခုနှစ်ဆောင်းရာသီက၊ တိုကျိုတွင် 'နိုမူရာသုတေသနအင်စတီ ကျူး'မှ ထိပ်တန်းဘောဂဗေဒပညာရှင် ရစ်ချပ်ကူးနှင့် လက်ဖက်ရည်သောက် ရင်း၊ စကားစမြည်ပြောဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်အော်စဉ်းစားမိသော 'အပြား ကိုအီဖီးရှင့်'သဘောကို တီးခေါက်ကြည့်ပြီး၊ သူ့သဘောထားကို စုံစမ်းကြည့် သည်။ သူ့စကားကို မပြောမီ 'အပြား ကိုအီဖီးရှင့်'ဆိုသည်ကို အနည်းငယ်မျှ ရှင်းဖို့လိုမည်ထင်သည်။ တိုင်းပြည်တစ်ခုပြားနေလျှင် (ဆိုလိုသည်မှာ မည်သည့် သယံဇာတမျှမရှိလျှင်) ထိုတိုင်းပြည်မျိုးမှာ၊ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် ပိုကောင်း လိမ့်မည်လားဟု စဉ်းစားမိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤလိုနိုင်ငံမျိုးတွင် အားကိုးစရာ မည်သည့်သယံဇာတမျှ မရှိသည်နှင့်၊ မိမိကိုယ်ကိုသာ တူးဆွရတော့မည်ဖြစ် သည်။ ရေနံစသော သယံဇာတများကို မတူးဖော်နိုင်သည်နှင့်၊ မိမိလူထု၏ အစွမ်းအစ၊ အန်ထရာပရာနောစိတ်ဓာတ်၊ တီထွင်ဖန်တီးမှုနှင့် အသိပညာကို သာ တူးဖော်ရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် သယံဇာတကင်းမဲ့ခြင်း သည်ပင်၊ အပြားကမ္ဘာခေတ် စံပြနိုင်ငံဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

ဤအတွက် ဥပမာပြရလျှင်၊ တရုတ်(ထိုင်ဝမ်)မှာ အကောင်းဆုံးနမူနာ တစ်ခုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤဒေသမှာ မည်သည့်သယံဇာတမျှမရှိ၊ ကျွတ်တီးမြေ ဖြစ်သည်။ ထို့ထက်၊ တိုင်ဖုန်းမုန်တိုင်းအန္တရာယ်နှင့်လည်း အမြဲတစေလိုရင်ဆိုင် နေရသေးသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ လူထု၏အစွမ်းအစ၊ ရည်မှန်းချက်နှင့်ကျွမ်းကျင်မှု ကိုသာ တူးဆွဖော်ထုတ်ရင်း အသက်ဆက်နေရတော့သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ယနေ့

တရုတ်(တိုင်ပေ)ကား ဘဏ္ဍာရေးသီးသန့်အရံငွေအရာတွင်၊ ကမ္ဘာ့အဆင့် တတိယအများဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်နေပေပြီ။ ဟောင်ကောင်၊ ဂျပန်၊ တောင်ကိုရီးယား နှင့် တရုတ်ပြည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများမှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်စကားကို အလေးအနက်နားထောင်ပြီးမှ ရစ်ချပ်က သူ့အတွေ့အကြုံ နှင့်ယှဉ်၍ ယခုလိုပြန်ပြောသည်။

“ကျွန်တော်အဖေက တရုတ်(တိုင်ပေ)ကဗျ။ အမေက ဂျပန်။ ကျွန်တော် ကို ဂျပန်မှာမွေးတာ။ ဂျပန်မှာပဲ မူလတန်းအထိ ကျောင်းနေခဲ့တာ။ အဲဒီနောက်မှ အမေရိကမှာ ဆက်ပညာသင်တာ။ တရုတ်စကားပုံတစ်ခု ရှိ တယ်ဗျ။ ‘ခေါင်းထဲနဲ့ဗိုက်ထဲ ထည့်ထားတဲ့အရာကို ဘယ်သူမျှယူလို့မရဘူး’တဲ့။ ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ အဲဒါဟာ DNA ပဲ။ မျိုးဗီဇပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ ကိုယ့်ဗီဇကို ချွန်သထက်ချွန်အောင်လုပ်ရတာပေါ့။ ငယ်ငယ်တုန်းက ဂျပန် ဆရာ၊ဆရာမတွေပြောလေ့ရှိတဲ့ စကားတစ်ခွန်းကိုလည်း ကျွန်တော် ခုထိမှတ်မိနေသေးတယ်။ ‘အမေရိကန်တို့ ကနေဒါတို့ဆိုတာ သိပ်ကံကောင်း တယ်။ သူတို့မှာက သယ်ဇာတအရင်းအမြစ်တွေ အများကြီး။ တို့ကတော့ သူတို့လို ကံမကောင်းဘူးလေ။ ဒါ့ကြောင့် ပညာကြီးစားရမယ်။ အလုပ်ကြီးစား ရမယ်။ နိုင်ငံခြားကို များများတင်ပို့နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်’... တဲ့။”

နောက်ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်မျှကြာသောအခါ၊ ကျွန်တော် ဝါရှင် တန်သို့ပြန်ရောက်သွားသည်။ 24/7 Customer စီအီးအို ပီဇီခါနန်နှင့်၊ မနက်စာ စားရင်း စကားပြောဖြစ်ကြသည်။ သူ့စကားမှာ၊ ကျွန်တော်ရင်ထဲသို့ ဒုတ်ဒုတ် ထိရောက်သွားခဲ့တော့သည်။

“ကမ္ဘာကြီးပြားလာတော့ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲမှာ မေးခွန်းတစ်ခု ပေါ် လာတယ်ဗျ။ ‘အမေရိကန်တွေ ပြင်ဆင်ထားကြရဲ့လား’ပေါ့။ ကျွန်တော်မြင်ရ သိရသလောက်တော့ ဘာတစ်ခုမျှ ပြင်ဆင်မထားဘူးဗျ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကျေနပ် ရောင့်ရဲနေတာပဲ တွေ့ရတယ်။ ဗိုက်ပြည့်ပြီး လှုပ်ရှားမှုနှေးကွေးလေးလံ နေကြ သလိုပေါ့ဗျာ။ အဲ၊ နိုင်ငံခြားကဝင်လာတဲ့ သူတွေကတော့ ‘ဆာ’နေကြတာ။ ‘ငေး’မနေဘူး။ ‘လေး’မနေဘူး။ သွက်တယ်၊ မြန်တယ်။”

မကြာမီကပင်၊ ဝါရှင်တန်ပို့(စ)မှ သတင်းထောက်နှင့် ဆောင်းပါးရှင် စတီဗင် ပါ(လ)စတိုင်း ၏ သတင်းဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကိုလည်း၊ ဖတ်လိုက်ရသေး သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့်၊ ပိုလန်နိုင်ငံ ဝါဆောမြို့မှ ပေးပို့လိုက်သောသတင်းလွှာ ဖြစ်သည်။ သူ့ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်က ဤသို့... ‘ဥရောပအရင်းရှင်စနစ်ကန့်လန့်ကာချ’ ဟူ၏။ ဤသို့ခေါင်းစဉ်တပ်ပြီး သကာလ၊ ပါ(လ)စတိုင်းက ဤသို့ရေးပြသည်။

“ ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသော
 တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ပိုလန်မှ လူငယ်များမှာ
 အောက်ခြေမှလာပြိုင်ကြသည်မဟုတ်။
 ထိပ်ဆုံးမှ လာယှဉ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။
 သူတို့အနေနှင့် ကျွန်တော်တို့အလုပ်တွေကို
 လုပ်ပေးချင်ကြသည်မဟုတ်။
 ပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့လို ဖြစ်ချင်ကြသည်ပင် မဟုတ်။
 ကျွန်တော်တို့ထက် သာသူများ။
ကျွန်တော်တို့ကို လွှမ်းမိုးဖြတ်ကျော်ချင်သူများ ဖြစ်သည်။”

‘ဥရောပတိုက်ကြီးကို ကန့်လန့်ဖြတ်၍ ကန့်လန့်ကာကြီးတစ်ခုကျလာ
 ပေပြီ။ ကန့်လန့်ကာဇာတစ်ဖက်တွင် မျှော်လင့်ချက်များ၊ အကောင်း
 မြင်များ၊ လွတ်လပ်မှုများနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သောဘဝအတွက် အလား
 အလာများ ရှိနေသည်။ ကျန်တစ်ဖက်တွင်မူ ထိတ်လန့်မှုများ၊ အဆိုးမြင်
 များ၊ အသက်ရှူကျပ်လောက်သောအထိန်းအချုပ်များနှင့်၊ ‘ခေတ်ကောင်း
 လွန်ခဲ့ပြီ’ဆိုသော ပရိဒေဝများကသာ၊ နေရာယူထားတော့သည် . . .’
 စသဖြင့်။

ပါ(လ)စတိုင်း ပြောသော မျှော်လင့်ခြင်းဆစ်ဖက်ခြမ်းမှာ၊ အရင်းရှင်
 စနစ်ကိုဖက်ပွေ့လာသော အရှေ့ဥရောပဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ပျက်ခြင်း တစ်ဖက်
 ခြမ်းမှာမူ၊ အရင်းရှင်စနစ်မှ ထွက်မြေးချင်နေသော အနောက်ဥရောပ ဖြစ်
 တော့သည်။ ဤအကြိမ်တွင်၊ အရှေ့က အနောက်ကို အောင်နိုင်သွားတော့မည်
 ဟု၊ ပါ(လ)စတိုင်းက သူ့အမြင်ကို ပြောပြသည်။

“ကျွန်တော် အခုလိုထင်တာ အကြောင်းမဲ့သက်သက် မဟုတ်ဘူးဗျ။
 ဖြစ်နိုင်စရာရှိတဲ့စွမ်းအားတွေ၊ စိတ်ခံစားမှုတွေကို မြင်တွေ့နေရလို့ပြောတာ။
 ကြည့်လေဗျာ၊ ကုမ္ပဏီတွေ ငွေတွေ အရှေ့ဥရောပကို လှိမ့်ဝင်လာကြတာတွေ၊
 တယ်မိုလား။ ကုမ္ပဏီဆိုင်းဘုတ်တွေတင် ဝင်လာတာမဟုတ်ဘူးနော်။ အဲဒီ
 ကုမ္ပဏီတွေနဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ဆပွလိုင်နက်ဝပ်ကြီးတစ်ခုလုံး အလုံးအရင်းနဲ့
 ဝင်လာတာ။ စခါစကတော့၊ ကျွမ်းကျင်မှု အထိုက်အသင့်သာလိုတဲ့ အလုပ်
 တွေပေါ့။ အခုတော့ အရှေ့ဥရောပတက္ကသိုလ်က ကျောင်းသားတွေဆွဲထုတ်ပြီး၊
 ဒီဇိုင်းအလုပ်တွေ အင်ဂျင်နီယာအလုပ်တွေ လုပ်နေကြပြီ။ ဒီနေရာမှာ အောင်
 မြင်မှုရဲ့သော့ချက်က လုပ်ခဈေးချိုတာမဟုတ်ဘူးဗျ။ အလုပ်အပေါ်ဂုဏ်ယူ
 တတ်တဲ့စိတ်ဓာတ်။ အောင်မြင်မှုအတွက် လိုအပ်တာမှန်သမျှ မဖြစ်ဖြစ်အောင်
 လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်။ အဲဒါကမှ တကယ့်သော့ချက်. . .။”

သူပြောသည့်အတိုင်း အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့ဥရောပသားတို့ အနေနှင့် အောင်မြင်မှုအတွက်ဆိုလျှင်၊ အရာရာစွန့်လွှတ်ဖို့ အသင့်ရှိနေသည်။ ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍအချို့ကို အခြားတစ်နေရာရွှေ့မည်လား ရသည်။ အားလပ်ရက်ခံစားခွင့်များကို စွန့်လွှတ်ရမည်လား ဖြစ်သည်။ အနောက်ဥရောပတွင်သာဆိုလျှင်၊ ဤလိုကိစ္စမျိုးမှာ အမျက်ဒေါသမျိုးစုံကို ခလုတ်ဖြုတ်လိုက်သလိုဖြစ်မှာ သေချာသည်။ မပြီးနိုင်မစီးနိုင် ညှိနှိုင်းရမည့်ကိစ္စမျိုးတွေ ဖြစ်လိမ့်မည်။ အနောက်မှအလုပ်သမားတို့၏ စိတ်အခံကို၊ စပိန်စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးက ယခုလိုပြောပြဖူးသည်။

“ဒီလူတွေ လုပ်ငန်းခွင်ကနေ အိမ်ပြန်ရောက်ပြီဆိုတာနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ လက်ရှိအနေအထားကို ထိန်းနိုင်ဖို့ ဘာတွေလိုအပ်မယ်ဆိုတာ၊ ဘယ်သူမျှ မစဉ်းစားကြတော့ဘူး။ အားလုံး ‘အေးဆေးပဲ။ ဒီအတိုင်းသာဆိုရင် သူတို့အတွက်၊ အန္တရာယ်က အတော်ကြီးတယ်။ ဒီအန္တရာယ် ဘယ်လောက်မြန်မြန် ရောက်လာနိုင်တယ် ဆိုတာကိုလည်း၊ သဘောပေါက်ကြဟန်မတူဘူး။ ဒါ၊ လူချမ်းသာတွေရဲ့ အိပ်မက်မဟုတ်ဘူးဗျ။ လုပ်စရာရှိရင် ကြိုးကြိုးစားစားလုပ်မယ်။ စွန့်လွှတ်စရာရှိရင် ရဲရဲစွန့်လွှတ်မယ်။ ပြောင်းစရာရှိရင် နောက်မတွန့်တမ်း ပြောင်းမယ်ဆိုတဲ့ ပိုင်းဖြတ်ချက်မျိုးလိုတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနောက်ရဲ့ အပန်းဖြေအနားယူ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ကို စိန်ခေါ်နေတာ အဲဒီပိုင်းဖြတ်ချက်ပဲ။”

ပီကင်းရှိ အမေရိကန်သံရုံးမှ ဗီဇာတာဝန်ခံအရာရှိများနှင့် ဆွေးနွေးရာတွင်လည်း၊ ဆိုခဲ့ပါသဘောထားမျိုးကိုပင် ကြားခဲ့ရပါသည်။ သူတို့ထံမှ တစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကို ယခုလိုပြောပြသည်။

“ဒီကို (ပီကင်းကို) ရောက်လာတဲ့အမေရိကန်တိုင်း၊ တအံ့တဩ ဖြစ်ကုန်ကြတာများတယ်။ အမေရိကက ကလေးတွေက ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံမှာ လူဖြစ်၊ အခွင့်အလမ်းပေါင်းစုံရဆိုတော့ ကိုယ့်ဘဝကို လုံခြုံလှပြီထင်နေတာပေါ့ဗျာ။ နောင် ၁၅ နှစ် လောက်ကြာရင်၊ ဒီကလေးတွေရင်ဆိုင်ရမယ့် တကယ့်အနေအထားက၊ လွယ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ‘ဝူ’ဆိုတဲ့တရုတ်ကလေးက သူတို့ အလုပ်ရှင်ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ‘ချို’ဆိုတဲ့တရုတ်က၊ သူတို့မြို့မှာ ဆရာဝန်ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ ပြိုင်ပွဲကြီးက စနေပြီဗျ။ ကျွန်တော်တို့ကလေးတွေကတော့ ရုပ်ရှင်ရုံသွားလို့ကောင်းတုန်း။ အရှိန်အဟုန်နဲ့ တက်လာတဲ့လှိုင်းလုံးကြီးတွေကို နကန်းတစ်လုံးမျှ နားလည်ဟန်မတူဘူး...။”

ကျွန်တော်တို့ပညာရေးစနစ်နှင့်ပတ်သက်လျှင်လည်း၊ ဘီး(လ)ဂိတ်နှင့် ကျွန်တော် ဆွေးနွေးကြည့်ဖူးသည်။ ‘ကျွန်တော်တို့ပညာရေးက အလွတ်ကျက် အာဂုံဆောင်မဟုတ်ဘူးလေ။ တီထွင်ဖန်တီးမှုကို ဦးစားပေးတယ်မို့လား’ ပြောတော့

ဂိတ်က ခေါင်းတွင်တွင်ရမ်းသည်။ 'တရုတ်နှင့် ဂျပန်တို့၏ အလွတ်ကျက်စနစ် က၊ အမေရိကကို ယှဉ်နိုင်သောတီထွင်ဖန်တီးသူများ မမွေးထုတ်နိုင်' ဆိုသည့် အပြောအဆိုများကို၊ သူကလက်မခံ။ 'ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသော အမြင် သွေလွဲမှု' ဟုဆိုသည်။

“ကမ္ဘာမှာဆော့ဝဲ(လ)တွေ ဘယ်သူရေးလဲ။ အပျံ့စားဂိမ်းတွေ ဘယ်သူ ထွင်လဲ။ ဂျပန်တွေဗျ။ ကျွန်တော် သူတို့နဲ့အများကြီးတွေ့ဖူးတယ်။ ကျွန်တော့် ကုမ္ပဏီက အတော်ဆုံးဆော့ဝဲ(လ)တီထွင်သူတချို့ဆိုရင် ဂျပန်တွေပဲ။ ခင်ဗျားတို့ ထင်နေကြသလို၊ ဒီလူတွေဟာ အလွတ်ကျက် အာဂုံဆောင်တွေမဟုတ်ဘူး။ ငတ်တုံးတွေမဟုတ်ဘူး။ လူတော်တွေဗျ။”

စင်စစ်၊ ကျွန်တော်တို့ ရင်ဆိုင်နေရသော တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ပိုလန်မှ လူငယ်များမှာ အောက်ခြေမှလာပြိုင်ကြသည်မဟုတ်။ ထိပ်ဆုံးမှ လာယှဉ်ကြ ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတို့အနေနှင့် ကျွန်တော်တို့အလုပ်တွေကို လုပ်ပေးချင် ကြသည်မဟုတ်။ ပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့လို ဖြစ်ချင်ကြသည်ပင်မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ထက်သာသူများ၊ ကျွန်တော်တို့ကို လွှမ်းမိုးဖြတ်ကျော်ချင်သူများ ဖြစ်သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ လူအများလေးစားခံညားကြရသော အနာဂတ် ကုမ္ပဏီကြီးများကို ထူထောင်ဖို့ ကျားကုတ်ကျားခဲလုံးပမ်းနေကြသူများ ဖြစ်သည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ သူတို့လာခဲ့သောလမ်းနှင့်၊ သူတို့၏လက်ရှိဘဝကို ကျေနပ် တင်းတိမ်နေသူများ မဟုတ်။ အားလုံးကို ကျော်ဖြတ်လိုသူများဖြစ်သည်။

'ဂိတ်'နှင့်အတူ တရုတ်ပြည်ခရီးစဉ်တွင်၊ အတူလိုက်ပါခဲ့သည့် တရုတ်၊ အမေရိကန်လူငယ်တစ်ယောက်နှင့်၊ ကျွန်တော်စကားပြောခွင့်ရခဲ့သည်။ သူ အပြောအရ၊ ဘီး(လ)ဂိတ် ရောက်ရာနေရာတိုင်းတွင် တရုတ်လူငယ်တွေ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသည်ဟု ဆိုသည်။ 'ဂိတ်'၏ ဟောပြောချက်ကို နားထောင်ရန်၊ မှောင်ခိုလက်မှတ်ပင် ဈေးကြီးပေးဝယ်ကြသည်ဟု သိရသည်။

ယနေ့တရုတ်ပြည်ကွင်း၊ ဘီး(လ)ဂိတ်မှာ 'ဘရစ်နီစပီးယား' ဖြစ်နေချေ ပြီကော။ ယနေ့ အမေရိကတွင်မူ ဘရစ်နီစပီးယားမှာ၊ ဘရစ်နီစပီးယားပင် ဖြစ်နေဆဲ...။ ဤသည်ပင် ကျွန်တော်တို့၏ ပြဿနာဖြစ်ပါသတည်း။

(၃) ပညာကွက်လပ်

ယခုကျွန်တော်ဖော်ပြမည့် အကြောင်းအရာများက၊ မိုးလေထန်သော တတိယကွန်ချက်ငယ်အကြောင်းကို ရှင်းပြပါလိမ့်မည်။ တတိယကွန်ချက်ငယ် ဆိုသည်ကား အခြားမဟုတ်။ အမေရိကနှင့် ၎င်း၏ပြိုင်ဘက်များကြားရှိ ပညာကွက်လပ်ကြီးဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ နိုင်ငံခြားသို့ စတင်ထွက်ခွာစပြုနေပြီဖြစ်သော အလုပ်တော်
 တော်များများမှာ အဆင့်မြင့်သုတေသနအလုပ်တွေ ဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ဖြစ်
 ရသည်မှာ နိုင်ငံခြားပညာအလုပ်သမားများ၏ လုပ်အားခပေးချို့မှုသက်သက်
 ကြောင့်မဟုတ်။ ၎င်းတို့၏ အမေရိကထက်မနိမ့်သော (အချို့ဆိုလျှင် အမေရိက
 ထက်ပင်သာသော) ပညာရည်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ ၁. ၃ ဘီလီယံမျှ
 ရှိသော တရုတ်ပြည်ကြီးတွင်၊ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီစေရန် ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြီးပမ်း
 လျက်ရှိသော ဘူမိသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၊ အပြိုင်းအရှိုင်းထွက်ပေါ်လျက်
 ရှိနေသည်။ တရုတ်ပြည်တစ်နံတစ်လျားရှိ မြစ်များချောင်းများထဲမှာ ဆန်တက်
 ကူးခတ်နေကြသော သင်္ချာနှင့် သိပ္ပံဆယ်လမွန်ငါးလေးများမှာ အဆိုပါတက္က
 သိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးများသို့ ရောက်သွားသည်နှင့်၊ ငါးကြီးအနန္တာတွေ
 ဖြစ်ကုန်ကြတော့သည်။ ပီကင်းအခြေစိုက် မိုက်ခရိုဆော့(ဖ) သုတေသန
 စင်တာမှ ဝန်ထမ်းများကြားတွင်၊ ပြောစမှတ်တစ်ခုပင်ရှိနေသည်။ 'တရုတ်ပြည်
 မှာ လူတစ်သန်း၊ တစ်ယောက် ပညာရှင်ထွက်တယ်ထားဦး၊ ပညာရှင်ပေါင်း
 ၁,၃၀၀ မွေးထုတ်နိုင်တဲ့သဘောပျ။ လျော့မတွက်နဲ့' ဟူ၏။ (လူဦးရေ ၁. ၃
 ဘီလီယံဆိုသည်ကို သတိပြုပါရန်။)

အင်တယ်(လ)မှ နှစ်စဉ်ကျင်းပဲမြဲဖြစ်သော နိုင်ငံတကာသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်
 နီယာစွမ်းရည်ပြပွဲများတွင်လည်း၊ တရုတ်တို့၏ ပညာဆာလောင်မှုကို မှန်းဆ
 နိုင်စရာရှိပါသည်။ ဤပွဲတော်ကြီးမှာ နိုင်ငံပေါင်းလေးဆယ်မှ စွမ်းရည်ထက်
 မြက်သောလူငယ်များ၏ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်စပြုရာ၊ နိုင်ငံတကာစုရုံးမှုကြီး ဖြစ်ပါ
 သည်။ ပြီးခဲ့သော ၂၀၀၄ ခုနှစ်ကဆိုလျှင်၊ အမေရိကမှ လူငယ်ပေါင်း ၆၅,၀၀၀
 မျှ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်ဟုသိရသည်။ တရုတ်လူငယ်များ၏ အနေအထားကို
 သိလို၍၊ တရုတ်ဌာနခွဲ အင်တယ်(လ)ဥက္ကဋ္ဌ ဝီသန်းတန်ကို ကျွန်တော် မေးမြန်း
 ကြည့်ရာ၊ သူက ယခုလိုဖြေသည်။

“တရုတ်ပြည်မှာ တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာ အမျိုးသားသိပ္ပံစွမ်းရည်
 ပြပွဲတွေ နှစ်စဉ်ကျင်းပတယ်ပျ။ ပြည်နယ်တိုင်းက ကျောင်းသားတွေ အားတက်
 သရောဝင်ပြိုင်ကြတယ်။ ဒီပြပွဲက၊ အင်တယ်(လ)ရဲ့ နိုင်ငံတကာပြပွဲအတွက်
 လူရွေးတဲ့သဘောလေပျ။ တကယ်လို့ နိုင်ငံတကာပြပွဲမှာသာ နိုင်ငံလက်ရွေး
 စင်အနေနဲ့ ဝင်ခွင့်ရရင်၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲတွေ ဖြေစရာ
 မလိုတော့ဘူး။ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့တက္ကသိုလ်ကို ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲမဖြေဘဲ တက်လို့
 ရတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း တရုတ်ကလေးတွေ အရမ်းကြိုးစားနေကြတာပေါ့ပျ။
 ကြိုးစားသလောက်လည်း အရာထင်တယ်လို့ပြောနိုင်ပါတယ်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ
 တရုတ်ပြည်က ဆုတံဆိပ် ၃၅ ခု ရတယ်လေ။ အဲဒီထဲမှာ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်း

အတာ ထိပ်ဆုံး ၃ ခုမှာပါတယ်။ အာရှနိုင်ငံတွေထဲမှာတော့ အမြင့်ဆုံးစံချိန် ပေါ့ဗျာ...။”

တရုတ်လူငယ်တို့၏ ပညာရည်ကိုမှန်းဆနိုင်စေရန်၊ ပီကင်းအခြေစိုက် မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)သုတေသနစင်တာအကြောင်းကိုလည်း၊ ပြောဖို့လိုမည်ထင်ပါ သည်။ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)တွင် သုတေသနစင်တာ ၃ ခုရှိသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ ကိန်းဘရစ်စင်တာ၊ အမေရိကမှ ရက်မွန်စင်တာနှင့် တရုတ်ပြည်မှ ပီကင်း စင်တာတို့ဖြစ်သည်။ ပီကင်းစင်တာ၏ တရားဝင်အမည်မှာ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ) အာရှသုတေသနစင်တာဖြစ်သည်။ ဤစင်တာကို ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ စတင်ထူ ထောင်ခဲ့သော်လည်း၊ စတင်ဖွင့်လှစ်ပြီး ၂ နှစ်အတွင်းမှာပင်၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိ အမြင့်ဆုံးဖြစ်လာသည်ဟုဆိုသည်။ ‘ဒီစင်တာက ထုတ်လုပ်ပေးတဲ့ အိုင်ဒီယာ အဆင့်အတန်းကိုကြည့်လိုက်ရင်၊ တကယ့်ကို လက်ဖျားခါလောက်တယ်ဗျ’ ဟူ၍ပင် ဘီး(လ)ဂိတ်ကိုယ်တိုင်က အသိအမှတ်ပြုထားသည်။

ဆိုခဲ့ပါ ပီကင်းစင်တာကိုဖွင့်လှစ်ဦးဆောင်ရန် ဘီး(လ)ဂိတ်တာဝန်ပေး ထားသူမှာ၊ တရုတ်အမျိုးသားတစ်ဦးဖြစ်သူ ခိုင်ဖုလီ ဖြစ်သည်။ သူနှင့်ဆုံခွင့် ရသည်နှင့် ကျွန်တော်သိချင်သောကိစ္စကို မဆိုင်းမတွပင်မေးလိုက်မိသည်။

“ခင်ဗျားတို့ ဝန်ထမ်းတွေကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ရွေးတာလဲ...။”

ကျွန်တော့်မေးခွန်းကို ခိုင်ဖုလီက အေးအေးဆေးဆေးရှင်းပြပါသည်။

“Ph.D. အဆင့် ကျောင်းသားတွေဝင်ဖြေနိုင်တဲ့ အစမ်းစာမေးပွဲတွေ လုပ်ပေးပါတယ်။ သင်္ချာရယ်၊ အိုင်ကျူရယ်၊ ပရိုဂရမ်ဘာသာရပ်ရယ်ကိုအဓိက ထားစစ်ပါတယ်။ ပထမဆုံးနှစ်မှာ အဲသလိုစာမေးပွဲမျိုး ၂၀၀၀ စလုပ်လိုက် တယ်။ အဲဒီထဲကမှ အောင်တဲ့သူတွေကိုရွေးထုတ်ပြီး၊ နောက်ထပ်စာမေးပွဲ ၄၀၀ ထပ်လုပ်တယ်။ တစ်ခါ၊ အဲဒီထဲက အောင်တဲ့သူတွေကို နောက်ထပ် စာမေးပွဲ ၁၅၀ ထပ်လုပ်...။ ဒီလိုနဲ့ အဆင့်ဆင့်၊ ဆန်ခါတင် ရွေးလိုက်တာ၊ နောက်ဆုံး အတော်ဆုံး အထက်ဆုံးကျောင်းသား ၂၀ ရလိုက်တယ်။”

“နှစ်ဆယ်ဆိုတော့ အတော်နည်းတာပေါ့။”

“ဟုတ်တယ်။ တစ်သန်းမှာ တစ်ယောက်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရုတ်ပြည်မှာက လူဦးရေ ၁.၃ ဘီလီယံရှိတယ်။ အတော်ဆုံး၊ အထက်ဆုံး ၁,၃၀၀ ဆိုရင် နည်းတာမှမဟုတ်တာဗျာ...။”

“ဆိုပါဦး အဲဒီလူနှစ်ဆယ်မှာ ဘာခံစားခွင့်တွေရလဲ...။”

“သူတို့ကို ၂ နှစ် ကန်ထရိုက်စာချုပ် ချုပ်ပါတယ်။ ၂ နှစ်ပြည့်ရင် အရည်အချင်းအလိုက် နှစ်ရှည်ကန်ထရိုက်စာချုပ် ထပ်ချုပ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် ပညာဆက်သင်ချင်တယ်ဆိုရင်လည်း ပါရဂူဘွဲ့ရသည်ထိ၊ မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)က ထောက်ပံ့ကြေးပေးတယ်။”

“တရုတ်ကျောင်းသားတွေကရော ခင်ဗျားတို့စာမေးပွဲတွေကို ဖြေကြရဲ့လား။”

“တကယ့်ကို အားတက်သရောဖြေကြတာပေါ့ဗျာ။ သူတို့က ရည်မှန်းချက်ကြီးတယ်ဗျ။ စတင်းဖို့(ဒ)တို့၊ အမ်အိုင်တီတို့ တက်ချင်တာ။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ၂ နှစ်လောက်ဝင်လုပ်လိုက်တော့၊ သူတို့မှာ အတွေ့အကြုံရော ပညာရော ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလည်း တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အတွက် ထောက်ခံပေးနိုင်တယ်။ အခုဆိုရင်၊ ပီကင်းစင်တာမှ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ တရုတ်သုတေသနပညာရှင်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်ရှိနေပြီ။ အရန်အင်အားအနေနဲ့ နောက်ထပ်လေးရာလောက် ရှိသေးတယ်။”

“ခင်ဗျားပြောတဲ့ အစမ်းစာမေးပွဲတွေ နှစ်စဉ်ကျင်းပပေးတာလား။”

“အခုမလုပ်တော့ဘူးဗျ။ လုပ်စရာလည်း မလိုတော့ဘူးလေ။ တရုတ်တက္ကသိုလ်တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ တစ်သားတည်းဖြစ်သွားပြီ။ တရုတ်ပညာရှင်တွေရဲ့ ပညာရည်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ အပြည့်အဝယုံသွားပြီ။ တရုတ်ပါမောက္ခတွေကိုယ်တိုင်က၊ သူတို့ရဲ့အတော်ဆုံးတပည့်တွေကို ကျွန်တော်တို့ဆီ ပို့ပေးတယ်။ စာမေးပွဲစစ်စရာမလိုတော့ဘူးပေါ့။”

“သူတို့ရတဲ့ လခကရော”

“အမေရိကနဲ့ယှဉ်ရင် အများကြီးသက်သာတာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ သူတို့အတွက်တော့ ရတောင့်ရခဲအခွင့်အလမ်းလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ပြောရရင်၊ တရုတ်လူငယ်တွေ အခုလောက် စိတ်အားထက်သန်နေတာဟာ၊ လခကောင်းတာ သက်သက်ကြောင့်တော့ မဟုတ်ဘူးဗျ။ သူတို့ရဲ့ဘဝပေးအသိနဲ့ ပိုဆိုင်မယ်ထင်တယ်။ သူတို့မိဘတွေဆိုတာက၊ ယဉ်ကျေးမှုတော်လှန်ရေးကာလကြီးကို ဖြတ်ခဲ့ရတာလေ။ ဆယ်နှစ်လောက် ပညာရေးအဟောသိက်ဖြစ်ခဲ့ရတာကလား။ ဒါ့ကြောင့်လည်း၊ သူတို့ခေတ်မှာ ပညာနောက်ကို အားတက်သရော လိုက်နေကြတာပေါ့။ သူတို့ရည်မှန်းချက်က ပါမောက္ခတွေဖြစ်ဖို့ဗျ။ ကျွန်တော်တို့စင်တာမှာ အထောက်အကူပစ္စည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ သုတေသနလုပ်ခွင့်ရတော့ သူတို့ရည်မှန်းချက်အတွက်၊ တကယ့်ဘူမိနက်သန်ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒီချာတီတ်တွေ၊ အလုပ်ကို ဘယ်လောက်ဖွဲ့သန်တယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားတွေ့ရင် အံ့ဩသွားလိမ့်မယ်။ တစ်နေ့ကို ဆယ့်ငါးနာရီက ဆယ်ရှစ်နာရီအထိ အလုပ်လုပ်တယ်။ စနေ၊ တနင်္ဂနွေဆိုရင်လည်း မနားဘူး။”

ခိုင်ဖုလီကိုယ်တိုင် မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)မရောက်မီက၊ အခြားသော အမေရိကန်အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ်ဂျီကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင်၊ အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ သူ့အတွေ့အကြုံအရ သူတို့အာရှစင်တာလို စတင်ခါစ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ စိတ်

အားထက်သန်မှုမျိုးဖြင့်၊ အလုပ်လုပ်နေသော သုတေသနစခန်းမျိုး မတွေ့ဖူးသေးဟုဆိုသည်။

“ခင်ဗျား မနက် ၂ နာရီလောက် ထသွားကြည့်။ တရုတ်ကလေးတွေ အလုပ်လုပ်နေကြပြီ။ အဲ မနက် ၈ နာရီဆိုရင် လူစုံတက်စုံရောက်နေရော။”

ဤသို့ ပညာဆာလောင်နေသော တရုတ်လူငယ်အများစုကို မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)၏ အာရှစင်တာက ကောင်းကောင်းဆွဲဆောင်ထားနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ ‘လီ’၏အဆိုအရ ယခုပင်လျှင်၊ အဆိုပါတရုတ်လူငယ်များ ဖန်တီးပေးသော ဉာဏ်ပညာပစ္စည်းများနှင့်၊ မူပိုင်ခွင့်ပေါင်း အတော်များများရှိနေပြီဟု သိရသည်။ စင်စစ် အာရှစင်တာမှာ၊ အမေရိကမှ ရက်မွန်စင်တာကို အစားထိုးရန် သက်သက်မျှမဟုတ်။ ကမ္ဘာ့အနှံ့အသုံးတည့်သော နယ်ပယ်အသီးသီးအတွက် သုတေသနသစ်များ ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့ဖြစ်သည်။ နာမည်ကြီးသိပ္ပံဂျာနယ်များနှင့် သိပ္ပံကွန်ဖရင့်များတွင်၊ နောက်ဆုံးပေါ် သုတေသနစာတမ်းများ အဆက်မပြတ် တင်ပြဖော်ထုတ်နေသည်မှာ၊ အာရှစင်တာမှဟု သိရသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ ပညာလောကမှာပင်၊ ပီကင်းအခြေစိုက် အာရှစင်တာမှာ၊ သတင်းမွှေးလျက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ‘လီ’က တရုတ်အမျိုးသားများ၏ စိတ်သဘာဝနှင့်ပတ်သက်ပြီး သူ့အမြင်ကို ဆက်ရှင်းပြနေသည်။

“ဒါဟာ၊ မဟာရံတံတိုင်းကြီးကို တည်ဆောက်လိုက်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့စရိုက်လို့ ပြောရမှာပေါ့ဗျာ။ ဒါကလည်း တရုတ်တွေရဲ့ စိတ်သဘာဝနဲ့ ဆိုင်လိမ့်မယ်ဗျ။ ဒီလူတွေမှာက စိတ်နေမြင့်တာရော၊ အင်စိတ်ရော တစ်ပြိုင်နက်ရှိနေတာဗျ။ တစ်ချိန်က ယဉ်ကျေးမှုအရာမှာ၊ သူတို့လူမျိုးက ထိပ်တန်း အဆင့်ဆိုတာလူတိုင်းသိနေတယ်။ ဒီအတွက် ဂုဏ်လည်းယူကြတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အကြောင်းကြောင်းကြောင့်၊ သူတို့တစ်တွေ နောက်ကျကျန်ခဲ့ရတာကိုလည်း ကောင်းကောင်းနားလည်တယ်။ ဒီအတွက် မခံချင်စိတ်လည်းရှိတယ်။ ဒီစိတ်အခံကြောင့်ပဲ၊ သူတို့က အမေရိကကို အောက်ခြေတပြိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ထိပ်ဆုံးက ဝင်ယှဉ်ကြတာဖြစ်မယ်ထင်တယ်။ ပြီးတော့၊ သူတို့ရဲ့မျိုးချစ်စိတ်။ ဒီ မျိုးချစ်စိတ်ကလည်း အရေးကြီးတဲ့တွန်းအားတစ်ခုလို့ ဆိုရလိမ့်မယ်ထင်တယ်။ သူတို့က၊ အခုလိုစဉ်းစားကြတယ်လေ။ ‘သူတို့ အမေရိကန်စင်တာက လုပ်နိုင်တာတွေ၊ ငါတို့ပီကင်းစင်တာကလည်း လုပ်ကိုလုပ်နိုင်ရမယ်။ ဒါမှ ငါတို့လူမျိုးသိက္ခာတက်မှာ၊ ဂုဏ်ရှိမှာ’ . . . တဲ့ဗျ။”

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာလောကတွင်မူ၊ ဤသို့သော၊ တစ်မျိုးသားလုံးအတိုင်းအတာ စိတ်ဓာတ်အားမာန်မျိုး ပျောက်ကွယ်သလောက်ရှိနေသည်မှာ၊ ကြာတောင့်ကြာရှည်ရှိခဲ့ပါပြီ။ ဤနေရာတွင်

အင်တယ်(လ) ဥက္ကဋ္ဌ ခရက်ဘားရက်၏အမြင်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားဖို့လိုမည် ထင်သည်။ သူက ကျွန်တော့်ကို အခုလိုပြောပြဖူးသည်။

“အမေရိကရဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီဦးဆောင်မှု၊ အသစ်တီထွင်မှုနဲ့ အနာဂတ် အလုပ်အကိုင်တွေ အာမခံချက်ရှိဖို့ဆိုရင်၊ ဒီနေ့အခြေခံသုတေသန ပို အား ကောင်းဖို့ လိုလိမ့်မယ်ဗျာ...။”

သို့နှင့်တိုင်၊ သူပြောသော လိုအပ်ချက်နှင့်ပတ်သက်သည့် ကျွန်တော် တို့၏ဖြည့်ဆည်းနိုင်မှုမှာ၊ အားရစရာ တစ်စက်မျှ မကောင်းဟုဆိုချင်သည်။ ‘အနာဂတ်အမေရိကန် တီထွင်ဖန်တီးမှုဆိုင်ရာ အလုပ်အဖွဲ့’၏ ၂၀၀၄ လေ့လာ ရေးအစီရင်ခံစာအရ၊ အမေရိကန်ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ကြီးများမှ ဆောင်ရွက် နေသော အခြေခံသုတေသနများ (ခါတုပေဒ၊ ရူပပေဒ၊ နာနိုတက္ကနိုလိုဂျီ၊ မျိုးဗီဇပညာ၊ ဆီမီးကွန်ဒတ်တာထုတ်လုပ်ရေးစသော သုတေသနများ)က၊ ကုမ္ပဏီပေါင်းလေးထောင်ကျော်ကို မွေးထုတ်ပေးလိုက်သလိုရှိသည်။ ဤကုမ္ပဏီ များက ဝန်ထမ်းပေါင်း ၁. ၁ သန်းအတွက် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနေပြီး၊ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာ နှစ်စဉ်ရောင်းရငွေပေါင်း ဒေါ်လာ ၂၃၂ ဘီလီယံကို ရှာဖွေပေးနေသည်။ ဤအနေအထားကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းဖို့ဆိုလျှင်၊ နောင် ၅ နှစ်နှင့် ၇ နှစ်အတွင်း အဓိကကျသော သုတေသနဌာနများအတွက်၊ ရန်ပုံငွေများကို ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းထိတိုးမြှင့်သုံးစွဲဖို့ လိုလိမ့် မည်ဟုဆိုပါသည်။

အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော အဓိကသုတေသနဌာနများ ဆို သည်မှာ၊ ‘သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာ အမျိုးသားအင်စတီကျု’၊ ‘အမျိုးသား သိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်း’၊ ‘သိပ္ပံစွမ်းအင်ဌာန’နှင့် ‘ကာကွယ်ရေးသုတေသနဌာန’တို့ ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကံမကောင်းအကြောင်းမလှစွာပင် ရူပပေဒ၊ သင်္ချာ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာပညာဆိုင်ရာ သုတေသနရန်ပုံငွေမှာ၊ ၁၉၇၀ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် ကျီဒီပီ၏ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းလျက်ရှိနေသည်ဟု၊ အဆိုပါအစီရင်ခံစာက ဖော်ပြထားသည်။ ဖော်ပြပြီးခဲ့သောရည်မှန်းချက် ကွပ်လပ်နှင့်၊ ယခုဆွေးနွေးနေသော ပညာကွက်လပ်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေး အတွက်၊ အခြေခံသုတေသနရန်ပုံငွေများ အပူတပြင်းလိုအပ်နေချိန်တွင်၊ ဤသို့ လျော့ချဖြတ်တောက်ခံနေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဘု(ရှ)အစိုးရနှင့်ရီဘတ်ပလီကင်တို့ လွှမ်းမိုးသောကွန်ဂရက်၏ ‘အမျိုး သားသိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်း’(NSF)အတွက်၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ရန်ပုံငွေကိုဖြတ်တောက် သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ မစ်ဆိုရီပြည်နယ်မှ ရီဘတ်ပလီကင် အောက်လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဝန်အယ်(လ)လာကပင်၊ ဤသို့

ဝေဖန်ဖူးသည်။

“ဘဏ္ဍာရေးအကန့်အသတ်တွေ ရှိနေတယ်ဆိုတာ၊ ကျွန်တော် သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ခက်ခဲတဲ့ရွေးချယ်မှုတွေရှိနေတယ် ဆိုတာလည်းနားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သိပ်အရေးကြီးတဲ့ သုတေသနရန်ပုံငွေကို တခြားဦးစားပေးလုပ်ငန်းတွေ နောက်မှာထားပြီး၊ ဖြတ်တောက်ပစ်တာမျိုးကတော့ အမြော်အမြင် နည်းရာကျတယ်လို့မြင်တယ်။ ၂၀၀၅ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အထွေထွေအသုံးစရိတ်တွေ အများကြီးတိုးလာပေမယ့် NSF မှာတော့ ရှိသမျှ အသုံးစရိတ်လေးကို မနည်းချွေတာရတော့မယ်။ ဒီကြားထဲ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကလည်းရှိသေးတော့၊ ရှေ့ဆက်ပြီး သုတေသနတွေ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။ ဒီဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်အနာဂတ်အတွက် အလွန်အန္တရာယ်ကြီးတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ တခြားတိုင်းပြည်တွေကို ကြည့်လိုက်ပါ။ အခြေခံသုတေသနရန်ပုံငွေတွေ ဖောဖောသီသီသုံးနေကြတဲ့အချိန်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတွေကို ကြည့်လိုက်ဦး။ သင်္ချာနဲ့ သိပ္ပံစွမ်းရည်မှာ တခြားနိုင်ငံက ကျောင်းသားတွေက ဖြတ်တက်နေပြီ။ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ အခုလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တဲ့အတွက်၊ အံ့ဩရသလို စိုးရိမ်မကင်းလည်းဖြစ်ရတယ်။ ကောင်းကောင်းလေ့ကျင့်သင်ကြားထားတဲ့ ပညာတတ်အလုပ်အင်အားစု မရှိဘဲ၊ နိုင်ငံခြားယှဉ်ပြိုင်မှုတွေကို ဘယ်လိုမှ ရင်ဆိုင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးမှုတွေကိုလည်း ဘယ်လိုမှ ကျော်လွှားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။”

ဆိုခဲ့ပါအားနည်းချက်များ၏ အကျိုးဆက်ကို၊ ယခုပင် စတင်မြင်တွေ့နေရပြီဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားသိပ္ပံဘုတ်အဖွဲ့၏အဆိုအရ အမေရိကန်တို့ ရေးသားပြုစုသော သိပ္ပံစာတမ်းများ၏ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၁၉၉၂ နောက်ပိုင်း ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှ ကျသွားသည်ဟုဆိုသည်။ ထိပ်တန်းရူပဗေဒဂျာနယ်တစ်စောင်ဖြစ်သော Physical Review တွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြခံရသော အမေရိကန်စာတမ်းများ၏အရေအတွက်မှာလည်း ၁၉၈၃ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ ၆၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၉ ရာခိုင်နှုန်း ထိ ထိုးကျသွားခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ ဤအချိန်တွင် အာရှဒေသမှ မူပိုင်ခွင့်ဒီရေလှိုင်းကြီး၊ တဖြည်းဖြည်းမြင့်တက်လာသည်ကို တွေ့နေရသည်။ ၁၉၈၀ မှ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စက်မှုမူပိုင်ခွင့်ဝေစုမှာ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၂၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တက်လာသည်။ ဤကာလအတွင်း တရုတ်(တိုင်ပေ)၏မူပိုင်ခွင့်ဝေစုမှာလည်း ၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်လာသည်။ အမေရိက၏မူပိုင်ခွင့်ဝေစုကမူ ၁၉၈၀ မှစပြီး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၂ ရာခိုင်နှုန်းထိ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။

ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်တို့၏စိုးရိမ်သောကကို 'ကျား၊ကျား၊မီးယပ်'ဟု

ယူဆသူများလည်း ရှိပါလိမ့်မည်။ သူတို့၏ယုံကြည်မှုအရာ ကောင်းကင်ကြီး ပြိုကျသေးသည်မဟုတ်ပါ။ သိပ္ပံနှင့်တက္ကသိုလ်လိုဂျီနယ်ပယ်မှ အလန့်တကြား တင်ပြနေကြသော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များမှာ၊ အစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေ ပိုရလို၍ စန်းတင်ပြနေခြင်းသာဖြစ်သည်ဆိုသော၊ ဝေဖန်စွပ်စွဲချက်များပင် ရှိပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ၊ ရိုးသားသောသုတေသနတစ်ရပ် ဖြစ်လာစေရန် အဆိုပါသံသယဝါဒီများ၏ သဘောထားအမြင်များကိုလည်း၊ တင်ပြဖို့လိုပါ လိမ့်မည်။ ‘သိပ္ပံ၊ ငွေကြေးနှင့် နိုင်ငံရေး’ (Science, Money and Politics) စာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့သူ၊ သိပ္ပံဂျာနယ်၏ သတင်းအယ်ဒီတာဟောင်း ဒင်နီယယ် အက်(စ)ဂရင်းဘတ်၏အမြင်ကို စတင်ဖော်ပြပါမည်။ သူက သိပ္ပံ သုတေသနရန်ပုံငွေ တိုးမြှင့်ရရှိရေးအတွက်၊ စည်းရုံးလှုပ်ရှားနေသူများကို ယခုလို ဝေဖန်ခဲ့သည်။

‘ဒီလူတွေရဲ့ မတော်လောဘက မတင်းတိမ်မရောင့်ရဲနိုင်သလို ဖြစ်နေ ပြီဗျ။ NIH (အမျိုးသားကျန်းမာရေး အင်စတီကျု)ရဲ့ ဘတ်ဂျက်ကို ၅ နှစ် အတွင်း နှစ်ဆတိုးကြည့်ဗျာ။ ဒီလူတွေ ငြိမ်သွားမယ်မထင်နဲ့၊ ‘ငွေလိုတယ်၊ ငွေလိုတယ်’လို့ အော်နေကြဦးမှာသေချာတယ်။’

ဂရင်းဘတ်က ဆိုခဲ့ပါစည်းရုံးလှုပ်ရှားသူများ တင်ပြသော၊ ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကိုလည်း၊ မေးခွန်းထုတ်ထားသည်။ သူ၏အပြောအဆို များကို ကိုးကားပြီး၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁၀ ရက်နေ့ထုတ် ဆဖရန်စစ္စကို ‘ခရွန်နီကယ်’သတင်းစာက ဤသို့ဆက်လက်ဝေဖန်ပြသည်။

‘တူရုချက်တစ်ခုလုံးကို ဆဝါးနိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ သိပ္ပံစာတမ်းများ၏ ရာခိုင်နှုန်းသက်သက်ကို ဖော်ပြရုံမျှနှင့်မလုံလောက်ပါ။ အမှန်တကယ် ထုတ်ဝေသော ကိန်းဂဏန်းအရေအတွက်နှင့်၊ အတိအကျဖော်ပြဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ၊ ၁၉၈၆ နှင့် ၁၉၉၉ ခုနှစ်အတွင်း တရုတ်ပြည်မှ ထုတ်ဝေသော သိပ္ပံဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများ၏ အရေအတွက်မှာ ၄ ဆတိုးလာသည်ဟု ဆိုလျှင်၊ အမှန်ပင် အလန့်တကြားဖြစ်စရာ ကောင်းပါလိမ့်မည်။ သို့သော် ၂၉၁၁ မှ ၁၁,၆၇၅ ထိ တိုးလာသည်ဟု အရေအတွက်အတိအကျနှင့် ဖော်ပြလျှင်မူ အလန့်တကြား ဖြစ်စရာ မရှိနိုင်တော့ပါ။ အကြောင်းမူ၊ ဤကာလအတွင်း အမေရိက မှ ထုတ်ဝေသောအရေအတွက်မှာ ၁၆၃,၅၂၆ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် တရုတ်လူဦးရေက အမေရိကထက် လေးဆပိုများသည်ကိုလည်း၊ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရပါလိမ့်မည်...။’

ကျွန်တော့်သဘောကိုပြောရလျှင်၊ ဆိုခဲ့ပါသံသယဝါဒီများအနေနှင့်

ကမ္ဘာကြီး ပြားလာသည့်အဖြစ်နှင့်၊ ယခုလက်ရှိအနေအထားများ မြန်မြန်ဆန်ဆန်
 ဆန်ကြီး ပြောင်းလဲနိုင်သည်ကို၊ သတိပြုဖို့လိုလိမ့်မည်ထင်သည်။ ရှယ်လီ
 အန်းဂျက်ဆင် ပြောခဲ့သလိုပင်၊ ယခုလောလောဆယ်တော့ ကောင်းကင်ကြီး
 ပြိုကျဦးမည် မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်တို့၏လက်ရှိအနေအထားကို
 မပြောင်းလဲနိုင်လျှင်မူ၊ နောင်လာမည့်ဆယ့်ငါးနှစ်၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တွင် ခိုင်မာ
 လှပြီထင်ရသော ကောင်းကင်ကြီးသည်ပင်၊ ပြိုမကျနိုင်ဟု မည်သူမျှ အတပ်
 ပြောနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ ယခုမြင်တွေ့ရသလောက် အရပ်ရပ်လက္ခဏာ
 များအရ၊ ကျွန်တော်တို့၏လက်ရှိအနေအထားမှာလည်း ပြောင်းလဲမည့်ပုံ မရှိ
 လှပါ။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့၏ အထက်တန်းဆင့်ပညာရေးမှာ၊ အတော်
 ပင် အခြေအနေဆိုးနေပြီဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

မူကြိုမှ ဆယ့်နှစ်တန်းထိ၊ အမေရိကန်ပညာရေးစနစ်မှာ လူငယ် လူရွယ်
 များကို သိပ္ပံ၊ သင်္ချာနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာ သင်ယူလိုစိတ်ပေါက်အောင်၊
 မဆွဲဆောင်နိုင်ဖြစ်နေသည်။ တစ်ခါက ပညာရေးဝန်ထမ်းတစ်ဦးဖြစ်သူ၊
 ကျွန်တော့်ဇနီးက သူတို့ပညာရေးဝန်ထမ်းတွေဖတ်နေကျ 'ပညာရေးအပတ်စဉ်'
 စာစောင်မှ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ပြဖူးသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၈
 ရက် နေ့စဉ်ထုတ်စာစောင်ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်က ယခုလို . . . ။
 'ပြည်ပမှ လာရောက်အခြေချနေထိုင်ကြသူများ၏ သားသမီးများက သင်္ချာနှင့်
 သိပ္ပံတွင်အတော်ဆုံးဖြစ်နေ' . . . ဟူ၏။

ခေါင်းစဉ်က ဖမ်းစားလိုက်၍ ဆောင်းပါးကို ကျွန်တော်စိတ်ဝင်တစား
 ဖတ်ကြည့်မိသည်။

'အမေရိကန်ပေါ်လစီဆိုင်ရာ အမျိုးသားဖောင်ဒေးရှင်းက၊ ကမကထ
 လုပ်သော သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအရ၊ သိပ္ပံဘာသာရပ်တွင်
 အတော်ဆုံးကျောင်းသားများ၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သင်္ချာဘာသာရပ်
 တွင် အတော်ဆုံးကျောင်းသားများ၏ ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ၊ အမေရိကသို့
 မကြာခင်ကမှ လာရောက်နေထိုင်ကြသူများ၏ သားသမီးများဖြစ်နေ
 သည်ဟုဆိုသည်။ အဆိုပါကျောင်းသားများ၏ အောင်မြင်မှုမှာ၊ သူတို့
 မိဘများ၏ ပညာလိုလားမှု အားပေးထောက်ခံမှုကြောင့်လည်း၊ တစ်စိတ်
 တစ်ပိုင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သူတို့က သားသမီးများကို သင်္ချာနှင့်
 သိပ္ပံပညာ စိတ်ဝင်စားလာစေရန် အားပေးကြသည်။ ဤဘာသာရပ်
 များကိုထူးချွန်လျှင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကောင်းများ ရလိမ့်
 မည်ဟု မျှော်လင့်ထားကြသည်။ သိပ္ပံနှင့်သင်္ချာထူးချွန်လျှင်၊ လူမျိုး
 ခွဲခြားမှုများကို ကျော်လွှားနိုင်လိမ့်မည်။ အလုပ်ကောင်းကောင်းရရေး

အတွက် အဆက်အသွယ်မလိုဘဲ၊ အဆင်ပြေလိမ့်မည်စသဖြင့် တွက်ဆထားကြသည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ၊ အတော်ဆုံးကျောင်းသားများ၏ မိဘများမှာ အမေရိကသို့ H.IB ဝီဇာဖြင့်ဝင်ရောက်လာသူများဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ (H.IB ဝီဇာဆိုသူမှာ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သူများအတွက်၊ သီးသန့်ထုတ်ပေးသော ဝီဇာအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။)

ဖေါင်ဒေးရှင်း၏ ဒါရိုက်တာလည်းဖြစ်၊ ဆောင်းပါးရှင်လည်းဖြစ်သူ စတန့်အန်ဒါဆင်က၊ အင်ဒရေမန်တီနီ ဆိုသူ အသက်ဆယ့်ရှစ်နှစ်ရွယ် လူငယ်တစ်ယောက်ကို၊ ဥပမာအနေနှင့်ထုတ်ပြသည်။ အင်ဒရေ၏မိဘများမှာ မကြာခင်ကမှ ရုမေးနီးယားမှ အမေရိကသို့ ရွှေ့လာသူများဖြစ်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် အင်တယ်(လ)၏ သင်္ချာနှင့် သိပ္ပံစွမ်းရည်ပြိုင်ပွဲတွင်၊ အင်ဒရေ က 'နပါတ်(၁)' စွဲခဲ့သည်။ အန်ဒါဆင်က သူနှင့်အင်တာဗျူးကြည့်ရာ အထိုက်အသင့်ဆဝါးနိုင်ရန် တောက်နှုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

မေး - မင်းအမေရိကမှာ ဘယ်နှစ်တန်းက စတက်ရလဲ။

ဖြေ - ခုနစ်တန်းပါ။

မေး - ဘယ်နှယ်လဲ၊ စာလိုက်နိုင်ရဲ့လား။

ဖြေ - ဟုတ်ကဲ့၊ လိုက်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အတွက် ဘာမျှ အခက်အခဲမရှိပါဘူး။

မေး - တယ်ဟုတ်ပါလား။ အခုကြောင့်လဲကွ။

ဖြေ - အခု ဒီမှာ ခုနစ်တန်းသင်နေရတဲ့ သင်္ချာနဲ့သိပ္ပံက ရုမေးနီးယားမှာ လေးတန်းထဲက သင်ခဲ့ရတာမို့ပါ။

တစ်ခုတော့ဖြေသာပါသေးသည်။ ယခုအချိန်ထိ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ် အဆင့်နှင့် တက္ကသိုလ်အခြေစိုက်သုတေသနအဆင့် အမေရိကန်ပညာရေးမှာ၊ ထိပ်ဆုံးတန်းတွင် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ယနေ့တရုတ်ပြည်၏ ပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများရော၊ တက္ကသိုလ်များကိုပါ အရည်အချင်းမြှင့်နေသည်များနှင့် ဆက်စပ်ကြည့်လိုက်လျှင်မူ၊ ဤကာလမှာ သိပ်ကြာလှမည်မဟုတ်တော့ပါ။ လာမည့်ဆယ်စုအတွင်း ကျွန်တော်တို့ အဆင့်ကို၊ အမိလိုက်လာတော့မည်ဟု အင်တယ်(လ)ဥက္ကဋ္ဌ ဘာရက်က တွက်ချက်ပြသည်။ 'ကျွန်တော်တို့က တက်နေတာမဟုတ်ဘူးဗျ။ ကျနောတော။ အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းမှာရော အိုင်ဒီယာသစ်တွေ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းမှာရော အားရစရာတယ်မရှိမလှဘူး။'

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေနှင့် နိုင်ငံတကာသင်္ချာနှင့်သိပ္ပံ လေ့

လာရေးစစ်ဆေးမှုများတွင်၊ လေးနှစ်တစ်ကြိမ်ပါဝင်သည့်အစဉ်အလာ ရှိပါသည်။ ဤစစ်ဆေးမှုက၊ ၄ တန်းနှင့် ၈ တန်းကျောင်းသားများ၏ သင်္ချာနှင့်သိပ္ပံစွမ်းရည်ကို၊ စစ်ဆေးကြည့်သည်။ မကြာသေးခင်နှစ်များအတွင်း နိုင်ငံပေါင်း ၄၁ နိုင်ငံမှ၊ ဘာသာစကားပေါင်း ၃၀ ပြောကြသော ကျောင်းသားပေါင်း သန်းဝက်ခန့်၊ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ အကြီးမားဆုံးနှင့် အကျယ်ပြန့်ဆုံးသော နိုင်ငံတကာ ပညာရေးသုတေသနလှုပ်ရှားမှုကြီးတစ်ခုဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

အဆိုပါနိုင်ငံတကာစစ်ဆေးမှုများ၏ ၂၀၀၄ ခုနှစ်အောင်စာရင်းအရ အမေရိကန်ကျောင်းသားများ၏ တိုးတက်မှုမှာ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အောင်စာရင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်လျှင်၊ အနည်းငယ်မျှသာရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ဤအချက်က ဘာကိုဖော်ပြနေသနည်းဆိုလျှင်၊ အမေရိကန်အလုပ်အင်အားစု၏ သိပ္ပံစွမ်းရည်မှာ အဆင့်တူနိုင်ငံများထက် အားနည်းနေပြီဆိုသောတွေ့ရှိချက် ဖြစ်ပါသည်။ အေပီသတင်းဌာန၏ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၄ ရက်နေ့ သတင်းပေးပို့ချက်အရ အမေရိကမှ ရှစ်တန်းကျောင်းသားများ၏ သင်္ချာနှင့်သိပ္ပံရမှတ်မှာ ၁၉၉၅နှင့် ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်သာမြင့်ပြီး၊ ကျန်နှစ်များတွင် သိပ်မဟန်လှဟု သိရသည်။

စိုးရိမ်စရာမှာ၊ လေးတန်းကျောင်းသားများရမှတ် ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်လေးတန်းကျောင်းသားများ၏ သိပ္ပံနှင့်သင်္ချာစွမ်းရည်မှာ၊ စစ်ဆေးမှုစတင်ခဲ့သော ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစ၍ တက်လည်းမတက်၊ ကျလည်းမကျဘဲ တန်နေသည်ဟု ဆိုသည်။ ဤသည်၏အကျိုးဆက်အနေနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် သတ်မှတ်ချက်တွင်၊ အမေရိက၏အဆင့်မှာ နိမ့်လာရတော့သည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ ကျောင်းသားများ၏ရမှတ်မှာ၊ သိသိသာသာ တက်လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အာရှမှကျောင်းသားများဖြစ်ပါသည်။

ဆိုခဲ့ပါ စစ်ဆေးမှုကြီးကို၊ ကမကထလုပ်သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် ဘော့စတွန် ကောလိပ် နိုင်ငံတကာလေ့လာရေးစင်တာ၏ ပူးတွဲဒါရိုက်တာဖြစ်သူ အင်နာမူးလစ်က အေပီသတင်းဌာနသို့ ယခုလိုပြောကြားခဲ့ပါသည်။

“စင်ကာပူက ရှစ်တန်းကျောင်းသားတွေရဲ့ ၄၄ ရာခိုင်နှုန်းက၊ ထိပ်ဆုံးအဆင့်မှာရှိတယ်။ အဲသလို ထိပ်ဆုံးအဆင့်မှာရှိတာ၊ တရုတ်(တိုင်ပေ)က ၃၈ ရာခိုင်နှုန်း။ အဲ-ကျွန်မတို့ အမေရိကန်ကျောင်းသားတွေထဲကတော့ ၇ ရာခိုင်နှုန်းပဲရှိတယ်။”

‘နိုင်ငံတကာကျောင်းသားများ၏ ပညာရည်သတ်မှတ်ချက် ပရိုဂရမ်’ ဆိုသော အခြားနိုင်ငံတကာစမ်းသပ်မှုတစ်ခု၏ အစီရင်ခံစာကိုလည်း ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်းက ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာအရ ဘဝ၏လက်တွေ့ကိစ္စရပ်များကို သင်္ချာစွမ်းရည်ဖြင့်လက်တွေ့အသုံးပြုဖြေရှင်း

ခိုင်းရာတွင်၊ အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ် အမေရိကန်ကျောင်းသားတို့၏အဆင့်မှာ နိုင်ငံတကာပျမ်းမျှအဆင့်ထက် နိမ့်နေသည်ဟုသိရသည်။

ဤကဲ့သို့သောအခြေအနေအောက်တွင်၊ ဂျွန်ဟော့(ပ)ကင်းတက္ကသိုလ် အဓိပတိ ဘီး(လ)ဘရော့ဒီ၏ ကောက်ချက်စကားမှာ၊ ဘာမျှအံ့ဩစရာမဟုတ် တော့သလိုပင် ဖြစ်နေတော့သည်။ သူ့စကား...။ “ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်က သိပ္ပံနဲ့ဘွဲ့ရသူတွေရဲ့ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ နိုင်ငံခြားသားတွေပျ။ အများစုက အာရှက။ လွန်ခဲ့တဲ့လေးနှစ်ကဆိုရင် သင်္ချာနဲ့ဘွဲ့ရတဲ့သူတွေ အားလုံး PRC ကဖြစ်နေတယ်။ (PRC မှာ ကွန်မြူနစ်တရုတ်ပြည်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်) ကျွန်တော်တို့က ဒီဘွဲ့ရတရုတ်ကျောင်းသားတွေကို သင်ကြားရေးလက်ထောက် ပြန်ခန့်တယ်လေ။ ဒါကြောင့် သူတို့အကြောင်း ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း သိတာပေါ့။ သူတို့ထဲက တချို့ဆိုရင် အင်္ဂလိပ်လိုတောင်၊ ရေရေလည်လည် ပြောနိုင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သင်္ချာမှာတော့ တကယ်တော်တယ်ပျ”။

တစ်ခါက ကျောင်းသားမိဘတစ်ဦးထံမှ တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ရဖူး သည်ဟုဘာရွန်က ပြောပြသည်။ ထိုကျောင်းသားမိဘ၏သားဖြစ်သူမှာ၊ သူတို့ ကဲကုလပရော်ဖက်ဆာ၏စကားကို၊ နားမလည်ဟုဆိုသည်။ တရုတ်သံ ဝဲနေ သောကြောင့်ဟု ဆိုပါသည်။

နောက်ထပ် အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်တော့သည့် အချက်တစ်ခုကိုလည်း ပြောလိုပါသေးသည်။ ယခုစာအုပ်ပြုစုဖို့ ကျွန်တော်တွေဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများထဲတွင်၊ နိုင်ငံရပ်ခြားရှိ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အကြီး အကျယ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမလုပ်သော ကုမ္ပဏီဆို၍၊ တစ်ခုမျှမရှိတော့သည့် အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်၊ ကုမ္ပဏီများမှာ ရှေးကလိုငွေနှောက်လိုက် နေကြသည်မဟုတ်တော့။ ဦးနှောက်နှောက် လိုက်နေကြပြီဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင်၊ အင်တယ်(လ)မှ ကော်ပိုရိတ်ရေးရာဒါရိုက်တာ ထရေစီ ကွန်း၏အမြင်ကိုလည်း၊ ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။ သူမမှာ သိပ္ပံပညာရေး တိုးတက်မြင့်မားလာစေရေးအတွက်၊ ကုမ္ပဏီ၏ ကြီးပမ်းမှုများကို ကြီးကြပ်ရ သူလည်းဖြစ်သည်။ ထရေစီ၏အမြင်မှာ ဤသို့...။

“သိပ္ပံနဲ့သင်္ချာဆိုတာ၊ တက္ကသိုလ်ဂျီရဲ့ လောကလုံးသဘောဆောင်တဲ့ ဘာသာစကားရှုင့်။ ဒီဘာသာရပ်နှစ်ခုက တက္ကသိုလ်ကိုမောင်းနေတာ။ ကျွန်မတို့ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို တွန်းတင်ပေးတာလည်း ဒီနှစ်ခုပဲ။ ကျွန်မတို့ ကလေး တွေအနေနဲ့၊ ဒီလောကလုံးသဘောဆောင်တဲ့ ဘာသာစကားကို မတတ်ရင်၊ ဘယ်လိုမှယှဉ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါသေချာတယ်။”

ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်ပြီး၊ သူမ တွေ့ရှိလိုက်သော အမေရိက၏

ပညာရေးအဆင့်ကိုပါ။ ထရေစီက ဆက်ပြောပြသည်။

“တကယ်တော့၊ ကျွန်မတို့ဟာ တခြားတစ်နေရာမှာ ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်နေတဲ့ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းမဟုတ်ဘူး။ ဒီနိုင်ငံ၊ ဒီမြေပေါ်မှာ ထူထောင်ခဲ့တဲ့ ကုမ္ပဏီရှင်။ ကျွန်မတို့မှာ ကုန်ကြမ်းနှစ်မျိုးရှိတယ်။ တစ်ခုက ‘သဲ’။ ဒါကို လွယ်လွယ်ကူကူရနိုင်ပါတယ်။ (ဆီလီကွန်မှာ သဲမှရပါသည်။) နောက်တစ်ခုက ‘ပညာရည်ပြည့်တဲ့သူ’ ဒါကိုတော့ရဖို့မလွယ်ဘူး။ ဒီတော့၊ ကိုယ့် လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဘာသာရပ်နယ်ပယ်မှာ ပညာ‘ဇ’ရှိတဲ့သူတွေ၊ လိုက်ရှာရတော့တာပေါ့။ ခက်တာက ဘွဲ့လွန်အဆင့်၊ Ph.D. အဆင့် ဘွဲ့ရတဲ့ကျောင်းသားတွေက သိပ်ကိုရှားနေပြီ။ တစ်ခါ၊ မူကြိုက ဆယ့်နှစ်တန်းအထိ ကြည့်လိုက်တော့၊ လေးတန်းအဆင့်မှာတော့ အိုကေပါရဲ့။ ရှစ်တန်းဆိုရင်၊ သိပ် မအိုကေချင်တော့ဘူး။ အလယ်အလတ်အဆင့်လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ အဲ၊ ဆယ့်နှစ်တန်းလည်းရောက်ရော၊ ဘိတ်ချေးတန်းမှာ တရစ်ဝဲဝဲလည်နေတော့တယ်။ အင်းအတန်းကြီးလာလေ၊ ပိုဖျင်းလာလေလို့ ပြောရမလို့ဖြစ်နေပြီ...။”

ဤအခြေအနေကို ကုစားနိုင်ရေးအတွက်၊ တွေ့ကြုံနိုင်သည့် ပြဿနာများကိုလည်း၊ ထရေစီက ဆက်လက်ဆွေးနွေးပြသည်။

“ပြဿနာက၊ အမေရိကန်ပညာရေးစနစ်ကိုယ်တိုင်မှာပဲ ရှိလိမ့်မယ်ရှင်။ ကျွန်မအထင် ကျွန်မတို့ပညာရေးက သိပ်များလျော့လျှော့လွန်းသလားလို့။ အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာဖြစ်နေသလိုပဲ။ အင်တယ်(လ)အနေနဲ့ အိန္ဒိယ၊ ဒါမှမဟုတ် တရုတ်၊ ဒါမှမဟုတ် ဂျော်ဒန်ကိုသွားပြီး၊ ကျောင်းသားတွေ သိပ္ပံကို ပိုစိတ်ဝင်စားလာအောင်ဆွဲဆောင်ဖို့၊ ဆရာတွေအတွက် ပညာရေးပရိုဂရမ် တစ်ခုလုပ်ပေးမယ် ဆိုပါစို့။ ချက်ချင်းဆိုသလို တစ်တိုင်းပြည်လုံးက ကျောင်းတွေဆီ ဒီ ပရိုဂရမ်ပြန့်သွားနိုင်တယ်။ ကျွန်မတို့အမေရိကမှာတော့ ဒီလိုဖြစ်ဖို့ မလွယ်ဘူးရှင်။ ဒီက အစိုးရကျောင်းတွေကို ပြည်နယ်ပေါင်းငါးဆယ်က အစိုးရအဖွဲ့အမျိုးမျိုးက ကြီးကြပ်ကြတာလေ။ အင်တယ်(လ)အနေနဲ့ ကိုယ့်လုပ်ငန်းအတွက် အကျိုးအမြတ်ရနိုင်မယ့် တက္ကသိုလ်အဆင့်သုတေသနတစ်ခု တာဝန်ယူလုပ်ချင်တယ် ဆိုပါတော့...။ ဒါလဲ ထင်သလောက် မလွယ်ဘူး။ သက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်စနစ်ရဲ့ ထောက်ပံ့ရေးစနစ်ကိုကြည့်ရတော့မယ်။ အလုပ်အကိုင် ဈေးကွက်အခြေအနေကို တွက်ရတော့မယ်။”

“ဒါတွေနဲ့ပတ်သက်လို့ အပြောင်းအလဲတစ်ခုခုများ မြင်ပါပြီလား။”

ကျွန်တော်ကစပ်စုကြည့်ရာ ထရေစီက ခေါင်းကိုသာတွင်တွင်ခါသည်။

“မမြင်ဘူးရှင်၊ ဘာတစ်ခုမျှ မမြင်သေးဘူး။”

သို့ဖြင့် အင်တယ်(လ)မှာ၊ နိုင်ငံခြားမှ အဆင့်မြင့်အင်ဂျင်နီယာများကို

ယာယီအလုပ်ဝီလာဖြင့် အမေရိကသို့တင်သွင်းနိုင်ဖို့သာ၊ ကြိုးစားရတော့သည်။ ပြောရလျှင်၊ ဤကိစ္စမှာလည်း ထင်သလောက် မလွယ်တော့။ ပိုမို ဝက်အူရစ် တင်းလာသည့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေများအောက်တွင်၊ ကုမ္ပဏီများအတွက် ရွေးချယ်စရာ 'ခွင်'မှာ ကျဉ်းသထက် ကျဉ်းလိုက်လာသည်။ ဤသဘောကို ထရေစီက ယခုလိုဆက်ပြောသည်။

“ကျွန်မတို့အလုပ်မှာ လိုအပ်နေတာက ဖိုတွန်နစ်အင်ဂျင်နီယာ၊ အော့(ပ)တစ်အင်ဂျင်နီယာနဲ့ ကွန်ပျူတာဗိသုကာပညာတွေမှာ Ph.D. အဆင့် ရှိတဲ့လူမျိုးတွေ။ အမေရိကန်ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ကြီးတွေက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့ အဲဒါလိုလူမျိုးတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ အများစုက နိုင်ငံခြားသားတွေ ဖြစ်နေ တယ်။ ဒါကလည်း ပြောရရင် သူ့အကြောင်းနဲ့သူပါ။ ကျွန်မတို့ အမေရိကန် ဟာ၊ အဆင့်မြင့်ပညာအရာမှာ 'ထိပ်တန်း'လို့ အော်နေရပေမယ့် ကျွန်မတို့ရဲ့ အခြေခံအဆင့်က၊ အတော်ကိုယိုယွင်းနေပါပြီ။ တော်သေးတာက မူကြိုကနေ၊ ဆယ်နှစ်တန်းအဆင့်က မွေးထုတ်မပေးနိုင်တာကို၊ နိုင်ငံခြားက ဝင်လာသူတွေနဲ့ အစားထိုးနိုင်နေတဲ့အချက်ပေါ့။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကျွန်မတို့ရဲ့ကောလိပ်အဆင့် ဟာ အခြေအနေသိပ်မဆိုးသေးတာ။ ဒါပေမဲ့၊ ဒီအားသာချက်ကရော ဘယ် လောက်ကြာကြာခံမှာလဲ။ ခုဆိုရင် အမေရိကကိုဝင်လာတဲ့ ပညာတတ် အလုပ်အင်အားစုဟာ ပိုနည်းလာသလို၊ ရှိပြီးသားလူတွေလည်း ပြည်တော်ပြန် နေကြပြီ။ လက်ရှိလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေတွေက ဒီအခြေအနေကို ပိုဆိုး အောင် မီးထိုးပေးသလိုဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ ဘုရားသခင်ရဲ့လက်ဆောင်လို့ ပြောနိုင်တဲ့၊ ပညာစီးဝင်မှုကိုလည်း ကျွန်မတို့ မကြာခင် လက်လွှတ်ရတော့ မယ်...။”

၁၉၇၀ နှင့် ၁၉၈၀ အလွန်နှစ်များကဆိုလျှင်၊ ရှေ့နေအလုပ်ကို စိတ် ဝင်စားကြသောလူငယ်လူရွယ်များကိုပင်၊ သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင်နီယာအလုပ်များက လွှမ်းသွားခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၉၀ အလွန် ဒေါ့ကွမ်စန်းပွင့်မှုကာလသို့ ရောက်သော အခါတွင်မူ၊ ဘီဇက်ကျောင်းများနှင့် MBA သင်တန်းများက သိပ္ပံနှင့်အင်ဂျင် နီယာပညာရပ်များကို လွှမ်းသွားခဲ့ပြန်သည်။ ဤသို့ ဈေးကွက်မက်လုံးက အပြောင်းအလဲများကို ဆောင်ကြဉ်းလိုက်သလိုရှိခဲ့ရာ၊ ယနေ့ဈေးကွက်တွင် ဖော်ပြနေသော သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် အင်ဂျင်နီယာရှားပါးမှုက၊ နောက်ထပ် အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးလေမည်လား မျှော်လင့်ရပါသည်။

“ကျွန်မတို့ အင်တယ်(လ)အနေနဲ့ကတော့ IQ ရှိတဲ့နေရာသွားရမှာပဲ”။ ထရေစီကွန်းကမူ သူမ၏သဘောထားကို ခပ်ပြတ်ပြတ်ပင်ဆိုသည်။ “စောစောကပဲ ကျွန်မပြောပြီးပြီလေ။ ကျွန်မတို့မှာ ကုန်ကြမ်း နှစ်မျိုး

လိုတယ်လို့။ တစ်ခုက 'သဲ'။ တစ်ခုက 'ဦးနှောက်ပါဝါ'။ အခုလောလောဆယ် ပြဿနာတက်နေတာက ဦးနှောက်ပါဝါကိစ္စ။ ဒီတော့၊ ဒီနိုင်ငံကိုလာ ဒီမှာ အခြေချနေထိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်ချင်တဲ့ပညာရှင်တွေကို၊ အလွယ်တကူပင်ရောက် ခွင့်ရှိတဲ့ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေမျိုးကို၊ ကျွန်မတို့ ထောက်ခံရမှာပဲ။ တကယ် လို့ အဲဒီပညာရှင်တွေ ဒီလိုလာခွင့်မရှိရင်၊ သူတို့ရှိတဲ့နေရာ ကျွန်မတို့ လိုက်ရ မှာပဲ။ ကျွန်မတို့မှာ တခြားရွေးချယ်စရာမှ မရှိတော့တာ။ အခုကဲ့ပဲ ရုရှားမှာ အင်ဂျင်နီယာအလုပ်တွေကို လက်ခွဲလုပ်(outsource)ဖို့ စနေပြီ။ ရုရှားမှာက အယုံစားအင်ဂျင်နီယာသင်တန်းတွေ ရှိတယ်လေ။ ကျွန်မတို့ဆီမှာ၊ ကျွန်မတို့ လိုအပ်တဲ့ ဦးနှောက်ပါဝါမရနိုင်ရင်၊ ရှိတဲ့နေရာ ကျွန်မတို့သွားရမှာပေါ့။ ဒီ လုပ်ရပ်ကြောင့်၊ အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို ပိုဆိုးစေတယ် ဘာ၊ ညာပြောလည်း၊ ဘာမျှမတတ်နိုင်ဘူး။ နေပါဦး၊ ရှင်ကော ဒီကိစ္စ ဘယ်လိုသဘောထားလဲ။”

“ဟိုး-ဟိုး- ခဏနေပါဦး” ထရေစီ၏ စကားလမ်းကြောင်းက ကျွန်တော့် ဘက် ဦးလှည့်လာသည်။ ကျွန်တော် မြန်မြန်စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရပေတော့မည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲကို အနိုင်တိုက်ခဲ့ပြီးပြီ မဟုတ်ပါလော။ တစ်ချိန်က ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှာလည်း ယခုအခါ အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ပြိုကွဲ ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤနိုင်ငံများတွင် တစ်ခုတည်းသော အလုပ်ဖြစ်သေးသည့် အရာဆို၍၊ ခေတ်ဟောင်းစနစ်ဟောင်း၏ အကြွင်းအကျန် သင်္ချာနှင့်သိပ္ပံ ပညာရေးပင်ဖြစ်တော့သည်။ စင်စစ် ဤအချက်သည်ပင်၊ ယနေ့ ထရေစီတို့ အင်တယ်(လ)ရင်ဆိုင်နေရသော အောက်ဆိုပြဿနာ၏အဓိကဆက်ထုံး ဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။

အကယ်၍ အမေရိက၏ ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်ဂျီကုမ္ပဏီတစ်ခု အနေ နှင့်၊ မိမိတို့၏အင်ဂျင်နီယာပညာလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်၊ ဆိုဗီယက် ယူနီယံဟောင်းမှ နိုင်ငံတစ်ခုသို့သွားနေရပြီဆိုလျှင်၊ ဤတူရုချက်က ဘာကို ဖော်ပြနေပါသနည်း။ ကျွန်တော်တို့လက်တစ်ကမ်းတွင် အသံတိတ်အကျပ် အတည်းတစ်ခု အသေအချာရှိနေပြီဆိုသည့် ဖော်ပြချက်ပင်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စင်စစ် အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင်၊ ပညာရပ်အသီးသီး၏ နယ်ခြားမျဉ်းများမှာ ပို၍ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ကြီး ရောယှက်ပျံ့နှံ့နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင်၊ ပညာနောက် မလွဲမသွေလိုက်ဖို့လိုသော ကုမ္ပဏီများအနေနှင့်လည်း၊ မလွဲ မရှောင်သာနယ်စပ်တွေကို ဖြတ်ကျော်ကြရပါတော့မည်။ အမေရိကအနေနှင့် ၂၀ ရာစုကို လွှမ်းမိုးခဲ့သလို၊ ၂၁ ရာစုကို ဆက်လက်ဦးဆောင်လိုလျှင်၊ ရွေးချယ် လျှောက်လှမ်းရမည့်လမ်းကြောင်းမှာ ရှင်းလင်းပီပြင်နေပြီဟု ယူဆရပါသည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ဦးနှောက်ပါဝါကိုလေ့ကျင့် ပျိုးထောင်ယူမည်လော၊ (သို့မဟုတ်)

အခြားနိုင်ငံများမှ ဦးနှောက်ပါဝါကို တင်သွင်းကြမည်လော။ အကောင်းဆုံးမှာ နှစ်ခုလုံး တစ်ပြိုင်နက်အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ခက်နေသည်က၊ အဆိုပါလုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည့် အလုပ်နှစ်ခုလုံးကို တစ်ခုမျှမလုပ်နိုင်ခြင်းပင်၊ ဖြစ်တော့သည်။

“အခုလောလောဆယ်မှာ ကျွန်တော်စိုးရိမ်တာ နှစ်ခုရှိတယ်ဗျ။”

မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)သုတေသနဒါရိုက်တာ ရစ်ချပ်အေရာရှစ်၏စကား ဖြစ်ပါသည်။ သူက သူ၏စိုးရိမ်သောကကို ယခုလိုအသေးစိတ်ရှင်းပြသည်။

“ပထမစိုးရိမ်တာက၊ အမေရိကကိုစီးဝင်လာတဲ့ စမတ်အကျဆုံး လူတွေရဲ့ရေစီးကြောင်းကြီးကို၊ ပိတ်ပစ်လိုက်တဲ့ကိစ္စ။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ ကျွန်တော်တို့မှာ အကောင်းဆုံးသုတေသနတက္ကသိုလ်တွေ၊ အကောင်းဆုံးအခွင့်အလမ်းတွေ ရှိတယ်လို့ယုံကြည်ရင်၊ ဒါတွေအားလုံးကို IQ က မောင်းနေတယ်ဆိုတာ အသိအမှတ်ပြုရလိမ့်မယ်။ တစ်ခါ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ထိပ်တန်းတက္ကသိုလ်တွေက မွေးထုတ်လိုက်တဲ့၊ သိပ္ပံနဲ့အင်ဂျင်နီယာပညာရှင်တွေကို ကြည့်လိုက်ရင်၊ အများစုက ဒီမှာမွေးကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီမှာနေတယ်။ ဒီမှာပဲ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းတွေ ထူထောင်ကြတယ်။ ဒီမှာပဲ ပရော်ဖက်ဆာတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ ပြောရရင်၊ ဒီလူတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရဲ့ အင်ဂျင်တွေဗျ။ ကျွန်တော်တို့အတွက် လိုလားအပ်တဲ့သူတွေပဲ။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ မလိုလားအပ်တာတွေ မဖြစ်ချင်ရင်၊ လိုလားအပ်တာတွေကို ထိန်းရမှာပဲ။ I.Qက အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်နေတဲ့ ဒီနွေကမ္ဘာကြီးမှာ၊ စမတ်ကျတဲ့လူတွေ များနိုင်သလောက် များလေ ကောင်းလေပဲ။”

ဆက်လက်ပြီး သူ၏ဒုတိယစိုးရိမ်မှုအကြောင်းကို ဆက်ပြောသည်။

“ဒုတိယစိုးရိမ်တာက၊ ကျွန်တော်တို့ကလေးတွေကို သိပ္ပံနဲ့တကွနို့လိုလို ရဲ့တန်ဖိုးတွေ၊ လက်ဆင့်ကမ်း မပေးနိုင်တာပဲ။ ဒီပညာရပ်တွေက ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကြီးကို ပိုနေပျော်အောင် ဖန်တီးပေးနေတာမို့လား။ ကျွန်တော်တို့ဘဝတွေ မြင့်မားတိုးတက်ဖို့ဆိုရင်လည်း၊ သိပ္ပံနဲ့အင်ဂျင်နီယာပညာက ‘အခရာ’ပဲ။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ မူကြိုကဆယ့်နှစ်တန်းထိ ကျောင်းသားတွေကို၊ ပြောင်းလဲနေတဲ့ ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း ပြောပြကောင်းပြောပြပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီကလေးတွေက ကွန်ပျူတာသိပ္ပံကို စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ပိုဆိုးတာက မိန်းကလေးတွေ။ ဒီလိုပညာရပ်မျိုးတွေကို ခပ်ချာချာနေမှုစတင်လို့ ထင်နေကြတာ။ ဒါရဲ့အကျိုးဆက်က ဘာဖြစ်မလဲ။ ကျွန်တော်တို့စနစ်အတွက် သိပ်အရေးကြီးတဲ့ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံပညာရှင်တွေ၊ အင်ဂျင်နီယာတွေ မွေးထုတ်နိုင်ဖို့၊ တပ်သား ရေသောက်မြစ် ခန်းခြောက်လာရော...။ ဒီလိုအပ်ချက်ကို နိုင်ငံခြားက

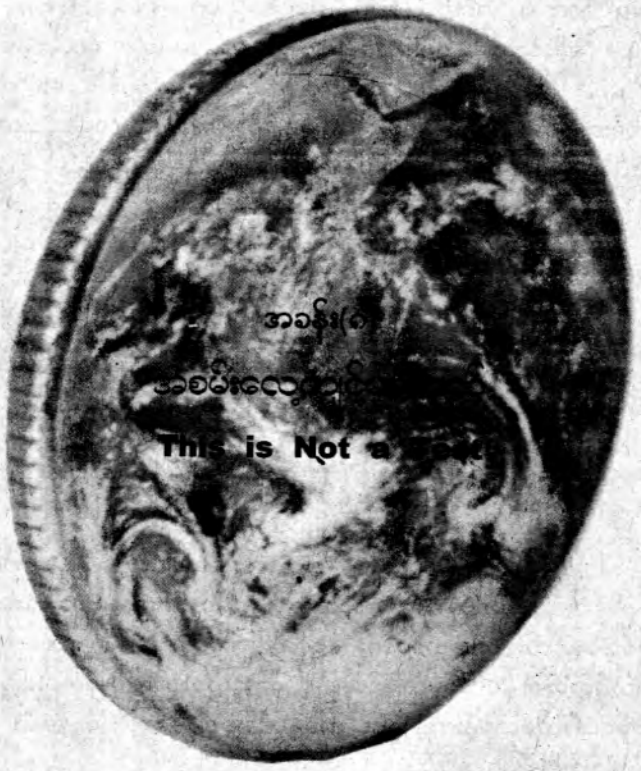
စမတ်ကျတဲ့လူငယ်တွေနဲ့ အစားဖြည့်ဖို့ဆိုတော့လည်း။ ဒီပညာရေးစီးကို ဝိတ်ကြဆို့ကြပြန်တယ်။ ဒီအတိုင်းသာဆက်သွားရင်၊ လာမယ့်ဆယ်နှစ်၊ ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ဆိုရင် သိပ်ကိုခက်ခဲတဲ့အနေအထားနဲ့ ကြုံရမှာသေချာ တယ်...။”

မိုက်ခရိုဆော့(ဖ)မှ ရစ်ချပ်ရာရှစ်မှာ အမေရိကန်အနောက်မြောက် ပိုင်းမှဖြစ်သည်။ အင်တယ်(လ)မှ ထရေစီကွန်းမှာ စီလီကွန်ချိုင့်ဝှမ်းမှ ဖြစ် သည်။ ရန်ဆီလာမှ ရှယ်လီအန်းဂျက်ဆင်မှာ အရှေ့ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမှ ဖြစ်သည်။ နေထိုင်ရာအရပ်ဒေသချင်းမတူသည့်တိုင်၊ ဆိုခဲ့ပါပြဿနာ၏အနက် အရှိုင်းကို အကောင်းဆုံးသဘောပေါက်ကြသူ အဆိုပါပညာရှင်သုံးဦးလုံးက၊ တူညီသောအမှာစကားတစ်ခုဖြင့် သတိပေးလျက်ရှိနေကြပါပြီ။

“သိပ္ပံပညာရှင်တစ်ယောက်၊ (သို့မဟုတ်)ခေတ်မီအင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက် မွေးထုတ်နိုင်ရန်၊ ၁၅ နှစ်မျှ မွေးမြူတည်ဆောက်ယူရသည်။ မူလတန်း ကျောင်းသားဘဝ ငယ်ရွယ်စဉ်ကတည်းက၊ သိပ္ပံနှင့်သင်္ချာကို ခုံမင်စွဲ လမ်းဖို့လိုသည်။ အခု ရေတွင်းတူး အခုရေကြည်သောက်ချင်လို့ မရ။ ယခုကတည်းက ရည်မှန်းချက်ရှိရှိ ပြင်ဆင်ရတော့မည်။ ဤကာလ အတွင်း၊ ပညာရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လျော့ချဖြတ်တောက်လို့ မဖြစ်။ ပညာရေးစီးကို မင်းတုပ်ချ၊ ဟန့်တားလို့မဖြစ်။ အသံတိတ်အကျပ် အတည်းကြီးကို သတိပြုကြလော့...။”

ဟူသော အမှာစကားဖြစ်ပါသည်။

အို-အမေရိကန်နိုင်ငံသား လူကြီးမင်းအပေါင်းတို့...၊ ပညာရှင်ဆို သည်ကား သစ်ပင်ထက်မှ အလွယ်တကူခူးဆွတ်စားသုံးရသော အလှေကျ သစ်သီးမဟုတ်။ ပညာသစ်ပင်ကို ရေရှည်ပြုစုပျိုးထောင်ပါမှ၊ ပညာသစ်သီးကို အသင့်ခူးဆွတ်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းကြီးကား ကျွန်တော်တို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ အမှန်ပင်ဖြစ်တည်လျက်ရှိနေပေပြီ။ နိုးနိုး ကြားကြားရှိကြလော့...။

အာရှ(စ်)
အစမ်းလေ့ ညှိ

This is Not a Game

အခန်း (၈)

အစမ်းလေ့ကျင့်မှုမဟုတ်

This Is Not a Test

ကျွန်တော်တို့မှာ၊ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို၊ ပုံဖော်
ယူနိုင်တဲ့အစွမ်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ အဲသလို လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုး
တည်ဆောက်တော့မယ်ဆိုရင်၊ ခင်ဗျားတို့ရဲ့လိုအပ်ဆန္ဒ လိုတယ်။
ခင်ဗျားတို့ရဲ့လုပ်အား လိုတယ်။ ခင်ဗျားတို့ရဲ့အသည်းနှလုံးတွေ
လိုတယ်။ ဒီတိုင်းပြည်ကို ရောက်လာကြတဲ့သူတွေဟာ၊ တိုင်းပြည်
သစ်တစ်ခုတည်ဆောက်ရုံ သက်သက်သာ မကဘူး။ လောက
သစ်တစ်ခု ရှာဖွေရယူဖို့ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ရဲ့စိတ်ကူးတွေကို
တကယ့် လက်တွေ့ဖြစ်အောင်၊ ခင်ဗျားတို့ ဖန်တီးနိုင်ပါတယ်။
ဒီစကားကိုပြောဖို့ ခင်ဗျားတို့ရဲ့တက္ကသိုလ်ရင်ပြင်ကို ကျွန်တော်
လာခဲ့တာပါ။ ဒါ့ကြောင့်၊ ဒီနေ့မနက်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့
လုပ်စရာရှိတာတွေ စလုပ်ကြပါစို့။ ဒါမှသာ အနာဂတ်လူသား
ဟာ အတိတ်ကိုပြန်ကြည့်ပြီး၊ ခုလိုပြောနိုင်ပါလိမ့်မယ်။
“ရှည်ကြာပင်ပန်းတဲ့ ခရီးကြမ်းကြီးရဲ့အဆုံးမှာ၊ လူဟာ သူ့ထူးချွန်
ထက်မြက်မှုရဲ့ စွန့်စားခန်းတွေကို၊ သူ့ဘဝရဲ့ အပြည့်အဝချမ်း
သာကြွယ်ဝမှုအဖြစ် အသွင်ပြောင်းနိုင်ခဲ့ပါလား” . . လို့။

(၁၉၆၄ ခုနှစ်က ပြောကြားခဲ့သော လင်ဒန် ဘီ ဂျွန်ဆင်၏
‘မဟာလူ့အဖွဲ့အစည်း’ မိန့်ခွန်းမှကောက်နုတ်ချက်)

စစ်အေးကာလ လူဖြစ်ကြီးပြင်းလာရသော လူတစ်ယောက်အနေနှင့်၊ အဝေးပြေး လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် ကားမောင်းရင်း၊ ရေဒီယိုနားထောင်ခဲ့သည့် အဖြစ်များကို ကျွန်တော်အမြဲတစေသတိရနေမိသည်။ ရေဒီယိုတေးသံများ ရုတ်တရက်ရပ်သွားပြီး မာဆတ်ဆတ်အသံကြီးတစ်သံ ပေါ်လာသည်။ ‘အရေး ပေါ်ထုတ်လွှင့်ချက် အစီအစဉ်။ အစမ်းလေ့ကျင့်ပါတော့မယ်...’ နောက်စက္ကန့် ၃၀ တိတိကြာသော် ဥဩရှည်ကြီး ဆွဲလိုက်သည်။ တော်ပါသေးသည်။ စစ်အေး ခေတ်တစ်လျှောက်လုံး ‘အစမ်းလေ့ကျင့်မှု မဟုတ်’ ဆိုသည့်ကြေညာချက်မျိုး၊ မကြားခဲ့ရသည့်အတွက် ကံကောင်းသည်ဟုဆိုရပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ထိုစဉ်က မကြေညာဖြစ်ခဲ့သော ထိုစကားသည်ပင်၊ ယခုလောလောဆယ် ကျွန်တော် ပြောလိုသည်နှင့်၊ တစ်သဝေမတိမ်း ဖြစ်နေတော့သည်။ ‘အစမ်းလေ့ကျင့်မှု မဟုတ်’။

အပြားကမ္ဘာကြီးက၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှေ့မှောက်သို့၊ ချခင်း လိုက်သော ရေရှည်သဘောဆောင်သည့်၊ အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိန်ခေါ်ချက် များမှာ၊ အလွန်ပင် နက်ရှိုင်းလှပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ ကျွန်တော်တို့၏ ပြုမူလုပ် ဆောင်နိုင်စွမ်းမှာလည်း၊ မည်သို့မျှ လုံလောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ဆိုလိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့အလုပ်က၊ အောင်မြင်မှုလျှို့ဝှက်ချက်ကို အခါခပ်သိမ်း ဦးမတည် နိုင်သလို၊ အဆိုပါလျှို့ဝှက်ချက်ကို ကြွယ်ဝအောင်လည်း အမြဲတစေ ဖန်တီး နိုင်မည်မဟုတ်ဟု၊ ပြောလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်လို ချမ်းသာတဲ့နိုင်ငံတစ်ခုအနေနဲ့၊ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ သဘာဝပေးယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို၊ ပိုကောင်းအောင် နည်းနည်းပဲလုပ်နိုင်တယ် ဆိုတာ အံ့ဩစရာပဲဗျ။”

အကာအရံ ရန်ပုံငွေကုမ္ပဏီ (hedge fund) မန်နေဂျာတစ်ဦး ဖြစ်သူ၊ အိန္ဒိယ-အမေရိကန် ဒင်နကာဆင်း၏ စကားဖြစ်ပါသည်။ သူက သူ့အမြင်ကို ယခုလိုဆက်ပြောသည်။

“ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ၊ ဘီလီယံနဲ့ချီရှိတဲ့လူအုပ်ကြီး ပေါင်းဆုံနိုင်တဲ့ ကမ္ဘာကြီးမှာ၊ ရောက်နေတာဗျ။ ကျွန်တော်တို့ နောက်တစ်လွှမ်းဆုတ်ပြီး၊ ဒီအဓိပ္ပာယ်ကို သေချာပြန်စဉ်းစားကြရင်၊ ပိုကောင်းမယ်ထင်တယ်။ အရင်က မှန်ခဲ့တာတွေအားလုံး၊ အခုထိ မှန်မြဲမှန်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ကောင်းတာပေါ့ဗျ။ ဘာပြောပြော တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ ဆွေးနွေးကြဖို့လိုမယ်ထင်တာပဲ။”

သူက၊ လက်ရှိအပြားကမ္ဘာကြီးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ ဥပမာ ဆောင် ပြသည်။

“ဒီနေ့ ကမ္ဘာကြီးပြားသွားတာ၊ အခန်းထဲဆင်ကြီးတစ်ကောင် ရောက်

လာသလိုပဲဗျ။ ပြဿနာက၊ 'ဒီဆင်ကြီးက ကျွန်တော်တို့ကို ဘာလုပ်မလဲ။ ကျွန်တော်တို့ကကော၊ ဒီဆင်ကြီးကို ဘာလုပ်ကြမလဲ'ဆိုတာဖြစ်လိမ့်မယ်...။"

အမေရိကန်သမိုင်းတစ်လျှောက်၊ ယခုလောလောဆယ်ကာလနှင့် မျဉ်းပြိုင်ဆွဲလေ့လာနိုင်စရာ အချိန်တစ်ချိန်ရှိမည်ဆိုလျှင်၊ ၎င်းအချိန်မှာ ၁၉၅၇၊ စစ်အေးတိုက်ပွဲ၏ အထွတ်အထိပ်ကာလ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထိုအချိန်မှာ ဆိုဗီယက်ယူနီယံက စပွတ်နစ်ပြိုဟုလွှတ်တင်ပြီး၊ အာကာသပြိုင်ပွဲတွင် အမေရိကကိုဖြတ်တက်သွားချိန်ဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ထိုခေတ်နှင့်ကျွန်တော်တို့ခေတ်ကြားတွင်၊ မတူညီမှုများ မနည်းမနောရှိနေပါသေးသည်။ ထိုစဉ်က အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ၊ တံတိုင်းကာထားလိုသူများဆီမှ လာသည်။ ယနေ့အမေရိကအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ၊ တံတိုင်းတွေပြိုကျသွားရာမှ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သို့နှင့်အမျှ အခြားတိုင်းပြည်များမှာ၊ ကျွန်တော်တို့နှင့် ပို၍ပို၍ တိုက်ရိုက်ယှဉ်ပြိုင်လာနိုင်ခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ၊ ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို အလွန်အကျွံ ကျင့်သုံးသူများဆီမှလာသည်။ အမည်နာမနှင့်ပြောရလျှင် ရုရှား၊ တရုတ်နှင့် မြောက်ကိုရီးယားတို့ဖြစ်သည်။ ယနေ့အမေရိကအတွက် အဓိကစိန်ခေါ်မှုမှာ၊ အရင်းရှင်စနစ်ကို အလွန်အကျွံကျင့်သုံးသူများဆီမှ ဖြစ်သည်။ အမည်နာမနှင့်ဆိုရလျှင် တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် တောင်ကိုရီးယားတို့ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ၊ အင်အားကောင်းသောနိုင်ငံတော် တည်ဆောက်ဖို့ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ် အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ၊ နိုင်ငံသားတစ်ဦးစီကို အားကောင်း မောင်းသန်တည်ဆောက်ဖို့ဖြစ်သည်။

ဤသို့ မတူညီသည်များရှိနေသလို၊ တူညီချက်များလည်း မနည်းမနောရှိသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ 'အပြားဝါဒ'(flatism)၏ စိန်ခေါ်ချက်များကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန်၊ ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သော၊ လှုပ်ရှားတက်ကြွသော၊ ပြတ်သားသောတုံ့ပြန်မှုတစ်ခု လိုပါသည်။ ကွန်မြူနစ်စနစ်၏စိန်ခေါ်ချက်ကို ရင်ဆိုင်ရာတွင်လည်း၊ အလားတူတုံ့ပြန်မှုမျိုး လိုခဲ့သည်သာ ဖြစ်သည်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန်၊ ကျွန်တော်တို့တွင် စစ်အေးခေတ်က အသုံးတည့်ခဲ့ဖူးသော 'နယ်ပယ်သစ်'(new frontier)အယူအဆမျိုး၊ 'မဟာလူ့အဖွဲ့အစည်း' (Great Society)အယူအဆမျိုး အမှန်ပင်လိုပါသည်။

ယခုအခါ၊ ပညာနယ်ပယ်သစ်များစွာကို အပြားကမ္ဘာကြီးက၊ အလွန်လျင်မြန်စွာ တံခါးဖွင့်တွန်းထုတ်လိုက်ပြီ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါနယ်ပယ်သစ်တွင် ခြေချနိုင်ရန် သိပ္ပံ၊ သင်္ချာနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာများကို၊ အပူတပြင်းလေ့လာပြီး စမတ်ကျကျ အလုပ်လုပ်တတ်စေရေးအတွက်၊ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့်

ဆော်သြနိုင်မည့်သမ္မတမျိုး လိုပါသည်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် မည်သူမျှ အလုပ်အကိုင်တစ်ခုကို ရာသက်ပန် တုပ်နှောင်ထားနိုင်တော့သည် မဟုတ်ပါ။ ဤအခြေအနေတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသား တစ်ဦးချင်းစီအတွက်၊ ဘဝအာမခံ ချက်ရှိစေရန် အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ လုံခြုံရေးပိုက်ကွန်များ၊ အဖွဲ့အစည်း များ တည်ဆောက်ပေးမည့် 'မဟာလူ့အဖွဲ့အစည်း'မျိုး လိုပါသည်။ ဤသို့သော ပေါ်လစီမျိုးကို 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒ'(compassionate flatism)ဟု အမည်ပေးလိုသည်။

အမေရိကန်တစ်မျိုးသားလုံးကို 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒ'ဆီသို့ ဆွဲစုနိုင်ရေးမှာ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး ကြွေးကြော်သံဖြင့် စုစည်းရသည်ထက်၊ ပိုခက်ခဲပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူ တစ်မျိုးသားလုံးနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်က၊ တစ်ဦးချင်းနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်ထက်၊ ပိုမြင်သာထင်သာ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ 'ဂျွန်ဟော့(ပ)ကင်းတက္ကသိုလ်မှ နိုင်ငံခြားရေးပေါ်လစီ ကျွမ်းကျင် သူ၊ မိုက်ကယ်မန်ဒီ(လ)ဘမ်၏အမြင် ဖြစ်ပါသည်။ သူ့အမြင်ကို ကျွန်တော် သဘောတူသည်။

ဘောဂဗေဒမှာ စစ်ပွဲလိုမျိုးမဟုတ်ပါ။ အနိုင်အရှုံးတိုက်ရသည် မဟုတ် သော နှစ်ဦးလုံးအနိုင်ရစေသည့် ကစားပွဲဖြစ်သည်။ 'နိုင်-နိုင်-ဂိမ်း' (Win-Win- game)ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လင့်ကစား တစ်ခါတစ်ခါတွင်မူ ဘောဂဗေဒကို စစ်ပွဲလိုဖြစ်လိုက်စေချင်သည်။ စစ်အေးခေတ်ကဆိုလျှင်၊ ရင် ပြင်နီထက်တွင် စစ်ရေးပြနေသော ဆိုဗီယက်ဒုံးကျည်တွေကို၊ အတိုင်းသား မြင်နေရသည်။ သို့အတွက်၊ ကျွန်တော်တို့တစ်မျိုးသားလုံးကို အလွယ်တကူ တပ်လှန်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးသမားများကိုလည်း၊ ဆိုဗီယက်တို့ကို အမီလိုက်နိုင်စေရန်၊ ကျွန်တော်တို့၏ ပညာရေးပရိဂရမ်များနှင့် အရင်းအမြစ် များကို၊ စနစ်တကျစုစည်းစေနိုင်ခဲ့သည်။ ပြဿနာ မရှိ။

သို့နှင့်တိုင် ယနေ့ခေတ်တွင်၊ ဤမျှ မလွယ်ကူနိုင်တော့ပါ။ အိန္ဒိယက အမေရိကကို၊ ဒုံးကျည်လက်နက်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်နေသည်မဟုတ်။ တစ်ချိန်က ကရင်မလင်နှင့် အိမ်ဖြူတော်ကိုဆက်သွယ်ထားသော 'လိုင်းပူ'(hot line)နေရာ တွင်၊ 'ကူညီပါရစေလိုင်း'(help line)က၊ အစားထိုးနေရာယူလိုက်သည်။ ဤ လိုင်းက အမေရိကမှလူတိုင်းကို၊ ဘင်္ဂလားခေါ(လ)စင်တာတွေနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးသည်။ လိုင်းပူ၏ တစ်ဖက်စွန်းမှ လီယွန်နစ်ဘရက်ဇျက်က၊ နျူကလီယား စစ်ပွဲဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ဖူးသော်လည်း၊ ကူညီပါရစေလိုင်း၏ တစ်ဖက်စွန်းတွင်မူ နူးညံ့ချိုသာသောအသံနှင့် ကြိုဆိုနေလိမ့်မည်။ သင်၏ AOLစာရင်းကို ရှင်း ပေးဖို့ (သို့မဟုတ်) သင်နှင့်အတူလက်တွဲ၍ ဆော့ဝဲ(လ) အသစ်တစ်ခုတီထွင်ဖို့

သင့်ကိုကျလောက်အောင် နှူးပါလိမ့်မည်။ ဤအသံသည် ကုလသမဂ္ဂစားပွဲကို တွတ်ဖိနပ်နှင့်ခေါက်နေသော၊ နီကီတာခရုရှက်(ဖ)ကြီး၏ ခြိမ်းခြောက် ဟိန်းဟောက်သံမျိုး မဟုတ်။ 'ရုရှားမှ အချစ်ဖြင့်'(From Russia with Love)ရုပ်ရှင် ထဲက၊ အန္တရာယ်ပေးမည့်ပုံ မာန်ဖိနေသော လူဆိုးကလေးတွေ၏ အသံမျိုး မဟုတ်။ ရုရှားလေသံ လေးလေးကြီးဖြင့် 'မင်းတို့အား လုံးမြေမြှုပ်ပစ်မယ်'ဟု ကြိမ်းဝါးနေသော 'ဘောရစ်' (သို့မဟုတ်) 'နာတာရှာ' မဟုတ်။ ကူညီပါရစေ လိုင်းမှလာသောအသံမှာ နှစ်လိုခင်မင်ဖွယ်အတိဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယလေယူလေ သိမ်းနှင့်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းက မည်သည့်ခြိမ်းခြောက်မှု၊ မည်သည့်စိန်ခေါ်ချက် မှ မပေး။ ယခုလိုသာ ပြောလိမ့်မည်။

"ဟယ်လို၊ ကျွန်တော့်နာမည် ရာဂျေးပါ။ ကျွန်တော် ဘာများကူညီနိုင် မလဲခင်ဗျာ...။"

"ရှိပါစေ ရာဂျေး။ ကျွန်တော်တို့ဒုက္ခကို ခင်ဗျားမကူညီနိုင်ပါဘူး"၊ မှန်ပါသည်။ အပြားကမ္ဘာ၏ စိန်ခေါ်ချက်များကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန်၊ အမေရိက အနေနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးရပါလိမ့်မည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ပြန်လည် တူးဆွရပါလိမ့်မည်။ ဤအတွက် ကျွန်တော်တို့တွင်၊ လက်နက်ကိရိယာ အပြည့် အစုံရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ခက်နေသည်မှာ၊ အဆိုပါ လက်နက်ကိရိယာများကို သုံးရကောင်းမွန်၊ မသိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်စီးပွားရေးက၊ ရာစုတစ်ခုကျော် ကမ္ဘာကိုလွှမ်းမိုးထားနိုင်ခဲ့ သည် ဆိုသောအတွေးက၊ ဤအတိုင်း မပြောင်းမလဲထာဝရဖြစ်လိမ့်မည်ဆိုသော 'ယုံမှားလွန်မှု' ကို၊ မွေးထုတ်ပေးလိုက်သည်။ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာနယ်ပယ်တွင် အမေရိကန်တို့ကသာ ထာဝရလွှမ်းမိုးနေလိမ့်မည်ဟု၊ ထင်မှတ်မှားခဲ့ကြသော ၁၉၅၀ က 'ယုံမှားလွန်မှု'လို့မျိုးဖြစ်သည်။ အလွန်အန္တရာယ်ကြီးသည့် 'ယုံမှား လွန်မှု'ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ စင်စစ်၊ ကျွန်တော်တို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနှင့်၊ အပြားကမ္ဘာ၏ 'စပိ' ကို အမိလိုက်နိုင်ရန် လက်ကြောတင်းတင်းကြိုးစားပါမှ၊ တော်ကာကျလိမ့်မည်။ ရှေးကလို အသာမျှောနေလို့ မဖြစ်။ ယခုပင်၊ စတင်ရ တော့မည် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာတွင်၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မေလ ၂၅ ရက်နေ့က ပြောခဲ့သော၊ သမ္မတ ကင်နေဒီ၏ နာမည်ကျော်မိန့်ခွန်းကို ပြန်ညွှန်းလိုသည်။ 'အပူတပြင်း လိုအပ်နေသော အမျိုးသားရေးလိုအပ်ချက်' ဆိုသည့်မိန့်ခွန်းဖြစ်ပါသည်။ ထို စဉ်က အမေရိကမှာ၊ 'ရှော့(ခ) အမြှာညီနောင်မှ လွန်မြောက်ခါစဖြစ်သည်။ ပထမရှော့(ခ)မှာ၊ 'စပွတ်နစ်ရှော့(ခ)' ဖြစ်၍၊ ဒုတိယရှော့(ခ)မှာ 'ဂါဂါရင် ရှော့(ခ)' ဖြစ်သည်။ ကင်နေဒီ မိန့်ခွန်းမကြွခင် ၂ လကပင်၊ ဆိုဗီယက်

အာကာသယာဉ်များ ယူဂျီဂါဂါရင်မှာ၊ အာကာသထဲရောက်သွားခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်တို့တွင်၊ ဆိုဗီယက်တို့ထက်ပိုကြီးမားသော လူသားအက်ဆက်နှင့် အဖွဲ့အစည်းအက်ဆက် ရှိသည်ကို၊ ကင်နေဒီ ကောင်းကောင်းသိပါသည်။ အဆိုပါ အက်ဆက်များကို၊ အပြည့်အဝအသုံးမချနိုင် ဖြစ်နေသည်ကိုသာ သူ အားမလိုအားမရဖြစ်နေသည်။

“ကျွန်တော်တို့မှာ၊ လိုအပ်တဲ့အရင်းအမြစ်တွေနဲ့ ပင်ကိုယ်စွမ်းရည် ရှိ တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံတယ်။ ခက်နေတာက ဒီအမျိုးသားအရင်းအမြစ် တွေကို စနစ်တကျစုစည်းဖို့၊ တစ်မျိုးသားလုံးအတိုင်းအတာ ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုး၊ ဘယ်တုန်းကမှ မချနိုင်ခဲ့တာပဲ။ အရေးတကြီးအချိန်ဇယားတစ်ခုဆွဲပြီး ရေရှည် ရည်မှန်းချက်တွေ သတ်မှတ်တာမျိုး၊ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်တုန်းကမှ မလုပ်နိုင်ခဲ့ ကြဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အရင်းအမြစ်တွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အချိန်ကို၊ အပြည့် အဝ အသုံးချနိုင်အောင်၊ ဘယ်တုန်းကမှ စီမံခန့်ခွဲတာမျိုး မလုပ်နိုင်ခဲ့ကြဘူး”

ဤသို့အားနည်းချက်များကို တန်းစီပြောချလိုက်ပြီးမှ၊ သမ္မတ ကင် နေဒီက ‘ဆယ်နှစ်အတွင်း လပေါ်လူရောက်ရေး’ စီမံချက်ကို၊ တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

“ကျွန်တော် ရှင်းရှင်းပဲပြောမယ်။ ခုချိန်ကစပြီး ကျွန်တော်တို့ လမ်း ကြောင်းသစ် ဖောက်တော့မယ်။ ဒါကို ကွန်ဂရက်နဲ့တိုင်းပြည်က လက်ခံပေးပါ။ ဒီလမ်းကြောင်းသစ်ဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာနိုင်တယ်။ အရင်းအနှီးတွေ အများ ကြီးလည်း ပေးရဖို့ရှိတယ်။ သိပ္ပံနဲ့ တက္ကနိုလိုဂျီဆိုင်ရာ လူ့စွမ်းအားကို မြှင့်ဖို့၊ ရုပ်ပိုင်းအရင်းအမြစ်တွေနဲ့၊ အထောက်အကူပစ္စည်းတွေကို အင်ပြည့်အားပြည့် အသုံးချနိုင်ဖို့၊ ကျွန်တော်တို့တစ်မျိုးသားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါတယ်”

ဤမိန့်ခွန်းမှာပင်၊ ယခုအချိန်အထိ တသသဖြစ်နေကြရသော သစ္စာ စကားများကိုလည်း၊ သမ္မတက ထည့်သွင်းပြောကြားသွားခဲ့သည်။

“လူ့စွမ်းအားဖွံ့ဖြိုးရေးနဲ့ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအစီအစဉ်တစ်ခုကို၊ ကျွန်တော် ကွန်ဂရက်မှာ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ ထောင်နဲ့ချီတဲ့ ကျွန်တော်တို့ အလုပ်သမားတွေကို သင်တန်းတွေပေးရပါလိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် သင်တန်း အသစ် ပြန်ပေးရပါလိမ့်မယ်။ အထူးသဖြင့် တက္ကနိုလိုဂျီပြဿနာကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ပြဿနာကို၊ နာတာရှည်ခံစားနေရတဲ့ နယ်ပယ်တွေကို ဦးစားပေး ရပါလိမ့်မယ်။ လေးနှစ်အတွင်း လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုအသစ်တွေ ဖြည့် ဆည်းနိုင်ဖို့ အားထုတ်ရပါလိမ့်မယ်။ ခေတ်နောက်ကျတဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုတွေ

နေရာမှာ၊ စက်ကိရိယာတွေနဲ့ အစားထိုးရမယ်။ ဖြစ်စဉ်သစ်က တောင်းဆိုတဲ့၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်တွေနဲ့ အားဖြည့်ပေးရပါလိမ့်မယ်...။”

နတ်လူသာခုခေါ်ချင်စရာ မိန့်ခွန်းဟုဆိုချင်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်တွင်လည်း တစ်မူထူးသော လုပ်ငန်းတာဝန်အသီးသီးက၊ ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ကြိုလျက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် မည်သည့်အရာကို ထိန်းသိမ်းရမည်။ မည်သည့်အရာကို စွန့်ပစ်ရမည်။ မည်သည့်အရာကို လိုက်လျောညီထွေပြင်ဆင်မည်။ မည်သည်ကို မွေးစားယူမည်။ မည်သည့်နေရာတွင် ကျွန်တော်တို့အားထုတ်မှုကို နှစ်ဆတိုးမည်။ မည်သည့်နေရာတွင် ကျွန်တော်တို့စူးစိုက်မှုကို အရှိန်မြှင့်မည်... စသည်၊ စသည်တို့ကိုလည်း ခွဲခြားဆုံးဖြတ်ရပါလိမ့်မည်။ ယခုအခန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ၊ ဤကိစ္စများကို အကျယ်အပြန့် ရှင်းပြဖို့ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာကြီးကို အပြားခတ်လိုက်သော ဖြစ်စဉ်များက၊ အစဉ်အလာ ဖွံ့ဖြိုးပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို၊ အလွန်ကြီးမားသော အဖျက်မုန်တိုင်းကြီးတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်တိုးစေပါလိမ့်မည်။ ဤမုန်တိုင်းကြီးအတွင်း အားနည်းသူများ လျှင်မြန်စွာနောက်ကျကျန်ရစ်လိမ့်မည်။ အစဉ်အလာအင်အားများမှာ၊ ခေတ်မီရေးအင်အားစုများ၏ အတိုးအတိုက်ကို၊ ပို၍နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ခံရနိုင်စရာ ရှိသည်။ ‘အသစ်’ဆိုသောအရာများမှာ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ကြီး ဟောင်းသွားကြပါလိမ့်မည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျသောနိုင်ငံများ၏ စိန်ခေါ်မှုကို၊ ပို၍ပို၍ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ခံရနိုင်စရာရှိသည်။

ပြောရလျှင်၊ အပြားကမ္ဘာကြီးအတွက် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်၊ ပျော်လှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုဆိုသည်မှာ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုပေါ်တွင် တည်ဆောက်ရသည်မဟုတ်ပါလော။ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုဆိုသည်က အပြားကမ္ဘာ၏အခြင်းအရာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပြင်းထန်သော အဖျက်မုန်တိုင်းကြီးတစ်ခု၊ အသော့နှင့်လာနေပြီကို မှန်းဆနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့်၊ စတိုးရွှက်များ(တကွနီလိုဂျီသစ်များ)၏ ‘တီထွင်ဖန်တီးမှုရှိသော အဖျက်စွမ်းအား’ ခေတ်ကြီးထဲသို့ ချင်းနင်းဝင်ရောက်လာပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင်၊ သင့်တိုင်းပြည်အနေနှင့် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သော မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်ရှိလျှင်သော်မှ၊ စိတ်ချရသည် မဟုတ်။ ဆိုခဲ့ပါ မဟာဗျူဟာသည်ပင်၊ မျက်နှာစာသစ်များ၏ စိန်ခေါ်မှုနှင့်၊ ရင်ဆိုင်ရနိုင်စရာ ရှိသေးသည်။ အကယ်၍ သင့်တိုင်းပြည်တွင်၊ မည်သည့်မဟာဗျူဟာမျှ မရှိလျှင်မူ၊ ကျွန်တော် သတိပေးလိုက်ချင်ပါသည်။ ‘လာတော့မည့်မုန်တိုင်းမှာ အစမ်းလေ့ကျင့်မှုမဟုတ်’... ဟူ၍...။

ကျွန်တော်မှာ အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်နှင့်အညီ၊ မိမိ နိုင်ငံကိုသာ ဗဟိုပြုစဉ်းစားနေမိသည်။ အပြားကမ္ဘာကြီး၏အခွင့်အလမ်း များနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို၊ အမြင့်ဆုံးရရှိစေရန် ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ကြ မည်နည်း။ အပြောင်းအလဲကြောင့် ဒုက္ခတွေ့နေရသူများကိုလည်း၊ (ကိုယ်ကျိုး စီးပွား ၁ကွယ်ရေးဝါဒသို့ ပြန်လည်မထွက်စေဘဲ၊ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ အရင်းရှင် စနစ်မဖြစ်စေဘဲ) မည်သို့ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြမည်နည်း။ အချို့က၊ အစဉ်အလာ ကွန်ဆာဗေးတစ်နည်းနှင့်တုံ့ပြန်ဖို့၊ အဆိုပြုကြပါလိမ့်မည်။ အချို့ ကမူ၊ အစဉ်အလာ လစ်ဘရယ်တုံ့ပြန်မှုမျိုးကို ပိုအာရုံရကြပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်အနေနှင့်တော့ 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒ'ကိုသာ ညွှန်းလိုပါ သည်။ ဤသည်မှာ အပြားကမ္ဘာခေတ်၏ ကျယ်ပြောသောအပြုအမူကဏ္ဍကြီး ၅ ရပ်ကို ဗဟိုပြုထားသည့် ပေါ်လစီသမူဟတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ခေါင်းဆောင်မှု၊ ကြွက်သားမျှင်တည်ဆောက်ရေး။ ကူရှင်ခံပေးခြင်း(ခုသာခံသာအောင် ဆောင် ရွက်ပေးခြင်း)၊ လူမှုလှုပ်ရှားပြောင်းလဲရေးဝါဒနှင့် မိဘအုပ်ထိန်းမှုဆိုသော ကဏ္ဍ ၅ ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းဆောင်မှု

ဒေသအဆင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်အဆင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်မျိုးသားလုံး အတိုင်း အတာဖြစ်စေ၊ အမေရိကန် နိုင်ငံရေးသမားတို့၏အလုပ်မှာ လူထုကိုရှင်းပြ ပညာပေးဖို့ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ဘာတွေကိုရှင်းပြ၍ ဘာတွေကိုပညာပေးရမည် နည်းဆိုလျှင် 'ကျွန်တော်တို့နေထိုင်ကြရသော ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း' ရှင်းပြပြီး၊ 'ဤကဲ့သို့သောကမ္ဘာကြီးတွင် အသက်ဆက်ရှင်သန်နိုင်ရန် ဘာတွေ လိုအပ်မည်' ဆိုသည်ကို၊ ပညာပေးဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ခက်နေသည်မှာ ဤသို့ရှင်းပြ၊ ပညာပေး ကြရမည့် နိုင်ငံရေးသမားများကိုယ်တိုင်က၊ အပြားကမ္ဘာကြီးအကြောင်း နကန်း တစ်လုံးမျှ မသိကြခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။

စွန့်စားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦးဖြစ်သူ ဂျန်ဒိုရာက၊ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက် ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ယခုလိုပြောခဲ့ဖူးသည်။

"ခင်ဗျား၊ တရုတ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ စကားပြောကြည့်လိုက်ရင် ဒီလူ တွေအားလုံးဟာ အင်ဂျင်နီယာတွေဖြစ်နေတာ တွေ့လိမ့်မယ်ဗျ။ ဒီတော့၊ အခု လောလောဆယ် ဘာဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ၊ ဆုပ်မိကိုင်မိရှိကြတာပေါ့။ အမေ ရိကမှာတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလေ။ အမေရိကန်နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တွေက၊ ရှေ့နေတွေ ဖြစ်နေကြတာကိုး။"

ဘီး(လ)ဂိတ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း အလားတူမှတ်ချက်ချဖူးသည်။

“တရုတ်တွေက အန္တရာယ်နဲ့ရင်ဆိုင်ရပြီဆိုရင်၊ ရေဆုံးရေဖျား စွန့်စားရဲတယ်ဗျ။ လုပ်စရာရှိရင်လည်း လက်ကြောတင်းတင်း လုပ်တတ်ကြတယ်။ ပြီးတော့ ပညာရေးကိုလည်း အလေးထားကြတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံရေးသမားတွေနဲ့ တွေ့ပြုဆိုရင်၊ ဒီလူတွေအားလုံးဟာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေနဲ့ အင်ဂျင်နီယာတွေဆိုတာ၊ ခင်ဗျားသိလိမ့်မယ်။ ဒီတော့၊ သူတို့နဲ့ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်တွေကို၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ဆွေးနွေးလို့ ရတာပေါ့။ အဲ၊ ပြိုင်ဘက်နိုင်ငံရေးသမားကို ဘယ်လို ‘ကလီ’ရမယ် ‘ရီ’ရမယ်ဆိုတာမျိုးတော့၊ ဆွေးနွေးလို့ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ တရုတ်နိုင်ငံရေးသမားတွေက တကယ့် ပညာတတ်ဗျူရီကရက်တွေဗျ။”

ကျွန်တော့်အနေနှင့်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံရေးသမားအားလုံး အင်ဂျင်နီယာဘွဲ့ရ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကမ္ဘာကြီးကို အပြားခတ်လိုက်သော အင်အားစုများအကြောင်း၊ အခြေခံမျှလောက် နားလည်ကြလျှင်ပင် လူထုကိုပညာပေးလှုံ့ဆော်ရာတွင်၊ အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည်ထင်ပါသည်။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရေးသမားများ လုပ်နေကြသည်မှာ တော့၊ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သည်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ပင်ဖြစ်နေတော့သည်။ သူတို့၏ မဲဆန္ဒရှင်များကို သူတို့ဘာတွေပြောကြပါသနည်း။ ‘စိတ်ချ၊ ခင်ဗျားတို့အလုပ်တွေကို ဘယ်နိုင်ငံခြားသားမှ မယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရဘူး။ ကျုပ်တို့ အမေရိကန်ဟာ စီးပွားရေးအရာမှာ အမြဲထိပ်တန်းအဆင့်ရှိနေစေရမယ်’ စသဖြင့်၊ မစားရ ၀ ခမန်း ကတိတွေပေးကြလိမ့်မည်။ သူတို့အတွက်၊ မဲဆန္ဒရှင်များအပေါ် စာနာရိုင်းပင်းမှုဆိုသည်မှာ၊ ‘ကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်ရေးဝါဒ’နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်နေလိမ့်မည်။

အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့လူထုအနေနှင့် ပညာကွာဟချက်ကြီး ရှိနေပြီ၊ ရည်မှန်းချက် ကွက်လပ်ကြီးရှိနေပြီ၊ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းကြီး ဆိုက်နေပြီ ဆိုသည်ကို အသိအမှတ်မပြုနိုင်လျှင်၊ အမေရိကတွင် အပြားကမ္ဘာကို ရင်ဆိုင်နိုင်လောက်သော အမျိုးသားမဟာဗျူဟာတစ်ရပ်၊ မည်သို့မျှ ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ရီဘတ်ပလီကင်များ လွမ်းမိုးထားသော ယနေ့ကွန်ဂရက်၏ ခြေလှမ်းများကို ကြည့်လိုက်လျှင်ပင်၊ ဤအချက်ကို ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်တို့ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်အမတ်တွေ ဘာလုပ်နေကြပါသနည်း။ FY 2005 ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုဖို့သာ အလုပ်ရှုပ်နေကြသည်။ ပညာဖြင့်ယှဉ်ကြရတော့မည့် အပြားကမ္ဘာခေတ်ကြီးတွင် မည်သို့များ ရွှေဉာဏ်တော်စူးရောက်ပြီး၊ အမျိုးသားသိပ္ပံဖောင်ဒေးရှင်းရန်ပုံငွေကို ဒေါ်လာ သန်းတစ်ရာကျော် ဖြတ်တောက်ဖို့၊ စဉ်းစားမိကြပါသနည်း။

လူထုကို အခြေအမေ့မှန်ရှင်းပြပြီး၊ လိုအပ်သလို လှုံ့ဆော်နိုင်စွမ်းသည့်

နိုင်ငံရေးသမားမျိုး၊ အထူးပင်လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့အမေရိက၏ လိုအပ်ချက်ကို၊ ဥက္ကဋ္ဌသစ် လိုဂါစတင်နာ စတင်တာဝန်ယူခါစ ၁၉၉၃ ခုနှစ် အိုင်ဘီအမ်အခြေအနေနှင့်၊ နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားနိုင်စရာရှိပါသည်။ ထိုစဉ်က အိုင်ဘီအမ်မှာ ဒေါ်လာဘီလီယံနှင့်ချီ၍ အရှုံးပြုနေချိန်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါက သူ့ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးခဲ့၍၊ သူ့ကိုယ်တိုင်လွှမ်းမိုးထားခဲ့သော ကွန်ပျူတာဈေးကွက် တွင် ဒုက္ခလှလှတွေ့နေချိန်ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင်၊ အိုင်ဘီအမ်မှာ အောင်မြင်မှုအပေါ် ယစ်မူးလွန်ပြီး၊ အောက်ခြေလွတ်သွားခဲ့ဟန် တူပါသည်။ တစ်ချိန်က ၎င်းကိုအောင်မြင်စေခဲ့သော 'ဖောက်သည်များနှင့် ဆက်ဆံရေး၊' 'ဖောက်သည်အသံ နားစွင့်ရေး' အလုပ်များကို၊ မလိုအပ်ဆိုကာ စွန့်ပစ်လိုက်မိသည်။ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ဖောက်သည်အတွက် မည်သည့်တန်ဖိုးသစ်မျှ မဖန်တီးနိုင်တော့ဘဲ၊ ဈေးကွက်တွင် အရှုံးပြုလာခဲ့တော့သည်။

ထိုစဉ်က၊ အိုင်ဘီအမ်ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သူ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေက၊ သူ့အတွေ့အကြုံကို ယခုလိုပြန်ပြောဖူးသည်။

"ကျွန်တော်၊ ကုမ္ပဏီထဲရောက်တဲ့နှစ်မှာပဲ သင်တန်းတက်ရပါတယ်။ အဲဒီမှာ သင်တန်းဆရာက ဘာပြောလဲသိလား။ 'ငါတို့အိုင်ဘီအမ်ဟာတဲ့၊ သာမန်လူတွေနဲ့ဖွဲ့စည်းထားတဲ့၊ ထူးခြားတဲ့ကုမ္ပဏီကြီး...တဲ့'"

ကမ္ဘာကြီးပြားလာသည်နှင့်၊ သာမန်ရွက်ကြမ်းရေကျိုလူမျိုးတွေ တစ်ပုံတစ်ပင်စုနေသော အိုင်ဘီအမ်ကြီးလည်း၊ ဒုက္ခရောက်သွားရတော့သည်။ ဖောက်သည်အသံ နားမထောင်မိခဲ့သော ပေါ်လစီအမှားကြောင့်လည်း၊ ဈေးကွက်တွင် စုံလုံးကန်းခဲ့ရတော့သည်။

စင်စစ် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ၊ ပိုင်အိုနီးယားအဆင့်၊ နံပါတ်ဝမ်း တစ်ဂဏန်းအဆင့်၊ သရဖူထက်မှ ကျောက်မျက်ရွဲအဖြစ်ရောက်သွားသည်နှင့်၊ မှန်ထဲမှ မိမိအရိပ်ကို အရင်းအတိုင်းမြင်နိုင်တော့သည် မဟုတ်ပါ။ အသံတိတ်အကျပ်အတည်းကိုလည်း သတိပြုနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ အဆင့်သစ်၊ ဘဝသစ်၊ သမိုင်းသစ်စဖို့လည်း စိတ်ဝင်စားတော့မည်မဟုတ်ပါ။ ဤအခြေအနေတွင် တပ်ပျက်ဗိုလ်လုပ်ခဲ့ရသော လိုဂါစတင်နာက၊ မိမိကိုယ်ကို မလိမ်မညာ သစ္စာရှိရှိ အရင်းအတိုင်းထုတ်ဖော်ပြသ၊ ရဲသော ကြေးမုံတစ်ချပ်အဖြစ်၊ တာဝန်ယူလိုက်သည်။ သူက အိုင်ဘီအမ်ဝန်ထမ်းများကို စုပြီး၊ ယခုလို ပြောလိုက်သည်။

"ကျုပ်တို့ကုမ္ပဏီဟာ၊ ကွန်ပျူတာဒီဇိုင်းဆင်တာနဲ့ ရောင်းချတဲ့နေရာမှာပဲ၊ မဟာဗျူဟာရှိတယ်။ ဝန်ဆောင်မှုအပိုင်းနဲ့ ဖောက်သည်ဆက်ဆံရေးအပိုင်းမှာ၊ ဘာဗျူဟာမှမရှိဘူး။ ဒီအတိုင်းဆက်သွားရင်၊ ကျုပ်တို့အားလုံး ကွဲမှာသေချာတယ်။ ဒါ၊ ကျုပ်မြင်တဲ့အတိုင်း ပြောတာပဲ...။"

သူ့စကားက၊ အိုင်ဘီအမ်ကို ရှော့(ခ)ရသွားစေခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။
လိုဂါစတင်နာက၊ ထိုစဉ်က သူ့အတွေ့အကြုံကိုအခြေခံပြီး၊ ၂၀၀၂ ခုနှစ်
ဒီဇင်ဘာ ၉ ရက်နေ့တွင်၊ ဟားဗတ်ဘီဇနက်ကျောင်းမှ ကျောင်းသားများကို
ယခုလို ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

“ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို အသွင်ပြောင်းတော့မယ်ဆိုရင်၊ အရေးပေါ် အကျပ်
အတည်းစိတ်ဓာတ်နဲ့၊ မနည်းမာန်သွင်းယူမှ ရလိမ့်မယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒုက္ခ
ရောက်လို့ ရောက်မှန်းမသိရင်၊ ရှေ့ဆက်အသက်ဆက်နိုင်ဖို့ တစ်ခုခုလုပ်မှ
ဖြစ်တော့မယ်လို့ သဘောမပေါက်ရင်၊ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းမှအခြေခံကျကျ
လှည့်ပြောင်းနိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။”

လို ဂါစတင်နာ ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူလိုက်သည်နှင့်၊ ပထမဆုံးသောအလုပ်
မှာ ‘ရာသက်ပန် အလုပ်အကိုင်တည်မြဲရေး’အယူအဆကို၊ ‘ရာသက်ပန်
အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်း’ ဆိုသောနားလည်ချက်ဖြင့်၊ အစားထိုးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။
ထိုစဉ်က အိုင်ဘီအမ်တွင် အလုပ်လုပ်နေသော၊ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ပြင်သစ်
ပြည်ဖွား ဆော့ဝဲ(လ)အင်ဂျင်နီယာ အလက်(စ်)အက်တယ်(လ) က၊ သူ့ကျွဲ
ရသော အပြောင်းအလဲကို၊ ယခုလိုပြောပြသည်။

“ဟိုတုန်းကတော့၊ ခင်ဗျား အလုပ်အကိုင်မြဲစေရမယ်လို့၊ ကုမ္ပဏီက
အာမခံရတာပေါ့ဗျာ။ ခုတော့၊ ခင်ဗျားကိုယ်ဆိုင်က အလုပ်လုပ်ဖို့ အဆင်သင့်
ဖြစ်နေဆဲပါလို့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုအာမခံရတာ။ ကုမ္ပဏီက၊ ခင်ဗျားကို ပုံစံ
အကြမ်းပဲ ပေးမယ်။ ဒါကို ခင်ဗျားက၊ ကိုယ်တိုင်တည်ဆောက်ရလိမ့်မယ်။
ဒီတော့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြောင်းလဲလာတဲ့အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ
အောင်၊ ကြိုးစားရတော့တာပေါ့ဗျာ။”

“အဲဒီတုန်းက ခင်ဗျားတာဝန်က ဘာလဲ”

“ပြင်သစ်က အိုင်ဘီအမ်အရောင်းဌာနကို ဦးဆောင်နေရတာလေ။
၉၀ ပြည့်နှစ်အလွန် အလယ်လောက်ကဆိုပါတော့ဗျာ။ ကျွန်တော့်လူတွေကို
ကျွန်တော်က အခုလိုပြောတယ်။ ‘ရာသက်ပန်အလုပ်တည်မြဲရေးဆိုတာ
ကုမ္ပဏီက တာဝန်ခံတာ။ တစ်ဦးချင်းအနေနဲ့ ဘာမျှ တာဝန်ယူစရာမရှိဘူး။
ဒါပေမဲ့၊ အခု ရာသက်ပန်အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းပုံစံမှာတော့ ဒီလိုမရတော့ဘူး။
လူတစ်ဦးချင်းအနေနဲ့ ကိုယ်ရဲ့အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို တာဝန်ခံဖို့လိုလာပြီ။
ကုမ္ပဏီက၊ မင်းတို့ကို ပညာရဖို့အခွင့်အရေးတွေ ပေးလိမ့်မယ်။ ဒါကို ထိထိ
ရောက်ရောက်အသုံးချဖို့က မင်းတို့တာဝန်။ ဒီတော့ ကိုယ့်ကျွမ်းကျင်မှု
အရည်အသွေးကို အမြဲသနေကြပေတော့။ အဲဒါ မင်းတို့တာဝန်ပဲလို့။”

လို ဂါစတင်နာ အနေနှင့်၊ ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း အိုင်ဘီအမ်၏ပါရာဒိုင်းကို

ပြောင်းခဲ့ရာတွင်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ပိုင်းကို အထူး အလေးထားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤအကြောင်းကိုလည်း အက်တယ်(လ)က ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“ထူးခြားတဲ့ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်ဖို့ သာမန်လူတွေနဲ့မလုံလောက်တော့ဘူး။ နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန်နဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်ပြည့်တဲ့လူတွေနဲ့ တည်ဆောက်မှ ဖြစ်တော့ မယ်ဆိုတာ၊ သူ ကောင်းကောင်းသိတယ်ဗျ။”

ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့်လည်း၊ ထူးထူးခြားခြား အမေရိကကို တည်ဆောက်ဖို့ဆိုလျှင် သာမန်အဆင့်နိုင်ငံသား ‘ဂျိုး’နှင့် မလုံလောက်တော့ ပါ။ စပယ်ရှယ်အဆင့် (သို့မဟုတ်) စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)အဆင့် (သို့မဟုတ်) ပြောင်းလဲခံယူနိုင်စွမ်းသည် ‘ဂျိုး’ ဖြစ်ဖို့လိုပါသည်။ အစိုးရနှင့် ဘီဇနက်ပိုင်း၏ တာဝန်မှာ၊ မည်သူ့ကိုမျှ ရာသက်ပန်အလုပ်အာမခံချက်ပေးဖို့ မဟုတ်တော့ပါ။ ဤလိုခေတ်မျိုးကုန်ခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ သိခဲ့ကျွမ်းခဲ့သော လူမှုပဋိညာဉ် ဟောင်းကို၊ ကမ္ဘာပြားဖြစ်စဉ်ကြီးက ဆွဲဆုတ်ပစ်လိုက်ပြီဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ အနေနှင့် လူထုအပေါ် အာမခံနိုင်သည်မှာ(အာမခံရမည်မှာ)၊ လူထုကိုယ်တိုင် က၊ မိမိကိုယ်ကို အလုပ်ပေးရန်သင့်တော်သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားရန်အတွက်၊ အခွင့်အရေးပေးဖို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် အမေရိကကို ၁၉၈၀ အလွန်က အိုင်ဘီအမ် မဖြစ်စေလိုပါ။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ဖောက်ခဲ့သော လမ်းပေါ်တွင်၊ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် နောက်ကောက်ကျခဲ့ရသောအဖြစ်မျိုးကို၊ လုံးဝ လိုလားကြမည်မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်ကို အသစ်ပြန်လည် မွေးဖွား လိုက်သော ၁၉၉၀ အလွန် အိုင်ဘီအမ်လိုသာ၊ ဖြစ်စေချင်ကြပါလိမ့်မည်။

နိုင်ငံရေးသမားများအနေနှင့်၊ ပြည်သူလူထုကို အပြားကမ္ဘာကြီး အကြောင်း ရှင်းပြရုံမျှမက၊ အပြားကမ္ဘာစိန်ခေါ်ချက်များကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် အတွက်လည်း၊ လှုံ့ဆော်ကြရပါလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် မှု၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးကလို၊ အလှူပယ်လုံခြုံရေးပိုက်ကွန်တွေ အပြိုင်ခင်းကြဖို့ မဟုတ်တော့ပါ။ မှန်ပါသည်။ လူထု၏အကြောက်တရားကို ဖယ်ရှားပေးဖို့ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များတွင် တာဝန်ရှိပါသည်။ အလားတူပင် လူထု၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းများကို မြေတောင်မြှောက်ပေးဖို့လည်း၊ အမှန်ပင် လိုအပ်သည်သာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးသမားများက၊ ကျွန်တော်တို့ကို အကြောက်တရားဖြင့် လှန့်ထားလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ မစွမ်းမသန်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြပါလိမ့်မည်။ သူတို့က လှုံ့ဆော်တွန်းတင်နိုင်မှ၊ စွမ်းသူသန်သူတွေ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

အပြားကမ္ဘာကြီးကို လူတွေချစ်လာအောင်လုပ်ဖို့မှာ၊ လွယ်လိမ့်မည်

တော့ မဟုတ်ပါ။ ဤအတွက် စိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းတွေ လိုပါသည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံနှင့် ပြိုင်ခဲ့ရသည်မှာ အာကာသပြိုင်ပွဲသက်သက် မဟုတ်။ သိပ္ပံပြိုင်ပွဲ ဖြစ်သည်။ ပြောရလျှင် ပညာပြိုင်ပွဲဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို သမ္မတ ကင်နောဒီက နားလည်စေခဲ့ပါသည်။ ဤအတွက်၊ သူ့ရွေးချယ်ခဲ့သော မဟာ ဗျူဟာမှာ မော်စကို ကို ဒုံးကျည်နှင့်ထုဖို့မဟုတ်။ လပေါ်လူရောက်စေရေး ကြွေးကြော်သံဖြင့် လူထု၏အာရုံကိုနှိုးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့ဆိုလျှင်၊ မျက်မှောက်ခေတ် ကျွန်တော်တို့ လစနာမစ်ရှင်မှာ၊ ဘာဖြစ်မည်နည်း။ အမေရိကကို ဆယ်နှစ်အတွင်း စွမ်းအင်အမှီခိုကင်းသည့် နိုင်ငံအဖြစ်၊ ပညာနှင့်တည်ဆောက်ကြဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ရေနံဈေး တစ်ပေပါ ဒေါ်လာ ၅၀ ပေါက်နေချိန်တွင်၊ အီရန်၊ ရုရှား၊ ဗင်နီဇွဲလားနှင့် ဆော်ဒီအာ ရေငှတို့မှာ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို စိတ်ပါလက်ပါ ဆောင်ရွက်ချင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် စွမ်းအင်အမှီအခိုကင်းပါမှ၊ သူတို့ကို တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် လုပ်နိုင်စရာ ရှိပါလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာကြီးပူဇွေးလာမှုကို ထိထိရောက်ရောက်ကူညီပြီး၊ ဥရောပရှိ ကျွန်တော်တို့အနေအထားကို ခိုင်မာ စေနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အကြမ်းဖက်ဝါဒ တိုက်ဖျက်ရေးစီမံချက်ကိုလည်း၊ ထိထိ ရောက်ရောက် ခရီးဆက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ အမေရိက၏ အနာဂတ်ကိုလည်း သိပ္ပံ ပညာရှင်များ၊ သင်္ချာပညာရှင်များ၊ အင်ဂျင်နီယာများအတွက် ပတိရူပအမှန် ဖြစ်စေ နိုင်ပါလိမ့်မည်။ မိုက်ကယ်မန်ဒီ(လ)ဘမ်၏စကားနှင့် ပြောရလျှင်၊ ဤသည်မှာ သာမန် 'နိုင်-နိုင်-ဂိမ်း' မျှမဟုတ်။ 'နိုင်-နိုင်-နိုင်-နိုင်-နိုင်... အမြဲနိုင်စေမည့် ဂိမ်းဖြစ်ပါသည်။ သမ္မတ ဂျော့ဒ်ဗလူဘု(၅)အတွက်လည်း၊ 'နစ်ဆင်၏တရုတ် ပြည်ခရီး'၊ 'ကင်နောဒီ၏လစနာမစ်ရှင်' တို့ထက်မလျော့သော၊ ဂုဏ်သိက္ခာ တင်ကျန်စေရစ်မည့် မဟာအခွင့်အလမ်းကြီး ဖြစ်ပါသတည်း။

ကြွက်သားမျှင်များ

ရာသက်ပန်အလုပ်အကိုင်တည်မြဲရေးဆိုသည်မှာ၊ အပြားကမ္ဘာခေတ် တွင် ရေရှည်ထိန်းသိမ်းဖို့ မလွယ်တော့သည့် အဆီပြင်တစ်ခု၊ ဖြစ်နေပါပြီ။ သို့နှင့်အမျှ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒအနေနှင့်၊ ဆိုခဲ့ပါ အဆီပြင်ကြီး နေရာတွင် ကြွက်သားမျှင်များဖြင့် အစားထိုးနိုင်ရေးအတွက်သာ၊ အာရုံစိုက်ရ တော့မည် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ အလုပ်သမားတိုင်း ရာသက်ပန်အလုပ် လုပ်နိုင်စွမ်းအတွက် လိုအပ်သောအခြေအနေများ ဖန်တီးပေးပြီး၊ လိုအပ်မည့် လက်နက်ကိရိယာများထောက်ပံ့ပေးဖို့ ဖြစ်သည်။

အစိုးရ အလုပ်သမားနှင့် ကုမ္ပဏီများကြားရှိခဲ့သော ယခင်လူမှုပဋိညာဉ် အရ အလုပ်သမား၏ ရာသက်ပန်အလုပ်တည်မြဲရေးကို အစိုးရနှင့်ကုမ္ပဏီတို့က တာဝန်ယူရသည်။ ယခု ဤသို့ဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ 'ခင်ဗျားအတွက် ရာသက်ပန် အလုပ်မြဲစေရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ အာမမခံနိုင်တော့ဘူး' ဟူ၍ အစိုးရနှင့် ကုမ္ပဏီတို့က အလုပ်သမားကိုပြောနေရပေပြီ။ 'ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျား ရာသက်ပန် အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိဖို့အတွက်တော့ ကျွန်တော်တို့ အစွမ်းကုန်ကူညီပါမယ်' ဟူ၍သာ အာမခံနိုင်တော့သည့်အနေအထားဖြစ်သည်။ စင်စစ် အပြားကမ္ဘာ ၏လူမှုပဋိညာဉ်သစ်မှာ အလုပ်သမားတစ်ဦးချင်းကိုယ်တိုင်က မိမိ၏အလုပ် လုပ်နိုင်စွမ်းကို အာမခံရတော့မည်ဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရနှင့်ဘိဇနက်တို့က ဤသို့ အာမခံနိုင်ရန်အတွက် အလုပ်သမားကို ကူညီကြဖို့သာဖြစ်သည်။

ဤတွင် မည်သို့ ကူညီကြမည်နည်းဆိုသော အမေးပုစ္ဆာပေါ်လာသည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ ယခင်ရှိခဲ့သော အဆီပြင်ကြီးနေရာတွင် ကြွက်သားမျှင် များ၊ အစားထိုးတည်ဆောက်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သောကြွက်သားမျှင်များ ထဲတွင် အလုပ်သမားထုအတွက် အလိုအပ်ဆုံးနှစ်ခုမှာ-

(၁) မိမိတို့ရပိုင်ခွင့် များကို ကိုယ်နှင့်မခွာ အမြဲသယ်ဆောင်ထား နိုင်စွမ်းနှင့်

(၂) ရာသက်ပန်လေ့လာသင်ယူနိုင်စွမ်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤကြွက်သားမျှင်နှစ်ခု အားကောင်းနေမှသာလျှင် အလုပ်သမားတစ်ယောက် အနေနှင့် လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပြောင်းလဲလာသော အခြေ အနေအရ မိမိကိုယ်ကိုလှည့်ပြောင်းနိုင်ပါလိမ့်မည်။

အမေရိကန်စီးပွားရေးတွင် အမြဲတစေရှိခဲ့သော အကြီးမားဆုံးနှင့် တစ်ခု တည်းသော 'အက်ဆက်'မှာ အမေရိကန် အလုပ်အင်အားစုနှင့်အလုပ်သမား ဥပဒေများ၏ ပြောင်းလဲလှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းနှင့် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်နိုင်စွမ်းဟု ဟားဗတ်ဘောဂဗေဒပညာရှင် ရောဘတ်လောရင့်က ဆိုခဲ့ဖူးသည်။ အလုပ် အကိုင်ဟောင်းများ လျှင်မြန်စွာပြိုကျနေပြီး၊ အလုပ်အကိုင်သစ်များ လျင်မြန်စွာ ပေါ်ထွက်နေသော အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် လောရင့်ပြောသော အက်ဆက်မှာ ပို၍ပင် အရေးကြီးလာပါလိမ့်မည်။ ဤခေတ်တွင် မည်သည့်အလုပ်သမားမျှ အလုပ်အကိုင်တစ်ခုတည်းနှင့် ရာသက်ပန် တုပ်နှောင်ထားနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ လွတ်လပ်စွာ ရွှေ့ပြောင်းလှုပ်ရှားနိုင်ဖို့ အထူးအရေးကြီးလာပါသည်။ မိမိရသင့်ရထိုက်သော ပင်စင်လစာနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ်ကို လက်မလွှတ်ချင်၍ အလုပ်အကိုင်တစ်ခုကို အသေဖက်တွယ်ထားနေလျှင် လွတ်လပ်စွာရွှေ့ပြောင်း နိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ သို့အတွက် ပင်စင်၊ ကျန်းမာ

ရေးစောင့်ရှောက်စရိတ်စသော ရပိုင်ခွင့်များကို၊ ကိုယ်နှင့်မကွာ သယ်ဆောင်ထားနိုင်ဖို့ အထူးအရေးကြီးလာပါသည်။ (ဤကား၊ ပထမကြွက်သားမျှင် ဖြစ်ပါသည်။) အပြားကမ္ဘာခေတ်၏ မတည်ငြိမ်သော အခြေအနေအောက်တွင် ပြောင်းလွယ်၊ ပြင်လွယ်နိုင်စွမ်းမှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤလိုအပ်ချက်ကိုဖြည့်နိုင်ရန် ပညာရေးဖြင့် အမြဲအသက်ဆက်နေကြရပါလိမ့်မည်။ ရာသက်ပန်လေ့လာသင်ယူနိုင်စွမ်း၊ (တစ်နည်း) စဉ်ဆက်မပြတ်ပညာရေး ဖြစ်ပါသည်။ (ဤကား၊ ဒုတိယကြွက်သားမျှင် ဖြစ်ပါသည်။)

ကောင်းပါပြီ။ ပထမကြွက်သားမျှင်ကို မည်သို့တည်ဆောက်ကြမည်နည်း။ လူမျိုးဘာသာမရွေး၊ ယောက်ျား/မိန်းမ မရွေး မည်သူမဆို၊ မိမိ၏ ရပိုင်ခွင့်များကို ကိုယ်နှင့်မကွာ သယ်ဆောင်ထားနိုင်စေမည့် တရားဥပဒေနှင့် အဖွဲ့အစည်းကိုယ်ထည်များ၊ ပုံလောင်းပေးဖို့ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် ရည်ညွှန်းသော ရပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု (Medicare)၊ ဆင်းရဲသားများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ် (Medicaid) စသော လူမှုလုံခြုံရေးထောက်ပံ့ငွေတို့ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းခွင်အလိုက်၊ ခံစားခွင့်ရှိသည့် ပင်စင်နှင့်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ်များကို၊ ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ယနေ့အမေရိကန်လူဦးရေ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လူမှုလုံခြုံရေးထောက်ပံ့ငွေကိုသာ ခံစားခွင့်ရနေပြီး၊ လုပ်ငန်းခွင်အလိုက် ပင်စင်ခံစားခွင့်များမရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ၎င်းကောင်းထောက်မ၍ ပင်စင်ခံစားခွင့်ရသူများမှာလည်း အလုပ်အကိုင်ပြောင်းလိုက်ရသည်နှင့် အဆိုပါ ခံစားခွင့်များ ဆုံးရှုံးနေကြရသည်။ သို့အတွက်၊ ကိုယ်နှင့်မခွာပင်စင်ခံစားခွင့် အစီအစဉ်မျိုး အထူးလိုအပ်နေပြီဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

ဤအတွက် Rollover ပြဌာန်းချက်များ ရှိနေသည့်တိုင်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ အလွန်ရှုပ်ထွေးလှသည်ဖြစ်၍၊ အလုပ်သမားများအတွက် အကျိုးမရှိသလောက် ဖြစ်နေရသည်။ ကျွန်တော် အဆိုပြုလိုသည်မှာ၊ ပို၍လွယ်ကူရှင်းလင်းပြီး၊ လက်တွေ့အလုပ်ဖြစ်သော အစီအစဉ်တစ်ရပ်၊ ဖော်ထုတ်နိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက်ဆိုလျှင် PPI (Progressive Policy Institute) အဖွဲ့ကြီး အဆိုပြုထားသည်များနှင့်အညီ၊ အများနှင့်ဆိုင်သော ကိုယ်နှင့်မခွာ ပင်စင်အစီအစဉ်တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်နိုင်စရာရှိပါသည်။ ဤအစီအစဉ်သစ်အရ အလုပ်သမားတိုင်းအနေနှင့် 401 (K) အခွန်ဆိုင်ခွင့်ရပြီး၊ စုဆောင်းမှုပရိုဂရမ်တစ်ရပ် ထူထောင်ရပါလိမ့်မည်။ အလုပ်သမားကိုယ်တိုင်နှင့် သူ၏အလုပ်ရှင်တို့မှာ၊ အဆိုပါပရိုဂရမ်တွင် ငွေသားအနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘောနပ်(စ)အနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အမြတ်ဝေစုအနေနှင့်သော်လည်းကောင်း ထည့်ဝင်ရ

မည်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ သက်ဆိုင်ရာအလုပ်သမား အလုပ်ပြောင်းသွားလျှင်၊ အဆိုပါ 401 (K) မှာ သူ၏ပင်စင်စာရင်းတွင်၊ အလိုအလျောက် ကူးပြောင်းပြီး ဖြစ်စေရပါလိမ့်မည်။ သို့မှသာ၊ အလုပ်သမားများအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပင်စင်ခံစားခွင့်များ၊ မနစ်နာစေဘဲ လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

PPI အဖွဲ့ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ၊ ဝီး(လ)မာရှယ်၏ နောက်ထပ် အဆိုပြုချက်တစ်ရပ်လည်း၊ ရှိသေးသည်။ အလုပ်သမားတိုင်းကို၊ မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ ကုမ္ပဏီ၏စတော့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခွင့်ရစေရန်၊ ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းပေးဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်သမားတစ်ယောက်အနေနှင့် လုပ်အားကိုပိုင်ဆိုင်ရုံ သက်သက်မျှမဟုတ်ဘဲ၊ ဘဏ္ဍာရေးအက်ဆက်များကိုပါ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ပို၍လွတ်လွတ်လပ်လပ်လှုပ်ရှားလာနိုင်စရာရှိသည်။ သူ၏ အဆိုပြုချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ဝီး(လ)မာရှယ်က၊ ယခုလိုအကျယ်တဝင့်ရှင်းပြပါသည်။

“လူတိုင်းဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ‘အကျိုးရှင်’ (Stake holder) အနေနဲ့ မြင်ဖို့လိုပါတယ်။ လုပ်အားဈေးကွက်မှာ ယှဉ်ပြိုင်ရုံသက်သက်မဟုတ်ဘဲ၊ အရင်းဖန်တီးရေးဘက်မှာလည်း၊ ပါဝင်ခွင့်ရှိဖို့လိုပါတယ်။ လူထုရေးရာပေါ်လစီတစ်ရပ်အနေနဲ့ ဒီအချက်ကိုအလေးထားရပါလိမ့်မယ်။ ၂၁ ရာစုထဲ ဝင်လာတာနဲ့၊ လူတိုင်းမှာ ဓနဖန်တီးနိုင်တဲ့အက်ဆက်တွေ ရှိရပါလိမ့်မယ်။ ဓနရဲ့အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုကို ကိုယ်တိုင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိပါမှ၊ တစ်နည်းပြောရရင် လူတိုင်း အကျိုးရှင်တွေ ဖြစ်ပါမှ၊ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဒီမိုကရက်တစ်အရင်းရှင်စနစ်မှာ ယုံယုံကြည်ကြည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြမှာပါ။”

စင်စစ်၊ လူတိုင်း စတော့ခံစားခွင့်(Stock option)မှာ၊ ဒီမိုကရက်တစ်အရင်းရှင်စနစ်၏ ကျောထောက်နောက်ခံဟူ၍ပင်၊ ဆိုနိုင်စရာရှိပါသည်။ အလုပ်သမားကိုယ်တိုင် ပိုင်ရှင်တစ်ပိုင်းဖြစ်လာသည်နှင့်အမျှ၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိလည်း တိုးလာနိုင်စရာရှိပါသည်။ ကိုယ်တိုင်၊ ဓနကို ပါဝင်ဖန်တီးခွင့်ရှိလာသည်နှင့်အမျှ၊ မိမိကိုယ်ကိုယ်လည်း ပိုမိုယုံကြည်လာကာ ပို၍လွတ်လွတ်လပ်လပ် လှုပ်ရှားလာနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ရှေးက ကွန်ဆာဗေးတစ်လက်ဟောင်းများလို၊ ရှိရင်းစွဲ ဓနကို ကာကွယ်ရုံသက်သက်မျှနှင့်၊ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် မလုံလောက်နိုင်တော့ပါ။ အရင်းပိုင်ဆိုင်သူတို့၏စက်ဝန်းကို အတတ်နိုင်ဆုံးချဲ့ထွင်ဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပတ်သက်လျှင်မူ၊ အသေးစိတ်တင်ပြနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ အကယ်၍ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ်စေ့စေ့စပ်စပ် ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင်၊ စာအုပ်တစ်အုပ်သပ်သပ် ရေးရမလိမ့်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သို့အတွက်၊ အတတ်နိုင်ဆုံး အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြသွားပါမည်။ ဝန်ထမ်းများ၏ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျော့ပါးသက်သာစေမည့်၊ ကိုယ်နှင့်မကွာခံစားခွင့်ရှိစေသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖန်တီးနိုင်ရေးမှာ၊ အလွန်အရေးကြီးလှပါသည်။ ယခုစာအုပ်ရေးရန်၊ ကျွန်တော် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့သော အဲဒီထရာပရာနောအများစုက၊ အလေးထားပြောကြသော အချက်တစ်ခု ရှိသည်။ သူတို့လုပ်ငန်းအချို့နှင့် စက်ရုံအချို့ကို နိုင်ငံခြားသို့ အောက်ဆို့(စ)လုပ်ရသည်မှာ၊ အမေရိက၏ ထိန်းသိမ်းမရနိုင်လောက်အောင် အတက်ကြမ်းနေသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်စရိတ်များကြောင့်ဟု ဆိုသည်။ အခြားနိုင်ငံများတွင်မူ ကျန်းမာရေးခံစားခွင့်မှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိသည်။ အချို့နိုင်ငံများတွင်ဆိုလျှင် လုံးဝပင်မရှိ။ အချို့သောနိုင်ငံများတွင်မူ အမျိုးသားကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ရှိပြီးဖြစ်ရာ၊ ကုမ္ပဏီများဘက်မှ သီးခြားထောက်ပံ့စရာ မလိုတော့အောင် ဖြစ်နေသည်။

ဤနေရာတွင်လည်း၊ ကျွန်တော့်အနေနှင့် PPI က အဆိုပြုသော၊ ကိုယ်နှင့်မကွာခံစားခွင့်ရှိစေမည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပရိုဂရမ်ကို၊ ထောက်ခံလိုသည်။ ဤပရိုဂရမ်အရ၊ ပြည်နယ်အလိုက် စုပေါင်းရန်ပုံငွေတစ်ခု ထူထောင်ထားဖို့ ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်၊ လိုအပ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သတ်မှတ်ကာ၊ အာမခံကုမ္ပဏီများဘက်မှ ရွေးချယ်မှုမျိုးစုံ ကမ်းလှမ်းတင်ဆက်နိုင်ရန်၊ ဈေးကွက်တစ်ခု ဖန်တီးပေးဖို့ဖြစ်သည်။ အလုပ်ရှင်များက အဆိုပါ ရွေးချယ်မှုမျိုးစုံကို၊ အလုပ်သမားသစ်တိုင်းသို့ ဆက်လက်ကမ်းလှမ်းနိုင်ရန် တာဝန်ယူပေးရမည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အမြင့်ဆုံး၊ (သို့မဟုတ်) အလယ်အလတ်၊ (သို့မဟုတ်) အနိမ့်ဆုံးအာမခံစနစ်တစ်ခုခုကို ရွေးချယ်ရန်မှာ၊ အလုပ်သမားကိုယ်တိုင်၏တာဝန်သာဖြစ်သည်။ သို့ဖြင့်၊ အလုပ်ရှင်များကို ဝန်မပီစေဘဲ အလုပ်သမားတိုင်းအတွက်၊ ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်ကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်းမှ တာဝန်ယူသွားမည့်သဘော ဖြစ်သည်။ အလုပ်သမားအနေနှင့် မည်သည့်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကျန်းမာရေးအာမခံက ၎င်းနှင့်အတူပါသွားနိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤနည်းလမ်းနှင့်ပင်၊ ကွန်ဂရက်အဖွဲ့ဝင်များအတွက် လက်တွေ့ အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်လာနေသည်ဖြစ်ရာ၊ လူထုတစ်ရပ်လုံးအတွက် တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်စရာရှိလိမ့်မည်ဟု၊ မှန်းဆရပါသည်။ တစ်ခုတော့ရှိသည်။ အာမခံကြေးပင် မတတ်နိုင်သော လုပ်ခနည်းဝန်ထမ်းများအတွက်မူ၊ အစိုးရပိုင်းမှ ထောက်ပံ့ကြေးပေးဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ သို့သော်၊ အခြေခံအိုင်ဒီယာမှာ အစိုးရထောက်ပံ့ကြေးမဟုတ်။ အစိုးရက စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသတ်မှတ်ပေးပြီး၊ ပုဂ္ဂလိက

အာမခံဈေးကွက် ပေါ်ပေါက်လာစေရေးဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင်၊ အလုပ် သမားများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို၊ ပုဂ္ဂလိကအားဖြင့် ပိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေး ဖြစ်ပါသည်။

ယခု ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သော အဆိုပြုချက်များတွင်၊ အားနည်းချက်များ အမှန်ပင်ရှိနိုင်ပါသည်။ ဝေဖန်ထောက်ပြစရာများလည်း ရှိပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အဆိုပြုချက်များ၏ နောက်ကွယ်မှ စိတ်ကူးကမူ၊ မှန်ကန်လိုအပ်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ အလုပ်သမားထု၏ လူမှုဘဝလုံခြုံရေးကို၊ အစိုးရနှင့် ဘီဇနက်ပိုင်းမှ တာဝန်ယူနိုင်တော့သော ကမ္ဘာပြားအခြေအနေတွင် အစိုးရ၊ ဘီဇနက်၊ အလုပ် သမားနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းတို့ပူးပေါင်းပြီး၊ စုပေါင်းတာဝန်ယူကြဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့တာဝန်ယူနိုင်မှသာ အလုပ်သမားထုအနေနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု များတိုးပွားလာပြီး ပို၍လွတ်လွတ်လပ်လပ် လှုပ်ရှားလာနိုင်စရာ ရှိပါလိမ့်မည်။

အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းအတွက်၊ ကြွက်သားမျှင်များတည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်အရိုးရ၏ နောက်ထပ်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ်၊ ရှိပါ သေးသည်။ ဒုတိယကြွက်သားမျှင် (ပညာရှာခွင့်) တည်ဆောက်ရေးဖြစ်သည်။

ရာစုနှစ်တိုင်းမှာပင်၊ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် လူ့အသိပညာနယ်ပယ် သစ်များသို့ တိုးထွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ သို့နှင့်အမျှ အဆင့်အသီးသီးမှအလုပ်သည် လည်း ပို၍ရှုပ်ထွေးလာသလို၊ 'ပုံစံသိမှတ်မှု' နှင့် 'ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း'တို့ ပို၍ပို၍လိုအပ်လာခဲ့သည်။ စက်မှုခေတ်မတိုင်မီကဆိုလျှင်၊ လူ့ခွန်အားသည်သာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ခွန်အားမှာ လူအများစုအတွက် ယာတော (သို့မဟုတ်) အလုပ်ရုံတွင်ရောင်းချနိုင်သော၊ တကယ့်အစစ်အမှန် ဝန်ဆောင်မှုဖြစ်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ရေနွေးငွေ့အင်ဂျင်နှင့် လျှပ်စစ်မော်တာတို့ ပေါ်ထွက်လာခြင်းနှင့် အတူ၊ ရုပ်ပိုင်းခွန်အားမှာ အရေးပါမှုလျော့နည်းလာခဲ့ရသည်။ အားနွဲ့သော မိန်းမသားတစ်ဦးကပင်၊ ဧရာမထရပ်ကားကြီး မောင်းနိုင်သည့်ခေတ် ရောက်လာ သည်။ ဤတွင်၊ ခွန်အားမှာ အာမခံချက် မရှိသလို၊ ဖြစ်လာရတော့သည်။

ဤအချိန်မှာပင် ပုံစံသိမှတ်မှု၊ ရှုပ်ထွေးသည့်ပြဿနာ ဖြေရှင်းမှု စ သော အရည်အချင်းများမှာ၊ တန်ဖိုးမြင့်လာသည်။ ရိုးရှင်းသော လယ်ယာ လုပ်ငန်းမှာပင်၊ ဤအရည်အချင်းများမှာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်ချက် ဖြစ်လာသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းကိုယ်တိုင်က ပညာကအလုပ် ဖြစ်လာသည့်သဘောဖြစ်သည်။ စိုက်တန်းများညီညာစေရန် GPSဂြိုဟ်တုစနစ်နှင့်ထိန်းချုပ်သော ထွန်စက်များ အသုံးပြုသည့်ခေတ် ရောက်လာသည်။ ဤသို့သော၊ ခေတ်မီလက်နက်ကိရိယာ တပ်ဆင်ရေးနှင့် ဓါတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုတို့ ပေါင်းစည်းမိရာမှ၊ လူတော်တော် များများမှာ အလုပ်ခွင်မှကန်ထုတ်ခံလိုက်ရတော့သည်။ အစဉ်အလာ လယ်ယာ လုပ်ငန်းဖြင့်၊ ယခင်ရခဲ့ဖူးသောလုပ်ခပင် မရတတ်နိုင်အောင် ဖြစ်လာရသည်။

ဆိုခဲ့ပါ သမားရိုးကျမြေယာလုပ်ငန်းမှာ စက်မှုထူထောင်ရေးသို့ လှည့်ပြောင်းလာသော အပြောင်းအလဲကြီးကိုကြည့်ပြီး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးက ဤသို့ဆိုကြသည်။ “ဟန်ကျတာပဲဟေ့၊ ဈေးချိုချိုနဲ့ ပိုကောင်းတဲ့စားစရာတွေ တစ်ထောကြီးရတော့မယ်။ စက်ရုံတွေမှာလည်း လူတွေအများကြီးအလုပ်ရ တော့မယ်. . .” ဤအချိန်မှာပင် လက်လှုပ်မှ ပါးစပ်လှုပ်ရသောယာတော့မှ လူ့အချို့ကမူ ဤသို့ဆိုကြပါလိမ့်မည်။ “ဒုက္ခတော့ရောက်ပါပြီ။ ကြွက်သားက လွှဲပြား၊ ဘာမျှအားကိုးစရာမရှိတဲ့၊ ခြောက်တန်းလောက်တတ်တဲ့ပညာလေးနဲ့. . .၊ ဒီစက်မှုစီးပွားရေးခေတ်ကြီးမှာ၊ ငါ အလုပ်ရနိုင်ပါဦးမလား၊ ဒီအတိုင်းဆို ခက်ရချည်ရဲ့။ မဖြစ်ဘူး. . . မဖြစ်ဘူး. . . ဒီစက်မှုတပ်ဆင်ရေးဆိုတာကြီးကို ငါ တားမှဖြစ်တော့မယ်. . .”

စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ စက်မှုအခြေခံလူ့အဖွဲ့အစည်းသို့ လှည့်ပြောင်းရသောခရီးစဉ်ကြီးကို၊ လွန်ခဲ့သောနှစ်တစ်ရာကပင် ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်စွာဖြတ်သန်းနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ အမေရိကန်လူမျိုး အများစုကိုလည်း အမြင့်ဆုံးလူနေမှုအဆင့်သို့၊ ပို့ပေးနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤအပြောင်းအလဲကြီးကို ကျွန်တော်တို့ မည်သို့ဖန်တီးခဲ့ကြပါသနည်း။ မေးခွန်း ငါ့အဖြေကို၊ စတင်ဖို့(ဒ)တက္ကသိုလ်မှ ဘောဂဗေဒပညာရှင် ပေါ(လ)ရိုမာက၊ ယခုလို ပေးပါသည်။

“လူတိုင်း၊ ‘ဒုတိယအဆင့်ပညာ’(အထက်တန်းပညာ)တတ်ရေး ဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်နဲ့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြတာပေါ့ဗျာ။ နှစ်ဆယ်ရာစုအစောပိုင်းက အထက်တန်းပညာရေး လှုပ်ရှားမှုဆိုတာ၊ ဒါပဲလေ။”

တက္ကသိုလ်ရှိနှင့်ကုန်သွယ်ရေးက၊ ပို၍ကြီးမားသောပိုင်မုန့်ကြီးကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင်၊ အဆိုပါတက္ကသိုလ်ရှိနှင့် ကုန်သွယ်ရေးကပင် ဆိုခဲ့ပါ ပိုင်မုန့်ကြီး၏ဝေစုအများစုကို၊ အဆင့်နိမ့်ကျွမ်းကျင်သူများဆီမှ အဆင့်မြင့်ကျွမ်းကျင်သူများဆီသို့ ရွှေ့ပေးလိုက်သလိုလည်း၊ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤအချက်ကို စီးပွားရေးသမိုင်းဆရာများက၊ အမျိုးမျိုးသော သုတေသနများဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်လူ့အဖွဲ့အစည်းအနေနှင့် မသင်မနေရ အထက်တန်းပညာရေးဖြင့်၊ ၎င်း၏လူထုကို အဆင့်မြင့်ကျွမ်းကျင်သူများဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ပို၍ကြီးပြီး ပို၍အရသာရှိသော ပိုင်မုန့်ဝေစုရစေရန်အတွက်လည်း၊ လက်နက်တပ်ဆင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သည်လိုနှင့် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာမျှကြာသောအခါ၊ အမေရိက၏ အထက်တန်းပညာရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ခေတ်သစ်တက္ကသိုလ်အဆင့်တို့မှာ၊ ထိပ်တန်းနေရာသို့ ရောက်လာခဲ့တော့သည်။

အတိတ်ကအောင်မြင်မှုနှင့် ယခုပစ္စုကွအခြေအနေကို ဆက်စပ်ပြီး၊ ပေါ(လ)ရိုမာက ယခုလိုသုံးသပ်ပြသည်။

“ဒါဟာ တကယ့်ကိုကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့အိုင်ဒီယာဗျ။ ဒီနေ့ လိုအပ်နေတာက ဒီလိုအိုင်ဒီယာမျိုးကို ဖန်တီးပေးနိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေးစိတ်ကူးစိတ်သန်းပဲ။ ၁၉ ရာစုနဲ့ ၂၀ ရာစုက ကျွန်တော်တို့အောင်မြင်မှုရခဲ့သလို၊ အခု ၂၁ ရာစုမှာ ဆက်အောင်မြင်ချင်ရင် ဒီလိုအိုင်ဒီယာမျိုးရှိဖို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ အဲဒါကတော့ လူတိုင်း ‘တတိယအဆင့်ပညာရေး’ (တက္ကသိုလ်ပညာ)သင်နိုင်ရေးပဲ။ အားလုံး သင်ခွင့်မရတောင် အနည်းဆုံး နှစ်နှစ်လောက်တော့ အစိုးရက ထောက်ပံ့ကြေး ပေးသင့်တယ်။ အစိုးရတက္ကသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကွန်မြူနစ်တီကောလိပ်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နည်းပညာကျောင်းတွေမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ပေါ့ဗျာ...”

အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင်၊ ဒုတိယအဆင့်ပညာလောက်နှင့် မလုံလောက်တော့ပါ။ တတိယအဆင့်ပညာက ပို၍အရေးကြီးလာပါသည်။ အကြောင်းမူ တကွနီလိုဂျီအသစ်များက၊ အလုပ်အကိုင်ဟောင်းများကို ဒလက်နှင့်မွေလိုက် သလိုဖြစ်စေရုံမျှမက၊ အလုပ်အကိုင်သစ်များစွာကိုလည်း ငါးရစ်တက်ချိန် ငါးဥပေါက်သလို၊ အမြောက်အမြားဖန်တီးပေးလိုက်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသစ်ထွက်ပေါ်လာသော အဆိုပါအလုပ်အကိုင်သစ်များမှာ၊ ပို၍သိမ်မွေ့နက်နဲလာသည်ဖြစ်၍၊ တတိယအဆင့်ပညာနှင့်မှ ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ကိုင်တွယ်နိုင်စရာရှိပါလိမ့်မည်။ ပြောရလျှင် ကျွန်တော်တို့ ယနေ့မျက်မှောက် ပြုနေရသော အပြောင်းအလဲမှာ၊ ယခင်စိုက်ပျိုးရေးမှ စက်မှုသို့ပြောင်းရသည်ထက် ပိုမြန်သလို၊ ပို၍လည်း ခေတ်မီဆန်းကြယ်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မှန်းဆထားသည့်အတိုင်း၊ လူအများစုကိုသာ တတိယအဆင့်ပညာပေးနိုင်လျှင်၊ အကျိုးကျေးဇူး ၂ ရပ်၊ အသေအချာရနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ပထမအကျိုးမှာ၊ အခွင့်အလမ်းသစ်များတွင် ထပ်ဆင့်တိုးတန်ဖိုးများ ဖြည့်ပေးနိုင်သည့် ပညာအလုပ်သမားများ မွေးထုတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကျိုးမှာ၊ လမ်းပြင်အိမ်ပြင်လို၊ အဆင့်နိမ့်ကျွမ်းကျင်မှုသာလိုသော သာမန်အလုပ်သမားများ၏ အရေအတွက်ကို၊ ချုံ့ပစ်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ချုံ့နိုင်လျှော့နိုင်မှသာ၊ သူတို့၏လုပ်ခကို ဒလဟောကျမသွားအောင်၊ ထိန်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဗြိတိန်ဒေသများတွင်၊ ပိုက်ပြင်ဆရာတစ်ယောက် တစ်နာရီလုပ်ခ ၇၅ ဒေါ်လာရသည်နှင့်၊ အိမ်ထောင်ကောင်းကောင်းထိန်းနိုင်သူ၊ ထမင်းဟင်း ကောင်းကောင်း ချက်တတ်သူ ရွှေ့လိုရှားလာခြင်းမှာ၊ ရှောင်တခင်မတော်တဆကို မဟုတ်ပါချေ။

၁၉ ရာစုအလယ်မှ ၂၀ ရာစုအလယ်အတွင်း၊ အမေရိက၏ လူထုကို လေ့ကျင့်သင်ကြားနိုင်စွမ်း၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးကို ကန့်သတ်နိုင်စွမ်းနှင့် ကျွမ်း

ကျင့်မှုအဆင့်နိမ့် အလုပ်သမားများ၏အရေအတွက်ကို လျော့ချပြီး၊ ၎င်းတို့၏လုပ်ခကိုထိန်းပေးနိုင်စွမ်းမှာ၊ ထိပ်တန်းအဆင့်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤအတွက်ကြောင့်ပင် ဝင်ငွေကွာဟမှု ဆိုးဆိုးဝါးဝါးမဖြစ်စေဘဲ၊ လူလတ်တန်းစားအလွှာကိုအောင်အောင်မြင်မြင် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပေါ(လ)ရိုမာက၊ အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန်ကို ဆက်စပ်သုံးသပ်ပြသည်။

“၁၉ ရာစုအဆုံးကနေ ၂၀ ရာစုအလယ်လောက်ထိ၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ဝင်ငွေကွာဟမှုဟာ အတော်ကျဉ်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်၊ သုံးဆယ်လောက်ကစပြီး၊ ဝင်ငွေကွာဟမှု အတော်ကြီးလာတယ်ဗျ။ ကိုယ့်ရဲ့လက်ရှိအခြေအနေကို ထိန်းနိုင်ဖို့ မနည်းကြီးစားမှ ဖြစ်တော့မယ်ဆိုတဲ့ သဘောပေါ့ဗျာ...။”

တကွနီလိုဂျီ အဆင့်မြင့်လာသည်နှင့်အမျှ၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုသိမ်မွေ့နက်ရှိုင်းလာသည်နှင့်အမျှ၊ အလုပ်အကိုင်သစ်များကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကိုင်တွယ်နိုင်ရန်၊ အဆင့်မြင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ ပို လိုလာပါလိမ့်မည်။ ပေါက်ပြားကိုင်သည့်လက်မှ တယ်လီဖုန်းကိုင်သည့်လက်သို့ အပြောင်းအလဲကိုမူ ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်စွာလှည့်ပြောင်းနိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ယခု တယ်လီဖုန်းအော်ပရေတာအလုပ်များ အိန္ဒိယသို့ရွှေ့ကုန်ချိန်တွင်၊ တယ်လီဖုန်းကိုင်တတ်ရုံနှင့် မဖြစ်တော့ပါ။ တယ်လီဖုန်းစနစ် တပ်ဆင်နိုင်ရမည်၊ ပြင်ဆင်တတ်ရမည်၊ ဆော့ဝဲ(လ)ရေးတတ်ရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြောရလျှင်၊ ရှေ့သို့ခုန်ပျံတိုးတက်မှုများ အမှန်ပင်လိုအပ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ခုန်ပျံတက်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ သုတေသနတက္ကသိုလ်များ တိုးတက်ဖွင့်လှစ်ရုံမျှမက၊ နည်းပညာကျောင်းများ ကွန်မြူနတီကောလိပ်များကိုလည်း တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ဒုတိယအဆင့် ပညာကိုလွန်၍၊ တတိယအဆင့် ပညာသင်ကြားခွင့်ရှိရပါလိမ့်မည်။ ဤသို့မဟုတ်လျှင်၊ ဝင်ငွေကွာဟမှုချောက်ကမ်းပါးကြီး ပေါ်လာပြီး၊ ပိုင်မှုနဲ့ဝေစု မမျှတသည်များနှင့် ကြုံရနိုင်စရာရှိပါသည်။ သို့အတွက်၊ လူငယ်လူရွယ်တိုင်း တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားခွင့်ရစေရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအဆင့်နိမ့် အလုပ်သမားများ၊ ပြန်လည်လေ့ကျင့်သင်ကြားခွင့်ရစေရန် အစိုးရအထောက်အပံ့များ ပိုပေးနိုင်ဖို့လိုပါလိမ့်မည်။

သမ္မတ ဂျွန်အက်(ဖ)ကင်နောဒီက၊ လပေါ်လူရောက်စေရန် ဆန္ဒရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော်စိတ်ကူးကမူ၊ အမေရိကန်တိုင်း တက္ကသိုလ်ရင်ပြင် ခြေချနိုင်စေရေး ဖြစ်ပါသည်။

အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် မည်သည့်အလုပ်ရှင်မှ ၎င်း၏အလုပ်သမားကို၊ ရာသက်ပန်အလုပ်မြဲစေရပါမည်ဟု အာမခံနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ အလုပ်ရှင်ဘက်မှ အရေးတကြီး ကူညီဖြည့်ဆည်းပေးစရာများကား၊ အမှန်ပင် ရှိနေပါသည်။ မိမိ၏ဝန်ထမ်းကို၊ ရာသက်ပန်လေ့လာသင်ကြားခွင့်ရစေရန်နှင့် ၎င်း၏အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို အားပေးမြှင့်တင်ဖို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက် အကောင်းဆုံးဥပမာ ပြရမည်ဆိုလျှင်၊ ဂလိုဘယ်ခရက်တစ်ကဒ်ကုမ္ပဏီ တစ်ခု ဖြစ်သော Capital One အကြောင်းကို ပြောရပါလိမ့်မည်။

Capital One မှာ၊ ၎င်း၏ရုံးလုပ်ငန်းတော်တော်များများကို လွန်ခဲ့သော နှစ်နည်းငယ်ကပင် 'ဝစ်ပရီ'၊ 'အင်ဖိုဆစ်' စသောအိန္ဒိယကုမ္ပဏီများသို့ လက်ခွဲလုပ်ခိုင်းနေရပြီ၊ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးချိာဏ္ဍာရေးဈေးကွက်၏ ပြိုင်ဆိုင်မှုကြောင့်၊ မိမိ၏ကုန်ကျစရိတ်ကို မလွဲမရှောင်သာ ဖြတ်တောက်ဖို့လိုသောကြောင့် ဤသို့လက်ခွဲလုပ်ခိုင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် Capital Oneမှ ဝန်ထမ်းအချို့မှာ၊ အလုပ်ခွင်ဆုံးရှုံးရတော့မည့် အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်လာရတော့သည်။ သို့သော်၊ ထိုသို့သောဝန်ထမ်းများအပေါ် Capital One က၊ မျက်နှာလွှဲ ခဲပစ်မလုပ်ပါ။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် မည်သည့်ဝန်ထမ်းကိုမျှ၊ ရာသက်ပန်အလုပ်မြဲစေရမည်ဟု အာမခံနိုင်တော့သည်ကို၊ ရှင်းပြသည်။ သို့အတွက်၊ မိမိတို့အရည်အသွေးကို ထက်သထက် ထက်စေရန်၊ အမြဲ သွေးနေကြရန်တိုက်တွန်းသလို၊ လက်တွေ့အကူအညီလည်းပေးသည်။ ဤနေရာတွင် Capital One က အသုံးပြုသည့်နည်းမှာ၊ 'မျိုးစပ်သင်တန်း'(cross training) များပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံး၊ အောက်ဆို့(လက်ခွဲလုပ်)အန္တရာယ် ရင်ဆိုင်နေရသော ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ်မာများကို ဦးစားပေးပြီး၊ မျိုးစပ်သင်တန်းပေးသည်။ မိန်းဖရန်ကွန်ပျူတာကြီးများကိုသာ၊ စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)လုပ်ထားသော ပရိုဂရမ်မာများကို၊ ခွဲဖြန့်စနစ် ပရိုဂရမ်ပညာရပ်ပါ သင်ပေးသည်။ နောက်တစ်ဆင့်တွင်၊ ဘီဇနက်ပိုင်းမှ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း၊ အလားတူသင်တန်းပေးသည်။ ချေးငွေကိစ္စကျွမ်းကျင်သူများကို အန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေးပညာရပ် သင်ပေးသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ၊ ဝန်ထမ်းများကို မူလရှိရင်းစွဲကျွမ်းကျင်မှုသာမက၊ နောက်ထပ် ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်ကိုပါ ဖြည့်စွက်သင်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသင်တန်းများ၏ ကျေးဇူးကြောင့်၊ Capital One မှ ဝန်ထမ်းများမှာ မိမိကျွမ်းကျင်ရာ တစ်နေရာတွင်သာ၊ အသုံးတည့်သော စပယ်ရှယ်လိုက်(စ)သမားတွေ မဟုတ်တော့ဘဲ၊ ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်လာသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုမက လုပ်နိုင်သူတွေ ဖြစ်လာသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ လက်ရှိအလုပ်အကိုင် လက်လွှတ်ရသည့်တိုင်၊ နောက်ထပ်အလုပ်သစ်ရဖို့ အခွင့်သာလာစေပါသည်။

စင်စစ်၊ 'ဘက်စုံကျွမ်းကျင်(သို့မဟုတ်) စွယ်စုံရ'(versatilist) ဆိုသော ဝေါဟာရကို စတင်တီထွင်လိုက်သည်မှာ၊ Gartner Inc ခေါ် တက္ကနိုလိုဂျီ အတိုင်ပင်ခံကုမ္ပဏီ တစ်ခုဖြစ်သည်။ အင်ဖော်မေးရှင်းတက္ကနိုလိုဂျီ နယ်ပယ်ရှိ စပယ်ရှယ်လိုက်ဇေးရှင်းမှ၊ မိမိကိုယ်ကို လှည့်ပြောင်းနိုင်စွမ်းသော ဘက်စုံ ကျွမ်းကျင်သူများအဖြစ်သို့ ရွှေ့လာသည့်တူရုချက်ကို ညွှန်းသောဝေါဟာရ ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ထမ်းများကို ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူဖြစ်လာစေရန်၊ တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သော (သို့မဟုတ်) ဘက်စုံကျွမ်းကျင်လိုသော ဝန်ထမ်းများ ရှာဖွေရေးသည်ပင်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်စီမံချက်၏ ဆောင်ပုဒ် တစ်ခုလို ဖြစ်လာသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး Gartner ၏လေ့လာရေး အစီရင်ခံစာတစ်ခုကို ကိုးကားကာ၊ Tech Republic Com.က ဤသို့ သတင်းပေးထားပါသည်။

"ကျွမ်းကျင်မှုတစ်ခုတည်းကိုသာ အလေးထားအာရုံပြုသော လုပ်ငန်းများအနေနှင့်၊ အလုပ်အင်အားစု၏စွမ်းဆောင်ရည်ကို ဘိဇနက်တန်ဖိုးဖြင့်ချိန်ညှိရသော အလုပ်များတွင်၊ အခက်အခဲတွေ့နိုင်သည်။ သို့အတွက်၊ ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် ပညာမျိုးစုံထည့်ထားသော အိတ်ကြီးကို လွယ်ထားသည်။ ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူများကို မွေးထုတ်နိုင်ဖို့လိုပါသည်။ 'စပယ်ရှယ်လစ်'ဆိုသူများမှာ ကျွမ်းကျင်မှုအရ နက်ရှိုင်းသော်လည်း နယ်ပယ်ကျဉ်းသည်။ မိမိကျွမ်းကျင်ရာကိုသာ အာရုံစူးစိုက်လုပ်ကိုင် တတ်သော်လည်း၊ မိမိနှင့်မပတ်သက်သည့်နယ်ပယ်ဆိုလျှင် စိတ်မဝင်စားကြသည်က၊ များသည်။ 'ဂျင်နရယ်လစ်'များကမူ နယ်ပယ်အစုံ နှံ့စပ်သည့်တိုင်၊ ကျွမ်းကျင်မှုအရာတွင်တိမ်သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ဖောက်သည်များနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ယုံကြည်မှုကို၊ အပြည့်အဝ မရတတ်။ 'ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူ'များကမူ၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော နယ်ပယ်တွင် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ကျွမ်းကျင်ကြသူများ ဖြစ်ပေသည်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် စပယ်ရှယ်လစ်များ၊ ဂျင်နရယ်လစ်များထက်၊ ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူများ ပို၍လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ . . ."

အဆိုပါသတင်းပေးချက်မှာပင်၊ Siemens Business Services မှ သင်တန်းတာဝန်ခံ ဂျိုးဆန်တနာ၏စကားကို၊ ကိုးကားဖော်ပြထားသည်။ ဂျိုးက၊ အပြားကမ္ဘာခေတ်ဝန်ထမ်းများမှာ ဆွတ်(၉)စစ်တပ်သုံး ဓားတွေလို၊ ဘက်စုံအသုံးတည့်သူဖြစ်ဖို့ လိုသည်ဟု ဆိုသည်။ သူပြောသော ဆွတ်(၉)စစ်တပ်သုံးဓား ဆိုသည်မှာ ခုတ်လို့ရသည်၊ လှီးလို့ရသည်၊ ဘက်နက်လို့လည်း သုံးလို့ရပါသည်။

ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် မိမိတို့ဝန်ထမ်းများကို၊ ဆွတ်(၉)စစ်တပ်သုံး ဓားလို တည်ဆောက်ပေးရုံမျှမက၊ အစိုးရ ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များနှင့် အခွန်အ ကောက်မက်လုံးတို့ကိုလည်း အားပေးသင့်ပါသည်။ သို့မှသာ၊ ဝန်ထမ်းများအတွက် ကုမ္ပဏီတွင်း(သို့မဟုတ်)အိမ်တွင်းမှ လေ့လာသင်ယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းများ၊ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်ထွန်းလာနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ယနေ့ အင်တာနက်အခြေခံ အလုပ်သမားလေ့ကျင့်ရေး ပရိုဂရမ်များ၏ လုပ်ငန်းမျိုးစုံပြုလွှာကို ကြည့်လိုက် လျှင်၊ အခွင့်အလမ်းပေါင်းမြောက်မြားစွာ ရှိနေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ အွန်လိုင်းဒီဂရီပရိုဂရမ်မှအစ ဘာသာရပ်မျိုးစုံကို ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်ရာမှ လေ့လာ သင်ယူနိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များအထိရှိသည်။ ထို့ထက် အဆိုပါ အွန်လိုင်းပညာရေးမှာ၊ မိမိနှစ်သက်ရာဘာသာရပ်ကို ကုန်ကျစရိတ် သက်သက် သာသာနှင့် သင်ယူခွင့်ရှိသော အခွင့်အလမ်းကြီးတစ်ခုလည်း ဖြစ်နေသည်။

ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် မိမိတို့ဝန်ထမ်းများကို ရာသက်ပန်လေ့လာ သင် ယူနိုင်ရေးအခွင့်အလမ်းများ၊ ပိုမိုဖန်တီးပေးနိုင်သည်နှင့်အမျှ ၎င်းတို့ အလုပ် အင်အားစု၏ ကျွမ်းကျင်မှုအခြေခံကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စေပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက၊ အောက်ဆို့(စ)ကြောင့် အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးနိုင်သည့် အန္တရာယ်နှင့်ကြုံရသော ဝန်ထမ်းများကိုလည်း၊ အလုပ်သစ်ရရှိစေရေးအတွက် ပညာအခြေခံတည် ဆောက် ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ယနေ့ အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမားကြားတွင် လူမှုပဋိညာဉ်တစ်ရပ် ရှိဖို့လိုမည်ဟုဆိုလျှင်၊ ၎င်းမှာ၊ ဤသို့သာဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ “ခင်ဗျားလုပ်အားကို ကျွန်တော့်ပေးပါ။ ကျွန်တော်က၊ ခင်ဗျားကို အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းတွေပိုများအောင်၊ ဘက်စုံကျွမ်းကျင်သူဖြစ်အောင်၊ ရာသက်ပန် လေ့ကျင့်သင်ကြားနိုင်ဖို့ အခြေအနေ ဖန်တီးပေးပါမယ်...” ဆိုသလိုမျိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ယခင်ကလို၊ လုပ်အားနှင့်လုပ်ခဖလှယ်ကြသည့် ကန်ထရိုက် စာချုပ်မျိုး၊ မဟုတ်နိုင်တော့ပြီ။

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့်၊ အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ဦးစီ၏ ကြွက်သားမျှင် တည်ဆောက်ရေးကို နှစ်ဆတိုးကြိုးပမ်းနေစဉ်၊ နိုင်ငံခြားမှ ကြွက်သားမျှင်များ တင်သွင်းရေးကိုလည်း၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ရုရှား၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ အစ္စရေး၊ အီရန်၊ အာရပ်တို့မှ အင်ဂျင်နီ ယာများ၊ ရူပဗေဒပညာရှင်များနှင့် သိပ္ပံပညာရှင်များမှာ၊ အမေရိကသို့ လာ ရောက်ပညာရှာကြရင်း အဖိုးတန်နိုင်ငံသားများ ဖြစ်သွားတတ်ကြပါသည်။ သူတို့တစ်တွေမှာ မိသားစုတန်ဖိုးများကို၊ အလေးထားကြသူများဖြစ်သလို ပညာ ရေးဇွဲသန်သည်၊ အလုပ်ကြိုးစားသည်။ ဤသို့သောလူမျိုးများ အမေရိကန် နိုင်ငံသား ဖြစ်လာသည်မှာ၊ ကျွန်တော်တို့အတွက် အနှုတ်လက္ခဏာမဟုတ်ပါ။

အပေါင်းလက္ခဏာဖြစ်သည်။ အက်(ဖ)ဘီအိုင်၊ စီအိုင် အနှင့် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးဌာနတို့အနေနှင့် 'မိုဟာမက်အာတာ' လိုလူမျိုး ဝင်မလာစေရေးအတွက်၊ တံတိုင်းကာဖိုအားသန်လွန်းလျှင် 'ဆာဂျီဘရင်' လိုလူမျိုးအတွက်၊ တံခါးပိတ်ထားသလို ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ (မိုဟာမက်အာတာမှာ၊ ၉ /၁၁ အရေး အခင်းကို ဖန်တီးခဲ့သော အကြမ်းဖက်သမားတစ်ဦးဖြစ်၍၊ ရုရှားလူမျိုး ဆာဂျီဘရင်မှာ၊ ဂူးဂဲ(လ)ကိုစတင်ထူထောင်ခဲ့သူများထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်) ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ကွန်ပျူတာဗိသုကာတစ်ဦးက ယခုလို ပြောဖူးသည်။ "တစ်နေ့မှာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်က၊ ကျွန်တော့်အလုပ်ကို လာလုမယ်ဆိုရင်၊ အဲဒီနိုင်ငံခြားသားကို အမေရိကန်နိုင်ငံသားပဲ ဖြစ်စေချင်တယ်ဗျာ။ ဒါမှ ကျွန်တော့်ပင်စင်ခံစားခွင့်အတွက် ကူညီထည့်ဝင်နိုင်မှာ မဟုတ်လား...။"

တရားဝင် အမေရိကန်တက္ကသိုလ်ကြီးများသို့၊ မည်သည့်ဘာသာရပ်မဆို Ph.D. ဘွဲ့ယူရန် လာရောက်ပညာရှာနေကြသော နိုင်ငံခြားကျောင်းသားများကို၊ ၅ နှစ် အလုပ်ဗီဇထုတ်ပေးသည့်ပေါ်လစီ ရှိပါသည်။ အလွန်ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သောပေါ်လစီဟု ဆိုချင်သည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းမှ ပညာအခြေခံအားကောင်းသူများကို၊ အကြမ်းသဘော ရွေးချယ်စုစည်းနိုင်လျှင်ပင်၊ သူတို့ထဲမှ တစ်ယောက်မဟုတ် တစ်ယောက်မှာ၊ တစ်ချိန်တွင် အမေရိက အတွက် အပေါင်းလက္ခဏာ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အပြားကမ္ဘာကြီးက ပညာရေးအိုင်အားလုံးကို ဆွဲစုလိုက်ချိန်မျိုးတွင်၊ ကျွန်တော်တို့ရေအိုင်ကို အကြီးဆုံးအကျယ်ဆုံး ဖြစ်စေချင်ကြပါလိမ့်မည်။ ဤသဘောကို ဂျန်ဟော့(ပ) ကင်းတက္ကသိုလ် အဓိပတိ ဘီး(လ)ဘရိုဒီ က ယခုလိုပြောပြသည်။ "ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ကမ္ဘာပတ်ပြီး၊ ပညာပါရမီအားကောင်းတဲ့သူတွေကို ရှာရလိမ့်မယ်ဗျာ။ သူတို့ထဲက တစ်ယောက်ယောက်ဟာ၊ ဘာဘီရူ(သ) ဖြစ်ချင်ဖြစ်လာမှာလေ။ အဲလိုလူမျိုး တစ်ခြားနေရာတစ်ခုခုရောက်သွားလို့ ဘယ်ဖြစ်မှာလဲ...။"

အကျိုးပြုအဆီများ၊ ကူရှင်ခံပေးခြင်း

အပြားကမ္ဘာကြီးတွင်၊ ပုံစံဟောင်းကော်ပိုရိတ်နှင့် အစိုးရလုံခြုံရေးပိုက်ကွန်များမှာ ကမ္ဘာလုံးချိပြိုင်ဆိုင်မှုများကြောင့်၊ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ဤအချိန်တွင် ခုသာခံသာရှိနိုင်အောင်၊ အဆီအချို့ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းရုံမျှမက၊ ထပ်မံဖြည့်စွက်ဖို့လည်း လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ မိမိကျန်းမာရေးကို ပူပင်ရကောင်းမှန်းသိသည့် မည်သူမဆို၊ လူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင် အဆီကောင်းများ (အကျိုးပြုအဆီများ)နှင့်၊ အဆီဆိုးများ (အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့်အဆီများ)

ရှိသည်ကို သိကြပါလိမ့်မည်။ အပြားကမ္ဘာရှိ တိုင်းပြည်တိုင်းအတွက်လည်း၊ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ 'လူမှုလုံခြုံရေးစနစ်'မှာ အကျိုးပြုအဆီဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းဖို့လိုသည်။ လူပျင်း မစ, သလိုဖြစ်နေသော လူမှု ဖူလုံရေးစနစ်ကမူ အဆီဆိုးဖြစ်သည်။ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် အမှန်တကယ် ဖြည့်စွက်ဖို့လိုမည့် နောက်ထပ်အကျိုးပြုအဆီတစ်ခုမှာ၊ 'လုပ်ခအာမခံစနစ်' (Wage Insurance) ဖြစ်ပါသည်။

ကာလီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်မှ ဘောဂဗေဒပညာရှင် လိုရီကလက်ဇာ၏ လေ့လာချက်တစ်ခုအရ ၁၉၈၀ လွန်နှင့် ၁၉၉၀ လွန်နှစ်များအတွင်း နိုင်ငံခြား ယှဉ်ပြိုင်မှုများကြောင့် ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍမှ အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသူ အားလုံး ၎င်းသုံးပုံနှစ်ပုံမှာ၊ နောက်ထပ် အလုပ်သစ်များရခဲ့ကြသော်လည်း၊ ယခင်ဝင်ငွေကို မမီကြတော့ဟုဆိုပါသည်။ ဤသို့အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးရသူများ၏ လေးပုံတစ်ပုံမှာ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း (သို့မဟုတ်) ၎င်းအထက် ဝင်ငွေကျဆင်းခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။ စင်စစ်၊ အလုပ်ပြုတ်ရသည့်အဖြစ်မှာ သက်ဆိုင်ရာအလုပ်သမားနှင့် ၎င်း၏ မိသားစုအတွက်၊ စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ အနာတရကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့်၊ ထုတ်လုပ်ရေးနည်းနာသစ်များကို ပြောင်းလဲခံယူဖို့ မလွယ်လှသော ကျွမ်းကျင်မှုပိုလိုမည့် ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်များအတွက်၊ ပညာရေးချိန်ဖြင့်ဖို့ မလွယ်တော့သော၊ အသက်ကြီးပိုင်း အလုပ်သမားများအတွက် ပို၍ထိခိုက် နစ်နာစရာရှိသည်။

လုပ်ခအာမခံအိုင်ဒီယာများ စတင်ပျံ့နှံ့လာခဲ့သည်မှာ၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ် တစ်ပိုက်လောက်ကဖြစ်သည်။ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ ရောဘတ်လောရင့်(စ)နှင့် ဘရူကင်းအင်စတီကျုရှင်းမှ ရောဘတ်အီးလစ်တန်တို့က၊ သူတို့နှစ်ဦးပေါင်း ပြုစုခဲ့သည့်စာအုပ် 'လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးကို ထိန်းသိမ်းခြင်း' (Saving Free Trade) တွင်၊ အဆိုပြုခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသည်၏နောက်ပိုင်းတွင်မူ၊ ကာလတစ်ခုကြာမျှ ချောင်ထိုးခံနေခဲ့ရပြီး၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်အရောက် ကလက်ဇာ နှင့်လစ်တန်တို့ ပေါင်းပြီး အဆင့်မြင့် လေ့လာစိစစ်မှုများ လုပ်လာတော့မူ၊ ပြန်လည်တစ်ခေတ်ဆန်းလာနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ပါတီနှစ်ခုလုံး(ဒီမိုကရက်တစ်ရော ဂျီဘတ်ပလီကင်ပါ)မှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသော 'ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေဆိုင်ရာကော်မရှင်'တွင်မူ၊ လုပ်ခအာမခံစနစ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အလေးထားစဉ်းစားခဲ့ကြသည်။

ဤစနစ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ စတင်အဆိုပြုခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သူ လောရင့်(စ) က၊ ယခုလိုသုံးသပ်ပြသည်။

“ကုန်သွယ်ရေးက 'ပေါက်သူ' နဲ့ 'ကွဲသူ' ဆိုပြီး၊ အုပ်စုနှစ်ခု ဖန်တီး

လိုက်တယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့စဉ်းစားတာက၊ ပေါက်တဲ့သူတွေဘက်က ကွဲတဲ့ သူတွေအတွက်၊ ထေမိကာမိအောင် ဘယ်လိုအစားဖြည့်ပေးကြမလဲဆိုတာပါ။ အထူးသဖြင့် ပထမ အလုပ်မှာ လုပ်ခကောင်းကောင်းရပြီး၊ ဒုတိယ အလုပ် ရောက်တော့မှ ထိုးကျသွားရတဲ့လူမျိုးတွေအတွက်၊ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုက ပိုကြီးနိုင် တော့ သူတို့အတွက် ဦးစားပေးစဉ်းစားကြရပါတယ်။”

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသေးစိတ်စဉ်းစားပုံကိုလည်း သူက ဆက် လက်ရှင်းပြသည်။

“အလုပ်သမားတိုင်းမှာ၊ ‘ယေဘုယျကျွမ်းကျင်မှု’(general skills)နဲ့ ‘အခိုင်အမာကျွမ်းကျင်မှု’(specific skills)ဆိုပြီး၊ နှစ်မျိုးရှိတယ်လေ။ ဒီကျွမ်း ကျင်မှုနှစ်ခုလုံးအတွက် အလုပ်သမားကို လုပ်ခပေးရတာပေါ့။ ဘယ်ကျွမ်းကျင် မှုအတွက် အဓိကပေးတာလဲဆိုတာကိုတော့၊ အလုပ်အကိုင်အပြောင်းအရွှေ့ နဲ့ ကြုံတော့မှပဲ သိနိုင်မယ်။ ခင်ဗျားမှာ ကောလိပ်ဒီဂရီတို့၊ CPA ဒီဂရီ တို့ ရှိမယ်။ ဒါမှမဟုတ်၊ အထက်တန်းဆင့်ပညာလောက်သာတတ်ပြီး တွင်ခုံကို ကျွမ်းကျွမ်းကျင်ကျင် ကိုင်တွယ်နိုင်တဲ့အရည်အချင်းရှိမယ် ဆိုပါတော့ဗျာ...။ တစ်နေ့မှာ တွင်ခုံလုပ်ငန်းတွေ တရုတ်ပြည်ရွှေ့သွားရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ ခင်ဗျား အတွက် အလုပ်ပြုတ်ပြီပေါ့။ ဒါဆိုရင် အလုပ်သစ်ရှာရတော့မယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ အလုပ်သစ်မှာလည်း၊ ခင်ဗျားရဲ့ ‘တွင်ပညာ’က အသုံးမတည့်ဘူးဆိုရင် ခင်ဗျား လုပ်ခတော့ သိသသာသာကျသွားမှာ သေချာတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အလုပ်ရှင်သစ်က၊ ခင်ဗျားရဲ့အခိုင်အမာကျွမ်းကျင်မှု(တွင်ပညာ)အတွက် လုပ်ခ မပေးတော့ဘူးလေ။ ယေဘုယျကျွမ်းကျင်မှု (ဘွဲ့တစ်ခုခု၊ ဒါမှမဟုတ် အထက်တန်းဆင့်ပညာ)အတွက်သာ လုပ်ခပေးတော့တာကိုး...။”

“ဒါဆိုရင် ခင်ဗျားတို့အဆိုပြုထားတဲ့ ‘လုပ်ခအာမခံစနစ်’ ကရော၊ အလုပ်သမားအတွက် ဘာလုပ်ပေးနိုင်မလဲ။”

“လုပ်ခအာမခံစနစ်က၊ ခင်ဗျားရဲ့အခိုင်အမာကျွမ်းကျင်မှုအဟောင်း အတွက်၊ လျော်ကြေးသဘောမျိုး ပေးပါတယ်။ ရာသက်ပန်ပေးမှာတော့ မဟုတ် ဘူးနော်။ ခင်ဗျားအလုပ်အကိုင်သစ်ရပြီး နောက်ထပ်အခိုင်အမာ ကျွမ်းကျင်မှု အသစ်တစ်ခုရဖို့၊ လေ့လာနိုင်လောက်တဲ့ ကာလတစ်ခုအတွင်းမှာပဲ ထောက်ပံ့ မှာ...။”

ဤနေရာတွင်၊ အစိုးရ ကမကထလုပ်သော အလုပ်လက်မဲ့အာမခံ အစီအစဉ်ကလည်း၊ အလုပ်သမား၏နစ်နာမှုများကို တစ်စုံတစ်ရာသက်သာ စေနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤအစီအစဉ်က အလုပ်သမားအတွက် ပိုအရေး ကြီးသော၊ ဒုတိယအလုပ်မှ လုပ်ခကျဆင်းသည့်ပြဿနာကိုမူ၊ ဖြေရှင်းပေးနိုင်

လိမ့်မည်မဟုတ်။ သူတို့အလုပ်သစ်ရှာနေစဉ် အလုပ်လက်မဲ့ကာလအတွင်း၊ ရင်ဆိုင်နိုင်စရာရှိသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပြဿနာများကိုလည်း၊ ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။

အလုပ်သမားတစ်ယောက်အနေနှင့် လုပ်ခအာမခံစနစ်ကို၊ ခံစားခွင့် ရစေရန် အရည်အချင်း ၃ ရပ်ပြည့်မီဖို့လိုပါသည်။

ပထမအချက်မှာ၊ ကမ်းလွန်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း၊ အပြင်ထွက်ရင်းမြစ်ရှာခြင်း၊ လုပ်ငန်းပမာဏလျှော့ချခြင်း (သို့မဟုတ်) စက်ရုံတစ်ခုလုံးပိတ်လိုက်ခြင်း စသောပြဿနာတစ်ခုခုကြောင့်၊ အလုပ်ပြုတ်သူဖြစ်ရမည်။

ဒုတိယအချက်မှာ၊ မူလအလုပ်အကိုင်တွင်၊ အနည်းဆုံးလုပ်သက် နှစ်၊ နှစ်ရှိပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။

တတိယအချက်မှာ၊ နောက်ထပ် အလုပ်မရမီအတွင်း၊ လုပ်ခအာမခံ ကြေးကို ပေးလိမ့်မည်မဟုတ် ဆိုသောအချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဤ အချက်ကိုထည့်သွင်းရသည်မှာ၊ အလုပ်သစ်မြန်မြန်ရှာစေရေးအတွက် မက်လုံးသဘောမျိုးဖြစ်စေရန်နှင့်၊ နောက်ထပ်လုပ်ငန်းကြို သင်တန်း တက်နိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးရစေရန်၊ ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် လုပ်ငန်းကြိုသင်တန်းများအကြောင်း၊ ကြားဖြတ်ပြော လိုသည်။ ဤသင်တန်းများမှာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသစ်များ ရစေရန်အတွက်၊ အ ကောင်းဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ထက် သင့်တန်းပြီးသည်နှင့်၊ အလုပ်ရစေမည် ဆိုသောအာမခံချက်လည်း ရှိထား၍၊ ပိုအဆင်ပြေနိုင်သည်။ အစိုးရက ဖွင့်ထား သောသင်တန်းမျိုးတွင်၊ ဤသို့သောအာမခံချက်မျိုး မရှိပေ။

ဆိုခဲ့ပါအရည်အချင်းသုံးရပ် ပြည့်မီလျှင်၊ ထိုအလုပ်သမားကို ၂ နှစ်စာ လုပ်ခပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အလုပ်အကိုင်သစ်တွင် တစ်ဝက်မျှကျဆင်း သွားသောဝင်ငွေ ထေမိကာမိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ (အကန့်အသတ်မရှိပေးသည် တော့မဟုတ်၊ အမြင့်ဆုံး တစ်နှစ်ဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀ ထိ ကန့်သတ်ထားသည်) ကလက်ဇာနှင့်လစ်တန်တို့၏ နောက်ထပ်အဆိုပြုချက်တစ်ခုမှာ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေး အာမခံပရီမီယံကြေးများကို၊ အစိုးရက ၆ လ တာမျှ ထည့်ဝင်ပေးရန်၊ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ထင်မြင်ချက်ကို ပြောရလျှင်၊ အစိုးရတာဝန်ယူထားသော အလုပ်လက်မဲ့ အာမခံချက်အစီအစဉ်ပေါ် လုံးလုံး လျားလျားအားထားနေသည်ထက်၊ ယခုတင်ပြသော လုပ်ခအာမခံစနစ်က၊ ပို အလုပ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟုထင်ပါသည်။ အစိုးရစနစ်က၊ ယခင် ရသောလုပ်ခ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကိုသာ ထောက်ပံ့ပြီး၊ ထောက်ပံ့ကြေးကာလမှာလည်း ၆ လမျှ သာကြာသည်။ ထို့ထက်အလုပ်သမားများ အလုပ်သစ်ရပြီးနောက်ပိုင်း၊ ဝင်ငွေ လျော့နည်းမှုကိုလည်း အကူအညီမပေးနိုင်ပေ။

လက်ရှိစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ အလုပ်ပြုတ်သွားသော အလုပ်သမားများအနေနှင့်၊ ၎င်းတို့၏အလုပ်ရှင်ဟောင်းများထံမှ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအာမခံများ ဝယ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း၊ ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် လက်တွေ့မတတ်နိုင်ဖြစ်နေရသည်။ အလားတူပင်၊ အလုပ်လက်မဲ့များအနေနှင့် ပြန်လည်လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းများသို့ တက်ရောက်ရန် စာရင်းပေးသွင်းထားလျှင်၊ အစိုးရ၏အလုပ်လက်မဲ့အာမခံကြေးကို နောက်ထပ် ၅၂ ပတ်ကြာမျှခံစားခွင့်ရှိသည်။ သို့သော်၊ အဆိုပါ ပြန်လည်လေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းများအဆုံးတွင်၊ အလုပ်အကိုင်တစ်ခုရစေမည်ဆိုသော အာမခံချက်များကား မရှိပါ။ ကလက်ဇာနှင့်လစ်တန်တို့၏ ဆန်းစစ်ချက်က၊ ဤအားနည်းချက်များကိုလည်း ထောက်ပြဝေဖန်ထားသည်။

ကျွန်တော့်ထင်မြင်ချက်ကို ပြောရလျှင် ကလက်ဇာ-လစ်တန်အဆိုပြုချက်မှာ၊ အပြားကမ္ဘာ၏အန္တရာယ်စက်ဝန်းထဲမှ အလုပ်သမားများအတွက် အကျမနာစေရန်၊ ကူရှင်ခံပေးရာရောက်၍ ကြိုဆိုအပ်သည်ဟု ယူဆပါသည် ဤသို့သော အစီအစဉ်မျိုးမှာ၊ လိုအပ်ရုံမျှမက လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စရာရှိသည်ဟုလည်း၊ မြင်သည်။ အကယ်၍၊ လက်ရှိအလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို ၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့်တွက်လျှင်၊ လုပ်ခအာမခံစနစ်နှင့်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုထောက်ပံ့ငွေ နှစ်ရပ်ပေါင်း၊ တစ်နှစ်လျှင် ဒေါ်လာ ၈ ဘီလီယံမျှသာ ကုန်ကျစရာရှိပါသည်။ ရရှိလာမည့် အလုပ်သမားထုအကျိုးစီးပွားနှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်လျှင်၊ မဖြစ်စလောက်မျှသာဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ သူတို့အဆိုပြုထားသော အစီအစဉ်သစ်ဖြင့် အစိုးရတာဝန်ယူထားသော အစဉ်အလာအလုပ်လက်မဲ့အာမခံစနစ်ကို၊ လုံးဝအစားထိုးရမည်ဟု ဆိုလိုသည်လည်း မဟုတ်ပါ။ အလုပ်သမားထုအနေနှင့် မိမိနှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်ခွင့်ရှိပါသည်။ အကယ်၍ အစဉ်အလာစနစ်ကို မရွေးချယ်တော့၍ ဖျက်သိမ်းလိုက်မည်ဆိုလျှင်၊ ကုန်ကျစရိတ်များစွာသက်သာသွားပြီး လောလောဆယ် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေသူများကို၊ လုပ်ငန်းခွင်သို့ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပြန်ပို့နိုင်စရာပင် ရှိပါလိမ့်မည်။

ဤနေရာတွင်၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များအနေနှင့် 'ဘာကြောင့် လျော်ကြေးပေးရမည်နည်း'ဟု၊ စောဒကတက်ကောင်း တက်လာနိုင်ပါသည်။ 'ဘာကြောင့် အကျိုးပြုအဆီတွေ ဖြည့်ပေးရမည်နည်း'၊ 'ဘာကြောင့် ကူရှင်ခံပေးရမည်နည်း' စသဖြင့်၊ မကျေမနပ်ဝေဖန်လာနိုင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်၊ ခပ်ရှင်းရှင်းပင် အဖြေပေးလိုသည်။ 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒ'ကို လက်မခံဘဲ၊ 'ဈေးကွက်ကို အပြားအတိုင်းလွှတ်ထားလိုက်'ဟု ယူဆမည်ဆိုလျှင်၊ ဤသို့သောအယူအဆမျိုးမှာ ရက်စက်ရာရောက်ရုံမျှမက၊ ရူးမိုက်ရာလည်း

ရောက်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းမူ အပြားဖြစ်စဉ်ကြီးကြောင့်၊ အပြင်းအထန် ထိခိုက်နစ်နာရသူများ၏ ခါးသီးသောနိုင်ငံရေးတုံ့ပြန်မှုများနှင့်၊ ရင်ဆိုင်ရနိုင် သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍များ၊ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ၍ ရေရှည် စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရလျှင်၊ အဆိုပါတုံ့ပြန်မှုများမှာ မျှော်မှန်းထားသည်ထက် ပို၍ပင်ပြင်းထန်နိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာကြီးပြားသွားသည့် အပြောင်းအလဲက၊ လူတော်တော်များများ အတွက် မသေးလှသောဖိစီးမှုများ၊ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် စပ်မိ၍ 'အီးကုန်သွယ်ရေး'မှ တကွနိုလိုဂျီအရာရှိချုပ် ဂျီရှရာအက်(စ)လီဗင်က၊ ယခုလိုပြောဖူးသည်။

“ခင်ဗျားဘဝမှာ မချိမဆန့်၊ ထွန့်ထွန့်လူးခံရတဲ့အတွေ့အကြုံမျိုးတွေ တွေ့ကြုံဖူးမှာပေါ့။ အဲသလိုကြုံတိုင်း အခက်အခဲတွေကို ခဏလောက် ရွှေ့ထားလို့ရရင်၊ သိပ်ကောင်းမှာလို့လည်း ခင်ဗျားတွေ့မိမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့ မှာ ရွှေ့ထားလို့မရဘူးဗျ။ ကျွန်တော်တို့ လေကြောင်းလိုင်းအလုပ်သမားတွေ ကိုပဲ ကြည့်ပေါ့ဗျ။ ၉/၁၁ အရေးအခင်းဖြစ်လာတော့ လေယာဉ်စီး ခရီး သည်တွေ သိသိသာသာနည်းသွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ရှော့(ခ) ရသွားတာပေါ့။ ဒီမှာတင် အလုပ်သမားသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ ကျွန်တော် တို့ စီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းကလူတွေ ညှိရတော့တယ်။ လန့်ချိကြာအောင်ကို ညှိကြရ တာ၊ ကျွန်တော်တို့က သူတို့ကို ခုလိုပြောတယ်။ 'သမဂ္ဂဘက်က လခနဲ့ခံစားခွင့် နှစ်ဘီလီယံလောက်လျှော့ပါ။ ခင်ဗျားတို့မလျှော့နိုင်ရင် လေကြောင်းလိုင်းတစ်ခုလုံး ပိတ်ရတော့မယ်'ပေါ့။ နောက်ဆုံး၊ အကြိတ်အနယ်ဆွေးနွေးပြီးတော့မှ သမဂ္ဂ ဘက်ကလျှော့ဖို့ သဘောတူခဲ့တာ။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် တွေကို ရပ်မရတဲ့အဆုံး၊ ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း အပေးအယူလုပ် ညှိပြီး သက်သာရာသက်သာကြောင်း ရှာရတယ်ဆိုတဲ့သဘောပါ။”

အကယ်၍၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အနေနှင့် အပြားကမ္ဘာနှင့်အတူ၊ ကျွဲကူးရေပါဖြစ်လာသောဖိအားများကို နိုင်နိုင်နင်းနင်းစီမံခန့်ခွဲမှု မလုပ်နိုင်လျှင်၊ ကမ္ဘာပြားဖြစ်စဉ်ကြီးကိုယ်တိုင်က ဖယ်ရှားခဲ့ပြီးဖြစ်သော ပွတ်တိုက်မှုများ၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ စသည်တို့၊ တစ်ကျော့ ပြန်လည်နိုင်စရာရှိပါသည်။ ဤသို့တစ်ကျော့ပြန်လည်လာလျှင် ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ရှင်းရှင်းလာလိမ့်မည်မဟုတ်။ 'အားနည်းသူကို ကာကွယ်ရေး'၊ 'လူတိုင်း၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းကို ကာကွယ်ရေး' စသော၊ ခေါင်းစဉ်သစ်များနှင့် ပွဲ ထုတ်လာကြဖို့များပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့သော အတွေ့အကြုံမျိုးနှင့် ကျကျနန ရင်ဆိုင်ခဲ့ဖူးသူမှာ၊ မက္ကစီကိုသမ္မတဟောင်း အာနက်စတီဇီ(လ)လို ဖြစ်သည်။

မက္ကစီကိုအနေနှင့် နက်ဖတာဝင်ရောက်ရေး ကြိုးစားနေစဉ်ကာလတွင်၊ သူ သမ္မတ တာဝန်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထုံးစံအတိုင်း ဖိစီးမှုပြဿနာအချို့နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ တစ်ဖက်မှ၊ သူ့ခြေလှမ်းအမှားကို စောင့်ကြည့်နေသော၊ အတိုက်အခံတွေလည်းရှိသည်။ သူ့ရလိုက်သော သင်ခန်းစာကို၊ အာနက်စတိုက ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“ဒီဖြစ်စဉ်ကြီးကို ရပ်ပစ်လို့လည်းမရ၊ နားလို့တောင်မဖြစ်တော့ အရှိန် လျော့ရတော့တာပေါ့ဗျာ။ မဟုတ်ရင် ဖိစီးမှုတွေက ဒုက္ခပေးတော့မှာကိုး။ အရှိန် လျော့လိုက်ရတော့ နှစ်အစိတ်လောက်နဲ့ရောက်မယ့်ခရီးကို၊ နှစ်ငါးဆယ်ကြာချင် လည်းကြာသွားမှာပေါ့။ မျိုးဆက်နှစ်ခုလောက်နဲ့ ပြီးရမယ့်ကိစ္စ သုံးခုလောက် ကြာချင်လည်းကြာသွားမှာပေါ့။ မတတ်နိုင်ဘူးလေ...။”

သူ့စကားကိုနားထောင်ရင်း ကျွန်တော်ကြားဖူးသော စကားတစ်ခွန်းကို သတိရလိုက်မိသည်။ ‘ရိုဘက်ပလီကင်လို နေချင်ရင်၊ ဒီမိုကရက်တစ်ကို မဲပေး’ ဆိုသောစကားဖြစ်ပါသည်။ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒီဖြစ်ဖို့ဆိုလျှင်၊ ‘စပီ’နောက်လိုက်ချင်တိုင်း လိုက်လို့မဖြစ်ပါ။ အရှိန်လျော့ရသည်များလည်း ရှိရပါလိမ့်မည်။

လူမှုလှုပ်ရှားပြောင်းလဲရေး

နောက်ထပ်ဖြေရှင်းရမည့် နယ်ပယ်သစ်တစ်ခုမှာ၊ ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ကျင့်ဝတ်အသိများကြား၊ အဆက်အစပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဆိုလိုက်သည်နှင့်၊ ‘ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းများတွင် ကျင့်ဝတ်အသိ ရှိနိုင်ပါ မည်လော’ (သို့မဟုတ်) ‘ဤသို့သောအဖွဲ့အစည်းမျိုးမှ၊ ဤသို့သော ကျင့်ဝတ်မျိုး ညှော်မှန်းနိုင်ပါသလော’ စသဖြင့်၊ စောဒကတက်မည့်သူအချို့ ရှိနိုင်ပါသည်။ ပြောရလျှင်၊ ကျင့်ဝတ်အသိရှိသော ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းအချို့ အမှန်ပင် ရှိနေပါပြီ။ ကျင့်ဝတ်အသိရှိဖို့ ကြိုးပမ်းနေသော ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းများ လည်း၊ မနည်းမနောရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်လာသည်မှာလည်း အလွန် ရိုးရှင်းသော အကြောင်းတစ်ခုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီ ရေရှည်ရပ်တည်နိုင် ရေးအတွက်၊ ကျင့်ဝတ်အသိမရှိလျှင် ဘယ်လိုမှမဖြစ်နိုင်တော့သည်ကို ကုမ္ပဏီ များကိုယ်တိုင်၊ သဘောပေါက်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အလွန်ရှည်လျားသော ဆပွလိင်းချိန်းကြီးနှင့် အလုပ်လုပ်ကြရသော အပြားကမ္ဘာကြီးတွင်၊ ဂလိုဘယ်ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့အလုပ်လုပ်ကြရာ၊ ဒေသခံကွန်မြူနတီများကြားရှိ အင်အားချိန်ခွင်လျှာမှာ၊ ကုမ္ပဏီများဘက်သို့ သိသိသာသာအလေးသာလျက် ရှိသည်။ ဤတွင်၊ ဒေသခံလှုပ်ရှားတက်ကြွသူ

များဘက်မှ ကုမ္ပဏီလှုပ်ရှားမှုအပေါ် ခုခံဆန့်ကျင်ကြသည်များ၊ သဘာဝကျစွာ ပေါ်ထွက်လာရတော့သည်။ သို့နှင့်အမျှ ကုမ္ပဏီအကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်လာရာ၊ ကုမ္ပဏီများဘက်မှ 'ရှည်လည်းလျှောက်သာ ပျားလည်းစွဲသာ၊ ကြားအဖြေတစ်ခု' ရှာဖွေလာရတော့သည်။ ဤကြားအဖြေမှာ အခြားမဟုတ်၊ 'ကျင့်ဝတ်အသိ' ပင်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ၊ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားပြောင်းလဲရေးဝါဒီများနှင့်၊ တိုးတက်သောကုမ္ပဏီများ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ကုမ္ပဏီအကျိုးစီးပွားကို မထိခိုက်စေသည့်ဘောင်အတွင်း၊ အပြားကမ္ဘာကြီးကို ပိုမိုပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်စေမည့် နည်းလမ်းများကို၊ ကြိုးစားရှာဖွေ အကောင်အထည်ဖော်လာကြသည်များ၊ ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ် သောအပြားဝါဒ'အနေနှင့် ဤကဲ့သို့သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမျိုးကို၊ အစွမ်းကုန်မြှင့်တင်သွားနိုင်ရန် နည်းလမ်းရှာဖွေကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤအယူအဆနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ ဥပမာနှစ်ခုနှင့် သာဓကဆောင်လိုပါသည်။ အကယ်၍၊ ကမ္ဘာကြီး၏ဇီဝအသွင်ကွဲမှုကို ဝါးမျိုဖျက်ဆီးနေသော အင်အားစု များ ရှိနေပြီဟုယူဆလျှင်၊ ဤကဲ့သို့သောအင်အားစုများတွင် လယ်သမားများမှာ၊ ရှေ့ဆုံးတန်းမှပါဝင်နေသည်ကို အသိအမှတ်ပြုရပါလိမ့်မည်။ သို့နှင့်တိုင် အဆိုပါလယ်သမား ယာသမားများမှာ၊ တမင်ထိခိုက်နစ်နာစေလိုသော သဘောနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ၊ လုပ်နေကြသည်တော့မဟုတ်။ သူတို့၏လုပ်ငန်းသဘာဝကိုက မရည်ရွယ်ဘဲ ထိခိုက်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် လယ်သမားထု၏ ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ရေးကို ဦးစားပေးမည်လော၊ (သို့မဟုတ်)သဘာဝမျိုးစိတ်များ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးကို ဦးစားပေးမည်လော။ ဝှစ်ခုတည်းကို တစ်ဖက်သတ် ဦးစားပေးလို့ မဖြစ်ပါ။ သို့အတွက်၊ ကြားအဖြေတစ်ခုကို ဦးတည်ပြီး နည်းလမ်းရှာဖွေကြရမည် သာ၊ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ၊ ကျွန်တော်တင်ပြလိုသည့် အယူအဆအတွက်၊ အခြေခံစဉ်းစားပုံအနှစ်ချုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ပထမ ဥပမာကို စပါမည်။ အားလုံးသိကြသည့်အတိုင်း 'နိုင်ငံတကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့'(CI)မှာ ဇီဝအသွင်ကွဲမှုထိန်းသိမ်း ရေးကို၊ အဓိကမစ်ရှင်အဖြစ် ချမှတ်ထားသော ဂလိုဘယ်NGO ဖြစ်ပါသည်။ ဤမစ်ရှင်ကို၊ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းများနှင့် အကျိုးတူလက်တွဲအကောင်အထည် ဖော်နိုင်လိမ့်မည်ဟု၊ ယုံကြည်သောအဖွဲ့အစည်းကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင်၊ CI အဖွဲ့ကြီးနှင့် မက်ဒေါ်နယ်ကုမ္ပဏီတို့ ပူးပေါင်းပြီး၊ အစီအစဉ် တစ်ခုချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ သူတို့အစီအစဉ်မှာ၊ မက်ဒေါ်နယ်၏ ဂလိုဘယ်ဆပွ လိုင်းချိန်းကြီးကိုအသုံးပြုပြီး၊ ကုမ္ပဏီတန်ဖိုးသာမက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတန်ဖိုးများကိုပါ၊ ဖန်တီးနိုင်ဖို့ဖြစ်ပါသည်။ မက်ဒေါ်နယ် ဆပွလိုင်း

ချိန်းကြီးမှာ သားသတ်လုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၊ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတို့ကို ဆွဲစုထားသော ဧရာမအင်အားကြီးဖြစ်ရာ၊ ၎င်းကို ထိထိရောက်ရောက်ထိန်းချုပ်နိုင်လျှင်၊ ဇီဝအသွင်ကွဲစနစ်ကို အမှန်ပင် ထိန်းသိမ်းနိုင်စရာ ရှိပါသည်။ စင်စစ်၊ ဤသည်မှာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးသက်သက်မျှမဟုတ်။ ဆိုခဲ့ပါ ရိက္ခာဆပွလှိုင်းချိန်းကြီး၊ ရေရှည်လည်ပတ်နိုင်စေရေးအတွက်လည်း ဖြစ်သည်။ CI နှင့် မက်ဒေါ်နယ်ပူးတွဲအဖွဲ့က ဆိုခဲ့ပါ 'ဘုံအကျိုးစီးပွား'မှ အစပြုဆောင်ရွက်ကြမည် ဖြစ်သည်။

သူတို့၏လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံကို CI အဖွဲ့ကြီးမှ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးဖြစ်သူ၊ ဂလင်းပရစ်ခက်က ယခုလိုပြောပြပါသည်။

“သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းမှုပြဿနာ တော်တော်များများကို ကျွန်တော်တို့ ပူးတွဲလေ့လာခဲ့ကြတယ်။ ဒီမှာ၊ ဘာ သွားတွေ့လဲဆိုတော့ ကုန်ကျစရိတ် သိပ်မလိုဘဲ (တချို့ကိစ္စတွေမှာဆိုရင် လုံးဝကိုမလိုဘဲ)၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုတွေကို လျော့ချနိုင်မယ့်နည်းလမ်းတွေ ရှိတယ်ဆိုတာကိုပါ။ ဒီတော့၊ ဒီလို ခပ်လွယ်လွယ်လုပ်လို့ရမယ့် အလုပ်တွေက၊ စကြာရအောင်လို့ ကျွန်တော်တို့ သဘောတူခဲ့ကြတယ်။”

သဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက်၊ မက်ဒေါ်နယ်ဘက်မှ ၎င်း၏အဓိကဆပွလှိုင်းသမားများနှင့်တွေ့ဆုံပြီး၊ နည်းလမ်းရှာကြည့်သည်။ ပြီးမှ CI၊ မက်ဒေါ်နယ်နှင့် အဓိကဆပွလှိုင်းသမားတို့ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိပြီး၊ 'အလုပ်လမ်းညွှန်'တစ်ခု သဘောတူချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ ဤအလုပ်လမ်းညွှန်ကို၊ မက်ဒေါ်နယ်က 'လူမှုရေးအရတာဝန်ခံသော ရိက္ခာဆပွလှိုင်း'ဟု အမည်ပေးထားသည်။ သူတို့အတွေ့အကြုံကို၊ မစ္စတာ ဂလင်းက ယခုလိုဆက်ပြောသည်။

“ကွန်ဆာပေးတစ်တွေကတော့ ကျွန်တော်တို့အလုပ်ကိုမဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဝေဖန်ကြတာပေါ့ဗျာ။ ထောင်နဲ့သောင်းနဲ့ချီနေတဲ့ ရိက္ခာထုတ်လုပ်သူတွေရဲ့ တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ဘယ်လိုညှိမလဲပေါ့...။ ကျွန်တော်တို့မှာ နည်းလမ်းရှိပါတယ်။ 'အဆင့်ဆင့်ဝယ်နိုင်စွမ်းအား'ကို လက်နက်အနေနဲ့ သုံးဖို့ပါ။ ဆပွလှိုင်းချိန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ချုပ်ကိုင်ထားတာက မက်ဒေါ်နယ်။ သူက သူ့ရဲ့ဝယ်နိုင်စွမ်းအားကိုကိုင်ပြီး၊ အဓိကဆပွလှိုင်းသမားတွေကို အပေးအယူလုပ်မယ်။ တစ်ခါ အဓိကဆပွလှိုင်းသမားတွေက လည်း၊ သူတို့ဝယ်နိုင်စွမ်းအားကိုကိုင်ပြီး သူနဲ့ချိတ်ထားတဲ့ ရိက္ခာထုတ်လုပ်သူတွေကို အပေးအယူလုပ်မယ်။ 'ခင်ဗျားတို့ ဒီလိုလုပ်၊ ဒါဆိုရင် ကျုပ်တို့ ဝယ်မယ်။ အဲ-မလုပ်ရင် မဝယ်ဘူးပေါ့ဗျာ...။’ ဒီနည်းနဲ့ အဆင့်ဆင့်ညှိကြပါတယ်။”

ပြောရရင်၊ ဇီဝအသွင်ကွဲမှုကိုထိန်းချုပ်ဖို့ ဂလိုဘယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့အဖွဲ့အစည်း မျိုး၊ မရှိဘူးဗျ။ ဒါမျိုးရှိအောင် စောင့်ဖို့ဆိုရင်လည်း၊ ဘယ်လောက်ကြာမယ် မသိဘူး။ ဒီတော့၊ လက်တွေ့ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ ထဲထဲဝင်ဝင်ပါနေတဲ့ အဓိကပလေယာ တွေနဲ့၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တာက လက်တွေ့ကျပါလိမ့်မယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း မက်ဒေါ်နယ်နဲ့လက်တွဲခဲ့တာပါ။”

CI အနေနှင့် ယခုပင်လျှင်၊ အောင်မြင်မှုအချို့ ရသလောက်ရနေပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မက်ဒေါ်နယ်ဆယ့်လှိုင်းချိန်းအတွင်း ပါဝင်သူများကြားတွင် ရေ၊ စွမ်းအင်နှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကို၊ စနစ်တကျကာကွယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင်လည်း စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု ရှိမရှိကိုမူ၊ စောင့်ကြည့်ရဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခု လောလောဆယ် အသေအချာပြောနိုင်သည်မှာ၊ အစိုးရထိန်းချုပ်ရေး ပေါ်လစီ များထက် ယခုလိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုက၊ ပိုအလုပ်ဖြစ်နေသည်ဆိုသော အချက် ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သောသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝါဒီများကမူ၊ အစိုးရမှ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး၊ အမိန့်အာဏာနှင့် တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ကိုင်စေချင်ကြသည်။ စင်စစ်၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရသည်က လွယ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အဆိုပါ ဥပဒေ အာဏာတည်ဖို့ဆိုလျှင် လက်တွေ့ ပါဝင်ပတ်သက်သူများကိုယ်တိုင်က၊ အသိရှိရှိနှင့် ထိန်းသိမ်းကြမှသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ယခု CI - မက်ဒေါ်နယ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုမျိုးမှာ၊ ဥပဒေအာဏာ တည်စေရေးအတွက် လက်တွေ့ကျကျ ပါဝင်ကူညီမှုဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဤသို့သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှာ၊ မက်ဒေါ်နယ်အတွက်ကော မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း။ ယခုလောလောဆယ်ရှိပြီးဖြစ်သော မက်ဒေါ်နယ် ဂလိုဘယ်ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ပေါ်တွင်၊ ‘တာဝန်သိ ဂလိုဘယ်နိုင်ငံသား’ဆိုသော ဂုဏ်သိက္ခာကို အထွတ်တင်ပေးလိုက်သလို၊ ဖြစ်သွားပါသည်။ ဤဂုဏ်သိက္ခာ နှင့် ဤနာမည်ကောင်းမှာ၊ မက်ဒေါ်နယ်၏ အနာဂတ်ဘိဇနက်အခွင့်အလမ်း များအတွက်၊ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤအတွက် ကြောင့်ပင်၊ မက်ဒေါ်နယ်အနေနှင့် ယခုလိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမျိုးတွင် အတက်ကြွဆုံး ဦးဆောင်ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏ဘိဇနက်အကျိုး စီးပွားနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးအကျိုးစီးပွားတို့၊ ရေရှည်တွင် တစ်ထပ်တည်းကျသွားနိုင်သည်ကို၊ ကိုယ်တိုင်သဘောပေါက်လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် မက်ဒေါ်နယ်၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို၊ ကြိုဆိုရမည်သာဖြစ်သည်။

ယခုအခါ CI အနေနှင့်၊ အခြားသော ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများနှင့်ပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ စီစဉ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ Starbucks, Office Depot စသော ကုမ္ပဏီများဖြစ်သည်။

“အခုလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမျိုး စဖို့ဆိုရင်၊ ပထမဆုံးလုပ်ရမှာက အကျိုးစီးပွားချင်းမတူတဲ့ အုပ်စုတွေကြားမှာရှိနေတဲ့၊ တံတိုင်းတွေကို ဖြိုချပစ်ဖို့ဗျ...။”

ဂလင်း၏ အယူအဆဖြစ်ပါသည်။ သူပြောသည့်အတိုင်းပင် တံတိုင်း၏ တစ်ဖက်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝါဒီများရှိပြီး၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ရိက္ခာထုတ်လုပ်သူများရှိနေပါသည်။ နှစ်ဖက်လုံးမှ မိမိတို့အကျိုးစီးပွားကို အကာအကွယ်ပေးရန် အစိုးရကိုတောင်းဆိုကြပါလိမ့်မည်။ အစိုးရအနေနှင့် တစ်ဖက်၏တောင်းဆိုမှုကို လိုက်လျောလိုက်လျှင်၊ ကျန်တစ်ဖက်၏အကျိုးစီးပွားများ နစ်နာတော့မည်ဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကမူ၊ မည်သည့်ဘက်ကမှ ရပ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ အုပ်စုနှစ်ခုကြားမှ တံတိုင်းကိုဖြိုချပြီး အကျိုးစီးပွားချင်း ညှိစေခြင်းဖြစ်သည်။

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော အပြားဝါဒီတစ်ဦးအနေနှင့်၊ ကျွန်တော်စဉ်းစားမိတာ တစ်ခုရှိသည်။ ဈေးကွက်တင်မည့် အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းတိုင်းကို၊ လေဘယ်(လ)ကဒ်တစ်ခု ချိတ်ထားကြဖို့ဖြစ်သည်။ အဆိုပါပစ္စည်းအနေနှင့် HP, Dell, နှင့် IBM မဟာမိတ်အဖွဲ့မှ ပြဌာန်းထားသော နှုန်းစံသတ်မှတ်ချက်များကို၊ လေးစားလိုက်နာခြင်းရှိမရှိ လေဘယ်(လ)ကဒ်တွင်ဖော်ပြထားဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထားပါတော့...။ ဤသည်မှာ၊ ယခုချိန်ထိ လက်တွေ့ဖြစ်သေးသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးထဲတွင်သာ ရှိပါသေးသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကျွန်တော်ညွှန်းခဲ့သော HP, Dell နှင့် IBM ဆိုသော ဘီဇက်လောကမှ ကြီးသုံးကြီးမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးကား၊ ယခုပင် ဖြစ်တည်နေပြီဖြစ်သည်။ ဤမဟာမိတ်အဖွဲ့ကြီးအကြောင်းသည်ပင်၊ ကျွန်တော်ပြောလိုသော ဒုတိယဥပမာ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်းက၊ ဆိုခဲ့ပါကြီးသုံးကြီးနှင့် ၎င်းတို့ချုပ်ကိုင်ထားသော ကွန်ပျူတာ၊ ပရင်တာဆပွလှိုင်းချိန်းကြီးထဲမှ ကုမ္ပဏီများစုပေါင်းပြီး အများညီကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းတစ်ခု ချမှတ်ခဲ့သည်။ ‘အီလက်ထရောနစ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ’ ဟုဆိုပါသည်။ ဤသတ်မှတ်ချက်အသစ်များတွင် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူလုပ်ခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ငွေညှစ်ခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်များ ချိုးဖောက်ခြင်း၊ ကလေးအလုပ်သမား သုံးစွဲခြင်းများနှင့်ဆိုင်သော တားမြစ်ချက်

များပါသည်။ စွန့်ပစ်ရေ ၊ ညစ်ညမ်းပစ္စည်း၊ အန္တရာယ်ရှိသော ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများလည်း ပါသည်။ လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများလည်းပါသည်။ ပြောရလျှင်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် လူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များဖြစ်ပါသည်။

ကြီးသုံးကြီးအနေနှင့်၊ မိမိတို့ဆပွလှိုင်းချိန်းတွင်ပါဝင်သော ကုမ္ပဏီတိုင်းကို၊ အဆိုပါသတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်သွားကြရန်၊ တာဝန်ယူကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသဘောကို HP ၏ မြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ၊ မစွပ် မိုနီကာ ဆာကာ က၊ ယခုလိုပြောပြပါသည်။

“ကျွန်မတို့အနေနဲ့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ။ တကယ်လို့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုဟာ အခုသတ်မှတ်ချက်တွေကို ထပ်ခါထပ်ခါချိုးဖောက်နေမယ်ဆိုရင်၊ အဲဒီကုမ္ပဏီနဲ့အဆက်ဖြတ်ဖို့အထိ ဆုံးဖြတ်ထားပါတယ်။”

HPအနေနှင့် ၂၀၀၄အောက်တိုဘာလအထိ၊ ၎င်းတို့၏ဆပွလှိုင်းကုမ္ပဏီ ၃၅၀ ထဲမှ ၁၂၀ ကို အကဲဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီများထဲတွင် တရုတ်၊ မက္ကစီကို၊ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် အရှေ့ဥရောပမှ ကုမ္ပဏီများ ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်၊ HP, Dell နှင့်IBM တို့သုံးဦးပေါင်းပြီး၊ ပဲကိုင်ကော်မတီတစ်ခု ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ဤကော်မတီက သတ်မှတ်ချက်ချိုးဖောက်သည့်ကုမ္ပဏီများကို စိစစ်ပြီး၊ အရေးယူဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ယခုချိန်ထိ အောင်မြင်မှု မည်မျှမည်မျှရှိသည်ကို မမှန်းဆနိုင်သေးသော်လည်း၊ ဤသို့သောလုပ်နည်းလုပ်ဟန်မှာ အနာဂတ်လှိုင်းဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မှန်းဆရပါသည်။

စင်စစ်၊ ဤလုပ်နည်းလုပ်ဟန်မှာလည်း သူ့အလိုလိုမိုးပေါ်က ကျလာသော စိတ်ကောင်းစေတနာသက်သက်မျှ မဟုတ်။ အကျိုးစီးပွားနှင့်ယှဉ်သော အမြော်အမြင်ရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ဤသဘောကိုလည်း HP ၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်နှင့် ကော်ပိုရိတ်ရေးရာ ဂလိုဘယ်နိုင်ငံသားရေးရာကိစ္စများကိုကိုင်တွယ်သူ ဒီဘရာဒန်း က၊ ယခုလိုရှင်းပြသည်။

“အခုဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ကုမ္ပဏီတော်တော်များများဟာ၊ လုပ်ငန်းအချို့ကို နိုင်ငံခြားပို့လက်ခွဲလုပ်ရတာတွေ ရှိတာပေါ့ဗျာ။ အဲဒီနိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီတွေလုပ်ချင်ရာလုပ်၊ ကျွန်တော်တို့နဲ့ဘာမျှမဆိုင်ဘူးလို့ ပြောမရတော့ဘူး။ လူပိုင်ခွင့်ဝါဒီတွေ၊ NGO တွေက ‘ခင်ဗျားတို့မှာတာဝန်ရှိတယ်’လို့ ပြောလာတယ်။ နောက်၊ စားသုံးသူတွေကိုယ်တိုင်က အရေးဆိုလာတာတွေလည်း ရှိတယ်။ ဒါတွေကို ဥပေက္ခာပြုထားရင်၊ ကျွန်တော်တို့ကုမ္ပဏီရဲ့ ဂလိုဘယ်ဥပမိကို

ထိခိုက်လာနိုင်တာပေါ့...။ ပြီးတော့ ခေတ်က၊ အင်တာနက်ခေတ်ဗျ။ ကမ္ဘာလုံးချီ ဖွင့်ချလို့ရတဲ့ခေတ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ 'နေသာသပါ၊ လေညာက' လုပ်လို့မရတော့ဘူး...။ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူရမှာတွေ ရှိလာတယ်...။"

ကုမ္ပဏီများဘက်မှ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အပိုင်းကိုလည်း၊ 'ဒန်း' က ဆက်လက်သုံးသပ်ပြသည်။

"ပြောရရင် ကုမ္ပဏီအများစုဟာ၊ ကျွန်တော်တို့နဲ့ တွဲအလုပ်လုပ်ချင်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆပွလှိုင်းချိန်းထဲမှာ ပါချင်ကြတာပေါ့။ ဒါကလည်း ငွေကြေးအကျိုးအမြတ် တစ်ခုတည်းအတွက်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဂလိုဘယ် ပြိုင်ပွဲကြီးမှာ ကိုယ်တိုင်ဝင်နွဲ့ချင်တဲ့သဘော ပေါ့ဗျာ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီဆန္ဒကို ကုတ်အားကန်အားယူပြီး၊ အဲဒီကုမ္ပဏီတွေအပေါ်မှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ နှုန်းခံတွေ၊ သတ်မှတ်ချက်တွေ တင်ပေးလို့ရတာပေါ့...။"

"ဒီတော့ ဒေသခံအစိုးရတွေကကော ဘယ်လိုတုံ့ပြန်ကြသလဲဗျ။"

သူ့စကားကိုဖြတ်ပြီး ကျွန်တော်သိချင်တာကို ဝင်မေးမိသည်။ 'ဒန်း' က စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြပါသည်။

"တကယ်တော့ ဒေသခံအစိုးရတွေကိုယ်တိုင်က၊ သူတို့ရဲ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အကောင်းဆုံးထိန်းထားချင်တာဗျ။ ဒါပေမဲ့၊ သူတို့ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူဖို့တော့၊ အခက်အခဲတချို့ ရှိတာပေါ့ဗျာ။ အလုပ်အကိုင်သစ်တွေ ဖန်တီးရေးကိုထိခိုက်မှာလည်း ထည့်တွက်ရတယ်။ ဘတ်ဂျက်ကခွင့်ပြုတဲ့ အကန့်အသတ်လည်းရှိသေးတယ် မှီလား။ ဒီတော့၊ သူတို့ကိုယ်တိုင်က ကျွန်တော်တို့ကို ဒီတာဝန်ယူစေချင်တယ်။ တရုတ်ပြည်မှာဆိုရင်၊ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတွေကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းနဲ့ညီအောင်လုပ်ဖို့ အစိုးရကိုယ်တိုင်က၊ လိုလားနေတာ။ အဲဒီအတွက် ဂလိုဘယ်ဘီဇနက်ညွှန်ပေါင်းပုံစံမျိုးနဲ့ ပြင်ပက ဝင်ထိန်းပေးတာကို သူတို့ကိုယ်တိုင်က အားပေးတယ်။ ဘာမှ ပြဿနာ မရှိပါဘူးဗျာ။ လိုအပ်တဲ့ အကူအညီတောင် ရပါသေးတယ်။"

သူပြောသော သဘောကို 'လက်ဆပ်ကားနှင့်သံလွင်ပင်' စာအုပ်တွင် ကျွန်တော်က 'ဂလိုဗျူးလေးရှင်း' ဟုရေးခဲ့ဖူးသည်။ 'ဘေးမှလာသော တော်လှန်ရေး' ဆိုပါစို့...။

"အခုလိုလုပ်တဲ့အတွက် ခင်ဗျားတို့မှာကော ဘယ်လိုအကျိုးရှိလဲ။"

"အရင်ကတော့၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရရဲ့ ဥပဒေကိုလိုက်နာရင်၊ တာဝန်ကျေပြီလို့ပဲ ယူဆခဲ့ကြတာပေါ့ဗျာ။ အခုကမ္ဘာပြားခေတ်မှာ ဒီလိုယူဆလို့မရတော့ဘူးဗျ။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ၊ ရှိသင့်ရှိထိုက်တဲ့

နှုန်းစံတွေမရှိရင် ကျွန်တော်တို့ကိုလာထိတာပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဂလိုဘယ် ကုန် အမှတ်တံဆိပ်မှာ၊ 'လူမှုရေးအရတာဝန်မဲ့တယ်' ဆိုတဲ့အစွန်းအထင်း၊ ဖြစ်လာ တာပေါ့ဗျာ။ ဒါကိုနင်းပြီး ကျွန်တော်တို့ပြိုင်ဘက်တွေက၊ ကျွန်တော်တို့ကို ဆော်ထည့်ကြတော့မယ်လေ...။"

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောအပြားဝါဒကို ထောက်ခံသူများအနေနှင့်၊ စားသုံး သူများကို ပညာပေးစည်းရုံးဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ သူတို့၏ဝယ်ယူရေးဆုံးဖြတ်ချက် နှင့်ဝယ်နိုင်စွမ်းအားတို့မှာ၊ နိုင်ငံရေးသဘောဆောင်လာနေပြီကို သူတို့ကိုယ်တိုင် နားလည်သဘောပေါက်ထားဖို့၊ လိုသည်။ အကယ်၍ သင်သည်။ စားသုံးသူ တစ်ဦးအနေနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်စုံတစ်ရာ၊ ချလိုက်သည်ဆိုပါစို့။ သင့်ဆုံးဖြတ် ချက်မှာ တန်ဖိုးတစ်စုံလုံးကို ကိုယ်စားပြုရာရောက်ပါသည်။ သင် ထိန်းသိမ်းလို သော (သို့မဟုတ်)၊ ဖယ်ရှားလိုသော ပွတ်တိုက်ခုခံမှုများနှင့်အတားအဆီးများ နှင့်ပတ်သက်သော သင့်ဆန္ဒကို၊ ဖော်ပြရာရောက်ပါသည်။ လမ်းဟောင်း အတိုင်း မသွားဘဲ၊ တိုးတက်တီထွင်လိုသော ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် ဤသို့သော သတင်းအချက်အလက်များကို၊ စားသုံးသူများကိုယ်တိုင် အလွယ်တကူအသုံးချ လာနိုင်စေရန် ဖန်တီးပေးဖို့လိုပါလိမ့်မည်။ သို့မှသာလျှင်၊ မှန်ကန်သော ဂလို ဘယ်ကော်ပိုရိတ်အပြုအမူများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက်၊ စားသုံးသူများ ဘက်မှ အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

'ဖော်ကျွန်း'မဂ္ဂဇင်းကြီး၏ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်နှင့်၊ 'ယုံကြည်မှုနှင့် ကံကြမ္မာ'စာအုပ်ကိုရေးသားပြုစုသူ မာ့ဂန်သာမှာ၊ ဂလိုဘယ်ကော်ပိုရေးရှင်းကြီး များနှင့် တိုးတက်သောအယူအဆတို့၏ အဆက်အစပ်ကို၊ သိမြင်နားလည်သော ဘီဇနက်ဂျာနယ်လစ် လက်တစ်ဆုပ်ထဲမှတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ရက်နေ့ထုတ် ဝါရှင်တန်ပို့(စ) သတင်းစာတွင်၊ သူ့အမြင်ကို 'အက်ဆေး'တစ်ပုဒ်နှင့် ဤသို့ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။

'ကျွန်တော်တို့ဘီဇနက်လောကတွင် ကော်ပိုရိတ်အပြုအမူနှင့် ပတ် သက်ပြီး၊ အမှားအမှန်ဂရုမစိုက်သော ခပ်ညံ့ညံ့လူတွေ အများအပြားရှိ နေသည်။ အချို့သော စီအီးအိုများဆိုလျှင်၊ လူမှုရေးပြဿနာများကို ပါးစပ်က တဖွဖွပြောနေကြသည့်တိုင်၊ လက်တွေ့ ဘာမှလုပ်ကြသည် မဟုတ်။ သို့နှင့်တိုင်၊ တစ်ခုလုံးသဘောခြုံငုံပြောရလျှင်မူ အရေအတွက် အရ ပို၍ပို၍များလာသော ကုမ္ပဏီများအနေနှင့်၊ ကျင့်ဝတ်တန်ဖိုးများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နှင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်နိုင်သည်နှင့် အမျှ၊ ရှယ်ယာရှင်များ၏တန်ဖိုးကို ပိုမိုမြင့်ပေးနိုင်ကြောင်း တိုး၍ သဘောပေါက်နားလည်လာကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ ကမ္ဘာပြား ခေတ်၏ မြင်သာထင်သာသည့် အခြင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။'

ဆက်လက်၍ မာဂန်သာ က၊ ဘီဇနက်လောကနှင့်ဆက်စပ်နေသော မီဒီယာပိုင်း၏ အားနည်းမှုကိုလည်း၊ ဝေဖန်ပြသည်။

ဘီဇနက်လောက၏ ဆိုခဲ့ပါ တိုးတက်သည့် အတွေးအမြင်များကို၊ မီဒီယာ လောကမှ လုံလောက်စွာအလေးထား ဖော်ပြပေးခြင်းမရှိသေးဟု ဆိုချင်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ရသည်မှာ၊ အဆိုပါအတွေးအမြင်များမှာ အပုပ် သတင်းတွေလောက် အရည်မရွှမ်းသောကြောင့်၊ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါ သည်။ ပို၍ ဖြစ်နိုင်သည်မှာ၊ အရှိန်အဟုန်နှင့် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေ သော ဘီဇနက်အပြုအမူများကို၊ မီဒီယာသမားများကိုယ်တိုင်က အမိ မလိုက်နိုင်သောကြောင့်၊ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သည်လိုနှင့် 'ကော်ပိုရိတ်လူမှု ရော့တာဝန်ရှိမှု'ကို အရေးမထားလောက်ဟု ယူဆလာကြဟန်တူသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ မပြတ်စောင့်ကြည့်လေ့လာနေသော ဂျီအီးလိုကုမ္ပဏီများ ကမူ၊ ဤကိစ္စကို အထူးအလေးထားဆင်ခြင်လျက်ရှိကြသည်။ ဂျီအီး စီအီးအို ဂျက်(ဖ)အင်မလက်က၊ ယခုလိုဆိုဖူးသည်။

'ဒီနေ့ခေတ်မှာ ကြီးကျယ်တဲ့ ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်ချင်ရင်၊ ကုမ္ပဏီကောင်း တစ်ခုဖြစ်ဖို့ ပထမဆုံးလိုလိမ့်မယ်ဗျ။ ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ကုမ္ပဏီကောင်း ဆိုတာ၊ ကော်ပိုရိတ်နိုင်ငံသားစိတ်ဓါတ်နဲ့ တာဝန်ယူရဲတဲ့ကုမ္ပဏီမျိုးကို၊ ပြော တာ...။'

"ဂျီအီးအနေနှင့် ကော်ပိုရိတ်နိုင်ငံသားဆိုသည်ကို၊ ဤမျှအလေးထား နေသည်မှာ ဘာကြောင့်ပါလဲ" ဟု ကျွန်တော်ကမေးကြည့်ရာ၊ ယခုလို ပြန်ဖြေ သည်။

"လူတွေ ဂျီအီးမှာ ဘာကြောင့် အလုပ်လုပ်ချင်ကြတာလဲ သိလား။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ လက်ရှိအခြေအနေထက် ပိုကြီးကျယ်မြင့်မြတ်ချင်လို့ဗျ။ အထူး သဖြင့် လူငယ်တွေပေါ့ဗျ။ ကုမ္ပဏီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးရဲ့ အဓိကတွန်းအားဟာ၊ အဲသလိုလူငယ်မျိုးတွေကို ဆွဲဆောင်နိုင်ဖို့ပါ။ သူတို့က 'မစ်ရှင်'တစ်ခုနဲ့ အလုပ် လုပ်ချင်တဲ့သူတွေဆိုတော့၊ ကော်ပိုရိတ်နိုင်ငံသားတာဝန်ဆိုတာကို အလေး ထားကြတယ်လေ...။"

အနှစ်ချုပ်ဆိုရလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ အလွန်ကြီးမားသော အပြောင်းအလဲကြီးတစ်ခုကို၊ မျက်မှောက်ပြုနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤအပြောင်း အလဲကြီးအောက်တွင်၊ ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် မိမိတို့၏ဩဇာအာဏာကိုသာ မက၊ မိမိတို့၏တာဝန်ယူရမည့်အပိုင်းကိုပါ နားလည်သဘောပေါက်လာကြပြီ၊ ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် 'ငါနဲ့မဆိုင်'ဟူ၍၊ တစ်သီးတစ်သန့်နေလို့ မဖြစ်တော့ပါ။ စားသုံးသူအပြိုင်ကုမ္ပဏီဆိုသော အစဉ်အလာစဉ်းစားနည်းနှင့်

လည်း ချဉ်းကပ်နိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ စားသုံးသူနှင့်ကုမ္ပဏီလက်တွဲပြီး အပြားကမ္ဘာ၏ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ကာကွယ်နိုင်ရန် စဉ်းစားကြဆဲတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် အလုပ်မဖြစ်တော့သော ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဝါဒဘက်၊ ပြန်လည်ထွက်မသွားစေရန်လည်း အထူးဂရုပြုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြောရလျှင် 'မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောအရင်းရှင်' စနစ်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ မာ့ဂန်သာကမူ နိဂုံးချုပ်အနေနှင့် ယခုလို ကောက်ချက်ဆွဲပြသည်။

'လူမှုရေးပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်လျှင် အမေရိကက ကွန်ဆာဗေးတစ်ဘက်သို့ ဦးလှည့်နေစဉ်၊ ကျွန်တော်တို့ဘီဇနက်လောကက ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ်သို့ ဦးတည်လျက်ရှိနေပေပြီ။ ပြန်လည်စဉ်းစားကြဖို့ လိုပြီဟု အကြံပြုလိုက်ရပါသည်...။'

မိဘအုပ်ထိန်းမှု

ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် မိဘအုပ်ထိန်းမှုအကြောင်း မပါလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောအပြားဝါဒအကြောင်း ဆွေးနွေးချက်များမှာ ပြီးပြည့်စုံလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီကို အပြားကမ္ဘာကြီးနှင့်လိုက်လျောညီထွေ ရှင်သန်လှုပ်ရှားနိုင်ရန်၊ အကူအညီပေးရေးမှာ အစိုးရနှင့်ကုမ္ပဏီများ၏တာဝန်သာမဟုတ်၊ မိဘများတွင်လည်း တာဝန်ရှိပါသည်။ တိုတိုနှင့်လိုရင်းပြောရလျှင် မိမိသားသမီးများကို စနစ်တကျချစ်တတ်သော မျိုးဆက်သစ်မိဘများ၊ လိုအပ်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ဂိမ်းတွေဖယ်၊ တီဗွီပိတ်၊ အိုင်ပေါ့(ဒ်)ကိုသိမ်းပြီး၊ ကလေးတွေကို စာကြိုးစားခိုင်းရတော့မည့်အချိန် ရောက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး၊ ပထဝီနိုင်ငံရေးနှင့် အိုလံပစ်ဘက်စကက်ဘောတို့ကို တစ်ချိန်ကလွမ်းမိုးထားနိုင်ခဲ့ရာ၊ ရာသက်ပန် ဆက်လက်လွှမ်းမိုးနိုင်လိမ့်မည်ထင်နေသော စိတ်ခံစားမှုများ၊ ရှိသလောက်ရှိနေခဲ့သည်။ ကလေး၏အလိုဆန္ဒကို ပိတ်ပင်တားဆီးသည်က၊ တင်ပါးကို လက်ဝါးနှင့်ရိုက်အပြစ်ပေးသည်ထက် ပိုဆိုးသည်ဟုထင်နေသော နားလည်ချက်များလည်း ရှိနေသည်။ ကျောင်းတက်ချိန်အတွင်း ဗျာမများရအောင်၊ စိတ်ပျက်စရာ မကြုံရအောင်၊ ဆိုးဆိုးဝါးဝါးမဖြစ်ရအောင် သားသမီးကို အနှီးနှင့်ထုပ်ထားလိုသော စိတ်ကူးစိတ်သန်းများလည်း ရှိနေပါသည်။ ဤသို့သော စိတ်ခံစားမှု၊ နားလည်ချက်နှင့် စိတ်ကူးတို့မှာ ယနေ့အမေရိကန်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ကင်ဆာလိုအမြစ်ဖြာလျက်ရှိနေပေပြီ။ ဤအနေအထားကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းလဲမပစ်နိုင်လျှင် ကျွန်တော်တို့သားသမီးတွေမှာ အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် လူတစ်လုံး

သူတစ်လုံးဖြစ်ဖို့၊ မလွယ်တော့ပါ။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး၊ တာဝန်ရှိသူများ ဘက်မှ ကြိုးပမ်းမှုအချို့ရှိသော်လည်း၊ မလုံလောက်ဟုဆိုချင်သည်။ မိဘများ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ဖိရင်ဖိပါဝင်ကြရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သားသမီးတွေကို တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ အတော်ဆုံး အထက်ဆုံး ကလေးတွေနှင့်၊ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိအောင် မနည်းအားထုတ်ကြရမည့်သဘော ရှိသည်။ ဤသို့ သဘောပေါက်ကြသူများထဲတွင်၊ Caltech တက္ကသိုလ်အဓိပတိ နို့ဗယ်ဆုရှင် ဒေးဗစ်ဗလာတီမိုး တစ်ယောက်လည်း၊ အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ Caltech မှာ၊ ကမ္ဘာ့အဆင့် ထိပ်တန်းသိပ္ပံတက္ကသိုလ်ကြီးဖြစ်ရာ၊ တော်ရုံပညာ ရည်နှင့် ကပ်နိုင်သည်မဟုတ်ပါ။ သူတို့တက္ကသိုလ်သို့ရောက်လာသော ကျောင်း သားသစ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ သူ တော်တော်အံ့ဩရသည်ဟု ကျွန်တော်ကို တစ်ခါကပြောဖူးသည်။

“ဒီကလေးတွေက လူတွေအထင်ကြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကွေက မဟုတ်ဘူးဗျ။ အစိုးရကျောင်းက အောင်လာကြတာတွေ။ ပထမတော့ ကျွန်တော် တော်တော်အံ့ဩသွားတယ်။ နောက်တော့ မအံ့ဩတော့ပါဘူး။ ဒီကလေး တွေက၊ သားသမီးကိုအလိုမလိုက်ဘဲ ဖိဖိစီးစီးဆုံးမတဲ့မိသားစုက၊ လာကြတာ လေ။ ဒီနေ့ ကမ္ဘာကြီးမှာတန်ဖိုးရှိတဲ့ အဆင့်နေရာရောက်ဖို့၊ ကိုယ့်ပညာရည်ကို သွေးနိုင်မှုဖြစ်မယ်ဆိုတာ၊ သူတို့ ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်ကြတယ်။ အဲဒီ အတွက် မိဘတွေကို အမှတ်ပြည့်ပေးရမယ်ဗျ။ လူတွေ အထင်မကြီးတဲ့ အစိုးရ ကျောင်းမှာထားလည်း၊ မိဘကသာ စနစ်တကျအားပေးတတ်ရင် အတော်ဆုံး ကျောင်းသားတွေ၊ ဖြစ်လာနိုင်တာပေါ့ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ပညာရေးစနစ်မှာ မိဘတွေပါဝင်ဦးဆောင်ကြမယ့်၊ တော်လှန်ရေးအသစ်တစ်ခု လိုနေပြီထင်တာပဲ။ ဘယ်နှယ့်လဲ...။”

နောက်ထပ်ထင်ရှားသည့် အချက်တစ်ခုမှာ၊ နိုင်ငံခြားတွင်မွေးဖွားသော မိဘများက၊ ပညာရေးကို ပိုအလေးထားကြသည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်း ကိုလည်း၊ ဗလာတီမိုးက သူ့အတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်ပြီး၊ ယခုလိုဆက် ပြောသည်။

“ကျွန်တော်တို့တက္ကသိုလ်က ကျောင်းသားအားလုံးရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံဟာ၊ အာရှနွယ်ဖွားတွေနဲ့ မကြာခင်ကမှ အမေရိကကိုရောက်လာကြတဲ့သူတွေ၊ ဖြစ်နေတယ်ဗျ။ အင်ဂျင်နီယာဘာသာရပ်ယူတဲ့ ကျောင်းသားအများစုဆိုရင်၊ နိုင်ငံခြားမှာ မွေးတဲ့ကလေးတွေချည်းပဲ။ ပြီးတော့၊ ကျွန်တော်တို့ မဟာဌာနတွေ က ဆရာအများစုဆိုရင်လည်း၊ နိုင်ငံခြားမှာမွေးတဲ့သူတွေ များတယ်။ ဇီဝဗေဒနဲ့ ပါရဂူဘွဲ့ယူဖို့လုပ်နေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကြည့်လိုက်ရင်၊ အားလုံးလောက်က တရုတ်လေးတွေဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်ဗျ။”

ယနေ့ သိပ္ပံကွန်ဖရင့်များတွင် တင်သွင်းနေကြသော၊ ဇီဝသိပ္ပံဆိုင်ရာ ခေတ်အမီဆုံး သုတေသနစာတမ်းများတွင်၊ တရုတ်အမည် တစ်ယောက်မဟုတ် တစ်ယောက်ဖြစ်နေသည်မှာ၊ စင်စစ် အံ့ဩစရာမဟုတ်တော့ဟု ဆိုရပါတော့ မည်။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ဂျူဒီအက်(စ)ထရင်နှင့် ဘီး(လ)ကာရီယို တို့မှာ စီလီကွန်ချိုင့်ဝှမ်းတွင်၊ နက်ဝပ်ကုမ္ပဏီတော်တော်များများ အစပြုတည်ထောင် နေကြသူများဖြစ်သည်။ ဂျူဒီမှာ၊ တစ်ချိန်က ဆစ်စကို၏တက္ကနိုလိုဂျီအရာရှိချုပ် အဖြစ်၊ တာဝန်ယူဖူးသူ ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ နေ့လယ်တွင်၊ သူတို့နှစ်ယောက်နှင့် အတူထိုင်ရင်း ဆိုခဲ့ပါပညာရေးကိစ္စများကို၊ ပြောဖြစ်ဆိုဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ စကား ပိုင်းကို ဘီး(လ)က၊ ယခုလို စတင်လိုက်သည်။

“ကျွန်တော် ဆယ့်တစ်နှစ်သားကတည်းက၊ တစ်နေ့မှာ ငါအင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးသားဗျ။ ဒီနေ့ အမေရိကန်ကလေးတွေတို့ ကြည့်လိုက်။ ဆယ့်တစ်နှစ်သားနဲ့ အင်ဂျင်နီယာဖြစ်ရမယ် စိတ်ကူးတဲ့ကလေး၊ ဘယ်နှ ယောက် ရှိမလဲ...။ လူငယ်တွေမှာ ရည်မှန်းချက်ကြီးကြီးမားမား ရှိမှရှိကြ သေးရဲ့လား...။”

ဂျူဒီက သူမအမြင်ကို၊ တွေးတွေးဆဆ ပြောသည်။

“အင်း၊ ဒီကိစ္စကို ပညာရေးရန်ပုံငွေပိုထည့်တာတို့၊ ဥပဒေနဲ့ထိန်းချုပ် တာတို့ထက်၊ မိဘတွေကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူဖြေရှင်းတာက၊ ပိုထိရောက်မယ် ထင်တယ်ရှင်။ ကျွန်မတို့ဆီမှာ ပညာရေးရန်ပုံငွေအတွက်ဆိုရင်၊ ဘယ်သူမျှ လက်နှေး မနေကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တမ်းအစပြုရမှာက၊ မိဘတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ရည်မှန်းချက်ဆိုတာ မိစာအသိုင်းအပိုင်းကလာတာ များတယ် လေ။ ဒါကိုသဘောပေါက်ဖို့ လိုမယ်ထင်တယ်။ အင်း-ကျွန်မတို့အာရုံစူးစိုက်မှု တွေကို၊ လှည့်ပြောင်းနိုင်ဖို့ အခက်အခဲတော့ရှိမယ် ထင်တယ်။”

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လကဖြစ်သည်။ ဂျက်ဆီဂျက်ဆင်၏ ‘သက်တံရောင် ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့’နှင့်၊ ‘နိုင်ငံသားပညာရေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့’တို့၏ နှစ်ပတ်လည် ကွန်ဖရင့်ကိုကျင်းပခဲ့ရာ၊ ဟာသသရုပ်ဆောင် ဘီး(လ)ကော့စဘီ တက်ရောက် အမှာစကားပြောကြားခဲ့သည်။ ဘီး(လ)က၊ သားသမီးတွေကို အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါ ကောင်းကောင်းသင်ပေးသော အမေရိကန်-အာဖရိကန်မိဘများကို ပြင်းပြင်း ထန်ထန်အပြစ်တင်သည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထက်မြက်အောင် မကြိုးစားချင်ကြ သော၊ လူမည်းချာတိတ်တွေကိုလည်း မြည်တွန်တောက်တီးသည်။

“အင်္ဂလိပ်စာ ဘယ်လောက်အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိတယ်။ အဲ-ဟောဒီ ပုဇွန်ဦးနှောက်တွေက လွဲလို့ပေါ့။ မင်းတို့ပါးစပ်က အခုလို ပေါက် တတ်ကရတွေထွက်နေရင်၊ ဘယ်လိုလုပ် ဆရာဝန်ကြီးတွေ ဖြစ်မှာတုန်း။”

ပိုမိုကောင်းမွန်သောဘဝအတွက် အခွင့်အလမ်းမြောက်မြားစွာကို ဖြုန်းတီးခဲ့ကြသူ အမေရိကန်၊ အာဖရိကန်မိဘများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း၊ အခုလို ပြောလိုက်သေးသည်။

“ခင်ဗျားတို့ကိုလည်း ပြောရဦးမယ်။ အလုပ်ရှာမရတိုင်း ခင်ဗျားတို့ မိန်းမတွေကို တွန်းရိုက်မနေကြနဲ့တော့။ ခင်ဗျားတို့မှ ပညာမရှာခဲ့ကြတာ။ လုပ်ခကောင်းကောင်း ဘယ်ရနိုင်မှာလဲ။ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝ၊ အခွင့်အလမ်းတွေရှိစဉ်တုန်းက၊ ခင်ဗျားတို့ဘာတွေလုပ်ခဲ့ကြလဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်စဉ်းစားကြ။ ဘယ်သူမပြု မိမိမူတဲ့ဗျ...။”

ဘီး(လ)၏စကားတွေက အတော်လေးကြမ်းသလိုရှိခဲ့ရာ၊ တော်တော် များများက ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်၊ သိက္ခာတော်ရ ဆရာတော် ဂျက်ဆင်ကမူ၊ ဘီး(လ)ဘက်မှ ကာကွယ်ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

“တကယ်တော့ ဘီး(လ)ပြောတာ အမှန်တွေပဲဗျ။ သူက ကျွန်တော်တို့ မှန်မှန်ကန်ကန်တိုက်ပွဲဆင်ကြဖို့ ပြောနေတာ။ ဟုတ်တယ်၊ ကစားကွင်းကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ညှိပစ်ရလိမ့်မယ်။ ဒီအလုပ်ကို အရက်သမားတွေနဲ့လုပ်လို့ မရဘူး။ စာမတတ် ပေမတတ်တွေနဲ့ လုပ်လို့မရဘူး...။”

ဆရာတော်ပြောသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်လူမျိုးများ အနေနှင့် ကစားကွင်းကြီးကို လယ်ဗယ်ညိုကြရပါလိမ့်မည်။ ကိုယ့်ထက်မြင့်သူကို ဖြိုချဖို့မဟုတ်။ ‘ငါ့ ခမု၊ သနားစရာ’ ဆိုကာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကရုဏာသက်နေလို့မဖြစ်။ မိမိအဆင့်ကို မိမိကိုယ်တိုင် မြင့်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ လူဖြူရော၊ လူမည်းရော၊ လူချမ်းသာရော၊ ဆင်းရဲသားအတွက်ပါ အထူးအရေးကြီးလှသော တာဝန်ကြီးဖြစ်ပါသည်။ မိဘမှလာသည်ဖြစ်စေ၊ စာသင်ကျောင်းမှလာသည်ဖြစ်စေ၊ ပညာရေးဆိုသည်မှာ မွေးရာပါသာမန် အသိထက် မြင့်သထက်မြင့်အောင်၊ အဆင့်မြင့်ကြရမည်ကိစ္စဖြစ်သည်။ ထိုမျှမက စိတ်ဓာတ်နှင့် စရိုက်ကိုပါ တည်ဆောက်ပေးကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်၊ လူတို့၏စိတ်ဓာတ်နှင့်စရိုက်ကို ပုံဖော်ပေးနေသည်မှာ မိဘ၊ ကျောင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့ မဟုတ်ပါ သလော...။ ဤနေရာတွင်၊ ကျွန်တော့်အတွေ့အကြုံကို ပြန်လည် ဖောက်သည်ချစရာအချို့ ရှိလာပါသည်။

ကျွန်တော့်ဘဝတွင် မေ့ရက်စရာမရှိသော လူတစ်ယောက်ရှိသည်ဟု ဆိုလျှင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝက ဂျာနယ်လစ်ဇင် သင်ခဲ့သော ကျွန်တော့်ဆရာမ ဟက်တီစတင်းဘတ် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဆရာမမှာ ဂျာနယ်လစ်ဇင် အခြေခံသဘောတရားများကို၊ ကျွန်တော်တို့ ခေါင်းထဲသို့စွဲနေအောင် ရိုက်သွင်းပေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ ‘ခေါင်းကြီးဘယ်လိုရေးရမည်’၊ ‘ဩဝါဒ

စကားတွေဘယ်လိုမှတ်ရမည်' စသည်တို့ကိုသာမက၊ ဂျာနယ်လစ်ကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ရန် မည်သို့ပြုမူနေထိုင်ရမည်ကိုပါ။ ကျကျနနသင်ပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဆရာမအသက်မှာ၊ ၆၀ ခန့်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၀ အလွန်နှစ်များအတွင်း ကျွန်တော်တို့ဆရာမဖြစ်ခဲ့သလို၊ ကျွန်တော်တို့ အထက်တန်းကျောင်းသတင်းစာ၏ အကြံပေးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာမ၏ စရိုက်မှာ 'အေးသည်'ဆိုသည်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ အပေါက် ဆိုးသည်ဟူ၍ပင် ဆိုနိုင်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဆရာမစာသင်ပြီဆိုလျှင် ဘယ်သူမျှ ကျောင်းမလစ်။ ကျောင်းသားတွေဝိုင်းနေတော့သည်။ ဆရာမ၏အားမာန် အပြည့် သင်ကြားပုံကို ခံယူလိုသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆရာမမှာ စည်းကမ်း ကြီးသူလည်း ဖြစ်သည်။ စည်းကမ်းနှင့်ပတ်သက်လျှင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ မျက်နှာ သာမပေး...။ စင်စစ်၊ ကျွန်တော်ဆရာမ ဟက်တီမှာ၊ မရေရာခေတ်ကြီးထဲ တွင် အမြင်ရှင်းရှင်း၊ မူရှိရှိရပ်တည်နေထိုင်သွားခဲ့သော၊ အာဂအမျိုးသမီးကြီး တစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။

မကြာခဏဆိုသလို ဆရာမအကြောင်း တွေးမိသည်။ ယခုအခါ ကျွန်တော်တို့သားသမီးများမှာ တရုတ်ကလေးတွေ၊ ကုလားလေးတွေ၊ အာရှသား လေးတွေနှင့် ထိပ်တိုက်ယှဉ်ပြိုင်နေကြရပြီ ဖြစ်သည်။ သူတို့မိဘတွေမှာ ကျွန်တော်တို့အမေရိကန်မိဘတွေလို ပျော်တီးပေါ့ဆ ဟုတ်ဟန်မတူ။ ဆရာမ ဟက်တီလို ရဲရင့်ပြတ်သားသူတွေဖြစ်ဖို့ များသည်။ ဤသို့ဆိုသည်နှင့် ပညာရေး ကို စစ်ပုံစံသွင်းဖို့ အဆိုပြုနေသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ကလေးတွေကို သူတို့အပျော်လွန်နေသော 'သက်တောင့်သက်သာဇန်'မှာ ဝေးရာသို့ ဆွဲခေါ်ဖို့ လိုပြီဟူ၍သာ၊ သတိပေးလိုရင်းဖြစ်သည်။ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားအတွက် ရေတို ဒုက္ခခံတတ်ဖို့၊ သဘောပေါက်လာစေရန် ဝိုင်းဝန်းကြံဆောင်ကြဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

အခြေအနေပိုကောင်းမလာမီ၊ လက်ရှိထက်ပိုဆိုးသွားမည်ကို ကျွန်တော် အမှန်ပင် စိုးရိမ်မိသည်။ ဂျူဒီအက်စထရင်ပြောသလို 'အကျပ်အတည်း'တစ်ခု ကို ဖြတ်ရတော့မည့်ပုံရှိသည်။ ကျွန်တော်အမြင်ပြောရလျှင် ယခုပင်လျှင် အကျပ်အတည်းတစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီဟုထင်သည်။ ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး ဖြစ်သည့်တိုင်၊ ပိုဆိုးလာနေသော 'နေမြင့်လေ အရှူးရင့်လေ' အကျပ်အတည်းမျိုး ဖြစ်သည်။ ဤအချိန်တွင် ကမ္ဘာပြားဖြစ်စဉ်ကြီးကား၊ မရပ်မနား ရှေ့သို့ချီလျက် ရှိသည်။ စစ်ပွဲများ၊ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် ဟန့်တားသည့်တိုင် ဘယ်လိုမှရပ်မည့်ပုံ မရှိ။ သို့နှင့်အမျှ၊ ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း 'ပညာဗဟို' များလည်း ဟောတစ်ခု ဟောတစ်ခုဆိုသလို၊ ပေါ်ထွက်လာလျက် ရှိနေသည်။ ဤကဲ့သို့ သောကမ္ဘာကြီးကို ဖြတ်သန်းနေရသည့် ကျွန်တော်တို့ သားသမီးများအနေနှင့်၊

မိမိကိုယ်ကို ပညာနှင့်ပါဝါမအပ်နိုင်လျှင် အနာဂတ်ပျောက်ရတော့မည့်ပုံရှိသည်။ စင်စစ်၊ ဤသို့သောအပြားကမ္ဘာကြီးတွင် ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်စရာ အမွေကောင်းများ၊ ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် အပုံအပင်ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဤအရာများကို ဖြုန်းတီးပစ်မည်ဆိုလျှင်မူ၊ အချိန်မရွေး ရပ်တန့်သွားပါလိမ့်မည်။

ထပ်သတိပေးပါရစေ။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ယနေ့ရင်ဆိုင်နေရသည်မှာ အစမ်းလေ့ကျင့်မှုမဟုတ်။ ရေမရောသည့် အကျပ်အတည်းစစ်စစ် ဖြစ်သည်။ ပေါ(လ)ရိုမာ အမြော်အမြင်ရှိရှိ သတိပေးခဲ့သလို 'အကျပ်အတည်းဆိုသည်မှာ၊ တစ်ဆံချည်မျှ မေ့လျော့ငေးမောနေလို့ မဖြစ်လောက်အောင် ကြောက်စရာကောင်းလှပါပေ၏။'

* * *

အပိုင်း (၃)

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများနှင့်အပြားကမ္ဘာ

Developing Countries & The Flat World

အခန်း(၉)

အပိုင်း(၆)

The Origin of Guano

Developing Countries & The First World

အခန်း (၉)

အပျိုစင်မယ်တော်ရုပ်တု

The Virgin of Guadalupe

“တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့က
အင်္ဂလိပ်ဆက်ဆွန် ဆန်လာတာ မဟုတ်ဘူးဗျ။
တကယ့်အဖြစ်မှန်ကို နဖူးတွေ၊ ဒူးတွေ၊ တွေ့လိုက်ရတာ။”

ဂျာမန်အလုပ်သမားများအနေနှင့်၊

‘ပုံစံသစ်ပြန်လည်စုစည်းပြီး အလုပ်ချိန် ပိုလုပ်ကြဖို့လိုပြီ’ ဆိုသော

The New York Times ၏အာဘော်အပေါ်

ဂျာမန်သတင်းစာ *Frankfurter Allgemeine Zeitung* ထုတ်ဝေသူ ဖရင့်ရှူရီယာမာချာ

၏မှတ်ချက်စကား။

“တရုတ်ပြည်ထိအောင် ရောက်သွားပါစေ။ ပညာရှာပါ။”

တမန်တော် မိုဟာမက်၏အဆုံးအမ

ယခုစာအုပ်ကိုရေးနိုင်ဖို့ အချက်အလက် စုဆောင်းပြင်ဆင်ရင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့မှ တွေ့သမျှ လူများကို ကျွန်တော် မေးခွန်းတစ်ခု မေးကြည့်ဖြစ်သည်။ ‘ကမ္ဘာကြီး ပြားလာပြီဆိုတာ သတိပြုမိလိုက်ချိန်မှာ၊ ခင်ဗျား ဘယ်မှာ ဘာလုပ် နေတာလဲ . . . ။’ ရက်သတ္တပတ်နှစ်ပါတ် မရှိတရီအချိန်အတွင်းမှာပင် အဓိပ္ပာယ်ပါသော အဖြေနှစ်ခုကို ကျွန်တော်ရလိုက်သည်။ တစ်ခုမှာ မက္ကစီကိုမှဖြစ်ပြီး၊ နောက် တစ်ခုမှာ အီဂျစ်မှဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် နွေဦးရာသီက၊ ကျွန်တော် မက္ကစီကိုစီးတီးတွင် ရောက်နေသည်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် မက္ကစီကန်ဂျာနယ်လစ်များနှင့် နေ့လယ်စာစားရင်း၊ ဆိုခဲ့ပါမေးခွန်းကို စားပွဲပေါ်တင်လိုက်သည်။ မက္ကစီကန်ဂျာနယ်လစ် တစ်ယောက်က၊ ကျွန်တော့်မေးခွန်းကို ကောက်ကာငင်ကာ ဖြေပါသည်။

“မက္ကစီကို မီဒီယာနဲ့ အင်တာနက်ပေါ်က သတင်းတွေကို ဖတ်လိုက်ရတော့ ကမ္ဘာကြီးပြားသွားပြီဆိုတာ၊ ကျွန်တော်ပထမဆုံး သတိပြုလိုက်မိတယ်။”

“ဘာသတင်းတွေလဲဗျ. . . ။”

“ကျွန်တော်တို့ မက္ကစီကန်တွေကို စောင့်ရှောက်နေတယ်ဆိုတဲ့၊ ရိုးရာသူတော်စင်တစ်ပါး ရှိတယ်ဗျ။ The Virgin of Guadalupe လို့ခေါ်တယ်။ အပျိုစင်မယ်တော်ပေါ့ဗျာ။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ မက္ကစီကန်တွေက၊ ဒီအပျိုစင်မယ်တော်ရုပ်တုလေးတွေကို ဆောင်ထားလေ့ရှိကြတယ်။ အခု အဲဒီရုပ်တုမျိုးတွေ၊ တရုတ်ပြည်ကနေ ကျွန်တော်တို့ဆီ တင်ပို့နေပြီတဲ့။ အဲ . . . ခင်ဗျားတို့ ကာလီဖိုးနီးယားဆိပ်ကမ်းကနေ ပို့တာတောင် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်. . . ။”

မက္ကစီကိုနိုင်ငံကို လူသိများ ထင်ရှားစေသည့်အချက်မှာ၊ ၎င်း၏ စရိတ်ကျဉ်း ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခု၊ ဤမျှလုပ်အားခ ဈေးချိုသော မက္ကစီကိုသို့၊ တရုတ်ပြည်မှ အပျိုစင်မယ်တော်ရုပ်တုတွေ တင်ပို့လျက်ရှိနေပေပြီ။ ဘာကြောင့်လဲ. . . ။ တရုတ်ပြည်တွင်ထုတ်လုပ်ပြီး၊ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာဖြတ်ကာ မက္ကစီကိုသို့ တင်ပို့ရသည်က၊ မက္ကစီကိုပြည်တွင်းမှာတင် ထုတ်လုပ်သည်ထက် ပိုစေးချိုချို ရောင်းနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်၊ အပြားကမ္ဘာကြီး၏အကျိုးဆက်ဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

မက္ကစီကိုအတွက်မူ၊ ပြဿနာအချို့ အမှန်ပင်ရှိပါလိမ့်မည်။ ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး၊ မက္ကစီကိုဗဟိုဘဏ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဂူလီလာမိုအော့တင်ကို၊ ကျွန်တော် သဘောထား မေးကြည့်ဖူးသည်။ ‘ခင်ဗျား ဘယ်လိုသဘောရသလဲ’ပေါ့။ ကျွန်တော့်မေးခွန်းကိုကြားသည်နှင့် သူ့မျက်နှာက လန်သွားသည်။ ကစားကွင်းကြီး တစ်ခုလုံး လယ်ပယ်ညိုလိုက်ပြီကို၊ သူ တော်တော်ကြာကတည်းက သတိပြုမိနေသည်ဟုပြောသည်။ ဤအတွက် မက္ကစီကိုမှာ၊ သဘာဝပေး ပထဝီ အားသာချက်အချို့၊ စွန့်လွှတ်လိုက်ရပြီဟုလည်း ကောက်ချက်ချသည်။ ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် သူက ကွန်ပျူတာကို ဖွင့်လိုက်သည်။ ကွန်ပျူတာစခရင်ထက်မှ ကိန်းဂဏန်းတွေကို ထောက်ပြပြီးမှ၊ သူ့စကားကို ဆက်သည်။

“ဟောဒီမှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ် စာရင်းဇယားတွေ။ ဒါတွေကိုမြင်တော့ ကျွန်တော် လန့်သွားတယ်ဗျ။ အနှစ် နှစ်ဆယ်အတွင်းမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် အနေနဲ့ အမေရိကကိုပို့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ပို့ကုန်တွေ ကျလာခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့

သီးနှံဈေးကွက်မှာလည်း ဝေစုတော်တော်ဆုံးခဲ့ရတယ်။ ဒါ တကယ့်ရှေ့(ခ)ဗျ။ အပြောင်းအလဲတစ်ခုဖြစ်နေတာ သေချာတယ်. . .။ အဲဒါ တရုတ်ပြည်နဲ့ ပတ်သက်လို့ပေါ့ဗျာ. . .။”

တရုတ်ပြည်မှာ စရိတ်ကျဉ်း ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက်၊ ပါဝါ အိမ်ဖြစ်နေသည်မှာ အသေအချာပင်ဖြစ်ပါသည်။ နက်(ဖ)တာ သဘောတူညီချက် အရ မက္ကစီကိုမှာ အမေရိက၏ပံ့ပိုးမှုကို အထူးခံစားခွင့်ရှိရမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ အမေရိကနှင့်မက္ကစီကိုမှာ အိမ်ဦးနှင့်ကြမ်းပြင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှစ၍ တရုတ်ပြည်က မက္ကစီကိုနေရာ အစားဝင်လိုက်ပြီဖြစ်သည်။ ယခုအခါ အမေရိကသို့ နံပါတ်နှစ် တင်ပို့သူမှာ မက္ကစီကိုမဟုတ်တော့။ တရုတ်ပြည်ဖြစ်သွားပြီ (ကနေဒါကမူ ယခုထိ နံပါတ်တစ်နေရာ ထိန်းထားဆဲ။)

တစ်ခုတော့ရှိပါသည်။ မော်တော်ကား၊ မော်တော်ကားအစိတ်အပိုင်းနှင့် ရေခဲသေတ္တာလို ပို့ဆောင်ရေးစရိတ်မြင့်သော ဈေးကြီးပို့ကုန်များတွင်မူ မက္ကစီကိုက အပေါ်စီးရနေပါသေးသည်။ ကွန်ပျူတာအစိတ်အပိုင်း၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊ ကလေး ကစားစရာ၊ အဝတ်အထည်၊ အားကစားပစ္စည်း၊ တင်းနစ်ဖိနပ် စသောနယ်ပယ်များတွင်မူ တရုတ်ဝို့ကို မယှဉ်နိုင်တော့ပါ။ ပို၍ဆိုးသည်မှာ မက္ကစီကိုမြေပေါ်ရှိ မက္ကစီကိုကုမ္ပဏီများနေရာတွင်၊ တရုတ်တို့က အစားထိုးနေရာယူလာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ မက္ကစီကိုစတိုးဆိုင်များထက်တွင် တရုတ်ပစ္စည်းတွေကသာ၊ တစ်မိုးလုံးဖျောက်ဆိပ် ဖြစ်နေတော့သည်။

တရုတ်ဗဟိုဘဏ်အရာရှိတစ်ဦးနှင့် အင်တာဗျူးဖူးသော မက္ကစီကိုဂျာနယ်လစ်တစ်ဦးက၊ သူ့အတွေ့အကြုံကို ပြန်ပြောပြပါသည်။ တရုတ်-အမေရိကန် ဆက်ဆံရေးအကြောင်း၊ သူက မေးကြည့်ရာ၊ အဆိုပါတရုတ်အရာရှိ ပြန်ဖြေသောစကားမှာ ကြက်သီးထချင်စရာ ကောင်းလှသည်။

“အစကတော့ ကျွန်တော်တို့က ဝံပုလွေကို ကြောက်နေတာဗျ။ နောက်တော့ ဝံပုလွေနဲ့အတူ က၊ချင်လာတယ်။ အဲ-ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် ဝံပုလွေဖြစ်ချင်လာပြီ. . .။”

မက္ကစီကိုမှ ပြန်ရောက်ပြီး ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင်၊ အီဂျစ် အမျိုးသမီးမိတ်ဆွေ လာမီအယ်(လ)ဟာဒီဒီ နှင့်အတူ၊ ဝါရှင်တန်တွင် နံနက်စာစားဖြစ်ကြသည်။ လာမီမှာ ကိုင်ရိုမှ ဝါရင့်ဘီဇနက်သတင်းထောက် ဖြစ်ပါသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်တော်က၊ သူမကို မေးနေကျမေးခွန်းနှင့် စကားစလိုက်သည်။

“ကမ္ဘာကြီးပြားသွားပြီဆိုတာ သိလိုက်တော့၊ ခင်ဗျားဘယ်ရောက်နေ တာလဲ။”

မွတ်စလင်ရိုးရာ ရာမဒမ်ပွဲတော် (Ramadan) မတိုင်မီ ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်လောက်ကပင်၊ ဤကိစ္စကို သဘောပေါက်လိုက်သည်ဟု သူမက တွေးတွေးဆဆ ဖြေသည်။ ထိုစဉ်က၊ လာမီမှာ အာရေဘီယားတယ်လီဗေးရှင်း CNBC အတွက်၊ သတင်းဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ် ပြင်ဆင်နေချိန်ဖြစ်သည်။ သူမ ရေးနေသောဇာတ်လမ်းမှာ fawanis ဟုခေါ်သော ရောင်စုံမီးပုံးလေးတွေ အ ကြောင်း . . . ။ ဤရောင်စုံမီးပုံးလေးတွေမှာ အီဂျစ်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ခွဲမရ အောင်ဆက်စပ်နေသည်။ ရာမဒမ်ပွဲတော်ရောက်တိုင်း၊ ကျောင်းသားလေးများက မီးပုံးလေးများတွင် ဖယောင်းတိုင်ထွန်းပြီး၊ လှည့်ကြသည်။ မီးပုံးလေးတွေကို ဝေ့ရမ်းကာ သီချင်းတွေဆိုကြသည်။ လူကြီးတွေက သူတို့လေးတွေကို၊ သကြား လုံးမှအစ လက်ဆောင်တွေပေးကြသည်။ အမေရိကမှ ဟယ်လိုဝင်ပွဲတော်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူပါလိမ့်မည်။ အီဂျစ်တို့၏ ဖာတီမစ်ကာလလောက် ကတည်းက စတင်ခဲ့သော၊ ရာစုနှစ်ပေါင်း များစွာကြာမြင့်လှပြီဖြစ်သည့် ရိုးရာပွဲတော်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ရာမဒမ်ပွဲတော်အတွက်၊ ဤမျှအရေးပါသော ရောင်စုံမီးပုံးလေးများကို အီဂျစ်များကိုယ်တိုင် ထုတ်လုပ်လေ့ရှိသည်။ ကိုင်ရိုဝန်းကျင်ကျေးရွာများရှိ အလုပ် ရုံလေးများမှ ၎င်းတို့ကိုထုတ်လုပ်ပေးပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ မီးပုံးထုတ်လုပ်ရေး မှာ၊ သူတို့တစ်တွေ၏ မိရိုးဖလာလုပ်ငန်းတစ်ခုလို အမြစ်တွယ်ခိုင်မာလာခဲ့ သည်မှာ၊ ရှေးပဝေဏသီကတည်းကဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ လွန်ခဲ့သောနှစ် အနည်းငယ်လောက်မှစ၍ သူတို့လုပ်ငန်းမှာ၊ ကြီးမားသောစိန်ခေါ်ချက်ကြီး တစ်ခုနှင့် ရင်ဆိုင်လာရတော့သည်။ တရုတ်လုပ် ရောင်စုံမီးပုံးများက၊ ဈေးကွက် တွင် နေရာယူလာသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

တရုတ်လုပ်မီးပုံးလေးတွေက ပိုခိုင်သလို၊ ပိုလှသည်။ ပိုခေတ်မီသည်။ အီဂျစ်လုပ်မီးပုံးတွေလို ဖယောင်းတိုင် ထွန်းစရာမလို ဓါတ်ခဲသုံး လျှပ်စစ်မီးလုံး ရောင်စုံတွေပါသည်။ ဤမီးပုံးလေးများက အီဂျစ်ဈေးကွက်ထဲသို့ ဒီရေတက်သလို လှိမ့်ဝင်လာရာ၊ အီဂျစ်တို့၏မိရိုးဖလာ မီးပုံးလုပ်ငန်းမှာ အကြီးအကျယ်ထိခိုက် လာတော့သည်။

“တကယ်တော့ သူတို့တစ်တွေက၊ ကျွန်မတို့ ရိုးရာအစဉ်အလာထဲကို တီထွင်မှုနဲ့ ထိုးဖောက်ဝင်လာကြတာ။ ဒီမီးပုံးလေးတွေဆိုတာက ကျွန်မတို့ ယဉ်ကျေးမှုလေ။ ကျွန်မတို့ ဝိညာဉ်ဆိုရင်လည်း မမှားဘူးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ လက်ရာက ပိုခေတ်မီပြီး ပိုသွက်တော့ ကျွန်မတို့ ဘာတတ်နိုင်မှာလဲ . . .”

“နေဦးဗျ။ ခင်ဗျားတို့အိဂျစ်တွေကရော ဒီမီးပုံးတွေ တရုတ်က လာတယ် ဆိုတာ မသိကြဘူးလား . . .။”

“ကျွန်မ မေးကြည့်ဖူးတယ်။ တော်တော်များများက မသိကြဘူးရှင်။ ကျွန်မပြောပြတော့မှ မီးပုံးကို သေချာကိုင်ကြည့်ကြတာ။ သိတော့လည်း အကြောင်း မထူးပါဘူးရှင်၊ အရည်အသွေးက ကွာချင်တိုင်း ကွာနေတာကိုး . . .။”

လာမိပြောသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ အိဂျစ်မီးပုံးလေးတွေမှာ သံဖြူ ကိုင်းတွေ၊ မှန်ချပ်တွေနှင့်လုပ်ထားပြီး၊ ဖယောင်းတိုင်မီး သုံးရသည်။ ကွဲနိုင်ရှုံနိုင် သလို မီးလည်းလောင်နိုင်သေးသည်။ တရုတ်မီးလုံးတွေမှာ ပလတ်စတစ်နှင့် လုပ်ထား၍ မကွဲနိုင်။ လျှပ်စစ်မီးလုံးသုံး၍ မီးလောင်နိုင်သည့်အန္တရာယ် မရှိ။ ထို့ထက် အိဂျစ် ရာမဒမ်ရိုးရာသီချင်းတွေ သွင်းထားသော မိုက်ခရိုချစ်(ပ)ပြားလေး ပင် ထည့်ထားသေးသည်။ အိဂျစ်တွင် လူကြိုက်များသော ရာမဒမ်တီဗီစီးရီးထဲမှ သီချင်းတွေပင် ပါသည်။ သည်တွင် လာမီအပါအဝင် အိဂျစ်အိမ်ရှင်မတွေ ကိုယ်တိုင်က တရုတ်မီးပုံးမှ တရုတ်မီးပုံး ဖြစ်ကုန်တော့သည်။

အိဂျစ်ရှိ အမေရိကန် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဌာနမှ ထုတ်ဝေသော Business Monthly စာစောင်က၊ ၎င်း၏ ၂၀၀၁ ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာထုတ်တွင်၊ ဤကိစ္စကို ယခုလို သတင်းပေးထားသည်။

‘တရုတ်သွင်းကုန်သမားများမှာ ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်ကြသလို၊ နှစ်ပေါင်း ရာချီသမ္ဘာ့ရင့်လှပြီဖြစ်သော အိဂျစ်ရိုးရာလုပ်ငန်းကိုလည်း၊ စိန်ခေါ်လျက်ရှိနေပေပြီ။ အိဂျစ်လူမျိုးသွင်းကုန်သမား တဟာရဂက်၏ ခန့်မှန်းချက်အရဆိုလျှင်၊ တရုတ်ကုန်စည်တွေကသာ ဈေးကွက်တစ်ခုလုံး လွှမ်းတော့မည်ဟု ဆိုသည်။ ယနေ့ဈေးကွက်တွင် နေရာယူထားသော မီးပုံးများကိုကြည့်လိုက်လျှင်၊ အိဂျစ်ရိုးရာနည်းနှင့်ထုတ်လုပ်သော မီးပုံး က ၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ ရှိတော့သည်ဟုပြောပြသည်။ ‘တရုတ်မီးပုံး တွေက တက္ကနီလိုဂျီမြင့်တော့ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ထုတ်လုပ်နိုင်တာပေါ့ ဗျာ။ ဒီတော့ ဈေးနှုန်းချိုချိုနဲ့ ဈေးကွက်တင်နိုင်တာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ အိဂျစ်မီးပုံးတွေကတော့ အဆင့်ဆင့်ခွဲထုတ်လုပ်ရတော့၊ အလုပ်ရုံ တစ်ခု ပြီးတစ်ခု လက်ဆင့်ကမ်းသွားရတာပေါ့။ မှန်ဆိုင်၊ သံဖြူသမား၊ ပန်းချီ ဆရာ၊ ဝရိန်ဆော်စသဖြင့်ပေါ့လေ။ ဒီတော့ စရိတ်လည်း တက်တာပေါ့။ အင်း၊ သိပ်မကြာခင်၊ ဒီလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ပျောက်သွားတော့မှာ သေချာ ပါတယ်။ တရုတ်လုပ်မီးပုံးတွေကို ဘယ်လိုမှ၊ မှ ယှဉ်လို့ မရတာ ။’

စင်စစ်၊ အိဂျစ်မှာ တရုတ်ပြည်ကဲ့သို့ပင် ဈေးချိုသောအလုပ်သမားများ၊ အလှူပယ်ရနိုင်သည့်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ထက်၊ ဥရောပသို့ တံခါးပေါက်ဟု

ဆိုနိုင်သော ဆူးအက်တူးမြောင်း ပေါ်တွင်ရှိသည့်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့မြေထဲပင်လယ်၏ တရုတ်(တိုင်ပေ)ဖြစ်နိုင်သလို ဖြစ်လည်းဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဟိုအရှေ့ဖျားမှ တရုတ်က၊ သူ့ဈေးကွက်ထဲသို့ ခုန်ပျံဝင်ရောက်လာသည်။ မွတ်စလင်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုပစ္စည်းဟု ဆိုနိုင်သော၊ ရာမဒမ်မီးပုံး ထုတ်လုပ်ရေးတွင်ပဲကြည့် . . . ။ အစွလာမ်အီဂျစ်က၊ ဂျေ(ဒ)မဲ့တရုတ်ကို ပဝါကမ်းအရှုံးပေးလိုက်ရချေပြီကော . . . ။

တရုတ်ပစ္စည်းတွေကို ဒိုင်ခံသွင်းနေသူ၊ အီဂျစ်လူမျိုးပို့ကုန်သမား အီဗရာဟင် အယ်(လ)အက်(စ)ဝေး ဆိုသူက၊ အီဂျစ်မြို့တစ်မြို့ မူစကီရှိ ဂိုဒေါင်တစ်ခုသို့ Business Monthly အဖွဲ့ကိုခေါ်ပြဖူးသည်။ အီဘရာဟင်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တစ်နှစ်တည်းမှာပင် တရုတ်မီးပုံးပေါင်း ၁၆ မျိုးလောက်တင်သွင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဂိုဒေါင်ထဲမှတောင်ပုံရာပုံ တရုတ်ပစ္စည်းတွေကိုလိုက်ပြရင်း၊ တစ်နေရာအရောက်တွင် အီဘရာဟင်က သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ကို မျက်ရိပ်ပြလိုက်သည်။ ဤတွင် အဆိုပါဝန်ထမ်းက ဖုန်တက်နေသော သေတ္တာတစ်လုံးကိုဖွင့်ပြီး၊ ရာမဒမ် မီးပုံးတစ်လုံးကို ထုတ်ပြသည်။ အီဂျစ်ကလေးတိုင်း ယဉ်ပါးပြီးဖြစ်သော The Lion King ကာတွန်းဇာတ်ကားထဲမှ၊ ခြင်္သေ့လေး ဆင်ဘာ၏ခေါင်းပုံ ချိုးထားသည့် မီးပုံးလှလှလေးဖြစ်ပါသည်။ သူက ခလုတ်တစ်ခုကိုနှိပ်လိုက်ရာ၊ အပြာရောင် ခြင်္သေ့ခေါင်းလေး လင်းသွားပြီး သီချင်းသံတစ်စ လျှံထွက်လာသည်။ ခြင်္သေ့လေး ဆိုပြသောသီချင်းက အဓိပ္ပါယ်ပါလှသည်။ 'ကမ္ဘာကြီးက ကျဉ်းကျဉ်းလေးပါ' ဟူ၏။

ပီပီကိုယ်ကိုပြန်လည်သန်းစစ်ခြင်း

ဤစာအုပ်၏ ပြီးခဲ့သောအပိုင်း(အမေရိကနှင့်အပြားကမ္ဘာ)မှာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း (အထူးသဖြင့် အမေရိကန်တစ်ဦးချင်း)နှင့် ဆိုင်ပါသည်။ ကမ္ဘာပြားစိန်ခေါ်ချက်များကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် မည်သို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်သင့်သည်ကို ဆွေးနွေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုအပိုင်းတွင်မူ 'ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ'ကို အထူးဖိုးကပ်(စ)လုပ်ထားပါသည်။ ဤနိုင်ငံများအနေနှင့် ၎င်းတို့၏ကုမ္ပဏီများ၊ ၎င်းတို့၏ အဲ(န)ထရာပရာနောများကို အပြားကမ္ဘာကြီးတွင် ရင်ဆိုင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရန်၊ မှန်ကန်သောပတ်ဝန်းကျင် ဖန်တီးပေးရေးအတွက်၊ တာဝန်ယူကြဖို့ ဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် အဓိကရည်ရွယ်သည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံတော်တော်များများ အတွက်လည်း၊ အသုံးတည့်နိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအနေနှင့် ကမ္ဘာပြားစိန်ခေါ်ချက်များအကြောင်း စတင်

စဉ်းစားလိုက်သည်နှင့်၊ ၎င်းတို့ပထမဆုံးလုပ်ကြရမည်မှာ ရက်ရက်စက်စက် ရိုးသားစွာဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် သာမန်ရိုးသားရုံမျှဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ ရက်ရက်စက်စက်ကြီးကို ရိုးသားဖို့လိုပါသည်။ လူထုရော၊ ခေါင်းဆောင်များပါ၊ မိမိကိုယ်ကိုရိုးသားစွာ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးတွင် မိမိတို့ မည်သည့်အနေအထားတွင် ရှိနေသည်။ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်တစ်ဆယ်တွင်၊ မိမိတို့ မည်မျှ ထဲထဲဝင်ဝင် ပတ်သက်နေသည် စသည်တို့ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျ ပြန်ကြည့်ကြရပါလိမ့်မည်။ ပြောရလျှင် မိမိကိုယ်ကို ဤသို့မေးခွန်းထုတ်ကြဖို့ ဖြစ်သည်။

အပြားကမ္ဘာကြီးမှာ ငါတို့ ဘယ်လောက် ရှေ့ရောက်နေပြီလဲ။

ဒါမှမဟုတ် ဘယ်လောက် နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့ပြီလဲ...။

အသစ်ဖြစ်ထွန်းလာတဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်ရေးပလက်ဖောင်းတွေကို ငါတို့ ဘယ်လောက်အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုနိုင်ပြီလဲ...။

အပြောင်းအလဲနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လောက် လှည့်ပြောင်းခံယူနိုင်ပြီလဲ။

စသော မေးခွန်းများဖြစ်ပါသည်။

တရုတ်ဘဏ်အရာရှိတစ်ယောက်က၊ ကျွန်တော့်မက္ကစီကန်မိတ်ဆွေကို ခပ်ကြားကြားပြောခဲ့သည့်အတိုင်းပင်၊ ယနေ့တရုတ်ပြည်မှာ ဝံပုလွေဖြစ်နေပါပြီ။ ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက်ဆယ်ချက်ထဲမှ တရုတ်ပြည်ကြီး ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ထဲသို့ ဝင်လာခြင်းမှာ၊ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် အရေးအကြီးဆုံးရိုက်ချက် ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံ တော်တော်များများအတွက်လည်း၊ အလားတူပင်ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးမြင့်ပစ္စည်းများကို ကုန်ကျစရိတ်နည်းနည်းဖြင့် ထုတ်လုပ်ရာတွင်၊ ယနေ့တရုတ်ပြည်မှာ အခြားမည်သည့်နိုင်ငံထက်မဆို သာပါသည်။ ထိုမျှမက၊ အရည်အသွေးမြင့်သလို ကုန်ကျစရိတ်ပါမြင့်သော ခေတ်မီကုန်ပစ္စည်းများကိုလည်း၊ တိုး၍ထုတ်လုပ်နေပြီဖြစ်သည်။ အခြားသော ကမ္ဘာပြားရိုက်ချက် ကိုးချက်နှင့်အတူ၊ တရုတ်ပြည်အင်အားကြီးလာသော ယနေ့လိုအခြေအနေမျိုးတွင်၊ မည်သည့်နိုင်ငံမဆို ရက်ရက်စက်စက်ရိုးသားစွာဖြင့်၊ မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်ကြရပါတော့မည်။

ဤရည်မှန်းချက်သို့ရောက်စေရန်၊ ကမ္ဘာကြီးအနေနှင့် 'အမည်မဖော်လိုသော ယမကာလုလင်' (Alcoholics Anonymous) (A.A)လို ကလပ်မျိုး၊ လိုမည်လား ကျွန်တော်စဉ်းစားမိသည်။ ဤကလပ်ကို 'အမည်မဖော်လိုသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ' (Developing Countries Anonymous) (D.C.A)ဟု အမည်ပေးသင့်ပါသည်။ အရက်ဖြတ်လိုသော A.Aအဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက်၊ ပထမဆုံး

အစည်းအဝေးတက်ပြီဆိုလျှင်၊ မတ်တပ်ရပ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရိုးရိုးသားသား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း မိတ်ဆက်ရသည်။ 'ကျွန်တော့်နာမည် တောမတ်ဖရီးမင်းပါ။ ကျွန်တော် အရက်စွဲနေပါတယ်' စသဖြင့်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိုသော D.C.A အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးအနေနှင့်လည်း၊ ၎င်းတက်ရောက်မည့် ပထမဆုံးအစည်းအဝေးတွင် အလားတူရိုးသားပြဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ 'ကျွန်တော့်နာမည် ဆီးရီးယားပါ။ ကျွန်တော် ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေပါတယ်...।' (သို့မဟုတ်) 'ကျွန်တော့်နာမည် အာဂျင် တီးနားပါ။ ကျွန်တော် အောင်မြင်မှုမရသေးပါဘူး။ ကျွန်တော် အစွမ်းရှိသ လောက် ဘာမျှမလုပ်နိုင်သေးပါဘူး...။' စသဖြင့်...။

တိုင်းပြည်များအနေနှင့် မိမိကိုယ်ကိုပြန်လည်ဆန်းစစ်နိုင်စွမ်း ရှိရပါလိမ့် မည်။ နက်ဖတ်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် မက္ကစီကိုအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန် ယူခဲ့သော လူးရစ်ဒီလာခေါ် လီ၏စကားနှင့်ပြောရလျှင်၊ 'ကိုယ် ဘယ်ရောက်နေ သည်၊ ကိုယ့်အကန့်အသတ် ဘယ်မှာရှိသည်ကို ဖော်ပြသော အိပ်(ခံ,စ)ရေး ဓာတ်မှန် မရှိလျှင် မည်သည့်တိုင်းပြည်မျှ မဖွံ့ဖြိုးနိုင်' ဟု ဆိုရတော့မည်ဖြစ်ပါ သည်။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရထားကြီးပေါ်မှ လိမ့်ကျကျန်ရစ် ခဲ့သူများမှာ၊ အရက်သမားတွေနှင့် အထိုက်အလျောက်တူပါသည်။ ရထားပေါ် ပြန်တက်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ ၎င်းတို့အနေနှင့် မိမိကိုယ်ကိုအရင်းအတိုင်း ကြည့်မြင် တတ်ရန် လေ့လာကြရပါလိမ့်မည်။ စင်စစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုသည်မှာ၊ ဆန္ဒအရသာ သွားရသောခရီးစဉ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ တကယ် စိတ်ပါလျှင် တကယ် ရောက်နိုင်ပါသည်။ မှန်ကန်သောခြေလှမ်းများ လှမ်းနိုင်ရန်၊ အပြု သဘောဆောင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များချဖို့သာ လိုပါသည်။ ပထမဆုံး စတင် ကြရမည့်ခြေလှမ်းမှာ 'မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရေး'သာ ဖြစ်ပါ၏။

လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

၁၉၇၀ အလွန်နှစ်များနောက်ပိုင်း၊ ဘာလင်တံတိုင်းကြီးပြိုကျသွားသည် နှင့် နိုင်ငံတော်တော်များများမှာ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းသစ်ကို စတင် ဖောက်လားခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ စတင်လမ်းဖောက်သည့်နိုင်ငံတိုင်း အရေးကြီး သည့် ဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုကို ဖြတ်သန်းရစမြဲဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဖြစ်စဉ်ကြီးကို၊ ကျွန်တော်က 'လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု'(reform whole sale)ဟု အမည်ပေး ချင်သည်။ တစ်ခွင်တစ်ပြင်လုံးအနှံ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ကမ္ဘာကြီးကို အလတ်စားမှအငယ်စားသို့ ပြောင်းပစ်လိုက်သော ဂလိုဘယ်လိုက်

ဇေးရှင်း ဒုတိယခေတ်မှာ၊ လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျယ်ပြန့်သော မက္ကရိုစီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကာလကြီးဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဤသို့သော လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးကို စတင်လိုက်သူမှာ တရုတ်၊ ရုရှား၊ မက္ကစီကို၊ ဘရာဇီးနှင့် အိန္ဒိယတို့မှ လက်တစ်ဆုပ်စာ ခေါင်းဆောင်အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမား ခေါင်းဆောင်စုများအနေနှင့်၊ ၎င်းတို့လူ့အဖွဲ့အစည်းများရှိ နိုင်ငံတော်ချုပ်ကိုင်လွှမ်းမိုးထားသော ဈေးကွက်အင်အားစုများကို ကြီးဖြေလွှတ်နိုင်ရန်၊ အာဏာပိုင် နိုင်ငံရေးစနစ်များကို ကုတ်အားကန်အားယူခဲ့ကြရသည်။ ၎င်းတို့တိုင်းပြည်များကို ပို့ကုန်ဦးတည်သည့် လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်မဟာဗျူဟာများဖြင့် တွန်းတင်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြောင်းရေးကို အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်၊ ငွေကြေးချိန်ညှိမှုနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တို့တွင်လည်း၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများ သိသိသာသာလျှော့ချပစ်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံတော်အထောက်အပံ့များကိုလည်း ဖြတ်တောက်လျှော့ချခဲ့သလို၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကာကွယ်ရေးဝါဒလာ အခွန်အကောက်တံတိုင်းများကိုလည်း၊ နှိမ့်ချပစ်ခဲ့ကြသည်။ ပိုမိုပျော့ပျောင်းသော အလုပ်သမားဥပဒေများကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်မှာ၊ သက်ဆိုင်ရာလူထုနှင့် တိုင်ပင်နှိုးနှောခြင်းမရှိဘဲ ထိပ်ပိုင်းမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အတွင်း၊ မက္ကစီကိုသမ္မတအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သူ (ထိုသည်၏အရင်က ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။) အာနက်စတိုဇီဒီလို က၊ မက္ကစီကိုစီးပွားရေးကို တံခါးဖွင့်ဖို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်မှာ သူ့အပါအဝင် လူသုံးယောက်တည်းသာဟု၊ ကျွန်တော့်ကိုပြောပြဖူးသည်။ တရုတ်ခေါင်းဆောင်ကြီး တိန်ရှောက်ပင်းအနေနှင့် 'ချမ်းသာတာ ဂုဏ်ရှိတယ်'ဟု ကြွေးကြော်ပြီး၊ တရုတ်စီးပွားရေးကို တံခါးဖွင့်ဖို့ လူဘယ်နှယောက်နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့မည်ထင်ပါသနည်း။ 'တရုတ်ပြည်ကြီး အသွေးအရောင်ပြောင်းပါပြီ'ဟု စောဒကတက်လာသူများကို၊ 'အရေးကြီးတာက အိုင်ဒီအိုလိုဂျီ မဟုတ်၊ အလုပ်နဲ့ ဝင်ငွေ'ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြောကာ၊ ဖြုတ်ထုတ်ရှင်းမလုပ်ခင် ဘယ်နှယောက်လောက်နှင့် တိုင်ပင်ခဲ့ပါသနည်း။ ဆယ်စုနှစ်အချို့ကြာ ကွန်မြူနစ် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီကို၊ 'တိန်'က ဝါကျတစ်ကြောင်းတည်းနှင့် မှောက်လှန်ပစ်ခဲ့သည်။ 'ကြောင်ဆိုတာ ဖြူဖြူမည်းမည်း ကြွက်ခုတ်ရင်ပြီးတာပဲ' ဆိုသော နာမည်ကျော်စကား ဖြစ်ပါသည်။

အလားတူပင် ၁၉၉၁ ခုနှစ်က၊ အိန္ဒိယဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး မန်မိုဟန်ဆင်း တစ်ယောက်၊ နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရေးတို့ အတွက် အိန္ဒိယစီးပွားရေးကိုတံခါးဖွင့်ရန်၊ စမ်းတဝါးဝါး ခြေလှမ်းခဲ့သည်မှာလည်း မည်သည့်ဒီဘိတ်၊ မည်သည့်ဒိုင်ယာလော့(ခ)တို့ အကျိုးဆက်မျှ မဟုတ်ပါ။ ထိုစဉ်က တောင့်တင်းခက်မာနေသော အိန္ဒိယစီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများကို မဆွဲဆောင်နိုင်တော့ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေခန်းခြောက်လာခြင်း စသော ပကတိအခြေအနေများကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတိုင်းပင် မစ်ခေးဂေါ်ဘာချော့(ဖ) တစ်ယောက်၊ 'ပယ်ရီစတိုက်ကာ'ကို မြေစမ်း ခရမ်းပျိုးစဉ်က လည်း၊ ဆိုဗီယက်ခေါင်းဆောင်စုထဲမှ မဆိုစလောက် မဟာမိတ်များ၏ အကူအညီနှင့်သာ ကရင်မလင်တံတိုင်းကြီးကို၊ ဝင်ဆောင်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံး မာဂရက်သက်ချာ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း၊ ဤနည်းနှင့်နှင်သာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၇ ကျောက်မီးသွေး အလုပ်သမားသမဂ္ဂဆန္ဒပြပွဲကို ရင်ဆိုင်ပြီး၊ တအိအိပြိုကျနေသော ဗြိတိသျှစီးပွားရေးကို လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဇွတ်လုပ်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆိုခဲ့ပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးခေါင်းဆောင်များ မျက်မှောက်ပြုခဲ့ကြသည်မှာ၊ ဘယ်လိုမျှ မငြင်းနိုင်သော ပကတိအခြေအနေမှန် ဖြစ်ပါသည်။ တံခါးဖွင့်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ဈေးကွက်သည်သာလျှင်၊ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ဆင်းရဲတွင်းမှဆွဲထုတ်နိုင်မည်၊ ရေရှည်စိတ်ချရသည့် 'ယာဉ်' ဖြစ်သည်ဆိုသော အမှန်တရား ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော ဈေးကွက်မျိုးသည်သာလျှင် မိမိတိုင်းပြည်၊ မိမိတို့ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းနှင့် (ပြောရလျှင်) မိမိတို့အစိုးရအဖွဲ့ထဲသို့ အိုင်ဒီယာအသစ်များ၊ တက္ကနိုလိုဂျီအသစ်များ၊ အကောင်းဆုံး လက်တွေ့နည်းနာများ အလွယ်တကူ စီးဆင်းစေနိုင်မည်၊ တစ်ခုတည်းသော အာမခံချက် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအိုင်ဒီယာသစ် စသည်များကို အလုပ်အကိုင်များနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ရန်၊ လိုအပ်သောပျော့ပျောင်းမှုနှင့် မက်လုံးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၉၀ အလွန်နှစ်များသို့ရောက်သောအခါ၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနှင့်ဝေးသောနိုင်ငံများမှာ တစ်ဦးချင်း GDP အကျဘက်သို့ ရောက်လာကြပြီး၊ ဆိုရှယ်လစ်ပုံစံမှ ဂလိုဘယ်ပုံစံသို့လှည့်ပြောင်းနိုင်ခဲ့သော နိုင်ငံများမှာ၊ တစ်ဦးချင်း GDP သိသိသာသာ အတက်ပြလာခဲ့တော့သည်။ 'ကုန်သွယ်ရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ဆင်းရဲမွဲတေမှု' (Trade, Growth, and Poverty) စာအုပ်ကို ပြုစုခဲ့ကြသူ ဒေးဗစ်ဒေါ်လာနှင့် အတ်ခရေးတို့ နိဂုံးချုပ်ပြသည့်အတိုင်း၊ 'စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ကုန်သွယ်ရေးသည်သာ၊ အကောင်းဆုံး ဆင်းရဲမှုတိုက်ဖျက်ရေး အစီအစဉ်' ဖြစ်ပါတော့သည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အစီရင်ခံစာအရ ၁၉၉၀ ခုနှစ်က တရုတ်ပြည်တွင်၊ တစ်နေ့
 ဝင်ငွေ တစ်ဒေါ်လာထက်နည်းသော အလွန်အကျွံဆင်းရဲသည့်လူဦးရေ ၃၇၅
 သန်း ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော် ၂၀၀၁ ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ ဤလူဦး
 ရေမှာ ၂၁၂ သန်းသို့ကျသွားပြီး၊ (ယခုအရှိန်အဟုန်ကိုသာ ဆက်လက် ထိန်း
 သိမ်းထားနိုင်လျှင်) ၂၀၀၅ ခုနှစ်အရောက်တွင်၊ ၁၆ သန်းခန့်သာ ရှိတော့မည်ဟု
 ဆိုပါသည်။ အလားတူ တောင်အာရှနိုင်ငံများ (အဓိကအားဖြင့် အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စ
 တန်နှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ချ်) တွင် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က၊ တစ်နေ့ဝင်ငွေ တစ်ဒေါ်လာ
 အောက်လူဦးရေ ၄၆၂ သန်းရှိခဲ့ရာမှ၊ ၂၀၀၁ အရောက်တွင် ၄၃၁ သန်းသို့
 ကျသွားသည်။ ၂၀၀၅ သို့ရောက်လျှင် ၂၁၆သန်းသာ ရှိတော့မည်ဟု ခန့်မှန်း
 ထားသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်စဉ်ထဲသို့၊ လိပ်သွား၊ သွား
 နေသော ဆာဟာရတစ်ပိုင်း အာဖရိကနိုင်ငံများတွင်မူ၊ ဆိုခဲ့ပါနိုင်ငံများနှင့်
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေသည်။ တစ်နေ့ဝင်ငွေ တစ်ဒေါ်လာအောက်မျှနှင့် အသက်
 ရှင်နေရသူပေါင်း ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်က ၂၂၇ သန်းရှိရာမှ၊ ၂၀၀၁တွင် ၃၁၃
 သန်းထိ တိုးသွားသည်။ ၂၀၀၅ အရောက်ဆိုလျှင် သန်း ၃၄၀ အထိရှိနိုင်
 သည်ဟု ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားပါသည်။

၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်များလောက်က၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေနှင့် လက်ကား
 ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လှုပ်ရှားမှုကိုသာ လမ်းကြောင်းမှန်အဖြစ် ရွေးချယ်နိုင်လျှင်၊
 နိုင်ငံတော်ပိုင်လုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြောင်းပါလိမ့်မည်။ အများသုံး
 ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများ လျော့ချပါလိမ့်မည်။ အခွန်
 အကောက်တံတိုင်းများကို နှိမ်ပစ်ပြီး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများကို အားပေးပါလိမ့်မည်။
 ဤအတိုင်းဆိုလျှင် အောင်မြင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဗျူဟာရှိပြီဟု ဆိုနိုင်သည်။

၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များသို့ ရောက်သောအခါတွင်မူ၊ အခြေအနေမှာ
 တစ်မျိုးဖြစ်လာတော့သည်။ ကမ္ဘာကြီးပို၍ သေးငယ်လာပြီး ပြားစပြုလာသည်
 နှင့်အမျှ၊ တရုတ်ပြည်မှာ နိုင်ငံတိုင်းမှလူတိုင်းကို ထုတ်လုပ်ရေးပစ္စည်းများဖြင့်
 ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယသည်လည်း၊ ၎င်း၏ဦးနှောက်ပါဝါကို
 နိုင်ငံတိုင်းသို့ တင်ပို့လာနိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများသည်လည်း
 ၎င်းတို့၏ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုမဆို၊ နိုင်ငံတိုင်းသို့ လက်ခွဲခိုင်း(အောက်ဆိုလုပ်)
 နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအနေနှင့်လည်း မည်သည့်အခါကမျှနှင့်
 မတူအောင် ကမ္ဘာလုံးချီယှဉ်ပြိုင်နိုင်ကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ပြောင်းလဲလာ
 သော အခြေအနေသစ်အောက်တွင်၊ နိုင်ငံတစ်ခုအနေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလမ်း
 ကြောင်းပေါ်တွင် ရေရှည်ရပ်တည်ခရီးဆက်နိုင်ရန်၊ လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး
 လှုပ်ရှားမှုနှင့် လုံလောက်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

ပို၍နက်ရှိုင်းသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ်တစ်ရပ် လိုပါလိမ့်မည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို ကျွန်တော်က 'လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု' (reform retail)ဟု အမည်ပေးလိုသည်။ အခိုင်အမာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖြစ်ပါသည်။

လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

ကမ္ဘာကြီး၏ဒေသများမှာ မြို့ကြီးတစ်မြို့၏ ရပ်ကွက်များနှင့် တူလာလျှင် ဘာဖြစ်မည်နည်း။ ဤသို့ဆိုလျှင် ကမ္ဘာကြီးကိုယ်တိုင်ကကော ဘာနှင့်တူသွား လေမည်နည်း။ ကျွန်တော်က ဤသို့ မှန်းဆကြည့်ချင်သည်။

အနောက်ဥရောပမှာ၊ လူအိုရုံတွေနှင့်ပြည့်နေသော ဆိတ်ငြိမ်ရပ်ကွက် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင် ဘဝအတွက် လိုအပ်ချက်အားလုံးကို နိုင်ငံ တော်မှ ထောက်ပံ့ကူညီထားသည်။ ရပ်ကွက်တွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြ သော သက်ကြီးရွယ်အိုများကို တူရကီသူနာပြုများက သဒ္ဓါတရားထက် သန်စွာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ကြပါလိမ့်မည်။ ဂိတ်ပေါက်တွေ ဝိုင်းရံထား သောရပ်ကွက်ကား အမေရိက ရပ်ကွက်တည်း။ ဂိတ်တိုင်းတွင် ဗုံးရှာ ကိရိယာတွေ တပ်ဆင်ထားသည်။ သို့နှင့်တိုင် နောက်ဖေးဘက် မလွယ် ပေါက်များကမူ မက္ကဆီကန် အလုပ်သမားများနှင့် လက်ကြောတင်းတင်း အလုပ်လုပ်ချင်သည့်သူတွေ ဥဒဟိုဝင်ထွက်နေပါလိမ့် မည်။ စင်စစ် သူတို့တစ်တွေကပင် ရပ်ကွက်သာရေးနာရေးအဝဝကို တာဝန်ယူကြ မည့်သူများဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ကွက်တွင်း အိမ်ရှေ့ကပြင်များတွင်မူ လူကြီး သူမတွေစုဝေးပြီး ယခုလို ညည်းညည်းညူညူပြောဆိုနေကြပါလိမ့်မည်။ "အင်း-ခေတ်ကာလ သားသမီးတွေများ ပျင်းလိုက်ကြတာ၊ အရည်ကို ထွက်လို့.။"

လက်တင်အမေရိကရပ်ကွက်ကမူ မြို့တော်ကြီး၏ ပျော်စရာ ကမ္ဘာလေး ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ဘာကလပ်၊ ညာကလပ်. . . ကလပ်တွေမျိုးစုံရှိသည်။ မနက်ဆယ်နာရီမထိုးမချင်း ဘယ်သူမျှ အလုပ် မလုပ်ကြ။ ညက အပျော်လွန်ထား၍ နေ့ဖင်ထိုးထိ အိပ်ကောင်းဆဲ။ ချီလီလမ်းသွယ်မှလွဲ၍ မည်သည့်နေရာတွင်မျှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသစ် များ မရှိ။ အိမ် ခြံ မြေ ရောင်းဝယ်ရေးသည်သာ တစ်ခုတည်းသောစီးပွား ရေးလုပ်ငန်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ မြေပိုင်ရှင်ကြေးရတတ်များမှာလည်း ရရှိ သည့်အကျိုးအမြတ်များကို ရပ်ကွက်တွင်း ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ စိတ် မကူး။ မြို့တစ်ဖက်ခြမ်းရှိ ဘဏ်တိုက်များတွင်သာအပ်ထားပြီး အေးအေး ဆေးဆေး 'ငှပ်' နေကြသည်။

မှောင်ရိပ်နှင့် နောက်ဖေးလမ်းကြားတို့ဖြင့် အံ့ဆိုင်းမဲ့မိုင်းနေသည့်နေရာမှာ အာရပ်ရပ်ကွက် ဖြစ်သည်။ ဤနေရာကို အပြင်လူတွေ မဖြတ်သန်း မသွားလာရဲ။ ကြောက်ရွံ့စိတ်ဖြင့် ဝေးဝေးကရှောင်ကြသည်။ ဂျော်ဒန်၊ ဘာရိန်း၊ ကာတာနှင့် မိုရိုကိုလမ်းသွယ်များတွင်သာ အသွားအလာ အနည်းအကျဉ်းရှိသည်။ ဤရပ်ကွက်၏ တစ်ခုတည်းသော စီးပွားရေးမှာ ဓာတ်ဆီဆိုင်တွေဖွင့်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဓါတ်ဆီဆိုင်ပိုင်ရှင်အများစုသည်လည်း လက်တင်အမေရိကမှ လူချမ်းသာတွေလို ရပ်ကွက်တွင်း ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ ဝါသနာမပါ။ သူတို့ရှိသမျှဓနကို မြို့တစ်ဖက်ခြမ်း ဘဏ်တိုက်တွေမှာသာ အပ်ထားလေ့ရှိသည်။ သူတို့အိမ်တွေ ကြည့်လိုက်တော့လည်း ပြုတင်းပေါက်တိုင်း ခန်းဆီးတွေ ကာထားသည် (သို့မဟုတ်) ယင်းလိပ်တွေချထားသည်။ အိမ်ရှေ့မြက်ခင်းထိပ်တွင် အခုလို ဆိုင်းဘုတ်တွေပင် ချိတ်ထားလိုက်သေးသည်။ 'ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့် မပြု...၊ 'ခွေးသတ်ပြု'... စသဖြင့်...။

လမ်း၏အခြားတစ်ဖက် အရှေ့အာရှရပ်ကွက်တွင်ကား ဈေးဆိုင်များ၊ စက်ရုံများဖြင့် ကြက်ပျံမကျစည်ကားလျက်ရှိသည်။ 'စတန်လေကက်ပလန် SAT အကြိုသင်တန်း'၊ 'အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်'... စသော ဆိုင်းဘုတ်များကိုလည်း ဈေးဆိုင်များကြားတွင် ကြိုကြား တွေ့နေရသည်။ အရှေ့အာရှသားတွေမှာ ဝန်းကြီးခြံကြီးတွေနှင့် မိသားစုတစ်အုံတစ်မ စုပေါင်းနေထိုင်လေ့ရှိကြသည်။ လူတိုင်း အလုပ်နှင့်လက်မပြတ်ကြသလို ရသမျှကိုလည်း ကျစ်ကျစ်ပါအောင် စုဆောင်းကြသည်။ ဤရပ်ကွက်၏အစည်ကားဆုံး အချက်အချာနေရာနှစ်ခုမှာ တရုတ်တန်းနှင့် ကုလားတန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်တန်းက လမ်းတွေမှာ ကျင်း ချိုင့် မရှိ၊ ပကတိချောမွေ့နေသည်။ လမ်းဘေးဝဲယာတွင်လည်း ပလက်ဖောင်းကိုယ်စီ၊ လမ်းမီးတိုင်အစီအရီနှင့် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်နေသည်။ သို့သော် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက်မူ ရာနှုန်းပြည့် တာဝန်မယူ။ ကုလားတန်းမှာ တရုတ်တန်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဟုဆိုနိုင်သည်။ လမ်းတွေမှာလည်း ချိုင့်တွေ၊ ခွက်တွေနှင့် လကမ္ဘာလားထင်ရသည်။ သို့သော် စည်းကမ်းကြီးသောရဲသားကြီးတွေ စောင့်ကြပ်နေ၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက်တော့ စိတ်ချရသည်။ ကုလားတန်းတွင် လမ်းဘေးဖျော်ရည်ဆိုင် ဖွင့်ဖို့ပင် လိုင်စင်လျှောက်ရသည်။ လိုင်စင်မဲ့ဖွင့်လှောင်ရဲသားကြီးတွေနှင့် ပြေးတမ်းလိုက်တမ်းကစားရဖို့ သေချာသည်။ တစ်ခုတော့ တော်ပါသေးသည်။ ရဲသားကြီးတွေက မျက်နှာထားဆိုးသော်လည်း

သဘောထားမဆိုးလှ။ ညိုလို့နှိုင်းလို့ရသည်။ ကုလားတန်း၏ ရပ်မိရပ်ဖ
 များမှာ အောင်မြင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ ဖြစ်သည်။ သူတို့က
 မီးမလာလည်း ဂရုမစိုက်။ ကိုယ်ပိုင်မီးစက်ရှိသည်။ တယ်လီဖုန်းလိုင်း
 ပြုတ်ကျ မှာကိုလည်း မပူ။ ကိုယ်ပိုင်ဆဲ(လ)ဖုန်းကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်သည်။

မြို့တော်ကြီးတွင် ခွေးတိုးဝက်ဝင်နေကြရသော ကျေးကျော်
 ရပ်ကွက်တွေလည်း မနည်းမနောရှိပါသေးသည်။ အာဖရိကရပ်ကွက်ဟု
 ခေါ်သည်။ ဤရပ်ကွက်တွင် လူ့သက်တမ်းမှာ တောက်လျှောက်ကျ
 ဆင်းလျက်ရှိသည်။ မည်သည့်အဆောက်အဦ ကောင်းကောင်းမျှလည်း
 မရှိ။ အထိုက်အသင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ်ဆို၍ ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း
 တွေသာ ရှိသည်။ ဆေးခန်းတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခုတိုးလာသော်လည်း
 လူတွေကား တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် မြေကြီးထဲရောက်ကုန်ကြ
 သည်. . .။ ဤကား ကမ္ဘာ့ပြားခေတ်ဦး၊ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာ့မြို့ကြီး၏
 ယေဘုယျရှုခင်းဖြစ်ပါသတည်း. . .။

ကျွန်တော်ပြောလိုသည်မှာ ကမ္ဘာ့ကြီး၏ မည်သည့်ဒေသတွင်မဆို အား
 ကောင်းချက်များနှင့်အပြိုင်၊ အားနည်းချက်များရှိနေသည့်အနေအထား ဖြစ်ပါ
 သည်။ ဒေသအားလုံး သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ 'လက်လီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး'
 (reform retail) လုပ်ဖို့လိုနေပြီကို ထင်ရှားစေလို၍ဖြစ်သည်။ ကောင်းပါပြီ။
 'လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး' ဆိုသည်မှာ ဘာကိုဆိုလိုပါသနည်း။ အရှင်းဆုံး
 ပြောရလျှင် 'လက်ကား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး' မဟုတ်သည့်အရာဖြစ်ပါသည်။
 (ထိပ်ပိုင်းမှလာသော မကွဲရဲစီးပွားရေးပေါ်လစီများ၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီး
 မြှုပ်နှံမှုအတွက် တံခါးဖွင့်သည်များမှာ လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖြစ်ပါ
 သည်။ ဤအကြောင်းကို ဆိုခဲ့ပြီးပြီ။) ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ကားပြုပြင်ပြောင်း
 လဲရေး အစပြုပြီးမှသာ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆ
 နိုင်သည်။ ပြောရလျှင် ထိပ်ပိုင်းမှ အစိုးရချပေးလိုက်သော လက်ကားဗျူဟာ
 များကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနှင့် လက်လီအနုစိတ် အကောင်အထည်
 ဖော်ရသည့်အပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် သော့ချက်အကျဆုံးဟု ဆိုရမည့်
 အခြင်းအရာ ၄ ရပ် ပါဝင်ပါသည်။ ဤသည်တို့မှာ

- (၁) အခြေခံ အဆောက် အအုံ (Infrastructure)
- (၂) ထိန်းချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (Regulatory Institutions)
- (၃) ပညာရေး (Education) နှင့်

(၄) ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ (Culture) (ဤနေရာတွင် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာလူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကမ္ဘာကြီး၏အဆက် အစပ်ကို အဓိကဆိုလိုပါသည်။)တို့ဖြစ်သည်။

အဆိုပါအခြင်းအရာလေးရပ်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ပွတ်တိုက်ခုခံမှု အနည်းဆုံး ဖြစ်စေရန် အဆင့်မြင့်တင်ခြင်းသည်ပင်၊ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဟု ယေဘုယျဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင် အများစု အတွက် တီထွင်ဖန်တီးနိုင်ရန်၊ လုပ်ငန်းသစ်များ အစပြုလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်၊ ကမ္ဘာကြီးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရေခဲမြေခဲကောင်းများ တည်ဆောက်ပေးဖို့ ဖြစ်ပါသည်။

လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ အရေးအကြီးဆုံး အစိတ်အပိုင်းများကို အပီပြင်ဆုံးဖော်ပြထားသည်မှာ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ကြီး၏ 'နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း'(IFC)နှင့် ထင်ရှားသော ဘောဂဗေဒပညာရှင် မိုက်ကယ် ကလင် ဦးစီးသော IFC ၏ စီးပွားရေး လေ့လာဆန်းစစ်မှုအဖွဲ့တို့မှ ပြုစုသော သုတေသနစာတမ်းဟု ဆိုချင်သည်။ ကောင်းပါပြီ၊ အဆိုပါစာတမ်းမှ မည်သည့် အရာများကို လေ့လာနိုင်ပါသနည်း။ 'လူတိုင်းအတွက် အလုပ်အာမခံချက် ပေးနိုင်လျှင် ဆင်းရဲတွင်းမှတက်နိုင်ပြီ'ဆိုသော 'အဆို'မှစတင်ပါမည်။ အီဂျစ် နိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ်ဘွဲ့ရတိုင်းကို အလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အီဂျစ်မှာ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်အတွင်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်း အလွန်နှေးကွေးစွာဖြင့် ဆင်းရဲတွင်းမှတက်နိုင် ဖြစ်နေရသည်မှာ ယနေ့ထက်တိုင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်နည်း။

ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး မိုက်ကယ်ကလင်နှင့် သူ၏လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဘီတာ ဟက်ဂျီမစ်ခေး တို့က ယခုလိုအကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။ 'အကယ်၍ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးမှာ ပြဿနာ၏သော့ချက်ဟုဆိုလျှင် ဖြေရှင်းနည်းမှာ သိပ်မခက်လှပါ။ ဥပမာ၊ 'နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများ' (SOE)ဆိုလျှင် အလုပ်ပေးဖို့လိုလျှင် ပေးစရာအလုပ်တွေအများကြီး ရှိပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ အဆိုပါ SOE များကိုယ်တိုင်က ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော ကုန်ထုတ်သတ္တိပေးနိုင်သည် မဟုတ်ပါချေ။ သို့နှင့်အမျှ၊ လူတိုင်း အလုပ်ကိုယ်စီရှိသည့်တိုင် တိုင်းပြည်စီးပွားရေးမှာ မည်သို့မျှ တိုးတက်လာလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု ဆိုရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် တကယ့်ပြဿနာမှာ အလုပ်အကိုင်သက်သက်မျှ မဟုတ်။ လူထု၏လူနေမှုအဆင့်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော၊ ကုန်ထုတ်သတ္တိမြင့်မားသည့် အလုပ်အကိုင်များ၊ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာဖို့ ဖြစ်သည်။

အလားတူပင်၊ လူတော်တော်များများက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၏ 'ပြဒါးရှင်လုံး'ဟု ယူဆနေကြသည်။ အခြားသောချဉ်းကပ်နည်း တော်တော်များများမှာလည်း၊ လက်တွေ့တွင် အလုပ်ဖြစ်လှသည်မဟုတ်ပါ။ ဥပမာ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ဆွဲဆောင်နိုင်လျှင်၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိမ့်မည် ဆိုသောလောကုတ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသက်သက်ဖြင့် သူ့အလိုလို အလုပ်ဖြစ်လာလိမ့်မည်မဟုတ်။ ကုန်ထုတ်သတ္တိတက်ရေး (တစ်နည်း၊ ဆင်းရဲတွင်းမှတက်ရေး) ဆိုသည်မှာ၊ ပြဿနာထဲသို့ အရင်းအမြစ်တွေ လောင်းထည့်လိုက်ရုံနှင့်၊ ကိစ္စပြီးနိုင်သည်မဟုတ်။ ပို၍ အရေးကြီးသည်မှာ အရင်းအမြစ်များကို ထိထိရောက်ရောက် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်အသုံးပြုနိုင်ရေး ဖြစ်သည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုလေ့ကားပေါ် အောင်မြင်စွာ တက်လှမ်းလာသောနိုင်ငံများကိုကြည့်လိုက်လျှင်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးပေါ်လစီကို တာဝန်ရှိရှိ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရုံမျှမက (လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး) လူထုတစ်ရပ်လုံး အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ခု ဖန်တီးပေးနိုင်ရေး (လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး)ကိုပါ၊ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ဘီဇက်လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်နိုင်ရန်၊ အရင်းအနှီးစုဆောင်းနိုင်ရန်၊ 'အဲ(န်)ထရာပရာနော' (စွန့်ဦးတီထွင်သူများ) ဖြစ်လာစေရန်၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စေရန် အဆင်ပြေလွယ်ကူစေမည့် ပတ်ဝန်းကျင်မျိုး ဖန်တီးပေးဖို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤအချက်ကို သာဓကတင်နိုင်ရန် IFC အနေနှင့် နိုင်ငံပေါင်း ၁၃၀ကို ဆာပေးလုပ်ပြီး '၂၀၀၄၊ ဘီဇက်လုပ်ငန်းများ' ဆိုသော စာတမ်းတစ်စောင်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ IFC အဖွဲ့ကြီးက ၎င်း၏ သုတေသန 'ခွင်' ထဲမှ နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီကို မေးခွန်း ၅ ခုမေးသည်။ 'တည်ဆဲဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် လက်ရှိလိုင်စင်ကြေးများအရ

- (၁) ဘီဇက်လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်ရန် လွယ်/မလွယ်၊
- (၂) အလုပ်သမားသစ်ငှားရမ်းဖို့ (သို့မဟုတ်) အလုပ်ထုတ်ဖို့ လွယ်/မလွယ်၊
- (၃) လုပ်ငန်းကန်ထရိုက်စာချုပ် တရားဝင်ချုပ်ဖို့ လွယ်/မလွယ်၊
- (၄) လိုအပ်သောချေးငွေရဖို့ လွယ်/မလွယ်၊
- (၅) အကယ်၍ အခြေအနေမဟန် တော့လျှင် တရားဝင် ဒေဝါလီခံ (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းပိတ်ပစ်ဖို့ လွယ်/မလွယ်

တို့ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ 'လွယ်ပါသည်' ဟု အဖြေထွက်လျှင် ပွတ်တိုက်ခုခံမှုများ သိပ်မရှိ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အဆင်ပြေနေပြီဟု ယူဆနိုင်သည်။ 'မလွယ်' ဟု အဖြေထွက်လျှင်မူ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အခြေမဟန်ရုံမျှမက၊ လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးပင် အိမ်ခဲနေပြီ၊ တန်ခဲနေပြီဟု မှန်းဆနိုင်သည်။ IFC ၏ ဆိုခဲ့ပါမေးခွန်း ၅ ရပ် မှတ်ကျောက်ကို ထပ်လောင်းအားဖြည့်ပေးနေသည်မှာ၊ ခေတ်ပြိုင်ဘောဂဗေဒပညာရှင် ဟန်နန်ဒို ဒီ ဆိုတို ဖြစ်ပါသည်။ သူက ပီရူးနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံကိုအခြေခံပြီး ယခုလို မှတ်ချက်ပြုသည်။ 'ဆင်းရဲသားများအတွက် ဥပဒေနှင့်ဘိဇနက် ပတ်ဝန်းကျင် ကောင်းတစ်ခု ဖန်တီးပေးပြီး၊ ၎င်းတို့လက်ထဲသို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းနာများထည့်ပေးလိုက်လျှင်၊ ကျန်ကိစ္စများကို ဆင်းရဲသားများကိုယ်တိုင်က သူ့ဘာသာသူ ဖန်တီးသွားကြပါလိမ့်မည်... ' ဟူ၏။

'၂၀၀၄ ဘိဇနက်လုပ်ငန်းများ' အစီရင်ခံစာက၊ နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီမှ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ၏ သက်တံ့ရောင်စုံဖြာနေသော အတွေ့အကြုံ အရပ်ရပ်ကို ယခုလိုစိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖော်ပြထားပါသည်။

'တေဂူမှာ၊ ဂျာကာတာမှ အဲ(န်)ထရာပရာနောတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူက ချည်စက်တစ်လုံး တည်လိုသည်။ သူ့တွင် တန်းစီစောင့်နေသော ဖောက်သည်တွေရှိသည်။ နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းထားသော ခေတ်မီ စက်ကိရိယာတွေလည်းရှိသည်။ ထို့ထက် အလားအလာကောင်းသော ဘိဇနက်စီမံချက်ဟစ်ခုလည်း ရှိသည်။ သို့ဖြင့် သူ့လုပ်ငန်းကို တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ဖို့ လုပ်တော့သည်။ ပထမဆုံး တရားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့သွားသည်။ လျှောက်လွှာဝယ်ပြီး လိုအပ်တာဖြည့်သည်။ နိုင်ငံသားဖြစ်ကြောင်း ရာဇဝတ်မှုကင်းကြောင်း ထောက်ခံစာတွေယူရသည်။ ပြီး သူ့လျှောက်လွှာကို တရားဝင်စေရန် နိုတြီလုပ်ရသည်။ နောက် အခွန်ရုံးသို့ ပြေးရသည်။ လိုင်စင်ရုံးသို့ ပြေးရသည် လုပ်ငန်းအာမခံငွေတင်ရန် ဘဏ်သို့ပြေးရပြန်သည်။ (လုပ်ငန်းအာမခံငွေမှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ တစ်ဦးချင်းပျမ်းမျှဝင်ငွေ၏ ၃ ဆမျှရှိသည်။) ဒါနှင့်မပြီးသေး ပြန်တမ်းရုံးသို့ပြေးပြီး အဖွဲ့အစည်းမှတ်ပုံတင်ရပြန်သည်။ အားလုံးပြည့်စုံတော့မှ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ နောက်တစ်ခေါက်ပြေး။ ဒါနှင့်မပြီးသေး အာမခံရုံးသို့ ပြေးရပြန်သည်။ သည်လိုနှင့် မှတ်ပုံတင်ဖို့ စသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၁၆၈ ရက်ကြာမှ လုပ်ငန်းစတင်နိုင်တော့သည်။ ဤအချိန်ရောက်တော့၊ သူ့တွင်ဖောက်သည်တစ်ယောက်မျှ မကျန်တော့။ အားလုံး တခြားလုပ်ငန်းတွေဆီ ရောက်ကုန်သည်။ (ကြီးနီဒုက္ခ)

ပနားမားနိုင်ငံမှာ နောက်ထပ် အဲ(န်)ထရာပရာနောတစ်ယောက် မှာ အင်နာ။ သူမ၏ဆောက်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီကို တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ရန် ၁၉ ရက်သာကြာသည် 'အိုကေ' . . . ။ သိပ်မကြာလှပါ။ 'မအိုကေ'သည် ကိစ္စတစ်ခုနှင့် ပက်ပင်းကြုံရတော့သည်။ သူမကုမ္ပဏီက အလုပ်ဖြစ်ရာ၊ လက်ရှိဝန်ထမ်းနှင့်မလုံလောက်။ နောက်ထပ် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်း ၁ ဦး ထပ်ငှားချင်သည်။ ဖြစ်နိုင်လျှင် အနည်းဆုံး ၂ နှစ်လောက် စာချုပ် ချုပ်ထားလိုသည်။ သို့သော်၊ သူမတို့နိုင်ငံက အလုပ်သမားဥပဒေမှာ ဤမျှမလွယ်။ အလုပ်သမားတစ်ယောက် ငှားလိုလျှင် တာဝန်ပေးမည့် အလုပ်နှင့်လစာကို အတိအကျဖော်ပြရသည်။ စာချုပ်သက်တမ်းကို လည်း တစ်နှစ်ထက်မပိုစေရ။ ထို့ထက်၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၏ထောက်ခံ ချက် ယူရသေးသည်။ ဤကိစ္စများအတွက် လုံးပန်းနေစဉ်မှာပင်၊ ဝန်ထမ်း တစ်ယောက်က ဆိုင်းမဆင့်ပုံမဆင့် ထွက်သွားသည်။ အင်နာမှာ သမဂ္ဂ လူကြီးတွေကို 'ဖြစ်ကြောင်းရယ်ကုန်စင်' နတ်သံနှော အသနားခံရတော့ သည်။ နောက်ဆုံးအလုပ်ထွက်သွားသော ကိုယ်တော် ချောကို၊ ၅ လစာ နှစ်နာကြေးပေးလိုက်တော့မှ အဆင်ပြေသွားသည်။ သို့သော်၊ သမဂ္ဂ ထောက်ခံပေးမည့်အလုပ်သမားမှာ၊ ကျွမ်းကျင်အဆင့် မဟုတ်။ သို့ဖြင့်၊ အင်နာမှာ 'ဝေလေလေ' အလုပ်သမားတွေနှင့်သာ၊ သူမကုမ္ပဏီကို အသက်ဆက်နေရတော့သည်။(အလုပ်သမား ဒုက္ခ)

အလီမှာ၊ အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စု (UAE) မှ ကုန်သည်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သူ့အတွက် အလုပ်သမားငှားဖို့၊ ဖြုတ်ဖို့မှာ မခက်ခဲပါ။ သို့သော် သူ့ပြဿနာနှင့်သူ ဖြစ်သည်။ သူ ဖောက်သည်တစ်ယောက်က သူ့ဆီမှပစ္စည်းဝယ်ပြီး အကြွေးပြန်မဆပ်။ ထိုကိစ္စ တရားရုံးရောက်သွားသည်။ ရုံးချိန်း ၂၇ ခါ ခေါ်သည်။ ရက် ပေါင်း ၅၅၀ ကြာသွားသည်။ စရိတ်စကလည်း အတော်တက်သွားသည်။ သူတို့တရားရုံးတွင် လက်နှိပ်စက်ပင်မရှိ။ ထွက်ချက်တွေကို လက်နှင့် လိုက်ရေးရသည်။ ရှေ့နေခကလည်း အတော်ဆော်သည်။ အမှုတွဲကူးခ ကပင် မသက်သာ။ နောက်ဆုံးအမှုပြီးတော့၊ သူ ရစရာအကြွေးထက် နှစ်ဆကျော်၊ ကုန်သွားသည်။ ထိုစဉ်မှစ၍ အလီတစ်ယောက် တရားရုံး ဆိုလျှင် ဝေးစွာရှောင်တော့သည်။ ဖောက်သည်သစ်လည်း မရှာရဲတော့။ စိတ်ချရသော လက်ရှိဖောက်သည်တွေနှင့်သာ ဆက်ဆံရတော့သည်။ (အမှုအခင်း ဒုက္ခ)

အီသီယိုးပီးယားမှ လူငယ်အဲ(န်)ထရာပရာနောတစ်ဦးမှာ။ တစ်နှစ်

ဖြစ်ပါသည်။ သူမက အကျိုးဆောင်ကုမ္ပဏီတစ်ခု ထောင်ထားသည်။ လုပ်ငန်းတိုးချဲ့လို၍ ငွေလိုသည်။ ခက်နေသည်က သူမတွင် ချေးငွေ မှတ်တမ်းကောင်း မရှိ။ သူတို့နိုင်ငံတွင်လည်း ဤလိုမှတ်တမ်းမျိုး ထိန်းသိမ်းထားသည့်စနစ်က မရှိ။ လုပ်ငန်းပိုင်အက်ဆက်တွေ အပေါင်ထားဖို့လည်း ဥပဒေက ခွင့်မပြုပြန်။ သည်လိုနှင့် ဘဏ်ကလည်း သူမကို ငွေ မချေးရဲ။ မတော်လို့ သူမဘက်က အကြွေးမဆပ်နိုင်လျှင် တရားရုံးရောက်မည်။ သူတို့တရားရုံးတွေကလည်း မြီရှင်ဘက် လိုက်လေ့မရှိ။ (ဆိုရှယ်လစ်အမွေ)

သည်လိုနှင့် တစ်နစ်မှာ ငွေချေးလို့မရ၊ လုပ်ငန်း မချဲ့နိုင်...။ ပီစီကွေးလုပ်ငန်းလေးနှင့် တစ်သက်လုံး အရိုးထုတ်ရတော့မည်ပုံ ရှိသည်။ (ချေးငွေဒုက္ခ)

ကြိုးနီဒုက္ခ၊ အလုပ်သမားဒုက္ခ၊ အမှုအခင်းဒုက္ခ၊ ချေးငွေဒုက္ခ... ဒုက္ခမျိုးစုံ မခံနိုင်တော့သော အိန္ဒိယဘီဇနက်သမား အပစ်မှာ၊ 'နှမလက်လျှော့ နေလေတော့' ခဲ့ပြီမှာ ကြာတောင့်ကြာရှည်ရှိပါပြီ။ သူက သူ့လုပ်ငန်း ကိုရပ်ပစ်လိုက်ချင်ပြီ။ သို့သော်၊ သူတို့ဥပဒေက ခွင့်မပြု။ တရားဝင်ဒေဝါလီ ခံချင်သည်။ ဒေဝါလီဥပဒေက အခုမှရေးဆဲ...။ သည်လိုနှင့် ဆယ်နှစ်ကြာသွားသည်။ လူရောလုပ်ငန်းပါ ဖွတ်သထက် ညစ်လာသည်။ နောက်ဆုံး အပစ်တစ်ယောက် ဘယ်သူမျှ အသိမပေးတော့ဘဲ၊ 'လစ်'ပြေးတော့သည်။ သူ့အလုပ်သမားတွေမှာ မျက်စိသူငယ် ကျန်ရစ်လျက်။ သူ့ကို ချေးငွေထုတ်ထားသော ဘဏ်တိုက်မှာ တဗျစ်တောက်တောက် ကျိန်ဆဲလျက်၊ အစွန်အေဂျင်စီကလည်း သူ့ကို မေတ္တာ ပို့နေတော့သည်။ (ဒေဝါလီဒုက္ခ)

ဤမျှဆိုလျှင် လက်တင်အမေရိက၊ အာဖရိက၊ အာရပ်ကမ္ဘာနှင့် ယခင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံမှ နိုင်ငံများအနေနှင့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကြာသည့်တိုင်၊ လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ရှေ့မတိုးနိုင်ဖြစ်နေရသော အကြောင်းရင်းများကို၊ 'ဆဝါး' နိုင်လောက်ပြီထင်ပါသည်။ ပြဿနာ၏သော့ချက်မှာ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် ရှိသည်။ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး IFC အစီရင်ခံစာက ယခုလို မှတ်ချက်ပြုထားသည်။

'အကယ်၍ ကုန်ထုတ်သတ္တိတိုးစေသော အလုပ်အကိုင်မျိုးဖြစ်ဖို့ဆိုလျှင် (ဤကဲ့သို့သော အလုပ်အကိုင်မျိုးကသာလျှင် လူနေမှုအဆင့်ကိုမြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။) အကယ်၍ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် တွန်းအားပေးလိုလျှင် (ဤသို့ဖွံ့ဖြိုးမှသာလျှင်၊ တီထွင်မှု၊ ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့်

နေဖန်တီးမှုတို့ လုပ်နိုင်ပါသည်။) ဥပဒေအရ ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ခု ဖန်တီး ပေးရပါလိမ့်မည်။ ဤပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းသစ် တစ်ခုကို လွယ်လွယ်ကူကူ စတင်နိုင်စေရမည်။ ပြောင်းလဲနေသော ဈေးကွက်အခြေအနေနှင့် အခွင့်အလမ်းများအရ မိမိ၏ဘီဇနက် လုပ်ငန်းကို အလွယ်တကူ ပြောင်းလဲပြုပြင်နိုင်စေရမည်။ မိမိဘီဇနက် လုပ်ငန်း အခြေအနေမကောင်းတော့လျှင်၊ တရားဝင်ဒေဝါလီခံပြီး လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းခွင့် ရှိစေရမည်။ သို့မှသာလျှင် အရင်းကိုတုပ်နှောင်ရာ မရောက်ဘဲ၊ အသီးအပွင့်များ လွတ်လပ်စွာထွက်ပေါ်လာနိုင်မည် ဖြစ် ပါသည်။'

IFC အစီရင်ခံစာက နိုင်ငံများ၏ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု စံချိန် စံညွှန်းများကိုလည်း၊ ယခုလို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားပါသေးသည်။

'ဩစတြေးလျတွင်၊ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်ရန် ၂ ရက်မျှသာ အချိန်လိုသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဟေတီတွင်ရက်ပေါင်း ၂၀၃ ရက်၊ ကွန်ဂို တွင် ၂၁၅ ရက်ခန့်လိုသည်။ ဒိန်းမတ်တွင် ဘီဇနက်လုပ်ငန်းသစ် တစ်ခု မှတ်ပုံတင်ရန် တစ်ပြားမျှမလိုပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကမ္ဘောဒီးယားတွင် တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေထက် ၅ ဆကျော်ကုန်ပြီး၊ ဆီရာလီယွန်တွင် တစ်ဦးချင်း ဝင်ငွေထက် ၁၃ ဆကျော် အကုန်ခံမှရသည်။ ဟောင်ကောင်၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်းနှင့် အခြားသော နိုင်ငံပေါင်း ၃၆ နိုင်ငံကျော်တို့တွင်၊ စတင်ခါစ လုပ်ငန်းများအတွက် အာမခံငွေတစ်ပြားမျှ တင်စရာမလိုပါ။ သို့နှင့် တိုင်၊ ဆီးရီးယားတွင် တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေထက် ၅၆ ဆမျှရှိသော ငွေ ပမာဏ လိုသည်။ ချက်သမ္မတနိုင်ငံနှင့် ဒိန်းမတ်ဘီဇနက်လုပ်ငန်းများ မှာ အချိန်ပိုင်းအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အချိန်ပြည့်အတွက်သော် လည်းကောင်း အလုပ်သမား အလွယ်တကူငှားရမ်းနိုင်ပါသည်။ ကန်ထရိုက်စာချုပ်တွင် ငှားရမ်းမည့်သက်တမ်းကို ဖော်ပြစရာမလိုပါ။ သို့နှင့်တိုင်၊ အယ်(လ)ဆာဗေဒို အလုပ်သမားဥပဒေတွင်မူ လုပ်ငန်း အမျိုးအစားနှင့် လုပ်ငန်းသက်တမ်းကို၊ ကန်ထရိုက်စာချုပ်တွင် တရား ဝင်ဖော်ပြဖို့လိုသည်။ လုပ်ငန်းသက်တမ်းကိုလည်း အမြင့်ဆုံး တစ်နှစ် ထက် ပို၍မရပါ။ အရောင်းအဝယ် ကန်ထရိုက်စာချုပ်တစ်ခု ချုပ်ရန် တူနီးရှားတွင် ၇ ရက်မျှနှင့်ကိစ္စပြီးနိုင်ပြီး၊ နယ်သာလန် တွင် ၃၉ရက်မျှ ကြာပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဂွာတီမာလာတွင် ရက်ပေါင်း ၁၅၀၀ နီးပါးမျှ အချိန်ပေးရသည်။ ငွေကြေးပြဿနာနှင့် တရားရုံးတွင် အမှုအခင်းဖြစ် လျှင် ဩစတြေးယား၊ ကနေဒါနှင့် အင်္ဂလန်တို့တွင် အငြင်းပွားနေသော

ငွေကြေး၏ ၁ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးမျှသာ တရားရုံးစရိတ်ကျခံစေရပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဘာကိနာဖာဆို၊ ဒိုမီနီကန်သမ္မတနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့တွင် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ကုန်ကျခံရသည်။ နယူးဇီလန်၊ နော်ဝေနှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတို့တွင်၊ အရွယ်ရောက်ပြီးနိုင်ငံသား အားလုံးနီးပါး၏ ချေးငွေမှတ်တမ်းများကို၊ ချေးငွေမှတ်တမ်းဗျူရိုက ထိန်းသိမ်းထားသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကင်မရွန်း၊ ဂါနာ၊ ပါကစ္စတန်၊ နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့် ဆားဘီးယားတို့တွင်၊ ဤကဲ့သို့သောမှတ်တမ်းမျိုးရှိသူမှာ အရွယ်ရောက်ပြီး နိုင်ငံသားများ၏ ၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှပင် မရှိပါ။ အင်္ဂလန်တွင် အပေါင်ပစ္စည်းဆိုင်ရာဥပဒေနှင့် ဒေဝါလီဥပဒေတို့ရှိပြီး၊ အမှုအခင်းဖြစ်လျှင် မြီရှင်ဘက်မှမနစ်နာစေရန်၊ ဥပဒေဖြင့် အကာအကွယ်ပေးထားပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ကွန်ဂို၊ မက္ကစီကို၊ အိုမင်နှင့် တူနီးရှားတို့တွင်၊ ဤသို့သောဥပဒေမျိုးနှင့် အကာအကွယ်ပေးမှုမျိုး မရှိပါ။ အိုင်ယာလန်နှင့်ဂျပန်တို့တွင် ဒေဝါလီဥပဒေအရ တရားရုံးတွင်ဖြေရှင်းရလျှင်၊ လွန်ရောကျွဲရော ၆ လမျှဖြင့်ပြီးပြတ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ဘရာဇီး(လ)နှင့် အိန္ဒိယတို့တွင် ဆယ်နှစ်ကျော်မျှအထိကြာသည်။ ဖင်လန်၊ နယ်သာလန်၊ နော်ဝေနှင့် စင်္ကာပူတို့တွင် အင်ဆော်လဝီဥပဒေအရ ကြွေးမြီအမှုအခင်းဖြစ်လျှင်၊ သက်ဆိုင်ရာမြေတန်ဖိုး၏ ၁ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးမျှသာ ကုန်ကျစရိတ်ရှိပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပနားမား၊ မက်စီဒိုးနီးယား၊ ဗင်နီဇွဲလား၊ ဆားဘီးယားနှင့် မွန်တီနီဂရိုး၊ ဆီရာလီယွန်တို့တွင် မြေတန်ဖိုး၏တစ်ဝက်နီးပါးမျှ ကုန်ကျစရိတ်ရှိပါသည်။

IFC အစီရင်ခံစာ၏မှတ်ချက်အရ 'ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေများ အလွန်အကျွံကျင့်သုံးလိုက်လျှင်၊ 'ခုတ်ရာတခြား ရှရာတခြား' ဖြစ်တတ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်သောသူများကိုသာ ထိခိုက်နစ်နာစေပြီး၊ ငွေကြေးချမ်းသာသူများနှင့် အဆက်အသွယ်ကောင်းသူများမှာ သူ့နည်းသူဟန်နှင့် လွတ်ထွက်သွားတတ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ အလားတူပင် အလုပ်သမားထုကို ကာကွယ်ဖို့ တင်းကျပ်သော လုပ်အားဈေးကွက် ဖန်တီးထားသော နိုင်ငံများတွင် (အလုပ်သမားငှားဖို့ အလုပ်ဖြုတ်ဖို့ မလွယ်သည်နှင့်) တကယ်တမ်း နစ်နာရသူများမှာ အလုပ်သမားထုကိုယ်တိုင် ဖြစ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများမှာ၊ အလုပ်ရဖို့ပင် မလွယ်လောက်အောင် ဖြစ်နေရသည်ဟု သုံးသပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

IFC အစီရင်ခံစာက ဆိုခဲ့ပါအတိုင်း၊ နိုင်ငံများ၏အခြေအနေကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြပြီး၊ ယခုလို ကောက်ချက်ချလိုက်ပါသည်။

'ကောင်းမွန်သော ထိန်းချုပ်ရေး ဥပဒေဆိုသည်မှာ လုံးဝထိန်းချုပ်ခြင်း မရှိဘဲ ဒီအတိုင်းလွတ်ထားလိုက်ဖို့ မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိ နိုင်ငံအများစုကျင့်သုံးနေသော ဥပဒေများထက် လျော့ပေါ့ရန်အဆိုပြုခြင်းသာဖြစ်ပါသည်' ဟူ၏။ ဆက်လက်ပြီး လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ခြေလှမ်းငါးရပ်ကိုလည်း ဆက်လက်အဆိုပြုထားပါသည်။ 'ဆောင်ရန် ၅ ချက်' ဆိုပါစို့...။

(၁) အပြိုင်အဆိုင်များသော ဈေးကွက်တွင် ရှင်သန်နိုင်ရန်၊ ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေများကို အတတ်နိုင်ဆုံးလျှော့ချပါ။ လူအများ နားလည်ကျင့်သုံးနိုင်ရန်၊ အဖြစ်နိုင်ဆုံး ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုပြင်ပါ။ စားသုံးသူများနှင့် အလုပ်သမားများ၏ လွတ်လပ်စွာပြိုင်ဆိုင်မှုသည်သာ၊ အကောင်းဆုံး လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် အကောင်းဆုံးဖိအားဖြစ်ပါသည်။ အလွန်အကျွံ ထိန်းချုပ်မှုများက ဗျူရိုကရေစီကိုကြီးထွားစေသလို၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများအတွက် နောက်ဖေးပေါက်ဖွင့်ထားသလို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ပေါ်တူဂီနိုင်ငံဆိုလျှင် ပျော့ပျောင်းညင်သာသော လုပ်အားဈေးကွက်ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက်၊ မိမိ၏မူလဥပဒေကို နှစ်ကြိမ်တိတိပြုပြင် ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ပေါ်တူဂီဥပဒေကို အခြေခံသော အန်ဂိုလာဥပဒေ၊ ကမ္ဘာပေါ်တွင် အတင်းကျပ်ဆုံး အလုပ်သမားဥပဒေနှင့်၊ ယခုတိုင် စခန်းသွားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ မဖြစ်သင့်၊မဖြစ်ထိုက်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။

(၂) ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေများ အားကောင်းလာစေရန် အလေးထား ဆောင်ရွက်ပါ။ ဒီ ဆိုတို ၏အကြံပေးချက်အရ ပီရူးအစိုးရဆိုလျှင် လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း လူဦးရေ ၁.၂ သန်းမျှရှိသော မြို့ပြကျေးကျော်ရပ်ကွက်မှ မိသားစုများအတွက်၊ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းပိုင်ခွင့်များ ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်းကို ဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးနိုင်သည်နှင့်၊ မိဘများမှာ ကိုယ့်အိမ်မှမခွာနိုင် ဥစ္စာစောင့်လုပ်နေစရာ မလိုတော့ဘဲ၊ အပြင်ထွက်လှုပ်ရှားလာနိုင်ခဲ့သည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ စီးပွားရေးပြေလည်ပြီး သားသမီးများကို ပို၍ ကျောင်းထားလာနိုင်ခဲ့ပါသည်။

(၃) ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေများကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် အင်တာနက်ကို တိုးချဲ့အသုံးပြုပါ။ ၎င်းက ပို၍မြန်ဆန်သွက်လက်စေပြီး ပို၍လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာစေပါသည်။ ထို့ထက် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများကိုလည်း ထိထိရောက်ရောက် ကာကွယ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

(၄) ဘီဇနက်လုပ်ငန်းများတွင် တရားရုံးမှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းရေးကို 'နောက်ဆုံးနည်း'အဖြစ် သဘောထားပြီး စျေးကွက်နည်းနှင့်သာ အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြေရှင်းသင့်ပါသည်။

(၅) ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို တုံ့ပိုင်းတုံ့ပိုင်းမလုပ်ပါနှင့်။ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ပါ။ '၂၀၀၄ ဘီဇနက်လုပ်ငန်းများ'တွင် ဖော်ပြထားသော အအောင်မြင်ဆုံးနိုင်ငံများ၏ ထင်ရှားသောအားသာချက်မှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်ပါသည်။

IFC အဆိုပါပြုထားသော ဆိုခဲ့ပါခြေလှမ်းငါးရပ်အပြင်၊ ကျွန်တော် ထပ်မံဖြည့်စွက်လိုသော အချက်နှစ်ခု ရှိပါသေးသည်။ ပညာရေးနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံတို့ဖြစ်သည်။ ပညာရေးဆိုရာတွင် အဆင့်တိုင်း (မူလတန်းမှ ဘွဲ့လွန်ထိ) ဖွံ့ဖြိုးဖို့လိုသလို၊ ပုံနှိပ်ရေးသာမက မြင့်တင်ရေးကိုပါ အလေးထား ဖို့လိုပါလိမ့်မည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုရာတွင်လည်း၊ လမ်း၊ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်နှင့် တယ်လီဆက်သွယ်ရေးစသော ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို၊ အဓိကဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ ဤအရာများ မပြည့်စုံဘဲ၊ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်လုပ်နိုင်စရာ မရှိပါ။ အခြားသူများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်ပါ။

ဆိုခဲ့ပါ အခြေခံအဆောက်အအုံများထဲမှ၊ တယ်လီဆက်သွယ်ရေး အပိုင်းကို၊ ထပ်မံဖြည့်စွက်ပြောလိုပါသေးသည်။ ယခုလောလောဆယ်တွင် နိုင်ငံအများစု၏ တယ်လီဆက်သွယ်ရေးစနစ်ကို အစိုးရပိုင်းကသာ တာဝန်ယူ ထိန်းချုပ်ထားကြသည်က များပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်း၏ အပြိုင်အဆိုင်သဘော မရှိသည်နှင့်၊ အသုံးပြုခ စရိတ်ကြီးခြင်း၊ လိုအပ်သောမြန်နှုန်း မမြင့်နိုင်ခြင်း စသည့်အားနည်းချက်များ အမှန်ပင်ရှိနေပါသေးသည်။ သို့အတွက်၊ အခြေ အနေပေးသည်နှင့် တယ်လီဆက်သွယ်ရေးစနစ်ကို၊ စျေးကွက်ဘောင်သွင်းဖို့ လိုပါလိမ့်မည်။ တယ်လီဆက်သွယ်ရေးစနစ် အားမကောင်းလျှင်၊ အခြားလက်လီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်း မလိုလားအပ်သော နှောင့်နှေးကြန့် ကြာမှုများနှင့်၊ ရင်ဆိုင်ရနိုင်စရာ ရှိပါသည်။

IFC မှတ်ကျောက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး လူတော်တော်များများက ထင်နေ ကြသည်မှာ၊ အဆိုပါမှတ်ကျောက်များသည် ပီရူး၊ အာဂျင်တီးနားတို့နှင့်သာ ဆိုင်ပြီး၊ မိမိတို့နှင့်ဘာမျှမဆိုင်ဟု ယူဆနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ မမှန်ပါ။ ဂျာမနီနှင့် အီတလီလို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများကိုပင်၊ IFC မှတ်ကျောက်များထက် တင်ကြည့် လိုက်ပါက၊ မနည်းလှသော အားနည်းချက်များတွေ့နိုင်ပါသည်။ ဤတွင် ပြောလို သည်မှာ၊ ဆိုခဲ့ပါ မှတ်ကျောက်များ၏ လောကလုံးသဘောဆောင်မှုဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့်၊ ယခုလို ကမ္ဘာလုံးချီ ပြိုင်ဆိုင်မှုခေတ်ကြီးတွင်၊ နိုင်ငံအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော 'ဘုံမှတ်ကျောက်'ဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဤသဘောကို အောင်မြင်သော ဂလိုဘယ်ဘိဇနက်သမားတစ်ဦးဖြစ်သူ လူးဆစ် ဒီကယ်လီ က၊ သူ့အတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်၍ ယခုလိုပြောပြသည်။

“ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်တို့၊ ငယ်ငယ်က ပြိုင်တယ်ဆိုတာ အိမ်နီးချင်း အချင်းချင်းပြိုင်ရတာပဲ။ အခု ဒီလိုမဟုတ်တော့ဘူး။ ခင်ဗျားအနေနဲ့ ဂျပန်တွေနဲ့ ပြိုင်ချင်ပြိုင်ရမယ်။ ပြင်သစ်တွေနဲ့ ပြိုင်ချင်ပြိုင်ရမယ်။ တရုတ်တွေနဲ့ ပြိုင်ချင်လည်း ပြိုင်ရလိမ့်မယ်။ ပြောရရင်၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးက လူတိုင်းဟာ ကိုယ့်ရဲ့ပြိုင်ဘက် ဖြစ်နိုင်တယ်ပဲ။ ကမ္ဘာပြားခေတ်ကြီးမှာ ပညာဉာဏ်ပိုကြီးလေ၊ ငွေများများရှာနိုင်လေ၊ ဖြစ်မှာပဲ။ ဒီတော့ ခင်ဗျားပညာရည်ကို မြင့်သထက်မြင့်အောင် မပြတ်မြင့်ပေတော့ပဲ။ မဟုတ်ရင်၊ တစ်ယောက်ယောက်က ခင်ဗျားကို ဖြတ်တက်သွားမှာ၊ သေချာတယ်။ အဲဒီလူဟာ လမ်းတစ်ဖက်က၊ ခင်ဗျား သူငယ်ချင်း ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူးနော် . . .။ ခင်ဗျားမမြင်ဖူးတဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခြမ်းကလူ ဖြစ်ဖို့များတယ် . . .။”

အကယ်၍ သူ့စကားကိုလက်မခံနိုင်လျှင်၊ ကမ္ဘာလုံးဈေးကွက်ထဲမှ အခြားသော အဓိကပလေယာကြီးများ၏ သဘောထားကို၊ မေးမြန်းကြည့်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ၊ အင်တယ်(လ)ဥက္ကဋ္ဌ စရက်(ချ)ဘာရက် ဆိုပါစို့။ ဘာရက်က ကျွန်တော့်ကို အခုလိုပြောဖူးသည်။

“ခင်ဗျားအနေနဲ့ ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံတစ်ရုံဆောက်ဖို့ နေရာရွေးမယ်ဆိုပါစို့။ ခင်ဗျား ဘာတွေကို အဓိကစဉ်းစားမလဲ။ လုပ်အားခတို့၊ ပို့ဆောင်ရေးစရိတ်တို့ ကုန်ကြမ်းရရှိနိုင်မယ့်အလားအလာတို့ . . .။ ဒါတွေပဲ စဉ်းစားမှာပေါ့။ အခု ဒီလောက်နဲ့ မရတော့ဘူးပဲ။ ပြဿနာက သိပ်ကိုကျယ်ပြန့်သွားပြီ။ ခင်ဗျား စက်ရုံ ဘယ်မှာတည်မလဲဆိုတာထက်၊ ခင်ဗျားရဲ့သူတေသနနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနနဲ့ အင်ဂျင်နီယာအရင်းအမြစ်ကို အရင်ဆုံး ဘယ်မှာအခြေချမလဲ၊ စဉ်းစားရတော့မယ်။ ဒါဆိုရင်၊ ဘယ်နေရာမှာ အဆင့်မြင့်ပညာတတ်တွေ ရနိုင်မယ်၊ သူတို့ရဲ့ လုပ်ခလစာက တခြားနေရာတွေနဲ့ယှဉ်ရင်၊ ဘယ်လိုရှိမယ် . . .။ ဒါတွေကို နံပါတ် (၁) စဉ်းစားရတော့မယ် . . .။”

“တစ်ခုကံကောင်းတာက၊ ကျွန်တော်တို့မှာ အရင်ကထက်ရွေးစရာ ပိုများလာတာပဲ။ ဥပမာ၊ ကျွန်တော်တို့အင်တယ်ဆိုရင်၊ ကျွန်တော်တို့ ဆပလိုင်ချိန်းကြီးထဲက ဘယ်နေရာမှာမဆို၊ လုပ်ငန်းအခြေချလို့ရတယ်။ အားနည်းချက် အားသာချက်တွေကိုတော့ နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားပေါ့ဗျာ။ ဈေးကွက်ကြီးတာ လုပ်အားခ ဈေးချိုတာရွေးချယ်ရင် တရုတ်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဆင့်မြင့်ပညာတတ်တော့

အကန့်အသတ်နဲ့ပဲ ရနိုင်မယ်။ အဲ၊ အဆင့်မြင့်ပညာတတ် များများရနိုင်တဲ့နေရာ ဆိုရင် အိန္ဒိယပေါ့။ ဒါပေမဲ့၊ အခြေခံအဆောက်အအုံကတော့ အားနည်းလိမ့် မယ်ဗျ။ မီးခဏခဏပျက်တာနဲ့လည်း ရင်ဆိုင်ရလိမ့်မယ်။ ရုရှားကိုရွေးမယ်ဆိုရင် အဆင့်မြင့်ပညာတတ်တွေလည်း ရှိမယ်။ အခြေခံအဆောက်အအုံလည်း ကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ ဥပဒေပိုင်း အားနည်းချက်တွေတော့ ရှိလိမ့်မယ်။ အိဂျစ် ရွေးရင်ကော . . . ။ လုပ်အားခတော့ ချို့ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနဲ့ ပညာပိုင်းတော့မစွဲဘူး။ ဖိလစ်ပိုင်တို့ မလေးရှားတို့ကျတော့ ပညာတတ် ပေါ တယ်။ ဒါပေမဲ့၊ အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းက ချာပြန်ရော . . . ။ ဘယ်နေရာ မှာမဆို အားနည်းချက်၊ အားကောင်းချက်ကတော့ ဒွန်တွဲနေတာပေါ့ဗျ။ ကိုယ့် အခြေအနေနဲ့ညှိပြီး ရွေးရတာပေါ့။ အခုလိုရွေးခွင့်ရလာတာကိုက ကမ္ဘာပြားကြီး ရဲ့ကျေးဇူးလေဗျာ . . . ။”

ဆစ်ကို ဇာစီအီးအိုဖြစ်သူ ဂျွန်ချိန်ဘာကလည်း၊ သူ့သဘောထားကို ဤသို့ ဖွင့်ဟဖူးသည့်။

“တကယ်တော့ အလုပ်ဆိုတာ အခွင့်သာဆုံးနေရာကို သွားမှာပဲဗျ။ ဒါ သဘာဝပဲ။ အကောင်းဆုံး ပညာတတ်အလုပ်အင်အားစု ရှိတဲ့နေရာ၊ အကောင်းဆုံး အခြေခံအဆောက်အအုံရှိတဲ့နေရာ၊ တီထွင်ဖန်တီးမှုတွေ ရှင် သန်နိုင်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ပြီးတော့ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အားပေးထောက်ခံမှု ရှိတဲ့နေရာ . . . ။ ဒီနေရာမျိုးတွေကို ရွေးကြမှာပဲ။ ဒီလို နိုင်ငံမျိုးတွေမှာလည်း လူနေမှုအဆင့်မြင့်တဲ့လူတွေ ရှိနိုင်တာကလား။ အဲ၊ တစ်ခုတော့ရှိရဲ့ . . . ။ စက်မှုတော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်ခဲ့တဲ့နိုင်ငံတွေသာ ဒီလို အဆင့်မျိုးရှိလိမ့်မယ်လို့တော့ တရားသေမတွက်နဲ့ဗျ။ ကမ္ဘာကြီးက၊ ခင်ဗျား ထင်တာထက်ကို ပိုမြန်မြန်ကြီးပြောင်းနေပြီ။”

ယနေ့ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအနေအထားမှာ၊ မည်သည့်အခါက နှင့်မျှ မတူအောင် အရှိန်အဟုန်ရနေပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ နိုင်ငံ အားလုံး မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်များကို၊ အောင်အောင်မြင်မြင် ပြီးမြောက်နေပြီဟူ၍တော့၊ ကောက်ချက်ချဖို့ စောပါသေး သည်။ ဤဖြစ်စဉ်က လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလို အထက်မှပေါ်လစီချပေးရုံ သက်သက်မျှမဟုတ်လေရာ၊ လူထုတစ်ရပ်လုံး၏ သဘောတူထောက်ခံမှုနှင့် ပါလီမန်အတည်ပြုချက်များ ရရှိဖို့လိုပါသည်။ သို့နှင့်အမျှ ပို၍သိမ်မွေ့သလို၊ ပို၍လည်း ခက်ခဲနိုင်သည်။ ဤသဘောကို ဂူလာမို အော့တစ်(၉)က သူ၏ မက္ကစီကိုအတွေ့အကြုံနှင့်ယှဉ်ပြီး ယခုလိုပြောပြသည်။

“ကျွန်တော်တို့ မက္ကစီကိုမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအပြောင်းအလဲ ပထမအဆင့်

(လက်ကားပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး)ကို စခဲ့တာကြာပါပြီ။ အထက်က အောက်ကို လာတဲ့ ဖြစ်စဉ်ပေါ့ဗျာ။ အခု ကျွန်တော်တို့ရင်ဆိုင်နေရတာက၊ ဒုတိယအဆင့်ဗျ။ အောက်က အထက်ကို ပြန်သွားရတာ(လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး)၊ ဒါက ပိုခက်တယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီမိုကရက်တစ် ဆက်စပ်အခြေအနေအောက်မှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို တွန်းတင်ရတာမို့ အများညီသဘောတူညီချက် ဖြစ်အောင် ဖန်တီးယူရတယ်။ ဒီကိစ္စ ထင်သလောက်မလွယ်ဘူး...။”

ဗင်နီဇွဲလားနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ဖူးသူ၊ ‘နိုင်ငံခြား ရေး ပေါ်လစီ’မဂ္ဂဇင်းကြီး၏ လက်ရှိအယ်ဒီတာ မိုဆီနမ်ကလည်း၊ သူ့ အတွေ့အကြုံများဖြင့် ယခုလို ဖြည့်စွက်ပြောပြသည်။

“လက်လီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုတာက၊ လူတွေအများကြီးနဲ့ ဝိုင်းလုပ်ရတာလေ။ အားလုံးသဘောတူလက်ခံဖို့ လိုသလို စွဲစွဲမြဲမြဲယုံကြည်ဖို့လည်း အရေးကြီးတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေးပဋိပက္ခတွေ၊ နိုင်ငံရေးအပေးအယူတွေ၊ အဖွဲ့အစည်းပိုင်း အားနည်းချက်တွေက ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ်တွေအပေါ် အချိန်မရွေးသက်ရောက်မှု ရှိနိုင်တာကလား။ ပြီးတော့ ကတုတ်ကျင်းထဲက ခံစစ်ပြင်နေတဲ့ ဗျူရိုကရေစီရှိသေးတယ်...။ ဒါ့ကြောင့် ဒီအဆင့်က ပိုခက်တယ်၊ ပိုရေရှည်သဘောဆောင်လိမ့်မယ်...။”

သူတို့တစ်တွေ မီးမောင်းထိုးပြနေကြသည်မှာ၊ ပြည်တွင်းမှလာနိုင်သော ပွတ်တိုက်ခုခံမှုများ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း၊ ကမ္ဘာပြားခေတ်မှာ ကမ္ဘာလုံးချီယှဉ်ပြိုင်မှုကြီးလည်းဖြစ်ရာ၊ ပြင်ပသက်ရောက်မှုများကြောင့်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကံကြမ္မာကို တစ်မျိုးတစ်မည်ဖြစ်စေနိုင်ပါသေးသည်။ အခြားမဟုတ်။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနှင့်အတူ ကျွဲကူးရေပါဖြစ်လာသော ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စဖြစ်ပါ၏။ အထူးသဖြင့် ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းကို မည်သို့တုံ့ပြန် ခံယူကြမည်နည်း ဆိုသောကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။

* * *

ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စ၊ ဂလိုဗယ်လိုက်ရေးရှင်း

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်ကို၊ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ တစ်ခုတည်းနှင့် ဘောင်ခတ်လေ့လာသည်မှာ၊ ရှူးမိုက်ရာရောက်ပါသည်။ တစ် ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ကို ကိုးကားညွှန်းဆိုခြင်းမပြုဘဲ၊ စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်သည်မှာလည်း၊ အလားတူပင် ရှူးမိုက်ရာ ရောက်ပါလိမ့်မည်။ ဘောဂဗေဒပညာရှင်နှင့် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင် တော်တော် များများကမူ၊ ဒုတိယနည်းကို ပို၍အာရုံကြောဟန်တူသည်။ သို့နှင့်အမျှ ဆင်ကြီး တစ်ကောင်လုံး အခန်းထဲရောက်နေသည့်တိုင်၊ ဘယ်သူကမူ ထုတ်ဖော်မပြော ချင်သော အနေအထားမျိုး၊ မကြာခဏတွေ့နေရတော့သည်။

ဤသို့ အများမပြောလိုသည့်ကိစ္စကိုပင်၊ ကျွန်တော် ပြောရပါဦးမည်။ ဤသို့ပြောရသည်မှာလည်း အလွန်ရိုးရှင်းသော အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်ဖြစ် သည်။ အခြားမဟုတ် ကမ္ဘာကြီးပြားလာသောကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ ကမ္ဘာကြီး ပြားလာသည်နှင့်အမျှ၊ ပို၍ပို၍များပြားသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး လက်နက် ကိရိယာနှင့်နည်းနာများမှာ အနှံ့အပြားသဘောဆောင်လာပြီး၊ အလွယ်တကူ သုံးစွဲ၍ ရလာသည်။ ဤအချက်ကိုအကြောင်းပြုပြီး ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များ ကြားတွင်၊ ဆန္ဒကွာဟမှု ချောက်ကမ်းပါးကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရတော့သည်။ ဆန္ဒတစ်ခုက ဆိုခဲ့ပါလက်နက်ကိရိယာနှင့် နည်းနာသစ်များကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် မွေးစားအသုံးချလိုသည်။ ဆန္ဒတစ်ခုကမူ အသစ်ဟူသမျှငြင်းဆန်လိုပြီး၊ ခေါင်း မာမာနှင့်ခုခံလိုသည်။ ကမ္ဘာကြီးပိုပြားလာလေ အဆိုပါဆန္ဒကွာဟမှု ချောက် ကမ်းပါးမှာ ပို၍ကျယ်လာလေဖြစ်တော့သည်။

ဤဘာသာရပ်ကိုဖွင့်ဆိုသော အရေးကြီးသည့် စာအုပ်များစွာထဲမှ တစ်အုပ်မှာ၊ ခေတ်ပြိုင်ဘောဂဗေဒပညာရှင် ဒေးဗစ်လန်း ရေးသားပြုစုသော 'တိုင်းပြည်များ၏ဓနနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှု' (The Wealth and Pov- erty of Nations) ဖြစ်ပါသည်။ သူက ဤသို့ဆိုပါသည်။

'အချို့တိုင်းပြည်များမှာ စက်မှုထူထောင်ရေးကို ခုန်ကူးနိုင်ကြသော် လည်း၊ အချို့မှာမူ နောက်ကျကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ အကြင်တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ ရာသီဥတု၊ သယံဇာတ၊ ပထဝီစသည် တို့မှာ အရေးကြီးသောအခန်းမှ ပါဝင်သည်ဟုဆိုကြသည့်တိုင်၊ ကျွန်တော့် အနေနှင့်မူ ဆိုခဲ့ပါတိုင်းပြည်၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ကသာလျှင်၊ အရင်းခံ အကျဆုံးဖက်တာဟု ဆိုချင်သည်။ အထူးသဖြင့် အလုပ်ကြီးစားမှု၊ ခြိုးခြံချွေတာမှု၊ ရိုးသားမှု၊ ဇွဲကောင်းမှု စသောတန်ဖိုးများ၊ အပြောင်း

အလဲသစ်၊ တကွနိုလိုဂျီသစ်များကို မည်မျှအတိုင်းအတာထိ၊ တံခါးဖွင့် ကြိုဆိုနိုင်သနည်းဆိုသော နှလုံးသွင်းနိုင်စွမ်းနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် သဘောထားစသည်တို့ဖြစ်သည်။'

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်ကို၊ ပုံသွင်းပေးသော ဆိုခဲ့ပါယဉ်ကျေးမှုလေ့များနှင့်ပတ်သက်သည်။ 'လန်း'၏အမြင်ကို မည်သူမဆို ထောက်ခံ(သို့မဟုတ်)ကန့်ကွက်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော့်သဘောပြောရလျှင်မူ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အကြားရများလှပြီဖြစ်သော နယ်ချဲ့စနစ်၊ သမိုင်းအမွေ၊ ပထဝီအနေအထား စသည်တို့နေရာတွင်၊ လန်း တင်ပြသော ယဉ်ကျေးမှုလေ့ ဖက်တာကို အစားထိုးသွင်းကြည့်သည်က၊ လတ်ဆတ်သော အမြင်သစ်များ ရနိုင်စရာရှိလိမ့်မည် ထင်သည်။ ခြေဖဝါး ငွေပါသော ဂျာနယ်လစ်တစ်ယောက် အနေနှင့်၊ ကျွန်တော့်တွင် ကမ္ဘာအနှံ့မှအတွေ့အကြုံအချို့ အထိုက်အလျောက် ရှိပါသည်။ ဤအတွေ့အကြုံများထဲမှ အပြားကမ္ဘာကြီးနှင့် ဆက်စပ်နေသော ယဉ်ကျေးမှုလက္ခဏာနှစ်ရပ်ကို၊ ကျွန်တော် အထူးသတိပြုမိခဲ့သည်။

ပထမလက္ခဏာကို၊ အပြင်ဖြန့်ယဉ်ကျေးမှုဟု ဆိုချင်သည်။ ပြင်ပ အိုင်ဒီယာများနှင့် ပြင်ပဩဇာကို၊ မည်မျှတံခါးကျယ်ကျယ် ဖွင့်ပေးမည် နည်းဆိုသောကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဝင်လာသောအရာများကို၊ မိမိတို့ ယဉ်ကျေးမှုအခံနှင့်၊ မည်သို့ထုပ်ပိုးကြမည်နည်း ဆိုသောပုစ္ဆာဖြစ်သည်။ 'ဂလိုဘယ်'ကို၊ 'လိုကယ်' အသွင်ပြောင်းဖို့ဖြစ်ရာ၊ 'ဂလိုကယ်လိုက်(ဇ)' (Glocalize)လုပ်ခြင်းဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ဒုတိယလက္ခဏာမှာ၊ ပို၍ပင် ဖမ်းဆုပ်ရခက်နိုင်ပါသည်။ အတွင်းကျွန်ုပ် ယဉ်ကျေးမှုဟုဆိုချင်သည်။ အမျိုးသားသွေးစည်းညီညွတ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးကို၊ မည်သို့ဟန်ချက်ညီညီ ပေါင်းစပ်ကြမည်နည်း ဆိုသော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း လူစိမ်းသူစိမ်းများနှင့်၊ မည်မျှယုံယုံကြည်ကြည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြမည်နည်း ဆိုသောပုစ္ဆာ ဖြစ်ပါသည်။ အီလစ်အလွှာ၏ သက်ဆိုင်ရာလူထုအရေးကို၊ မည်မျှ အတိုင်းအတာထိ စိတ်ဝင်စားကြသနည်း ဆိုသောအချက်မှာလည်း၊ ဤလက္ခဏာတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။

ဤနေရာတွင်၊ ကျွန်တော် အထူးဦးစားပေးပြောလိုသည်မှာ၊ 'ဂလိုကယ် လိုက်ရေးရှင်း' ဖြစ်သည်။ 'ဂလိုဘယ်လိုက်ရေးရှင်း' (Globalization) မဟုတ်ပါ။ 'ဂလိုကယ်လိုက်ရေးရှင်း' (Glocalization) ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပမှလာသော အိုင်ဒီ ယာများနှင့် အကောင်းဆုံးလေ့စရိုက်များကို အလွယ်တကူစုပ်ယူပြီး သကာလ၊ မိမိတို့အစဉ်အလာနှင့် အစပ်အဟပ်ရှိရှိရောမွှေနိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှု

လေ့စရိုက်တစ်ခုတွင် သဘာဝအရ(ပင်ကိုယ်အရ)၊ ဂလိုကယ်သဘောများရှိနေလေ၊ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် အကျိုးများလေဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤအတွက် သာဓကပြရလျှင် အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု၊ ဂျပန်ယဉ်ကျေးမှု၊ အမေရိကန်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ယခုနောက်ပိုင်း တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုတို့ဖြစ်သည်။ ပို၍သရုပ်တင်နိုင်စေရန် ယနေ့ခေတ်ပြိုင် အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှုမှ အမြင်တစ်ရပ်ကိုထုတ်ပြပါဦးမည်။ ဤအမြင်က ယခုလိုဆိုသည်။ 'မဂိုတွေ ရောက်လာတယ်၊ မဂိုတွေ ထွက်သွားတယ်။ နောက် ဗြိတိသျှတွေ ရောက်လာတယ်။ ဗြိတိသျှတွေ ထွက်သွားတယ်။ သူတို့ဆီက အကောင်းဆုံးအမွေတွေကို ကျွန်တော်တို့ယူလိုက်တယ်။ ကျန်တာတွေ မယူဘူး။ ဒါပေမဲ့ အိန္ဒိယဟာ အိန္ဒိယပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့ထိ၊ ပဲဟင်းနဲ့ချပါတီ စားတုန်း။ ကျွန်တော်တို့အမျိုးသမီးတွေလည်း၊ ခုထိ ဆာရီဝတ်တုန်း။ ကျွန်တော်တို့ မိသားစုတန်ဖိုးတွေလည်း အခုထိရှင်သန်တုန်း...။'

ဤသည်ပင် အကောင်းဆုံး ဂလိုကယ်လိုက်လေးရှင်းပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

အိန္ဒိယ အဆင့်မြင့်တက္ကသိုလ်ရှိ ကုန်သွယ်ရေးအစည်းအရုံးကို ဦးဆောင်နေသူ Mphasi S ကုမ္ပဏီ စီအီးအို ဂျယ်ရီရို က၊ သူ့ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံနှင့် ယှဉ်သော ဂလိုကယ်လိုက်လေးရှင်းသဘောကို ဤသို့ဖွင့်ပြသည်။

“ဒီနေ့ကမ္ဘာကြီးမှာ အရာရာတံခါးဖွင့်ထားပြီး၊ စိတ်ပါလက်ပါ ပြောင်းလဲချင်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကိုယ်ခံမရှိသော၊ အကျိုးအများဆုံးဖြစ်လိမ့်မယ်ဗျ။ ကျွန်တော့်အဘွားရဲ့အမေ (ကျွန်တော့်ဘေးမကြီး)ဆိုရင်၊ စာတစ်လုံးမျှ မတတ်ဘူး။ ကျွန်တော့်အဘွားကတော့ ဒုတိယတန်းထိနေဖူးတယ်။ သေစာရှင်စာ တတ်ရုံပေါ့။ အဲ၊ ကျွန်တော့်အမေကျတော့ ကောလိပ်တက်ဖူးတယ်။ ဟော၊ ကျွန်တော့်ညီမကျတော့ ဘောဂဗေဒဂုဏ်ထူးတန်း အောင်ပြီးပြီ။ အခု၊ ကျွန်တော့်သမီး ချီကာဂိုတက္ကသိုလ်မှာ တက်နေတယ်။ မိဘထက် ပိုတော်ပိုထက်တဲ့သားသမီးတွေ ပျိုးထောင်နိုင်မှ၊ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်ရှင်သန်နိုင်မှာ မဟုတ်လား။ အဲသလို ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ငုတ်တုတ်ထိုင်နေလို့တော့မရဘူး။ ကြိုးစားရမယ်။ အပြောင်းအလဲကို အမီလိုက်နိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ စိတ်ပါလက်ပါကြီးကို ပြောင်းလဲနိုင်ရမယ်ဗျ။ ဒီနေရာမှာ၊ ခင်ဗျားယဉ်ကျေးမှုဟာ ဘယ်လောက်အဆင့်မြင့်နေပါစေ၊ ကျေနပ်နေလို့မရဘူး။ သာယာနေလို့မဖြစ်ဘူး။ အချိန်နဲ့အမျှ ပြောင်းလဲခံယူနိုင်ရမယ်။ သူများရဲ့အားကောင်းချက်တွေကို မွေးစားယူနိုင်ရမယ်။ အဲဒီအတွက် တံခါးဖွင့်ထားဖို့လိုတယ်။ ဒါမှ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုကို ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်စေမှာ တကယ်ချစ်ရာရောက်မှာ...။”

'ရဲ့'အသံက အားတက်သရောရှိလှသည်။ သူထက်သန်မှုက ကျွန်တော့်ဆီပင် ထုံကူးသွားသည်။

“ဒီနေရာမှာ အန္တရာယ်အကြီးဆုံးက၊ ယဉ်ကျေးမှုသီးသန့်ဝါဒပဲဗျ။ သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်ပေါ့ဗျာ။ တရုတ်ဧကရာဇ်ဘုရင်က ဗြိတိသျှသံတမန်ကို နှင်ထုတ်လိုက်တယ်။ အဲဒီအတွက် ဘယ်သူနစ်နာလဲ...။ တရုတ်ပြည်ကြီးပဲ ထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။ ယဉ်ကျေးမှုသီးသန့်ဝါဒဆိုတာ တံခါးပိတ် ဝါဒလေဗျာ။ ခင်ဗျားပြောနေတဲ့ အပြားကမ္ဘာကြီးနဲ့ ဘယ်လိုမှမဆီလျော်ပါဘူး။ ပြောရရင် မဆီလျော်ရုံတင်မကဘူး။ အန္တရာယ်ပါရှိတယ်ဗျ။”

“ယဉ်ကျေးမှုလေ့တစ်ခုဟာ အစကတည်းက၊ တံခါးဖွင့်အစဉ်အလာ မရှိရင်ကောဗျာ...။”

ကျွန်တော်က ထောက်ကွက်ဝင်လိုက်တော့၊ သူ့စကားက ပိုအရှိန်ရ လာသည်။

“မရှိရင် ရှိအောင် မွေးမြူယူရမယ်ဗျ။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ အသေမှ မဟုတ်တာ အရှင်ပဲ၊ မွေးလို့ရတယ်။ အဲဒီအတွက် အကောင်းဆုံးလက်နက်က အင်တာနက်ပဲ။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ဟိုဘက်အခြမ်းမှာရှိတဲ့ Developerတစ်ယောက် အနေနဲ့၊ ခင်ဗျား အင်တာနက်မှာ စကားပြောကြည့်။ ဒီလူရဲ့ အသားအရောင်၊ လူမျိုး၊ ခင်ဗျား သိမှာမဟုတ်ဘူး။ သိစရာလည်း မလိုဘူးလေ။ သူနဲ့ စကားပြောလို့ ခင်ဗျားမှာ အိုင်ဒီယာသစ်တွေရနိုင်လား၊ အကျိုးရှိလား။ ရှိရင် ဆက်ပြောပေါ့။ ခင်ဗျားတို့ဆက်ဆံရေးက လူမျိုးတို့အသားအရောင်တို့အပေါ်မှာ၊ အခြေခံတာ မဟုတ်ဘူး။ ပင်ကိုယ်အရည်အချင်းပေါ်မှာ အခြေခံတာ။ သူနဲ့စကားပြောကြည့် မှ သူ့‘ဇ’ ဘယ်လောက်ရှိတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားသိမှာ။ ဒီတော့ တံခါးဖွင့်ရမှာပဲ။ ဒါမှ သူ့အရည်အသွေးကို ခင်ဗျားသိပြီး လေးစားလို့ရမှာ၊ ယုံကြည်လို့ ရမှာ။ ဒီလို တံခါးဖွင့်အလေ့အထသာ ဖွံ့ဖြိုးလာရင်၊ ခင်ဗျားရဲ့ လူတွေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ လောကအမြင်ပါ ပြောင်းသွားလိမ့်မယ်။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်လည်း၊ အရည်အချင်း ပေါ်မှာအခြေခံတဲ့ ဆက်ဆံရေးလောကကြီးထဲ ရောက်သွားလိမ့်မယ်။ အဲသလို မဟုတ်ဘဲ တံခါးပိတ်ထားရင်တော့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို၊ ထင်တစ်လုံး ဘဝင်စိတ်နဲ့ နောက်ဆုံး ကျဆုံးမှာပဲ...။”

ဂျယ်ရီရို၏သဘောထားအမြင်များက ကျွန်တော့်စိတ်ကို အာရပ်မွတ်စ လင်ကမ္ဘာသို့ တွန်းပို့လိုက်သည်။ ကမ္ဘာကြီးပြားလာစဉ်အတွင်းမှာပင်၊ ပြဿနာ အထွေထွေနှင့် နပန်းလုံးနေကြရဆဲနိုင်ငံအချို့၊ ဤဒေသကြီးတွင် မနည်းမနော ရှိနေပါသည်။ ရှုပ်ထွေးနက်ရှိုင်းသော သမိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နောက်ခံအကြောင်းများကြောင့်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ ကောင်းကောင်း ဂလိုကယ် လိုက်(ဇ) လုပ်နိုင်ဟန်မရှိ။ မိမိတို့ညွှန်ဟောင်းတွင်သာ အဆက်ပြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ သည်။ ဤသို့ဆိုသည်နှင့် မွတ်စလင်ကမ္ဘာတစ်ခုလုံး၊ ဤအတိုင်းဟု၊ ဝါးလုံးရှည်ဖြင့်

သိမ်းကျုံးရမ်းသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ မွတ်စလင်ကမ္ဘာထဲမှပင် ကောင်းကောင်း ဂလိုကယ်လိုက်(၈)လုပ်နိုင်သော နိုင်ငံအချို့၊ အမှန်ပင်ရှိပါသည်။ တူရကီ၊ လီဘာနွန်၊ ဘာရိန်း၊ ဒူဘိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားတို့ ဖြစ်သည်။ ဤနိုင်ငံ များမှာ 'လောကီသီးသန့်ဝါဒ' ကိုကျင့်သုံးသော မွတ်စလင်နိုင်ငံများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်ဆန့်ကျင်စွာ အာရပ်မွတ်စလင်ကမ္ဘာမှ နိုင်ငံအချို့တွင်မူ၊ လောကီနှင့် လောကုတ္တရာကို မခွဲမခြား ကျင့်သုံးလျက်ရှိသော၊ အစွန်းရောက် တစ်ယူသန် ခေါင်းဆောင်များ၏ အာဏာစက်အောက်တွင်၊ ကျရောက်လျက်ရှိနေသည်။ ခေတ်မရှိတော့သော အခြေခံမူများကို အသေဆုပ်ကိုင်ရင်း၊ ခေတ်ပြိုင်ကမ္ဘာကြီး နှင့်အဆက်ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားနေကြသည်။

ဘင်လာဒင်ဝါဒမှာ ဤသဘောပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤဝါဒက၊ ဆော်ဒီ အာရေဗျနိုင်ငံရောက် နိုင်ငံခြားသားဟူသမျှနှင့်၊ နိုင်ငံခြားအယူအဆဟူသမျှကို အပုပ်ချဆန့်ကျင်သည်။ ဤသည်မှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို၊ မလိုလားသော ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။ ဂလိုကယ်လိုက်လေးရှင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဟု ဆိုနိုင်ပါ သည်။ ဘင်လာဒင်ဝါဒနှင့် အလားတူသော၊ မျိုးနွယ်စုဝါဒပုံစံမျိုးစုံကိုလည်း၊ အာရပ်နိုင်ငံတော်တော်များများတွင် တွေ့နိုင်သည်။ မျိုးနွယ်စုဝါဒ ကလည်း၊ မိမိတို့၏ယုံကြည်မှုဝင်ရိုးကို ဆွေးမျိုးသားချင်းဘောင်ထဲတွင်သာ၊ ကန့်သတ် ထားသည်။ ဆွေးမျိုးအသိုင်းအဝိုင်း ပြင်ပမှလူများနှင့်၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုင်းကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအပြုအမူအဖြစ်ခံယူသည်။

မျိုးနွယ်စုဝါဒ၏ဆောင်ပုဒ်က ယခုလိုဆိုသည်။ 'ငါရယ်၊ ငါ့ညီအရင်း ရယ်ပေါင်းပြီး၊ ငါတို့ညီအစ်ကိုဝမ်းကွဲကို ဆန့်ကျင်မယ်။ ငါရယ်၊ ငါ့ညီအရင်းရယ်၊ ငါ့ညီဝမ်းကွဲရယ်ပေါင်းပြီး၊ အပြင်လူတွေကိုဆန့်ကျင်မယ်' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာလုံးဝါဒ၏ဆောင်ပုဒ်ကမူ ဤသို့မဟုတ်။ 'ငါရယ်၊ ငါ့ညီအရင်းရယ်၊ ငါ့ညီ ဝမ်းကွဲရယ်၊ ငါတို့ငယ်သူငယ်ချင်း သုံးယောက်ရယ်၊ ပြီးတော့ ဩစတြေးလျက မိတ်ဆွေ လေးယောက်ရယ်၊ ပီကင်းက နှစ်ယောက်ရယ်၊ ဘင်္ဂလားက ခြောက် ယောက်ရယ်၊ ဂျာမနီက သုံးယောက်ရယ်၊ နောက်ပြီးတော့ အင်တာနက်မှာ ဆုံဖြစ်ကြတဲ့ အွန်လိုင်းမိတ်ဆွေ လေးယောက်ရယ်၊ ငါတို့အားလုံး စုပေါင်းပြီး၊ ဂလိုဘယ်ဆပွလိုင်ချိန်းကြီးတစ်ခု ဖန်တီးကြမယ်... ' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ စင်စစ် အပြားကမ္ဘာကြီးတွင်၊ အလုပ်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်မှုမှာ ပို၍ရှုပ်ထွေးသည်နှင့်အမျှ ပို၍ သိမ်မွေ့လာပြီဖြစ်ရာ၊ လူအများစုကြီးအနေနှင့် သူတို့မသိသော တစ်ခါမျှပင် မတွေ့ဖူးမမြင်ဖူးကြသော၊ အခြားလူများစုကြီးနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်သွယ် ပတ်သက်နေရပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သဘောသဘာဝရှိသည့် ခေတ်သစ် အလုပ်ခွဲခြားလုပ်ကိုင်မှုတွင် ထဲထဲဝင်ဝင်ပါဝင်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင်၊ ယုံကြည်မှုက

အတော်စကားပြောပါလိမ့်မည်။ မိမိယုံကြည်မှုဝင်ရိုးကို ဆွေမျိုးသားချင်းမဟုတ်သူ တစ်စိမ်းများကြားထိ၊ အကျယ်ဆုံးချဲ့ယူနိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်။

ဤနေရာတွင် ဒေးဗစ်လန်း၏ အာရပ်မွတ်စလင်ကမ္ဘာနှင့်ပတ်သက်သော၊ သဘောထားအမြင်အချို့ကို ဆက်လက်ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။

‘သူတို့၏ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့မှာ အမျိုးသမီးထုနှင့်ပတ်သက်လျှင်၊ လွန်စွာ တစ်ဖက်စွန်းကျသည်ဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်။ ‘မိန်းမဆိုသည်မှာ ကိလေသာအစုအဝေးကြီးသာဖြစ်သည်။ ညစ်ညမ်းမှုမျိုးစုံ၏ရေခဲမြေခဲဖြစ်သည်’ စသဖြင့်၊ သဘောယူကြသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ အမျိုးသမီးထုကို လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ခွဲထုတ်အဆက်ဖြတ်ပြီး၊ အိမ်တွင်းပုန်းစေသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများတွင် ပါဝင်ခွင့်မပြုဘဲ၊ ငြင်းဆန်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့တစ်ခုအနေနှင့် ဆိုခဲ့ပါအတိုင်းယုံကြည်လိုက်သည်နှင့်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏တစ်ဝက်မကရှိသော ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကြီးကို၊ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးလိုက်ရပါတော့သည်။ သူတို့သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသော ‘မဟာဖိဝါဒ’မှာ၊ ယောက်ျားသားများအတွက်လည်း၊ ကောင်းကျိုးပေးသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ စတင်မွေးဖွားစဉ်ကတည်းက မိန်းမထက်မြင့်မြတ်သည်ဟု၊ အထူးဦးစားပေးခံလာရရာ၊ မိမိ၏အခွင့်အာဏာနှင့်အဆင့်နေရာကို ယစ်မူးလာကြပြီး၊ ဤယစ်မူးမှုကပင် အောင်မြင်မှုများအတွက် အခုအခံလိုဖြစ်လာရသည်။ ဤသို့သော ယောက်ျားမိန်းမခွဲခြား ဆက်ဆံမှုမျိုးမှာ၊ အာရပ်နှင့်အရှေ့အလယ်ပိုင်း၏ အခြင်းအရာသက်သက်မှုမဟုတ်ပါ။ အဆင့်ဒီဂရီအတိုင်းအတာ မတူသည့်တိုင်၊ စက်မှုဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံအချို့အပါအဝင် တစ်ကမ္ဘာလုံးအနှံ့၊ ရှိသလောက်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။’

ယခုအခါတွင်မူ၊ လစ်ဘရယ်အတွေးအခေါ်များဖြင့် ယဉ်ပါးလာကြပြီဖြစ်သော အာရပ်ပညာတတ်များကိုယ်တိုင်က၊ အာရပ်မွတ်စလင်ကမ္ဘာ၏ ဂလိုကယ်လိုက်ဇေးရှင်းခုခံမှုများကို၊ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြသည်များ ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ ဤအချက်ကို ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၅ ရက်နေ့ထုတ်(အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော) ဆော်ဒီသတင်းစာပါ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်တွင်၊ သတိပြုနိုင်စရာ ရှိသည်။ ဆောင်းပါးရှင်မှာ၊ ဆော်ဒီဂျာနယ်လစ် ရိတ်ကွတ်(စ)တီ ဖြစ်ပြီး၊ ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်မှာ ‘ပထမခြေလှမ်းမစမီ မည်မျှကြာဦးမည်နည်း’ ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ ဆော်ဒီအာရေဗျမှ တိုက်ခိုက်မှုသတင်းများမှာ၊ အနည်းနှင့်အများဆိုသလို နိစ္စဥဝမီဒီယာစာမျက်နှာများထက်တွင်၊ နေရာယူထားပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သော စိတ်မချမ်းသာစရာကိစ္စများကို၊ ဆုံးခန်း

တိုင်ဖို့ မျှော်လင့်လိုက်သည့်အခါတိုင်း၊ အခြေအနေမှာ ပို၍ပင်ဆိုးဝါးလာခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများ၏ ရေခဲမြေခဲမှာ မည်သည့်အရာဖြစ်မည်နည်း။ 'အယ်ရီယာဒါ'သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ် တာကီအယ်(လ)ဆူဒရီရီ က၊ သူ့အမြင်ကို ယခုလိုရှင်းပြသည်။

'စင်စစ် ယနေ့အကြမ်းဖက်သမားများ ကိုင်စွဲထားကြသည့် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီမှာ၊ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်များက မဟာဗလီတော်ကြီးကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြသော ဂျူဟာအီမန်လှုပ်ရှားမှုမှ အမွေခံခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအိုင်ဒီအိုလိုဂျီက၊ မိမိတို့နှင့် သဘောထားမတူသူအားလုံးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု စွပ်စွဲသည်။ မိမိတို့က၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူဆသူအားလုံးကို၊ အပြီးတိုင်ဖယ်ရှားခွင့်ရှိသည်ဟုလည်း၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လူသတ်လိုင်စင်ပေးထားသည်။ အနောက်တိုင်းသားမှန်သမျှ အာရေဗျကျွန်းဆွယ်မှ မောင်းထုတ်ပစ်ကြရမည်။ မွတ်စလင်ဘာသာဝင်များပင်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့လမ်းကြောင်းအတိုင်း မလိုက်ပါလိုသူများကို အလားတူပြုမူရမည်။ ဤသို့သော သဘာဝရှိသည့် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီမှာ၊ ရှစ်ဆယ်နှင့်ကိုးဆယ်အလွန်များတွင် ငုပ်သွားသလိုရှိရာမှ၊ ယခုအခါ ပြန်လည်အားသစ်လာခဲ့သည်...။' စသဖြင့် သုံးသပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤနေရာတွင်၊ တာကီအယ်(လ)ဆူဒရီရီ မေ့လျော့သွားသည်မှာ၊ ဆိုခဲ့ပါအကြမ်းဖက်မှုပြဿနာကို ကျွန်တော်တို့ ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံသားများအနေနှင့်၊ မည်သို့အရေးယူ ဆောင်ရွက်ကြမည်နည်း ဆိုသောကိစ္စဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်တစ်ခုအနေနှင့်၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒ ရေသောက်မြစ်များကို အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်ကြာသည်အထိ ဖော်ထုတ်အရေးယူမှုမပြုနိုင်လျှင်၊ နောက်ထပ်အကြမ်းဖက်မှုများစွာ မှီလိုပေါက်လာဦးမည့်သဘောရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိကျင့်သုံးနေကြသော ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့စရိုက်များကိုယ်တိုင်က၊ ဆိုခဲ့ပါအကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို အားပေးရာမရောက်နိုင်ပါသလော။ စိစစ်ကြည့်သင့်သည်ဟု သဘောရပါသည်။ ပထမဆုံး၊ ကျွန်တော်တို့ပညာရေးစနစ်မှစ၍ ဆန်းစစ်ကြည့်ဖို့လိုလိမ့်မည်။ လက်ရှိပညာရေးမှာ၊ အခြားသောယဉ်ကျေးမှုများအပေါ်၊ သည်းခံစိတ်မွေးမြူနိုင်ရေးအတွက်၊ အလေးမပေးခဲ့ဟု ဆိုချင်သည်။ ၄ တန်းမှ ၁၂ တန်းထိ ကျွန်တော်တို့ ကလေးငယ်များ ဆိုလျှင်၊ ကျွန်တော်တို့အပြင် အခြားသောယဉ်ကျေးမှုများ ရှိသေးသည်ကိုပင်၊ သိခွင့်ရှိဟန်မတူ။ ကျွန်တော်တို့ယဉ်ကျေးမှု ကိုယ်တိုင်သည်လည်း၊ ကမ္ဘာမိသားစုကြီးတစ်ခုလုံး၏အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်ဆိုသည်ကို၊

သဘောပေါက်ကြဟန်မရှိ။ ဤသို့ သိရှိသဘောပေါက်စေရန်လည်း ကျွန်တော်တို့ပညာရေးက ဖန်တီးမပေး။ အတိတ်က အစွဲလမ်းအင်ပါ ယာကြီးများအကြောင်းကိုသာ၊ တခမ်းတနား သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။

မိမိယဉ်ကျေးမှုကို လေးစားတန်ဖိုးထားသည်က ကောင်းပါသည်။ သို့သော်၊ အခြားသောယဉ်ကျေးမှုများကို အထင်မြင်သေးသည်က မကောင်းပါ။ ပို၍ဆိုးသည်မှာ 'ငါနှင့်မတူ ငါ့ရန်သူ' ဆိုသော သဘောထားမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ယဉ်ကျေးမှုကို၊ ခေတ်သစ်နှင့်အတူ ပြန်လည်အားသစ်နိုင်ရန်အတွက်၊ ပြန်လည်လေ့လာသင်ကြားမှုများ အရေးတကြီးလိုနေပြီဟု ယူဆရပါကြောင်း...။

တိုင်းပြည်တစ်ပြည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုအနေနှင့်၊ သည်းခံစိတ် (ခန္တီဝါဒ)ယဉ်ကျေးမှုလေ့၊ အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ ခေတ်သစ်နှင့်ပို၍ အဟပ်ညီလာနိုင်ပါသည်။ အကြောင်းမူ၊ ခန္တီဝါဒကသာ ယုံကြည်မှုကို မွေးထုတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ယုံကြည်မှုဝင်ရိုးခိုင်ခံ့မှသာ၊ အသစ်တီထွင်မှုနှင့် အဲ(န်)ထရာ၊ ခုနောစိတ်ဓါတ်များ၊ ရှင်သန်နိုင်စရာရှိပါလိမ့်မည်။ လူမှုအုပ်စု တစ်ခု၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေနှင့် ယုံကြည်မှုဝင်ရိုးခိုင်လေ၊ အနာဂတ်အခွင့်အလမ်းများ ပိုပွင့်လန်းလေဖြစ်သည်။

ယနေ့တရုတ်ပြည်၏ အောင်မြင်မှုများက၊ ဤအချက်ကို သာဓကတင်လျက်ရှိပါသည်။ တရုတ်ပြည်အနေနှင့် သည်းခံစိတ်ချို့တဲ့သော မော်စီတုန်း၏ အကြမ်းစားကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ငြင်းပယ်ပြီး၊ ခန္တီဝါဒနှင့်ယဉ်သော နိုင်ငံခြားရေး ဝါဒဘက်သို့ လှည့်ပြောင်းနိုင်ခဲ့၍သာ၊ ယခုလိုအောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယမှာလည်း နောက်ထပ်ဥပမာကောင်းဟု ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ခန္တီဝါဒမှာ ဟိန္ဒူဘာသာတရား၏ အခြေခံမူတစ်ခုဖြစ်ရာ၊ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှုလေ့ကိုယ်တိုင်က စူးစမ်းဆင်ခြင်မှုကိုအားသန်ပြီး၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အယူအဆများပင်ဖြစ်စေ လွတ်လွတ်လပ်လပ်စီးဆင်းခွင့် ပြုတတ်သည်။ ဤယဉ်ကျေးမှုကိုယ်ခံအားကြောင့်ပင်၊ အိန္ဒိယစီးပွားရေးသည် အချိန်တိုအတွင်း၊ အတက်ကြမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ယူဂန္ဒာနိုင်ငံမှ၊ အိန္ဒိယနွယ်ဖွားတို့၏ကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းမှာလည်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းမည်ထင်သည်။ အလွန်ခက်ထန်သော အိဒီအာမင်လက်ထက်တွင်၊ သူတို့တစ်တွေမှာ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံလိုက်ရသည်။ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သမျှအားလုံးကို ထားရစ်ခဲ့ရပြီး၊ ခြေမဲ့လက်မဲ့ ထွက်ခွာခဲ့ရသည်။ သူတို့ထဲမှ တော်တော်များများ၊ ဗြိတိန်သို့ ရောက်သွားသည်။ ယခု နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်ကြာသောအခါ၊ ဗြိတိန်ရှိ အိန္ဒိယ

အသိုင်းအဝိုင်းမှ သန်းကြွယ်သူဌေးအမြောက်အမြား ပေါ်ထွက်နေပြီဖြစ်သည်။ ဤအချက်က ဘာကိုဖော်ပြနေသနည်းဆိုလျှင်၊ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သမျှအက်ဆက် အားလုံး တစ်စမကျန်ချွတ်ခွာခံရသည်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကြီးစားမှု ပညာလိုလားမှု၊ ဆန့်ကျင်ဘက်များအပေါ် သည်းခံနိုင်စွမ်းနှင့်၊ မိသားစုတန်ဖိုးများ အားကောင်း လျှင်၊ ဘဝအောင်မြင်မှု အသေအချာရနိုင်သည်ဆိုသောသာမက ဖြစ်ပါသည်။ စပိန်နိုင်ငံမှ မွတ်စလင်များ၏အောင်မြင်မှုမှာလည်း၊ အလားတူပင်ဖြစ်ပါသည်။

သို့နှင့်တိုင်၊ ယနေ့ အာရပ်မွတ်စလင်ကမ္ဘာတွင်မူ၊ မွတ်စလင်ဘာသာ၏ အမွတ်အမြတ်တရားတစ်ခုဖြစ်သော 'ခန္တီဝါဒ' - သိသိသာသာအားနည်းလာရာ၊ ဤအချက်သည်ပင် ပြဿနာအထွေထွေ၏ရေသောက်မြစ်ဟု ဆိုရပါတော့မည်။

ဤနေရာတွင်လည်း၊ အပြားကမ္ဘာ၏မြောက်ပေါ်ကိန်းများ အကြောင်း ကို၊ ပြောဖို့လိုပါလိမ့်ဦးမည်။ အချို့သောနိုင်ငံများမှာ၊ ဂျေ(ဒ)လက်ဆောင်ဟု အံ့ဆိုရုံသော သယံဇာတများ ပေါ်ကြွယ်ခြင်းမရှိ။ သို့အတွက်၊ လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုသာ ပိုအားပြုကြရသည်။ အထူးသဖြင့်၊ တံခါးဖွင့် ယဉ်ကျေးမှု ကျင့်သုံးပြီး၊ အိုင်ဒီယာသစ်များ ပွားစည်းစေရေးကို၊ အလေးထား ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ အကြောင်းမူ၊ မိမိတို့ ဆက်လက်ရှင်သန်တိုးတက်စေရန် အားထားစရာ လောက်လောက်လားလား သယံဇာတ မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သမုတီဝိရောမိဟူ၍ပင် ပြောရမည်လားမသိ။ အပြားကမ္ဘာခေတ်တွင် ဤသို့ သောနိုင်ငံမျိုးက အလားအလာ ပိုကောင်းနေတော့သည်။ သူတို့အတွက် မိမိတို့ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ကို ခေတ်နှင့်အညီ လှည့်ပြောင်းနိုင်သည်နှင့်အမျှ၊ အခွင့်အ လမ်းမျိုးစုံ ပွင့်လန်းနေတော့သည်။

ဤတွင်၊ အားတက်ဖို့ကောင်းသည့်အချက်မှာ၊ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့၏ သဘောသဘာဝနှင့် ဆိုင်သည်။ စင်စစ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုသည်မှာ၊ လူသား၏ DNA တွင်၊ ဝါယာကြိုးဖြင့်သွယ်ထားသောအရာ မဟုတ်၊ ပြောင်းလဲမရသော အသေကျသော မျိုးဗီဇမဟုတ်။ ပထဝီ၊ ပညာရေးအဆင့်၊ ခေါင်းဆောင်မှု၊ သမိုင်းအတွေ့အကြုံစသော ဆက်စပ်အခြေအနေ ပြောင်းလဲလာသည်နှင့်အမျှ၊ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များ ကိုယ်တိုင်လည်း ပြောင်းလဲလာရသည်သာ ဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲအောင် ပြုစုပျိုးထောင်နိုင်သည်သာ ဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်က ဂျပန်နှင့်ဂျာမနီဆိုလျှင်၊ အလွန်စစ်သွေးကြွသော လူ့အဖွဲ့ အစည်းများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်အတွင်း ထို နှစ် နိုင်ငံလုံးမှာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလိုလားသော၊ စွဲမြဲခိုင်မာသည့် ဒီမိုကရက်တစ်လူ့အဖွဲ့ အစည်းများဖြစ်နေပေပြီ။ အလားတူပင်၊ ဘာရိန်းမှာ ရေနံကိုစတင်တွေ့ရှိခဲ့ သော အာရပ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်၊ ရေနံညွှတ်ကွင်းမှ ပထမဆုံး လွတ်

မြောက်ခဲ့သည့်နိုင်ငံလည်း၊ ဖြစ်နေပြန်သည်။ အာရပ်ပင်လယ်ကွေ့ဒေသတွင် အမျိုးသမီးများကိုပါ တန်းတူအခွင့်အရေးပေးသည်။ လွတ်လပ်သောရွေးကောက်ပွဲ ပထမဆုံးကျင်းပနိုင်ခဲ့သည့်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်ကြီးကော ဘာထူးသနည်း။ မကြာသေးမီကာလကပင် အိုင်ဒီအိုလိုဂျီအစွဲကြီးမှုလေ့တွင် ပိတ်မိနေခဲ့ရသေးသည်။ ယနေ့ တရုတ်ပြည်ကိုမူ လက်တွေ့အသုံးချဝါဒ၏ စံပြနိုင်ငံအဖြစ်၊ အများက အလေးထားနေရပေပြီ။

သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်လျှင်၊ အတိတ်ကာလကပင် မွတ်စလင် စပိန်မှာ၊ သည်းခံမှုအကြီးဆုံး လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဤသည်၏ အကျိုးဆက်အနေနှင့် ယနေ့စပိန်မှာ ဖွံ့ဖြိုးမှုလှေကားထစ်ပေါ်တွင်၊ ခန့်ခန့်ထည်ထည်နေရာရနေပြီဖြစ်သည်။ ယနေ့ ဆော်ဒီအာရေဗျကား၊ သည်းခံမှုအနည်းဆုံးဖြစ်နေသည်။ သို့နှင့်အမျှ၊ ကမ္ဘာကြီးနှင့်အဆက်ပြတ် အထီးကျန်ဖြစ်နေပြီး၊ ရေနံဝင်ငွေပေါ်သာအားပြုနေရတော့သည်။ ဆော်ဒီအာရေဗျနှင့် ကပ်လျက်ရှိသည့် အာရပ်မြို့ပြနိုင်ငံငယ်လေးတစ်ခုမျှသာ ဖြစ်သော၊ ဒူဘိုင်းတွင်မူ၊ ရေနံဝင်ငွေဖြင့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံလျက်ရှိသည်။ အာရပ်ပင်လယ်ကွေ့၏ကွန်ပျူတာ ဗဟိုဌာနကြီးဖြစ်စေရန်၊ ရည်မှန်းချက်ရှိရှိ အားထုတ်လျက်ရှိသည်။ ဒူဘိုင်းမှာ၊ သည်းခံမှုအကြီးဆုံးနှင့် ကော့စမိုပိုလီတန်အဆန်ဆုံးနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤနိုင်ငံငယ်လေးတွင် ဗလီများထက်၊ ဒူရှိဆိုင်နှင့် ဂေါက်ကွင်းများကိုသာ၊ ပိုအတွေ့ရများပါလိမ့်မည်။ မည်သည့်ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်ကိုမဆို၊ ဝီဇာပင်မလိုဘဲ ဒူဘိုင်းသို့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အလည်အပတ်သွားနိုင်သည်။

ယဉ်ကျေးမှုလေ့ကား အမှန်ပင်အရေးကြီးပါသည်။ သို့နှင့်တိုင်၊ ၎င်းမှာ မျိုးဗီဇမဟုတ်၊ ဆက်စပ်အခြေအနေတွင်သာ အသိုက်ဖွဲ့တတ်သည့်သဘာဝဖြစ်သည်။ ဆက်စပ်အခြေအနေဆိုသည်မှာလည်း၊ အမြော်အမြင်ရှိသော ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့်၊ ပြောင်းလဲမွေးမြူနိုင်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုလေ့သည်လည်း ဤနည်းအတိုင်းသာဖြစ်ပါ၏။

“ကမ္ဘာပြားပြီ” (တတိယတွဲ) ဆက်တိုက်ထွက်ရှိလာပါမည်။